

ภาคผนวก

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการระบบประเมินผลแบบเสริมพลัง
เพื่อการพัฒนางานพื้นที่ (ระยะที่ 1)

ภาคผนวก

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการระบบประเมินผลแบบเสริมพลัง
เพื่อการพัฒนาพื้นที่ (ระยะที่ 1)

1.ชื่อโครงการ (

ภาษาไทย) โครงการความร่วมมือส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อความมั่นคง ทางอาหารและเพิ่ม รายได้ของครอบครัวตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา

(ภาษาอังกฤษ) Corporative Project for Promoting GAP Rice for Increasing Food Security and Household Income Based on Sufficiency Economy in Nakhonratchasima

คำสำคัญ ความร่วมมือ/ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย/ความมั่นคงทางอาหาร/เพิ่มรายได้ของ ครอบครัว/เศรษฐกิจพอเพียง/จังหวัดนครราชสีมา

Keywords: Corporation / Promoting GAP Rice / Food Security / Household Income / Sufficiency Economy/ Nakhonratchasima

2.ชื่อหัวหน้าโครงการ/นักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ e-mail

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นางพิมพ์พรณ บุญเสริม

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Mrs. Pimphan Boonsert

คุณวุฒิ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐประศาสนศาสตร์), วิทยาศาสตร์บัณฑิต(ภูมิศาสตร์).

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ) นักวิจัย/นักวิชาการ/นักพัฒนา

หน่วยงาน โครงการความร่วมมือส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่ม รายได้ของครอบครัวตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ บ้านเลขที่ 18/67 หมู่14 (หมู่บ้านเอื้อปี่โฮม4) ซอยเดชวิกรมอุทิศ ถนนมิตรภาพ ตำบล จอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30310

โทรศัพท์ 044-276027, 081- 1179861 E-mail Address ; pimphan_boonsert@hotmail.com

ลงนาม (ลายเซ็น)

3.ชื่อและสถานที่ติดต่อของผู้ประสานงานโครงการ/นักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์/ โทรสาร และ email

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายสมศักดิ์ บุญเสริม

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. Somsak Boonsert

คุณวุฒิ ศิลปศาสตรบัณฑิต(รัฐประศาสนศาสตร์).

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ) นักวิจัย/นักวิชาการ/นักพัฒนา

หน่วยงาน โครงการความร่วมมือส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่ม รายได้ของครอบครัวตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ บ้านเลขที่ 18/67 หมู่14 (หมู่บ้านแอ๊ปเปิ้ลโฮม4) ซอยเดชวิกรมอุทิศ ถนนมิตรภาพ ตำบล
จอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30310

โทรศัพท์ 044-276027, 081- 8733295 E-mail Address ; somsak_boonsert@hotmail.com

ลงนาม (ลายเซ็น)

ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร และ email

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นางวาสนา ภาณุรักษ์

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Mrs. Wassana Phanurak

คุณวุฒิ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต(ภูมิศาสตร์), ครุศาสตร์บัณฑิต(ภูมิศาสตร์)

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ) อาจารย์

หน่วยงาน ภาควิชาโปรแกรมวิชาภูมิสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อาคารจุฬารณ
วลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ถนนสุรนารายณ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา 30000

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ถนนสุรนารายณ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด
นครราชสีมา 30000

โทรศัพท์ 044 - 242158 ต่อ 1711 , 044-272939, 086 -5830779

E-mail Address; wasnt23@hotmail.com

ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร และ email

นายไสว ที่รักษ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ต.บ้านยาง อ.ลำทะเมนชัย/
นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ เลขที่ 16 หมู่ที่ 16 ตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัด
นครราชสีมา โทรศัพท์ 080-1759122

ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร และ email

นางคำหาญ พิรักษา ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลคูขาด/เลขานุการนายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลคูขาด ต.คูขาด อ.คง/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ องค์การบริหารส่วนตำบลคูขาด อำเภอกอง จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์ 083-3819431

ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร และ email

นายจันทร์ บุตรนันท์ เกษตรกรอินทรีย์ ต.พุดซา อ.เมือง/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ 87 หมู่ที่ 18 ตำบลพุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โทรศัพท์ 089-2831048

ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร และ email

นายชอบ คงขุนทด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสระจรเข้ ต.สระจรเข้ อำเภอด่านขุนทด / นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ เลขที่ 371 หมู่ที่ 4 ตำบลสระจรเข้ อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา โทรศัพท์ 084 4726580

ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร และ email

นายพิศาล เกิดมะเร็ง เจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคล เทศบาลตำบลเมืองยาง อ.เมืองยาง/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ เทศบาลตำบลเมืองยาง อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โทรศัพท์ 082-7553933 E-mail : PISAN02@hotmail.com

ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร และ email

นายกฤษฎิ์ คำตัน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครราชสีมา/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครราชสีมา เลขที่ 50 หมู่ 1 ถ.ราชสีมา-โชคชัยตำบลหนองบัวศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โทรศัพท์ 086-8757781 E-mail: KSADIN1@hotmail.com

ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร และ email

นายสิทธิชัย โคตรมา นักวิชาการเกษตรชำนาญการ สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ สถานีพัฒนาที่ดิน เลขที่ 160 หมู่ 7 ถ.สุรนารายณ์ ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โทรศัพท์ 044-371659, 081- 9663509

ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร และ email

นายสมหมาย เลิศนา นักวิชาการเกษตรชำนาญการ ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา เลขที่ 50 หมู่ 6 ตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โทรศัพท์ 084-9614489 E-mail : sommaipmi@hotmail.com

ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร และ email

นางสินีนาง กาญจนเกียรติกุล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ (ข้าวและเกษตรอินทรีย์) สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา / นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา เลขที่ 13 ถนนกำแพงสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000 โทรศัพท์ 044-243132 ,044-244799, 084-830242

ทองมุน
[Signature]

ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร และ email

นายณรงค์ฤทธิ์ รัตนโชติ พนักงานส่งเสริมธุรกิจลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตรจังหวัดนครราชสีมา/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดนครราชสีมา เลขที่ 35
ถนนมนัส ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000 โทรศัพท์ 086 2501933

4. ชื่อและสถานที่ติดต่อของผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานของหัวหน้าโครงการ

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาไทย)...นาย/นาง/นางสาว.....

ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน..... ภาควิชา.....

ที่อยู่.....

โทรศัพท์/โทรสาร.....

5. ได้เสนอโครงการนี้ หรือโครงการที่มีส่วนเหมือนกับเรื่องนี้บางส่วนเพื่อขอทุนต่อแหล่งอื่นที่ได้บ้าง

☒ ไม่ได้เสนอต่อแหล่งทุนอื่น

☐ เสนอต่อ.....

☐ ชื่อโครงการที่เสนอ.....

☐ กำหนดทราบผล (หรือสถานภาพเท่าที่ทราบ).....

6.งบประมาณทั้งโครงการ 2,565,850.00 บาท

จาก สกว 2,565,850.00 บาท

จาก หน่วยงานร่วมโครงการ - บาท

(หมายเหตุ งบประมาณสมทบจากหน่วยงานภาคีและเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ เป็นค่าใช้จ่าย
ในการดำเนินโครงการ คิดเป็นเงินงบประมาณ 3,825,000.00 บาท)

7.ระยะเวลาดำเนินงาน 18 เดือน

(ระยะเวลาตั้งแต่ เดือน มกราคม 2555 ถึง เดือน มิถุนายน 2556)

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่ มกราคม 2555

ลงนาม..... ผู้เสนอโครงการ

(นางพิมพ์พรณ บุญเสริม)

รายละเอียดข้อเสนอโครงการ

โครงการความร่วมมือส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ ของครอบครัวตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา

1. บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร(Executive Summary)

โครงการนี้เป็นโครงการที่ต่อเนื่องจากโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา(2550-2553) ซึ่งเป็นโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่(ABC) ตามแนวทางโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคม และสุขภาพ โครงการนี้มีระยะเวลาดำเนินโครงการ 18 เดือน(มกราคม 2555-มิถุนายน2556)ดำเนินโครงการในพื้นที่ 29 ตำบล ของจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งครัวเรือนเป้าหมายมีอาชีพเป็นเกษตรกรทำนาข้าว โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ทักษะการผลิตข้าวปลอดภัยนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาทบทวนกับความรู้ที่เกษตรกรมีอยู่เดิมเพื่อการผลิตข้าวปลอดภัยที่พอเพียงต่อการบริโภคของครัวเรือน เพื่อการมีความมั่นคงทางอาหารระดับครัวเรือนและเพิ่มรายได้ของครัวเรือนในระยะยาว โครงการนี้ดำเนินงานโดยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนที่เป็นหน่วยงานภาคีหลักในพื้นที่ซึ่งประกอบด้วยภาคส่วนเกษตรกร ภาคส่วนราชการ และภาคนักวิชาการในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและเครือข่ายโครงการ ที่มีส่วนสำคัญตลอดกระบวนการโครงการ ตั้งแต่ขั้นตอนการพัฒนาโครงการ การดำเนินโครงการ การรวบรวมข้อมูลและความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการนำเสนอผลงานโครงการทุก 6 เดือน เพื่อทบทวนข้อมูลและองค์ความรู้ การเผยแพร่สู่สาธารณะเพื่อประโยชน์แก่ครัวเรือนเกษตรกรและผู้สนใจ และเพื่อการสนับสนุนงานนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรในอนาคตต่อไป.

2. ความเป็นมาของโครงการ

จังหวัดนครราชสีมาโดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาคประชาชน ภาคราชการทั้งส่วนกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาควิชาการ ภาคเอกชน ได้ร่วมกันดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (2550-2553) โดยใช้วิธีดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาทั้งพื้นที่ (Area-Based Collaborative Research) เป็นแนวทางการดำเนินโครงการ ซึ่งโครงการความร่วมมือนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของพื้นที่เป้าหมายจากระดับฐานราก หมู่บ้าน ตำบล ให้เป็นพื้นที่ต้นแบบในการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยใช้กระบวนการบัญชีครัวเรือน และแผนชุมชน เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนโครงการ มีการดำเนินการที่สำคัญ คือ

- การพัฒนากลไกการทำงาน โดยพัฒนากลไกการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบบูรณาการ
- กระบวนการข้อมูล โดยผลักดันให้มีอาสาสมัครบันทึกบัญชีรายรับรายจ่ายครัวเรือน ชุมชนละ 10 ครัวเรือน ระยะเวลาครัวเรือนละ 6 เดือน เพื่อให้สมาชิกในครัวเรือนและโครงการได้รับรู้ถึงข้อมูลการรับจ่าย และเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการพัฒนาโครงการ/กิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน

ของกรม
การเกษตร
และสหกรณ์
กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์

- กระบวนแผนชุมชน โดยการนำข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้รับจากครัวเรือน ชุมชน และข้อกำหนดการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน มาสังเคราะห์และทบทวน เป็นแผนพัฒนาชุมชนจากการดำเนินโครงการมีผลสำเร็จที่สำคัญ คือ (อ้างอิง รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการฯ : 2554)
- มีครัวเรือนอาสาสมัครบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายครัวเรือน ร่วมกระบวนการเรียนรู้ ข้อมูลและองค์ความรู้ ครอบคลุมพื้นที่ 13 ตำบล/อำเภอ 159 หมู่บ้าน รวม 1,702 ครัวเรือน
- เกิดกลไกและภาคีโครงการในแต่ละตำบลทำหน้าที่เป็นหน่วยงานในการประสานงานระดับพื้นที่ คือ เทศบาลตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่รับผิดชอบพื้นที่ เป็นกลไกหลักในการประสานความร่วมมือการขับเคลื่อนโครงการ
- มีพื้นที่ต้นแบบการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - ครัวเรือนต้นแบบจำนวน 81 ครัวเรือน ซึ่งสามารถถอดปilotพื้นที่ได้สำเร็จ โดยครัวเรือนอาสาสมัครมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของครัวเรือน หันไปดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
 - มีหมู่บ้านต้นแบบในการดำเนินโครงการ คือ หมู่บ้านหินแร่ ม.6 ตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
 - มีตำบลต้นแบบในการดำเนินโครงการ คือ เทศบาลตำบลเมืองยาง อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

กระบวนการบัญชีครัวเรือน มีข้อมูลบัญชีครัวเรือน ที่สามารถสะท้อนสถานการณ์เศรษฐกิจของครัวเรือนในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ผ่านบัญชีครัวเรือนที่น่าสนใจ คือ(อ้างอิง รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการฯ : 2554)

1) **รายรับของครัวเรือน** อาสาสมัครบันทึกบัญชีครัวเรือน มีรายรับเฉลี่ย 191,303 บาท/ปี/ครัวเรือน โดยมีที่มาของรายรับที่สำคัญตามลำดับ คือ จากเงินเดือนและเบี้ยเลี้ยง 36,778 บาท/ปี/ครัวเรือน จากการขายผลผลิตจากการทำนาทำไร่ 31,921 บาท/ปี/ครัวเรือน จากการทำงานรับจ้างและบริการ 28,177 บาท/ปี/ครัวเรือน จากการกู้ยืม 28,005 บาท/ปี/ครัวเรือน จากเงินที่ลูกหลานส่งมาให้ 21,095 บาท/ปี/ครัวเรือน โดยเป็นรายได้จากการพึ่งตนเอง 55,029 บาท/ปี/ครัวเรือน(คิดเป็นร้อยละ 29) รายได้จากการพึ่งภายนอก 136,274 บาท/ปี/ครัวเรือน(คิดเป็นร้อยละ 71)

2) **รายจ่ายของครัวเรือน** อาสาสมัครบันทึกบัญชีครัวเรือนมีรายจ่ายเฉลี่ย 168,024 บาท/ปี/ครัวเรือน โดยมีที่มาของรายจ่ายที่สำคัญตามลำดับ คือ รายจ่ายในการประกอบอาชีพ 75,953 บาท/ปี/ครัวเรือน รายจ่ายค่าอาหาร 39,805 บาท/ปี/ครัวเรือน รายจ่ายเพื่อการลงทุนและงานสังคม 28,270 บาท/ปี/ครัวเรือน รายจ่ายเพื่อที่อยู่อาศัย 18,986 บาท/ปี/ครัวเรือน ค่ายารักษาโรค สุขภาพอนามัย 7,140 บาท/ปี/ครัวเรือน รายจ่ายเพื่อการศึกษา 6,047 บาท/ปี/ครัวเรือน โดยมีรายการจ่ายที่น่าสนใจ คือ รายจ่ายค่าปุ๋ยเคมี

ออร์โมน 16,226 บาท/ปี/ครัวเรือน รายจ่ายซื้อเนื้อสัตว์ 9,773 บาท/ปี/ครัวเรือน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 9,447 บาท/ปี/ครัวเรือน ชำระดอกเบี้ยเงินกู้ 8,664 บาท/ครัวเรือน/ปี

3) รายรับ-รายจ่าย รวมทั้งปี คงเหลือ 23,278 บาท/ปี/ครัวเรือน

และจากการประชุมนำเสนอผลการดำเนินโครงการฯ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2553 ณ ห้องประชุมวิไอพี ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา ที่ประชุมได้นำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะต่อไปของโครงการ 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์การสร้างสติ-สมาธิ-ปัญญา เพื่อการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลครัวเรือน ชุมชน จังหวัด โดยใช้เครื่องมือบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุน ภูมิปัญญา กระบวนการข้อมูลและความรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบบูรณาการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

2) ยุทธศาสตร์กระบวนการสร้างความมั่นคงทางอาหารของครัวเรือน ชุมชน จังหวัด เพื่อลดค่าใช้จ่ายเรื่องอาหารและเพิ่มรายได้ของครัวเรือน ตามแนวทางเกษตรปลอดภัยในประเด็นการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อการบริโภคและจำหน่ายเสริมรายได้ของครัวเรือน ด้วยกระบวนการข้อมูลและองค์ความรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบบูรณาการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

3) ยุทธศาสตร์การประกอบอาชีพ การจัดการแรงงาน และการจัดการทรัพยากร ของครัวเรือน ชุมชน จังหวัด โดยการเสริมศักยภาพ ภูมิปัญญา องค์ความรู้การประกอบอาชีพ การจัดการทรัพยากร บุคลากร และเครื่องมือการประกอบอาชีพ ให้สอดคล้องกับสภาวะสิ่งแวดล้อม สภาพภูมิศาสตร์ ฤดูกาล เพศ วัย คนชรา คนพิการ ด้วยกระบวนการข้อมูลและองค์ความรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบบูรณาการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

การยกระดับและการขยายผลโครงการ ปี 2555-2556

จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ 20,493,964 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12,808,728 ไร่ เป็นพื้นที่การเกษตร 8.70 ล้านไร่ (คิดเป็นร้อยละ 67.97 ของพื้นที่ทั้งหมด) แบ่งการปกครองออกเป็น 32 อำเภอ 287 ตำบล รวม 3,743 หมู่บ้าน มีประชากร 2,801,755 คน จาก 382,033 ครัวเรือน และในปี 2553 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเท่ากับ 163,168 ล้านบาท โดยเป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจากภาคการเกษตร 32,172 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.72 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดของจังหวัด โดยในด้านของการปลูกข้าวนั้น จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่เพาะปลูก 3.78 ล้านไร่ หรือร้อยละ 43.45 ของพื้นที่เพาะปลูกของจังหวัด มีเกษตรกรปลูกข้าวนานปี 189,753 ครัวเรือน ผลผลิตเฉลี่ย 442 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม 1.60 ล้านตัน มูลค่าการผลิต 19,975 ล้านบาท (อ้างอิง แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2556)

จากข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด ประกอบกับผลสำเร็จของการดำเนินโครงการความร่วมมือฯ ระยะที่ผ่านมา คณะทำงานจึงพิจารณาเสนอโครงการความร่วมมือส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ของครอบครัวตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา เป็นโครงการยกระดับความรู้ ความคิด พฤติกรรม และความเป็นอยู่ของเกษตรกร ทั้งนี้เพราะปัจจุบันวิถีการดำรงชีวิตของครัวเรือนเกษตรกรหรือชาวนาในพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป จากที่เคยมีวิถีชีวิตสงบเรียบง่ายกลายเป็นวิถีชีวิตที่มี

แต่ความเร่งรีบ จากการทำนาเพื่อกินเปลี่ยนเป็นเพื่อขาย จากการพึ่งแรงงานคนและสัตว์ภายในครัวเรือน และชุมชน เปลี่ยนเป็นการจ้างแรงงานและพึ่งเครื่องจักรกล จากดินที่มีความอุดมสมบูรณ์เปลี่ยนมาพึ่งปุ๋ยเคมีในการเพิ่มธาตุอาหารในดินเพราะดินเสื่อมโทรม รวมทั้งหันมาใช้สารเคมีปราบวัชพืชและศัตรูพืชที่มีแนวโน้มสูงขึ้น จึงทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สะท้อนจากข้อมูลบัญชีครัวเรือนของโครงการฯ ในระยะที่ผ่านมา และตามมาด้วยปัญหาสุขภาพที่เป็นผลกระทบโดยตรงกับเกษตรกรผู้ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิต สร้างปัญหาต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ตลอดถึงผู้บริโภคได้รับผลิตภัณฑ์ที่ไม่ปลอดภัย ปรากฏการณ์เช่นนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากการที่ครัวเรือนเป้าหมายรับรู้ไม่เท่าทัน กระแสการเปลี่ยนแปลงและขาดการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างจริงจังจึงไม่สามารถจัดการตนเองได้อย่างเท่าทันและเหมาะสม

ดังนั้น การดำเนินโครงการฯ จึงมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อ ส่งเสริมให้ครัวเรือนเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อองค์ความรู้การผลิตข้าวปลอดภัย สามารถผลิตข้าวปลอดภัยเพื่อการบริโภคและเพิ่มรายได้ของครอบครัวในระยะยาว สนับสนุนให้ครัวเรือนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อ ลด ละ เลิก การใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี หันไปทำการผลิตที่มีความปลอดภัยต่อทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดำเนินการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ในกระบวนการโครงการมีการศึกษาและสร้างช่องทางการตลาดข้าวปลอดภัยในพื้นที่ เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรมีความมั่นใจต่อการผลิตข้าวปลอดภัย มีกระบวนการสนับสนุนและพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตข้าวปลอดภัยในพื้นที่ มีการประสานหน่วยงานราชการ หน่วยงานวิชาการ หน่วยงานเอกชน ภาคประชาชน ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินโครงการ

นอกจากนี้ ยังเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนกลยุทธการพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรตามแผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2556

- กลยุทธการพัฒนาความแข็งแกร่งทางการเกษตร การส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีสู่สากล โดยเพิ่มศักยภาพการผลิตและปรับปรุงแหล่งน้ำให้เพียงพอ อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรดินและสิ่งแวดล้อมเพื่อลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน/ชุมชน
- กลยุทธการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตร พัฒนาการรวมกลุ่มสหกรณ์
- กลยุทธการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางการตลาดสินค้าเกษตร

3. วัตถุประสงค์โครงการ

3.1 เพื่อให้ครัวเรือนเกษตรกร ครอบคลุมพื้นที่ 29 ตำบล ของจังหวัดนครราชสีมา มีความรู้ความเข้าใจการผลิตข้าวปลอดภัย เกษตรกรนำความรู้ที่ได้ไปทบทวนร่วมกับองค์ความรู้เดิมของเกษตรกร ทำการปรับปรุงแบบแผนการทำนาข้าวของครัวเรือน พัฒนาเป็นครัวเรือนผลิตข้าวปลอดภัย มีผลผลิตข้าวปลอดภัยพอเพียงต่อการบริโภคในครัวเรือน

3.2 เพื่อให้มีศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าวปลอดภัยตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย เป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลข่าวสารและถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตข้าวปลอดภัยแก่เกษตรกรหรือผู้สนใจ

3.3 เพื่อให้มีศูนย์ข้อมูลการศึกษาและพัฒนาการผลิตข้าวปลอดภัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้การผลิตข้าวปลอดภัย ศึกษาการเพิ่มมูลค่าผลผลิต ศึกษาช่องทางการตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรและผู้สนใจ

4. เกณฑ์ความสำเร็จ(ตัวชี้วัด)

4.1 ร้อยละ 80 ของครัวเรือนเกษตรกร ในพื้นที่ 29 ตำบล ของจังหวัดนครราชสีมา ที่เข้าร่วมกระบวนการกิจกรรมโครงการ มีความรู้ความเข้าใจการผลิตข้าวปลอดภัย นำความรู้ที่ได้ ทบทวนร่วมกับองค์ความรู้เดิมของเกษตรกร ทำการปรับปรุงแบบแผนการทำนาข้าวของครัวเรือน พัฒนาเป็นครัวเรือนผลิตข้าวปลอดภัย มีผลผลิตข้าวปลอดภัยพอเพียงต่อการบริโภคในครัวเรือน

4.2 ศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าวปลอดภัยตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย จำนวน 9 ศูนย์ เป็นศูนย์รวบรวมองค์ความรู้การผลิตข้าวปลอดภัย เป็นแหล่งเรียนรู้ แปรลงเรียนรู้ การผลิตข้าวปลอดภัย ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจทำการศึกษา

4.3 ศูนย์ข้อมูลการศึกษาและพัฒนาการผลิตข้าวปลอดภัย จังหวัดนครราชสีมา รวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้การผลิตข้าวปลอดภัย การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ช่องทางการตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิตข้าวปลอดภัย ให้บริการแก่เกษตรกรและผู้สนใจ

5. กิจกรรม วิธีการ ขั้นตอน

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะ เวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
1. เพื่อให้ครัวเรือนเกษตรกรครอบคลุมพื้นที่ 29 ตำบล ของจังหวัดนครราชสีมา มีความรู้ความเข้าใจการผลิตข้าวปลอดภัย เกษตรกรนำความรู้ที่ได้ไปทบทวนร่วมกับองค์ความรู้เดิมของเกษตรกร ทำการปรับปรุงแบบแผนการทำนาข้าวของครัวเรือน พัฒนาเป็นครัวเรือนผลิตข้าวปลอดภัย มีผลผลิตข้าว	1.1 ประชุมภาคีโครงการเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินโครงการ ความเข้าใจร่วมต่อความหมายของข้าวปลอดภัย (GAP) คัดเลือกศูนย์เรียนรู้ จากหน่วยงานภาคี เพื่อทำการวิจัยและพัฒนา แนวทางการพัฒนา ศูนย์ข้อมูลการศึกษาและพัฒนาการผลิตข้าวปลอดภัยฯ	ก.พ.55	3 (1*3)	ภาคีโครงการ ภาคี 29 ตำบล (เทศบาลตำบล , อบต.) ศูนย์วิจัยข้าว นม. ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าว นม. สนง.เกษตร จ. นม.

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
ปลอดภัยพอเพียงต่อการบริโภค ในครัวเรือน	จังหวัดนครราชสีมา 1.2 ภาควิชาดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลการผลิตข้าวในพื้นที่แต่ละตำบล เกี่ยวกับการผลิต(พันธุ์ข้าว แหล่งเมล็ดพันธุ์ การใช้ปุ๋ย การปรับปรุงดิน แหล่งน้ำ การกำจัดศัตรูและโรคข้าว การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาข้าว) การบริโภคและการแปรรูปภูมิปัญญา(การผลิต การประกอบอาหาร การนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์) การขายข้าว แหล่งขาย ปัญหาของเกษตรกร ปัญหาอื่นๆในพื้นที่ตำบล เช่น การเผาฟาง/ป่า 1.3 จัดประชุมภาคีพื้นที่แต่ละตำบลเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับองค์ความรู้เรื่องข้าวปลอดภัย(GAP) การจัดทำบัญชีครัวเรือน รวบรวมรายชื่อเกษตรกรในโครงการตำบลละ 50 ครัวเรือน(GAP-01) จัดทำแผนงานโครงการระดับตำบล 1.4 การอบรม ทบทวน/เสริมความรู้การผลิตข้าวปลอดภัยตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงแก่เกษตรกร การปรับปรุงบำรุงดิน การตรวจวิเคราะห์คุณภาพดิน การวางแผนแปลงนาผลิตข้าว	ก . พ . - เมษ.55 มี . ค . - พ.ค.55 มี . ค . - พ.ค.55	45 (3*15) 87 (29*3) 87 (29*3)	สถานีพัฒนาที่ดิน นม. มรภ.นม นายสมศักดิ์ บุญเสริม อ.วาสนา ภาณุรักษ์ นางพิมพ์พรรณ บุญเสริม ภาคี 29 ตำบล (เทศบาลตำบล , อบต.) มรภ.นม. สนง.เกษตร ต. ศูนย์ข้าวชุมชน หมอดินอาสา อาสาสมัครเกษตร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อ.วาสนา ภาณุรักษ์ นางพิมพ์พรรณ บุญเสริม

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
	ปลอดภัยของเกษตรกร การบันทึกบัญชีครัวเรือน การบันทึกข้อมูลตามแนวปฏิบัติ(GAP-02) 1.5 กิจกรรมเยี่ยมครัวเรือนและแปลงนา ติดตามความก้าวหน้าการผลิตข้าวปลอดภัยของเกษตรกร การบันทึกข้อมูลการปลูกข้าวปลอดภัย การบันทึกบัญชีครัวเรือน ปัญหาและการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร เยี่ยมครัวเรือนละ 3 ครั้ง 1.6 เวทีตำบลสรุปการดำเนินโครงการ แต่ละตำบล แลกเปลี่ยนข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้รับจากข้อมูลบัญชีครัวเรือน ข้อมูลการผลิตข้าวปลอดภัย(GAP) ส่งต่อข้อมูลให้ท้องถิ่นและอื่นๆ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ต่อไป 1.7 เวทีจังหวัดนำเสนอข้อมูลและองค์ความรู้ ที่ได้จากการดำเนินงานของตำบล ส่งต่อข้อมูลให้จังหวัดและอื่นๆ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ต่อไป	พ.ค.-ธ.ค. 55 ม . ค . - มี.ค.56 เมษ.56	29*50*3 87 (29*3) 3 (1*3)	ภาคี 29 ตำบล (เทศบาลตำบล , อบต.) ศูนย์ข้าวชุมชน หมอดินอาสา อาสาสมัคร เกษตรกร ก ำ หนด ผู้ใหญ่บ้าน นายสมศักดิ์ บุญเสริม นางพิมพ์พรณ บุญเสริม ภาคี 29 ตำบล (เทศบาลตำบล , อบต.) ศูนย์ข้าวชุมชน หมอดินอาสา อาสาสมัคร เกษตรกร นายสมศักดิ์ บุญเสริม

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
				นางพิมพ์พรรณ บุญเสริม ภาคี 29 ตำบล (เทศบาลตำบล อบต.) ศูนย์ข้าวชุมชน หมอดินอาสา อาสาสมัคร เกษตร นายสมศักดิ์ บุญเสริม นางพิมพ์พรรณ บุญเสริม ภาคี 29 ตำบล (เทศบาลตำบล อบต.) ศูนย์ข้าวชุมชน หมอดินอาสา อาสาสมัคร เกษตร ก า น น ผู้ใหญ่บ้าน นายสมศักดิ์ บุญเสริม

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะ เวลา ดำเนิน การ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
				ภาคี 29 ตำบล (เทศบาลตำบล อบต.) ศูนย์ข้าวชุมชน หมอดินอาสา อาสาสมัคร เกษตร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายสมศักดิ์ บุญเสริม อ.วาสนา ภาณุ รักษ์ นางพิมพ์พรรณ บุญเสริม
2. เพื่อให้มีศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าวปลอดภัยตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่ตำบลเป้าหมายเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลและถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตข้าวปลอดภัยแก่เกษตรกรหรือผู้สนใจ	2.1 ภาคิตำบลดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลการผลิตข้าว ในพื้นที่แต่ละตำบล เกี่ยวกับการผลิต(พันธุ์ข้าว แหล่งเมล็ดพันธุ์ การใช้ปุ๋ย การปรับปรุงดิน แหล่งน้ำ การกำจัดศัตรูและโรคข้าว การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาข้าว) การบริโภคและการแปรรูปภูมิปัญญา(การผลิต การประกอบอาหาร การนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์) การขายข้าว แหล่งขาย ปัญหาของเกษตรกร ปัญหาอื่นๆในพื้นที่ตำบล เช่น การเผาฟาง/ป่า	ก. พ. - เมษ.55	45 (3*15)	ภาคี 9 ตำบล มรภ.นม. สนง.เกษตร ต. ศูนย์ข้าวชุมชน ศูนย์เรียนรู้ หมอดิน ศูนย์เรียนรู้ ศก.พอเพียง ทกส. อาสาสมัคร เกษตร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายสมศักดิ์

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
	2.2 เวทีตำบล นำเสนอผล การศึกษาข้อมูลและองค์ความรู้ ที่ได้รับ จัดทำแผนพัฒนาศูนย์ เรียนรู้การผลิตข้าวปลอดภัยของ ตำบล	เม.ษ. - พ.ค.55	27 (9*3)	บุญเสริม อ.วาสนา ภาณุ รักษ์ นางพิมพ์พรรณ บุญเสริม
	2.3 ศูนย์เรียนรู้ดำเนินบทบาท ของตนเอง ให้บริการแก่สมาชิก เกษตรกร รวบรวมข้อมูล ความรู้ พัฒนาและให้คำปรึกษา การผลิตข้าวปลอดภัยแก่ เกษตรกรในพื้นที่และผู้สนใจ	ม.ค. 55- มี.ย.56	9*4*18	ภาคี 9 ตำบล (เทศบาลตำบล , อบต.)
	2.4 เวทีจังหวัด กิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ บทบาทของ ศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าว ปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทาง อาหารและเพิ่มรายได้ของ ครอบครัว ตามแนวเศรษฐกิจ พอเพียงฯ ส่งต่อข้อมูลให้ตำบล และผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำ แผนพัฒนาชุมชน	เม.ษ.56	3 1*3	ศูนย์ข้าวชุมชน หมอดินอาสา อาสาสมัคร เกษตร กั า นั น ผู้ใหญ่บ้าน นายสมศักดิ์ บุญเสริม ศูนย์ข้าวชุมชน ศูนย์เรียนรู้ หมอดิน ศูนย์เศรษฐกิจ พอเพียง นายสมศักดิ์ บุญเสริม

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะ เวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
				ภาคี 9 ตำบล (เทศบาลตำบล , อบต.) ศูนย์ข้าวชุมชน หมอดินอาสา อาสาสมัคร เกษตรกร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายสมศักดิ์ บุญเสรีฐ อ.วาสนา ภานุ รักษ์ นางพิมพ์พรรณ บุญเสรีฐ
3. เพื่อให้มีศูนย์ข้อมูลการศึกษา และพัฒนาการผลิตข้าวปลอดภัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลและองค์ ความรู้การผลิตข้าวปลอดภัย ศึกษาการเพิ่มมูลค่าผลผลิต ศึกษาช่องทางการตลาดเพื่อ จำหน่ายผลผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรและผู้สนใจ	3.1 ดำเนินการศึกษารวบรวม ข้อมูลการผลิตข้าวปลอดภัยของ เกษตรกร 29 ตำบลเป้าหมาย ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับการผลิต(พันธุ์ข้าว แหล่งเมล็ดพันธุ์ การใช้ปุ๋ย การ ปรับปรุงดิน แหล่งน้ำ การกำจัด ศัตรูและโรคข้าว การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาข้าว) การบริโภค และการแปรรูป ภูมิปัญญา(การ ผลิต การประกอบอาหาร การนำ ผลผลิตไปใช้ประโยชน์) การขาย ข้าว แหล่งขาย ปัญหาของ เกษตรกร ปัญหาอื่นๆในพื้นที่	ก . พ . - เมษ.55	45 (3*15)	ภาคีโครงการ ศูนย์วิจัยข้าว นม. ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าว นม. สนง..เกษตร นม. สถานีพัฒนา ที่ดิน นม. พาณิชย์ นม. ธกส. นม. มรภ.นม อ.วาสนา ภานุ รักษ์

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะ เวลา ดำเนิน การ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
	ตำบล เช่น การเผาฟาง/ป่า และภาพรวมของ 29 ตำบล เมื่อเริ่มดำเนินโครงการ 3.2 ดำเนินการศึกษาช่องทางการตลาด ตามแนวทางสายโซ่อุปทาน และแนวทางสายโซ่คุณค่า ศึกษาการเพิ่มมูลค่าการผลิต การแปรรูปและการประกอบอาหาร การพัฒนาคุณภาพข้าว การลดต้นทุนการผลิต ร่วมกับ 29 ตำบล เป้าหมาย 3.3 สนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา มหาวิทยาลัย ร่วมกิจกรรมโครงการการศึกษาเพื่อต่อยอดและพัฒนา 3.4 เวทีจังหวัด นำเสนอข้อมูลและผลการศึกษาของศูนย์ข้อมูล การศึกษาและพัฒนาการผลิตข้าวปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ของครอบครัว ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2 ครั้ง	พ.ค.55- ม.ค.56 พ.ค. 55- ม.ค.56 ส.ค.55 เมษ.56	45 (9*5) 45 (9*5) 3(1*3) 3(1*3)	นายสมศักดิ์ บุญเสรีฐ นางพิมพ์พรณ บุญเสรีฐ ภาคีโครงการ มรภ.นม. อ.วาสนา ภาณุ รักษ์ นางพิมพ์พรณ บุญเสรีฐ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลา เวลา ดำเนิน การ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
				ภาคิโครงการ มรภ.นม. นายสมศักดิ์ บุญเสริม อ.วาสนา ภาณุ รักษ์ นางพิมพ์พรรณ บุญเสริม ภาคิโครงการ มรภ.นม. นายสมศักดิ์ บุญเสริม นางพิมพ์พรรณ บุญเสริม
4. กิจกรรมเพื่อสนับสนุนการ ดำเนินโครงการ	4.1 การประชุมคณะผู้รับผิดชอบ โครงการ ติดตามผลการ ดำเนินงาน ความคืบหน้า ปัญหา อุปสรรค การแก้ไขปัญหา การ รายงานโครงการ/รายงานการเงิน ทุก 1 เดือน 4.2 การจัดทำรายงานผลการ ดำเนินโครงการ/ รายงานการเงิน โครงการ นำเสนอผลการดำเนิน โครงการ ทุก 6 เดือน (จำนวน 3 ครั้ง) 4.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ เครือข่าย เพื่อพัฒนาศักยภาพ คณะทำงานโครงการ ทุก 2 เดือน	เดือนละ 1 ครั้ง มิ.ย.55 ธ.ค.55 มิ.ย.56	12 (12*1) 45 (3*15)	นายสมศักดิ์ บุญเสริม นางพิมพ์พรรณ บุญเสริม นางพิมพ์พรรณ บุญเสริม นายสมศักดิ์ บุญเสริม

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
5. การติดตามประเมินผลและการ รับประกันผลงาน	5.1 ดำเนินการติดตาม ประเมินผลตามวัตถุประสงค์ โครงการ เพื่อประเมินผล คุณภาพโครงการ ของผู้เข้าร่วม กระบวนการกิจกรรมโครงการ (ภาคีโครงการ-Stakeholders) และกลุ่มเป้าหมายโครงการ (ครัวเรือนเกษตรกร) โดย กระบวนการติดตามประเมิน แบบเสริมพลัง ติดตามการ บันทึกข้อมูลการผลิตตามแนว ปฏิบัติGAP กระบวนการและ การนำข้อมูลและความรู้ที่ได้รับ จากการดำเนินโครงการจัดทำ เป็นแผนพัฒนาชุมชน ทุก 6 เดือน	พ.ค. 55 ต.ค. 55 พ.ค. 56	45 (3*15)	สนง. เกษตร นม. ศูนย์เมล็ด พันธุ์ข้าว นม. ศูนย์วิจัยข้าว นม. มรภ.นม. ภาคี 29 ตำบล (เทศบาล ตำบล/อบต.) นายสมศักดิ์ บุญเสริม นางพิมพ์พรณ บุญเสริม
	5.2 การติดตามการดำเนิน โครงการ ของภาคี 29 ตำบล ด้านการบริหารจัดการโครงการ ระดับพื้นที่ ตำบล โดย กระบวนการติดตามประเมิน แบบเสริมพลัง ทุก 6 เดือน	ก.พ. 55 ก.ย. 55	45 (3*15)	
	5.3 การถอดองค์ความรู้ตำบล ต้นแบบโครงการ จำนวน 9 ตำบล	มี.ค.56		
	5.4 การถอดองค์ความรู้ ครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปลอดภัยต้นแบบ จำนวน 100 ครัวเรือน	ม. ค. 56-	25	

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
		เมษ.56 ม.ค. 56- เมษ.56	(5*5) 100*1	ภาคี 29 ตำบล (เทศบาล ตำบล/อบต.) นายสมศักดิ์ บุญเสริม นางพิมพ์รณ บุญเสริม นายสมศักดิ์ บุญเสริม (ภาคี 29 ตำบล) นายสมศักดิ์ บุญเสริม (ภาคี 29 ตำบล)

6. กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่เป้าหมาย

6.1 ครัวเรือนเกษตรกรเป้าหมาย ในพื้นที่ 29 ตำบล ตำบลละ 50 ครัวเรือน รวม 1,450 ครัวเรือน
พื้นที่ 15 อำเภอ ของจังหวัดนครราชสีมา

1.อำเภอเมืองนครราชสีมา	ตำบลพุดซา, ตำบลตลาด
2.อำเภอด่านขุนทด	ตำบลสระจะแซ่, ตำบลตะเคียน
3.อำเภอดง	ตำบลคูซาท, ตำบลเทพาลัย
4.อำเภอบัวใหญ่	ตำบลห้วยยาง, ตำบลขุนทอง
5.อำเภอบัวลาย	ตำบลหนองหว้า, ตำบลเมืองพะไล, ตำบลบัวลาย
6.อำเภอสีดา	ตำบลสามเมือง

7.อำเภอประทาย	ตำบลหนองพลวง
8.อำเภอโนนสูง	ตำบลมะค่า
9.อำเภอพิมาย	ตำบลกระเบื้องใหญ่
10.อำเภอลำทะเมนชัย	ตำบลบ้านยาง, ตำบลช่องเมฆ
11.อำเภอเมืองยาง	ตำบลเมืองยาง, ตำบลโนนอุดม
12.อำเภอจักราช	ตำบลหินโคน, ตำบลหนองขาม, ตำบลทองหลาง
13.อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	ตำบลช้างทอง, ตำบลท่าช้าง, ตำบลหนองยาง
14.อำเภอห้วยแถลง	ตำบลหลุ่งประดู่, ตำบลหินดาด, ตำบลตะโก
15.อำเภอชุมพวง	ตำบลประสุข

6.2 ศูนย์เรียนรู้การผลิิตข้าวปลอดภัยฯ 9 ศูนย์เรียนรู้ พิจารณาจากพื้นที่ดำเนินโครงการ 29 ตำบล พื้นที่ 15 อำเภอ ของจังหวัดนครราชสีมา

1.อำเภอเมืองนครราชสีมา	ตำบลพุดชา
2.อำเภอด่านขุนทด	ตำบลสระจะแซ่
3.อำเภอคง	ตำบลคูขาด
4.อำเภอบัวใหญ่	ตำบลขุนทอง
5.อำเภอบัวลาย	ตำบลหนองหว้า
6.อำเภอพิมาย	ตำบลกระเบื้องใหญ่
7.อำเภอลำทะเมนชัย	ตำบลบ้านยาง
8.อำเภอเมืองยาง	ตำบลเมืองยาง
9.อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	ตำบลช้างทอง

6. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

18 เดือน (มกราคม 2555 - มิถุนายน 2556)

7. งบประมาณโครงการ

งบประมาณ จาก สกว. 2,565,850 บาท

8. หน่วยงานสนับสนุนโครงการ

หน่วยงานราชการ ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด พัฒนาชุมชนจังหวัด เกษตรจังหวัด พาณิชย์จังหวัด สาธารณสุขจังหวัด สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 3สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครราชสีมา ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัด สำนักงาน

สหกรณ์จังหวัด สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครราชสีมา สำนักงานธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานพลังงานจังหวัด โครงการชลประทานนครราชสีมา นายอำเภอ เกษตรอำเภอ พัฒนาการอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้อำนวยการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ฯลฯ ให้การสนับสนุน ทรัพยากร ความรู้ การดำเนินโครงการและเข้าร่วมกิจกรรมโครงการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เทศบาลตำบล องค์การบริหาร ส่วนตำบล ผู้รับผิดชอบพื้นที่ ให้การสนับสนุน บุคลากร ทรัพยากร เครื่องมือ การดำเนินโครงการ รับผิดชอบ ดำเนินโครงการในพื้นที่

ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ศูนย์เรียนรู้หมอดินอาสา อาสาสมัครสาธารณสุข ศูนย์ข่าวชุมชน ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง(ธ.ก.ส.) ฯลฯ ให้การสนับสนุนข้อมูล บุคลากร การดำเนินโครงการ รับผิดชอบ ดำเนินโครงการในพื้นที่

ภาคประชาชน เกษตรกร นักพัฒนา ประชาสังคม หน่วยงานเอกชน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดนครราชสีมา ให้การสนับสนุนข้อมูล ความรู้ ภูมิปัญญา ทรัพยากรร่วมรับผิดชอบ โครงการ

ภาควิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีภาคอีสาน ให้การสนับสนุน นักวิชาการ สถานที่ ข้อมูล บุคลากร ทรัพยากร การดำเนินโครงการ และร่วมรับผิดชอบโครงการ

10. การติดตามประเมินผล

10.1 การปรึกษา/แลกเปลี่ยนข้อมูลและโครงการ ร่วมกับหน่วยงานสนับสนุนโครงการ รวบรวม ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการส่งเสริมสนับสนุนการผลิตข้าวปลอดภัย ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ที่หน่วยงาน ภาควิชาการให้การส่งเสริมสนับสนุนที่ผ่านมา เช่น รายชื่อ/ที่อยู่ของเกษตรกร-กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าว ปลอดภัย ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา รายชื่อ/ที่อยู่ศูนย์ข่าวชุมชน รายชื่อ/ที่อยู่ศูนย์เรียนรู้หมอดินอาสา ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ธ.ก.ส. เข้าร่วมสังเกตการณ์การประกวดข้าวคุณภาพเพื่อการค้าของจังหวัด นครราชสีมา เพื่อการศึกษาและเพื่อขอคำปรึกษาแนะนำและเชิญหน่วยงานภาคีหลักร่วมเป็นหน่วยงาน สนับสนุนโครงการ

10.2 ดำเนินการติดตามประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และประเมินผลคุณภาพโครงการ (อ้างอิง รศ.ดร. สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์,2547) จากกลุ่มผู้เข้าร่วมกระบวนการกิจกรรมโครงการ(ภาคีโครงการ- Stakeholders)และกลุ่มเป้าหมายโครงการ(เกษตรกร)โดยกระบวนการติดตามประเมินแบบเสริมพลัง ติดตาม การบันทึกข้อมูลของเกษตรกรตามแนวปฏิบัติGAP การบันทึก บัญชีครัวเรือน กระบวนการและการนำข้อมูลและ ความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการฯ จัดทำเป็นแผนพัฒนาชุมชน ทุก 6 เดือน

10.3 การติดตามการดำเนินโครงการ ของภาคี 29 ตำบลด้านการบริหารจัดการโครงการระดับพื้นที่ ตำบลโดยกระบวนการติดตามประเมินแบบเสริมพลัง ทุก 6 เดือน

10.4 การถอดองค์ความรู้ตำบลต้นแบบดำเนินโครงการฯ จำนวน 9 ตำบล (พิจารณาจาก 29 ตำบล)

10.5 การถอดองค์ความรู้ครัวเรือนเกษตรกรผู้ผลิตข้าวปลอดภัยอันตราย จำนวน 100 ราย/ครัวเรือน(พิจารณาจากครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจาก 29 ตำบล)

11.ผลลัพธ์ (Out comes) การดำเนินโครงการ

โครงการมีระยะเวลาการดำเนินโครงการ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 (ระยะเวลาดำเนินโครงการ 18 เดือน)

11.1 เกิดเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวปลอดภัย 29 ตำบล ที่เข้มแข็ง ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

11.2 เกษตรกรผู้ผลิตข้าวปลอดภัย 29 ตำบล มีข้าวปลอดภัยเพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือน เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากการลดต้นทุนการผลิตข้าวปลอดภัย

11.3 มีภาคีหน่วยงานสนับสนุนการผลิตข้าวปลอดภัยตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่เข้มแข็งในจังหวัดนครราชสีมา ให้การสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกร ให้เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคงยั่งยืนในท้องถิ่นตนเอง ลดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ

11.4 ชุดองค์ความรู้การผลิตข้าวปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางอาหาร(ระดับครัวเรือนเกษตรกร)ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

11.5 ชุดองค์ความรู้การดำเนินโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ของครอบครัว ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาจาก 29 ตำบล ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

ระยะที่ 2 (ระยะเวลาดำเนินโครงการ 18 เดือน)

11.6 เกิดเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวปลอดภัย/ข้าวอินทรีย์ เพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ของครอบครัว 29 ตำบล ที่เข้มแข็ง ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

11.7 เกษตรกรผู้ผลิตข้าวปลอดภัย/อินทรีย์ 29 ตำบล มีข้าวปลอดภัย/อินทรีย์เพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือน เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการลดต้นทุนการผลิตข้าวปลอดภัย/อินทรีย์ การเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าว ฯลฯ

11.8 มีภาคีหน่วยงานสนับสนุนการผลิตข้าวปลอดภัย/อินทรีย์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่เข้มแข็งในจังหวัดนครราชสีมา ให้การสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกร ให้เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคงยั่งยืนในท้องถิ่นตนเอง ลดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ

11.9 ชุดองค์ความรู้การผลิตข้าวปลอดภัย/อินทรีย์เพื่อความมั่นคงทางอาหาร(ระดับครัวเรือนเกษตรกร)ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

11.10 ชุดองค์ความรู้การดำเนินโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย/อินทรีย์ เพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ของครอบครัว ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาจาก 29 ตำบล ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Out puts) จากการดำเนินโครงการ (แบ่งเป็นราย 6 เดือน)

12.1 ทกเดือนที่ 1

1. ภาควิชาโครงการระดับจังหวัดและระดับตำบล มีความรู้ความเข้าใจร่วม และตรงกันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ กระบวนการกิจกรรมโครงการ
2. ได้ร่างรายงานข้อมูลผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลสถานการณ์ข้าวฯของพื้นที่ตำบล และภาพรวมจังหวัด
3. ภาควิชาโครงการในพื้นที่ตำบล มีความรู้ความเข้าใจร่วมและตรงกัน เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ กระบวนการกิจกรรมโครงการ มีรายชื่อครัวเรือนเกษตรกรอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการและข้อมูลแปลงผลิตข้าวปลอดภัย (GAP-01)ครบทุกตำบล
4. เกษตรกรครัวเรือนเป้าหมาย มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตข้าวปลอดภัย เกษตรกรเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์คุณภาพดิน เกษตรกรมีความรู้เรื่องการพัฒนาคุณภาพเมล็ดพันธุ์ การเจริญเติบโตของข้าว การจัดการศัตรูข้าว การเก็บเกี่ยว มีความรู้เรื่องการบันทึกบัญชีครัวเรือน มีความเข้าใจการบันทึกข้อมูลการผลิตข้าวปลอดภัย(GAP-02)
5. เกษตรกรครัวเรือนเป้าหมายทุกครัวเรือนได้เป็นผู้เยี่ยมแปลงและได้รับการเยี่ยมแปลง อย่างน้อย 1 ครั้ง ได้ข้อมูลรายงานปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด การผลิตข้าวปลอดภัย จากกิจกรรมเยี่ยมแปลง คณะทำงานตำบลรวบรวมข้อมูลบัญชีครัวเรือน ดำเนินการสรุปข้อมูล ทุก 1 เดือน
6. มีข้อตกลงเรื่องบทบาทหน้าที่ของศูนย์เรียนรู้ มีคณะกรรมการร่วมดูแลบริหารศูนย์เรียนรู้ ศูนย์เรียนรู้ให้การบริการ และให้การสนับสนุนการผลิตข้าวปลอดภัยของเกษตรกรและผู้สนใจ
7. ศูนย์เรียนรู้เปิดให้บริการแก่เกษตรกรและผู้สนใจ โดยมีคณะกรรมการร่วมกันดูแลศูนย์ฯ มีภาคีหลักโครงการในพื้นที่ทำงานร่วมกันสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้
8. ดำเนินการศึกษาช่องทางการตลาด ตามแนวทางสายโซ่อุปทาน และแนวทางสายโซ่คุณค่า ศึกษาการเพิ่มมูลค่าการผลิต การแปรรูปและการประกอบอาหาร การพัฒนาคุณภาพข้าว การลดต้นทุนการผลิต โดยคณะทำงานตำบลมีส่วนร่วมในการศึกษา
9. นักเรียน เยาวชน นักศึกษา ซึ่งเป็นบุตรหลานของเกษตรกร ได้ใช้ความรู้ความสามารถ ร่วมกิจกรรมโครงการ
10. ในกระบวนการกิจกรรมโครงการ นักวิจัย ภาควิชาโครงการระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบล เกษตรกรอาสาสมัคร ได้มีส่วนร่วมทำงานตลอดกระบวนการกิจกรรมโครงการ
11. มีรายงานผลการติดตามประเมินผลคุณภาพโครงการ ด้วยกระบวนการเสริมพลัง ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการกิจกรรมโครงการ ทุก 6 เดือน
12. โครงการมีศูนย์ประสานงานกลางที่จังหวัด ทำหน้าที่ประสานงานหน่วยงานสนับสนุน/ภาคีโครงการ/ที่ปรึกษาโครงการ และเชื่อมประสานกับ หน่วยงานในพื้นที่ซึ่งเป็นกลไกการขับเคลื่อนโครงการโดยกลุ่มเป้าหมายของโครงการคือครัวเรือนเกษตรกร

12.2 ทกเดือนที่ /2

1. เกษตรกรครัวเรือนเป้าหมายได้เยี่ยมและได้รับการเยี่ยมแปลง ครั้งที่ 2 สามารถบันทึกข้อมูลการผลิตข้าว บันทึกบัญชีครัวเรือนได้ ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน ได้ข้อมูลรายงานปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด การผลิตข้าวปลอดภัย จากกิจกรรมเยี่ยมแปลง เกษตรกรได้พูดคุยปรึกษาข้อปัญหาหรือข้อสงสัยต่างๆ ร่วมกันระหว่างการเยี่ยม

2. คณะทำงานตำบลรวบรวมข้อมูลบัญชีครัวเรือน ดำเนินการสรุปข้อมูล รายงานข้อมูล ทุก 1 เดือน

3. ศูนย์เรียนรู้เปิดให้บริการแก่เกษตรกรและผู้สนใจ โดยมีคณะกรรมการร่วมกันดูแลศูนย์ฯ มีภาคีหลักโครงการในพื้นที่ทำงานร่วมกันสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้

4. ศูนย์เรียนรู้ มีกิจกรรมให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและผู้สนใจ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้รับความรู้จากกิจกรรมโครงการที่ศูนย์เรียนรู้ดำเนินการ มีข้อมูล ความรู้และแหล่งเรียนรู้เรื่องการผลิตข้าวปลอดภัย เป็นกิจกรรมสำคัญของศูนย์เรียนรู้

5. คณะทำงานตำบลมีส่วนร่วมในการศึกษาช่องทางการตลาด ตามแนวทางสายโซ่อุปทาน และแนวทางสายโซ่คุณค่า ศึกษาการเพิ่มมูลค่าการผลิต การแปรรูปและการประกอบอาหาร การพัฒนาคุณภาพข้าว การลดต้นทุนการผลิต

6. นักเรียน เยาวชน นักศึกษา บุตรหลานของเกษตรกร มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถ ร่วมสนับสนุนกิจกรรมโครงการ พัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อช่วยเหลือครอบครัวมากขึ้น

7. ได้รายงานข้อมูลผลการศึกษาค้นคว้าสถานการณ์ข้าวของพื้นที่ตำบล และภาพรวมจังหวัด

8. นักวิจัย และภาคีโครงการระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบล เกษตรกรอาสาสมัคร ได้ร่วมกันทำงานตลอดกระบวนการกิจกรรมโครงการ

9. รายงานผลการติดตามประเมินผลคุณภาพโครงการ ด้วยกระบวนการเสริมพลัง ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการกิจกรรมโครงการ ทุก 6 เดือน

10. โครงการมีศูนย์ประสานงานกลางที่จังหวัด ทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานสนับสนุน/ภาคีโครงการ/ที่ปรึกษาโครงการ และเชื่อมประสานกับ หน่วยงานในพื้นที่เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนโครงการโดยกลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการคือเกษตรกร

12.3 ทกเดือนที่ /3

1. เกษตรกรครัวเรือนเป้าหมายทุกครัวเรือนได้เยี่ยมและได้รับการเยี่ยมแปลง ครั้งที่ 3 เกษตรกรสามารถบันทึกข้อมูลการผลิตข้าว(GAP-02)ได้ บันทึกบัญชีครัวเรือนได้ ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน เกษตรกรได้พูดคุยปรึกษาข้อปัญหาหรือข้อสงสัยต่างๆ ระหว่างการเยี่ยม

2. ได้รายงานข้อมูลผลการดำเนินโครงการส่งเสริมผลิตข้าวปลอดภัย ปัญหาและการแก้ไข อุปสรรค ข้อจำกัด ความรู้และภูมิปัญญา ข้อค้นพบ รายงานแต่ละตำบล และภาพรวมจังหวัด

3. ได้รายงานความรู้เรื่อง บทเรียนและข้อค้นพบการดำเนินโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

4. ศูนย์เรียนรู้เปิดให้บริการแก่เกษตรกรและผู้สนใจ โดยมีคณะกรรมการร่วมกันดูแลศูนย์ฯ มีภาคีหลักโครงการในพื้นที่ทำงานร่วมกันสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้

5. ศูนย์เรียนรู้ มีกิจกรรมให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและผู้สนใจ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้รับความรู้จากกิจกรรมโครงการที่ศูนย์เรียนรู้ดำเนินการ มีข้อมูล ความรู้และแหล่งเรียนรู้เรื่องการผลิตข้าวปลอดภัย เป็นกิจกรรมสำคัญของศูนย์เรียนรู้

6. ได้ชุดความรู้เรื่อง บทเรียนและข้อค้นพบการพัฒนาศูนย์เรียนรู้เพื่อส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยฯ ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

7. เกษตรกรและคณะทำงาน ได้จัดให้มีการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินโครงการ ข้อมูลและความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ บทเรียน และข้อค้นพบ ทำการ ถ่ายทอดข้อมูลและความรู้ ให้เพื่อนเกษตรกรและผู้สนใจนำข้อมูลและความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์และเพื่อการจัดทำแผนพัฒนา ระดับครัวเรือนเกษตรกรชุมชนตำบล จังหวัด ต่อไป/

8. นักวิจัยและภาคีโครงการหน่วยงานระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบล นักวิจัยในพื้นที่ตำบล เกษตรกรอาสาสมัครดำเนินโครงการ ได้ร่วมกัน ทำงาน ได้รับรู้ความก้าวหน้าได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนางานร่วมกันตลอดกระบวนการกิจกรรมโครงการ

9. มีรายงานผลการติดตามประเมินผลคุณภาพโครงการ ด้วยกระบวนการเสริมพลัง ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการกิจกรรมโครงการ ทุก 6 เดือน

10. โครงการมีศูนย์ประสานงานกลางที่จังหวัด ทำหน้าที่ประสานงานหน่วยงานสนับสนุน ภาคีโครงการ ที่ปรึกษาโครงการ และเชื่อมประสานกับ หน่วยประสานงานโครงการในพื้นที่ตำบล(ท้องถิ่น)ซึ่ง เป็นกลไกร่วมในการขับเคลื่อนโครงการ โดยเกษตรกรเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก/ผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ

11. ได้รายงาน ข้อค้นพบตำบลต้นแบบดำเนินโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา

12. ได้รายงาน ข้อค้นพบครัวเรือนเกษตรกรต้นแบบดำเนินโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา

เดือนที่	กิจกรรม (Activities)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
6 เดือนที่ 1	1. ประชุมภาคีโครงการเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินโครงการ ความเข้าใจร่วมต่อความหมายของข้าวปลอดภัย(GAP) แนวทางการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ แนวทางการพัฒนาศูนย์ ข้อมูลการศึกษาและพัฒนาการผลิตข้าวปลอดภัยจังหวัดนครราชสีมา	1. ภาคีโครงการระดับจังหวัดและระดับตำบล มีความรู้ความเข้าใจร่วมและตรงกันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ กระบวนการกิจกรรมโครงการ การจัดการองค์การ การบริหารจัดการโครงการ ให้การสนับสนุนและร่วมกิจกรรมโครงการตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาคี

เดือนที่	กิจกรรม (Activities)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	2. ภาคิตำบลดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลการผลิตข้าว ในพื้นที่แต่ละตำบลเกี่ยวกับ การผลิต(พันธุ์ข้าว แหล่งเมล็ดพันธุ์ การใช้ปุ๋ย การปรับปรุงดิน แหล่งน้ำ การกำจัดศัตรูและโรคข้าว การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาข้าว) การบริโภคและการแปรรูป ภูมิปัญญา(การผลิต การประกอบอาหาร การนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์) การขายข้าว แหล่งขาย ปัญหาของเกษตรกร ปัญหาอื่นๆ ในพื้นที่ตำบล เช่น การเผาฟาง/ป่า 3. จัดประชุมภาคีพื้นที่แต่ละตำบลเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับองค์ความรู้เรื่องข้าวปลอดภัย (GAP) การรวบรวมรายชื่อเกษตรกรในโครงการตำบลละ 50 ครัวเรือน (GAP-01) การบันทึกบัญชีครัวเรือน จัดทำแผนงานโครงการระดับตำบล 4. การอบรม ทบทวน/เสริมความรู้การผลิตข้าวปลอดภัยตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงแก่เกษตรกร การปรับปรุงบำรุงดิน การตรวจวิเคราะห์คุณภาพดิน การวางแผนแปลงนาผลิตข้าวปลอดภัยของเกษตรกร การบันทึกข้อมูลบัญชีครัวเรือน การบันทึกข้อมูลการผลิตข้าวปลอดภัย(GAP-02)	2. ได้ทำการศึกษาและได้ร่างรายงานข้อมูลผลการศึกษาข้อมูลสถานการณ์ข้าวฯของพื้นที่ตำบล และภาพรวมจังหวัดครอบคลุม - ข้อมูลสถานการณ์การผลิต(พันธุ์ข้าว แหล่งเมล็ดพันธุ์ การใช้ปุ๋ย การปรับปรุงดิน แหล่งน้ำ การกำจัดศัตรูและโรคข้าว การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาข้าว) การบริโภคและการแปรรูป ภูมิปัญญา(การผลิต การประกอบอาหาร การนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์) การขายข้าว แหล่งขาย ปัญหาของเกษตรกร ปัญหาอื่นๆในพื้นที่ตำบล 3.ภาคีโครงการพื้นที่ตำบลมีความรู้ความเข้าใจร่วมและตรงกันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ กระบวนการกิจกรรมโครงการ การจัดการองค์การ การบริหารจัดการโครงการ ให้การสนับสนุน และร่วมกิจกรรมโครงการตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาคี - ได้รายชื่อครัวเรือนเกษตรกรอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการและข้อมูลแปลงผลิตข้าวปลอดภัย(GAP-01)ครบทุกตำบล 4. เกษตรกรครัวเรือนเป้าหมาย มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตข้าวปลอดภัย เกษตรกรได้นำดินเพื่อดำเนินการวิเคราะห์คุณภาพดิน เกษตรกรมีความรู้เรื่องการพัฒนาคุณภาพเมล็ดพันธุ์ การเจริญเติบโตของข้าว การจัดการศัตรูข้าว การเก็บเกี่ยว มีความรู้เรื่อง การบันทึกบัญชีครัวเรือน มีความเข้าใจการบันทึกข้อมูลการผลิตข้าวปลอดภัย (GAP-02) -ได้ข้อตกลงการเยี่ยมแปลงของเกษตรกรทุกราย 5. เกษตรกรครัวเรือนเป้าหมายทุกครัวเรือนได้เป็นผู้เยี่ยมแปลงและได้รับการเยี่ยมแปลง

เดือนที่	กิจกรรม (Activities)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	5. กิจกรรมเยี่ยมครัวเรือนและแปลงนาติดตามความก้าวหน้าการผลิตข้าวปลอดภัยของเกษตรกร การบันทึกข้อมูลการปลูกข้าวปลอดภัย(GAP-02) การบันทึกบัญชีครัวเรือน ปัญหาและการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร	อย่างน้อย 1 ครั้ง เกษตรกรสามารถบันทึกข้อมูลการผลิตข้าว(GAP-02)ได้ บันทึกบัญชีครัวเรือนได้ ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน เกษตรกรได้พูดคุยปรึกษาข้อปัญหาหรือข้อสงสัยต่างๆ กับเพื่อนเกษตรกร ระหว่างเยี่ยมแปลง - ได้ข้อมูลรายงานปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดการผลิตข้าวปลอดภัย จากกิจกรรมเยี่ยมแปลง - คณะทำงานตำบลรวบรวมข้อมูลบัญชีครัวเรือน ดำเนินการสรุปข้อมูล รายงานข้อมูลสังเคราะห์ข้อมูล ทุก 6 เดือน
6 เดือนที่ 1	6. ประชุมเวทีตำบล เรียนรู้ข้อมูลและผลการศึกษาข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเรื่องข้าวในพื้นที่ตำบล ออกแบบ วางแผนงาน และพัฒนาศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าวปลอดภัยของตำบล 7. ศูนย์เรียนรู้ดำเนินบทบาทของตนเอง ให้บริการแก่สมาชิกเกษตรกร รวบรวมข้อมูล ความรู้ พัฒนาและให้คำปรึกษาการผลิตข้าวปลอดภัยแก่เกษตรกรในพื้นที่และผู้สนใจ	6. มีการตกลงร่วมกันเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศูนย์เรียนรู้ มีคณะกรรมการร่วมดูแลบริหารศูนย์และสนับสนุนการดำเนินโครงการผลิตข้าวปลอดภัยของเกษตรกรและผู้สนใจ 7. ศูนย์เรียนรู้เปิดให้บริการแก่เกษตรกรและผู้สนใจ โดยมีคณะกรรมการร่วมกันดูแลศูนย์ฯ มีภาคีหลักโครงการในพื้นที่ทำงานร่วมกันสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้
	8. ดำเนินการศึกษาช่องทางการตลาด ตามแนวทางสายโซ่อุปทาน และแนวทางสายโซ่คุณค่า ศึกษาการเพิ่มมูลค่าการผลิต การแปรรูปและการประกอบอาหาร การพัฒนาคุณภาพข้าว การลดต้นทุนการผลิต ร่วมกับ 29 ตำบลเป้าหมาย 9. สนับสนุนกิจกรรมการศึกษาแก่นักเรียนเยาวชน นักศึกษา มหาวิทยาลัย ร่วมทำการศึกษาเพื่อต่อยอดและพัฒนา	8. คณะทำงานตำบลได้ร่วมในการศึกษาช่องทางการตลาด ตามแนวทางสายโซ่อุปทาน และแนวทางสายโซ่คุณค่า ศึกษาการเพิ่มมูลค่าการผลิต การแปรรูปและการประกอบอาหาร การพัฒนาคุณภาพข้าว การลดต้นทุนการผลิต 9. นักเรียน เยาวชน นักศึกษา ซึ่งเป็นบุตรหลานของเกษตรกร ได้ใช้ความรู้ความสามารถร่วมกิจกรรมโครงการ พัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อช่วยเหลือครอบครัวมากขึ้น 10. นักวิจัยและภาคีโครงการหน่วยงานระดับ

เดือนที่	กิจกรรม (Activities)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	10. การประชุมคณะผู้รับผิดชอบโครงการ ทุก 1 เดือน 11. การจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการ/ รายงานการเงินโครงการ นำเสนอผลการดำเนินโครงการ 6 เดือนที่ 1 12. คณะทำงานโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่าย เพื่อพัฒนาศักยภาพคณะทำงานโครงการ 13. การติดตามประเมินผลตามวัตถุประสงค์โครงการ เพื่อประเมินผลคุณภาพโครงการ 6 เดือนที่ 1 14. การติดตามการดำเนินโครงการ ของภาคี 29 ตำบลด้านการบริหารจัดการ 6 เดือนที่ 1 15. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน เพื่อการติดต่อประสานงานโครงการ เช่น ค่าโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ค่าถ่ายเอกสาร กาแฟ น้ำดื่ม ฯลฯ	จังหวัด/อำเภอ/ตำบล นักวิจัยในพื้นที่ตำบล เกษตรกรอาสาสมัครดำเนินโครงการ ได้ร่วมกัน ทำงาน ได้รับรู้ความก้าวหน้าได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนางานร่วมกันตลอดกระบวนการกิจกรรมโครงการ 11. มีรายงานผลการติดตามประเมินผลคุณภาพโครงการ ด้วยกระบวนการเสริมพลังร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการกิจกรรมโครงการ ทุก 6 เดือน 12. โครงการมีศูนย์ประสานงานกลางที่จังหวัด ทำหน้าที่ประสานงานหน่วยงานสนับสนุน ภาคีโครงการ ที่ปรึกษาโครงการ และเชื่อมประสานกับ หน่วยประสานงานโครงการในพื้นที่ตำบล (ท้องถิ่น)ซึ่ง เป็นกลไกร่วมในการขับเคลื่อนโครงการ โดยเกษตรกรเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก/ผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ
6 เดือนที่ 2	1. กิจกรรมเยี่ยมครัวเรือนและแปลงนา ติดตามความก้าวหน้าการผลิตข้าวปลอดภัยของเกษตรกร การบันทึกข้อมูลการปลูกข้าวปลอดภัย(GAP-02) การบันทึกบัญชีครัวเรือน ปัญหาและการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร 2. ศูนย์เรียนรู้ดำเนินบทบาทของตนเอง	1. เกษตรกรครัวเรือนเป้าหมายทุกครัวเรือน ได้เยี่ยมและได้รับการเยี่ยมแปลง ครัวที่ 2 เกษตรกรสามารถบันทึกข้อมูลการผลิตข้าว (GAP-02)ได้ บันทึกบัญชีครัวเรือนได้ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน เกษตรกรได้พูดคุยปรึกษาข้อปัญหาหรือข้อสงสัยต่างๆ ร่วมกันระหว่างการเยี่ยม 2. คณะทำงานตำบลรวบรวมข้อมูลบัญชีครัวเรือน ดำเนินการสรุปข้อมูล รายงานข้อมูลสังเคราะห์ข้อมูล ทุก 6 เดือน 3. ศูนย์เรียนรู้เปิดให้บริการแก่เกษตรกรและ

เดือนที่	กิจกรรม (Activities)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	ให้บริการแก่สมาชิกเกษตรกร รวบรวม ข้อมูล ความรู้ พัฒนาและให้คำปรึกษาการผลิตข้าวปลอดภัยแก่เกษตรกรในพื้นที่และผู้สนใจ 3. ดำเนินการศึกษาช่องทางการตลาด ตามแนวทางสายโซ่อุปทาน และแนวทางสายโซ่คุณค่า ศึกษาการเพิ่มมูลค่าการผลิต การแปรรูปและการประกอบอาหาร การพัฒนาคุณภาพข้าว การลดต้นทุนการผลิต ร่วมกับ 29 ตำบลเป้าหมาย 4. สนับสนุนกิจกรรมการศึกษาแก่นักเรียน เยาวชน นักศึกษา มหาวิทยาลัย ร่วมทำการศึกษาเพื่อต่อยอดและพัฒนา 5. เเวทีจังหวัด นำเสนอข้อมูลและผลการศึกษาของศูนย์ข้อมูลการศึกษาและพัฒนาการผลิตข้าวปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ของครอบครัว ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	ผู้สนใจ โดยมีคณะกรรมการร่วมกันดูแล ศูนย์ฯ มีภาคีหลักโครงการในพื้นที่ทำงาน ร่วมกันสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ 4. ศูนย์เรียนรู้ มีกิจกรรมให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและผู้สนใจ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้รับความรู้จากกิจกรรมโครงการที่ศูนย์เรียนรู้ดำเนินการ มีข้อมูล ความรู้และแหล่งเรียนรู้เรื่องการผลิตข้าวปลอดภัย เป็นกิจกรรมสำคัญของศูนย์เรียนรู้ 5. คณะทำงานตำบลได้มีส่วนร่วมในการศึกษาช่องทางการตลาด ตามแนวทางสายโซ่อุปทาน และแนวทางสายโซ่คุณค่า ศึกษาการเพิ่มมูลค่าการผลิต การแปรรูปและการประกอบอาหาร การพัฒนาคุณภาพข้าว การลดต้นทุนการผลิต 6. นักเรียน เยาวชน นักศึกษา ซึ่งเป็นบุตรหลานของเกษตรกร มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถ ร่วมสนับสนุนกิจกรรมโครงการ พัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อช่วยเหลือครอบครัวมากขึ้น 7. ได้ชุดรายงานข้อมูลผลการศึกษาค้นคว้า สถานการณ์ข้าวของพื้นที่ตำบล และภาพรวมจังหวัดครอบคลุม - ข้อมูลสถานการณ์การผลิต(พันธุ์ข้าว แหล่งเมล็ดพันธุ์ การใช้ปุ๋ย การปรับปรุงดิน แหล่งน้ำ การกำจัดศัตรูและโรคข้าว การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาข้าว) การบริโภคและการแปรรูป ภูมิปัญญา(การผลิต การประกอบอาหาร การนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์) การขายข้าว แหล่งขาย ปัญหาของเกษตรกร ปัญหาอื่นๆในพื้นที่ตำบล

เดือนที่	กิจกรรม (Activities)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	6.การประชุมคณะผู้รับผิดชอบโครงการ ทุก 1 เดือน 7. การจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการ/รายงานการเงินโครงการ นำเสนอผลการดำเนินโครงการ 6 เดือนที่ 2 8. คณะทำงานโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่าย เพื่อพัฒนาศักยภาพคณะทำงานโครงการ 9.การติดตามประเมินผลตามวัตถุประสงค์โครงการ เพื่อประเมินผลคุณภาพโครงการ 6 เดือนที่ 2 10. การติดตามการดำเนินโครงการ ของภาคี 29 ตำบลด้านการบริหารจัดการ 6 เดือนที่ 2 11.ค่าใช้จ่ายสำนักงาน เพื่อการติดต่อประสานงานโครงการ เช่น ค่าโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ค่าถ่ายเอกสาร กาแฟ น้ำดื่ม ฯลฯ	8. นักวิจัยและภาคีโครงการหน่วยงานระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบล นักวิจัยในพื้นที่ตำบลเกษตรกรอาสาสมัครดำเนินโครงการได้ร่วมกัน ทำงาน ได้รับรู้ความก้าวหน้าได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนางานร่วมกันตลอดกระบวนการกิจกรรมโครงการ 9. มีรายงานผลการติดตามประเมินผลคุณภาพโครงการ ด้วยกระบวนการเสริมพลังร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการกิจกรรมโครงการ ทุก 6 เดือน 10.โครงการมีศูนย์ประสานงานกลางที่จังหวัดทำหน้าที่ประสานงานหน่วยงานสนับสนุน ภาคีโครงการ ที่ปรึกษาโครงการ และเชื่อมประสานกับ หน่วยประสานงานโครงการในพื้นที่ตำบล (ท้องถิ่น)ซึ่ง เป็นกลไกร่วมในการขับเคลื่อนโครงการ โดยเกษตรกรเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก/ผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ
6 เดือนที่ 3	1. กิจกรรมเยี่ยมครัวเรือนและแปลงนาติดตามความก้าวหน้าการผลิตข้าวปลอดภัยของเกษตรกร การบันทึกข้อมูลการปลูกข้าวปลอดภัย(GAP-02) การบันทึกบัญชีครัวเรือน ปัญหาและการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร 2. เวทีตำบลสรุปการดำเนินโครงการแต่ละตำบล แลกเปลี่ยนข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้รับ ส่งต่อข้อมูลและความรู้ให้ท้องถิ่นและหน่วยงานภาคี เพื่อจัดทำแผนงานพัฒนาชุมชน ต่อไป	1. เกษตรกรครัวเรือนเป้าหมายทุกครัวเรือนได้เยี่ยมและได้รับการเยี่ยมแปลง ครั้งที่ 3 เกษตรกรสามารถบันทึกข้อมูลการผลิตข้าว(GAP-02)ได้ บันทึกบัญชีครัวเรือนได้ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน เกษตรกรได้พูดคุยปรึกษาข้อปัญหาหรือข้อสงสัยต่างๆ ระหว่างการเยี่ยม 2. ได้ชุดรายงานข้อมูลผลการดำเนินโครงการ ส่งเสริมผลิตข้าวปลอดภัย ปัญหาและการแก้ไข อุปสรรค ข้อจำกัด ความรู้และภูมิปัญญา ข้อค้นพบ รายงานแต่ละตำบล และภาพรวมจังหวัด

เดือนที่	กิจกรรม (Activities)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	3. เวทีจังหวัดนำเสนอข้อมูล และความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ เสนอต่อหน่วยงานภาคี และผู้สนใจ เผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ นำบทเรียนและข้อค้นพบจากการดำเนินโครงการเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการ ระยะต่อไป	3. ได้ชุดความรู้เรื่อง บทเรียนและข้อค้นพบ การดำเนินโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยฯ ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา
	4. ศูนย์เรียนรู้ดำเนินบทบาทของตนเอง ให้บริการแก่สมาชิกเกษตรกร รวบรวมข้อมูล ความรู้ พัฒนาและให้คำปรึกษาการผลิตข้าวปลอดภัยแก่เกษตรกรในพื้นที่และผู้สนใจ 5. เวทีจังหวัด กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บทบาทของศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าวปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ของครอบครัว ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงฯ 6. เวทีจังหวัด นำเสนอข้อมูลและผลการศึกษาของศูนย์ข้อมูลการศึกษาและพัฒนาการผลิตข้าวปลอดภัยเพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ของครอบครัว ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงฯ 7. การประชุมคณะผู้รับผิดชอบโครงการ ทุก 1 เดือน 8. การจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการ/รายงานการเงินโครงการ นำเสนอผลการดำเนินโครงการ 6 เดือนที่ 3 9. คณะทำงานโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4. ศูนย์เรียนรู้เปิดให้บริการแก่เกษตรกรและผู้สนใจ โดยมีคณะกรรมการร่วมกันดูแลศูนย์ฯ มีภาคีหลักโครงการในพื้นที่ทำงานร่วมกันสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ 5. ศูนย์เรียนรู้ มีกิจกรรมให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและผู้สนใจ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้รับความรู้จากกิจกรรมโครงการที่ศูนย์เรียนรู้ดำเนินการ มีข้อมูล ความรู้และแหล่งเรียนรู้เรื่องการผลิตข้าวปลอดภัย เป็นกิจกรรมสำคัญของศูนย์เรียนรู้ 6. ได้ชุดความรู้เรื่อง บทเรียนและข้อค้นพบการพัฒนาศูนย์เรียนรู้เพื่อส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยฯ ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา 7. เกษตรกรและคณะทำงาน ได้จัดให้มีการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินโครงการ ข้อมูลและความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ บทเรียน และข้อค้นพบ ทำการ ถ่ายทอดข้อมูลและความรู้ ให้เพื่อนเกษตรกรและผู้สนใจนำข้อมูลและความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ และเพื่อการจัดทำแผนพัฒนา ระดับครัวเรือน เกษตรกร ชุมชนตำบล จังหวัด ต่อไป/ 8. นักวิจัยและภาคีโครงการหน่วยงานระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบล นักวิจัยในพื้นที่ตำบล

เดือนที่	กิจกรรม (Activities)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	กับเครือข่าย เพื่อพัฒนาศักยภาพ คณะทำงานโครงการ 10.การติดตามประเมินผลตามวัตถุประสงค์ โครงการ เพื่อประเมินผลคุณภาพโครงการ 6 เดือนที่ 3 11. การติดตามการดำเนินโครงการ ของ ภาคี 29 ตำบลด้านการบริหารจัดการ 6 เดือนที่ 3 12. ถอดองค์ความรู้ตำบลต้นแบบโครงการ จำนวน 9 ตำบล 13.ถอดองค์ความรู้ครัวเรือนเกษตรกรผู้ ปลูกข้าวปลอดภัยฯต้นแบบ จำนวน 100 ครัวเรือน	เกษตรกรอาสาสมัครดำเนินโครงการ ได้ร่วมกัน ทำงาน ได้รับรู้ความก้าวหน้าได้ ร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนางานร่วมกัน ตลอดกระบวนการกิจกรรมโครงการ 9. มีรายงานผลการติดตามประเมินผล คุณภาพโครงการ ด้วยกระบวนการเสริมพลัง ร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการกิจกรรม โครงการ ทุก 6 เดือน 10.โครงการมีศูนย์ประสานงานกลางที่จังหวัด ทำหน้าที่ประสานงานหน่วยงานสนับสนุน ภาคี โครงการ ที่ปรึกษาโครงการ และเชื่อมประสาน กับ หน่วยประสานงานโครงการในพื้นที่ตำบล (ท้องถิ่น)ซึ่ง เป็นกลไกร่วมในการขับเคลื่อน โครงการ โดยเกษตรกรเป็นกลุ่มเป้าหมาย หลัก/ผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ 11.ชุดรายงาน ข้อค้นพบตำบลต้นแบบดำเนิน โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อ ความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา 12.ชุดรายงาน ข้อค้นพบครัวเรือนเกษตรกร ต้นแบบดำเนินโครงการส่งเสริมการผลิตข้าว ปลอดภัย เพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่ม รายได้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัด นครราชสีมา

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

14. รายละเอียดและแผนการใช้จ่ายงบประมาณโครงการ

	6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
1 หมวดค่าตอบแทน อ.วาสนา ภานุรักษ์ เดือนละ 2,000 บาท นางพิมพ์พรณ บุญเสริม เดือนละ 15,000 บาท	102,000	102,000	102,000	306,000
2 หมวดค่าจ้าง ผู้ประสานงานโครงการ เดือนละ 15,000 บาท เจ้าหน้าที่สำนักงานและการเงิน เดือนละ 8,000 บาท	138,000	138,000	138,000	414,000
3 หมวดค่าใช้สอย	1,078,250	207,000	560,600	1,845,850
1. ประชุมภาคีโครงการฯ สร้างความเข้าใจร่วมกัน ระยะเวลา 1 วัน จำนวน 50 คน จำนวน 1 ครั้ง ● ค่าเดินทาง($50 \times 300 = 15,000$บาท) ● ค่าอาหาร/อาหารว่าง($50 \times 120 = 6,000$บาท) ● ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ประชุม(2,000 บาท) ● ค่าเดินทางวิทยากร($3 \times 1,000 = 3,000$ บาท) (รวมทั้งหมด 26,000 บาท)	26,000	-	-	26,000
2. การศึกษาข้อมูลข้าวปลอดภัย ด้านการผลิต การตลาด รสนิยมการบริโภคข้าว แนวทาง การตลาดข้าว ศึกษา แบบมีส่วนร่วม กับ 29 ตำบล ● ค่าเดินทาง($29 \times 2,000 = 58,000$บาท) ● ค่าอาหาร/อาหารว่าง($29 \times 1,500 = 43,500$ บาท) ● ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/ค่าพิมพ์(5,000บาท) ● ค่าวิเคราะห์ข้อมูล(5,000 บาท) ● ค่าวิทยากร/ค่าเดินทาง($4 \times 2,000 = 8,000$บาท) (รวมทั้งหมด 120,000 บาท)	120,000	-	-	120,000
3. ประชุมเวทีตำบล ทำความเข้าใจโครงการ รายชื่อ เกษตรกรเข้าร่วมโครงการตำบลละ 50 ครอบครัว (GAP-01) จัดทำแผนงานตำบล ระยะเวลา 1 วัน/ ตำบล จำนวน 20 คน/ตำบล รวม 29 ครั้ง ● ค่าเดินทาง ● ค่าอาหาร/อาหารว่าง($29 \times 20 \times 100 = 58,000$	174,000	-	-	174,000

	6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
บาท) • ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ประชุม($29 \times 500 = 14,500$ บาท) • ค่าแบบฟอร์ม(บัญชีครัวเรือน/แบบฟอร์ม (GAP)($29 \times 50 \times 50 = 72,500$ บาท) • ค่าวิทยากร/ค่าเดินทาง($29 \times 1,000 = 29,000$ บาท) (รวมทั้งหมด 174,000 บาท)				
4. อบรมความรู้แก่เกษตรกร การเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์ แนะนำการบันทึกบัญชีครัวเรือน การบันทึกGAP-02 ระยะเวลา 1 วัน/ตำบล จำนวนผู้ประชุม 50 คน/ตำบล รวม 29 ครั้ง • ค่าเดินทาง • ค่าอาหาร/อาหารว่าง($100 \times 29 \times 50 = 145,000$ บาท) • ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ - การประชุม ($29 \times 1,000 = 29,000$ บาท) • ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ - การตรวจวิเคราะห์ดิน • ค่าวิทยากร/ค่าเดินทาง($29 \times 1,000 = 29,000$ บาท) (รวมทั้งหมด 203,000 บาท)	203,000			203,000
5. กิจกรรมเยี่ยมครัวเรือน/แปลงนา ติดตามการบันทึกบัญชีครัวเรือน บันทึกข้อมูลการทำนาตามแนวปฏิบัติ(GAP) ปัญหา ช่วยเหลือแก้ไข ครัวเรือนละ 3 ครั้ง รวม $50 \times 29 \times 3$ ครั้ง • ค่าเดินทาง • ค่าอาหาร/อาหารว่าง($29 \times 50 \times 50 = 72,500$ บาท) • ค่าวิทยากร/ค่าเดินทาง($29 \times 1,000 = 29,000$ บาท) • ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ กิจกรรม($29 \times 50 \times 50 = 72,500$ บาท) • ค่าวิเคราะห์ข้อมูล/ค่าพิมพ์รายงาน	203,000			203,000

	6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
($29 \times 1,000 = 29,000$ บาท) (รวมทั้งหมด 203,000 บาท)				
6. เวทีตำบล สรุปผลข้อมูลฯ การปลูกข้าวปลอดภัย การบันทึกบัญชีครัวเรือน ส่งต่อข้อมูลและความรู้ให้ตำบล เพื่อจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ระยะเวลา 1 วัน/ตำบล จำนวน 50 คน/ตำบล รวม 29 ครั้ง				
• ค่าเดินทาง • ค่าอาหาร/อาหารว่าง ($29 \times 50 \times 100 = 145,000$ บาท) • ค่าวิทยากร/ค่าเดินทาง ($29 \times 1,000 = 29,000$ บาท) • ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ การประชุม ($29 \times 1,000 = 29,000$ บาท) (รวมทั้งหมด 203,000 บาท)			203,000	203,000
7. เวทีจังหวัด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้รับจาก 29 ตำบล ระยะเวลา 1 วัน จำนวน 80 คน รวม 1 ครั้ง				
• ค่าเดินทาง ($80 \times 300 = 24,000$ บาท) • ค่าอาหาร/อาหารว่าง ($80 \times 120 = 9,600$ บาท) • ค่าวิทยากร/ค่าเดินทาง ($2 \times 2,000 = 4,000$ บาท) • ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ การประชุม (2,000 บาท) • ค่าวิเคราะห์ข้อมูล/ค่าพิมพ์รายงาน (รวมทั้งหมด 41,600 บาท)			41,600	
8. ศึกษาข้อมูลการผลิตข้าวปลอดภัย ด้านการผลิต การตลาด แนวทางการตลาดข้าว ศึกษา แบบมีส่วนร่วม กับตำบล/ศูนย์เรียนรู้ 9 ตำบล				41,600
• ค่าเดินทาง • ค่าอาหาร/อาหารว่าง • ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/ค่าพิมพ์ • ค่าวิเคราะห์ข้อมูล • ค่าวิทยากร/ค่าเดินทาง				

	6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
(ใช้งบประมาณร่วมกับข้อ 2.)				
9. ประชุมเวทีตำบล เรียนรู้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา วางบทบาทและพัฒนาศูนย์เรียนรู้ตำบล เพื่อ ให้บริการแก่เกษตรกรและผู้สนใจ ระยะเวลา 1 วัน/ ตำบล จำนวน 20 คน/ตำบล รวม 9 ครั้ง	-	-	-	-
● ค่าเดินทาง($9 \times 20 \times 100 = 18,000$บาท) ● ค่าอาหาร/อาหารว่าง($9 \times 20 \times 100 = 18,000$บาท) ● ค่าวิทยากร/ค่าเดินทาง($9 \times 1,000 = 9,000$ บาท) ● ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ การประชุม($9 \times 1,000 = 9,000$ บาท) (รวมทั้งหมด 54,000 บาท)				
10. ศูนย์เรียนรู้ดำเนินการให้บริการการผลิตข้าว ปลอดภัย รวบรวมรายงานความก้าวหน้าการ ดำเนินงานของศูนย์ทุก 6 เดือน	54,000			54,000
● ค่าเดินทาง($9 \times 18 \times 500 = 81,000$ บาท) ● ค่าอาหาร/อาหารว่าง ● ค่าวิทยากร/ค่าเดินทาง ● ค่าวัสดุ/อุปกรณ์($9 \times 250 \times 29 = 65,250$บาท) ● ค่าวิเคราะห์ข้อมูล/ค่าพิมพ์รายงาน (รวมทั้งหมด 146,250 บาท)				
11. เวทีจังหวัด แลกเปลี่ยนเรียนรู้บทบาทศูนย์เรียนรู้ กับการพัฒนาการผลิตข้าวปลอดภัย ระยะเวลา 1 วัน จำนวน 50 คน จำนวน 1 ครั้ง		27,000	27,000	
● ค่าเดินทาง($50 \times 300 = 15,000$บาท) ● ค่าอาหาร/อาหารว่าง($50 \times 120 = 6,000$บาท) ● ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ประชุม(2,000 บาท) (รวมทั้งหมด 23,000 บาท)	92,250			146,250
12. การศึกษาข้อมูลข้าวปลอดภัย ด้านการตลาด แนวทางสายโซ่อุปทาน แนวทางสายโซ่คุณค่า				

	6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
การศึกษา แบบมีส่วนร่วมร่วมกับ 29 ตำบล • เงินรางวัล+ประกาศนียบัตร ผลงานการศึกษา ช่องทางการตลาด แนวสายโซ่อุปทาน(10,000 บาท) • เงินรางวัล+ประกาศนียบัตร ผลงานการศึกษา ช่องทางการตลาด แนวสายโซ่คุณค่า(10,000 บาท) (รวม 20,000 บาท)			23,000	23,000
13. สนับสนุนนักเรียน นักศึกษา ร่วมกิจกรรมพัฒนา ต่อยอดและพัฒนา • ค่าเดินทาง($29 \times 1,000 = 29,000$บาท) • ค่าอาหาร/อาหารว่าง • ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ • ค่าวิทยากร/ค่าเดินทาง (รวม $29 \times 1,000 = 29,000$บาท)	20,000			20,000
14. เวทีจังหวัด การเรียนรู้และใช้ประโยชน์จากข้อมูล และผล การศึกษาของศูนย์ข้อมูลการศึกษา ระยะเวลา 1 วัน จำนวน 50 คน จำนวน 2 ครั้ง • ค่าเดินทาง($50 \times 300 \times 2 = 30,000$บาท) • ค่าอาหาร/อาหารว่าง($50 \times 120 \times 2 = 12,000$บาท) • ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ประชุม($2,000 \times 2 = 4,000$ บาท) (รวมทั้งหมด 46,000 บาท)				
15. การประชุมคณะทำงานโครงการ เดือนละ 1 ครั้ง ระยะเวลา 1 วัน จำนวน 22 คน • ค่าเดินทาง • ค่าอาหาร/อาหารว่าง • ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ การประชุม (รวมทั้งหมด $18 \times 5,000 = 90,000$ บาท)	29,000	23,000	23,000	29,000
16. การจัดทำรายงานความก้าวหน้าโครงการ/การ นำเสนอผลงาน ทุก 6 เดือน ระยะเวลา 1 วัน จำนวน 50 คน รวม 3 ครั้ง				46,000

	6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
• ค่าเดินทาง($50 \times 300 \times 3 = 45,000$ บาท) • ค่าอาหาร/อาหารว่าง($50 \times 120 \times 3 = 18,000$ บาท) • ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ การประชุม($5,000 \times 3 = 15,000$ บาท) • ค่าพิมพ์รายงาน/การเผยแพร่สื่อสารสาธารณะ ($5,000 + 25,000$) $\times 3 = 90,000$ บาท (รวมทั้งหมด 168,000 บาท)		30,000	30,000	
17. คณะทำงานร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่าย โครงการเพื่อพัฒนางานโครงการ	30,000			90,000
• ค่าเดินทาง • ค่าอาหาร/อาหารว่าง ($9 \times 2 \times 3,000 = 54,000$ บาท)		56,000		
18. การติดตามผลงาน/การรับประกันผลงาน การ ประเมินผลตามวัตถุประสงค์โครงการ การประเมิน คุณภาพโครงการ	56,000		56,000	
• ค่าเดินทาง • ค่าอาหาร/อาหารว่าง • ค่าวิทยากร/ค่าเดินทาง • ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ /ค่าพิมพ์รายงาน (รวมทั้งหมด $29 \times 3 \times 1,000 = 87,000$ บาท)				168,000
19. การติดตามการบริหารจัดการโครงการ 29 ตำบล				
• ค่าเดินทาง • ค่าอาหาร/อาหารว่าง (ใช้ประมาณร่วมกับ ข้อ 18.)		18,000		
20. ถอดองค์ความรู้ตำบลต้นแบบ 9 ตำบล			18,000	
• ค่าเดินทาง • ค่าอาหาร/อาหารว่าง • ค่าวิทยากร/ค่าเดินทาง • ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ /ค่าพิมพ์รายงาน (รวมทั้งหมด $9 \times 4,000 = 36,000$ บาท)	18,000	29,000	29,000	54,000

	6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
21. ถอดองค์ความรู้ครัวเรือนเกษตรกรปลูกข้าว ปลอดภัยต้นแบบ 100 ราย • ค่าเดินทาง • ค่าอาหาร/อาหารว่าง • ค่าวิทยากร/ค่าเดินทาง • ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ /ค่าพิมพ์รายงาน (รวมทั้งหมด $100 \times 500 = 50,000$ บาท)	29,000			87,000
22. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน • ค่าติดต่อประสานงาน ค่าโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต - ค่าไฟฟ้า ค่าแยกสาร กาแฟ น้ำดื่ม ฯลฯ เดือนละ 4,000 บาท (รวมทั้งหมด $4,000 \times 18 = 72,000$ บาท)			36,000	36,000
			50,000	50,000
		24,000	24,000	72,000
	24,000			

	6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
23. งบประมาณสมทบจากภาคีโครงการ(บาท) • หน่วยงานภาคีหลักในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ให้การสนับสนุนสถานที่จัดกิจกรรมโครงการ สนับสนุนเครื่องมือ ทรัพยากร ข้อมูล บุคลากร ตลอดระยะเวลาโครงการ ประเมินเป็นงบประมาณ (รวม $10 \times 20,000 = 200,000$ บาท) • หน่วยงานภาคีเครือข่ายในเป้าหมาย(เทศบาลตำบล/องค์การบริหารส่วนตำบล) จำนวน 29 ตำบล ให้การสนับสนุนสถานที่จัดกิจกรรมโครงการ สนับสนุนเครื่องมือ ทรัพยากร ข้อมูล บุคลากร ตลอดระยะเวลาโครงการ ประเมินเป็นงบประมาณ (รวม $29 \times 20,000 = 580,000$ บาท) • ครั้วเรือนเกษตรกรเป้าหมาย 29 ตำบลละ 50 ราย/ครอบครัว สนับสนุนพื้นที่ทำนาข้าวเพื่อผลิตข้าวปลอดภัย และเวลาเพื่อร่วมกิจกรรมโครงการ เลี้ยงครอบครัวละ 3 ไร่ ประเมินเป็นงบประมาณ (รวม $29 \times 50 \times 3 \times 700 = 3,045,000$ บาท) รวมทั้งหมด 3,825,000 บาท	1,275,000	1,275,000	1,275,000	3,825,000
รวมงบประมาณทั้งหมด(บาท)				6,390,850
รวมงบประมาณสนับสนุนจาก ส.ก.ว.(บาท)	1,318,250	447,000	880,600	2,565,850

15. ที่ปรึกษาโครงการ

1. นายชวน ทิรินันท์พร ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา
2. นายปิติธรรม รัฐิมนตร์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา
3. นายอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา
4. อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
5. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี นครราชสีมา
6. อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณ นครราชสีมา

7. รศ.ดร. ณาทร น้อยน้ำใส ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการชุมชน, ศูนย์ศึกษาและพัฒนา
จังหวัดนครราชสีมา(ในโครงการ๑จังหวัด๑มหาวิทยาลัย)

8. เกษตรจังหวัดนครราชสีมา
9. หัวหน้าสำนักงานจังหวัดนครราชสีมา
10. ท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา
11. พัฒนาการจังหวัดนครราชสีมา
12. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา
13. สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา
14. พาณิชย์จังหวัดนครราชสีมา
15. หัวหน้าสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดนครราชสีมา
16. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
17. ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครราชสีมา
18. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดนครราชสีมา
19. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา
20. ผู้อำนวยการศูนย์บริหารศัตรูพืชนครราชสีมา
21. ผู้อำนวยการสำนักงานธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครราชสีมา
22. หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครราชสีมา
23. สหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา
24. ผู้อำนวยการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดนครราชสีมา
25. ผู้อำนวยการโรงเรียน จังหวัดนครราชสีมา
26. ผู้อำนวยการการศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดนครราชสีมา
27. นายทน พิรักษา ประธานศูนย์ข้าวชุมชน จังหวัดนครราชสีมา
28. นายอนุวัฒน์ ปารีเวสียง ประธานหมอดินอาสา จังหวัดนครราชสีมา
29. นายสมคิด สิริวัฒนากุล ประธานเครือข่ายแผนชีวิตชุมชนนครราชสีมา (พอช.)

17. รายชื่อ/ที่อยู่ ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นางพิมพ์พรรณ บุญเสริม หัวหน้าโครงการ/นักวิจัย
ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ เลขที่ 18/67 หมู่ที่ 14 หมู่บ้านแฮปปี้โฮม 4 ซอยเดชวิกรมอุทิศ
ถนนมิตรภาพ ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30310 โทรศัพท์ 044-276027,
081-1179861 E-mail : pimphan_boonsert@hotmail.com
2. นางวาสนา ภาณุรักษ์ นักวิชาการ/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ โปรแกรมวิชาภูมิสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครราชสีมา ถนนสุรนารายณ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000 โทรศัพท์/
โทรสาร 044-242158 ต่อ 1711 , 044- 272939 , 086- 5830779 E-mail: wasnt23@hotmail.com

3. นายสมศักดิ์ บุญเสริม ผู้ประสานงานโครงการ/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ เลขที่ 18/67 หมู่ที่ 14 หมู่บ้านแฮปปี้โฮม 4 ซอยเดชวิกรมอุทิศ ถนน
มิตรภาพ ตำบลจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30310 โทรศัพท์ 044-276027, 081- 8733295,
083-3863680 E-mail : Somsak Boonsert@hotmail.com

4. นายไสว ที่รักษ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ต.บ้านยาง อ.ลำทะเมนชัย/
นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ เลขที่ 16 หมู่ที่ 16 ตำบลบ้านยาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์ 080-1759122

5. นางคำหาญ พิรักษา ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลคูขาด/เลขานุการนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลคูขาด ต.คูขาด อ.คง/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ องค์การบริหารส่วนตำบลคูขาด อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา โทรศัพท์ 083-
3819431

6. นายจันทร์ บุตรนันท์ เกษตรกรอินทรีย์ ต.พุดซา อ.เมือง/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ 87 หมู่ที่ 18 ตำบลพุดซา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โทรศัพท์ 089-
2831048

7. นายชอบ คงขุนทด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสระจรเข้ ต.สระจรเข้ อำเภอด่านขุนทด
/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ เลขที่ 371 หมู่ที่ 4 ตำบลสระจรเข้ อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์ 084 4726580

8. นายพิศาล เกิดมะเร็ง เจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคล เทศบาลตำบลเมืองยาง อ.เมืองยาง/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ เทศบาลตำบลเมืองยาง อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา โทรศัพท์ 082-
7553933 E-mail : PISAN02@hotmail.com

9. นายภุชภิน คำตัน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครราชสีมา/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครราชสีมา เลขที่ 50 หมู่ 1 ถ.ราชสีมา-โชคชัยตำบล
หนองบัวศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โทรศัพท์ 086-8757781 E-mail:
KSADIN1@hotmail.com

10. นายสิทธิชัย โคตรมา นักวิชาการเกษตรชำนาญการ สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ สถานีพัฒนาที่ดิน เลขที่ 160 หมู่ 7 ถ.สุรนารายณ์ ตำบลจอหอ อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา โทรศัพท์ 044-371659, 081- 9663509

11. นายสมหมาย เลิศนา นักวิชาการเกษตรชำนาญการ ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา เลขที่ 50 หมู่ 6 ตำบลในเมือง อำเภอพิมาย
จังหวัดนครราชสีมา โทรศัพท์ 084-9614489 E-mail : sommaipmi@hotmail.com

12. นางสินีนาง กาญจนเกียรติกุล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ (ข้าวและเกษตร
อินทรีย์) สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา / นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา เลขที่ 13 ถนนกำแพงสงคราม อำเภอ
เมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000 โทรศัพท์ 044-243132 ,044-244799, 084-8302424

13. นายณรงค์ฤทธิ์ รัตนโชติ พนักงานส่งเสริมธุรกิจลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตรจังหวัดนครราชสีมา/นักวิจัย

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดนครราชสีมา เลขที่ 35
ถนนมนัส ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000 โทรศัพท์ 086 2501933

18. ศูนย์ประสานงานโครงการ/สถานที่ติดต่อ ;

- ศูนย์ศึกษาและพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา อาคารจุฬารัตน์วัลย์ลักษณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา เลขที่ 340 ถนนสุนทรารายณ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
30000
- เลขที่ 18/67 หมู่ที่ 14 หมู่บ้านแฮปปี้โฮม 4 ซอยเดชวิกรมอุทิศ ถนนมิตรภาพ ตำบลจอหอ
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30310
โทรศัพท์ 044-276027, 081- 8733295, 083-3863680
E-mail Somsak_Boonsert@hotmail.com

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นางพิมพ์พรณ บุญเสริม)

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นางพิมพรรณ บุญเสริม

(ภาษาอังกฤษ) Mrs. Pimphan Boonsert

เพศ - หญิง วัน / เดือน / ปีเกิด 18 มกราคม 2504

ตำแหน่งปัจจุบัน -

สถานที่ติดต่อ เลขที่ 18/67 หมู่ที่ 14 หมู่บ้านแฮปปี้โฮม 4 ซอยเดชวิกรมอุทิศ ถนนมิตรภาพ ตำบล
จอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30310

โทรศัพท์ 044-276027, 081 1179861

E-mail-address pimphan_boonsert@hotmail.com

ที่อยู่(ที่บ้าน) เลขที่ 219 หมู่ 1 ถนน นครราชสีมา-บุรีรัมย์ ตำบลหินดาด อำเภอห้วยแถลง
จังหวัดนครราชสีมา 30240

โทรศัพท์ 081- 1179861

เงินเดือนปัจจุบัน -

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี-เอก; สาขา และสถาบัน)

- รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
(NIDA)

- วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขานุมิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน จังหวัดชลบุรี

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

1. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา ระยะที่ 2 (ผู้ช่วยหัวหน้าโครงการ 2553 แหล่งทุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย)

2. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา ระยะที่ 1 (คณะนักวิจัย 2551 แหล่งทุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย)

3. ความพึงพอใจขอประชาชนต่อกระบวนการบริหารโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) กรณีศึกษา : หมู่บ้านนาร่อง จังหวัดอุดรธานี (คณะวิจัย 2548 คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์)

ค. ผลงานอื่นๆ

ผู้จัดการสำนักงานพื้นที่อุดรธานี องค์การแพลนประเทศไทย (2539-2547)

ผู้ตรวจสอบงานโครงการ องค์การนานาชาติแพลนเพื่อร่วมกันพัฒนา จังหวัดอุดรธานี (2538-2539)

หัวหน้าสำนักงานอำเภอบ้านผือ องค์การนานาชาติแพลนเพื่อร่วมกันพัฒนา จังหวัดอุดรธานี (2535-2538)

เจ้าหน้าที่โครงการ องค์การนานาชาติแพลนเพื่อร่วมกันพัฒนา จังหวัดอุดรธานี (2531-2535)

ผู้ประสานงาน โครงการศูนย์สาธารณสุขมูลฐานเพื่อการพัฒนา โรงพยาบาลบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา (2528-2531)

อาสาสมัคร โครงการอาสาสมัครเพื่อสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พญาไท กรุงเทพฯ (2526-2528)

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

จ. สาขาที่เชี่ยวชาญ

โครงการพัฒนาเด็กปฐมวัย โครงการเอดส์ โครงการพัฒนาเด็ก,เยาวชน,สตรีและชุมชน โครงการพัฒนาสาธารณสุขมูลฐานชุมชน โครงการส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ โครงการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร-คนด้อยโอกาส-คนพิการ-คนชรา ในสังคมชนบทประเทศไทย

ฉ. ภาระงานในปัจจุบัน

1. งานประจำ นักพัฒนาอิสระ นักวิจัยอิสระ
2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน ประสานงานหน่วยงานภาคีเตรียมความพร้อมดำเนินงานข้อมูลและงานบริหารจัดการโครงการ โครงการความร่วมมือส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ของครอบครัวตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นายสมศักดิ์ บุญเสริม

(ภาษาอังกฤษ) Mr. Somsak Boonsert

เพศ ชาย วัน / เดือน / ปีเกิด 15 กันยายน 2502

ตำแหน่งปัจจุบัน -

สถานที่ติดต่อ เลขที่ 18/67 หมู่ที่ 14 หมู่บ้านแฮปปี้โฮม 4 ซอยเดชวิกรมอุทิศ ถนนมิตรภาพ ตำบล
จอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30310

โทรศัพท์ 044-276027, 081- 8733295, 083-3863680

E-mail-address Somsak_Boonsert@hotmail.com

ที่อยู่(ที่บ้าน) เลขที่ 18/67 หมู่ 14 หมู่บ้านแฮปปี้โฮม 4 ซอยเดชวิกรมอุทิศ ถนนมิตรภาพ ตำบลจอ
หอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30310

โทรศัพท์ 081- 8733295, 083-3863680

เงินเดือนปัจจุบัน -

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี-เอก; สาขา และสถาบัน)

ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

1.รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา ระยะที่ 2 (ผู้ประสานงานจังหวัด 2553 แหล่งทุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย)

2.รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา ระยะที่ 1 (คณะนักวิจัย 2551 แหล่งทุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย)

ค. ผลงานอื่นๆ

ผู้ประสานงานจังหวัด โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา (2552-2554)

ผู้ประสานงานโครงการ สำนักงานพื้นที่หนองบัวลำภู องค์การแพลนประเทศไทย (2539-2551)

หัวหน้าสำนักงานอำเภอสุวรรณคูหา องค์การนานาชาติแพลนเพื่อร่วมกันพัฒนา จังหวัดอุดรธานี (2536-2539)

หัวหน้าสำนักงานอำเภอเพ็ญ องค์การนานาชาติเพื่อร่วมกันพัฒนา จังหวัดอุดรธานี (2532-2536)

เจ้าหน้าที่โครงการ องค์การนานาชาติเพื่อร่วมกันพัฒนา จังหวัดอุดรธานี (2531-2532)

ผู้ประสานงานครู โครงการศูนย์สาธารณสุขมูลฐานเพื่อการพัฒนา โรงพยาบาลบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา (2529-2531)

เจ้าหน้าที่ประสานงานกรรมการท้องถิ่น มูลนิธิการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม กรุงเทพฯ (2525-2528)

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

จ. สาขาที่เชี่ยวชาญ

โครงการพัฒนาเด็ก,สตรีและชุมชน โครงการพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานชุมชน โครงการส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ โครงการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร-คนด้อยโอกาส-คนพิการ-คนชรา ในสังคมชนบทประเทศไทย

ฉ. ภาระงานในปัจจุบัน

1. งานประจำ นักพัฒนาอิสระ นักวิจัยอิสระ
2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน ผู้ประสานงานจังหวัด เตรียมความพร้อมการประสานหน่วยงานภาคี จังหวัด/หน่วยงานภาคีพื้นที่ 29 ตำบล โครงการความร่วมมือส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ของครอบครัวตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวนา ภาณุรักษ์

(ภาษาอังกฤษ) Mrs. Wassna Phanuruk

เพศ - หญิง วัน / เดือน / ปีเกิด 14 พฤศจิกายน 2515

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

สถานที่ติดต่อ(ที่ทำงาน) โปรแกรมวิชานุมิสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทรศัพท์/โทรสาร 044-242158 ต่อ 1711, 044- 272939

E-mail-address : wasnt23@hotmail.com

ที่อยู่(ที่บ้าน) เลขที่ 100 หมู่ 5 ตำบลโพธิ์กลาง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทรศัพท์/โทรสาร 044-358539 , 086-5830779

เงินเดือนปัจจุบัน 15,560 บาท

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี-เอก; สาขา และสถาบัน)

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่(ทุนการศึกษามูลนิธิชาชาภาวประเทศญี่ปุ่น)

ครุศาสตรบัณฑิต สาขาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

1.การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงเชิงกายภาพของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงพอจังที่ ประทุมมา บ้านโนนรัง-บุรพา ตำบลตลาดไทร อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์ (หัวหน้าโครงการ 2552 แหล่งทุน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2552)

2.การกำจัดขยะและน้ำเสียโดยชุมชนมีส่วนร่วมในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา (วิจัยร่วม 2553 แหล่งทุน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติปีงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สัดส่วนการทำวิจัย 30 %)

3.การประยุกต์ดัชนีพืชพรรณในการจำแนกข้อมูลการสำรวจระยะไกลเพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ในอุทยานห้วยลำนระหว่างปี 2540-2550 (หัวหน้าโครงการ แหล่งทุน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2551)

4. การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่นสมัยก่อนประวัติศาสตร์แหล่งอารยธรรมบ้านโนนวัด ตำบลพลสงคราม อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา (วิจัยร่วม แหล่งทุน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ปีงบประมาณ 2551)

5. การเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับครัวเรือนและชุมชน : กรณีศึกษา ตำบลกรวด อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา (วิจัยร่วม แหล่งทุน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2550)

6. การประยุกต์ดัชนีพิชพรรณในการจำแนกข้อมูลดาวเทียมเพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณลุ่มน้ำลำตะคองตอนล่าง (วิจัยร่วม แหล่งทุน สำนักงานสภाराชภัฏ ปีงบประมาณ 2547)

ค. ผลงานอื่นๆ

1. วาสนา ภาณุรักษ์. (2554) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไทย. โปรแกรมวิชาภูมิสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. นครราชสีมา 239 หน้า.

2. วาสนา ภาณุรักษ์. (2554) ภูมิศาสตร์ประเทศไทย. โปรแกรมวิชาภูมิสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. นครราชสีมา 169 หน้า.

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

จ. สาขาที่เชี่ยวชาญ

สาขาภูมิสารสนเทศ (การสำรวจระยะไกล, ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์, การกำหนดพิกัดบนพื้นโลกจากดาวเทียม) สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และสังคมวิทยา

ฉ. ภาระงานในปัจจุบัน

1. งานประจำ สอนและวิจัย

2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน การศึกษาลักษณะทางนิเวศวิทยาและการใช้ประโยชน์ในท้องถิ่นของต้นลานป่า ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติห้วยลาน. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ผู้ร่วมวิจัย ความก้าวหน้า 70%.

1. ชื่อโครงการ

(ภาษาไทย) โครงการผลิตอาหารปลอดภัยตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดชัยภูมิ

(ภาษาอังกฤษ) The Project of Safety Food Production through the sufficient Economy in Chaiyaphum Province.

คำสำคัญ อาหารปลอดภัยเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องมีความตระหนักในการผลิตเพราะมีผลต่อสุขภาพและความปลอดภัยในชีวิตของประชากรชาวไทยและชาวโลกในฐานะประเทศไทยเป็นครัวของโลก

Keywords The safety food is the important point which people have to be aware because it has the effect to the health ,the safety in thai people lives and world citizens.

2. ชื่อหัวหน้าโครงการ หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ e-mail

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาไทย)...นาย/นาง/นางสาว...นายสมโภชน์ หมุ่มหมื่นศรี

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาอังกฤษ)...Mr.Sompochana Moomeunsri

คุณวุฒิปริญญาโท การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์(นิด้า)

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ).....

หน่วยงานภาควิชา.....

ที่อยู่ ศูนย์ประสานงานสื่อสารมวลชนจังหวัดชัยภูมิ ศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ

โทรศัพท์/โทรสาร ...081-9778736 ,044-817838...E-mail...Summarpunya@gmail.com

ลงนาม (ลายเซ็น)

3. ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ email

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาไทย)...นาย/นาง/นางสาว....(พร้อมนักวิจัย 4ท่านที่แนบมาด้วย).....

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาอังกฤษ).....

คุณวุฒิ.....

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ).....

หน่วยงานภาควิชา.....

ที่อยู่

โทรศัพท์/โทรสารE-mail.....

ลงนาม (ลายเซ็น)

4. ชื่อและสถานที่ติดต่อของผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานของหัวหน้าโครงการ

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาไทย)...นาย/นาง/นางสาว.....

ตำแหน่ง

หน่วยงานภาควิชา.....

ที่อยู่

โทรศัพท์/โทรสาร

5. ได้เสนอโครงการนี้ หรือโครงการที่มีส่วนเหมือนกับเรื่องนี้บางส่วนเพื่อขอทุนต่อแหล่งอื่นที่ได้บ้าง

☐ ☒ ไม่ได้เสนอต่อแหล่งทุนอื่น

☐ เสนอต่อ

☐ ชื่อโครงการที่เสนอ

☐ กำหนดทราบผล (หรือสถานภาพเท่าที่ทราบ)

6. งบประมาณทั้งโครงการ ...2,521,000...บาท

จาก สกว.2,521,000.....บาท

จากหน่วยงานร่วมโครงการบาท

7. ระยะเวลาดำเนินงาน18.....เดือน

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่.....29 ธันวาคม 2554.....

ลงนาม

..... ผู้เสนอโครงการ

1. บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

ผลการศึกษาวิจัยในโครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่สมดุลตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดชัยภูมิ ระยะที่ 2 (1 เมษายน 2552 - 30 กันยายน 2553) สะท้อนให้เห็นว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจากการพึ่งพิงปัจจัยการผลิตจากภายนอกชุมชนเป็นหลัก นอกจากนี้ในการผลิตยังมีการใช้สารเคมี ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค รวมถึงความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ดังนั้นโครงการผลิตอาหารปลอดภัยตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดชัยภูมิ จึงเป็นข้อเสนอเพื่อหาคำตอบว่า จังหวัดชัยภูมิควรจะมีรูปแบบการผลิตและการบริหารจัดการผลผลิตอย่างไร ที่จะให้เกษตรกรสามารถลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ ลดผลกระทบของการผลิตทางการเกษตรที่มีต่อระบบนิเวศ และสร้างเสริมสุขภาพอนามัยทั้งของผู้ผลิตและผู้บริโภค ทั้งนี้รูปแบบการผลิตนั้นจะต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตและศักยภาพของพื้นที่ วัตถุประสงค์สำคัญของโครงการ คือ การศึกษาและพัฒนาเพื่อให้เกิดระบบการผลิตทางการเกษตรแบบผสมผสานที่เหมาะสมและยั่งยืน โดยอาศัยการเชื่อมโยงเครือข่ายมาใช้ในการบริหารจัดการการลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ของเกษตรกร การดำเนินงานครอบคลุมพื้นที่ 22 ตำบล ใน 16 อำเภอ และโดยศักยภาพของพื้นที่ที่มีการปลูกข้าวและพริกมากเป็นอันดับต้นของประเทศ คณะทำงานจังหวัดจึงได้กำหนดให้ "ข้าว" กับ "พริก" เป็นพืชหลักในการศึกษาและพัฒนากระบวนการผลิตในครั้งนี้ โดยมีระยะเวลาในการดำเนินการ 18 เดือน

2. ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

จังหวัดชัยภูมิเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภาคและเป็นอันดับที่ 7 ของประเทศ มีการผลิตข้าวเพื่อการบริโภคและจำหน่ายเป็นรายได้ของเกษตรกร ผลิตพริกมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งพริกฤดูฝนและพริกฤดูแล้งมีท้องไร่ที่สามารถเก็บพริกแห้งได้หลายร้อยตันจึงทำให้เป็นจุดรวบรวมและกระจายพริกที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและของประเทศไทย

จากผลการวิจัยโครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่สมดุลตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดชัยภูมิ ระยะที่ 2 (1 เมษายน 2552 - 30 กันยายน 2553) พบว่าการผลิตพืชและสัตว์ของเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูงเป็นสาเหตุทำให้เกษตรกรมีกำไรต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยการผลิตได้แก่ ปุ๋ยเคมีและอาหารสัตว์ที่เกษตรกรซื้อจากท้องตลาดมีราคาสูงประกอบกับเกษตรกรใช้สารเคมีฉีดฆ่าหนอน แมลง หญ้าและวัชพืชรื้ออื่นๆ ทำให้เป็นอันตรายต่อระบบนิเวศ กล่าวคือ ความหลากหลายทางชีวภาพในดิน น้ำ ป่า อากาศ เกิดมลพิษและมลภาวะต้องสูญเสียความสมดุล อาทิน้ำในหนอง คลอง บึง น้ำในนาไร่เต็มไปด้วยสารเคมีที่เป็นพิษต่อพืชและสัตว์น้ำอื่นๆ ที่เป็นอาหารของคนและสัตว์เลี้ยงรวมทั้งเป็นอันตรายต่อสุขภาพของคนที่เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภค เกษตรกรบางรายต้องเสียชีวิต บางรายต้องเจ็บป่วย แนวทางการแก้ปัญหาก็คือ ให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิตปุ๋ยอินทรีย์และผลิตอาหารสัตว์ใช้เองซึ่งนอกจากจะราคาถูกกว่าแล้วยังไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภคและระบบนิเวศ แทนการซื้อปุ๋ยเคมีและซื้ออาหารสัตว์จากท้องตลาด อีกทั้งแผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิด้านเกษตรกรรมได้กำหนดแผนให้ผลิตพืชปลอดภัย ประกอบกับสถานการณ์ของโลกมีความต้องการอาหารปลอดภัย รวมทั้งความท้าทายเป็นอย่างยิ่งในอนาคตก็คือ การเกิดขึ้นของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asian Economic Community : AEC) ในปี พ.ศ.2558 ซึ่งจะส่งผลให้ทุน แรงงาน สินค้าและบริการของประเทศต่างๆ ในอาเซียนจะไหลไปมาหาสู่กันโดยไม่มีพรมแดน ฉะนั้นประเทศไทยหนึ่งในสมาชิกอาเซียนจะต้องตระหนักและเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าวโดยการสร้างศักยภาพในการผลิตสินค้าและบริการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพให้สูงเพื่อการแข่งขัน

ดังนั้นจังหวัดชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และภาคประชาชนจังหวัดชัยภูมิ จึงได้ร่วมกันจัดทำโครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่สมดุลตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดชัยภูมิ ระยะที่ 3 ขึ้น ปรากฏรายละเอียดของโครงการดังนี้

3.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อให้เกิดระบบการผลิตทางการเกษตรแบบผสมผสานที่เหมาะสมและยั่งยืนโดยอาศัยการเชื่อมโยงเครือข่ายมาใช้ในการบริหารจัดการการลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

3.2 พัฒนารูปแบบหรือแนวทางการเชื่อมโยงประเด็นการพัฒนาพื้นที่กับยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่นและจังหวัด

4. กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละข้อ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวนวันที่ ใช้	ผู้รับผิดชอบ
1. เพื่อให้เกิดระบบการผลิตทางการเกษตรแบบผสมผสานที่เหมาะสมและยั่งยืนโดยอาศัยการเชื่อมโยงเครือข่ายมาใช้ในการบริหารจัดการการลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ของเกษตรกร	การเตรียมนักวิจัย 1. คัดเลือกพื้นที่ - คัดเลือกนักวิจัยอย่างน้อยตำบลละ 7 ครัวเรือนซึ่งมีพื้นที่ผลิตเหมาะสมและยั่งยืนใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดการทางด้านการผลิต การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การรับรองมาตรฐานและบริหารจัดการการลดการตลาดบรรลุปเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2. อบรมนักวิจัย - จำนวน 3 รุ่นๆ ละ 90 คน	1-10 ม.ค. 55 10-15 ม.ค. 55	10 วัน 3 วัน	คณะทำงานตำบล คณะทำงานจังหวัด
	เตรียมพื้นที่ - ทำเลของพื้นที่สามารถบริหารจัดการน้ำได้ - ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เพื่อการศึกษาและวิจัย - ปรับปรุงบำรุงดิน	15-20 ม.ค. 55	5 วัน	คณะทำงานตำบล
	การประเมินศักยภาพพื้นที่ - ความพร้อมของนักวิจัยท้องถิ่น - ความพร้อมของพื้นที่วิจัย - ความพร้อมของปัจจัยการผลิต	15-20 ม.ค. 55	5 วัน	คณะทำงาน(จังหวัด+ตำบล)
	กระบวนการผลิต 1. ข้าว - การปลูก - การดูแลรักษา	พ.ค. 55 พ.ค. 55 - ธ.ค.55	- -	นักวิจัยเจ้าของฟาร์มและคณะวิจัยของตำบล นักวิจัยเจ้าของฟาร์มและคณะวิจัยของตำบล

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวนวันที่ ใช้	ผู้รับผิดชอบ
	2. พริกแล้ง			
	- การปลูก	ม.ค.55	-	นักวิจัยเจ้าของฟาร์มและ คณะวิจัยของตำบล
	- การดูแลรักษา	ม.ค.55 - ก.ค.55	-	นักวิจัยเจ้าของฟาร์มและ คณะวิจัยของตำบล
	3. พริกฝน			
	- การปลูก	มี.ค. 55 - เม.ย.55	-	นักวิจัยเจ้าของฟาร์มและ คณะวิจัยของตำบล
	- การดูแลรักษา	มี.ค.55 - ต.ค.55	-	นักวิจัยเจ้าของฟาร์มและ คณะวิจัยของตำบล
	การเก็บเกี่ยว			
	1. ข้าว	พ.ย.55 - ธ.ค. 55	-	นักวิจัยเจ้าของฟาร์มและ คณะวิจัยของตำบล
	2. พริกแล้ง	ส.ค. 55 - พ.ย.55	-	นักวิจัยเจ้าของฟาร์มและ คณะวิจัยของตำบล
	3. พริกฝน	ส.ค.55 - พ.ย.55	-	นักวิจัยเจ้าของฟาร์มและ คณะวิจัยของตำบล
	การตลาดของข้าว พริก			
	1. ข้าว			
	- วางแผนการตลาด	พ.ค.55 - ก.ค.55	-	คณะกรรมการ(จังหวัด+ตำบล)
	- ปฏิบัติตามแผน	ม.ค. 56 - มี.ค.56	-	คณะกรรมการ(จังหวัด+ตำบล)
	2. พริกแล้ง			
	- วางแผนการตลาด	มี.ค.55 - เม.ย.55	-	คณะกรรมการ(จังหวัด+ตำบล)
	- ปฏิบัติตามแผน	ส.ค.55 - พ.ย.55	-	คณะกรรมการ(จังหวัด+ตำบล)
	3. พริกฝน			
	- วางแผนการตลาด	เม.ย. 55 - พ.ค.55	-	คณะกรรมการ(จังหวัด+ตำบล)
	- ปฏิบัติตามแผน	ส.ค.55 - พ.ย.55	-	คณะกรรมการ(จังหวัด+ตำบล)
2. พัฒนารูปแบบหรือ แนวทางการเชื่อมโยง ประเด็นการพัฒนา พื้นที่กับยุทธศาสตร์ การพัฒนาของท้องถิ่น และจังหวัด	1. ประสานภาคีความร่วมมือและจัดเวทีทำ ความเข้าใจระดับจังหวัด	ม.ค.-มี.ค.55	1	คณะกรรมการจังหวัด
	3. ประชุมคณะกรรมการจังหวัดเพื่อกำหนด หลักการบริหารจัดการงานร่วมกัน	ม.ค.-มี.ค.55	1	คณะกรรมการจังหวัด
	4. ประชุมคณะกรรมการการติดตามงาน ในพื้นที่ผลิต	ก.พ. 55 - พ.ค.56	15	คณะกรรมการจังหวัด

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวนวันที่ ใช้	ผู้รับผิดชอบ
	5. ประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการ จังหวัดเพื่อบริหารจัดการ	ม.ค.55-พ.ค.56	9	คณะทำงานจังหวัด

หมายเหตุ จำนวนวันที่ใช้เป็นการคาดการณ์จำนวนเวลาที่จะต้องดำเนินการจริง โดยเทียบ 1 วันเท่ากับ 8 ชั่วโมง

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงระยะเวลา (แบ่งเป็นราย 6 เดือน)

เดือนที่	กิจกรรม (activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (outputs)
6 เดือนที่ 1	1. ประสานภาคีความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม	ได้การทำงานแบบพหุภาคี ซึ่งเป็นการบริหาร จัดการแบบบูรณาการ
	2. สรรหานักวิจัยชาวบ้านที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงระดับตำบล ๆ ละ 10 คน จำนวน 22 ตำบล	ได้นักวิจัยชาวบ้านตำบลละ 10 คน รวม 220 คน
	3. เวทีทำความเข้าใจระดับจังหวัด โดยคณะทำงานจังหวัดจัดประชุม เชิงปฏิบัติการ	ได้คณะทำงานจังหวัด 46 คน
	4. อบรมนักวิจัยชาวบ้านตำบลละ 10 คน จำนวน 220 คน	ได้นักวิจัยตำบล 220 คน ที่มีความรู้ความ เข้าใจและมีทักษะเรื่องการผลิตอาหารปลอดภัย
	5. ประชุมคณะทำงานจังหวัดเพื่อกำหนดหลักการบริหารจัดการงาน ร่วมกัน กล่าวคือ การวางแผนงาน การปฏิบัติตามแผน และการ ติดตามประเมินผลงานร่วมกัน 2 เดือน / 1 ครั้ง	ได้หลักการบริหารจัดการแบบบูรณาการของ คณะทำงานจังหวัดจำนวน 46 คน
	6. ประเมินศักยภาพพื้นที่ผลิต	- ได้พื้นที่ผลิตที่เหมาะสมในการปลูกข้าว จำนวน 220 แปลง - ได้พื้นที่เหมาะสมในการปลูกพริก 40 แปลง
	7. การเตรียมพื้นที่ - ปลูกข้าว จำนวน 220 คน คนละ 5 ไร่ - ปลูกพริก 40 คน คนละ 1 ไร่	- ได้พื้นที่ปลูกข้าว 1,100 ไร่ - ได้พื้นที่ปลูกพริก 40 ไร่
	8. - ประชุมติดตามดูแลรักษาหลังปลูกข้าว จำนวน 1 ครั้ง - ประชุมติดตามดูแลรักษาหลังปลูกพริกแล้ว จำนวน 2 ครั้ง - ประชุมติดตามดูแลรักษาหลังปลูกพริกฝน จำนวน 2 ครั้ง	- การดูแลรักษาข้าว จำนวน 1 ครั้ง - การดูแลรักษาพริกแล้ว จำนวน 2 ครั้ง - การดูแลรักษาพริกฝน จำนวน 2 ครั้ง
	9. คณะกรรมการติดตามงานลงพื้นที่ผลิต	คณะกรรมการได้ลงติดตามงานในพื้นที่ผลิต จำนวน 6 ครั้ง
	10. - การวางแผนการตลาดข้าว - การวางแผนการตลาดพริกแล้ว	- ได้แผนการตลาดข้าวทั้ง 22 ตำบล - ได้แผนการตลาดพริกแล้วทั้ง 22 ตำบล - ได้แผนการตลาดพริกฝนทั้ง 22 ตำบล

เดือนที่	กิจกรรม (activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (outputs)
	- การวางแผนการตลาดพริกฝน	
	11. ประชาสัมพันธ์โครงการรายการวิทยุ 5 สถานี	ได้ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านรายการวิทยุ 5 สถานี จำนวน 2 ครั้ง
6 เดือนที่ 2	1. ประชุมบริหารจัดการงานตามโครงการและแก้ไขปัญหาอุปสรรค จำนวน 3 ครั้ง	ได้มีการประชุมร่วมกันเพื่อติดตามผลงาน จำนวน 3 ครั้ง
	2. - ประชุมติดตามผลพร้อมแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการผลิตข้าว - ประชุมติดตามผลพร้อมแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการผลิตพริกแล้ง - ประชุมติดตามผลพร้อมแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการผลิตพริกฝน	- ได้มีการประชุมข้าวระดับตำบล จำนวน 2 ครั้ง - ได้มีการประชุมพริกแล้งระดับตำบลจำนวน 2 ครั้ง - ได้มีการประชุมพริกฝนระดับตำบลจำนวน 4 ครั้ง
	3. คณะกรรมการติดตามงานลงพื้นที่ผลิต	คณะกรรมการได้ลงพื้นที่ จำนวน 6 ครั้ง
	4. - ปฏิบัติตามแผน (การขายพริกแล้ง) - ปฏิบัติตามแผน (การขายพริกฝน)	- ผู้ผลิตพริกแล้งได้จำหน่ายพริกแล้ง - ผู้ผลิตพริกฝนได้จำหน่ายพริกฝน
	5. ประชาสัมพันธ์โครงการรายการวิทยุ 5 สถานี	ได้ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านรายการวิทยุ 5 สถานี จำนวน 2 ครั้ง
	6. จัดประชุมรายงานความคืบหน้าโครงการ 6 เดือนที่ 1 ต่อ สกว. และภาคีภาคส่วนต่างๆ ในเดือนกรกฎาคม 2555	ได้จัดประชุม จำนวน 1 ครั้ง
6 เดือนที่ 3	1. จัดประชุมรายงานความคืบหน้าโครงการ 6 เดือนที่ 2 ต่อ สกว. และภาคีภาคส่วนต่างๆ ในเดือนมกราคม 2556	ได้จัดประชุม จำนวน 1 ครั้ง
	2. ประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการจังหวัดเพื่อบริหารจัดการ	ได้จัดประชุม จำนวน 3 ครั้ง
	3. คณะกรรมการติดตามงานลงพื้นที่ผลิต	คณะกรรมการได้ลงพื้นที่ จำนวน 3 ครั้ง
	4. การรับรองมาตรฐานอาหารปลอดภัย	- ได้รับรองข้าวปลอดภัย 22 ตำบล - ได้รับรองพริกปลอดภัย 4 ตำบล
	5. ปฏิบัติตามแผน (การขายข้าว)	ผู้ผลิตข้าวได้จำหน่ายข้าว
	6. ประชาสัมพันธ์โครงการ โดยจัดทำซีดี 100 ชุด	ได้ประชาสัมพันธ์โครงการ จำนวน 1 ครั้ง ได้ซีดี 100 ชุด
	7. จัดประชุมรายงานความคืบหน้าโครงการ 6 เดือนที่ 3 ต่อ สกว. และภาคีภาคส่วนต่างๆ ในเดือนมิถุนายน 2556	ได้จัดประชุม จำนวน 1 ครั้ง

6. แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน

การดำเนินโครงการโครงการผลิตอาหารปลอดภัยตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดชัยภูมิ ได้ยึดหลักการที่สำคัญประกอบด้วย

6.1 ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทาง

- 6.2 ยึดหลักการพึ่งตนเองในชุมชน
- 6.3 ยึดหลักการพึ่งพากันในชุมชน
- 6.4 ยึดหลักการแบ่งการผลิตร่วมกันบริโภคเพื่อให้เกิดตลาดภายในชุมชนก่อน
- 6.5 ยึดหลักการพัฒนาแบบยั่งยืน

โดยมีจัดในรูปของแผนภูมิของกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

พื้นที่เป้าหมาย ครอบคลุมพื้นที่ 16 อำเภอ 22 ตำบล ประกอบด้วย

ที่	อำเภอ	ตำบล
1	อำเภอเมืองชัยภูมิ	ตำบลโพหนอง
2		ตำบลนาเสียว
3	อำเภอกอนสวรรค์	ตำบลบ้านโสก
4		ตำบลโนนสะอาด
5	อำเภอแก้งคร้อ	ตำบลบ้านแก้ง
6		ตำบลหนองสังข์

ที่	อำเภอ	ตำบล
7	อำเภอจตุรัส	ตำบลบ้านขาม
8		ตำบลหนองบัวใหญ่ •
9	อำเภอเนินสง่า	ตำบลกะฮาด
10	อำเภอบำเหน็จณรงค์	ตำบลหัวทะเล
11	อำเภอชัยใหญ่	ตำบลชัยใหญ่
12	อำเภอเกษตรสมบูรณ์	ตำบลบ้านบัว
13		ตำบลกุดเลาะ
14	อำเภอหนองบัวแดง	ตำบลหนองแวง
15		ตำบลนางแดด
16	อำเภอกำแพงแสน	ตำบลบ้านเจียง
17	อำเภอบ้านแท่น	ตำบลบ้านแท่น
18	อำเภอภูเขียว	ตำบลธาตุทอง
19	อำเภอบ้านเขว้า	ตำบลโนนแดง
20	อำเภอหนองบัวระเหว	ตำบลโคกสะอาด
21	อำเภอกอนสาร	ตำบลห้วยยาง
22	อำเภอเทพสถิต	ตำบลนาบึงลึก

กระบวนการวิจัย

6.1 เตรียมนักวิจัย

6.1.1 คัดเลือกนักวิจัยอย่างน้อยตำบลละ 7 คน รวม 77 คน ซึ่งมีพื้นที่ผลิตใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดการทั้งด้านการผลิต การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การรับรองมาตรฐานและการตลาดบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6.1.2 พื้นที่ดำเนินการวิจัย

1) นักวิจัยชาวมีพื้นที่ดำเนินการเฉลี่ยครัวเรือนละ 5 ไร่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแรงงานในครัวเรือน พื้นที่เป้าหมายดำเนินการทั้ง 22 ตำบล

2) นักวิจัยพริกมีพื้นที่ดำเนินการวิจัยเฉลี่ยครัวเรือนละ 1 ไร่ พื้นที่เป้าหมายดำเนินการ 4 ตำบล ประกอบด้วยตำบลหนองบัวใหญ่ ตำบลกุดเลาะ ตำบลบ้านบัว ตำบลบ้านขาม

6.1.3 อบรมนักวิจัยท้องถิ่น ตำบลละ 10 คน รวม 220 คน

- หลักสูตรการปรับกระบวนการทัศน์จากเกษตรเคมีเป็นเกษตรอินทรีย์
- หลักสูตรการวิจัย
- หลักสูตรการผลิตปุ๋ยอินทรีย์
- หลักสูตรการผลิตพันธุ์ข้าว พริก

6.2 เตรียมพื้นที่

6.2.1 สภาพและความเหมาะสมของพื้นที่สามารถบริหารจัดการน้ำได้

6.2.2 การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เพื่อการศึกษาและวิจัย

6.2.3 การปรับปรุงบำรุงดิน

6.3 การประเมินศักยภาพพื้นที่

- 6.3.1 ความพร้อมของนักวิจัยท้องถิ่นโดยนักวิจัยท้องถิ่นผ่านกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทั้งหมด
- 6.3.2 ความพร้อมของพื้นที่วิจัยโดยผ่านการคัดเลือกของชุดคณะทำงานโครงการ
- 6.3.3 ความพร้อมของปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์ อาหาร ปุ๋ย

6.4 กระบวนการผลิต

6.4.1 เตรียมพื้นที่ผลิต

- พื้นที่ตากกล้าข้าว
- พื้นที่เพาะกล้าพริก

6.4.2 ดำเนินการผลิต

- ผลิตข้าว ครั้วเรือนละ 5 ไร่
- ปลุกพริก

6.4.3 การกำกับดูแลรักษา

- ข้าว (ปุ๋ย น้ำ โรคแมลง)
- พริก (ปุ๋ย น้ำ โรคแมลง)
- ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการกำกับดูแลรักษา (ปุ๋ย น้ำ โรค แมลงและการดูแลรักษา

6.5 การเก็บเกี่ยว

6.5.1 วิธีการเก็บเกี่ยวข้าว พริก

6.5.2 การเก็บรักษาผลผลิตข้าว พริก

6.6 การตลาดของข้าว พริก

6.6.1 ตลาดภายใน

6.6.2 ตลาดภายนอก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

7.1 บัญชีรายรับ - รายจ่ายและหนี้สินครัวเรือน

7.2 บัญชีฟาร์ม

7.3 เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักวิจัยท้องถิ่นโดยใช้บัญชีรายรับ - รายจ่ายและหนี้สินครัวเรือนและการจดบันทึกบัญชีฟาร์มและกิจกรรมต่างๆ ของการวิจัยเป็นข้อมูลในการสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เดือนละ 1 ครั้ง (12 เดือน) เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่ม

7.4 การศึกษาดูงานพื้นที่ต้นแบบ

7.5 งบประมาณ

- จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- จังหวัด
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

7.6 ระบบข้อมูลข่าวสาร

- ผลการศึกษารายงานโครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่สมดุลตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- การศึกษารูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานพริกสด อำเภอเกษตรสมบูรณ์และอำเภอจัตุรัสจังหวัดชัยภูมิโดย

อาจารย์วีระ ภาคอุทัย ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรภาคเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นที่เป็นรูปธรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

โครงการผลิตอาหารปลอดภัยตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดชัยภูมิ จะทำให้จังหวัดชัยภูมิมีพื้นที่ต้นแบบเกษตรปลอดภัยจังหวัดชัยภูมิ (ครอบคลุม 16 อำเภอ) ซึ่งมีรูปแบบการผลิตเกษตรปลอดภัยที่เหมาะสม ผู้ผลิตและผู้บริโภคมีสุขภาพดี พร้อมทั้งได้ระบบนิเวศที่สมดุลกลับคืนมา เกิดกลุ่มผู้ผลิตอินทรีย์ ได้เครือข่ายเกษตรปลอดภัยจังหวัดชัยภูมิ และได้แนวทางการบริหารจัดการแบบบูรณาการของพหุภาคี โดยได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการที่จะเกิดขึ้นในระยะเวลา 18 เดือน ดังนี้

7.1 กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการมีกระบวนการผลิตข้าวและพริกที่ปลอดภัยจากสารเคมี ร้อยละ 80 ของพื้นที่วิจัย

7.2 ร้อยละ 80 ของผลผลิตจากการสุ่มตรวจในพื้นที่วิจัยผ่านการตรวจสอบความปลอดภัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7.3 กลุ่มเป้าหมายมีอาหารปลอดภัยเพียงพอต่อการบริโภคของครัวเรือนตลอดปี

7.4 คณะทำงานทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน ร่วมปฏิบัติกิจกรรมและร่วมสรุปผลการดำเนินงาน ซึ่งวัดได้จากความสำนึกรับผิดชอบตามลำดับ ดังนี้

7.4.1 การลงชื่อเข้าร่วมประชุม

7.4.2 การร่วมสนับสนุนงบประมาณ

7.5 ภายหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ (ภายหลัง 18 เดือน) มีกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการยังคงดำเนินการผลิตอาหารปลอดภัยอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ร้อยละ 65 ของครัวเรือนที่เข้าร่วมวิจัย

7.6 เกษตรกรครัวเรือนอาสาที่เข้าร่วมโครงการวิจัยสามารถลดค่าใช้จ่ายในการผลิตลงร้อยละ 20 จากรอบการผลิตที่ผ่านมา

7.7 มีข้อเสนอในเชิงยุทธศาสตร์ต่อจังหวัดเพื่อขยายผลการผลิตเกษตรปลอดภัยในภาพรวมของพื้นที่

8. กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์

8.1 โครงการได้มีแผนงานการประชาสัมพันธ์ตลอดระยะเวลา 18 เดือน ทั้งนี้ประชาสัมพันธ์จังหวัดชัยภูมิได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารโครงการและเอาการเองงานโดยได้มีส่วนร่วมประชุมร่างข้อเสนอโครงการ ร่วมเป็นคณะทำงานกลุ่มย่อยปรับปรุงและพัฒนาข้อเสนอโครงการโดยตลอด ดังปรากฏรายละเอียดตามตารางแสดงรายละเอียดงบประมาณโครงการผลิตอาหารปลอดภัยตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดชัยภูมิ ตารางที่ 1 ข้อ 9

8.2 จะประชาสัมพันธ์โครงการในที่ประชุมประจำเดือนของหัวหน้าส่วนราชการจังหวัด

8.3 ในโครงการได้กำหนดการรายงานความคืบหน้าผลงานโครงการ ทุกๆ 6 เดือนเป็นเวลา 3 ครั้ง โดยในที่ประชุมมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน องค์ประชุมประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้อง นายอำเภอทุกอำเภอ องค์การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น(อบต.) ภาคประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน(NGO) ภาคเอกชน (หอการค้า , สมาอุตสาหกรรม , ชมรมธนาคาร)

8.4 ภายหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาโครงการวิจัยจะนำเรียนผลการวิจัยที่จัดทำเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์แล้วต่อส่วนงานต่างๆ ดังนี้

8.4.1 ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ

8.4.2 นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

8.4.3 ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชัยภูมิ

8.4.4 ประธานสภาหอการค้าจังหวัดชัยภูมิ

8.4.5 ประธานชมรมธนาคาร

8.4.6 ประธานชมรมนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)จังหวัดชัยภูมิ

9. งบประมาณของโครงการ สกว. แบ่งงบประมาณออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ

9.1 ค่าตอบแทนนักวิจัย	396,000 บาท
9.2 ค่าจ้าง	288,000 บาท
9.3 ค่าใช้สอย	1,807,000 บาท
9.4 ค่าวัสดุ	30,000 บาท
9.5 ค่าครุภัณฑ์	- บาท
9.6 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	- บาท

10. แผนการใช้งบประมาณ

หมวดค่าใช้จ่าย		6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
1. หมวดค่าตอบแทน (นักวิจัย 5 คน)	เดือนละ	132,000	132,000	132,000	396,000
	22,000				
2. หมวดค่าจ้าง พนักงาน 2 คน	เดือนละ	96,000	96,000	96,000	288,000
(พนักงานธุรการ 1 คน+พนักงานบัญชี 1 คน)	16,000				
3. หมวดค่าใช้สอย					
- อบรมนักวิจัย220 คน+คณะกรรมการ46คน		643,200			643,200
-เตรียมพื้นที่		22,000			22,000
-ประเมินศักยภาพพื้นที่		28,600			28,600
-กระบวนการผลิตข้าว,พริก		53,000	81,000		134,000
-การรับรองมาตรฐาน				130,000	130,000
-ประชาสัมพันธ์		22,000	22,000	42,000	86,000
-ประชุมคณะกรรมการจังหวัด		185,100	185,100	168,000	538,200
-รายงานความก้าวหน้าทุก 6 เดือน		60,000	60,000	60,000	180,000
- ค่าใช้จ่ายสำนักงาน (เดือนละ 2500)		15,000	15,000	15,000	45,000
4. ค่าวัสดุ (จัดทำรูปเล่ม)				30,000	30,000
5. ค่าครุภัณฑ์		-	-	-	-
6. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ		-	-	-	-
รวมทั้งสิ้น		1,256,900	591,100	673,000	2,521,000

ภาคผนวก

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย)...นางจรัสศรี... มาดีสุขสถิตย์.....
(ภาษาอังกฤษ)... JARUNGSRI...MADEESUKSATIT.....

เพศ.....หญิง..... วันเดือนปีเกิด.....31 ธันวาคม 2505.....

ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ)...ครูชำนาญการพิเศษ.....

สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน)...โรงเรียนบ้านโนนศรีสง่า ต.นางแดด อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ 36210.....

โทรศัพท์/โทรสาร.....085-6364460.....

E-mail - address.....-.....

ที่อยู่ (ที่บ้าน)... 97 ม. 11 บ้านวังตอตั้ง ต.นางแดด อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ 36210.....

โทรศัพท์/โทรสาร.....085-6364460.....

เงินเดือนปัจจุบัน43,070 บาท.....

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

...ปริญญาตรี เอกจิตวิทยาและการแนะแนว คุรุศาสตรบัณฑิต ราชภัฏพระนคร.....

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

...ระบบแลกเปลี่ยนชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จ.ชัยภูมิ.....

...ชีวิตสาธารณะท้องถิ่นน่าอยู่.....

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

...การทำนํ้ามันเหลืองด้วยสมุนไพรในท้องถิ่น รร.บ้านโนนศรีสง่า.....

...ระบบแลกเปลี่ยนชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จ.ชัยภูมิ.....

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

จ. สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

.....เกษตรธรรมชาติ.....การแปรรูปผลผลิตสมุนไพรเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

.....การแปรรูปอาหาร.....การผลิตปุ๋ยชีวภาพ...(ชนิดน้ำ.....ชนิดแห้ง).....การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ

ฉ. การทำงานในปัจจุบัน

.....ครูสายผู้สอน...การงานอาชีพและเทคโนโลยี...โรงเรียนบ้านโนนศรีสง่า ต.นางแดด อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ

1. งานประจำ ...รับราชการครู

2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบันโครงการอาหารปลอดภัยตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จ.ชัยภูมิ

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย)...นายปราโมทย์ ขวัญชัยรัตนภูมิ.....
(ภาษาอังกฤษ)... Mr.Pramort...Khwanchairattanaphum.....

เพศ...ชาย..... วันเดือนปีเกิด.....22 พฤษภาคม 2492.....

ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ)...ข้าราชการบำนาญ.....

สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน)...สำนักงานโครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดชัยภูมิ...ศาลากลาง
จังหวัดชัยภูมิ.....

โทรศัพท์/โทรสาร.....044-817838.....

E-mail - address.....Pra2544@gmail.com.....

ที่อยู่ (ที่บ้าน)...134 ม. 12 ต.หนองบัวแดง อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ 36210.....

โทรศัพท์/โทรสาร.....

เงินเดือนปัจจุบัน.....27,000 บาท.....

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

.....ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูนครราชสีมา.....

.....ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต...สาขาศึกษาศาสตร์...มหาวิทยาลัยขอนแก่น

.....บัณฑิตศึกษา...สาขาบริหารการศึกษา...มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

.....การศึกษาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เชิงวิทยาศาสตร์และความคงทนในการเรียนรู้โดยใช้ชุด
การสอน.....

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

.....ผลงานในข้อ ก.....

.....งานวิจัยสุราพื้นบ้าน.....งานวิจัยวิทยุชุมชน..(SIF).....

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

จ. สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

.....-...การบริหารการศึกษา

.....-...การจัดการเรียนการสอน

ฉ. ภาระงานในปัจจุบัน

.....-...วิทยาการกระบวนการ

.....-...คณะทำงานองค์กรเอกชนเพื่อชุมชน

1. งานประจำ.....-

2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบันโครงการอาหารปลอดภัยตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จ.ชัยภูมิ.....

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย).....นายฉลวย..สวนสุขา.....

(ภาษาอังกฤษ)..... Mr.Chalvay...Suansukha.....

เพศ.....ชาย..... วันเดือนปีเกิด..... 27 เมษายน 2507.....

ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ).....ครูชำนาญการพิเศษ.....

สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน).....71 ม.5 ต.นางแดด อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ.....(ร.ร.บ้านคลองเจริญ).....

โทรศัพท์/โทรสาร.....044-870119.....

E-mail - address.....

ที่อยู่ (ที่บ้าน)..... 2/5 ม. 5 ต.นางแดด อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ

โทรศัพท์/โทรสาร.....-.....

เงินเดือนปัจจุบัน37,900 บาท.....

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

... ปริญญาตรี...(ศษบ.)...ประวัติศาสตร์...สาขาสังคมศาสตร์...มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ...(บางแสน).....

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

.....

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

...1...ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ...เขต...1

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

.....

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

.....

จ. สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

.....สังคมวิทยา.....ประวัติศาสตร์

ฉ. การงานในปัจจุบัน

.....-.....วิทยาการกระบวนการ

1. งานประจำข้าราชการครู

2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบันโครงการอาหารปลอดภัยตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จ.ชัยภูมิ

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย).....นายสมโภชน์ หม่อมสิ้นศรี.....

(ภาษาอังกฤษ)... Mr.Sompochna... Moomeunsri.....

เพศ.....ชาย..... วันเดือนปีเกิด.....2 กุมภาพันธ์ 2492.....

ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ).....อดีตผู้จัดการ...รทส.สาขาชัยภูมิ.....

สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน).....

โทรศัพท์/โทรสาร.....

E-mail - address.....Summarpunya@gmail.com.....

ที่อยู่ (ที่บ้าน).... 147/10 ม. 4 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ

โทรศัพท์/โทรสาร.....081-9778736.....โทรสาร...044-817838.....

เงินเดือนปัจจุบัน

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

... ปริญญาตรี.....วิทยาศาสตร์บัณฑิต.....(เศรษฐศาสตร์เกษตร)...มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์...บางเขน.....กรุงเทพมหานคร

.....ปริญญาโท.....การจัดการภาครัฐและภาคเอกชนมหาบัณฑิต...สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาตินานาชาติ

.....

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

...1...การนำนโยบาย...Amazing...Thailand...ไปปฏิบัติ.....กรณีนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดชัยภูมิ.....

...2...โครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดชัยภูมิ...ระยะที่...2...

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

.....

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

.....

จ. สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

.....-...เศรษฐศาสตร์.....

.....-...สังคมศาสตร์.....-...ภูมิปัญญาท้องถิ่น.....

ฉ. ภาระงานในปัจจุบัน

.....-...เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยโครงการความร่วมมือเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน...พัฒนาสังคม...และสุขภาวะจังหวัดชัยภูมิ

.....

1. งานประจำเป็นอาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบันโครงการอาหารปลอดภัยตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จ.ชัยภูมิ.....

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย).....นายสมศักดิ์ อาจประจันทร์

(ภาษาอังกฤษ)... Mr.Somsak Artprajan.....

เพศ.....ชาย..... วันเดือนปีเกิด...1 กุมภาพันธ์ 2507.....

ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ)...ผอ.มหาวิทยาลัยชีวิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) ศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ ชั้น 1

โทรศัพท์/โทรสาร.....044-817838.....

E-mail - address.....Somsak_chaiyaphum@hotmail.com

ที่อยู่ (ที่บ้าน)... 169 ม.1 ต.บ้านโสก อ.คอนสาร อ.เมือง จ.ชัยภูมิ 36140

โทรศัพท์/โทรสาร.....089-8450054.....โทรสาร...044-817838.....

เงินเดือนปัจจุบัน

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

... ปริญญาตรี...เอกบริหารจัดการ สาขาบริหารทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน / โครงการศึกษาวิจัยชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนจาก
ธนาคารโลก

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

โครงการจัดทำแผนแม่บทชุมชน / โครงการมหาวิทยาลัยชีวิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

การพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง / โครงการธนาคารหมู่บ้าน / การเป็นวิทยากรกระบวนการ

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

ได้รับแต่งตั้งให้เป็นวิทยากรโรงเรียนนักพัฒนาชุมชนโดยมทท.ไทยเป็นวิทยากรกระบวนการด้านจัดการกระบวนการเรียนรู้
ระดับจังหวัด

จ. สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

สาขาพัฒนาชุมชน หลักการเป็นวิทยากรกระบวนการ การสร้างกระบวนการเรียนรู้

ฉ. ภาระงานในปัจจุบัน

1. งานประจำ ประกอบอาชีพอิสระ

2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

1. ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อความมั่นคงทางอาหาร และเพิ่มรายได้ของครอบครัว แบบบูรณาการ จังหวัดอุบลราชธานี

(ภาษาอังกฤษ) Promoting and supporting for safe rice manufacturing to food security and increase the income of family with integration in Ubonratchathani

คำสำคัญ ข้าวปลอดภัย, ความมั่นคงทางอาหาร, เพิ่มรายได้ของครอบครัว

Keywords : safe rice manufacturing, food's security, income of family

2. ชื่อหัวหน้าโครงการ หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ e-mail

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาไทย) รศ.ดร.เสถียร ยุระชัย

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาอังกฤษ) Associate Professor Dr.Sathien Yurachai

คุณวุฒิ ระดับปริญญาเอก(Ph.D.)

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ) ข้าราชการบำนาญ

หน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ที่อยู่ เลขที่ ซอยสุขาอุปถัมภ์ 9 ถนนสุขาอุปถัมภ์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

โทรศัพท์/โทรสาร 081- 8784361 E-mail.....

ลงนาม (ลายเซ็น)

3. ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ email

ชื่อ-สกุล นายเกริกไกร แก้วล้วน

ชื่อ-สกุล Mr.Grerkgrai Kaewluan

คุณวุฒิ ปริญญาเอก (ปร.ด.)

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ) อาจารย์

หน่วยงาน สำนักบริการวิชาการชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ที่อยู่ เลขที่ 2 ถ.ราชธานี ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000

โทรศัพท์ 0-4535-2000 ต่อ 2103 โทรสาร 0-4535-2134 E-mail k_grek@hotmail.com

ลงนาม (ลายเซ็น)

4. ได้เสนอโครงการนี้ หรือโครงการที่มีส่วนเหมือนกับเรื่องนี้บางส่วนเพื่อขอทุนต่อแหล่งอื่นที่ใดบ้าง
/ ไม่ได้เสนอต่อแหล่งทุนอื่น
- ☐ เสนอต่อ
- ☐ ชื่อโครงการที่เสนอ
- ☐ กำหนดทราบผล (หรือสถานภาพเท่าที่ทราบ)

5. งบประมาณทั้งโครงการ 2,500,000 บาท
- จาก สกว. 2,500,000 บาท
- จากหน่วยงานร่วมโครงการ 720,000 บาท

6. ระยะเวลาดำเนินงาน 18 เดือน

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่.....

ลงนาม ผู้เสนอโครงการ

รายละเอียดของข้อเสนอโครงการ (รายละเอียดในภาคผนวก ก.)

1. บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ มีแนวความคิดจากการเกิดภาวะวิกฤตในเรื่องของการขาดแคลน และความไม่ปลอดภัยของการบริโภคอาหาร โดยเฉพาะข้าวซึ่งจัดว่าเป็นอาหารหลักของมนุษย์ ผู้บริโภคในโลกส่วนหนึ่ง นิยมรับประทาน ข้าวที่ปราศจากสารพิษปนเปื้อนหรือเรียกว่าข้าวปลอดภัยมากขึ้น และสถานการณ์ที่เกษตรกรต้องซื้อปุ๋ย และสารเคมีในราคาที่สูง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง รายได้จากการผลิตข้าวต่ำ และทำให้สิ่งแวดล้อมเสียหาย ดินเสื่อมคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) เพื่อสร้างรูปแบบการผลิตข้าวปลอดภัยสู่ตลาดของจังหวัด อุบลราชธานี 2) เพื่อบูรณาการภาคีเครือข่ายสนับสนุนองค์การข้าวปลอดภัยจังหวัดอุบลราชธานี 3) เพื่อจัดตั้งองค์กรข้าวปลอดภัยในการบริหารงานเครือข่ายผู้ผลิตข้าวปลอดภัยจังหวัดอุบลราชธานี

ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้น และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ คือ เกิดเครือข่ายกลุ่ม องค์กรเกษตรกรข้าวปลอดภัย 36 ตำบล / เทศบาล ที่เข้มแข็ง ได้เครือข่ายกลุ่มองค์กรเกษตรกรข้าวและมิติดลาดจากการ จำหน่ายข้าวปลอดภัย มีความร่วมมือในการวางแผนและสนับสนุนการผลิตและจำหน่ายข้าวปลอดภัย นอกจากนี้ทำให้ ได้ฐานข้อมูลชุดความรู้ บทเรียน ข้อค้นพบเกี่ยวกับการผลิต แปรรูปและการจำหน่ายข้าวปลอดภัย เพื่อเผยแพร่และ ยกย่องงาน ให้กับกลุ่มองค์กรเกษตรกร และองค์กรสนับสนุนในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

จากข้อมูลศักยภาพของจังหวัดอุบลราชธานีที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยครั้งนี้ พบว่าจังหวัดอุบลราชธานี มีผลผลิต มวลรวมของจังหวัด(GPP) ด้านการเกษตรคือข้าว (สำนักงานจังหวัดอุบลราชธานี, 2553) เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ลุ่มแม่น้ำมูล จึงเหมาะต่อการปลูกข้าว และข้าวที่นิยมปลูกมากคือข้าวหอมมะลิ และข้าวเหนียวซึ่งปลูกไว้เพื่อบริโภค ข้าว หอมมะลินับว่าเป็นข้าวที่มีคุณภาพ อันดับต้น ๆ ของประเทศ โดยมีแหล่งผลิตที่สำคัญ คือ อำเภวารินชำราบ อำเภอเขื่อง ใน อำเภอดงรักพิชผล อำเภอม่วงสามสิบ อำเภอพิบูลมังสาหาร เป็นต้น การทำนาส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝน และใช้ปุ๋ยเคมี ในการบำรุงต้นข้าว ให้ได้ผลผลิตตามที่ต้องการ และมีการใช้สารเคมีปราบวัชพืชและศัตรูพืชเป็นส่วนใหญ่ การรวมกลุ่ม เพื่อส่งเสริมการผลิตข้าวพบว่ายังมีน้อยมาก เมื่อเทียบกับพื้นที่เพาะปลูก โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและ กัน ทั้งด้านส่งเสริมการผลิต และด้านตลาด แต่พบว่ามีเกษตรกรบางกลุ่มที่รวมตัวกันได้ เพื่อช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการผลิตข้าว ทั้งด้านการผลิตปุ๋ยใช้เอง และการจำกัดการใช้ปุ๋ยเคมี และมีบางกลุ่มที่สามารถ ผลิตข้าวปลอด สารเคมีได้สำเร็จ เช่นกลุ่มเกษตรกรบ้านราช อำเภวารินชำราบ และกลุ่มขุนแผน อำเภอพิบูลมังสาหาร ประกอบกับ จังหวัดอุบลราชธานี มีองค์กรที่ส่งเสริมและพัฒนาด้านการผลิตข้าวอยู่หลายแห่ง เช่น สถาบันวิจัยข้าว หน่วยผลิตและ ขยายพันธุ์ข้าว นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่ให้การสนับสนุนข้อมูล และงบประมาณในการผลิตข้าว ปลอดภัย เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี สำนักงานเกษตรจังหวัดอุบลราชธานี ชุมชนราชธานีโอท็อป กองอำนวยการส่งเสริมกิจการพิเศษจังหวัดทหารบก(ป่าดงนา

ทาม) จากศักยภาพ และข้อจำกัดของการผลิตข้าว ดังกล่าวมา น่าจะทำให้การส่งเสริมการผลิตและขับเคลื่อนให้เกษตรกรที่ปลูกข้าว รวมกลุ่มกันเพื่อผลิตและจำหน่ายข้าวปลอดภัยได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้การดำเนินงานโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาสังคมและสุข-ภาวะ จังหวัดอุบลราชธานี (ปี 2552 - 2553) พบว่าบัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างดีในระดับต่างๆ ดังนี้

1) ระดับตนเองรายปัจเจก คือ การได้สติ มีปัญญาปรับความคิด เปลี่ยนพฤติกรรมลดการใช้ยาเสพติดที่ไม่จำเป็นต่อชีวิต (สุรา, บุหรี่, โทเร็กซ์ เป็นต้น) 2) ระดับครัวเรือน คือ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่เกื้อหนุนเอื้ออาทรต่อกันมากขึ้นในการบริหารหรือลงบันทึกค่าใช้จ่าย 3) ระดับกลุ่มในหมู่บ้าน คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานการณ์ชีวิต, ชาติชีวิตร่วมกันของผู้นำเกษตรกร และการรวมกลุ่มพัฒนาอาชีพเกษตรกรอินทรีย์ร่วมกัน เป็นต้น 4) ระดับตำบล คือ การรับรู้ และความเข้าใจต่อความจริงของผู้นำเกษตรกรระหว่างหมู่บ้านในตำบล ในชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพอนามัย ซึ่งเป็น “ชะตากรรมร่วมของเกษตรกร” เพื่อกำหนดทิศทางแผนงานสู่ “ตำบลเข้มแข็งและอยู่เย็นเป็นสุข” ได้ ชุมชนในตำบลมีฐานทุนเดิมหรือมีศักยภาพในการพัฒนาอย่างเต็มที่ทั้งกลุ่มพัฒนาที่เข้มแข็ง ทั้งภูมิ-ปัญญาท้องถิ่น ทั้งผู้นำทางจิตวิญญาณ (การถอดองค์ความรู้กรณีต่างๆ) มีทีมผู้นำจิตอาสา และผู้นำนักพัฒนาท้องถิ่นท้องถิ่น ที่เป็นแกนหลักในการพัฒนา ด้วยการมีเวทีเครือข่ายผู้นำระหว่างตำบลในประเด็นปัญหาร่วม การประชุมสื่อสาร สม่่าเสมอ การวิจัยหาความรู้จากข้อมูลและการวางแผนรวมทั้งปฏิบัติการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล กลไกภาคีพัฒนา 5) ระดับจังหวัด (รัฐ-วิชาการ -เอกชน-ประชาชน) สามารถบูรณาการความร่วมมือหาความรู้ ความจริงจากข้อมูลบัญชีครัวเรือนและข้อมูลอื่นๆ โดยภาคอาสาสมัครเข้าถึง เข้าใจชุมชน ภาควิชาการใช้เครื่องมือประมวลผลข้อมูล ผู้นำชุมชนวิเคราะห์ปัญหา ดูโอกาส กำหนดทางเลือก การพัฒนา และภาครัฐสนับสนุนงบประมาณตามโครงการหรือแผนชุมชน

จากการทำบัญชีครัวเรือน ในพื้นที่เป้าหมาย 25 ตำบล / 25 อำเภอ โครงการ ฯ ใน ปี 2552 -2553 ได้เห็นข้อมูลค่าใช้จ่าย 148,121,085 บาท สารเคมี 21,590,076 บาท = 169,711,161 บาท ใน 25 ตำบล / เทศบาล ทางคณะทำงานโครงการข้าวปลอดภัยฯ จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2555 ได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น คือ เกษตรกรต้องซื้อปุ๋ย และสารเคมีในราคาที่สูง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง รายได้จากการผลิตข้าวจำหน่าย มีรายได้ต่ำ และทำให้สิ่งแวดล้อมเสียหาย ดินเสื่อมคุณภาพ เกิดโรคต่าง ๆ ขึ้น ทำให้เกษตรกร และผู้บริโภคข้าวสะสมสารพิษที่ตกค้างจากการใช้สารเคมี จึงปรึกษากันว่าจะลดต้นทุนการผลิตข้าว และเพิ่มมูลค่าให้กับข้าวที่เกษตรกรผลิต และลดปัญหาสารพิษตกค้างซึ่งทำให้ผู้บริโภคเป็นโรคต่าง ๆ

ใน ปี 2555 คณะทำงานโครงการ ฯ จังหวัดอุบลราชธานี จะดำเนินงาน กิจกรรม จากข้อมูลบัญชีครัวเรือน เรื่องปุ๋ยเคมี สารเคมี เพื่อแก้ปัญหา ต้นทุนการผลิตข้าวสูง รายได้ต่ำ และสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ มาดำเนินการผลิตข้าวปลอดภัยในพื้นที่ 15 % ของจำนวนตำบล/เทศบาลในจังหวัดอุบลราชธานี 238 ตำบล/เทศบาล คือ 36 ตำบล เพื่อผลิตข้าวปลอดภัย การแปรรูป บรรจุภัณฑ์ กำหนดมาตรฐานการผลิตข้าวปลอดภัย รวมถึงการจัดการระบบตลาดครบวงจร (ผลิต แปรรูป ตลาด) หรือเรียกว่า ห่วงโซ่ข้าวปลอดภัย โดยมีความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม ร่วมมือ สนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ในปี 2552 พื้นที่เป้าหมายโครงการความร่วมมือ ฯ มีจำนวน 25 ตำบล / เทศบาล ดำเนินการทำบัญชีครัวเรือน
สู่การจัดทำแผนงาน เข้าข้อบัญญัติ อบต. / เทศบาล ในปี 2555 โครงการ ฯ ดำเนินการในพื้นที่เป้าหมาย 15 % ตำบล/
เทศบาล ในจังหวัดอุบลราชธานี (238 ตำบล/เทศบาล) = 36 ตำบล/เทศบาล ซึ่งเป็นที่ที่ดำเนินกิจกรรมผลิตข้าว
ปลอดภัยที่เข้มแข็ง

ด้วยเหตุนี้จึงได้จัดทำโครงการวิจัยส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อความมั่นคงทางอาหารและ
เพิ่มรายได้ของครอบครัว เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี เพิ่มการใช้ปุ๋ยชีวภาพ และหาช่องทางการตลาดของข้าว
ปลอดภัยเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรเพิ่มการผลิตข้าวปลอดภัย ทั้งจำนวนครัวเรือน และพื้นที่ และทำให้ลด
ต้นทุนการผลิตทางการเกษตร ดินมีความสมบูรณ์ เป็นผลดีต่อสิ่งแวดล้อม ห่วงโซ่ทางอาหาร เกิดการรวมกลุ่ม เครือข่าย
การทำปุ๋ยชีวภาพ สร้างความสมัครสมานสามัคคีให้กับชาวบ้านขึ้น เกิดการทำงานแบบบูรณาการ ของหน่วยงานสนับสนุน
ในระดับจังหวัด ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาควิชาการ ต่อไป

3. โจทย์การวิจัย

1. การสร้างรูปแบบการผลิตข้าวปลอดภัยสู่ตลาดของจังหวัดอุบลราชธานี มีลักษณะ กระบวนการ วิธีการ
อย่างไร
2. การบูรณาการภาคีเครือข่าย(ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม)สนับสนุนองค์กรข้าวปลอดภัยจังหวัด
อุบลราชธานี จะมีวิธีการ และขั้นตอนอย่างไร
3. การจัดตั้งองค์กรข้าวปลอดภัย จังหวัดอุบลราชธานี(สหกรณ์,วิสาหกิจชุมชน,สมาคม,มูลนิธิ อื่นๆ) มีวิธีการ
และขั้นตอนอย่างไร

4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการผลิตข้าวปลอดภัยสู่ตลาดของจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อบูรณาการภาคีเครือข่าย(ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม)สนับสนุนองค์กรข้าวปลอดภัย
จังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อจัดตั้งองค์กรข้าวปลอดภัยในการบริหารงานเครือข่าย จังหวัดอุบลราชธานี (สหกรณ์,วิสาหกิจชุมชน,สมาคม,
มูลนิธิ อื่นๆ)

5. พื้นที่เป้าหมาย 36 ตำบล

1. อ.เมือง (ต.หัวเรือ , ต.แจระแม , ต.หนองซอน)
2. อ.เขื่องใน (ต.ยางชั้นก , ต.บ้านไทย)
3. อ.ม่วงสามสิบ (ต.ม่วงสามสิบ , ต.ยางสักกะโพหลุ่ม)
4. อ.เหล่าเสือโก้ก (ต.หนองบก)
5. อ.ดอนมดแดง (ต.คำไฮใหญ่)
6. อ.ตระการพืชผล (ต.ตากแดด , ต.คำเจริญ)

7. อ.กุดข้าวปุ้น (ต.กาบิน)
8. อ.เขมราฐ (ต.ขามป้อม)
9. อ.โพธิ์ไทร (ต.สารภี)
10. อ.นาตาล (ต.นาตาล)
11. อ.โขงเจียม (ต.นาโพธิ์กลาง)
12. อ.สิรินธร (ทต.นิคมลำโดมน้อย , คำเขื่อนแก้ว)
13. อ.พิบูลมังสาหาร (ต.ดอนจิก , ต.หนองบัวฮี , ต.บ้านแซม)
14. อ.तालसूम (ต.นาคาย)
15. อ.ศรีเมืองใหม่ (ต.วาริน , ต.ลาดควาย , ต.ดอนใหญ่)
16. อ.วารินชำราบ (ต.โนนผึ้ง)
17. อ.สำโรง (ต.โนนกลาง)
18. อ.นาเยีย (ต.นาเยีย)
19. อ.สว่างวีรวงศ์ (ต.ท่าช้าง)
20. อ.ทุ่งศรีอุดม (ต.หนองอัม)
21. อ.เดชอุดม (ทต.โพนงาม)
22. อ.บุญทริก (ต.หนองสะโน)
23. อ.นาจะหลวย (ต.พรสวรรค์ ต.บ้านตูม)
24. อ.น้ำยืน (ต.โดมประดิษฐ์)
25. อ.น้ำขุ่น (ทต.ชีเหล็ก)

6. กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละข้อ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ	จำนวนวันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
1. เพื่อสร้างรูปแบบการผลิตข้าวปลอดภัยสู่ตลาดของจังหวัดอุบลราชธานี	- สำรวจสภาพปัญหา / ความต้องการของกลุ่มข้าวปลอดภัย	1 ครั้ง เดือน ม.ค. 55	1 วัน	
	- การทำบัญชีต้นทุนการผลิต (ข้าวปลอดภัย)			
	- ถอดบทเรียนกลุ่มข้าวปลอดภัย 36 ตำบล / เทศบาล			
	- การศึกษาดูงาน - พื้นที่รูปธรรมการผลิต แปรรูป ตลาด (ส่วน จิตรลดา กรุงเทพมหานคร) - ระบบการบริหารจัดการการค้า (สหกรณ์เพื่อ การเกษตรยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ)			
2. เพื่อบูรณาการภาคีเครือข่าย (ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม) สนับสนุนองค์กรข้าวปลอดภัยจังหวัดอุบลราชธานี	- ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลกลุ่มข้าวปลอดภัย 36 ตำบล/ เทศบาล			
	- เวทีสร้างความเข้าใจภาคีความร่วมมือ 3 ภาคส่วน 1 ครั้ง			
	- การจัดทำระบบฐานข้อมูล การนำเข้าข้อมูล			

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก/กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ	จำนวนวันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
	- ส่งเสริมการผลิต การแปรรูป และการตลาด			
	- การประชาสัมพันธ์ รมรณรงค์การบริโภคข้าวปลอดภัย ข้าวอินทรีย์ 18 เดือน			
	- ประชุมประจำเดือน ภาควิชาความร่วมมือ 1. ประชุมย่อย (เดือนละ 1 ครั้ง) 18 ครั้ง 2. ประชุมคณะทำงาน (ประชุมใหญ่) 2 เดือน ต่อครั้ง (9 ครั้ง)			
	- ติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมเครือข่ายข้าวปลอดภัย 3 ครั้ง (6 เดือนต่อครั้ง)			
	- เวทีสรุปผลการดำเนินงานโครงการ			
3. เพื่อสร้างองค์กรข้าวปลอดภัยเพื่อ บริหารงานเครือข่าย จังหวัด อุบลราชธานี(สหกรณ์,สมาคม ,มูลนิธิ อื่นๆ)	- จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้าวปลอดภัย 36 ตำบล/ เทศบาล 2 เดือน ต่อ 1 ครั้ง (9 ครั้ง) 1.เกิดการรวมกลุ่มในการผลิต แปรรูป ตลาด ข้าว ปลอดภัย 36 ตำบล 2. เกิดการจัดตั้งเป็นองค์กรเครือข่ายข้าวปลอดภัย 3. เกิดการบริหารจัดการองค์กรเครือข่ายแบบครบวงจร (แก้ไขปัญหาร่วมกัน, บริหารจัดการร่วมกัน) - เวทีสรุปผลการดำเนินงานโครงการ 3 ครั้ง (6 เดือน ต่อครั้ง			

หมายเหตุ จำนวนวันที่ใช้เป็นการคาดการณ์จำนวนเวลาที่คาดว่าจะต้องดำเนินการจริง โดยเทียบ 1 วันเท่ากับ 8 ชั่วโมง

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงระยะเวลา (แบ่งเป็นราย 6 เดือน)

เดือนที่	กิจกรรม (activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (outputs)
6 เดือนที่ 1	1. ประสานภาคีความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการ ฯ 2. รวบรวมข้อมูล กลุ่มผลิตข้าวปลอดภัย 36 ตำบล 3. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กลุ่มข้าวปลอดภัย 36 ตำบล	1. ได้รายชื่อหน่วยงานภาคีความร่วมมือ สนับสนุนกลุ่มข้าวปลอดภัย ในด้านงบประมาณ วิชาการ องค์ความรู้ สถานที่วัสดุอุปกรณ์ และรายชื่อ กลุ่มผลิตข้าวปลอดภัยที่ภาคีสนับสนุน 36 ตำบล 2. ได้ข้อมูล กลุ่มข้าวปลอดภัย 36 ตำบล 3. กลุ่มข้าวปลอดภัยเกิดองค์ความรู้ ด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด 4. เกิดการบริหารจัดการเครือข่ายข้าวปลอดภัย ทั้ง 36 ตำบล
6 เดือนที่ 2	1. การผลิตข้าวปลอดภัย	1. เกิดการผลิตข้าวปลอดภัยที่ได้มาตรฐานเดียวกันทั้ง 36 ตำบล
6 เดือนที่ 3	1. การแปรรูปข้าวปลอดภัย 2. ติดต่อประสานงานตลาด	1. ได้ข้าวปลอดภัยที่มีมาตรฐานเดียวกันทั้ง 36 ตำบล โดยมีองค์กรรองรับ เช่น มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, อบจ., อื่น ๆ 2. มีตลาดข้าวปลอดภัยเพิ่มขึ้น เช่น ศูนย์ OTOP อบจ., อื่น ๆ

8. แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลกลุ่มข้าวปลอดภัย 36 ตำบล/เทศบาล
2. เวทีสร้างความเข้าใจภาคีความร่วมมือ 3 ภาคส่วน
3. สำรวจสภาพปัญหา / ความต้องการของกลุ่มข้าวปลอดภัย
4. ศึกษาดูงาน
5. การทำบัญชีต้นทุนการผลิต (ข้าวปลอดภัย)
6. การจัดทำระบบฐานข้อมูล การนำเข้าข้อมูล
7. ส่งเสริมการผลิต การแปรรูป และการตลาด
8. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้าวปลอดภัย 36 ตำบล/เทศบาล 2 เดือน ต่อ 1 ครั้ง
9. การประชาสัมพันธ์ รณรงค์การผลิตข้าวปลอดภัย
10. ประชุมประจำเดือน ภาคีความร่วมมือ 18 ครั้ง

11. ติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมเครือข่ายข้าวปลอดภัย 3 ครั้ง
12. เวทีสรุปผลการดำเนินงานโครงการ 3 ครั้ง (6 เดือนต่อครั้ง)
13. ถอดบทเรียนกลุ่มข้าวปลอดภัย 36 ตำบล / เทศบาล
14. เวทีสรุปผลการดำเนินงานโครงการของคณะทำงาน
15. สรุปและรายงานผลเอกสารรูปเล่ม 3 ครั้ง (6 เดือนต่อครั้ง)

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นที่เป็นรูปธรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

1. เกิดเครือข่ายกลุ่มองค์กรเกษตรกรข้าวปลอดภัย 36 ตำบล / เทศบาล ที่เข้มแข็ง(สหกรณ์ หรือ สมาคม หรือมูลนิธิ อื่น ๆ
2. เครือข่ายกลุ่มองค์กรเกษตรกรข้าวปลอดภัย 36 ตำบล / เทศบาล มีตลาด และมีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายข้าวปลอดภัย
3. ภาวการณ์ร่วมมือ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคประชาชน เอกชน มีความสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ ร่วมมือในการวางแผนและสนับสนุน เครือข่ายกลุ่มองค์กรเกษตรกรข้าวปลอดภัย 36 ตำบล / เทศบาล บนฐานข้อมูลและความรู้
4. สภาพแวดล้อม ดิน น้ำ ป่า มีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ไม่มีสารพิษตกค้าง หลังจากใช้ปุ๋ยชีวภาพในการปลูกข้าวปลอดภัย เกิดความมั่นคงทางอาหารเพราะมีกบ เขียด ปลา แมลงต่าง ๆ ในธรรมชาติที่เป็นอาหารเกิดขึ้นมากมาย
5. ได้ชุดความรู้ บทเรียน ข้อค้นพบ เพื่อเผยแพร่ การยกระดับงาน ให้กับกลุ่มองค์กรเกษตรกร และองค์กรสนับสนุนในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

10. กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์

1. ผลักดันเข้าไปในส่วนงานทางราชการ เพื่อเป็นนโยบายจังหวัด
2. กลุ่มข้าวปลอดภัยมีการขยายผลไปสู่ประชาชน (บุคคล กลุ่ม) ในพื้นที่ใกล้เคียง

11. งบประมาณของโครงการ สกว. แบ่งงบประมาณออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ

1. ค่าตอบแทนนักวิจัย 504,000 บาท
2. ค่าจ้าง 117,000 บาท
3. ค่าใช้สอย 1,879,000 บาท
4. ค่าวัสดุ -
5. ค่าครุภัณฑ์ -
6. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ -

• 12. แผนการใช้งบประมาณ

รายการ		6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
1. หมวดค่าตอบแทน	เดือนละ				
1.1 รศ.ดร.เสถียร ยุระชัย (หัวหน้าโครงการ)	6,500	39,000	39,000	39,000	117,000
1.2 นายทรงวิทย์ รัตจินดา (เลขานุการโครงการ)	6,500	39,000	39,000	39,000	117,000
1.2 นายอภิศักดิ์ แสนวงศ์ (ผู้ประสานงานโครงการ)	15,000	90,000	90,000	90,000	270,000
2. หมวดค่าจ้าง	เดือนละ				
2.1 เจ้าหน้าที่ธุรการ การเงิน	6,500	39,000	39,000	39,000	117,000
3. หมวดค่าใช้จ่าย					
1.ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลกลุ่มข้าวปลอดภัย 36 ตำบล / เทศบาล		172,800			172,800
2. เวทีสร้างความเข้าใจภาคีความร่วมมือ 1 ครั้ง		ใช้งบ ประ ชุม ใหญ่			ใช้งบ ประชุมใหญ่
3. สำรวจสภาพปัญหา / ความต้องการของ กลุ่มข้าวปลอดภัย		ใ ช้ ง บ เ ว แลกเปลี่ยน เรียนรู้	ใ ช้ ง บ เ ว แลกเปลี่ยน เรียนรู้	ใ ช้ ง บ เ ว แลกเปลี่ยน เรียนรู้	ใ ช้ ง บ เ ว แลกเปลี่ยน เรียนรู้
4. การศึกษาดูงาน (1 ครั้ง 2 พื้นที่ 3 วัน 2 คืน) - พื้นที่รูปธรรมการผลิต แปรรูป ตลาด (สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร) - ระบบการบริหารจัดการองค์กร (สหกรณ์ เพื่อการเกษตรยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ)		168,000			168,000
5. การทำบัญชีต้นทุนการผลิต (ข้าวปลอดภัย) 18 เดือน		40,000	40,000	40,000	120,000
6. การจัดทำระบบฐานข้อมูล การนำเข้าข้อมูล 18 เดือน					
7. ขั้นตอนการ ผลิต แปรรูป ตลาด (มาตรฐานจะมีอยู่ทุกขั้นตอน)					

รายการ		6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
7.1 การผลิต		100,000			
- การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว					100,000
- การเตรียมดินปลูกข้าวปลอดภัย					
- การปลูกข้าวปลอดภัย					
- การดูแลรักษา					
- การเก็บเกี่ยวข้าวปลอดภัย					
- การขนส่งข้าวไปสีที่โรงสี					
- อื่น ๆ					
7.2 การแปรรูป			50,000		50,000
- การสีข้าว					
- การตรวจมาตรฐานคุณภาพข้าว					
- การบรรจุภัณฑ์					
- อื่น ๆ					
7.3 การตลาด				50,000	50,000
- ตลาดภายในจังหวัด					
1. ศูนย์ OTP อบจ.					
2. โรงพยาบาล					
- ตลาดต่างจังหวัด					
1. สุรินทร์					
2. อื่น ๆ					
- ตลาดต่างประเทศ					
1. ประเทศจีน					
2. ประเทศเนเธอร์แลนด์					
8. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 36 ตำบล / เทศบาล 2 เดือน ต่อ 1 ครั้ง (9 ครั้ง)		200,250	200,250	200,250	600,750
9. การประชาสัมพันธ์ รณรงค์การบริโภคข้าว ปลอดภัย ข้าวอินทรีย์ 18 เดือน					ใช้งบ การตลาด
10. ประชุมประจำเดือน ภาควิชาความร่วมมือ 18 ครั้ง		27,000	27,000	27,000	81,000
10.1 ประชุมย่อย (เดือนละ 1 ครั้ง x 18					

รายการ		6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
เดือน 10 คน ต่อ ครั้ง)					
10.2 ประชุมคณะกรรมการโครงการ 25 คน (2 เดือน ครั้ง = 9 ครั้ง		45,750	45,750	45,750	137,250
11. ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเครือข่าย ชาวปลอดภัย 3 ครั้ง (6 เดือนต่อครั้ง)					ใช้งบเวที แลกเปลี่ยน เรียนรู้
12. เวทีสรุปผลการดำเนินงานโครงการ 3 ครั้ง (6 เดือนต่อครั้ง)		12,000	12,000	12,000	36,000
13. ถอดบทเรียนกลุ่มชาวปลอดภัย 36 ตำบล / เทศบาล				288,000	288,000
14. เวทีสรุปผลการดำเนินงานโครงการของ คณะทำงาน (1 ครั้ง)				35,200	35,200
15.สรุปและรายงานผลเอกสารรูปเล่ม 3 ครั้ง (6 เดือนต่อครั้ง)		10,000	10,000	20,000	40,000
รวม		925,200	592,000	982,800	2,500,000

13. รายละเอียดงบประมาณและการสนับสนุนของภาคีความร่วมมือ

กิจกรรม	รายละเอียด งบประมาณ	งบประมาณ สกว.	งบประมาณ ภาคี ความร่วมมือ
1.ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลกลุ่มชาว ปลอดภัย 36 ตำบล / เทศบาล	1.ค่าอาหาร $4 \times 100 \times 36 = 14,400$ 2.ค่าเดินทาง $1,200 \times 36 = 43,200$ 3.ค่าเอกสาร/วัสดุ/ประสานงาน $1,200 \times 36 = 43,200$ 4.ค่าตอบแทน $500 \times 4 \times 36 = 72,000$	172,800	
2. เวทีสร้างความเข้าใจภาคีความ ร่วมมือ 1 ครั้ง		ใช้งบประชุมใหญ่	

กิจกรรม	รายละเอียด งบประมาณ	งบประมาณ สกว.	งบประมาณ ภาคี ความร่วมมือ
3. สำรวจสภาพปัญหา / ความ ต้องการของกลุ่มชาวปอดภัย		ใช้งบเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้	
4. การศึกษาดูงาน (1 ครั้ง 2 พื้นที่ 3 วัน 2 คืน) - พื้นที่รูปธรรมการผลิต แปรรูป ตลาด (ส่วน จิตรลดา กรุงเทพมหานคร) - ระบบการบริหารจัดการองค์กร (สหกรณ์เพื่อการเกษตรยางชุมชนน้อย จังหวัดศรีสะเกษ)	1.ค่าอาหาร 150x6x46 = 41,400 2.ค่า เดินทาง 43,200 3.ค่าเอกสาร 1,000 4.ค่าวัสดุอุปกรณ์ 1,000 5.ค่าประสานงาน 1,000 6.ค่าที่พัก 600x23 = 13,200 7.ค่าวิทยากร 2,000 8.ค่าตอบแทน 15,000 9.ค่าเช่าเหมารถ 50,000	16,8000	
5. การทำบัญชีต้นทุนการผลิต (ข้าว ปอดภัย) 18 เดือน			
6. การจัดทำระบบฐานข้อมูล การ นำเข้าข้อมูล 18 เดือน		120,000	
7. ขั้นตอนการ ผลิต แปรรูป ตลาด (มาตรฐานจะมีอยู่ทุกขั้นตอน)			
7.1 การผลิต - การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าว - การเตรียมดินปลูกข้าวปอดภัย - การปลูกข้าวปอดภัย - การดูแลรักษา - การเก็บเกี่ยวข้าวปอดภัย - การขนส่งข้าวไปสีที่โรงสี - อื่น ๆ		100,000	อบต. สันติสุข ตำบลละ 20,000 บาท x 36 ตำบล = 720,000 บาท
7.2 การแปรรูป - การสีข้าว - การตรวจมาตรฐานคุณภาพข้าว - การบรรจุภัณฑ์		50,000	1. ม. ราชัญ อุบลราชธานี 2. สาธารณสุขจังหวัด อุบลราชธานี

กิจกรรม	รายละเอียด งบประมาณ	งบประมาณ สกว.	งบประมาณ ภาคี ความร่วมมือ
- อื่น ๆ			- วัสดุอุปกรณ์ - เครื่องมือ - บุคลากร - สถานที่
7.3 การตลาด		50,000	1. อบจ. สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ / บุคลากร 2. มหาวิทยาลัยราช ภัฏอุบลราชธานี สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ / บุคลากร
- ตลาดภายในจังหวัด			
1. ศูนย์ OTP อบจ.			
2. โรงพยาบาล			
- ตลาดต่างจังหวัด			
1. จ. สุรินทร์			
2. อื่น ๆ		600,750	
- ตลาดต่างประเทศ			
1. ประเทศจีน			
2. ประเทศเนเธอร์แลนด์			
8. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 36 ตำบล / เทศบาล 2 เดือน ต่อ 1 ครั้ง (9 ครั้ง)			
9. การประชาสัมพันธ์ รณรงค์การ บริโภคข้าวปลอดภัย ข้าวอินทรีย์ 18 เดือน		ใช้งบ การตลาด	
10. ประชุมประจำเดือน ภาคีความ ร่วมมือ 18 ครั้ง 10.1 ประชุมย่อย (เดือนละ 1 ครั้ง x 18 เดือน 10 คน ต่อ ครั้ง)		81,000	
10.2 ประชุมคณะกรรมการโครงการ 25 คน (2 เดือน ครั้ง = 9 ครั้ง		137,250	
11. ติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรม เครือข่ายข้าวปลอดภัย 3 ครั้ง (6 เดือนต่อครั้ง)		ใช้งบเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้	
12. เวทีสรุปผลการดำเนินงาน		ใช้งบ	

กิจกรรม	รายละเอียด งบประมาณ	งบประมาณ สกว.	งบประมาณ ภาคี ความร่วมมือ
โครงการ 3 ครั้ง (6 เดือนต่อครั้ง)		ประชุมใหญ่ คณะกรรมการ	
13. ถอดบทเรียนกลุ่มข้าวปลอดภัย 36 ตำบล / เทศบาล		288,000	
14. เวทีสรุปผลการดำเนินงาน โครงการของคณะทำงาน (1 ครั้ง)		35,200	
15.สรุปและรายงานผลเอกสารสรุปเล่ม 3 ครั้ง (6 เดือนต่อครั้ง)		40,000	
16. งบประมาณจัดการ	หมวดค่าตอบแทน 1.รศ.ดร.เสถียร ยุระชัย (หัวหน้าโครงการ) 6,500 x 18 เดือน = 117,000 บาท 2.นายทรงวิทย์ รัตจินดา (เลขานุการโครงการ) 6,500 x 18 เดือน = 117,000 บาท 3.นายอภิศักดิ์ แสนวงศ์ (ผู้ประสานงานโครงการ) 15,000 x 18 เดือน = 270,000 บาท หมวดค่าจ้าง 1.เจ้าหน้าที่ธุรการ การเงิน 15,000 x 18 เดือน = 117,000 บาท	657,000	
รวม		2,500,000	720,000

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย).....นายเกริกไกร แก้วล้วน
(ภาษาอังกฤษ)...Gierkgrai Kaewluan

เพศ...ชาย..... วันเดือนปีเกิด...

ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ)...อาจารย์....

สำนักบริการวิชาการชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ที่อยู่ เลขที่ 2 ถ.ราชธานี ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000

โทรศัพท์ 0-4535-2000 ต่อ 2103 โทรสาร 0-4535-2134 E-mail k_gierk@hotmail.com

ที่อยู่ (ที่บ้าน)...99 ซอยแจ้งสนิท 1 ถนนแจ้งสนิท ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

โทรศัพท์/โทรสาร...083 795 6962 / 045 352134

เงินเดือนปัจจุบัน ...34,120 บาท.

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

1. การศึกษาด้านนิติ (กศ.บ.) สาขานิติศาสตร์ มศว มหาสารคาม
2. การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขานิติศาสตร์ มศว ประสานมิตร
3. Postgraduate Diploma to Interdisciplinary of Sciences, Interdisciplinary Studies,
Edith Cowan, Australia
4. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต (ปร.ด.) การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

.....ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้.....

- ศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดในภาคอีสานตอนใต้ (ประตูล้านช้าง) (วิจัยร่วม) 2544
- ศึกษาศักยภาพของชุมชนเพื่อรองรับโครงการกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาล (1 ล้านบาท/หมู่บ้าน)(วิจัยร่วม) 2545
- การศึกษาวิจัยการพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวแบบครบวงจรของกลุ่มจังหวัด : กรณีศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ 2549
- การยอมรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของเกษตรกรจังหวัดอำนาจเจริญ(วิจัยร่วม) 2550
- การยกระดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี (วิจัยร่วม) 2553

ข. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สหิทธิบัตร ฯลฯ

รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

จ. สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

1) สาขาวิชาภูมิศาสตร์

2) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ฉ. ภาระงานในปัจจุบัน

1. งานประจำ

1) สอนนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาสังคมศึกษา

2) บริหารงานสำนักบริการวิชาการชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

ประวัติบุคคลที่เหลือ

อ.ตัน อ.เสถียร อ.ทรงวิทย์

1. ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) โครงการปรับวิธีการผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อความมั่นคงในชีวิตชุมชนจังหวัดยโสธร
(ภาษาอังกฤษ)
คำสำคัญ
keywords
1. ชื่อหัวหน้าโครงการ หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ e-mail
ชื่อ-สกุล นายฐานพงศ์.....เรื่องไชย.....
ชื่อ-สกุล Mr.tapanpong.....ruangchai.....
คุณวุฒิ.....
ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ).....
หน่วยงาน.....ภาควิชา.....
ที่อยู่ 319 หมู่ 2 ตำบลลุมพุก อำเภอ คำเขื่อนแก้ว จังหวัด ยโสธร 35110.....
โทรศัพท์/โทรสาร088-5862907.....E-mail.tapanapong2009@hotmail.com.....
ลงนาม (ลายเซ็น)
2. ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ email
ชื่อ-สกุล.....(ภาษาไทย).....
ชื่อ-สกุล.....(ภาษาอังกฤษ).....
คุณวุฒิ.....
ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ).....
หน่วยงาน.....ภาควิชา.....
ที่อยู่.....
โทรศัพท์/โทรสารE-mail.....
ลงนาม (ลายเซ็น)
3. ชื่อและสถานที่ติดต่อของผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานของหัวหน้าโครงการ
ชื่อ-สกุล.....(ภาษาไทย).....นายฐานพงศ์.....เรื่องไชย.....
ตำแหน่ง.....
หน่วยงาน.....ภาควิชา.....
ที่อยู่ ...319 หมู่ 2 ตำบลลุมพุก อำเภอ คำเขื่อนแก้ว จังหวัด ยโสธร 35110.....
โทรศัพท์/โทรสาร088-5862907.....E-mail.tapanapong2009@hotmail.com.....
4. ได้เสนอโครงการนี้ หรือโครงการที่มีส่วนเหมือนกับเรื่องนี้บางส่วนเพื่อขอทุนต่อแหล่งอื่นที่ใดบ้าง
✓ ไม่ได้เสนอต่อแหล่งทุนอื่น
เสนอต่อ

- ชื่อโครงการที่เสนอ
- กำหนดทราบผล (หรือสถานภาพเท่าที่ทราบ)
- 5. งบประมาณทั้งโครงการ2,501,800.....บาท
 - จาก สกว.บาท
 - จากหน่วยงานร่วมโครงการบาท
- 6. ระยะเวลาดำเนินงาน18.....เดือน

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่.....

ลงนาม ผู้เสนอโครงการ

รายละเอียดข้อเสนอโครงการ
โครงการปรับวิถีการผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อความมั่นคงในชีวิตชุมชนจังหวัดยโสธร

1. บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

โครงการปรับวิถีการผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อความมั่นคงในชีวิตชุมชนจังหวัดยโสธร มีระยะเวลาดำเนินโครงการ 18 เดือน พื้นที่ดำเนินการ 13 ตำบลใน 7 อำเภอ ของจังหวัดยโสธร โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการปรับเปลี่ยนวิถีคิดและวิถีการผลิตข้าวของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายจากเกษตรเคมีไปเป็นการผลิตข้าวปลอดภัย โดยในการดำเนินการจะใช้ข้อมูลบัญชีครัวเรือน ข้อมูลการผลิตของครัวเรือนมาพิจารณาประกอบการวางแผนการพัฒนาการผลิต รวมถึงการบูรณาการการดำเนินงานของภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล โดยมีภาคประชาชนเป็นฐานหลักในการขับเคลื่อนผลผลิต กิจกรรมหลักของโครงการประกอบด้วย การประชุมร่วมของคณะทำงานระดับจังหวัด การจัดทำข้อมูล การแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับประเด็นการผลิตข้าวปลอดภัย ข้าวอินทรีย์ การพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพข้าวปลอดภัย ข้าวอินทรีย์ของชุมชน การเรียนรู้ระหว่างพื้นที่ และการติดตามประเมินผลอย่างมีส่วนร่วม โดยงบประมาณที่เสนอขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยทั้งหมด 2,641,200 บาท ผลจากการดำเนินงานจะผลักดันให้เกิดการพัฒนากระบวนการผลิตข้าวปลอดภัย และเป็นฐานการพัฒนาไปสู่การผลิตข้าวอินทรีย์ที่เข้มแข็งทั้งในด้านความคิด กลไกการสนับสนุน กระบวนการผลิตและการบริหารจัดการผลผลิตที่ครบวงจร

2. ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

สถานการณ์ในพื้นที่และโอกาสในการดำเนินงานโครงการ

ในการแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาสังคมและสุขภาวนั้น จังหวัดยโสธรตระหนักดีว่าการที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น จะต้องพัฒนาระบบและกลไกในการประสานความร่วมมือและบูรณาการกลไกการดำเนินงานให้ทุกภาคส่วนภายในจังหวัด ทั้งภาคราชการ องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานแก้ปัญหาที่ยั่งยืน โดยมีหลักการสำคัญ คือ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแก้ปัญหา และร่วมติดตามผล” ซึ่งจะต้องพัฒนาให้เกิดกระบวนการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมต่อไป

จากการดำเนินงานของโครงการ “ความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาสังคมและสุขภาวะจังหวัดยโสธรที่ผ่าน มา ได้สนับสนุนการจัดเก็บข้อมูลบัญชีครัวเรือนสู่การทำแผนชุมชน เสริมสร้างพัฒนากิจกรรมในวิถีพอเพียงพร้อมกับสร้างการเรียนรู้และถอดองค์ความรู้ของชุมชน โดยใช้วิถีดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาทั้งพื้นที่ ที่เรียกว่า การบูรณาการการทำงานเชิงพื้นที่ (Area-Based Collaborative) ใน 19 ตำบล ทำให้ชุมชนรู้จักตนเอง จากกระบวนการคิดวิเคราะห์ปัญหา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ระหว่างการทำงานของท้องถิ่น เกิดการประสานความร่วมมือ จนเกิดรูปธรรมแก้ปัญหาของชุมชนและดำเนินการถอดองค์ความรู้ชุมชนเพื่อพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ รวมถึงการถอดถอดประสบการณ์ในกลุ่มผู้แก้ไขปัญหาหนี้สินโดยดำเนินการลด ปลดหนี้ได้สำเร็จจำนวน 50 ครัวเรือน และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางให้กับชุมชนอื่น ๆ ที่มีความสนใจได้

ต้นทุนที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการดำเนินโครงการในระยะต่อไป

การวิจัยพบว่า ครัวเรือนอาสาสมัครซึ่งเป็นเป้าหมายจำนวน 1,600 ครัวเรือน จากเป้าหมายทั้งหมด 2120 ครัวเรือน ในพื้นที่เป้าหมาย 212 หมู่บ้าน (คิดเป็นร้อยละ 75.47) สามารถบันทึกบัญชีรับจ่ายครัวเรือนต่อเนื่องในระยะเวลา 3-4 เดือน และนำข้อมูลจากบัญชีรับจ่ายไปวิเคราะห์เพื่อค้นหาปัญหา สาเหตุ และแนวทางการจัดการแก้ไขปัญหามาจากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว

นำไปสู่การกำหนดกิจกรรมในแผนชุมชน โดยพบว่า มีกิจกรรมสำคัญที่นำไปสู่การจัดการหรือคลี่คลายปัญหาจำนวน 18 เรื่อง และจำแนกเป็นกลุ่มกิจกรรมได้ 4 กลุ่มกิจกรรม ประกอบด้วย กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มสังคมและสวัสดิการ กลุ่มลดรายจ่าย และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ซึ่งมีมากที่สุดคือ 13 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 72.22 ในพื้นที่ 9 ตำบล นอกจากนี้ โครงการยังได้ถอดองค์ความรู้และพัฒนาเป็นเอกสารชุดความรู้เพื่อเผยแพร่ประสบการณ์ที่เป็นบทเรียนที่ดีจากการดำเนินงาน (best practice) ใน 2 รูปแบบคือการบันทึกบทเรียนและการพัฒนาชุดความรู้ ทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล รวม 27 เรื่องและถอดประสบการณ์ผู้ที่สามารถลด ปลดหนี้ของครัวเรือน

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า “ข้อมูล” มีส่วนสำคัญต่อการทำแผนชุมชน โดยเฉพาะ “ข้อมูลบัญชีรับ-จ่ายครัวเรือน” หากมีการกระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริมให้ชาวบ้านบันทึกบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนของตน จะนำไปสู่การตัดสินใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่างในทางสร้างสรรค์ได้ โดยเฉพาะในเรื่องของการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตของเกษตรกรซึ่งเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในพื้นที่ และหากนำข้อมูลที่ได้มาแลกเปลี่ยนร่วมกันในระดับชุมชนจะเกิดผลดีต่อการแก้ไขปัญหาที่ตรงกับความต้องการ และศักยภาพของพื้นที่อย่างแท้จริง จากนั้นสามารถนำมาพัฒนาเป็นแผนพัฒนาในระดับตำบลต่อไป

ข้อค้นพบที่สำคัญ (Finding) จากการจัดทำข้อมูลบัญชีครัวเรือน มีดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลครัวเรือน(ครัวเรือนอาสา) การบันทึกข้อมูลครัวเรือนด้วยตนเอง เป็นรูปแบบที่ชาวบ้านไม่คุ้นเคยมาก่อน จึงมีความยากตั้งแต่ในขั้นตอนการคัดเลือก การสร้างความเข้าใจ และการเก็บข้อมูล เพราะการจดบันทึกไม่ได้เป็นปกติวิสัยของชาวบ้านโดยทั่วไป ส่วนใหญ่จะเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูล นอกจากการชี้แจงให้เห็นประโยชน์ของข้อมูลต่อการพัฒนาครัวเรือนและชุมชน ยกต่อการอธิบายให้เกิดความชัดเจนในระยะเวลาจำกัด จึงเกิดความเบื่อหน่ายกับข้อมูลด้วยตนเอง ในโครงการกำหนดให้ครัวเรือนอาสาบันทึกบัญชีครัวเรือนของตนเองเพียงหมู่บ้านละ 10 ครัวเรือนเท่านั้น โดยมีแกนนำที่ผ่านการอบรมเป็นผู้แนะนำ ชักชวนและอธิบายข้อสงสัยต่างๆ รวมถึงการสรุปข้อมูลร่วมกันต่อเนื่องไปอย่างน้อย 3 เดือน ซึ่งอาสาสมัครดังกล่าว อาจเป็นเพื่อนบ้าน เป็นญาติ เป็นผู้สนใจที่มีสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในเบื้องต้น มีศรัทธาและเชื่อถือกัน จะทำให้งานเคลื่อนไหวไปได้ไม่หยุดชะงัก และแกนนำหมู่บ้านหรือ ครู ข ส่วนใหญ่ก็เป็นผู้มีภาวะผู้นำสูง เป็นแกนนำด้านอื่นๆด้วย เช่น เป็น อสม.,อพม.,อบต.หรือแกนนำฝ่ายปกครอง เป็นต้น จึงสามารถลดปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างกรเก็บข้อมูลได้ในระดับหนึ่ง

2) เครื่องมือเก็บข้อมูล เครื่องมืออะไร ใครเก็บ ผลเป็นอย่างไร แกนนำหมู่บ้านและครัวเรือนอาสาหลายท่านสะท้อนว่าเครื่องมือที่ใช้เก็บยาก ตัวหนังสือตัวเล็ก อ่านยาก และไม่อาจสะท้อนความเป็นจริงค่าใช้จ่ายได้บนรายการ ทำให้ข้อมูลที่เก็บได้ไม่สมบูรณ์ และเมื่อนำมาสรุปรวบรวมกันแล้ว ไม่น่ากลับสู่กระบวนการแลกเปลี่ยนระหว่างชาวบ้านในช่วงเวลาที่ต่อเนื่อง ผู้บันทึกจึงไม่เห็นการใช้ประโยชน์ อย่างไรก็ตาม หากเก็บได้ตามที่กำหนดไว้อาจเป็นประโยชน์ในระดับการวางแผนที่สูงขึ้นกว่าระดับหมู่บ้าน เช่น ระดับตำบล อำเภอหรือจังหวัด นอกจากนี้แล้วกลุ่มผู้เก็บข้อมูล ยังสะท้อนว่า เครื่องมือเหล่านี้อาจดูง่ายในการใช้สำหรับนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง แต่เป็นเรื่องยุ่งยากสำหรับประชาชน

3) ผู้เก็บข้อมูล ทั้งครู ก. และครู ข. แม้จะได้รับการฝึกอบรมมาแล้ว แต่ในบางพื้นที่ยังไม่สามารถถ่ายทอดต่อครัวเรือนกลุ่มตัวอย่าง และจัดการเก็บข้อมูลเก็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังจำเป็นต้องทำความเข้าใจต่อวัตถุประสงค์การเก็บข้อมูลเฉพาะกลุ่ม เช่น ทำความเข้าใจกับอาสาสมัคร กับการเก็บข้อมูลที่เป็นตัวแทนชุมชนว่าควรทำอย่างไร เพราะหากข้อมูลที่ได้อาจไม่ได้ตัวแทนตามวัตถุประสงค์ ทำให้การวิเคราะห์ในระดับสูงขึ้นไปได้ผลไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้คือการทำแผน

4) การกรอกข้อมูลลงเครื่องคอมพิวเตอร์ การกรอกข้อมูลในระบบโปรแกรมสำเร็จรูปของคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้คัดท้วง
บทบทของพนักงานของ อบต. ในแต่ละพื้นที่ แม้ว่าก่อนการเริ่มโครงการได้นำพนักงานที่เกี่ยวข้องเข้าอบรมสร้างความเข้าใจก่อน
แต่ในบางแห่งมีปัญหาทั้งในด้านทักษะและไม่สามารถทำได้ภายในกรอบเวลา เนื่องจากการเพิ่มภาระงานเข้ามาจากงานปกติที่
ได้รับมอบหมายโดยตรง

5) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร อบต. และพนักงาน ยังไม่เห็นความเชื่อมโยงในแต่ละขั้นตอนของ
จัดทำข้อมูล โดยเฉพาะในขั้นของการวิเคราะห์และการนำกลับมาใช้ประโยชน์ต่อชาวบ้านในพื้นที่รวมทั้งการวางแผนพัฒนาใน
ตำบลของตน ซึ่งในโครงการนี้จะต้องมีการสร้างความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนในระยะเริ่มต้นของการดำเนินงาน

6) การสกัดประเด็น เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องจากการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดระบบ/แยกแยะ (clarify) ประเด็นร่วมและ
การจัดลำดับความสำคัญ (priority) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะต้องใช้ทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ อย่างเชื่อมโยงมากขึ้น ผ่านการ
แลกเปลี่ยนของชาวบ้าน โดยมีวิทยากรกระบวนการ (facilitator) ที่มีทักษะเป็นผู้จัดการกระบวนการเรียนรู้ จึงจะสามารถทำให้ผู้
เกี่ยวข้องทั้งชาวบ้าน และ อบต. เห็นความสำคัญของประเด็นที่ได้และนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงการพัฒนา

7) การนำไปใช้ ข้อมูลที่ได้จากโครงการสามารถกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวของคนในชุมชน และการริเริ่มกิจกรรมใหม่
ในระดับชุมชน เช่น ปรับเปลี่ยนวิถีการผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อความมั่นคงในชีวิต แต่อย่างไรก็ตามโดยภาพรวมของโครงการแล้ว ยัง
ถือว่ามีการนำข้อมูลและผลการวิเคราะห์เบื้องต้นที่ได้ ไปใช้ประโยชน์ค่อนข้างน้อย

ข้อค้นพบจากงานวิจัยในระยะที่ผ่านมาซึ่งถือเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญของพื้นที่ชี้ให้เห็นถึงทิศทางที่สำคัญในการจัดการ
แก้ไขปัญหาของชุมชน โดยใช้ข้อมูลเป็นฐานในการสร้างการเรียนรู้ และนำไปสู่การกำหนดกิจกรรมการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของ
เจ้าของข้อมูลทั้งในระดับบุคคลและระดับชุมชน โดยจากข้อมูลบัญชีครัวเรือนและผลการจัดการปัญหาในพื้นที่วิจัย ระบุอย่าง
ชัดเจนว่าแนวทางการพัฒนาหรือยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรนั้นเชื่อมโยงกับวิถีการผลิตและการดำรงชีวิตของเกษตรกร
เป้าหมาย ดังนั้นประเด็นข้อเสนอโครงการที่จะดำเนินการในระยะต่อไป คณะทำงานจึงเน้นที่การปรับเปลี่ยนวิถีการผลิตทาง
การเกษตรโดยเฉพาะการผลิตข้าวของเกษตรกรเป้าหมาย จากการใช้สารเคมีซึ่งมีผลต่อทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ และ
สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ มาเป็นการผลิตข้าวปลอดภัยที่พึ่งพาสารเคมีน้อยที่สุด เพื่อเป็นฐานไปสู่การเป็นพื้นที่การผลิต
ข้าวอินทรีย์ที่สำคัญของภาคอีสานในที่สุด

ฐานการสนับสนุนทางวิชาการ

การเกษตรแบบอินทรีย์เป็นการพัฒนาที่ก้าวไปอีกขั้น(หรือถอยหลังกลับไปหลายขั้น)ของระบบการผลิตทางการเกษตร
ซึ่งเป็นการผลิตที่ไม่มีสารเคมีเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งในกระบวนการผลิตและการบริหารจัดการ แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วสภาพของพื้นที่
และวิถีชีวิตของเกษตรกรเป้าหมายที่เป็นอยู่ในปัจจุบันทำให้เกษตรกรไม่สามารถที่จะก้าวไปสู่การผลิตแบบอินทรีย์ได้ใน
ทันทีทันใด ดังนั้นโครงการจึงมุ่งเป้าหมายไปที่การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรผลิตข้าว(รวมถึงอาหารที่อยู่ในแปลง)
ปลอดภัยสำหรับการบริโภคก่อนเป็นเบื้องต้น อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดเข้าใจที่ชัดเจนในแนวทางการพัฒนาโครงการ คณะทำงานจึง
ได้พบทบทวนงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลประกอบ โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับการผลิตข้าวอินทรีย์ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็น
เป้าหมายในระยะต่อไปของระบบการผลิตของพื้นที่

ซึ่งจากการศึกษาเกี่ยวกับข้าวอินทรีย์ที่ผ่านมามีข้อค้นพบที่สามารถจำแนกเป็นประเด็นสำคัญ 2 ประเด็นหลัก คือ การเข้าร่วมทำข้าวอินทรีย์ของเกษตรกร และประเด็นทางด้านการผลิต/การตลาด โดยสิ่งที่ค้นพบจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างในแต่ละประเด็น มีดังนี้

การเข้าร่วมการผลิตข้าวอินทรีย์

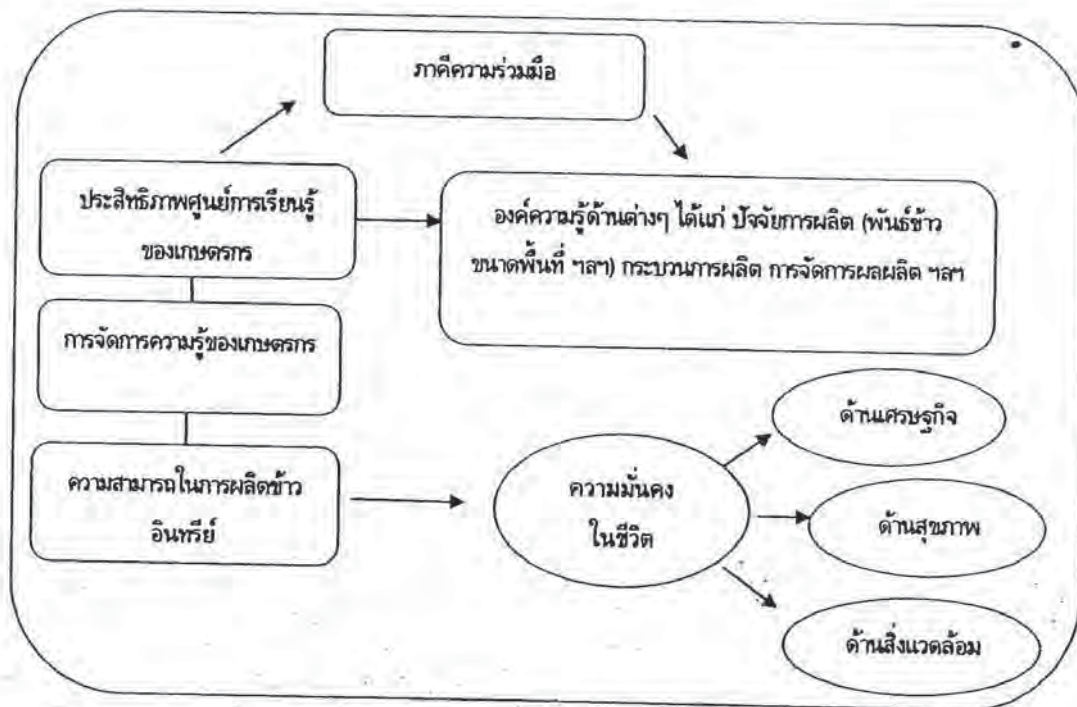
การเข้าร่วมกลุ่มมีแรงจูงใจที่สำคัญ คือ ผู้นำชุมชนและเพื่อนชักชวน ต้องการลดต้นทุนการผลิต (สุวรรรัตน์ ปัดภัย, 2552) การได้รับข้อมูลข่าวสารและการได้ไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการผลิตข้าวอินทรีย์ (พรพนพิไล คงอดิศักดิ์, 2546) แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีความกังวลอีกจำนวนเกือบร้อยละ 50 ไม่ได้เข้าร่วมการทำการผลิตข้าวอินทรีย์ หรือทำไปแล้วไม่ได้ผลตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการผลิตข้าวเกษตรอินทรีย์ ได้แก่ การมีอุดมการณ์ในการพึ่งตนเอง การอยู่อย่างพอเพียง การมีสระน้ำขนาดเล็ก ความพร้อมใจกันของครอบครัว การเอาใจใส่ การจัดการความรู้ของเกษตรกร การสร้างเครือข่ายของเกษตรกร (เส่งี่ยม กอนไธสง, 2553)

การผลิต/การตลาด

ปัญหาด้านการผลิต/การตลาด ที่พบส่วนมาก ได้แก่ การรับซื้อข้าวของกลุ่มมีความชักช้า กลุ่มไม่สามารถรับซื้อข้าวจากสมาชิกได้ทั้งหมด เนื่องจากขาดงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ และยังไม่มีการประกันราคาข้าวอินทรีย์ (สุวรรรัตน์ ปัดภัย, 2552) ปัญหาด้านการจัดการน้ำในแปลงนาข้าวอินทรีย์กับแปลงนาเพื่อเอม้าน (ศุภชัย สุทธิเจริญ, 2551)

เกษตรกรมีผลผลิตจากข้าวอินทรีย์สูงและผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากเกษตรกรเหล่านี้ได้ผ่านช่วงระยะปรับเปลี่ยนมาทำข้าวอินทรีย์อย่างน้อย 3 ปี แล้ว ใช้พันธุ์ข้าวที่ทนโรคและแมลง (พันธุ์ข้าวหอมมะลิแดง และข้าวหอมนิล) ใช้การปลูกแบบนาดำเพื่อควบคุมวัชพืช เกษตรกรมีการลดต้นทุนด้วยการทำปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง และสหกรณ์การเกษตรอินทรีย์มีความสามารถในทางการตลาดในระดับที่สูง (พินิตย์ กิ่งสอน, 2551) เกษตรกรที่ผลิตข้าวอินทรีย์มีประสิทธิภาพการผลิตมากกว่าเกษตรกรที่ผลิตข้าวใช้สารเคมีเนื่องจากมีปัจจัยที่สำคัญ คือ ความสามารถทางการจัดการ การได้รับการฝึกอบรมทางการเกษตร (Nitiaphong Songsrirote, 2007) การได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องข้าวอินทรีย์ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม (แดน พูแสง, 2544) หากพิจารณาผลตอบแทนด้านกำไร พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์มีกำไรสุทธิมากกว่าเกษตรกรผู้ผลิตข้าวแบบใช้สารเคมี (อโนทัย ไชยแสงธมฺว, 2546) ในทำนองเดียวกันผลตอบแทนจากการผลิตข้าวอินทรีย์มีรายได้สุทธิมากกว่าการผลิตข้าวปลอดสารพิษ (โสภณ ศรีบง, 2544) และหากมองด้านต้นทุนพบว่าการผลิตข้าวอินทรีย์มีต้นทุนต่ำกว่าการผลิตข้าวแบบใช้สารเคมี (จุฑาทิพย์ สองเมือง, 2551)

จากผลการศึกษาที่ผ่านมามีข้อค้นพบเห็นว่า การทำข้าวอินทรีย์ให้ผลดีในแง่ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ขณะที่การเข้าร่วมหรือการสมัครใจเข้าร่วมการทำข้าวอินทรีย์นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านอุดมการณ์เป็นสำคัญ ดังนั้นการผลิตข้าวอินทรีย์จึงควรมุ่งไปที่การพึ่งตนเองได้ และการอยู่อย่างพอเพียง นอกจากนั้นแล้วการจัดการด้านความรู้หรือการเรียนรู้ของเกษตรกรเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จในการผลิตข้าวอินทรีย์ได้ ผลที่ได้จากการผลิตข้าวอินทรีย์จึงควรมุ่งผลทางด้านความมั่นคงของชีวิต ตัวอย่างเช่น ด้านสุขภาพ มากกว่าที่จะมองเพียงด้านผลได้เชิงเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว การศึกษาในอดีตทำให้เกิดกรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับการผลิตข้าวอินทรีย์ ดังภาพด้านล่าง

ในการดำเนินงานของโครงการนี้ ซึ่งยังคงใช้กระบวนการวิจัยตนเอง ของชุมชน เป็นเครื่องมือสำคัญในการค้นพบปัญหา การวิเคราะห์ตนเอง และการหาทางแก้ไขผ่านการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรสนับสนุนต่างๆในระดับพื้นที่ ทาง โครงการจึงได้ใช้บทเรียนที่ได้จากระยะก่อนในการพัฒนาทั้งในการออกแบบกิจกรรม การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย การกำหนด ประเด็นเฉพาะที่สอดคล้องกับพื้นที่ เพื่อเป็นการยกระดับฐานข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ในการนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาความ ยากจน และการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างเป็นองค์รวมต่อไป

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิดในการผลิตข้าวของเกษตรกรเป้าหมายไปสู่การผลิตข้าวปลอดภัย
2. เพื่อสร้างความมั่นคงในด้านอาหารให้กับเกษตรกรเป้าหมาย โดยให้มีข้าวปลอดภัยที่เพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือน ลดต้นทุนในการผลิต และฟื้นฟูสภาพแวดล้อม
3. เพื่อพัฒนาและเสริมศักยภาพกลไก(ภาคีความร่วมมือ)ของจังหวัดในการยกระดับการผลิตข้าวปลอดภัยสู่การผลิตข้าวอินทรีย์
4. เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ส่งผลต่อสุขภาพของคนในชุมชนและภายนอกชุมชน

4. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถกำหนดมาตรฐานการผลิตข้าวปลอดภัยทั้งในด้านของการกระบวนการผลิต และคุณภาพของผลผลิต
2. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการปรับเปลี่ยนวิถีการผลิตข้าวได้ตามกระบวนการผลิตข้าวปลอดภัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของผู้เข้าร่วมโครงการ
3. เกษตรกรที่เข้าร่วมที่เข้าร่วมโครงการสามารถลดต้นทุนในการผลิตลงร้อยละ 80 ของปีที่ผ่านม

4. ปริมาณสารปนเปื้อน/สารเคมีในอาหารที่พบในแปลงนาของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการลดลงหรืออยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เป็นอันตรายต่อคน สัตว์ และสภาพแวดล้อม เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีข้าวปลอดภัยที่ผ่านการรับรองมาตรฐานของกลุ่มเพียงพอต่อการบริโภคภายในครัวเรือน

5. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีในพื้นที่เป้าหมายสนับสนุนงบประมาณร้อยละ 10 ในการจัดทำแผนประจำปี

5. แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานของโครงการจะใช้ฐานข้อมูลจากการวิจัยชุมชน การจัดการความรู้ การปฏิบัติการ และกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้กรอบแนวคิดการบูรณาการความร่วมมือเชิงพื้นที่ (Area Based Collaborative-ABC) โดยการใช้ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลรายรับ-รายจ่ายระดับครัวเรือนและข้อมูลเฉพาะด้านการผลิตข้าว ซึ่งเป็นประเด็นหลัก (Theme) ที่ใช้ในการขับเคลื่อนในโครงการนี้ ให้เกิดการพัฒนาระบบมาตรฐานการผลิตข้าวปลอดภัยของชุมชน ที่ยอมรับร่วมกัน และใช้ในการผลักดัน ขยายผลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพในพื้นที่โครงการและพื้นที่อื่นๆของจังหวัด ดังนี้

1. น้อมนำพระราชดำริ "ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง" มาเป็นแนวปฏิบัติ
2. ดำเนินงานด้วยความต้องการของชาวบ้านและชุมชนเป็นหลัก
3. เกิดการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทุกขั้นตอน
4. ไม่ใช้เงินนำหน้า แต่เน้นสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในชุมชนและอย่างยั่งยืน
5. สรุปเป็นองค์ความรู้ของชุมชน ร่วมกับกลุ่มนักวิชาการในพื้นที่และภาคีเครือข่าย
6. ถอดความหมายเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ขอบเขตการดำเนินโครงการ

ขอบเขตเนื้อหา

1. ศึกษาผลกระทบของการพัฒนาที่มีต่อความคิดและกระบวนการการผลิตข้าวของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่จะนำไปสู่กระบวนการผลิตข้าวที่ปลอดภัย

2. ศึกษากระบวนการที่จะเสริมสร้างความมั่นคงในด้านอาหารให้กับเกษตรกร เป้าหมายในพื้นที่ต้นแบบให้มีข้าวที่ปลอดภัยและเพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือนตลอดจนกระบวนการลดต้นทุนในการผลิต และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้เกิดความสมดุล

3. ศึกษากระบวนการส่งเสริมและพัฒนาที่จะนำไปสู่การเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายของคนในชุมชนเป้าหมายเพื่อสร้างเป็นต้นแบบตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพพลโลกคือความร่วมมือ ในการยกระดับกระบวนการผลิตข้าวอย่างปลอดภัยสู่การผลิตข้าวอินทรีย์ในการนำร่องเพื่อการขยายผลต่อไป

กลุ่มเป้าหมาย

ครอบครัว อาสาในตำบลละ 50 ครัวเรือน 13 ตำบล 8 อำเภอจำนวน 650 คน

เกณฑ์การคัดเลือกเป้าหมาย

เกณฑ์ชีวิตความเข้มแข็งของตำบล

- ต้องมีแกนนำชุมชนที่มีความกระตือรือร้นอย่างน้อย...5.....คนต่อตำบลรวม 65 คนในจังหวัด

- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสนใจในการทำงานเชิงบูรณาการแบบมีส่วนร่วม ร่วมกับชุมชน และหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งพร้อมต่อการสมทบทรัพยากรในระหว่างการทำงานโครงการ
- มีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้รูปแบบต่างๆของโครงการ ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล และจังหวัด
- เป็นพื้นที่ที่ได้รับการพิจารณาและยอมรับร่วมกันของภาคีที่เข้าร่วมโครงการ

หลักเกณฑ์การเลือกครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ

- มีพื้นฐานการผลิตทางการเกษตรและปรับเปลี่ยนสู่การผลิตที่ลด ละ เลิก การใช้สารเคมีในระยะยาว
- มีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้รูปแบบต่างๆของโครงการ ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล และจังหวัด อย่างสม่ำเสมอ
- มีความมุ่งมั่นที่จะปรับเปลี่ยนการทำเกษตรเคมีเป็นเกษตรอินทรีย์
- เป็นครอบครัวที่มีแรงงานเพียงพอในการทำการผลิต
- สามารถขยายผลการดำเนินงานไปสู่สมาชิกรายอื่นๆระดับ

เป้าหมายพื้นที่เดิม ในพื้นที่เดิม 13 ตำบล มีพื้นที่ 2 ลักษณะเข้าร่วมโครงการ 13 ตำบลเพื่อถอดองค์ความรู้ คือ

1. ชุมชนตำบลที่เป็นศูนย์ข้อมูลและมีกิจกรรมดำเนินงาน จำนวน 6 ตำบล
2. ชุมชนตำบลที่มีข้อมูลแต่ยังไม่มีกิจกรรมดำเนินงาน จำนวน 7 ตำบล

ตาราง แสดงพื้นที่เป้าหมายแยกรายอำเภอ 13 ตำบล

ที่	อำเภอ	ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน
1	เมืองยโสธร	ค้อเหนือ	15	50
2	มหาชนะชัย	สงยาง	8	50
		ม่วง	12	50
3	ไทยเจริญ	น้ำคำ	12	50
		ไทยเจริญ	6	50
4	ค้อวัง	กุดน้ำใส	6	50
5	ทรายมูล	ไผ่	9	50
□	ป่าดิว	ศรีฐาน	9	50
7	กุดชุม	นาโสี	11	50
		ก่าแมด	8	50
		โนนเปือย	8	50
8	เลิงนกทา	สามัคคี	15	50
		สวาท	16	50
รวม	8	13	135	650

สรุปกลุ่มพื้นที่เป้าหมาย ตำบลชุมชนเข้มแข็ง ทั้ง 8 อำเภอ รวม 13 ตำบล

-กลุ่มที่ 1 มี 6 ตำบล ได้แก่ ต.สวาท ต.น้ำคำ ต.นาโง่ ต.ไทยเจริญ ต.น้ำคำ และต.สงยาง

-กลุ่มที่ 2 มี 7 ตำบล ได้แก่ ต.สามัคคี ต.กุดน้ำใส ต.โนนน้อย ต.กำเมต ต.ค้อเหนือ ต.ม่วง ต.ศรีฐาน

6. กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

กลวิธี/กิจกรรม	ระยะเวลา ที่ดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย /จำนวน	การประเมินผล
1. ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ -โดยคณะทำงานเชิงเครือข่ายภาคีที่เกี่ยวข้อง(ภาครัฐ,ปชช.) ร่วมประชุมรับทราบ/แลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางแผนการดำเนินงานร่วมกัน -เกิดกระบวนการคัดสรรแกนนำ ดำเนิน งานแต่ละเครือข่ายจำนวน 13 ตำบล ร่วมกันวางแผนกิจกรรมในครั้งต่อไป	1 วัน (ก.พ. 55)	-ตัวแทนภาคีเครือข่ายทุกระดับ 5 คน -ตัวแทนพื้นที่ตำบลละ 5 คน รวม 45 คน (รวม 50 คน)	1.ดูจากรายชื่อลงทะเบียน 2.จากบรรยากาศ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น/คาดหวังต่อโครงการ 3.ดูจากแผนงานที่ร่วมกันทำ 4.ดูจากความกระตือรือร้นในการคัดเลือกแกนนำ,ความสนใจ 5.ภาพถ่ายกิจกรรม
2 จัดการประชุมทำความเข้าใจกับพื้นที่เป้าหมาย 13 ตำบล	ตำบลละ 1 วัน (รวม 13 วัน) มี.ค. 55	50 คน/ตำบล รวม 650 คน	1.ความตั้งใจและบรรยากาศ 2.ผู้ร่วมกิจกรรม 80%ขึ้นไป 3.จำนวน/ประเภทความรู้-กิจกรรม 4.ภาพถ่ายกิจกรรม
3 การจัดเก็บข้อมูลการผลิตระดับครัวเรือน 13 ตำบล	พ.ค.55 - เม.ย.55	13 ตำบล	1.จำนวนชุดเอกสาร/องค์ความรู้จากการสังเคราะห์ 13 ตำบล
4 เวทีการเรียนรู้จากข้อมูลการผลิตระดับครัวเรือนและการบูรณาการแผนพัฒนาตำบลละ 6 ครั้ง	(พ.ค.55 -เม.ย.55) การนำข้อมูลมาวิเคราะห์ภายในตำบล 2 เดือน/ครั้ง 6 ครั้ง	13 ตำบล	1.ภาพถ่ายกิจกรรม 2.จำนวนศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่ผ่านการพัฒนา

กลวิธี/กิจกรรม	ระยะเวลา ที่ดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย /จำนวน	การประเมินผล
5. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระดับจังหวัด 2 ครั้ง	พ.ค. 55 - เม.ย.56	- เครือข่ายคณะทำงาน 5 คน - ตัวแทนพื้นที่ ตำบลละ 20 คน (รวม 195 คน)	1.ดูจากรายชื่อลงทะเบียน 2.จากบรรยายภาค การ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น/ คาดหวังต่อโครงการ 3.ดูจากแผนงานที่ร่วมกันทำ 4.ภาพถ่ายกิจกรรม
6. กิจกรรมการพัฒนา มาตรฐานการตรวจสอบ คุณภาพข้าวปลอดภัยของ ชุมชน	เม.ย.56 - พ.ค.56	- คณะทำงานจังหวัด 15 คน - แกนนำตำบล 19 คน (รวม 34 คน)	1.ความตั้งใจและบรรยากาศ 2.ผู้ร่วมกิจกรรม 80%ขึ้นไป 3.จำนวน/ประเภทความรู้- กิจกรรม 4.ภาพถ่ายกิจกรรม
7. จัดเวทีเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระดับเครือข่าย ถ่ายทอดองค์ความรู้และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้พื้นที่ - โดยคณะทำงานเครือข่าย ภาคที่เกี่ยวข้อง(ภาครัฐ,ปชช.) ร่วมประชุมรับทราบ/ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นวาง แผนการดำเนินงานร่วมกัน	พ.ค. 56 - มิ.ย.56	- ตัวแทนภาคีเครือข่ายทุกระดับ - คณะทำงาน 10 ตำบล	1.ดูจากรายชื่อลงทะเบียน 2.จากบรรยายภาค การ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น/ คาดหวังต่อโครงการ3.ดูจาก แผนงานที่ร่วมกันทำ 4.ภาพถ่ายกิจกรรม
8. กิจกรรมดำเนินงานจัดเวที รายงานความก้าวหน้าของ คณะทำงานจังหวัด การสรุป บทเรียนระหว่างโครงการ 2 ครั้ง (6 เดือน/ครั้ง) - คณะทำงานจังหวัดและแกน นำพื้นที่ตำบลรายงาน ความก้าวหน้าของแต่ละพื้นที่ จำนวน 20 ครั้ง เพื่อติดตาม ความก้าวหน้าโครงการ	ส.ค. 55 - มี.ค.56	- คณะทำงานจังหวัด 15 คน - แกนนำตำบล 19 คน (รวม 34 คน)	1.ความตั้งใจและบรรยากาศ 2.ผู้ร่วมกิจกรรม 80%ขึ้นไป 3.จำนวน/ประเภทความรู้- กิจกรรม 4.ภาพถ่ายกิจกรรม

กลวิธี/กิจกรรม	ระยะเวลา ที่ดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย /จำนวน	การประเมินผล
9. การสรุปทเรียนระหว่าง โครงการ 2 ครั้ง (6 เดือน/ ครั้ง)	พ.ค. 56 - มิ.ย.56	-ตัวแทนภาคีเครือข่ายทุกระดับ 10 คน -ตัวแทนพื้นที่ตำบลละ 1 คน รวม 47 คน (รวม 57 คน)	1.ดูจากรายชื่อลงทะเบียน 2.จากบรรยายภาค การ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น/ คาดหวังต่อโครงการ 3.ดูจากแผนงานที่ร่วมกันทำ 4.ดูจากความกระตือรือร้นใน การคัดเลือกแกนนำ,ความ สนใจ 5.ภาพถ่ายกิจกรรม
10. เอกสารสรุป	1 วัน (มิ.ย.56)	ตำบลละ 5 คน 47 ตำบล รวม 235 คน	1.ความตั้งใจและบรรยายภาค 2.ผู้ร่วมกิจกรรม 80%ขึ้นไป 3.ความพึงพอใจต่อการอบรม 4.ภาพถ่ายกิจกรรม
11. การบริหารจัดการ	18 เดือน	คณะกรรมการจังหวัด/ภาคีในจังหวัด	

[illegible]

กิจกรรม	ทพ.	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย
8. การสรุปบทเรียนระหว่างโครงการ																↕	↕
9. สำนักงานการบริหารจัดการ	↓																↑

๖. ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงระยะเวลา (แบ่งเป็นราย 6 เดือน)

เดือนที่	กิจกรรม (activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (outputs)
6 เดือนที่ 1	1. ประชุมคณะทำงานจังหวัดเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ 2. จัดการประชุมทำความเข้าใจกับพื้นที่เป้าหมาย 1 ป่า 1 หมู่บ้าน 1 ตำบล 3. การจัดเก็บข้อมูลการผลิตระดับครัวเรือน 13 ตำบล 4. การพัฒนามาตรฐานการตรวจสอบคุณภาพข้าวปลอดภัยของชุมชน	1. เกิดแผนการดำเนินงานร่วมกัน รับทราบ/แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะทำงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง 2. เกิดกระบวนการคัดสรรแกนนำ ดำเนินงานทั้งจังหวัดร่วมกันวางแผนกิจกรรม 3. เกิดการเรียนรู้จากข้อมูลแบบมีส่วนร่วม 4. เพื่อเป็นการยกระดับองค์ความรู้และพัฒนาขีดความสามารถของแกนนำชุมชน
6 เดือนที่ 2	1. การจัดเก็บข้อมูลการผลิตระดับครัวเรือน 13 ตำบล 2. เวทีการเรียนรู้จากการเก็บข้อมูลการผลิตระดับครัวเรือนและการบูรณาการแผนพัฒนาตำบล ตำบล 1 บลล ะ 4 ครั้ง 3. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัด 2 ครั้ง 4. การพัฒนามาตรฐานการตรวจสอบคุณภาพข้าวปลอดภัยของชุมชน	1. เกิดมีนักจัดการความรู้ในชุมชน 2. เกิดแผนงานการดำเนินงานแต่ละหมู่บ้าน/ตำบล 3. เกิดการเรียนรู้ การประชาสัมพันธ์แผนระดับตำบลซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำแผนแม่บทชุมชนในเรื่องอาหารที่ปลอดภัย 4. หมู่บ้านในชุมชนมีแผนงานที่รองรับทิศทางของชุมชน 5. ทราบถึงเหตุ/ผลและปัญหาของเกษตรกรในชุมชน 6. ทราบถึงแนวทางในการที่จะแก้ปัญหาเองของชุมชน
6 เดือนที่ 3	1. การจัดเก็บข้อมูลการผลิตระดับครัวเรือน 13 ตำบล 2. เวทีการเรียนรู้จากการเก็บข้อมูลการผลิตระดับครัวเรือนและการบูรณาการแผนพัฒนาตำบล ตำบล 1 บลล ะ 4 ครั้ง 3. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัด 2 ครั้ง 4. การพัฒนามาตรฐานการตรวจสอบคุณภาพข้าวปลอดภัยของชุมชน 5. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับเครือข่าย 6. การสรุปบทเรียนระหว่างโครงการ	1. เกิดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม 2. เกิดการพัฒนาความรู้และร่วมกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นของเกษตรกร 3. ชุมชนทราบถึงรายรับ - จ่ายทั้งของตนเองและชุมชนในส่วนของอาชีพหลักและร่วมกันแก้ไขปัญหในแต่ละชุมชนส่งผลถึงการวางแผนในเรื่องอาหารที่ปลอดภัยสำหรับสุขภาพ 4. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านอาชีพหลักและความปลอดภัยทางด้านอาหารและสุขภาพตลอดจนถึงการนำวิถีชุมชนมาจัดการชุมชน 5. เกิดองค์ความรู้โดยการจัดการของชุมชนเองเพื่อ

	7.จัดทำเอกสารสรุป 8. การจัดทำแบบบันทึกข้อมูลการผลิต ครัวเรือน การเขียน รายงาน	การเผยแพร่ 6.ได้องค์ความรู้ในการจัดการชุมชน 6 ศูนย์ เรียนรู้
--	---	--

7. กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์

จัดการองค์ความรู้ขยายผลในการจัดการชุมชน 13 ตำบลเข้าสู่แผนตำบลและผลักดันสู่แผนพัฒนาจังหวัด..ยโสธรและ
ภาคพัฒนา

ในจังหวัดเช่น.เกษตรจังหวัด,พัฒนาชุมชน,ธนาคารเพื่อการเกษตร,สำนักงานพัฒนาที่ดิน,ประมงจังหวัด,สำนักงานสปก.,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
สำนักงานจังหวัด เป็นต้น

8. งบประมาณของโครงการ สกว. แบ่งงบประมาณออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ

- 9.1 ค่าตอบแทนนักวิจัย247,400.....
- 9.2 ค่าจ้าง.....378,000.....
- 9.3 ค่าใช้สอย1,782,200.....
- 9.4 ค่าวัสดุ.....
- 9.5 ค่าครุภัณฑ์.....
- 9.6 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ.....94,200.....

9. แผนการใช้งบประมาณ ให้กำหนดเป็นราย 6 เดือน (ทั้งนี้จำนวนงวดจะปรับเปลี่ยนตามระยะเวลาโครงการ) โดยสอดคล้องกับ
กิจกรรมที่ระบุไว้ในข้อ 5 และ 6

กิจกรรม	รายละเอียด / งบประมาณ	หมายเหตุ
1. การประชุม คณะทำงานจังหวัด 14 ครั้ง	* ค่าพาหนะเดินทาง $300 \times 30 \times 14 = 126,000$ * ค่าอาหาร + อาหารว่าง $100 \times 30 \times 14 = 42,000$ * ค่าวัสดุ / อุปกรณ์ $1,500 \times 14 = 21,000$ - คณะกรรมการลงประเมินพื้นที่ตำบล * ค่าพาหนะเดินทาง $300 \times 30 \times 13 = 117,000$ * ค่าวัสดุ / อุปกรณ์ 13 ตำบล = 16,000 - รวม 322,000	

กิจกรรม	รายละเอียด / งบประมาณ	หมายเหตุ
2. จัดการประชุมทำความเข้าใจกับพื้นที่เป้าหมาย 13 ตำบล	* ค่าพาหนะเดินทาง $100 \times 50 \times 13 = 65,000$ * ค่าอาหาร + อาหารว่าง $100 \times 50 \times 13 = 65,000$ * ค่าวัสดุ / อุปกรณ์ $500 \times 13 = 6,500$ รวม 136,500	
3. การจัดเก็บข้อมูลการผลิตระดับครัวเรือน 13 ตำบล	● ค่าเอกสารในการจัดแบบการเก็บข้อมูล $13 \times 50 \times 300 = 195,000$ รวม 195,000 บาท	
4. เวทีการเรียนรู้จากการเก็บข้อมูลการผลิตระดับครัวเรือนและการบูรณาการแผนพัฒนา ตำบลละ 4 ครั้ง	การนำข้อมูลมาวิเคราะห์ภายในตำบล 2 เดือน/ครั้ง 4 ครั้ง ● ค่าเดินทางวิทยากร $400 \times 5 \times 13 \times 4 = 104,000$ บาท ● ค่าพาหนะครอบครัวอาสา $100 \times 50 \times 13 \times 4 = 260,000$ บาท ● ค่าอาหาร /อาหารว่าง $100 \times 50 \times 13 \times 4 = 260,000$ บาท รวม 624,000 บาท	
5. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัด 2 ครั้ง	● ค่าเดินทางวิทยากร $500 \times 5 \times 2 = 5,000$ บาท ● ค่าพาหนะครอบครัวอาสา $100 \times 100 \times 2 = 20,000$ บาท ● ค่าอาหาร /อาหารว่าง $100 \times 100 \times 2 = 20,000$ บาท ● ค่าสถานที่เครื่องเสียง 1,500 บาท รวม 46,500 บาท	
6. การพัฒนามาตรฐานการตรวจสอบคุณภาพข้าวปลอดภัยของชุมชน	การจัดการค่ามาตรฐานข้าวอินทรีย์ไฮสตรเพื่อการบริโภคและจำหน่าย 2 ครั้ง ● ค่าพาหนะเดินทางคณะกรรมการ $350 \times 20 \times 2 \times 13 = 182,000$ บาท ● ค่าวัสดุ / อุปกรณ์ 5,000 บาท รวม 187,000 บาท	
7. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับเครือข่าย	แลกเปลี่ยนเพื่อศิษย์ระหว่างเครือข่ายในภาค 1 ครั้ง * ค่าพาหนะเดินทาง $50 \times 500 = 25,000$ บาท * ค่าอาหาร +อาหารว่าง $200 \times 50 \times 2 = 20,000$ บาท * ค่าที่พัก 2 คืน $\times 300$ บาท $\times 50$ คน = 30,000 บาท รวม 75,000 บาท	

กิจกรรม	รายละเอียด / งบประมาณ	หมายเหตุ
8.การสรุปทเรียน ระหว่างโครงการ 2 ครั้ง (6 เดือน/ครั้ง)	- ค่าอาหาร-อาหารว่าง 35 คน*100*2 = 7,000 บาท - ค่าเดินทาง 35 คน* 500 *2 = 35,000 บาท -ค่าห้องประชุม = 3,000 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์ = 2,000 บาท -ค่าเดินทาง (วิทยากร) = 8,000 บาท -ค่าที่พัก 2 คืน*600 บาท = 1,200 บาท -ค่าตอบแทนวิทยากร 2 คน*1,500*2 = 6,000 บาท รวม 62,200 บาท	
9.เอกสารสรุป	จัดทำแบบสรุปเพื่อการเผยแพร่ 100 เล่ม จัดทำรูปเล่ม 100*300 = 30,000 บาท	
การบริหารจัดการ	* ผู้ประสานงานจังหวัด 15,000*18 = 270,000 บาท * อธิการ / การเงิน 6,000 *18 = 108,000 บาท * ค่าวัสดุ / สำนักงาน 1,500 * 18 = 27,000 บาท * ค่าประสานงาน 1,500 * 18 = 27,000 บาท * ค่าจัดจ้างหัวหน้าโครงการ 6,500 *18 = 117,000 บาท * ค่าจัดจ้างนักวิจัย 3,500 * 17 * 2 = 119,000 บาท * ค่าจัดจ้างที่ปรึกษาโครงการ 1,900 * 6 = 11,400 บาท รวม 679,400 บาท	
10.การจัดทำแบบ บันทึกข้อมูลการผลิต ครัวเรือน การเขียน รายงานความก้าวหน้า (progress report)และ รายงานฉบับสมบูรณ์ (final report)	50,000	
การติดตามประเมินผล ภายใน (Internal Evaluation)	1. การติดตามระดับตำบลเพื่อสะท้อนผลการดำเนินงาน (monitoring and reflection) ต่อคณะทำงานจังหวัด (2 ครั้ง) - ค่าอาหาร-อาหารว่าง 35 คน*100*2 = 7,000 บาท - ค่าเดินทาง 35 คน* 300 *2 = 21,000 บาท -ค่าห้องประชุม 1,000 บาท *2 = 2,000 บาท	

กิจกรรม	รายละเอียด / งบประมาณ	หมายเหตุ
	- ค่าวัสดุอุปกรณ์เอกสาร = 2,000 บาท - ค่าเดินทาง (วิทยากร) = 10,000 บาท - ค่าที่พัก 2 คน* 4 คืน*600 บาท = 4,800 บาท - ค่าตอบแทนวิทยากร 2 คน* 4 วัน* 2,000 บาท = 16,000 บาท รวม 62,800 บาท 2. การสรุปประเมินประเมิณผลสิ้นสุดโครงการ (ex-post evaluation) 1 ครั้ง เวลา 1วัน - ค่าอาหาร-อาหารว่าง 35 คน*100 บาท = 3,500 บาท - ค่าเดินทาง 35 คน* 300 บาท = 10,500 บาท - ค่าห้องประชุม 1,000 บาท = 1,000 บาท - ค่าวัสดุอุปกรณ์เอกสาร = 1,000 บาท - ค่าเดินทาง (วิทยากร) = 5,000 บาท - ค่าที่พัก 2 คน* 2 คืน*600 บาท = 2,400 บาท - ค่าตอบแทนวิทยากร 2 คน* 2 วัน* 2,000 บาท = 8,000 บาท รวม 31,400 บาท	
รวมทั้งสิ้น	2,501,800(สองล้านห้าแสนหนึ่งพันแปดร้อยบาทถ้วน)	

งบประมาณของโครงการ								
รายการ	จำนวน	จำนวน (คน)	ต้อ หน่วย (บาท)	งวดที่ 1	งวดที่ 2	งวดที่ 3	งวดที่ 4	รวม
1. หมวดค่าจ้าง								
1.1 ค่าจ้างผู้ประสานงาน	18 ด	1	15,000	90,000	90,000	75,000	15,000	270,000
1.3 ค่าจ้างเจ้าหน้าที่ธุรการ/ การเงิน	18 ด	1	6,000	36,000	36,000	30,000	6,000	108,000
รวมค่าจ้าง				126,000	126,000	105,000	21,000	378,000
2. หมวดค่าตอบแทน								
2.1 ค่าจ้างหัวหน้าโครงการ	18 ด	1	6,500	39,000	39,000	32,500	6,500	117,000
2.2 ค่าจ้างที่ปรึกษาโครงการ	6 ด	1	1,900	11,400				11,400
2.3 ค่าจ้างนักวิจัย	17 ด	2	3,500	42,000	42,000	35,000		119,000
รวมค่าตอบแทน				92,400	81,000	67,500	6,500	247,400
3. หมวดค่าใช้สอย								
3.1 ประชุมคณะทำงานจังหวัดเพื่อ ชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ	14 ครั้ง	30		322,000				322,000
3.2 จัดการประชุมทำความเข้าใจกับ พื้นที่เป้าหมาย 13 ตำบล	1 ครั้ง 13 วัน	650		136,500				136,500
3.3 การจัดเก็บข้อมูลการผลิตระดับ ครัวเรือน 13 ตำบล	1 ครั้ง 13 วัน	650		48,750	97,500	48,750		195,000
3.4 เวทีการเรียนรู้จากการเก็บข้อมูล การผลิตระดับครัวเรือนและการบูร ณาการแผนพัฒนา ตำบลละ 4 ครั้ง				208,000	208,000	208,000		624,000
3.5 เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับ จังหวัด 2 ครั้ง					23,250	23,250		46,500
3.6 การพัฒนามาตรฐานการ ตรวจสอบคุณภาพข้าวปลอดภัยของ ชุมชน	2 ครั้ง			62,334	62,333	62,333		187,000
3.7 เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับ เครือข่าย	2 ครั้ง				37,500	37,500		75,000
3.8 การสรุปทบทวนระหว่างโครงการ	2 ครั้ง					62,200		62,200
3.9 จัดทำเอกสารสรุป	100 เล่ม		300			30,000		30,000

รายการ	จำนวน	จำนวน (คน)	ต่อ หน่วย (บาท)	งวดที่ 1	งวดที่ 2	งวดที่ 3	งวดที่ 4	รวม
3.10 การจัดทำแบบบันทึกข้อมูลการผลิตครัวเรือน การเขียนรายงานความก้าวหน้า						50,000		50,000
3.11 ค่าวัสดุ / สำนักงาน	18 ด		1,500	27,000				27,000
3.12 ค่าประสานงาน	18 ด		1,500	27,000				27,000
รวมค่าใช้จ่าย				831,584	428,583	522,033		1,782,200
4. หมวดการติดตามประเมินผลภายใน				31,400	31,400			62,800
5. การสรุปบทเรียน/ประเมินผลสิ้นสุดโครงการ						31,400		31,400
รวมค่าการติดตามประเมินผล				31,400	31,400	31,400		94,200
รวมงบประมาณทั้งสิ้น				1,081,384	666,983	725,933	27,500	2,501,800

10. การติดตามประเมินผลโครงการ (Monitoring and Evaluation)

ในการดำเนินงานของโครงการจะเน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของกลไกที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) จากการติดตามผล (monitoring) การสรุปบทเรียน (Lesson learnt) การประเมินผลภายใน (internal evaluation) ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ (objective oriented) ที่ได้กำหนดไว้ร่วมกันก่อนเริ่มโครงการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วิธีการ/เครื่องมือ	ช่วงเวลา
1.การจัดเก็บข้อมูลการทำผลิตรดับครัวเรือน (Farmer Farm Record)	ก่อนเริ่มโครงการ
2.การสรุปหลังการจัดกิจกรรม(After Action Review-AAR)	ทุกครั้งหลังการจัดกิจกรรมตามแผนงาน
3.การสรุปผลการสรุปบทเรียนและประเมินผลระหว่างโครงการ (On-going Evaluation)	ทุก 6 เดือน
4. การประเมินสิ้นสุดโครงการ (Ex-post Evaluation)	เดือนที่ 16-18 ตามระยะเวลาโครงการ

ชื่อ

นายฐานพงษ์ เรืองไชย

Mr.Tapanapong Ruangchai

เพศ ชาย เกิด วันที่ 11 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2507

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต(วท.บ) สาขา.สุขศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ป.กศ.สูง) สาขา พลศึกษา วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

ประสบการณ์การทำงาน

- คณะยุทธศาสตร์จังหวัดยโสธร(ภาคประชาชน)2552
- คณะทำงานยุทธศาสตร์สังคมไม่ทอดทิ้งกันจ.ยโสธร 2551 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ผู้ประสานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า จ.ยโสธร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- ผู้ประสานงานเครือข่ายศูนย์คุณธรรมกรมยโสธร(ภาค ประชาสังคม)
- วิทยากรกระบวนการโครงการวิจัย..การพัฒนาสุขภาวะจังหวัดยโสธร ของกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 2551
- ผู้ช่วยนักวิจัย โครงการ.ปลาน้ำจืดในลำนํ้าชีเขตจังหวัดยโสธร มหาวิทยาลัยสรวงคาม
- อาจารย์มหาวิทยาลัยชีวิต สถาบันราชภัฏพระนคร(สาขจังหวัดยโสธร)
- ผู้ประสานงานและติดตามสนับสนุนงานพื้นที่จ.ยโสธร กองทุนเพื่อสังคม(สำนักงานการออมสิน
- ผู้ประสานงานและพัฒนาโครงการ จังหวัดยโสธรของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน(สสค.)

ที่อยู่ปัจจุบัน

ศูนย์คุณธรรมกรมยโสธร ศาลากลางจังหวัดยโสธร ชั้น5 ถ.แจ้งสนิท อ.ในเมือง จ.ยโสธร

319 หมู่ 2 ถอรุณวงศ์ 2 ต.ลุมพุก อ.คำเขื่อนแก้ว จ.ยโสธร 35110

โทรศัพท์ 045 - 791681 ,088-5862907

E -MAIL address ; tapanapong58@gmail.com,tapanapong2009@hotmail.com

ชื่อ นายสมนึก พงษ์พันธ์

เกิด : 7 มิถุนายน 2506

ที่อยู่ เลขที่ 150 บ้านบึงหมอย ตำบลบึงหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 34310 โทร

โทรศัพท์มือถือ 081-0660904

การศึกษา

ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต (ศบ.) สถาบันราชภัฏราชธานี

ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศบ.) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (โครงการมหาวิทยาลัยชีวิต)

ประวัติการทำงาน (อดีต - ปัจจุบัน)

- คณะทำงานกลุ่มไม้กวาดทอง
- คณะทำงานเครือข่ายลุ่มน้ำจังหวัดอุบลราชธานี
- คณะกรรมการการเลือกตั้ง
- คณะกรรมการเครือข่ายสิทธิมนุษยชน (สถาบันประชาภาล้าร่วมกับประชาชนสังคมจังหวัดอุบลราชธานี)
- คณะทำงานโครงการชักทอเครือข่ายพลังชุมชน - พลังแผ่นดิน
- คณะกรรมการการเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ 4 จังหวัดอุบลราชธานี
- คณะทำงานเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดอุบลราชธานี
- ผู้ประสานงานภาคเครือข่ายภาคประชาชน จังหวัดอุบลราชธานี
- คณะทำงานยุทธศาสตร์ฟื้นฟูจังหวัดอุบลราชธานี
- คณะทำงาน ศตจ. ปชช. อุบลราชธานี
- ประธานเครือข่ายองค์กรสวัสดิการชุมชนจังหวัดอุบลราชธานี
- อนุกรรมการรับรองสถานภาพองค์กรสาธารณะประโยชน์และองค์กรสวัสดิการชุมชน จังหวัดอุบลราชธานี
- อนุกรรมการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการสังคมจังหวัดอุบลราชธานี
- คณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการสังคม (กสจ.) จังหวัดอุบลราชธานี

ผลงานทางวิชาการ

- วิจัย ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำไม้กวาดและเครื่องจักสาน
- บทความพิเศษในวารสารเครือข่ายลุ่มน้ำมูล

- กองบรรณาธิการหนังสือ กฎผู้มีบุญ
- ผู้ปฏิบัติการทางวิชาการ สำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ภาคอีสานล่าง

ชื่อ นายสุสุนันต์ กุณทียะ Mr. Suksun Kunteeya
เพศ ชาย เกิด 15 สิงหาคม 2506

ที่อยู่ 50 ซอยโดนไซ 2 ถนนศักดิ์ชุมพล ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
3200 โทรศัพท์ 044-519763 089-9252094 suksunknt@gmail.com

ประวัติการศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ “เทคโนโลยีการเกษตรบัณฑิต (พืชไร่)”

ประวัติการทำงานที่ผ่านมา 24 ปี

-2530-2536 สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน (Population and Community Development, PDA) ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการชุมชนและเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมในโครงการศูนย์พัฒนาชนบทผสมผสาน (CBIRD) อำเภอ เวียงป่าเป้า จังหวัด เชียงราย และอำเภอจากราช จังหวัดนครราชสีมา

- 2536 -2545 มูลนิธิพัฒนาอีสาน (NET Foundation) อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม และผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาชนบท

-2545-2551 สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) Community Organization Development Institute (CODI)ภายใต้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการชุมชนอาวุโส และผู้ช่วยผู้จัดการ สำนักงานปฏิบัติการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

-2551 -2554 มูลนิธิสังเคราะห์เด็กยากจน ซี ซี เอฟ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี CCF ตำแหน่งผู้ประสานงานภาคอาวุโสรับผิดชอบพื้นที่ 7 จังหวัดอีสานตอนใต้ จังหวัด สุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ยโสธร อำนาจเจริญ และสระแก้ว

ประสบการณ์การทำงาน

สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการและเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ การทำงานพัฒนาชุมชนที่ใช้กองทุนพัฒนาตำบลเป็นเครื่องมือ การให้คำแนะนำและจัดฝึกอบรมความรู้ด้านการเกษตรให้กับเกษตรกร การจัดฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วมในงานพัฒนาชุมชนให้กับองค์กรชุมชนในพื้นที่ดำเนินงาน การจัดทำหลักสูตรการประเมินผลและติดตามผลการฝึกอบรม นอกจากนี้ยังมีประสบการณ์ทำงานโครงการธุรกิจเพื่อสังคมที่เป็นการริเริ่ม โดย คุณเมธีชัย วีระไทยะนายกสมาคมฯ

มูลนิธิพัฒนาอีสาน ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมและผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาชนบทได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ การทำงานพัฒนาชุมชนโดยองค์กรชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างมีบทบาท การจัดทำแผนงานและการติดตามงานของส่วนงานต่างๆในมูลนิธิฯ การจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมงานพัฒนาชุมชน การเป็นวิทยากรกระบวนการและเนื้อหาในการจัดการอบรมภายในประเทศและต่างประเทศ (กัมพูชาและสปป.ลาว) ให้กับเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนและข้าราชการกระทรวงต่างๆ

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการชุมชนและผู้ช่วยผู้จัดการสำนักงานปฏิบัติการภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ในเรื่องการทำงานพัฒนาองค์กรชุมชนทุกภาคในประเด็นงานการรับรอง

สถานภาพองค์กรชุมชน สวัสดิการชุมชน บ้านมั่นคง เกษตรกรรมยั่งยืน ที่ดิน การประสานงานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต. ทต. อบจ.) ในการสนับสนุนงานพัฒนาองค์กรชุมชนการบริหารจัดการทีมงานพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำงานร่วมกับหน่วยงานในกระทรวงพัฒนาสังคมฯ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนทางวิชาการ (สสว.) ศูนย์พัฒนาสังคม (ศพส.)

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน ซี ซี เอฟฯ ในตำแหน่งผู้ประสานงานภาคอาวุโส ได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ การทำงานสนับสนุนทางวิชาการให้กับโครงการพัฒนาเด็ก ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัด การทำงานพัฒนาศักยภาพ เด็ก เยาวชน ครอบครัว ซีซีเอฟ และทำให้มีความรู้ที่ถูกต้องในการทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชน

สัญญาเลขที่.....

โครงการบูรณาการความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนการสร้างความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้เสนอ	ดร. สม นาसान
หน่วยงานต้นสังกัด	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์
ระยะเวลาดำเนินการ	1 ปี 6 เดือน (มกราคม 2555 ถึง วันที่2556)
งบประมาณที่เสนอ	2,500,000.00 บาท (สองล้านห้าแสนบาทบาท)

1. ความจำเป็นและความสำคัญ

1.1 ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) บทเรียนและการพัฒนางานการสร้างความร่วมมือแก้ไขปัญหาความยากจน สังคม และสุขภาพะจังหวัดกาฬสินธุ์ เริ่มตั้งแต่ปี 2548-2553 โดยยึดหลักการเอาพื้นที่เป็นฐานร่วมมือการพัฒนา (Area Based Collaboration : ABC) พื้นที่กำหนดเป็นระดับชุมชนและตำบล โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่หน่วยงานราชการที่เป็นการทำงานเชิง เชิงภารกิจ (Function) เชื่อมงานลงพื้นที่ตามโจทย์ปัญหาของชุมชน

1.2 ผลสำเร็จและบทเรียนการดำเนินงานที่สำคัญมีดังนี้

1.เครื่องมือการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยการกำหนดเป้าหมาย หรือจุดหมายปลายทางร่วมกัน เป็นตัวชี้วัดชุมชน และตำบล และใช้กระบวนการแผนชุมชน สำหรับขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จ การแก้ไขปัญหาความยากจน สังคม และสุขภาพ ส่งผลให้จังหวัดกาฬสินธุ์ทั้ง 1,620 หมู่บ้าน/ชุมชน บรรลุตัวชี้วัด และมีแผนชุมชนครบทุกหมู่บ้าน

2.เกิดกลไกความร่วมมือการทำงานเชิงพื้นที่ ระหว่างภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่น และชุมชน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน (Relationship)เป็นการสร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานเชื่อมประสานทั้งแนวดิ่ง (Vertical relationship) โดยภาคส่วนราชการที่มีลักษณะงานเชิงภารกิจ (Function -based) เช่น สาธารณสุขทำเรื่องสุขภาพอนามัย เกษตรทำเรื่องพืชและสัตว์ พัฒนาชุมชนทำเรื่องผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้มาตรฐาน เชื่อมประสานงานในแนบราบ (Horizontal relationship)ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผ่านทีมงานผู้ประสานงานภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่น คณะทำงานระดับตำบล ผู้นำชุมชน ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผ่านทีมงานผู้ประสานงานภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่น คณะทำงานระดับตำบล ผู้นำชุมชน มุ่งสู่เป้าหมายความสำเร็จร่วมกันที่ยึดชุมชนเป็นฐาน (Community based) แทนระบบเดิมที่ยึดโครงการของหน่วยงานเป็น

ฐาน (Project based) ผลทำให้เกิดทีมงานระดับจังหวัด ตำบลและชุมชน การเชื่อมแผนงานโครงการจากแผนชุมชน สู่แผนระดับยุทธศาสตร์ของหวัด

ผลสำเร็จโครงการความร่วมมือฯ ในปี 2550-2551 มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับร่วมรับรับผิดชอบกิจกรรมหลักรวมทั้งสิ้น 36,967,430 บาท ปี 2553 บูรณาการและเชื่อมแผนจังหวัดสู่พื้นที่ ปี 2553 งบ 35,853,600 บาท ที่สำคัญได้แก่การผลักดันทำให้เกิดร้าน Q-shop ตลาดอินทรีย์ที่เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ตลาดเขียวของชุมชน ในปี 2553 ท้องถิ่นสนับสนุนตอบโจทยวิจัยพื้นที่ในตำบลนาร่อง 14 โครงการ งบ 4,368,400 บาท ตามโจทย์ประเด็นของพื้นที่ 8 ประเด็นได้แก่ 1พัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว 2 พัฒนาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง 3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร 4 วิสาหกิจชุมชนอ้อยก้อนสูตรโบราณ 5. ผักปลอดสารพิษ 6. การบริหารจัดการน้ำ 7.ความเข้มแข็งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และ 8.การบริหารจัดการข้อมูล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องอาหารและการเกษตร

3.ระบบข้อมูลและการเรียนรู้ จากกระบวนการจัดทำข้อมูลบัญชีครัวเรือนทำให้ชุมชนและครัวเรือนเกิดการตื่นตัวในการบันทึกและใช้ข้อมูลสู่การปรับแผนชุมชนและแผนชีวิตในระดับบุคคลจนนำไปสู่การสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีบุคคลต้นแบบที่สามารถการลดปลดหนี้ได้ อันเป็นการกระเบิดจากภายในสู่การจัดการภายนอก ในปี 2553 ผลการเก็บข้อมูลบัญชีรายรับรายจ่ายของพื้นตำบลนาร่อง จาก 20 ตำบล จัดเก็บได้ 10 ตำบลคิดเป็นร้อยละ 50 ระยะเวลาการจัดเก็บและบันทึกข้อมูลได้ ตั้งแต่ 5-13 เดือน จำนวน 5,924 ครัวเรือน โดยพบว่า

รายรับ ภาพรวมรายรับรวมทั้งสิ้น 165,737,679 บาท ส่วนมากเป็นรายรับจากรายการที่ 7. เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง ค่าคอมมิชชั่น จำนวนเงิน 38,783,734 บาทคิดเป็นร้อยละ 23.4 ของรายรับรับทั้งหมด รองลงมา คือ รายการที่ 1. ขายผลผลิตจากการทำนา ทำไร่ ฯ จำนวนเงิน 33,529,054 บาท. คิดเป็นร้อยละ 20.23 ตามลำดับ และ 13. เงินที่ลูก หลาน ญาติพี่น้อง ส่งมาให้จำนวนเงิน 20,721,845 บาท ร้อยละ 12.50

รายจ่าย ภาพรวมรายจ่าย 7 หมวดรวมทั้งสิ้น 124,617,658 บาท ส่วนมากเป็นรายจ่ายหมวดที่ 1 ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ จำนวน 45,810,270 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.76 รองลงมา เป็นหมวดที่ 2 ด้านอาหาร จำนวน 21,633,726 บาทคิดเป็นร้อยละ 17.36

เงินคงเหลือ ภาพรวม 41,120,021 บาท เหลือ 6941.26 บาท ต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากเดิมในปี 2551 ที่คงเหลือ 1757.28 บาทต่อครัวเรือนต่อปี

กระบวนการที่ใช้ข้อมูล และองค์ความรู้เป็นฐาน เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ ของชุมชน ศูนย์เรียนรู้ และระดับบุคคล ผลทำให้มีศูนย์เรียนรู้ที่สามารถสร้างองค์ความรู้ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้จำนวน 11 ชุดองค์ความรู้ อาทิ องค์ความรู้ 1 ไร่ ไม่ยากไม่จน ของวัดป่านาคำ การดูแลสุขภาพแบบธรรมชาติบำบัดด้วยผักและอาหารสมุนไพร ของศูนย์บ้านโนนสะอาด เศรษฐกิจพอเพียงและวิสาหกิจชุมชนข้าวปลอดสารพิษที่ศูนย์เรียนรู้ไร่จ้าววรรณ ตำบลภูโป ชุมชนเข้มแข็งจากกระบวนการแผนชุมชน ทั้ง 1,620 หมู่บ้าน/ชุมชน องค์ความรู้การลดปลดหนี้จากบุคคลต้นแบบ จำนวน 50 ราย เช่นคุณฉลุย

ยายไข่ เป็นต้น นับเป็นบทเรียนและนวัตกรรมการบริหารจัดการที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาเพื่อการแก้ไข
ปัญหาความยากด้วยหลักบูรณาการการทำงาน ได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.3 ข้อค้นพบจุดอ่อนหรืออุปสรรคจากโครงการ มีดังนี้

กระบวนการข้อมูล : พบว่าฐานข้อมูลเรื่องการผลิตของชุมชน ยังไม่สามารถจำแนกได้ว่าการผลิตที่เป็นการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในแต่ละชุมชนมีใครทำอะไร จำนวนเท่าไรมีความพอเพียงต่อการ
บริโภคของครัวเรือน การบริโภคในชุมชนเท่าไร ข้อมูลที่เป็นรายจ่ายเรื่องอาหารของคนในชุมชนที่พึ่งตนเองได้
หรือที่ต้องพึ่งพิงจากนอกชุมชนคืออะไร เป็นปริมาณและมูลค่าเท่าไร ทำให้กระบวนการเรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหา
ในภาพของชุมชนมีน้อย จากข้อค้นพบในงานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นการใช้ข้อมูลและการแก้ไขปัญหาระดับ
ปัจเจกบุคคล

กระบวนการเรียนรู้ : ในระดับศูนย์เรียนรู้ยังมีการยกระดับการจัดการเรียนรู้ค่อนข้าง
น้อย ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นเรื่องการกำหนดองค์ความรู้ที่เชี่ยวชาญของศูนย์ กระบวนการถ่ายทอดที่ยังขาด
ทักษะและการสร้างฐานการเรียนรู้ไม่ชัดเจน สื่ออุปกรณ์โครงสร้างพื้นฐานทั้งตัวอาคารสถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวก
ระบบไฟฟ้า น้ำ ยังไม่พอเพียง การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนยังมีน้อย ขาดการพัฒนาทักษะ
ผู้ถ่ายทอดประจำศูนย์ และการเชื่อมโยงสื่อสารกระบวนการเรียนรู้กับกลุ่มเป้าหมายในชุมชน ท้องถิ่น ยังไม่
เป็นระบบ ในระดับชุมชน และกลุ่มบุคคล ยังขาดฐานข้อมูลและการกำหนดเกณฑ์ชี้วัดประเมินผลจำแนก
ระดับศักยภาพของกลุ่ม ว่ากลุ่มไหนที่เป็นกลุ่มหัวก้าวหน้า กลุ่มกำลังพัฒนา และกลุ่มที่ยังล้าหลัง ทำให้การ
ออกกระบวนการเรียนรู้ที่จะยกระดับไม่ชัดเจน ระบบการสนับสนุนที่เป็นแรงส่งหรือแรงขับเคลื่อน (Driving)
ไม่สามารถยกระดับกระบวนการเรียนรู้ได้

ความเข้มแข็งของเครือข่ายและฐานการผลิต : การต่อยอดและการขับเคลื่อนสู่ระบบ
ตลาดนอกชุมชนแม้จังหวัดจะพยายามเปิดโอกาสให้เกิดตลาดอินทรีย์ ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารปลอดภัย
Q-shop ในระดับจังหวัด หรือการจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหาร ปลอดภัยในระดับโรงพยาบาลจังหวัด แต่ยังไม่
พบว่าปัญหาความพอเพียง ความต่อเนื่องของการส่งผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการควบคุมคุณภาพมาตรฐาน ยังไม่ดี
ซึ่งสาเหตุเกิดจากกระบวนการจัดการและการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร ท้องถิ่น และทีมจัดการ
ตั้งแต่ขาดการจัดตั้งระบบสหกรณ์ หรือกลุ่มองค์กรที่ชัดเจน ขาดการจัดทำทะเบียนกลุ่มผู้ผลิต การวิเคราะห์
หรือวิจัยความต้องการของตลาด ขาดการวางแผนการผลิตทั้งชนิด ปริมาณ การกำหนดราคา ระยะเวลา ระบบ
การเก็บค่าบริการ ระบบการขนส่ง รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้เฉพาะเรื่องเช่นการปลูกผักแต่ละชนิด การ
ทำพันธุ์พืชผัก ข้าว ยังมีน้อย ความรู้การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มยังขาดระบบการสนับสนุนที่
สอดคล้องกับฐานการผลิตของแต่ละชุมชน

2. แรงผลักดันสู่เป้าหมายร่วมการสร้างความมั่นคงทางอาหาร ของจังหวัดกาฬสินธุ์

จากระบบข้อมูลและกระบวนการเรียนรู้สรุปบทเรียนการทำงานมีจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสการพัฒนา อุปสรรค
นำไปสู่การผลักดันเชิงยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร ดังมีข้อสรุปดังนี้

1. จากข้อมูลบัญชีครัวเรือนจะพบว่า การลด รายจ่าย นำไปสู่การเป็นหนี้สินและลด ปลอดภัยได้ส่วนใหญ่เป็นเรื่องอาหาร ดังตาราง ที่ 1

หมวด	ปี2551 (ร้อยละ)	ปี2553 (ร้อยละ)
หมวดที่ 1 : ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ	39.51	36.76
หมวดที่ 2 : ค่าอาหาร	19.84	17.36
หมวดที่ 3 : ยา - สุขภาพอนามัยหมวด	5.79	6.16
ที่ 4 : เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับ	3.11	3.06
หมวดที่ 5 : ที่อยู่อาศัย	16.53	15.19
หมวดที่ 6 : ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน งานสังคม และเพื่อพักผ่อน ทย่อนใจ	15.46	16.38
หมวดที่ 7 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษา	4.32	5.08

จากตารางที่ 1 จะพบว่าคนในชุมชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายจ่ายมากกว่าร้อยละ 50 จะเป็น เรื่องการประกอบอาชีพและค่าอาหาร โดยในปี 2551 และ2553 หลังจากมีกระบวนการการพัฒนาแก้ไขปัญหา ความยากจนฯ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพได้ 2.75 และลดหมวดค่าอาหารได้ ร้อยละ 2.48 ซึ่ง หากทำทั้งจังหวัดจำนวน 222,000 ครัวเรือนจะสามารถลดค่าใช้จ่ายด้านอาหารได้ ถึง 154,030,260 บาท

2. จุดแข็งในพื้นที่

2.1 จังหวัดกาฬสินธุ์มีเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ 13 เครือข่ายสมาชิก มากกว่า 140,000 คน มีศูนย์ เรียนรู้ที่สามารถถ่ายทอดการทำเกษตรอินทรีย์ 6 ศูนย์

2.2 ความร่วมมือของภาคส่วนราชการ ท้องถิ่นและชุมชน ในการสนับสนุนและขับเคลื่อน โครงการ ได้แก่ โครงการเกี่ยวข้องกับการเกษตร และอาหารปลอดภัย ปีละประมาณ 30 ล้านบาท จาก 9 หน่วยงาน อาทิ สำนักงานเกษตร เกษตรสหกรณ์ สำนักงานจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด อุตสาหกรรม พาณิช จังหวัด ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แรงงาน

2.3 พื้นที่ที่มีเขื่อนลำน้ำปาวสามารถสนับสนุนระบบชลประทานได้ดี มีแม่น้ำสำคัญ 3 สายคือลำน้ำชี ลำน้ำปาว ลำน้ำ มีพื้นที่ทำการเกษตร 2,657,011 ไร่ เป็นพื้นที่ ถือครองทำนา 1,609,819 ไร่ พื้นที่ทำไร่ 789,365 ไร่ พื้นที่ไม่ผลิยต้น 146,183 ไร่ และ พื้นที่พืชผัก 12,062 ไร่

2.4 ระบบการตลาดมีตลาดอินทรีย์ให้เครือข่ายจำหน่ายที่เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ร้านQ-shop ตลาดเขียวชุมชน สำหรับจำหน่ายพืชผักผลไม้ปลอดสารพิษ

2.5 โรงพยาบาลจังหวัดและโรงพยาบาลชุมชนมีผู้ป่วยในรับบริการประมาณ 600,000 ครั้งต่อปี และโรงพยาบาลมีความต้องการผลิตภัณฑ์ปลอดสารพิษ ปัจจุบันโรงพยาบาลกาฬสินธุ์ให้เครือข่ายนำอาหาร ปลอดสารพิษไปจำหน่ายในโรงพยาบาล

3.ภาวะคุกคาม

3.1 ด้านสุขภาพ พบว่าเกษตรกรมีภาวะเสี่ยงจากสารเคมีโดยผลตรวจสารเคมีในเลือดมีความเสี่ยงถึงร้อยละ 61.92 ประชาชนเจ็บป่วยอันเกิดจากพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยมีผู้ป่วยเบาหวาน และการปนเปื้อนรวมทั้งการตกค้างสารเคมีในผลิตภัณฑ์อาหารยังสูง

3.2 แม้ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศส่งออกอาหารอันดับต้นๆ ของโลก แต่ภาพลักษณ์ดังกล่าวเป็นเพียงมายาภาพเท่านั้น เนื่องจากปรากฏว่าประชาชนอีกเป็นจำนวนมากยังขาดความมั่นคงทางอาหาร ดังตัวเลขขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติที่รายงานว่าร้อยละ 17 ของคนไทยยังไม่ได้รับประทานอาหารที่เพียงพอ เช่นเดียวกับข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการที่ระบุว่ายังมีเด็กนักเรียนอีกกว่าร้อยละ 7 ที่ไม่ได้รับประทานอาหารเพียงพอต่อความต้องการสำหรับการเจริญเติบโต

3.3 ด้านแรงงานการเกษตรส่วนใหญ่เป็นแรงงานอายุมากกว่า 50 ปี หากไม่ผลักดันยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางอาหารให้ยูวเกษตรสืบทอดเป็นอาชีพในอนาคตจะส่งผลต่อความไม่พอเพียงและความหลากหลายทางอาหาร

3.4 คนส่วนใหญ่ในชุมชนยังไม่พึ่งตนเองทางอาหาร โดยพบจากรายจ่ายส่วนใหญ่เป็นเรื่องอาหาร และการประกอบอาชีพทางการเกษตร ความหลากหลายทางอาหารน้อยลง ต้องพึ่งพิงพันธุ์พืชจากภายนอก

4.โอกาสการพัฒนา

4.1 ยุทธศาสตร์จังหวัดได้มุ่งเน้นการเกษตร และวางตำแหน่ง (Positioning) ของจังหวัดคือเป็นครัวอีสานที่ผลิตอาหารปลอดภัย และงบประมาณจังหวัดมากกว่าร้อยละ 50 ใช้เพื่อการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร และจากรับฟังข้อเสนอเวทีการสรุปโครงการความร่วมมือเห็นพ้องต้องกันที่จะใช้แผนความมั่นคงทางอาหารอาหารปลอดภัยเป็นประเด็นร่วมของจังหวัด

4.2 ทอการเข้าร่วมกับคณะกรรมการความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจภาคเอกชนได้ขับเคลื่อนแผนความมั่นคงทางอาหารและเศรษฐกิจจังหวัดกาฬสินธุ์ ภายใต้โครงการ 1 ไร่ 1 แสน โดยเริ่มโครงการในปี 2554

4.3 ธนาคาร ADB ได้มาสำรวจความพร้อมและจะสนับสนุนให้จังหวัดกาฬสินธุ์มีศักยภาพในการผลิตพืชผักปลอดภัย สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อรองรับการเปิดตลาดค้าเสรีของกลุ่มอาเซียน และเครือข่ายผักปลอดภัยภายใต้การสนับสนุนของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เชื่อมโยงโครงการมีประสบการณ์ในการบริหารสนับสนุนโครงการ

4.4 ทิศทางการพัฒนาของแผนฯ 11 รวมทั้งกระแสโลกได้กำหนดเรื่องความมั่นคงทางอาหารเป็นประเด็นหลักในการพัฒนาเนื่องจากภาวะวิกฤติโลกร้อน ภัยพิบัติต่างๆ

จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมาจังหวัดกาฬสินธุ์จึงมีแนวทางการพัฒนาโครงการบูรณาการความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนการสร้าง ความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัยโดยสร้างกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ ที่เป็นหุ้นส่วนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการเรียนรู้ ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัย การจัดการกระบวนการ การบริหารปัจจัยนำเข้า บนฐานคิดการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ที่

มุ่งเน้นให้เกิดการพึ่งตนเองของเกษตรกรในระดับครัวเรือน การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การสร้างเครือข่ายการพัฒนาออกชุมชน ยกกระตือรือร้นการเรียนรู้และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จากไม่ปลอดภัย เป็นปลอดภัย ไร้สารพิษ และเป็นเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนการสร้างมูลค่าเพิ่มด้านอาหารของชุมชน อันจะนำไปสู่การสร้างเป็นรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

2.คำถามวิจัย

2.1 องค์ประกอบและตัวชี้วัดของความมั่นคงอาหารและอาหารปลอดภัยของชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ที่เหมาะสม คืออะไร

2.2 สถานการณ์ความมั่นคงอาหารและอาหารปลอดภัยของชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นอย่างไร

2.3 กลไกและกระบวนการความร่วมมือการสร้างความปลอดภัยเป็นอย่างไร

2.4 ผลจากการพัฒนาการสร้างความปลอดภัยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

2.5 การขยายผลและยกระดับการพัฒนาความมั่นคงอาหารและอาหารปลอดภัย มีกระบวนและ รูปแบบเป็นอย่างไร

3.วัตถุประสงค์ของโครงการ

3.1 เพื่อพัฒนาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของความมั่นคงอาหารและอาหารปลอดภัยของชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์

3.2 เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ความมั่นคงอาหารและอาหารปลอดภัยของชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์

3.3 เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างกลไกและกระบวนการความร่วมมือการสร้างความปลอดภัยในระดับชุมชน ตำบล และจังหวัด

3.4 เพื่อประเมินผลการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลการพัฒนาการสร้างความปลอดภัยและอาหารปลอดภัย

3.5 เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้ในการขยายผลและยกระดับการพัฒนาความมั่นคงอาหารและอาหารปลอดภัยในแต่ละระดับ

4.ขอบเขตการดำเนินงาน

พื้นที่ดำเนินการ

4.1 พื้นที่ทั่วไป บูรณาการความร่วมมือกับโครงการคนดี สุขภาพ รายได้ดี (Kalasin Happiness-Model :KHM) จำนวน 18 อำเภอ ตำบล

4.2 พื้นที่ตำบลนาร่อง จำนวน 23 ตำบล ดังนี้

ที่	อำเภอ	ตำบล	ชื่อ อบท.
1	เขาวง	คุ้มเก่า	อบต.คุ้มเก่า
2	ร่องคำ	เหล่าอ้อย	อบต.เหล่าอ้อย
3	ร่องคำ	สามัคคี	อบต.สามัคคี
4	ร่องคำ	ร่องคำ	เทศบาลตำบลร่องคำ
5	กุฉินา	จุมจัง	เทศบาลตำบลจุมจัง
6	กุฉินา	หนองห้าง	อบต.หนองห้าง
7	เมือง	ภูโป	เทศบาลตำบลภูโป
8	เมือง	ลำพาน	อบต.ลำพาน
9	เมือง	ไผ่	อบต.ไผ่
10	เมือง	บึงวิชัย	อบต.บึงวิชัย
11	ดอนจาน	สะอาดชัยศรี	อบต.สะอาดชัยศรี
12	เมือง	ขมิ้น	อบต.ขมิ้น
13	ห้วยผึ้ง	หนองอีบุตร	เทศบาลหนองอีบุตร
14	ห้วยผึ้ง	นิคมห้วยผึ้ง	เทศบาลตำบลห้วยผึ้ง
15	คำม่วง	นาบอน	อบต.นาบอน
16	หนองกุงศรี	หนองหิน	อบต.หนองหิน
17	ดอนจาน	ม่วงนา	อบต.ม่วงนา
18	กมลาไสย	โพนงาม	เทศบาลตำบลโพนงาม
19	กมลาไสย	กมลาไสย	อบต.กมลาไสย
20	สหัสขันธ์	นิคมสหัสขันธ์	เทศบาลตำบลนิคมสหัสขันธ์
21	นามน	ยอดแกง	อบต.ยอดแกง
22	ห้วยเม็ก	พิมูล	อบต.พิมูล
23	ยางตลาด	อุ่มเม่า	เทศบาลตำบลโคกศรี
		อุ่มเม่า	เทศบาลตำบลอุ่มเม่า

4.3 ศูนย์เรียนรู้ ต้นแบบ

1. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลภูโป อำเภอเมือง
2. ศูนย์เรียนรู้บ้านโนนสะอาด อำเภอเมือง
3. ศูนย์เรียนรู้หนองแสง อำเภอห้วยผึ้ง
4. ศูนย์เรียนรู้วัดบ้านคำ อำเภอกุฉินารายณ์
5. ไร่กาฬสินธุ์อารมณ์ดี

5.วัตถุประสงค์/กิจกรรม/เป้าหมายและตัวชี้วัดผลสำเร็จโครงการ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	เป้าหมาย	ระยะเวลา ดำเนินการ	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ		
				6 เดือน	12 เดือน	18 เดือน
1 เพื่อพัฒนาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัยของชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์	1.การศึกษาและพัฒนาองค์ประกอบตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน ตำบล และจังหวัด	1.เวทีระดับตำบล 22 แห่ง 2.เวทีระดับจังหวัด 2 ครั้ง	ก.พ.55	-มีตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัยระดับชุมชน ตำบลและจังหวัด	-	-มีการยกระดับและปรับตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัยในแต่ละระดับ
2. เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัยของชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์	พัฒนาระบบและจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจพัฒนาและยกระดับผลผลิตชุมชนท้องถิ่นและเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลการตัดสินใจของจังหวัด 1.ฐานข้อมูลกำลังการผลิตทั้งจำนวนครัวเรือนพื้นที่ ชนิด ปริมาณผลผลิตตามฤดูกาลราคา 2.ศึกษาระบบห่วงโซ่คุณค่าและอุปทานของผลผลิตอาหาร 3.จัดทำระบบข้อมูลบัญชีครัวเรือน	1.ศูนย์ข้อมูลตำบลที่สำรวจบันทึกเป็นฐานข้อมูลจำนวน 23 ตำบล 2.ผลิตภัณฑ์พืชผัก และข้าว ได้รับการศึกษา 23 ตำบล 3.พัฒนาศูนย์ข้อมูลของจังหวัด 1 ศูนย์	มีค.-กค.55	1.จำนวนครัวเรือนที่มีการบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่น้อยกว่า 50 ครัวเรือนต่อตำบล 2.มีคณะกรรมการพัฒนา ระบบฐานข้อมูลระดับตำบล 23 แห่งและระดับจังหวัด 1 คณะ	1.มีระบบฐานข้อมูลบัญชีครัวเรือนระดับตำบล 23 แห่งระดับจังหวัด 1 ศูนย์ 2.มีรายงานการวิเคราะห์ Value-chain พืช ผัก ข้าว	1.มีการเชื่อมเป็นระบบเครือข่ายศูนย์ฯ ระหว่างชุมชน / ตำบล / อำเภอ / จังหวัด 2.มีชุดข้อมูล DSS เพื่อการบริหารเชิงยุทธศาสตร์

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	เป้าหมาย	ระยะเวลา ดำเนินการ	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ		
				6 เดือน	12 เดือน	18 เดือน
	4.อบรมผู้ดูแลระบบ ข้อมูลในระดับตำบล และจังหวัด 5.พัฒนาระบบการ เชื่อมโยงฐานข้อมูลของ ท้องถิ่น และจังหวัด 6.สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อ เสนอคณะทำงานระดับ ตำบล และจังหวัด ในเชิง การพัฒนาและการ บริหาร					
3 เพื่อพัฒนา รูปแบบการ เสริมสร้างกลไก และกระบวนการ ความร่วมมือการ สร้างความมั่นคง อาหารและอาหาร ปลอดภัยในระดับ ชุมชน ตำบล และ จังหวัด	1.การพัฒนากลไกความ ร่วมมือ ระดับจังหวัด ตำบล และชุมชนและ เครือข่าย 1.1 แต่งตั้งคณะทำงาน จังหวัด ตำบล ชุมชน 1.2 ประชุมคณะทำงานฯ กำหนดยุทธศาสตร์จว. 1.3 ลงนามความร่วมมือ และประกาศวาระของ จังหวัด 1.4 ผูกอบรมผู้นำการ เปลี่ยนแปลง ระดับ ตำบลและชุมชน 2.พัฒนาศักยภาพการ ถ่ายทอดองค์ความรู้ของ ศูนย์เรียนรู้ 5 แห่ง 3.การเสริมสร้าง กระบวนการเรียนรู้ ข้อมูลและการจัดการ	1.ค ณ ะ ทำ ง า น ร ะ ด ับ จ ังหวัด 3 คณะจาก ทุกภาคส่วน ร ะ ด ับ จ ังหวัด 10 คน 2.ค ณ ะ ทำ ง า น ตำบล 23 ตำบล 230 คน 3.อบรมผู้ นำ ก า ร เป ลี ย น แ บ ล ง 23 ตำบล 230 4.พั ฒ น า	กพ.55- กย.56	1.มีกลไก ทำ ง า น ครอบคลุม ทุกพื้นที่ ร ะ ด ับ จ ังหวัด 1 คณะ ระดับตำบล 23 ตำบล 2.มี ยุทธศาสตร์ ความมั่นคง ทางอาหาร ร ะ ด ับ จ ังหวัด 3.มี แผน สร้างความ มั่นคงทาง อาหารฯ ระดับชุมชน	1.มีคณะ ทำ ง า น พั ฒ น า ตำบล ที่ เข้มแข็ง ปฏิบัติ ง า น ต่อเนื่อง 23 ตำบล 2.มีเวที นำข้อมูล มาเรียนรู้ วิเคราะห์ และจัดทำ แผน ร ะ ด ับ ตำบล 23 ตำบล/23 แผน / ระดับ	1 มี คณะทำงาน พั ฒ น า ตำบล ที่ เข้มแข็ง ปฏิบัติงาน ต่อเนื่อง 23 ตำบล 2.แผนสร้าง ความมั่นคง ทางอาหาร ของชุมชน และตำบล นำสู่การ ปฏิบัติอย่าง ต่อเนื่อง 3.มีการบูร ณาการและ เชื่อมแผน กั บ

	องค์ความรู้ในการพัฒนา ยกระดับผลิตภัณฑ์ ชุมชนเพื่อการสร้าง ความมั่นคงทางอาหารและ อาหารปลอดภัย	ศูนย์เรียนรู้ 5 แห่ง		และตำบล 22 แห่ง	ชุมชน 230 ชุมชน /230 แผน	ยุทธศาสตร์ จังหวัดส่วน ราชการและ อบจ.
	3.1 เวทีเรียนรู้/วิเคราะห์ ข้อมูล/จัดทำแผนและ ข้อเสนอแนะแก้ปัญหา ระดับชุมชน/ตำบล 3.2 สร้างเครือข่ายเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนโดย การศึกษาดูงานของกลุ่ม เกษตรกร 3.3 พัฒนาศักยภาพ เกษตรกรในการปลูก ผลิต แปรรูป การ จำหน่าย การดูแลสุขภาพ สิ่งแวดล้อม	5.เกษตรกร ได้รับการ พัฒนา ศักยภาพ 23 ตำบลๆ ละ 50 ครัวเรือน			3.มีกลไก การ สนับสนุน แผน ชุมชน ตำบลและ จาก ท้องถิ่น/ ภาคส่วน ต่างๆ 4. มีศูนย์ เรียนรู้ที่มี ศักยภาพ ในการ เรียนรู้ เป็นรูป ธรรม 5 แห่ง 5.มีการ บันทึก สรุปข้อ มูลบัญชี รายรับ รายจ่าย และมีการ เรียนรู้ ปรับเปลี่ยน	4.ร้อยละ80 เกษตรกรที่ เข้าร่วม โครงการมี ศักยภาพ การผลิต การผลิ การ จำหน่าย 5.ร้อยละ80 ผลิตภัณฑ์ ของพืชผัก ข้าวที่มี ควม ปลอดภัยไร้ สารพิษตาม เกณฑ์ 6.เกิดตลาด เขียวใน ระดับตำบล ไม่น้อยกว่า 10 แห่ง และเชื่อม ตลาด จังหวัด 2 แห่ง 7.โรง พยาบาลเข้า

					น พ ฤ ตี กรรมใน การใ้ จ่ายใน ครัวเรือน ไม่น้อย กว่าร้อยละ 50 ของคร.ที่ เข้าร่วม	ร ี ว ม โครงการรับ ผลิตภัณฑ์ ชุมชน 2 แห่ง 8 มี คู น ย์ ผลิตและ บริการพันธุ์ 1 แห่ง
4.เพื่อประเมินผล การเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผล การพัฒนาการ สร้างความมั่นคง อาหารและอาหาร ปลอดภัย	สร้างกลไกและประเมิน ประสิทธิผลของการสร้าง ความมั่นคงอาหารและ อาหารปลอดภัยมีการ เปลี่ยนแปลงโดย 1.พั ฒ น า ก ร อ บ วัตถุประสงค์และ เครื่องมือประเมินผล 2. พัฒนาศักยภาพทีม ประเมินระดับตำบล 22 ทีมและจังหวัด 1 ทีม 3.ประชุมนำเสนอและ สะท้อนข้อมูลกลับใน ระดับตำบลและเวที ระดับจังหวัด	ประเมิน ระดับระดับ ตำบล 23 แห่ง ระ ด บ จังหวัด 1 แห่ง	ม.ย.-สค.56	-	1.มี การ สร้างและ พัฒนาทีม ประเมิน ระ ด บ ตำบลและ จังหวัด 2.ร้อยละ 100 ของ ตำบลและ คู น ย์ เรี ย น รู้ ได้รับการ ประเมิน ผล	1.มีรายงาน ล บั บ สมบูรณ์
5 เพื่อเสริมสร้าง กระบวนการเรียนรู้ และการจัดการ ความรู้ในการขยาย ผลและยกระดับ การพัฒนาความ มั่นคงอาหารและ อาหารปลอดภัยใน	การจัดการความรู้ เพื่อ เป็นข้อเสนอในการขยาย ผล ยกระดับผลิตภัณฑ์ และยกระดับการพัฒนา โดย 1.จัดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในระดับตำบล 23 แห่ง และจังหวัด 1 แห่ง	1.จัด เว ที่ ระดับตำบล 23 ครั้ง 2.จั ด มหกรรม นำเสนอ ผลงานและ ก า ร	ธค.56	-	1.จำนวน ครัวเรือน ที่ได้รับ ก า ร พั ฒ น า แ ล ะ ยกระดับ ก า ร	1.ผู้เข้าร่วม มหกรรมได้ ชู ด อ ง ค์ ความรู้อะไร ไป ต่อยอดและ พัฒนา 2.มีรายงาน ข้อเสนอ

แต่ละระดับ	2.จัดมหกรรมนำเสนอผลงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับจังหวัด 1 ครั้ง	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับจังหวัด 1 ครั้ง			เรียนรู้ปรับวิถีชีวิตการผลิตอาหารสุขภาพตำบลละ 50 คร.	ยกระดับการพัฒนา 1 ชุด 3.ระดับตำบลมีแผนยกระดับการพัฒนา 23 แผน
------------	--	--	--	--	--	--

6. ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประกอบด้วย ภาคส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน ราษฎรชาวบ้าน ผู้ถ่ายทอดความรู้จากศูนย์เรียนรู้ ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน เกษตรกร ในจังหวัดกาฬสินธุ์

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง จากผู้เกี่ยวข้องกับโครงการในแต่ละระดับและที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 ภาคส่วนราชการและภาคเอกชน ในระดับจังหวัด 21 หน่วยงาน

กลุ่มที่ 2 ศูนย์เรียนรู้ 5 แห่ง จำนวน 15 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 23 ตำบล 230 คน

กลุ่มที่ 4 ผู้นำชุมชน 23 ตำบล 230 คน

กลุ่มที่ 5 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 23 ตำบลๆ ละ 50 ครัวเรือน 1,150 คน

ขอบเขตพื้นที่

ทำการศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์ 23 ตำบล ในพื้นที่ 24 อปท.

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. บันทึกบัญชีครัวเรือน และโปรแกรมบันทึกข้อมูล โดยใช้แบบบันทึกของธนาคารเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) ส่วนโปรแกรมบันทึกข้อมูล ใช้โปรแกรมของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และแบบสรุปผลการวิเคราะห์รายรับรายจ่ายครัวเรือนระดับชุมชน

2. แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Interviews) เป็นโครงสร้างคำถามสำหรับกำหนดประเด็นพูดคุยในการกำหนดนิยาม องค์ประกอบ ประเด็นตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร และอาหารปลอดภัย ในกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจาก อปท.ส่วนราชการภาคเอกชน ผู้นำองค์กรในชุมชนและประชาชนบ้าน
3. แบบบันทึกข้อมูลจากผลการจัดเวทีหมู่บ้านเพื่อสังเคราะห์รูปแบบ และแนวทางการพัฒนา
4. แบบสำรวจสำรวจสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัยตามเกณฑ์องค์ประกอบและตัวชี้วัดระดับครัวเรือน ชุมชน
5. แบบประเมินและจัดระดับการพัฒนาความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัย
6. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกษตรกร ศูนย์เรียนรู้ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงและที่เป็นต้นแบบ
7. เครื่องมือบันทึกภาพและเสียงจากการสนทนากลุ่ม การจัดเวทีชุมชน ผลการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ กล้องวิดีโอ เทปบันทึกเสียง

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. การเตรียมการโครงสร้างกลไกการทำงานระดับต่างๆ
 - 1.1 แต่งตั้งคณะทำงานระดับจังหวัด ตำบลและชุมชน
 - 1.2 ประสานงานและชี้แจงโครงการเพื่อรับรู้และเข้าร่วมโครงการ
2. การศึกษาและพัฒนาองค์ประกอบตัวชี้วัด ความมั่นคงทางอาหาร ระดับชุมชน ตำบล และจังหวัด โดย
 - 2.1 ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบ ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัยจากการทบทวนเอกสาร (Document Study)
 - 2.2 จัดประชุมระดมความเห็นเพื่อกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัด ในระดับจังหวัดจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
 - 2.3 จัดเวทีกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดของครัวเรือนและชุมชนในเวทีระดับตำบล พื้นที่เป้าหมายโดยคณะทำงานระดับตำบล
3. กำหนดทิศทางการพัฒนาความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัย
 - 3.1 จัดเวทีเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การสร้าง ความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัยของจังหวัดกาฬสินธุ์ ระยะ 4 ปี (ปี 2555-2558)
 - 3.2 จัดเวทีเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การสร้าง ความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัยระดับตำบล ระยะ 4 ปี (ปี 2555-2558) และกำหนดแนวทางการพัฒนารายปีพัฒนากลไกความร่วมมือคณะทำงานระดับจังหวัด ตำบล ชุมชน
4. สร้างพันธมิตรร่วมของภาคีความร่วมมือ เป็นกำหนดวาระการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ (Strategy Road map) ในระดับจังหวัด ตำบล และ ชุมชน
5. พัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อการตัดสินใจระดับจังหวัด ตำบล และระบบบัญชีครัวเรือน

5.1 อบรมคณะทำงานระดับตำบลเพื่อเตรียมการสำรวจสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารในระดับครัวเรือน ชุมชน และการจัดทำบัญชีครัวเรือน

5.2 ครัวเรือนบันทึกรายรับ-รายจ่าย และพนักงานจัดเก็บข้อมูลของชุมชนตำบล

5.3 สำรวจสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารฯ ในระดับชุมชน ตำบล และจังหวัด โดยคณะทำงานระดับ ชุมชน ตำบล และจังหวัด

5.4 บันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลตามโปรแกรมบัญชีรายครัวเรือน และวิเคราะห์สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารฯ

6. **จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี** ตามวาระ ในระดับจังหวัด ตำบลและชุมชนตอบสนององค์ประกอบตัวชี้วัด ทิศทางการพัฒนาที่ร่วมกัน กำหนดขึ้น

6.1 จัดทำแผนชุมชนด้วยกระบวนการการจัดการความรู้ โดยคณะทำงานระดับชุมชนและตำบลร่วมกัน

6.2 จัดเวทีกำหนดแผนปฏิบัติการระดับตำบล โดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นการเชื่อมโยงแผนชุมชนเป็นแผนตำบล

6.3 บูรณาการแผนจังหวัดเพื่อเชื่อมประสานความร่วมมือแผนลงสู่พื้นที่ และจัดระบบสนับสนุนทรัพยากรโดยหลักบูรณาการเชิงพื้นที่(Area based Collaborative: ABC)

7. **การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้** เพื่อบริหารการเปลี่ยนแปลงความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัยในแต่ละระดับ

7.1 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพศูนย์เรียนรู้ 5 แห่ง โดย

- วิเคราะห์ส่วนขาด และศักยภาพของศูนย์ในด้าน บุคคล ทักษะการถ่ายทอดโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์สื่อ ผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต

- พัฒนาศักยภาพตามผลการวิเคราะห์ทั้งการ อบรม ศึกษาดูงาน การจัดหา/ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์สื่อ และฐานการเรียนรู้ เพื่อให้มีความพร้อมในการถ่ายทอด

- จัดทำฐานข้อมูล โปรแกรม แผนการถ่ายทอดความรู้และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

7.2 พัฒนาระบบห่วงโซ่อุปทาน และคุณค่าผลิตภัณฑ์ (พืชผัก สมุนไพร ข้าว)

1.) ประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขอนแก่นเพื่อขอสนับสนุนวิทยากร เครื่องมือการวิเคราะห์ Supply Chain-Value Chain ของผลิตภัณฑ์หลักของชุมชน/จังหวัด

2.) อบรมคณะทำงานระดับจังหวัด ตำบล 250 คน ในการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ Supply Chain-Value Chain ของผลิตภัณฑ์

3.) สำรวจแหล่งผลิต ชนิด ปริมาณ กำลังการผลิตพืชผัก สมุนไพร ข้าว ของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ รายชุมชน

4.) วิเคราะห์และพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่า คุณค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์

7.3 พัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกร จำนวน 1,150ครัวเรือน ในการวางแผน พัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารในระดับครัวเรือน โดยการอบรม ศึกษาดูงาน เรียนรู้จากศูนย์เรียนรู้ในเครือข่าย การเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนและระหว่างชุมชนอย่างต่อเนื่อง

7.4 ระบบการสนับสนุนและเชื่อมโยงยุทธศาสตร์จังหวัด โดยวิเคราะห์ Supply Chain-Value Chain ของผลิตภัณฑ์ สร้างกลไกสนับสนุน เช่นตลาดอินทรีย์ ร้าน Q-shop การสร้างเครือข่ายตลาดอาหารปลอดภัย ตลาดอินทรีย์ในระดับต่างๆ

8. ระบบการประเมินผล เพื่อประเมินประสิทธิภาพการเปลี่ยนแปลงผลการพัฒนาความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัยในแต่ละระดับ

8.1 กำหนดกรอบ ประเด็น และเครื่องมือการประเมินผลตามองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และแผนพัฒนา ความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัยในแต่ละระดับ

8.2 อบรมนักประเมินผลระดับจังหวัด ตำบล 250 คน โดยประยุกต์รูปแบบการประเมินผลเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Assessors) และการประเมินแบบเสริมพลัง (Empowerment Evaluation)

8.3 ดำเนินการประเมิน 2 ระยะ คือรอบ 12 เดือน และรอบ 16 เดือนของโครงการ โดยประเมินผลการเปลี่ยนแปลง ระดับจังหวัด ตำบล ชุมชนและรายบุคคล

8.4 ประชุมนำเสนอผลการประเมิน ในระดับ ตำบลและจังหวัด 2 ระยะ คือรอบ 12 เดือน และรอบ 16 เดือน

8.5 จัดทำรายงานผลการประเมินเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับการพัฒนาและเสนอแหล่งทุน (สกว.)

9.ยกระดับการพัฒนาความมั่นคงอาหารและอาหารปลอดภัยในแต่ละระดับ

9.1 จัดเวทีระดับตำบล 23 แห่ง และเวทีจังหวัด 1 ครั้งโดยนำเสนอผลการดำเนินงาน และวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการยกระดับการพัฒนา ความมั่นคงอาหารและอาหารปลอดภัยทั้งด้านผลิตภัณฑ์ การเรียนรู้ การตลาด

9.2 จัดมหกรรมนำเสนอผลงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับจังหวัด 1 ครั้ง เพื่อให้ทุกตำบลได้นำเสนอผลงาน สรุปภาพรวมการทำงานของจังหวัด และระดมความเห็นข้อเสนอการยกระดับการพัฒนา ความมั่นคงอาหารและอาหารปลอดภัยทั้งด้านผลิตภัณฑ์ การเรียนรู้ การตลาด ในระยะต่อไป (ปี 2557-2558)

9.3 จัดทำข้อเสนอ และรายงานฉบับสมบูรณ์

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

1. ได้รูปแบบการพัฒนาความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัยในชุมชน

2. เป้าหมายการพัฒนาเมื่อสิ้นสุดโครงการ 18 เดือน ได้กำหนดตัวชี้วัดตามทิศทางการพัฒนา ความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัย เป็น 9 มิติ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดทั้งระดับ Input Process และ Output ส่วนค่าเป้าหมายเป็นค่าเป้าหมาย 18 เดือน ดังนี้

มิติ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
1.สุขภาพอนามัย และ ความพอเพียงของอาหาร	1.1 ร้อยละของเกษตรกรที่มีไม่พบสารเคมีตกค้างในกระแสเลือด 1.2 จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการและมีกระบวนการเรียนรู้สร้างความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัย 1.3 ร้อยละของคนในครัวเรือนที่มีพฤติกรรมการ ผลิตและบริโภคอาหาร พืชผัก สมุนไพร ข้าว เพื่อลดความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยด้วยโรคเบาหวานความดัน มะเร็ง 1.4 จำนวนบุคคลต้นแบบสุขภาพดีวิถีพอเพียง สร้างความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัย	ร้อยละ80 ไม่น้อยกว่า 1,000 ครัว. ร้อยละ80 23 ตำบลละ 10 คน 230 คน
2.ความเป็นธรรม คุณธรรม และระบบสวัสดิการ	2.1 จำนวนชุมชนที่มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยน แบ่งปันพันธุ์พืช พืชผัก อาหาร ให้อกัน	23 ชุมชน
3.ความเข้มแข็งของสังคม และชุมชน	3.1 ร้อยละของตำบลและชุมชนที่มีการจัดทำแผนสร้างความมั่นคงทางอาหาร อาหารปลอดภัย 3.2 ร้อยละของ อบต.ที่สนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนสร้างความมั่นคงทางอาหาร อาหารปลอดภัย ให้แผนชุมชนและแผนตำบล 3.3 จำนวนกลุ่มที่มีความสามารถในการผลิต อนุรักษ์พันธุ์	ร้อยละ 80 ร้อยละ 80 3 กลุ่ม
4.เศรษฐกิจและรายได้	4.1 ร้อยละครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการที่สามารถเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายของคนในครัวเรือนได้	ร้อยละ 80
5.ระบบการตลาด	5.1 จำนวนตลาดเขียวในระดับท้องถิ่น/ชุมชน 5.2 มีตลาดอินทรีย์หรือ Q-shopในระดับจังหวัดรองรับผลิตภัณฑ์จากชุมชน 5.3 มีโรงพยาบาลเข้าร่วมโครงการฯ	ไม่น้อยกว่า 10 ตำบล 2 แห่ง 2 แห่ง

มิติ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
6. การบริหารจัดการ ศักยภาพและความ พอเพียงการผลิต	6.1 มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารระดับตำบล	23 แห่ง
	6.2 มีศูนย์ข้อมูลเพื่อการบริหารและการตัดสินใจระดับจว.	1 แห่ง
	6.3 จำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการมีทักษะและการวางแผนการผลิตที่เป็นระบบ Supply Chain-Value Chain	ไม่น้อยกว่า 1,000 คร.
	6.4 ร้อยละครัวเรือนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนและปรับแผนชีวิต	ร้อยละ 80
7. คุณภาพและมาตรฐาน ของผลิตภัณฑ์ และการ ผลิต	7.1 จำนวนแปลงผลิตที่ได้รับรอง GAP และได้ใบ Q	15 แปลง
	7.2 ร้อยละของพืชผัก ข้าว ของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการมีความปลอดภัยจากสารเคมี	ร้อยละ 100
8. สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และการใช้ทรัพยากร	8.1 จำนวนครัวเรือนที่มีหลุมพอเพียง ปลูกพืชผัก ต้นไม้ที่มีความหลากหลายไม่น้อยกว่า 20 ชนิดต่อหลุม	ไม่น้อยกว่า 3 หลุม ต่อ คร. จำนวน 1,150 ครัวเรือน
9. องค์ความรู้และ นวัตกรรม	9.1 จำนวนศูนย์เรียนรู้ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพสูงขึ้น	5 แห่ง
	9.2 จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาแปรรูป	
	9.3 จำนวนชุมชนที่มีการพัฒนานวัตกรรมในการสร้างความมั่นคงทางอาหารและอาหารปลอดภัย	5 ชนิต 23 ชุมชน
	9.4 มีศูนย์เรียนรู้และการดูแลสุขภาพอาหารเป็นยา	1 แห่ง

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
2. สำนักงานจังหวัด
3. เกษตรจังหวัด
4. พัฒนาที่ดินจังหวัด
5. ปฏิรูปที่ดิน
6. เกษตรและสหกรณ์จังหวัด
7. อุตสาหกรรมจังหวัด
8. พาณิชจังหวัด
9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
10. การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
11. สหกรณ์และตรวจบัญชี
12. ธนาคารเพื่อการเกษตร
13. สำนักงานสถิติ
14. คลังจังหวัด
15. ปศุสัตว์จังหวัด
16. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์/ม.เชียงใหม่/ม.เกษตร/ม
17. ศูนย์วิจัยพืชไร่จังหวัดกาฬสินธุ์
18. เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ 13 เครือข่าย
19. หอการค้าจังหวัดกาฬสินธุ์
20. เครือข่ายโรงแป่งมัน 8 แห่ง
21. โรงงานน้ำตาล

คณะทำงาน

7.1 คณะที่ปรึกษาโครงการ

- ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์
- รองผู้ว่าราชการจังหวัด
- สาธารณสุขจังหวัด
- เกษตรจังหวัด

7.2 ทีมบริหารโครงการ

- 1.ดร.สม นาสอ้าน
- 2.นายวินิจ ถิตย์ผาด
3. นายมังกร จรทผา
- 4.นางนิตยา สิทธิหงส์
- 5.พระมหาสุภาพ พุทธวิริโย
- 6.นายธงชัย ปัญญรัตน์
- 7.นายทินกร ถิ่นวรแสง

หัวหน้าโครงการ

8. งบประมาณโครงการ

ที่	กิจกรรม	เป้าหมาย	จำนวนงบประมาณ (บาท)			
			งวด 1 (6 เดือน)	งวด 2 (6 เดือน)	งวด 3 (6 เดือน)	รวม (18 เดือน)
1.	ค่าตอบแทน 1) หัวหน้าโครงการ 1 คน 2) นักวิจัย 1 คน	รวม 10,000 บาท/เดือน 10,000 บาท/เดือน	120,000 60,000 60,000	120,000 60,000 60,000	120,000 60,000 60,000	360,000 180,000 180,000
	ค่าจ้าง 1) ค่าจ้างเจ้าหน้าที่ธุรการ การเงิน บัญชี คน 2) ค่าจ้างผู้ช่วยนักวิจัยภูมิปัญญาตรี 1 คน	รวม 6,000 บาท/คน/ เดือน 8,900 บาท/คน/ เดือน	89,400 36,000 53,400	89,400 36,000 53,400	89,400 36,000 53,400	268,200 108,000 160,200
2	หมวดค่าใช้สอย 2.1 ค่าวัสดุ/จัดซื้อ-จัดจ้าง 1) ค่าวัสดุสำนักงาน 2) ค่าเช่ากล้องและวีดิทัศน์เก็บบันทึกข้อมูล 3) ค่าเช่าคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ 4) ค่าเบี้ยเลี้ยง ที่พักเดินทางของทีมงานวิจัยตลอดโครงการ 2.2 การพัฒนาบุคลากรการทำงานให้เข้มแข็ง และกระบวนการแผน 1) ประชุมคณะทำงานฯ จังหวัด 2) ผูกอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลง ระดับตำบลและชุมชน	รวม 18 เดือน 24 เดือน 1 ชุด 18 เดือน 18 เดือน 18 ครั้ง/ละ 10 คน 3 วัน/230 คน	18,000 9,000 9,000 15,000 41,000 115,000	18,000 9,000 9,000 15,000 41,000 0	17,800 9,000 9,000 15,000 42,000 0	53,800 27,000 27,000 45,000 124,000 115,000

ที่	กิจกรรม	เป้าหมาย	จำนวนงบประมาณ (บาท)			
			งวด 1 (6 เดือน)	งวด 2 (6 เดือน)	งวด 3 (6 เดือน)	รวม (18 เดือน)
	3) ประชุมจัดทำแผน ตำบล จังหวัด	24 ครั้ง/720 คน	125,000	0	0	125,000
	2.3 การพัฒนาศูนย์และระบบข้อมูลฯ					
	1) ประชุมชี้แจงคณะทำงานจัดเก็บข้อมูลระดับตำบล	1 ครั้ง/230 คน	80,000	0	0	80,000
	2) คำตอบแทนสำรวจข้อมูลสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหาร	23 ตำบล 1,150 คร.	30,000	0	0	30,000
	3) จัดเวทีฝึกอบรมการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์	3 วัน / 50 คน	0	50,000	0	50,000
	4) คำพัฒนาระบบฐานข้อมูลตำบล และจังหวัด	24 แห่ง 2 ระบบ	0	40,000	0	40,000
	2.4 ประเมินประสิทธิภาพการเปลี่ยนแปลง					
	1) พัฒนาทีมประเมินระดับจังหวัด ตำบล	250 คน	0	0	125,000	125,000
	2) การติดตามประเมินผล กวด(1 -2- 3)	1ครั้ง/1วัน/150 คน	20,000	20,000	20,000	60,000
	2.5 การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และการจัดการข้อมูลองค์ความรู้ฯ					
	1) จัดเวทีสรุปทบทวนและนำเสนอแผนจังหวัด (งวด1-2-3)	3 ครั้ง/150 คน	0	0	75,000	75,000
	2)ฝึกอบรม/ศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกร	1,150 คน	0	230,000	0	230,000
	3)พัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้ฯ พัฒนาผู้ถ่ายทอด การพัฒนาจุดเรียนรู้ สานิตและแลกเปลี่ยนฯ	5 ศูนย์	240,000	0	0	240,000
	4) จัดมหกรรมเผยแพร่องค์ความรู้ตำบล และเสวนายกระดับการพัฒนา	23ตำบล/23 ชุด	0	0	115,000	115,000
	5) จัดเวทีเสวนาในการยกระดับการพัฒนาในระดับจังหวัด	1ครั้ง/1วัน /160คน	0	0	50,000	50,000

ที่	กิจกรรม	เป้าหมาย	จำนวนงบประมาณ (บาท)			
			งวด 1 (6 เดือน)	งวด 2 (6 เดือน)	งวด 3 (6 เดือน)	รวม (18 เดือน)*
	6) จัดเวทีสรุปทเรียนและนำเสนอแผนจังหวัด	1 ครั้ง/วัน/500 คน	0	0	200,000	200,000
	7) การจัดทำรายงานงวด (1 -2- 3)	3 ครั้ง/100 เล่ม	10,000	10,000	40,000	60,000
	รวม		921,400	651,400	927,200	2,500,000

**ข้อเสนอโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตข้าวโพดแบบครบวงจร ในพื้นที่
จังหวัดพิษณุโลก**

1. ชื่อโครงการ : โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตข้าวโพดแบบครบวงจร ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก
2. ผู้รับผิดชอบโครงการ : นางสาวรณดา เมืองพระฝาง(หัวหน้าโครงการ) และคณะกรรมการความร่วมมือจังหวัดพิษณุโลก
3. ระยะเวลาในการดำเนินงาน : 18 เดือน

4. หลักการและเหตุผล

ผลจากการดำเนินงานโครงการความร่วมมือเพื่อจัดการปัญหาความยากจน พัฒนาสังคมและสุขภาวะจังหวัดพิษณุโลกในช่วงปี 2551-2553 ที่ผ่านมา ชี้ให้เห็นถึงรายจ่ายที่สำคัญประการหนึ่งของครัวเรือน ที่นอกจากรายจ่ายในชีวิตประจำวันทั่วไปแล้ว คือ รายจ่ายในการประกอบอาชีพหลัก เช่น การเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์(พบว่าเพาะปลูกมากในแถบ อำเภอนครไทย ชาติตระการ) ซึ่งรายจ่ายด้านนี้เป็นรายจ่ายที่มีสัดส่วนสูงมากในรายการค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ข้อมูลของสำนักงานพาณิชย์จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ในปี 2548 จังหวัดพิษณุโลกมีการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งสิ้น 299,512 ไร่ และข้อมูลจากโครงการ “เครื่องมือการเรียนรู้และนโยบายเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ 21 จังหวัด” พบว่าเกษตรกรได้ผลผลิตเฉลี่ย 561.20 กิโลกรัมต่อไร่ มีผลตอบแทน 3,165.17 บาทต่อไร่(เฉลี่ยกิโลกรัมละ 5.64 บาท) แต่ในขณะที่เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตที่สูงมาก- กรณีต้นทุนที่เป็นเงินสด รวม 2,752.26 บาทต่อไร่(เฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.90 บาท) ซึ่งเกษตรกรจะได้กำไรสุทธิ 412.91บาทต่อไร่ และพบว่าหากคิดต้นทุนการผลิตกรณีรวมต้นทุนที่ไม่เป็นตัวเงินแล้ว พบว่าเกษตรกรจะมีต้นทุนรวม 3,645.97 บาทต่อไร่ ทำให้เกษตรกรขาดทุนสุทธิถึง 480.80 บาทต่อไร่

ตารางแสดง ต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เฉลี่ยต่อไร่ของเกษตรกรจังหวัดพิษณุโลก(เงินสดจ่ายจริง)

รายการ	ต้นทุนจากการวิเคราะห์ (บาท/ไร่)			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
1. ต้นทุนผันแปร	2,744.19	812.03	3,556.22	97.54
1.1 ค่าวัสดุคูป	1,534.92	2.14	1,537.06	42.16
• ค่าเมล็ดพันธุ์	296.86	0.00	296.86	8.14
• ค่าปุ๋ยเคมี	1052.93	0.00	1052.93	28.88
• ค่าปุ๋ยคอก/ปุ๋ยอินทรีย์	35.81	2.14	37.95	1.04
• ค่ายาปราบศัตรูพืช	1.16	0.00	1.16	0.03
• ค่ายากำจัดวัชพืช	148.01	0.00	148.01	4.06

รายการ	ต้นทุนจากการวิเคราะห์ (บาท/ไร่)			
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
• ค่าอุปกรณ์การเกษตรและวัสดุอื่นๆ	0.16	0.00	0.16	0.00
1.2 ค่าแรงงาน	772.79	809.89	1,582.68	43.41
1) ค่าแรงงานในการปลูก	400.23	323.41	723.64	19.85
• เตรียมดิน	319.62	31.56	351.17	9.63
• ค่าแรงงานปลูก	46.50	111.77	158.27	4.34
• ดูแลรักษา	34.11	180.09	214.20	5.87
1.2 ค่าแรงเก็บเกี่ยว	372.56	486.48	859.04	23.5
1.3 ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ	436.48	0.00	436.48	11.9
• ดอกเบี้ยเงินกู้	118.59	0.00	118.59	3.25
• ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	30.52	0.00	30.52	0.84
• ค่าอาหาร	112.16	0.00	112.16	3.08
• ค่าน้ำมัน	164.61	0.00	164.61	4.51
• ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	10.61	0.00	10.61	0.29
ต้นทุนคงที่	8.07	81.67	89.74	2.46
• ค่าภาษีที่ดิน	• 0.79	0.00	0.79	0.02
• ค่าเช่าที่ดิน/ค่าเสียโอกาสที่ดิน	• 7.28	0.00	7.28	0.20
• ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	• 0.00	81.67	81.67	2.24
ต้นทุนรวมต่อไร่ (บาท)	2,752.26	893.71	3,645.97	100.00
ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัม (บาท/กิโลกรัม)	6.50			
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม/ไร่)	561.20			
ราคาผลผลิตต่อกิโลกรัม (บาท/กิโลกรัม)	5.64			
ผลตอบแทนต่อไร่ (บาท/ไร่)	3,165.17			
ผลตอบแทนสุทธิเหนือต้นทุนการผลิตผันแปร (บาท/ไร่)	-480.802			

จากข้อมูลดังกล่าวนำไปสู่ความร่วมมือระหว่างผู้ว่าการจังหวัดพิษณุโลก - สปภ.- สถาบันวิชาการ(สกว. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร) - ชุมชน เพื่อค้นหาแนวทางการแก้ปัญหาการขาดทุนของเกษตรกร ข้าวโพดดังกล่าว โดยวิธีการลดต้นทุนด้วย “ปุ๋ยสั่งตัด” ซึ่งผลจากการทดลองนี้ พบว่าเกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต สามารถเพิ่มผลผลิตข้าวโพดได้เป็นอย่างดีและมีผลตอบแทนกำไรสุทธิที่สูงขึ้นอย่างน่าพอใจ(ดังตัวอย่างเกษตรกรที่ทดลองปลูกข้าวโพดด้วย ปุ๋ยสั่งตัด ในตำบลห้วยเหี้ย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก) ดังนี้

ตัวอย่างเกษตรกรที่ทดลองปลูกข้าวโพดด้วย ปุ๋ยสั่งตัด ตำบลห้วยเหี้ย อำเภอนครไทย

จังหวัดพิษณุโลก

ปี 2551 เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตำบลห้วยเหี้ย อำเภอนครไทยประสบภาวะเป็นความยากจน อันเนื่องมาจากการขาดทุนในการปลูกข้าวโพด คือเกษตรกรจะได้ผลผลิตที่ได้เฉลี่ยต่อไร่ 600 กิโลกรัม แต่ต้นทุนการผลิต 4,731 บาท ในขณะที่รัฐบาลประกันราคาไว้ 7.10 บาทต่อกิโลกรัม ความขึ้น 14.5% ถ้าขายต่อไร่ เมื่อคำนวณรายได้ของเกษตรกรพบว่า (ผลผลิตจำนวน 600 กก. X ราคาประกัน 7.10 บาท เท่ากับเกษตรกรมีรายได้ 4,260 บาทต่อไร่) เมื่อหักด้วยต้นทุนเกษตรกรก็ยิ่งขาดทุนอยู่ประมาณไร่ละ 471 บาทต่อไร่ ซึ่งในความเป็นจริงเกษตรกรยังไม่สามารถผลิตข้าวโพดความขึ้น 14.5 ได้จึงทำให้เกษตรกรขายข้าวโพดได้จริงในราคา กิโลกรัมละ 4.10 บาท ที่ความขึ้น 25% ดังนั้นรายได้ที่เกษตรกรขายข้าวโพดได้คือ (จำนวนผลผลิต 600 กก. X ราคา 4.10 บาท) 2,460 บาทต่อไร่) เกษตรกรขาดทุนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 2,271 บาทต่อไร่ จากข้อมูลพบว่าเกษตรกรในตำบลห้วยเหี้ยทั้งตำบลขาดทุน 8,304,672 บาทต่อรอบการผลิต

ที่ผ่านเกษตรกรได้พยายามต่อสู้ดิ้นรนเพื่อสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยการรวมตัวกันจัดทำข้อมูลประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาจากข้อมูลดังกล่าวสู่เวทีการรายงานความก้าวหน้าโครงการความร่วมมือเพื่อจัดการปัญหาความยากจน พัฒนาสังคมสู่ภาวะจังหวัดพิษณุโลก และได้มีการเสนอแนวทางแก้ปัญหาที่ต้นทุนการผลิตสูงที่เกษตรกรใช้ปุ๋ยมากและไม่รู้ธาตุอาหารของดิน ในพื้นที่ของตนเอง โดยใช้ปุ๋ยสั่งตัด

การเรียนรู้ “ปุ๋ยสั่งตัด” ปี พ.ศ. 2553

จากต้นทุนการปลูกข้าวโพดปี 2551-2552 ต้นทุนอยู่ที่ 3,856-5,146 บาท เพราะค่าปุ๋ยที่เคยใช้อยู่ประมาณ 80-125 กิโลกรัมต่อไร่ (ปุ๋ย 46-0-0 ราคา 800-1,400 บาท ต่อ 50 กก. 16-20-0 ราคา 960 บาท) พอมาทดลองใช้ปุ๋ยสั่งตัด อัตราการใช้ปุ๋ยสั่งตัดอยู่ที่ 61-64 กก.ต่อไร่ (ทั้งนี้การใช้ปุ๋ยจะขึ้นอยู่กับชุดดินและธาตุอาหารในดินแต่ละแปลง) ปุ๋ยสั่งตัดมีสูตร 18-46-0 ราคา 1,000 บาท 0-0-60 ราคา 900 บาท 46-0-0 ราคา 640 บาท อัตราการใช้ปุ๋ยสั่งตัดในแปลงทดลองของดินทั้งชุด ที่มีค่าธาตุอาหารต่ำหมด ทั้ง N,P,K (ไนโตรเจน, ฟอสฟอรัส, โพแทสเซียม)

ปุ๋ยสูตร 18-46-0 อัตราการใช้ 9 กก. ต่อไร่ คิดเป็นเงิน กิโลกรัมละ 20 บาท เท่ากับ 180 บาท

ปุ๋ยสูตร 0-0-60 อัตราการใช้ 22 กก. ต่อไร่ คิดเป็นเงิน กิโลกรัมละ 18 บาท เท่ากับ 396 บาท

ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตราการใช้ 30 กก. ต่อไร่ คิดเป็นเงิน กิโลกรัมละ 12.8 บาท เท่ากับ 384 บาท

รวมใช้ปุ๋ยไป 61 กิโลกรัมต่อไร่ เป็นเงิน 960 บาท จากที่เคยจ่ายค่าปุ๋ย 2,000-2,600 บาท ข้อแตกต่างจากที่เคยได้ผลผลิตอยู่ไร่ละ 600 กก. ก็ได้ผลผลิตเพิ่มมาอยู่ที่ไร่ละ 1,100 กก. (ขาย 6.30 บาทต่อกิโลกรัมความขึ้น 30%) เป็นเงิน 6,930 บาท จากต้นทุนผลิต 3,808 บาท เกษตรกรมีกำไรอยู่ไร่ละ 3,122 บาท

ตารางแสดงต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2553 ปุ๋ยสั่งตัด (ดินจตุรัส) แปลง นายหลุย ช่างเคหะ

ขั้นตอน	รายการ	ราคา/หน่วย	ราคา/ไร่/บาท	หมายเหตุ
1	ค่าไถตะ		600	ที่ลาดชัน
2	ค่าไถแปร		400	
3	ค่าเมล็ดพันธุ์ 888	1,650 บาท 14 กิโลกรัม	294	2.5 ก.ก. ต่อไร่
4	ค่าหยอด-ค่าทำร่องหยอด		130	
5	ค่ายาคุมหญ้า	180 บาท 1 ลิตร	60	
6	ค่าพ่นยาคุม		67	
7	ปุ๋ย 18-46-0, 0-0-60, 46-0-0	1,000 บาท, 900 บาท, 640 บาท	1,230	77 ก.ก.
8	ค่ายาฆ่าหญ้า	180 บาท 1 ลิตร	120	
9	ค่าเก็บข้าวโพด	กระสอบละ 25X28 ถุง	700	ผลผลิตอยู่ที่ 850ก.ก.
10	ค่าสี	1,000 ก.ก. 100 บาท	85	ความชื้น 16.5-17.5%
11	ค่าขนส่งนำไปขาย	1,000 ก.ก. 250 บาท	212	
	รวม		3,898	

ขายได้กิโลกรัมละ 8.50 บาท 850 กก.X8.50 บาท เกษตรกรจะมีรายได้จากการขายข้าวโพด 7,225 บาท เมื่อหักต้นทุนการผลิต 7,225บาท- 3,898บาท เกษตรกรจะได้กำไร 3,327 บาทต่อไร่

การปลูกข้าวโพดด้วยปุ๋ยสั่งตัด นับว่าเป็นการเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาการขาดทุน และหนี้สินของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดได้ในระดับหนึ่ง แต่การเพาะปลูกข้าวโพดพบว่ามีอีกหลายกิจกรรมที่ยังเป็นปัญหาที่ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดยังคงมีต้นทุนการผลิตที่สูง และไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ดังข้อมูลการปลูกข้าวโพดในอำเภอนครไทย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อไปนี้

ขั้นตอนการผลิต

- แหล่งทุนที่ใช้ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่กู้เงินเพื่อมาลงทุนจาก ธกส. รองลงมาคือสหกรณ์การเกษตร กองทุนหมู่บ้าน และพบว่ามีเกษตรกรกู้เงินนอกระบบแต่มีจำนวนน้อย
- เมล็ดพันธุ์ ซื้อทุกครั้งที่ทำกรเพาะปลูกไม่สามารถเก็บเมล็ดไว้เพื่อเพาะปลูกได้ ส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ 888 ,NK
- ปฏิทินการเพาะปลูก พบว่าส่วนใหญ่ปลูกข้าวโพดหน้าฝน(ช่วงเดือนพ.ค.-พ.ย.) รองลงมาปลูกข้าวโพดหน้าแล้ง(ช่วงเดือนธ.ค.-ก.พ.)เฉพาะเกษตรกรที่มีพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำและมีอุปกรณ์ระบบน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูก และปลูกหลังการทำนา ดังนั้นเกษตรกรส่วนใหญ่ที่ปลูกข้าวโพดหน้าฝนจะมีความเสี่ยงจากภาวะฝนแล้งมากกว่าเกษตรกรที่ปลูกข้าวโพดหน้าแล้งเนื่องจากเกษตรกรที่ปลูกข้าวโพดหน้าแล้งสามารถควบคุมน้ำในการเพาะปลูกได้

- การปรับพื้นที่เพื่อเพาะปลูก พบว่ามีการไถเตรียมดิน 2 ครั้ง (ไถตะ ไถเปร) มีบางพื้นที่ที่ลาดชันเชิงเขาไม่สามารถไถได้จะใช้ยากำจัดวัชพืชแทน
- การใช้สารเคมี พบว่ามีการใช้สารเคมีเพื่อรอกันหลุด 1 ครั้ง, ยาคุมหญ้า 1 ครั้ง, ยาค่าหญ้า 1 ครั้ง
- การใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อการเจริญเติบโต พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 ผสม 16-20-0 ตามความเคยชินที่ผ่านมา ซึ่งปัจจุบันได้มีการเรียนรู้การใช้ ปุ๋ยสั่งตัด และมีเกษตรกรที่มีความรู้สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้ 4 ตำบล 20 คน

ปัญหา/อุปสรรค คือ 1.ขาดความรู้ ความเข้าใจการเตรียมพื้นที่เพาะปลูก และความรู้เรื่องการวิเคราะห์ดินตลอดจนการให้ปุ๋ย 2.ไม่สามารถเก็บเมล็ดไว้เพื่อใช้เพาะปลูกได้จึงทำให้เกษตรกรต้องลงทุนซื้อเมล็ดในการเพาะปลูกทุกครั้ง 3.เกษตรกรส่วนใหญ่เผชิญกับความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติน้ำแล้ง-น้ำท่วม

ศักยภาพ/โอกาส คือ 1.ปัจจุบันได้มีการเรียนรู้การใช้ ปุ๋ยสั่งตัด และมีเกษตรกรที่มีความรู้สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้ 4 ตำบล 20 คนซึ่งสามารถขยายผลความรู้การเตรียมพื้นที่เพาะปลูก-วิเคราะห์ดิน-การใช้ปุ๋ยสั่งตัดในข้าวโพด 2.พบว่าในพื้นที่หลายตำบลเกิดกลไกความร่วมมือในการจัดการน้ำในระดับตำบล 3.พบว่าเกษตรกรในหลายพื้นที่มีการรวมกลุ่มกันเพื่อซื้อปัจจัยในการผลิตเช่นเมล็ดพันธุ์, ปุ๋ย

เก็บเกี่ยวผลผลิต

- มีการเก็บเกี่ยวผลผลิตอยู่ 2 วิธี คือ
 วิธีที่ 1 เก็บทั้งฝักไม่ต้องสีโดยส่วนใหญ่นำไปขายที่แหล่งรับซื้อในท้องถิ่นเช่นตัวอำเภอ นครไทย มีบางที่ขายให้กับแหล่งรับซื้อในตำบล เช่นตำบลชาติตระการ ตำบลบ้านดง
 วิธีที่ 2 ขายให้กับโรงงาน CP ข้าวโพดต้องคัดและต้องควบคุมความชื้น
- การรวบรวมผลผลิตในการขาย พบว่าเกษตรกรต่างคนเก็บเกี่ยว ต่างคนต่างขายไม่มีการรวมกลุ่มเพื่อรวมผลผลิตในการขาย
ปัญหา/อุปสรรค คือ 1.ไม่สามารถควบคุมความชื้น และราคาได้ และเกษตรกรยังไม่ได้ใส่ใจกับกฎเกณฑ์การควบคุมความชื้นที่สัมพันธ์กับราคาของผลผลิตอย่างจริงจัง เช่นเกษตรกรต้องการปลูกพืชซ้ำในที่เดิมจำเป็นต้องเร่งเก็บเกี่ยวทำให้ไม่สนใจเรื่องความชื้น 2.ยังขาดการส่งเสริมและการเรียนรู้ในการรวมกลุ่มเพื่อค้นหาความร่วมมือในการควบคุมความชื้นและการตกลงราคากับแหล่งรับซื้อ

การขาย และตลาด

- มีการเก็บเกี่ยวผลผลิตอยู่ 2 วิธี คือ
 วิธีที่ 1 เก็บทั้งฝักไม่ต้องสีโดยส่วนใหญ่นำไปขายที่แหล่งรับซื้อในท้องถิ่นเช่นตัวอำเภอ นครไทย มีบางที่ขายให้กับแหล่งรับซื้อในตำบล เช่นตำบลชาติตระการ ตำบลบ้านดง (ราคาปี 2554 ประมาณ กิโลกรัมละ 4 - 5 บาท)
 วิธีที่ 2 ขายให้กับโรงงาน CP ข้าวโพดต้องคัดและต้องควบคุมความชื้น (ราคาปี 2554 ประมาณ กิโลกรัมละ 8 - 10 บาท)

- การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวโพด พบว่ามีกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด หมู่ที่ 2 ตำบลหนองกระเทียม อำเภอนครไทย ได้มีการนำซึ่งข้าวโพดมาทำถ่านอัดแท่งซึ่งมาเป็นทางเลือกด้านพลังงานทางเลือก และด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแล้วยังสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรได้

ปัญหา/อุปสรรค 1. เกษตรกรยังไม่ได้ตระหนักถึงถึงความเสี่ยงความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของราคาซึ่งเป็นความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจ ในขณะที่ตลอดช่องเวลาที่ทำการเกษตรในฤดูกาลหนึ่งๆ ตั้งแต่หยอดเมล็ดพันธุ์ การเพาะปลูก จนถึงการเก็บเกี่ยวเกษตรกรจำเป็นต้องประมาณการณ์ราคาผลผลิตขั้นต่ำจะเป็นเท่าไร ซึ่งเกษตรกรล้วนมีต้นทุนจากการลงทุน เช่นค่าเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย เครื่องมือ แรงงาน เกษตรกรจึงมีความเสี่ยง หากราคาขายผลผลิตต่ำกว่าการลงทุนก็จะทำให้เกิดการขาดทุน และเกิดภาวะหนี้สินตามมา 2. เกษตรกรยังขาดการส่งเสริม การสนับสนุน ให้ค้นหาช่องทาง การตลาด การสร้างทางเลือกในการแปรรูปผลิตผล 3. เกษตรกรทำการเกษตรถือเป็นวิถีชีวิตมากกว่าอาชีพ เช่นเดียวกับวัฒนธรรมที่ตกทอดจากรุ่นหนึ่งสู่อีกหนึ่ง ในขณะเดียวกันการทำการเกษตรมีหลายสิ่งหลายอย่างที่เกษตรกรสามารถควบคุมได้ เช่นการเลือกชนิดพืชที่จะปลูก ซึ่งจำเป็นที่จะต้องสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรให้สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ เกษตรกรเชิงธุรกิจได้

คณะทำงานและแกนนำโครงการความร่วมมืออำเภอด่านช้างพิษณุโลกเห็นถึงความสำคัญในการยกระดับการเรียนรู้ เรื่องการผลิตข้าวโพดที่สามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อไร่ และเพิ่มรายได้ จนนำไปสู่การพึ่งตนเองแก้ไข ปัญหาความยากจน หนี้สิน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดได้ดีกว่าเดิม

ดังนั้น คณะทำงานและแกนนำโครงการความร่วมมืออำเภอด่านช้างพิษณุโลกจึงได้ร่วมกันพัฒนาข้อเสนอ โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตข้าวโพดแบบครบวงจร ในพื้นที่จังหวัด พิษณุโลก นี้ขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือแนวทางให้บรรลุผลตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นต่อไป

5. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสร้าง “องค์ความรู้” ในเรื่องการผลิตข้าวโพดเพื่อการค้าแบบครบวงจรที่สามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อไร่ และเพิ่มรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อสร้างเสริมความสามารถของเกษตรกรข้าวโพดในการเป็นผู้ประกอบการให้มีประสิทธิภาพ (ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตต่อไร่ เพิ่มมูลค่าผลผลิต และการขาย)
- 3) เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างเกษตรกร-หน่วยงานราชการ-สถาบันวิชาการและองค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีความสามารถในการประกอบการที่ดีได้

6. กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่เป้าหมาย :

เกษตรกรข้าวโพดที่อาสาเข้าร่วมการวิจัย จำนวนตำบลละ 20 ราย รวม 320 ราย ครอบคลุม 16 ตำบล (พื้นที่เดิม 12 ตำบล, พื้นที่ใหม่ 4 ตำบล) ใน 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอนครไทย 11 ตำบล, อำเภอชาติตระการ 4 ตำบล, อำเภอวัดโบสถ์ 1 ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับที่	รายชื่อตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน ประชากร	จำนวน ครัวเรือน	จำนวน ครัวเรือนที่ทำ การเกษตร	พื้นที่ปลูก พืชไร่ (ไร่)
1.อำเภอ นคร ไทย	1)ตำบลนครไทย	13	9,540	3,699	3,190	7,222
	2)ตำบลหนองกระเทียม	27	15,482	4,935	2,396	44,291
	3)ตำบลบ้านแยง	13	8,905	1,951	1,878	15,583
	4)ตำบลเนินเพิ่ม	19	11,315	2,754	2,557	27,336
	5)ตำบลนาบัว	15	8,268	2,109	1,640	4,068
	6)ตำบลนครชุม	8	2,768	815	658	1,918
	7)ตำบลน้ำกุ่ม	7	2,623	654	607	7,268
	8)ตำบลยางโกลน	10	5,865	1,174	1,040	1,968
	9)ตำบลบ่อโพธิ์	13	7,158	1,724	1,614	13,578
	10)ตำบลบ้านพร้าว	10	6,738	1,575	1,016	13,176
	11)ตำบลห้วยเอี้ย	10	6,296	1,952	1,841	27,154
2.อำเภอชาติ ตระการ	12)ตำบลบ่อภาค	16	7,945	4,114	3,831	31,062
	13)ตำบลชาติตระการ	9	4,650	1,356	1,175	15,652
	14)ตำบลบ้านดง	16	7,930	2,760	1,188	57,922
	15)ตำบลท่าสะแก	9	5,246	1,721	1,624	16,234
3.อำเภอ วัด โบสถ์	16)ตำบลท่างาม	13	5,424	1,716	1,383	11,413
รวม 3 อำเภอ	16 ตำบล	208	115,253	35,009	28,432	295,845

พื้นที่ขยาย 2 อำเภอ 4 ตำบลประกอบด้วย

ลำดับที่	รายชื่อตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน ประชากร	จำนวน ครัวเรือน	จำนวน ครัวเรือนที่ทำ การเกษตร	พื้นที่ปลูก พืชไร่ (ไร่)
1.อำเภอชาติ ตระการ	1)ตำบลบ่อภาค	16	7,945	4,114	3,831	31,062

ลำดับที่	รายชื่อตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน ประชากร	จำนวน ครัวเรือน	จำนวน ครัวเรือนที่ทำ การเกษตร	พื้นที่ปลูก พืชไร่ (ไร่)
	2)ตำบลบ้านดง	16	7,930	2,760	1,188	57,922
	3)ตำบลท่าสะแก	9	5,246	1,721	1,624	16,234
2.อำเภอวัด โบสถ์	4)ตำบลท่างาม	13	5,424	1,716	1,383	11,413
รวม 2 อำเภอ	4ตำบล	54	26,545	10,311	8,026	100,397

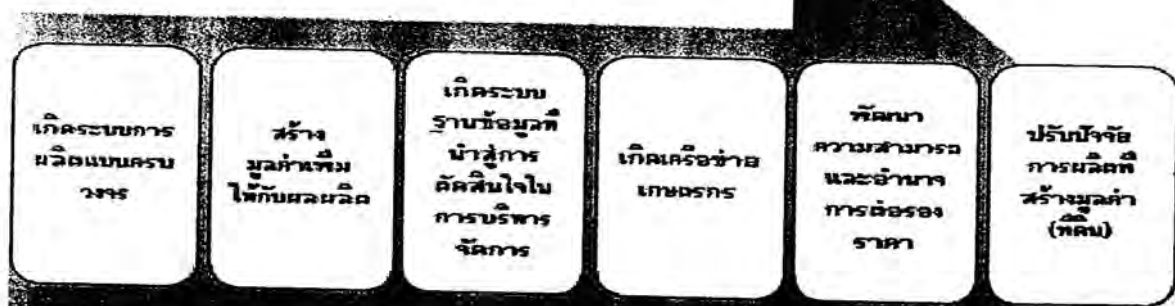
7..แนวทางดำเนินงานการวิจัย

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสร้าง "องค์ความรู้" ในเรื่องการผลิตข้าวโพดเพื่อการค้าแบบครบวงจรที่สามารถลดต้นทุนการผลิต
- 2) เพื่อศึกษาถึงกระบวนการจัดการปัจจัยเสี่ยงและการควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่อระบบการผลิตและการจัดการของเกษตรกร(การตลาด ราคา ช่องทางการตลาด การต่อรองราคา อำนาจการต่อรอง การรวมกลุ่มเกษตรกร)
- 3) เพื่อสร้างศักยภาพชุมชนในการสร้างอำนาจการต่อรองราคาและเพื่อความสามารถระบบการจัดการให้เป็นผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพ
- 4) เพื่อเชื่อมโยงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนำสู่การแก้ไขปัญหาและสร้างการจัดการข้าวโพดครบวงจรที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน

กระบวนการจัดการผลิต	กระบวนการเพิ่มช่องทางโอกาสทางการตลาด	กระบวนการสร้างศักยภาพเกษตรกรและอำนาจต่อรอง
-ลดต้นทุนการผลิต ปุ๋ยสั่งตัด -พัฒนาเมล็ดพันธุ์ -การจัดการที่ดินเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต -พัฒนาศักยภาพเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ -พัฒนาระบบข้อมูลบัญชีกำไร-ขาดทุน	-พัฒนาช่องทางการตลาด -พัฒนาการจัดการด้านราคา -พัฒนาการจัดการระบบขนส่ง -พัฒนาระบบการจัดการปัจจัยเสี่ยง	-พัฒนาการรวมกลุ่มเกษตรกร -พัฒนาระบบข้อมูลด้านราคากลาง -สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ผู้ประกอบการ -สร้างศักยภาพอำนาจในการต่อรอง

ผลลัพธ์เชิงรูปธรรม

ในกระบวนการวิจัย ได้ให้ความสำคัญ ในการดำเนินการ คือ กระบวนการจัดการด้านการผลิต กระบวนการเพิ่มช่องทางการตลาด และกระบวนการสร้างศักยภาพเกษตรกรและอำนาจต่อรองราคา ด้วยทั้งสาม กระบวนการดังกล่าวจะมีการดำเนินงานโดยผ่านกิจกรรมในการแก้ไขปัญหา ดังเช่น กระบวนการจัดการการผลิต จะใช้วิธีการ ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต ปุ๋ยสั่งตัด พัฒนามลิตพันธุ์ การจัดการที่ดินเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต พัฒนาศักยภาพเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ พัฒนาระบบข้อมูลบัญชีกำไร-ขาดทุน กระบวนการเพิ่มช่องทางการตลาด จะใช้วิธีการ ได้แก่ การพัฒนาช่องทางการตลาด การพัฒนาการจัดการด้านราคา การพัฒนาการจัดการระบบขนส่ง การพัฒนาระบบการจัดการปัจจัยเสี่ยง กระบวนการสร้างศักยภาพเกษตรกรและอำนาจต่อรองราคา จะใช้วิธีการได้แก่ การพัฒนาการรวมกลุ่มเกษตรกรการพัฒนาบบข้อมูลด้านราคากลาง การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ผู้ประกอบการ การสร้างศักยภาพอำนาจในการต่อรอง

ด้วยวิธีการและการสร้างการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทั้งสามกระบวนการนั้นสิ่งที่จะเกิดขึ้นในทางรูปธรรมที่สามารถจับต้องได้และสร้างองค์ความรู้ใหม่และการเรียนรู้ใหม่นั้น คือ การสร้างการผลิตที่ครบวงจร การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต การสร้างเครือข่ายเกษตรกรและการสร้างอำนาจในการต่อรองราคาสินค้า การจัดการกับปัจจัยเสี่ยงหรือควบคุมปัจจัยเสี่ยง การสร้างระบบฐานข้อมูลการจัดการผลผลิตและระบบการจัดการแบบครบวงจร

ดังนั้นกิจกรรมที่นำสู่การบรรลุถึงวัตถุประสงค์โครงการหรือการวิจัยครั้งนี้ โดยการปฏิบัติการ 2 ส่วนหลัก ๆ คือ

1)การปฏิบัติการ เรียนรู้ข้าวโพดครบวงจร

2)การ “ประสาน สนับสนุน เอื้ออำนวย” โดยคณะทำงานโครงการระดับระดับจังหวัด

ดังมีรายละเอียดแนวทางย่อยดังต่อไปนี้

7.1 กิจกรรมดำเนินการปฏิบัติการ เรียนรู้ข้าวโพดครบวงจร

- 1) สร้างความเข้าใจเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของโครงการร่วมกันในหมู่แกนนำชุมชนหมู่บ้าน-ตำบล อปท.และภาคีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงชักชวนเป้าหมายผลลัพธ์รูปธรรมร่วมกัน
- 2) คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วม “ปฏิบัติการ เรียนรู้ข้าวโพดครบวงจร” ตำบลละประมาณ 20ราย
- 3) ปฏิบัติการ

กิจกรรม	ความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการ
1) เวทีเรียนรู้เรื่องการเป็นผู้ประกอบการแบบครบวงจรการวางแผนการผลิต, การทำแผนงบประมาณกิจการและบัญชีกำไร-ขาดทุนเบื้องต้น	สถาบันวิชาการ(สถานป่มเพาะวิสาหกิจชุมชนมหาวิทยาลัยนเรศวร)
2) เวทีเรียนรู้กระบวนการขายการกำหนดราคาข้าวโพดในเชิงธุรกิจเช่น การขายล่วงหน้าเพื่อลดความเสี่ยงด้านราคา	เอกชน-พาณิชย์จังหวัด
3) สนับสนุนให้เกษตรกรการวิเคราะห์ต้นทุน-กำไร ในการผลิตข้าวโพดทั้งช่วงก่อนทำการผลิตและหลังการจำหน่าย	คณะทำงานโครงการ
4) ค้นหาและทดลองการสร้างกลุ่ม/องค์กรเพื่อยกระดับการประกอบการ	คณะทำงานโครงการ

กิจกรรม	ความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการ
(ศึกษาดูงานกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ เช่นกลุ่มทำไร่ตำบลท่างาม อำเภอดงโขง)	
5) ขยายผลสร้าง "แปลงทดลองปุ๋ยสั่งตัด" 16 ตำบล เวทีสร้างความรู้ความเข้าใจ "ปุ๋ยสั่งตัด" ในการผลิตข้าวโพด มีขั้นตอนดังนี้ - ตรวจสอบข้อมูลชุดดิน - การเตรียมที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ - วิเคราะห์ธาตุอาหาร เอ็น-พี-เค ในดิน - ใช้ปุ๋ยตามคำแนะนำ - เวทีติดตาม-เรียนรู้	สปก - พัฒนาที่ดิน - สถาบันวิชาการ (มหาวิทยาลัยนเรศวร)- วิทยาการชุมชน(โครงการความร่วมมือเดิม
6) การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดใช้เอง (ใช้พันธุ์ข้าวโพดที่เกษตรกรใช้ปกติ) ต่อยอดในพื้นที่ 4 ตำบล คือตำบลห้วยเหี้ย ตำบลนาบัว ตำบลเนินเพิ่ม และตำบลบ่อโพธิ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้ - ความเข้าใจ ความสำคัญและการตัดสินใจการผลิตเมล็ดพันธุ์ - เรียนรู้วิธีการผลิตเมล็ดพันธุ์ - การปลูก - การดูแลแปลงเมล็ดพันธุ์ (เช่น เรียนรู้เรื่องโรคและแมลงในข้าวโพด - การตรวจแปลง (เช่น ลักษณะประจำพันธุ์ ต้นแท้-ต้นเทียม) - เวทีติดตามให้คำปรึกษา	ดร.รุ่งโรจน์ พิทักษ์ด้านธรรม จากภาควิชาปฐพีวิทยา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และคณะ
7) เวทีเรียนรู้วิธีการจัดการดูแล การให้น้ำ วัชพืช โรค-แมลง และวิทยาการการเก็บเกี่ยวตลอดจนการจัดการควบคุมความชื้นในเมล็ด	
8) ค้นหาและทดลองนำผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจากการผลิตข้าวโพดเช่น ชังข้าวโพดมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า	เกษตรกร - สถาบันวิชาการ - หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

- 4) สนับสนุนเวทีจัดทำแผนชุมชนด้านอาชีพต่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5) สนับสนุนการเรียนรู้การบริหารจัดการความเสี่ยงโดย การวางแผนฟาร์มหรือการเลือกชนิดพืชที่จะปลูก
- 6) ติดตามสรุปผลการเปลี่ยนแปลง

7.2 กิจกรรมดำเนินงานระดับเครือข่าย 3 อำเภอ : ประสาน สนับสนุน เอื้ออำนวยและพัฒนาศักยภาพเพื่อหนุนเสริม
การปฏิบัติการของทีมตำบล

- 1) ประสานและสร้างเสริมเพื่อให้มี "ภาคีความร่วมมือ" ทั้งระดับจังหวัด และระดับตำบล
- 2) จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรกับภาคีต่างๆ และระหว่างเกษตรกรกับเกษตรกรข้าม
ตำบล
- 3) รวบรวม หรือถอดบทเรียน "กรณีตัวอย่างที่ดี" พร้อมกับจัดทำสื่อ เผยแพร่สู่ตำบลเป้าหมาย ตำบลขยาย
ในจังหวัดจังหวัด
- 4) ติดตามสนับสนุน และติดตามผลลัพธ์รูปธรรมจากการดำเนินโครงการ

8. ผลที่คาดหวังจากการขับเคลื่อนงานและตัวชี้วัด

ผลที่คาดหวังจากการขับเคลื่อนงาน	ตัวชี้วัด
1. เกษตรกร- กลุ่มเกษตรกร มีความรู้การในการ ประกอบการอาชีพหลักของตนเอง แบบครบ วงจรอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ ความสามารถ ในการประกอบการอาชีพหลัก และมีรายได้และ ความมั่นคงทางอาชีพ	-มีความรู้และสามารถพัฒนาปัจจัยพื้นฐานการผลิต ดิน น้ำ -มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านต้นทุนการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย สารกำจัดวัชพืช -มีความสามารถและแนวทางสร้างความร่วมมือในเรื่อง การตลาด (, ราคาที่เป็นธรรม)
2. สร้างการเพิ่มมูลค่าผลผลิตได้อย่างรูปธรรม (ราคา)	-องค์กรเกษตรกรในการจัดการระบบการผลิตแบบครบ วงจรและจัดการระบบการขาย
3. สร้างเครือข่ายเกษตรกรการผลิตแบบครบวงจร	เกิดรูปแบบการต่อรองสินค้าภัยเครือข่ายกลุ่มทุน
4. สร้างอำนาจในการต่อรองราคาสินค้าให้กับ เกษตรกร	
5. เกิดระบบฐานข้อมูลการจัดการระบบการผลิต และการตลาดแบบครบวงจร	เกิดระบบฐานข้อมูลในการจัดการแปลงการผลิตและการ จัดการตลาดเพื่อลดปัจจัยเสี่ยง

9. งบประมาณ

แผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
9.1 การปฏิบัติการเรียนรู้ข่าวโพศครบวงจร		
9.1.1 สร้างความเข้าใจปฏิบัติการเรียนรู้ข่าวโพศครบวงจร ในหมู่บ้านชุมชนหมู่บ้าน-ตำบล อปท. และภาคที่เกี่ยวข้อง รวมถึงชักชวนเป้าหมาย ผลลัพธ์บูรณาการร่วมกัน	เวทีระดับตำบล 16 ตำบล	ค่าบิลละ 5,000 บาท x 16 ตำบล = 80,000 บาท
9.1.2 เรียนรู้เรื่องการเป็นผู้ประกอบการแบบครบวงจร, การทำแผนงบประมาณกิจการและบัญชีกำไร-ขาดทุนเบื้องต้น	เวทีระดับจังหวัด	ค่าอาหาร 100 คน x 180 บาท x 1 มื้อ = 18,000 บาท ค่าอาหารว่าง 100 คน x 70 บาท x 2 มื้อ = 14,000 บาท ค่าวิทยากรพร้อมค่าเดินทาง = 10,000 บาท ค่าเดินทาง 100 บาท x 300 บาท = 30,000 บาท วัสดุอุปกรณ์ = 3,000 บาท รวม = 75,000 บาท
9.1.3 เวทีเรียนรู้กระบวนการขายการกำหนดราคาข่าวโพศในเชิงธุรกิจเช่นการขายล่วงหน้าเพื่อลดความเสี่ยงด้านราคา	เวทีระดับจังหวัด	ค่าอาหาร 100 คน x 180 บาท x 1 มื้อ = 18,000 บาท ค่าอาหารว่าง 100 คน x 70 บาท x 2 มื้อ = 14,000 บาท ค่าวิทยากรพร้อมค่าเดินทาง = 10,000 บาท ค่าเดินทาง 100 บาท x 300 บาท = 30,000 บาท วัสดุอุปกรณ์ = 3,000 บาท รวม = 75,000 บาท
9.1.4 ค้นหาและทดลองการสร้างกลุ่ม/องค์กรเพื่อยกระดับการประกอบการ	เวทีระดับจังหวัด	ค่าอาหาร 100 คน x 180 บาท x 1 มื้อ = 18,000 บาท ค่าอาหารว่าง 100 คน x 70 บาท x 2 มื้อ = 14,000 บาท

แผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
(ศึกษาดูงานกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ เช่นกลุ่มทำไร่ตำบลท่าวงมาอำเภอวัดโบสถ์)		ค่าวิทยากรพร้อมค่าเดินทาง = 10,000 บาท ค่าเดินทาง 100บาทx 300บาท = 30,000 บาท วัสดุอุปกรณ์ = 3,000บาท รวม = 75,000 บาท
9.1.5 สนับสนุนการวิเคราะห์ต้นทุน-กำไร ในการผลิตข้าวโพดทั้งช่วงก่อนทำการผลิตและหลังการจำหน่าย	เวทีระดับตำบล 16 ตำบล	ตำบลละ5,000บาท x 16 ตำบล = 80,000บาท
9.1.6 ขยายผลสร้าง "แปลงทดลองปลูกตัด" 16 ตำบล	○ การเตรียมที่ถูกต้อง และ เหมาะกับสภาพพื้นที่	ตำบลละ5,000บาท x 16 ตำบล = 80,000บาท
เวทีสร้างความเข้าใจ "ปลูกตัด" ในการผลิตข้าวโพด มีขั้นตอนดังนี้	○ ตรวจสอบข้อมูลชุดดิน	ตำบลละ5,000บาท x 16 ตำบล อุปกรณ์ตรวจชุดดิน 4,000บาทx 12ตำบล = 48,000บาท
	○ วิเคราะห์ธาตุอาหาร เอ็น-พี-เค ในดิน	ตำบลละ5,000บาท x 16 ตำบล = 80,000บาท
	○ ใช้ปุ๋ยตามคำแนะนำ	สนับสนุนแปลงทดลอง = 500,000บาท
	○ เวทีติดตาม-เรียนรู้	ตำบลละ5,000บาท x 16 ตำบล = 80,000บาท รวม = 868,000บาท
9.1.7 ทดลองผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดใช้เอง (ใช้พันธุ์ข้าวโพดที่เกษตรกรใช้ปกติ) ต่อยอดในพื้นที่ 4 ตำบล คือตำบลเหวี่ยง ตำบลนาบัว ตำบลเนินเพิ่ม	เรียนรู้ลักษณะต้นพันธุ์	ตำบลละ8,000บาท x 4 ตำบล = 32,000บาท
	เรียนรู้วิธีการปลูก	ตำบลละ8,000บาท x 4 ตำบล = 32,000บาท
	ทดลองปลูก	ตำบลละ8,000บาท x 4 ตำบล = 32,000บาท
	ลงแปลงดูลักษณะต้นพันธุ์(ต้นแท้-ต้น	ตำบลละ8,000บาท x 4 ตำบล = 32,000บาท

แผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
แลพตำบลอโศก โดยมีขั้นตอนดังนี้	เตรียม)	
	เรียนรู้เรื่องโรค และแมลงในช่วงไฟด	ตำบลละ8,000บาท x 4 ตำบล = 32,000บาท
	เวทีติดตามให้คำปรึกษา	ตำบลละ8,000บาท x 4 ตำบล = 32,000บาท
		รวม = 192,000บาท
9.1.8การเรียนรู้วิถีการขาย การจัดการและควบคุมความชื้น	เวทีระดับจังหวัด	ค่าอาหาร 100คน x180บาท x1มื้อ = 18,000 บาท ค่าอาหารว่าง 100คน x70บาท x2มื้อ = 14,000 บาท ค่าวิทยากรพร้อมค่าเดินทาง = 10,000 บาท ค่าเดินทาง 100บาทx 300บาท = 30,000 บาท วัสดุอุปกรณ์ = 3,000บาท รวม = 75,000 บาท
9.1.9 เวทีเรียนรู้วิธีการจัดการดูแล การให้น้ำ วัชพืช โรค-แมลง และวิทยาการการเก็บเกี่ยวตลอดจนการจัดการควบคุมความชื้นในเมล็ด	ตำบลนำร่อง4 ตำบล	ตำบลละ8,000บาท x 4 ครั้ง = 128,000บาท
9.1.10 ค้นหาและทดลองนำผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจากการปลูกข้าวโพดเช่น นำแกนข้าวโพดมาแปรรูปเป็นถ่านประสิทธิภาพสูง เป็นต้น(ตำบลนำร่อง 4 ตำบล)	เวทีเรียนรู้ระดับตำบล	ตำบลละ8,000บาท x 4 ตำบล = 32,000บาท
	ทดลอง	ตำบลละ8,000บาท x 4 ตำบล = 32,000บาท

แผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
9.1.11 สนับสนุนเวทีจัดทำแผนชุมชนด้านอาชีพต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เวทีระดับตำบล 16 ตำบล	ตำบลละ 5,000 บาท x 16 ตำบล = 80,000 บาท
9.1.12 สนับสนุนการเรียนรู้การบริหารจัดการความเสี่ยงโดย การวางแผนผังพารมหรือ การเลือกชนิดพืชที่จะปลูก	เวทีระดับตำบล 16 ตำบล	ตำบลละ 5,000 บาท x 16 ตำบล = 80,000 บาท
9.1.13 ติดตามสรุปผลการเปลี่ยนแปลง	เวทีติดตามระดับตำบล 4 ครั้ง	ตำบลละ 4,000 บาท x 16 ตำบล x 4 ครั้ง = 256,000 บาท
รวม งบประมาณหมวด 6.1ทั้งสิ้น 2,228,000 บาท		
9.2 แนวทางดำเนินงานระดับเครือข่าย 3 อำเภอ : ประสาน สนับสนุน เอื้ออำนวยและพัฒนาศักยภาพเพื่อหนุนเสริมการปฏิบัติการของทีมตำบล		
9.2.1 ประสานและสร้างเสริมเพื่อให้มี "ภาคีความร่วมมือ" ทั้งระดับจังหวัด และระดับตำบล		2,000 บาท x 18 เดือน = 36,000 บาท
9.2.2 จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างเกษตรกรกับภาคีต่างๆ และ ระหว่างเกษตรกรกับเกษตรกรข้ามตำบล	ระดับจังหวัด	ค่าอาหาร 100 คน x 180 บาท x 1 มื้อ = 18,000 บาท ค่าอาหารว่าง 100 คน x 70 บาท x 2 มื้อ = 14,000 บาท ค่าวิทยากรพร้อมค่าเดินทาง = 10,000 บาท ค่าเดินทาง 100 บาท x 300 บาท = 30,000 บาท วัสดุอุปกรณ์ = 3,000 บาท รวม = 75,000 บาท
9.2.3 รวบรวม หรือถอดบทเรียน "กรณีตัวอย่างที่ดี" พร้อมกับจัดทำสื่อ		= 50,000 บาท

แผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
เผยแพร่สู่ตำบลเป้าหมาย ตำบลขยาย ในจังหวัดจันทบุรี		
9.2.4 ติดตามสนับสนุน และติดตาม ผลลัพธ์บูรณาการดำเนิน โครงการ	ประชุมทีมงานคณะทำงานระดับจังหวัด 4 เดือนต่อ1ครั้ง	20,000บาท x 4ครั้ง = 80,000บาท
รวม งบประมาณหมวด 6.2 ทั้งสิ้น 241,000บาท		
9.3 บริหารจัดการ		
9.3.1 ค่าตอบแทน	หัวหน้าโครงการ	9,000บาท x 18เดือน = 162,000บาท
	การเงิน-บัญชี /ธุรการ	4,000บาทx 18เดือน = 72,000บาท
	ค่าประสานงาน -โทรศัพท์	2,000บาทx 18เดือน = 36,000บาท
	ค่าอุปกรณ์	2,000บาทx 18เดือน = 36,000บาท
รวม งบประมาณหมวด 6.3 ทั้งสิ้น 306,000บาท		
รวม งบประมาณทั้งโครงการ 2,750,000บาท		

ข้อเสนอโครงการจังหวัดชัยนาท

1. **โครงการ :** สร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงานวิสาหกิจชุมชนจังหวัดชัยนาท
2. **ผู้รับผิดชอบโครงการ** นายวันชัย เลิศฤทธิ์
ประธานเครือข่ายภาคีความร่วมมือเพื่อการพัฒนาตำบลเข้มแข็งจังหวัดชัยนาท
3. **สถานที่ตั้งโครงการ** 235 หมู่ 1 ตำบลเขาท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท 17000
โทรศัพท์/โทรสาร 056-415272 มือถือ 089-9612715
4. **ระยะเวลาดำเนินการ** จำนวน 18 เดือน (มกราคม 2555-มิถุนายน 2556)
5. **งบประมาณโครงการ** 3,189,000 บาท (สามล้านหนึ่งแสนแปดหมื่นเก้าพันบาทถ้วน)
งบประมาณจาก สกว. 2,500,000 บาท งบประมาณจากภาคีฯ 689,000 บาท

6. **หลักการและเหตุผล**

การจัดการปัญหาความยากจน ของโครงการความร่วมมือเพื่อจัดการปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคมและสุขภาวะแบบบูรณาการ จังหวัดชัยนาท เน้น “ การแก้จนโดยใช้ระบบการจัดการแบบบูรณาการ” ให้คนในชุมชนสามารถกำหนดชีวิต กำหนดอนาคตของตนเองจากฐานทรัพยากรท้องถิ่นที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ผ่านการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ สร้างกระบวนการเรียนรู้ในการสร้างระบบการจัดการตั้งแต่ระดับครัวเรือนไปสู่การจัดการระดับท้องถิ่นด้วยการทำบัญชีครัวเรือนดำเนินการโดยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาตำบลเข้มแข็งจังหวัดชัยนาท ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 234 หมู่บ้าน 21 ตำบล รวม 8 อำเภอ ซึ่งมีกระบวนการทำงานโดยสังเขปประกอบด้วย การสำรวจข้อมูลและทุนเดิม เช่น แก่นนำกลุ่ม เครือข่าย แหล่งเรียนรู้ การสร้างความเข้าใจระหว่างทีมงานและกลไกประสานงาน, การพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการทำงานและอบรมวิทยากร การจัดเวทีสร้างความเข้าใจระดับ หมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ การสำรวจและเก็บข้อมูลครัวเรือน (บัญชีรายรับ-รายจ่าย), การวิเคราะห์ ถอดบทเรียนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน, การจัดทำแผนชุมชนและประชาพิจารณ์ในระดับ หมู่บ้าน และตำบล และการบูรณาการแผนชุมชนเข้ากับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ผลจากการดำเนินโครงการนอกจากได้ข้อมูลครัวเรือนและแผนชุมชน รวม 21 ตำบลแล้ว ยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญภายในชุมชน

ก) ในระดับครอบครัว ครัวเรือนที่ลงบันทึกรายรับ-รายจ่ายครัวเรือน ได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคนในครอบครัว (พ่อแม่ลูก) ตั้งแต่เริ่มต้นลงบันทึกบัญชีครัวเรือนได้ 1 เดือนก็จะเกิดความรู้สึกรู้กับข้อมูลที่เห็นด้วยตัวเองทันที เมื่อบันทึกติดต่อกันหลายๆ เดือน นำข้อมูลที่ได้ในเดือนละเดือนมาเปรียบเทียบก็ทำให้ครอบครัว มองเห็นการดำเนินชีวิตของตนเอง โดยเฉพาะรายรับรายจ่ายด้านการประกอบอาชีพซึ่งในช่วงระยะเริ่มต้นลงทุนจนกระทั่งเก็บเกี่ยวผลผลิต ทำให้ตนเองได้รู้จักว่า **คุ้มทุนหรือไม่** รายได้ที่ได้รับมาควรจัดสรรการใช้จ่ายอย่างไร ซึ่งจะเกิดการ **ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม**ในการใช้จ่ายไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยลดสิ่งที่ฟุ่มเฟือยลง หรือลด **ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น** ทำให้ครัวเรือนมีการ **ออมเกิดขึ้น**และรู้จักการวางแผนชีวิตของตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี นอกจากนี้ยังมีหลายๆ ครัวเรือน ที่เมื่อจัดทำบัญชีครัวเรือนแล้วสามารถ **ลดหนี้**ที่สะสมมาได้ หรือบางครอบครัวสามารถ **ปลดหนี้** ภายในระยะ 2-3 ปี ในการเข้าร่วมโครงการฯ

ข) ในระดับหมู่บ้าน การนำข้อมูลรายรับรายจ่ายครัวเรือนที่เก็บได้ มารวบรวมสรุปวิเคราะห์ในภาพรวมของหมู่บ้านทำให้ได้เห็นสภาพความเป็นจริงของชุมชน และทุกๆ คนในหมู่บ้านได้ใช้ข้อมูลร่วมกันค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาที่แท้จริงของหมู่บ้านจึงทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมหาทางออกของปัญหา จึงเกิดแผนงานหรือโครงการย่อยที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของคนในชุมชน นอกจากนี้ข้อมูลครัวเรือน ทำให้ชุมชนสามารถได้เรียนรู้ และสามารถวิเคราะห์แผนงานที่ได้ว่าแผนงานใดที่ชุมชนสามารถทำเองได้ก็จะทำ แผนงานใดที่จะต้องทำร่วมกับหน่วยอื่นๆ และแผนงานใดที่รัฐควรต้องทำให้

ค) ในระดับตำบล

- เกิดตำบลเข้มแข็ง โดยมีตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการตำบลและแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ มีการประชุมพูดคุยกันสม่ำเสมอ มีฐานข้อมูลเพื่อประกอบการเรียนรู้ และตัดสินใจ มีการประสานแผนทำงานร่วมกับ อปท. มีการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น มีการเมืองภาคพลเมือง และมีการสรุปบทเรียนร่วมกัน
- จากข้อมูลบัญชีครัวเรือน คณะกรรมการตำบล/ชุมชน ได้นำข้อมูลบัญชีครัวเรือนของแต่ละหมู่บ้านมา รวมเป็นข้อมูลของตำบล แล้วร่วมกันวิเคราะห์ทำให้ได้เห็นสภาพความเป็นจริงของตำบล ซึ่งทุกหมู่บ้านได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลร่วมกัน จากนั้นทำการรวบรวมแผนชุมชนแต่ละหมู่บ้าน มาจัดทำเป็นแผนชุมชนระดับตำบล พร้อมทั้งร่วมกันวิเคราะห์แผนของแต่ละหมู่บ้านที่เป็นประเด็นร่วมและเป็นปัญหาเร่งด่วน เพื่อดำเนินกิจกรรมการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับคนในตำบล ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมในรูปแบบเครือข่ายระดับตำบล อันเป็นความต้องการของชาวบ้านที่ต้องการแก้ไขปัญหา จึงร่วมมือกันดำเนินงานในกิจกรรม "เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ขยายโอกาส" นำสู่วิสาหกิจชุมชน โดยการทำงานเริ่มต้นทำแบบ 3 ขา คือ ชาวบ้านร่วมลงหุ้น/ทุนเดิมที่มีอยู่ (เช่น โรงผลิตปุ๋ย โรงสี ฯลฯ) สำนักงานกองทุนสนับสนุนวิจัย ด้านเงินทุนและความรู้ อปท.ด้านงบประมาณ (เงินทุน) ในกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนระดับตำบล 4 ประเด็น ได้แก่

1. ประเด็นปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ จำนวน 8 ตำบล
2. ประเด็นกองทุนข้าวสาร จำนวน 7 ตำบล
3. ประเด็นเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน 3 ตำบล
4. ประเด็นผักปลอดภัย จำนวน 3 ตำบล

โดยสรุปผลการดำเนินงาน/การเปลี่ยนแปลงสำคัญที่เกิดขึ้นในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา

1. ชาวบ้านเกิดกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ ด้วยการใช้ข้อมูล ส่งผลให้การคิด วิเคราะห์เป็นระบบมากขึ้น และตระหนักในการพัฒนาสถานการณ์ด้วยข้อมูลที่สามารถอ้างอิงได้
2. เกิดกิจกรรมการแก้ปัญหาความยากจนที่เป็นประโยชน์ที่มาจากพัฒนาข้อมูล การคิด วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ และการตัดสินใจของชาวบ้านเอง โดยการสร้างรูปธรรมทางเลือกในการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนด้วยกิจกรรมที่มาจากฐานการผลิตและประสบการณ์ของชุมชนในเรื่องการเกษตร เช่น กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ กลุ่มเมล็ดพันธุ์ข้าว กองทุนข้าวสาร กลุ่มผักปลอดภัย ตำบลเข้มแข็ง(โดยทั่วไปประสบการณ์อยู่ในระยะเริ่มต้น)

3. ชาวบ้านได้ทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ เช่น การบริหารจัดการกลุ่ม เช่น กองทุนข้าวสาร เปลี่ยนจากคนซื้อเป็นคนขาย

4. ชาวบ้านเกิดการสังสมประสบการณ์จากการทำจริง มีบทเรียนในการแก้ปัญหาในการทำงานร่วมกันของกลุ่ม โดยสามารถวิเคราะห์ปัญหาและนำเสนอแนวทางแก้ไขและพัฒนาการทำงานต่อไปในอนาคตได้ด้วยตนเอง

5. เกิดแกนนำหรือผู้นำชาวบ้าน/เกษตรกรที่มีจิตสำนึกและปฏิบัติการในการพัฒนาเพื่อส่วนรวม

6. กลุ่มและการทำงานของกลุ่มต่างๆ เริ่มเป็นที่รู้จักแก่เกษตรกรในที่ต่างๆ หน่วยงานสาธารณสุข

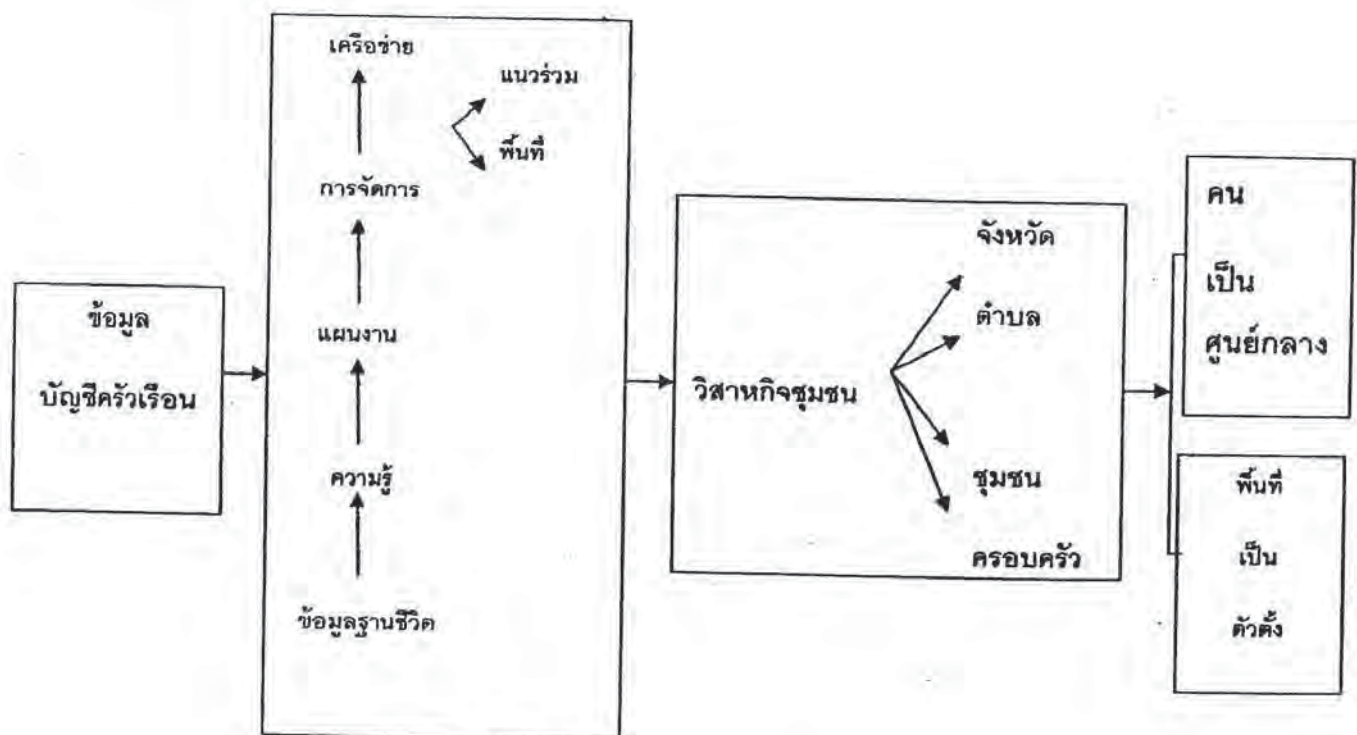
7. เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ ข้อมูลของพื้นที่โดยชาวบ้านเอง เช่น มีการบันทึกการทำงาน ข้อมูลกิจกรรมที่สำคัญ การจัดทำรายงานต่างๆ

8. เกิดกระแสความตื่นตัวของชาวบ้านในชุมชน ปัญหาความยากจน การวิเคราะห์ที่มา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยการพัฒนาทางเลือกในรูปแบบ/ประเด็นงานต่างๆ

9. เกิดการมีส่วนร่วมของชาวบ้านและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการเข้ามาร่วมกัน คิด ทำ เพื่อจัดปัญหาความยากจน

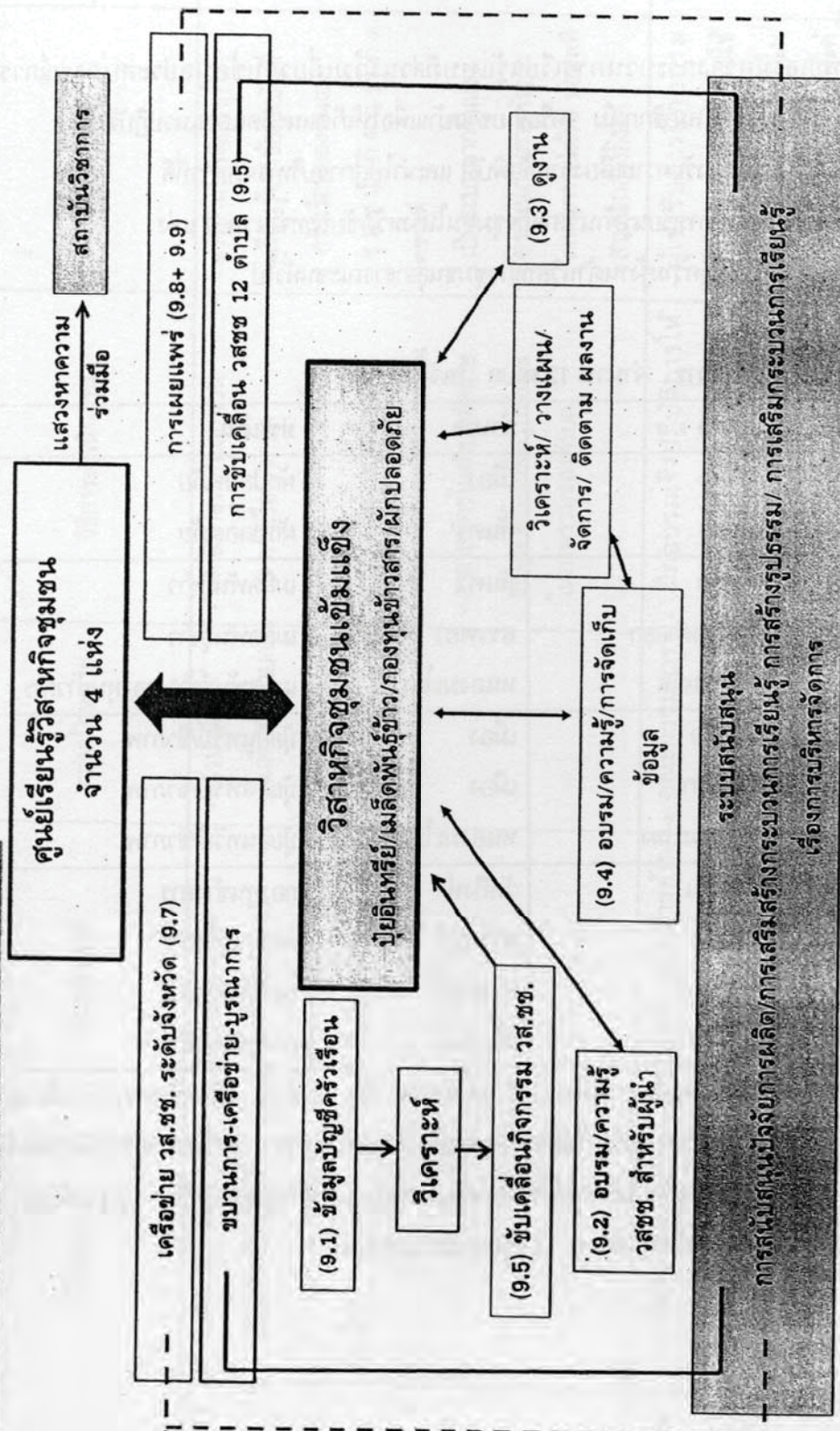
10. ชาวบ้านที่เข้าร่วมการดำเนินงานในโครงการได้รับความสุขทางจิตใจ มีความภูมิใจที่ตนเองได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการบวนการพัฒนาเพื่อจัดปัญหาความยากจนเพื่อชุมชน ส่งผลให้ชาวบ้านในชุมชนมีทางเลือกและพึ่งตนเองได้มากขึ้น เช่น ได้ซื้อข้าวสารในราคาถูก มีผักปลอดภัยในการบริโภค มีเมล็ดพันธุ์ข้าวในราคาถูกไว้เพาะปลูก ได้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพและสารสกัดชีวภาพต่างๆทดแทนปุ๋ยเคมีที่มีราคาแพงและเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

แผนภาพการสร้างปฏิบัติการในพื้นที่

จากบทเรียนการทำงานเพื่อจัดปัญหาความยากจนของชุมชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ในประเด็นงานต่างๆ ได้แก่ ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ กองทุนข้าวสาร เมล็ดพันธุ์ข้าว ผักปลอดภัย รวมทั้งตำบลเข้มแข็ง เพื่อนำสู่การกำหนดทิศทางในอนาคตที่ชัดเจน กลุ่มผู้นำเกษตรกร สมาชิกเกษตรกร ตลอดจนเจ้าหน้าที่นักพัฒนาและเครือข่ายองค์กรภาคีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ มีความมั่นใจในการก้าวต่อไปในการที่จะยกระดับการพัฒนาให้บรรลุผลในการจัดปัญหาความยากจน รวมทั้งสร้างความร่วมมือในการพัฒนารูปธรรมทางเลือกให้เกิดความยั่งยืน โดยมีเป้าหมายในการสร้างความร่วมมือเพื่อจัดปัญหาความยากจน โดยชาวบ้านในชุมชนจะต้องมีความรู้ ความสามารถในการ “พึ่งตนเองได้” ในการทำมาหากินและดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในชุมชน

แนวทางในการดำเนินงานโครงการ

7. วัตถุประสงค์ของโครงการ:

1. เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานวิสาหกิจชุมชนของชาวบ้าน (ปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ, กองทุนข้าวสาร, เมล็ดพันธุ์ข้าว, ผักปลอดภัย) ภายใต้โครงการความร่วมมือฯ ไปสู่เป้าหมาย “พึ่งตนเองได้”
2. เพื่อเสริมสร้างกระบวนการทำงานที่สอดคล้องและตอบสนองกับปัญหาความต้องการและทางเลือกใหม่ของชุมชนท้องถิ่น
3. เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับข้อมูลประสบการณ์การทำงานด้านวิสาหกิจชุมชน ให้กับผู้นำ สมาชิกกลุ่ม เครือข่ายชาวบ้านเพื่อให้เกิดแนวคิดและแนวปฏิบัติ ตลอดจนการปรับวิถีการผลิต เพื่อรองรับความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดี
4. เพื่อให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ด้านวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดชัยนาทจำนวน 4 แห่ง
5. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านวิสาหกิจชุมชนสู่สาธารณะชนทั่วไป

8. พื้นที่เป้าหมายของโครงการ : จำนวน 12 ตำบล ในจังหวัดชัยนาท

ที่	ตำบล	อำเภอ	ประเด็น
1	ท่าชัย	เมือง	ผักปลอดภัย
2	ห้วยยูง	หันคา	ผักปลอดภัย
3	หันคา	หันคา	เมล็ดพันธุ์ข้าว
4	โพนางคำออก	สรรพยา	เมล็ดพันธุ์ข้าว
5	สะพานหิน	หนองมะโมง	เมล็ดพันธุ์ข้าว/กองทุนข้าวสาร
6	นางลือ	เมือง	ปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ
7	เสือโฮก	เมือง	ปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ
8	หนองมะโมง	หนองมะโมง	ปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ
9	วังหมัน	วัดสิงห์	กองทุนข้าวสาร
10	บางซุด	สรรคบุรี	กองทุนข้าวสาร
11	เทียงแท้	สรรคบุรี	กองทุนข้าวสาร
12	ท่าฉนวน	มโนรมย์	กองทุนข้าวสาร

หมายเหตุ พื้นที่การดำเนินงานโครงการเดิม 21 ตำบล แต่ทำนาร่อง 12 ตำบล เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนารูปธรรมทางเลือกให้เกิดความยั่งยืน โดยมีเป้าหมาย การสร้างความร่วมมือเพื่อจัดปัญหาความยากจน โดยใช้เกณฑ์คัดเลือกตำบลนาร่อง 1.) มีกิจกรรมต่อเนื่อง 2.) มีข้อมูล 3.) ความร่วมมือของท้องถิ่นท้องถิ่น 4.) ชุมชนมีความพร้อม

9. กิจกรรมของโครงการ :

ที่	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการดำเนินงาน	ผลที่เกิดขึ้น	กรอบการทำงาน ตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ				
						7.1	7.2	7.3	7.4	7.5
9.1.	- การส่งเสริมการทำ บัญชีครัวเรือนให้กับ ชาวบ้านอย่าง ต่อเนื่อง	- เพื่อใช้ชาวบ้านได้เกิด กระบวนการพัฒนาการ เรียนรู้ด้วยการใช้ข้อมูล บัญชีครัวเรือน	- ชาวบ้านใน พื้นที่ 12 ตำบล จำนวน 600 ครัวเรือน	- จัดเลือกชาวบ้านจำนวน 50 ครัวเรือน/ตำบล - นำแบบบัญชีครัวเรือนให้ ชาวบ้านได้จัดบันทึกอย่าง ต่อเนื่องจำนวน 12 เดือน - อาสาสมัครในตำบลจัดเก็บ ข้อมูล พร้อมส่งสรุปข้อมูล ในภาพรวมของตำบล	- ชาวบ้านได้พัฒนาการ เรียนรู้จากข้อมูลบัญชี ครัวเรือนของตนเอง - ชุมชนเกิดการคิด วิเคราะห์ เป็นระบบมากขึ้นและ ตระหนักในการพัฒนา สถานการณ์ด้วย ข้อมูลที่ สามารถอ้างอิงได้		✓			
9.2.	- การอบรมให้ความรู้ แก่ ผู้นำกลุ่มเกี่ยวกับการ พัฒนาอาชีพ ที่สามารถ	- เพื่อเพิ่มทักษะในการด้าน การ บริหารจัดการและการตลาด ในเชิงธุรกิจเพื่อการพัฒนา แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้ง 4	- คณะกรรมการ กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน ได้แก่ ปุ๋ยอินทรีย์/ กองทุนข้าวสาร/	- ผู้ประกอบการเชิงปฏิบัติการให้ ความรู้ กับ เกี่ยวกับการจัดการ วัตถุดิบ การผลิต การตลาด การเงิน การบัญชี การพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์ และการ	- ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ ในการบริหารจัดการใน กิจกรรมของกลุ่มตนเองได้ อย่างมีประสิทธิภาพและ	✓		✓		

ของผู้ประกอบการ ด้าน วิสาหกิจชุมชน	ประเด็น ให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มมากขึ้น	เมล็ดพันธุ์ข้าว/ผัก ปลอดภัยจำนวน 12 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน	จัดการทั่วไป จำนวน 2 รุ่นๆละ 30 คนระยะเวลาอบรมรุ่นละ 2 วัน	เป็นระบบมากยิ่งขึ้น			
9.3. - การศึกษาดูงาน ต้นแบบงานวิสาหกิจ ชุมชนที่ ประสบ ผลสำเร็จพร้อม กับ ปัญหาอุปสรรคใน การทำงาน	- เพื่อให้คณะกรรมการกลุ่มฯ ได้ศึกษาเรียนรู้การ ดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชนที่ประสบ ผลสำเร็จ นำมาเป็นแนวทาง ในการดำเนินงานในพื้นที่	- คณะกรรมการ กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนได้แก่ ปุ๋ย อินทรีย์/ กองทุนข้าวสาร/ เมล็ดพันธุ์ข้าว/ ผักปลอดภัย จำนวน 12 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวม ทั้งสิ้น 60 คน	- นำคณะกรรมการกลุ่มฯ ไป ศึกษา ดูงานด้านวิสาหกิจ ชุมชน จำนวน 2 วัน	- คณะกรรมการกลุ่มฯ สามารถนำความรู้ที่ได้ จากการศึกษาดูงาน นำมาใช้ เป็นแนวทางในการ ดำเนินงานของตนเองได้	✓		
9.4. - การสำรวจ/จัดเก็บ ข้อมูลด้านการผลิต/ การตลาด และจัดเวที วิเคราะห์/ สังเคราะห์ ข้อมูล	- เพื่อให้ชุมชนมีข้อมูลด้าน วิสาหกิจชุมชน นำมาสร้าง การ เรียนรู้ การตัดสินใจ และ ปรับปรุง วิธีการผลิต เพื่อนำไปสู่การ	- ชาวบ้านในพื้นที่ เป้าหมาย จำนวน 12 ตำบลๆ ละ 100 ราย	- ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ไป สำรวจ ข้อมูลด้านวิสาหกิจชุมชน - จัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ ตำบลละ 100 ชุด - สรุปวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มา	- เครือข่าย มีข้อมูลด้าน วิสาหกิจชุมชน สามารถ นำมาใช้ในการวางแผน วิสาหกิจชุมชนได้ อย่างเป็นระบบและมี ประสิทธิภาพ	✓		

			วางแผนวิสาหกิจชุมชนได้ อย่างเป็นระบบและมี ประสิทธิภาพ		ศึกษา เรียนรู้และวางแผนการพัฒนา กลุ่มต่อไป					
9.5.	สนับสนุนการขับเคลื่อน กิจกรรมด้านวิสาหกิจ ชุมชน จำนวน 12 ตำบล ในโครงการ									
9.5.1. การจัดเวทีสร้าง การเรียนรู้ ข้อมูล แบบรอบด้าน (บั ญ ชี ครัวเรือน เพื่อสร้างการ เปลี่ยนแปลง/ ข้อมูล ด้าน การ การตลาด ฯลฯ)	- เพื่อให้ชุมชนได้เกิดการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ข้อมูลที่ดี จัดเก็บ นำไปสำรวจ แผนการพัฒนากลุ่มและ วางแผนพัฒนาชุมชนได้	- คณะกรรมการ ระดับตำบล จำนวน 12 ตำบล	- คณะกรรมการตำบล จัด ประชุม ประจำเดือน เพื่อปรึกษาหารือ ใน การดำเนินงานและนำข้อมูล ที่จัดเก็บได้มาสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ร่วมกัน	- ชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยน และเรียนรู้ข้อมูล ซึ่ง สามารถนำไปสำรวจ แผนการพัฒนากลุ่มและ วางแผนพัฒนาชุมชนได้	✓	✓	✓			

9.5.2. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ	- เพื่อสนับสนุนการดำเนินการดำเนินงานของคณะกรรมการระดับตำบล ในพัฒนาชุมชนของตนเอง เช่น งบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์/ ความรู้/ข่าวสาร/สถานที่/ บุคลากร ฯลฯ	- คณะกรรมการระดับตำบล จำนวน 12 ตำบล	- คณะกรรมการและคณะทำงานระดับจังหวัด/คณะกรรมการระดับตำบล ประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ตลอดจนบุคคลทั่วไป เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่	- เกิดภาคีความร่วมมือต่างๆ เพื่อสนับสนุนชุมชนในการดำเนินงานการพัฒนาพื้นที่	✓	✓	✓	✓	✓
9.5.3. การพัฒนาด้านการบรรจุกิจกรรมที่เหมาะสมกับลูกค้	- เพื่อให้กลุ่มฯ มีบรรจุกิจกรรมที่เหมาะสมในการทำการตลาดกับกลุ่มลูกค้าของตนเอง	- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 12 กลุ่ม	- สนับสนุนวิชาการด้านบรรจุภัณฑ์ให้แก่กลุ่มฯ	- กลุ่มฯ มีความรู้และบรรจุกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มลูกค้า ทำให้สามารถเพิ่มช่องทางการตลาดได้	✓				
9.6. สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ (แหล่งเรียนรู้ชุมชน) ในงานวิสาหกิจชุมชน									
9.6.1. การจัดทำระบบข้อมูลเอกสารรวบรวมองค์	- เพื่อศูนย์การเรียนรู้ด้านวิสาหกิจชุมชน มีข้อมูลเอกสารสื่อต่างๆ ใช้ในการ	- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจำนวน 4 แห่ง ประเด็นละ	- สนับสนุนให้ศูนย์การเรียนรู้ด้านวิสาหกิจชุมชนฯ จัดทำข้อมูล	- ศูนย์การเรียนรู้ด้านวิสาหกิจชุมชนฯ มีข้อมูลเอกสาร สื่อต่างๆ ใช้ใน					✓

ความรู้ และ ประสบการณ์ ในการทำ กิจกรรม และสื่อ ประกอบการ เรียนรู้	เผยแพร่	1 แห่ง คือ ปุ๋ย อินทรีย์/กองทุน ข่าวสาร/เมล็ด พันธุ์ข้าว/ ผักปลอดภัย	เอกสาร สื่อต่างๆ ใช้ในการ เผยแพร่	การ เผยแพร่ แก่ผู้มาเรียนรู้ ได้ อย่างชัดเจน					
9.6.2. การฝึกอบรม ให้กับคณะ กรม- การ/สมาชิก การ ฝึกอบรมเพื่อ เป็น วิทยากร ท้องถิ่น of Trainer)	- เพื่อให้ศูนย์การเรียนรู้ด้าน วิสาหกิจชุมชน มีวิทยากร ท้องถิ่น ถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้แก่บุคคลต่างๆ ได้	- คณะกรรมการ กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน จำนวน 12 กลุ่มๆ ละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน	- ฝึกอบรมให้ความรู้หลักสูตร วิทยากรท้องถิ่น ให้แก่ คณะกรรมการกลุ่ม	- เกิดวิทยากรท้องถิ่น จำนวน 60 คนที่สามารถ ถ่ายทอดความรู้ได้	✓				
9.6.3. การเชื่อมโยงกับ สถาบันวิชาการ	- เพื่อสนับสนุนด้านความรู้และ วิชาการต่างๆ แก่กลุ่ม	- กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนจำนวน	- ประสานงานขอความร่วมมือ กับ	- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ฯ จำนวน 12 กลุ่ม มี	✓	✓	✓	✓	✓

วิชาการ	และแหล่ง	วิสาหกิจชุมชน	12 กลุ่ม	หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่สนับสนุน ด้านความรู้และวิชาการต่างๆ แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	ความรู้				
9.7.	- การส่งเสริมการทำงาน เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ระดับจังหวัด	- เพื่อให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เครือข่ายงานประเด็นทั้ง 4 ประเด็น	- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 12 กลุ่ม	- จัดประชุมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อรวบรวมและศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงาน แต่ละประเด็น ได้แก่ การศึกษา ทดลอง สรุปผล /ปรับปรุงร่วมกัน	- เครือข่ายงานทั้ง 4 ประเด็น ได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการทำงานร่วมกัน สามารถนำข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ภูมิปัญญา ไปพัฒนาการทำงานของตนเองได้	✓	✓	✓	✓
9.8.	- การจัดทำสื่อเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ ให้ เกษตรกรทั่วไป หน่วยงานต่างๆ และ ผู้สนใจทั่วไปและการ จัดแสดงผลงาน และงานวิชาการ	- เพื่อให้บุคคลสาธารณะ ได้รับรู้ข่าวสาร ตลอดจนได้เรียนรู้การทำงานของกลุ่ม เครือข่ายชาวบ้านในเรื่องการจัดการแก้ปัญหาความยากจน ตามประเด็นงานที่สามารถให้ แนวคิดและแนวทางการ	- บุคคลสาธารณะทั่วไป ที่สนใจ กระบวนการ ทำงานของชุมชน อย่างน้อย 1,000 ราย	- ผลลัพธ์เพื่อเผยแพร่การดำเนินงานของโครงการฯ ทั้ง คู่มือ ซีดี ไปสเตอร์ แก่ บุคคล สาธารณะทั่วไป	- บุคคลสาธารณะชนทั่วไป สามารถได้รับรู้ข่าวสาร ตลอดจนได้เรียนรู้การทำงานของกลุ่มเครือข่ายชาวบ้าน ซึ่งนำไปเป็น แนวคิดและแนวทางการทำงานได้	✓			•

	"มหาวิทยาลัยกิจ ชุมชน จังหวัด ชัยนาท"	ทำงาน ได้ เช่นคู่มือ ซีดี โปรแกรม ฯลฯ							
9.9.	- การให้คำปรึกษา แนะนำประสานงาน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน (พื้นที่ขยาย 9 ตำบล)	- เพื่อหนุนเสริมงานด้าน วิชาการ ให้กับคณะกรรมการตำบล/ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนระดับ ตำบล สามารถยกระดับใน การ บริหารจัดการกลุ่มตนเองได้	- กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนซึ่งเป็น พื้นที่ พื้นที่ขยาย จำนวน 9 ตำบล	- ให้ความรู้ด้านวิชาการ - ให้คำปรึกษา แนะนำ และ ประสานงานในด้านต่างๆ - เพื่อติดตามความก้าวหน้า ในการดำเนินงานในพื้นที่	✓	✓	✓	✓	- คณะกรรมการตำบล/ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ระดับตำบลและเครือข่าย งานประเด็นมีความรู้ ความเข้าใจสามารถ ยกระดับในการบริหาร จัดการเองได้
9.10.	- การประชุมคณะกรรมการ จังหวัด	- เพื่อให้คณะกรรมการ เครือข่าย ภาคประชาชนระดับจังหวัดมี การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการทำงานในพื้นที่และ สร้างความเข้าใจในการ ดำเนิน โครงการร่วมกัน	- คณะกรรมการ โครงการระดับ จังหวัด จำนวน 27 คน	- จัดประชุมพูดคุย แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ ทุก 2 เดือน/ ครั้ง รวม 9 ครั้ง	✓	✓	✓	✓	- คณะกรรมการฯ ได้มีการ แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ และเข้าใจในการดำเนิน โครงการเพิ่มมากขึ้น และ สามารถนำข้อมูลที่ได้ไป ปรับใช้ในพื้นที่ของ ตนเองได้
9.11.	- การสรุปบทเรียนการ ดำเนินงานโครงการที่ ผ่านมา	- เพื่อนำความรู้ที่เกิดขึ้นในการ ดำเนินโครงการมาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และสรุป	- คณะทำงาน จังหวัดและคณะ กรรมการ กลุ่ม	- จัดเวทีแลกเปลี่ยน ระบุ การ และสรุปบทเรียนร่วมกัน	✓	✓	✓	✓	- ได้รับทราบผลการ ดำเนินงานที่ผ่านมา พร้อมทั้งได้ บทเรียน

		บทเรียน ร่วมกัน	วิสาหกิจชุมชน จำนวน 70 คน	ร่วมกันเพื่อนำไป ประยุกต์ใช้งานต่อไป				
9.1	- การรายงานผลการ ดำเนินงานโครงการต่อ ผู้เกี่ยวข้อง 6 เดือน/ ครั้ง	- เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องใน โครงการได้ทราบผลการ ดำเนินงานทั้งด้านความสำเร็จ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค ต่างๆ	- กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน จำนวน 12 กลุ่ม	- ตรวจสอบผลการดำเนินงานใน พื้นที่ - รวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน โครงการ - จัดสรุป/พิมพ์เป็นเอกสารส่ง ให้ ผู้เกี่ยวข้อง	- ผู้เกี่ยวข้องในโครงการ ได้รายงานสรุปผลการ ดำเนินงานที่ผ่านมาทั้ง 18 เดือน	✓	✓	✓
9.13	- การบริหารจัดการ โครงการฯ เพื่อให้มี ประสิทธิภาพและ คุณภาพของโครงการ	- เพื่อให้การดำเนินงานและการ จัดการโครงการเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ	- ผู้เกี่ยวข้องใน โครงการ	- อ่านความสอดคล้องใน ด้าน การ บริหารจัดการโครงการ (งบประมาณ/กิจกรรม) - ควบคุม ดูแล การดำเนินงาน ให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ โครงการ	- การดำเนินงานโครงการมี ประสิทธิภาพทั้งใน ด้าน ทำงานและด้านการ จัดการ ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่วางไว้	✓	✓	✓

10. งบประมาณในการดำเนินงานโครงการ

กิจกรรม	งบประมาณ สกว.				รวม งบประมาณ	รวม งบประมาณ ความร่วมมือ	รวม งบประมาณ
	6 เดือน	12 เดือน	18 เดือน	รวม			
10.1. การส่งเสริมการทำบัญชีครัวเรือนชาวบ้านอย่างต่อเนื่องเพื่อเกิดกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ จำนวน 600 ครัวเรือน ระยะเวลา 12 เดือน (ค่าจัดเก็บแบบบันทึกบัญชีครัวเรือน)	75,000.-	54,000.-	-	129,000.-	-	-	129,000.-
10.2. อบรมให้ความรู้แก่ผู้นำกลุ่มเกี่ยวกับการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ จำนวน 2 รุ่นๆ ละ 30 คน ระยะเวลา 3 วัน/รุ่น	126,000.-	-	-	126,000.-	-	-	126,000.-
10.3. การศึกษาดูงานต้นแบบงานวิสาหกิจชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ	126,000.-	-	-	126,000.-	-	-	126,000.-
10.4. การสำรวจ/จัดเก็บข้อมูลด้านการผลิต/การตลาด และจัดเวทีวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล จำนวน 12 กลุ่มๆ ละ 100 ชุด	18,000.-	-	-	18,000.-	-	-	18,000.-
10.5. สนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านวิสาหกิจชุมชน จำนวน 12 ตำบลในโครงการ 10.5.1. ในการจัดเวทีสร้างการเรียนรู้ข้อมูลแบบรอบด้าน 10.5.2. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ(งบประมาณจากภาค-เงินทุน/อุปกรณ์ความรู้/ เครื่องเขียนสิ่งพิมพ์/สถานที่/บุคลากร) 10.5.3. การพัฒนาด้านการบรรจุภัณฑ์ที่มีมาตรฐาน	108,000.- - -	108,000.- - 120,000.-	108,000.- - -	324,000.- - 120,000.-	- 600,000.- -	-	324,000.- 600,000.- 120,000.-
10.6. สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ (แหล่งเรียนรู้ชุมชน) วิสาหกิจชุมชน 4 แห่ง 10.6.1. การจัดทำระบบข้อมูล เอกสารรวบรวมองค์ความรู้และประสบการณ์ในการทำกิจกรรมและสื่อประกอบการเรียนรู้ 10.6.2 การฝึกอบรมให้กับคณะกรรมการ/สมาชิก การฝึกอบรมเพื่อเป็นวิทยากรท้องถิ่น (Training of Trainer) (งบประมาณจากภาคี)	- - -	160,000.- - -	160,000.- - -	320,000.- - -	- 35,000.- -	-	320,000.- 35,000.- -

กิจกรรม	งบประมาณ สกว.				งบประมาณ รวม	รวม งบประมาณ
	6 เดือน	12 เดือน	18 เดือน	รวม		
10.7. การส่งเสริมการทำงานเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนระดับจังหวัด (4 ประเด็น)	30,000.-	25,000.-	25,000.-	80,000.-	-	80,000.-
10.8. การจัดทำสื่อเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ให้เกษตรกรทั่วไป หน่วยงานต่างๆ และผู้สนใจทั่วไป	-	-	100,000.-	100,000.-	-	100,000.-
และการจัดแสดงผลงาน"มหกรรมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดชัยนาท"	-	-	145,500.-	145,500.-	-	145,500.-
10.9. การให้คำปรึกษา แนะนำ ประธานงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนซึ่งเป็นพื้นที่ขยาย 9 ตำบล	-	-	-	-	54,000.-	54,000.-
10.10. การประชุมคณะทำงานจังหวัด 2 เดือน/ครั้ง	37,500.-	37,500.-	37,500.-	112,500.-	-	112,500.-
10.11. สรุปบทเรียนการดำเนินงานโครงการฯ	-	-	60,000.-	60,000.-	-	60,000.-
10.12. รายงานผลการดำเนินงานโครงการต่อผู้เกี่ยวข้อง 6 เดือน/ครั้ง	5,000.-	5,000.-	5,000.-	15,000.-	-	15,000.-
10.13. การบริหารจัดการโครงการ	278,000.-	278,000.-	268,000.-	824,000.-	-	824,000.-
10.13.1. ค่าตอบแทนนักวิชาการ จำนวน 1 คน เดือนละ 15,000 บาท	90,000.-	90,000.-	90,000.-	270,000.-	-	270,000.-
10.13.2. ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ประสานเครือข่าย จำนวน 1 คน เดือนละ 10,000 บาท	60,000.-	60,000.-	60,000.-	180,000.-	-	180,000.-
10.13.3. ค่าตอบแทนผู้ประสานงาน/ธุรการ จำนวน 1 คนๆ ละ 6,000 บาท/เดือน	36,000.-	36,000.-	36,000.-	108,000.-	-	108,000.-
10.13.4. ค่าพาหนะเดินทาง	36,000.-	36,000.-	36,000.-	108,000.-	-	108,000.-
10.13.5. ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/เครื่องเขียน สำนักงาน	12,000.-	12,000.-	12,000.-	36,000.-	-	36,000.-
10.13.6. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน (ไฟฟ้า/ประปา/โทรศัพท์/ไปรษณีย์)	24,000.-	24,000.-	24,000.-	72,000.-	-	72,000.-
10.13.7. ค่าใช้จ่ายประสานงานกับส่วนกลาง	20,000.-	20,000.-	10,000.-	50,000.-	-	50,000.-
รวมค่าใช้จ่ายโครงการทั้งสิ้น	803,500.-	787,500.-	909,000.-	2,500,000.-	689,000.-	3,189,000.-

11. แผนงานในการดำเนินงานโครงการ

[illegible]

12. องค์การภาคีความร่วมมือ :

- จังหวัดชัยนาท โดยท่านผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท
- สำนักงานจังหวัด (แผนงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชัยนาท)
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยนาท
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยนาท
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยนาท
- สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท
- ศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์ข้าวจังหวัดชัยนาท
- ศูนย์วิจัยข้าวชัยนาท
- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรที่ 5
- สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดชัยนาท
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัยนาท
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชัยนาท
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดชัยนาท
- สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดชัยนาท
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายของโครงการทั้ง 12 ตำบล
- ท้องการข้าวจังหวัดชัยนาท
- ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและส่งเสริมเผยแพร่การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
- คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก
- สมาคมพัฒนาผู้ประกอบการผู้สูงอายุชนบท

13. ผลที่คาดว่าจะได้รับ:

- 13.1.กลุ่มวิสาหกิจชุมชน (ปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ, กองทุนข้าวสาร, เมล็ดพันธุ์ข้าว, ผักปลอดภัย) จำนวน 12 กลุ่ม มีการบริหารจัดการที่ดี มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ (การจัดการวัตถุดิบ/การผลิต/การตลาด/การเงิน/การบรรจุภัณฑ์/การประชาสัมพันธ์)
- 13.2.เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนภายใต้โครงการความร่วมมือฯ จำนวน 12 กลุ่ม และพื้นที่ขยายอีก 9 กลุ่ม มีข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการงานวิสาหกิจชุมชนของตนเอง
- 13.3.ชาวบ้านชาวบ้านเกิดกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ ด้วยการใช้ข้อมูล ส่งผลให้เกิดวิเคราะห์เป็นระบบมากขึ้นและตระหนักในการพัฒนาสถานการณ์ด้วยข้อมูลที่สามารถอ้างอิงได้ จำนวน 600 ครัวเรือน

- 13.4. ชาวบ้านไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของครัวเรือนที่ทำบัญชี สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภค (เช่น ปลูกผักไว้ทานเองเพื่อสุขภาพ) การออม (คือลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นหรือสิ่งที่ไม่ค่อยจำเป็น) การผลิต (เช่น เติมปลูกข้าวเพื่อขาย เปลี่ยนเป็นปลูกข้าวเพื่อขายเมล็ดพันธุ์) เกิดการรวมแรงกันของคนในครอบครัวและชุมชนที่จะปลดหนี้ เกิดความมีเหตุมีผล ความพอประมาณ และภูมิคุ้มกันของครอบครัวในการจัดการกับเศรษฐกิจของตนเอง
- 13.5. เกิดศูนย์การเรียนรู้ด้านวิสาหกิจชุมชน จำนวน 4 ศูนย์ (ศูนย์การเรียนรู้ปุยอินทรีย์/ชีวภาพ, ศูนย์การเรียนรู้เมล็ดพันธุ์ข้าว, ศูนย์การเรียนรู้กองทุนข้าวสาร, ศูนย์การเรียนรู้ผักปลอดภัย) และมีวิทยากรท้องถิ่นถ่ายทอดความรู้ จำนวน 60 คน
- 13.6. มีสื่อเผยแพร่และได้แสดงผลงานด้านวิสาหกิจชุมชนให้เกษตรกรทั่วไป หน่วยงานต่างๆ และผู้สนใจทั่วไป นำไปใช้เป็นแนวทางต่อไปได้ เช่น ซีดี ไปสเตอร์ และคู่มือการทำวิสาหกิจชุมชน (ปุยอินทรีย์/ชีวภาพ, กองทุนข้าวสาร, เมล็ดพันธุ์ข้าว, ผักปลอดภัย) จำนวน 500 ชุด
- 13.7. เกิดการบูรณาการวางแผนงานร่วมกับท้องถิ่น/จังหวัด

14. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

- 14.1. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้ง 12 กลุ่ม มีการบริหารงานด้านองค์กรเป็นระบบ กล่าวคือ มีคณะกรรมการดำเนินงานและแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน
- 14.2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้ง 12 กลุ่มมีการบริหารงานด้านวัตถุดิบ ด้านการผลิตและการตลาด ตลอดจนการบริหารการเงินที่ชัดเจนและถูกต้องสามารถตรวจสอบได้
- 14.3. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้ง 12 กลุ่ม มีการเก็บข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลด้านวัตถุดิบ/การผลิต ข้อมูลการตลาด (การอุปโภคบริโภค) สามารถวิเคราะห์เพื่อใช้ในการตัดสินใจในการดำเนินงานของกลุ่มได้
- 14.4. ชุมชนมีกิจกรรมทำร่วมกันได้เข้าร่วมเวทีการเรียนรู้ข้อมูลร่วมกันอย่างสม่ำเสมอในระดับ ตำบล ระดับเครือข่าย และระดับจังหวัด สามารถนำไปใช้การพัฒนากลุ่ม/เครือข่ายได้
- 14.5. ครัวเรือนในระดับชุมชน มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายในครัวเรือนไปในทางที่ดีขึ้นและมีการวางแผนการจ่ายในครัวเรือนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 14.6. ชุมชนมีการทำงานร่วมกันกับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หน่วยงานราชการ ภาควิชาการ และภาคเอกชน

ลงชื่อ
(นายวันชัย เลิศฤทธิ์)

ผู้เสนอโครงการ

ประธาน

เครือข่ายภาคีความร่วมมือเพื่อการพัฒนาตำบลเข้มแข็งจังหวัดชัยนาท

รายชื่อคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ :

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	นายวันชัย เลิศฤทธิ์	ประธาน
2	นายพงศ์อุดม ศรีบุญปวน	รองประธาน
3	นางปาน เอี่ยมสุภา	รองประธาน
4	นางยุพิน ชำนิล	เลขานุการ
5	นายเดช รัชฎาวงศ์	กรรมการ
6	พ.ท.มณูญ คนพินิจ	กรรมการ
7	ร.ท.ชัยพร วรรณพัฒน์	กรรมการ
8	นายสวิง ปานหลุมข้าว	กรรมการ
9	นางกิมเฮียง เรืองเทศ	กรรมการ
10	นายพ่ายพ บุญสาส์	กรรมการ
11	นายสุชิน เนียมทอง	กรรมการ
12	นายวิรัชชัย บัวทอง	กรรมการ
13	นางสมหมาย เจือจาน	กรรมการ
14	นายประสพโชค อยู่โต	กรรมการ
15	นายเทพชัย ปานแม้น	กรรมการ
16	นายจวน สวัสดิ์	กรรมการ
17	นางปราณี อิมอาเทศ	กรรมการ
18	นายพรตนัย ตาคะ	กรรมการ
19	นายสุพรรณ จันทรศรี	กรรมการ
20	นายผิน พยัคฆ์มาก	กรรมการ
21	นายธนิศ นิยมพญา	กรรมการ
22	นายมนัส บุญอ้อม	กรรมการ
23	นางรารวรรณ นงบาง	กรรมการ
24	นายสมพร วงษ์สนอง	กรรมการ
25	นายนิคม เลิศหิมี	กรรมการ
26	นายดาว เรืองบานเย็น	กรรมการ
27	นายสะอาด พ่วงพุ่ม	กรรมการ

ที่ปรึกษาโครงการ:

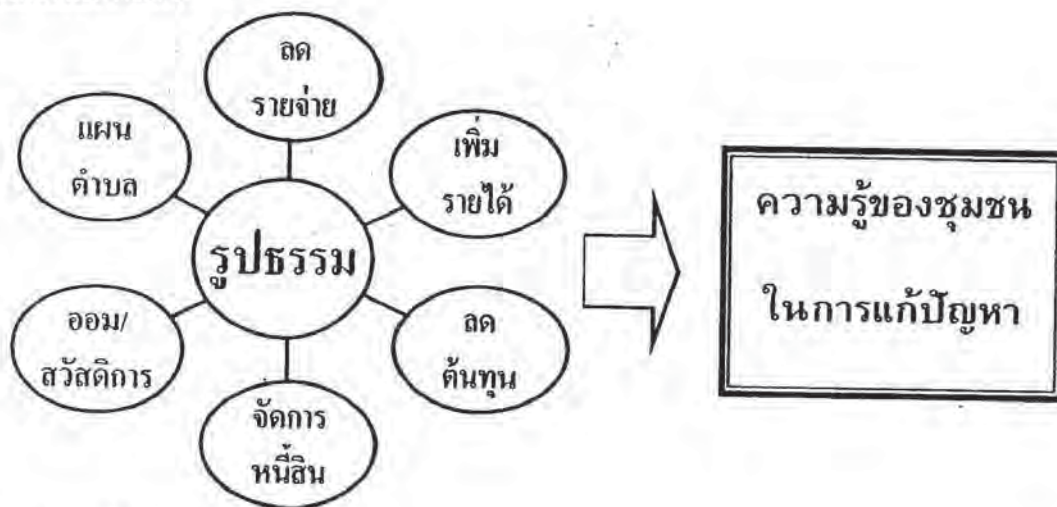
1. นายจำลอง โพธิ์สุข ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท
2. นางพรณี งามขำ รองผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท
3. ดร.ชชี นฤทุม นักวิชาการด้านการเกษตร

โครงการวิจัย

"กระบวนการสร้างข้าวปลอดภัย พืชกินได้ ไม่เป็นยา" จังหวัดอุทัยธานี

หลักการเหตุผล

จากกระบวนการดำเนินงานโครงการที่ผ่านมาได้มีการจัดเก็บข้อมูลโดยบัญชีครัวเรือน ในการวิเคราะห์ข้อมูลของครัวเรือน สะท้อนให้เห็นความรุนแรงของปัญหาที่คนในชุมชนกำลังเผชิญอยู่ มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น เกิดกิจกรรมการแก้ปัญหาหลากหลาย เช่น ปัญหาหนี้สิน ปัญหาสุขภาพ ปัญหาต้นทุนสูง ปัญหาน้ำและที่ดิน ปัญหาอาชีพ-รายได้ สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุหนึ่งของความยากจน จากกระบวนการทำงานทำให้เกิดการแก้ไขปัญหาในระดับบรรเทาทุกข์เกิดข้อค้นพบกิจกรรมบรรเทาทุกข์แก้ปัญหาเฉพาะหน้า สร้างกำลังใจ สร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรท้องถิ่นอย่างเท่าเทียม จะเริ่มต้นในการสร้างความเปลี่ยนแปลงของคนท้องถิ่นกำหนดตนเองอย่างมีส่วนร่วม ในการทำงานครั้งนี้ได้มีแนวทางดังนี้

แผนภาพการวิเคราะห์รูปธรรมการแก้ปัญหา

จากกิจกรรมบรรเทาทุกข์สร้างความตระหนักให้ครอบครัว ชุมชน เห็นศักยภาพตนเองในการจัดการท้องถิ่นของตนเอง จากความรู้ของชุมชนที่ผสมผสานทั้งความรู้ภายในชุมชน ความรู้ภายนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง เหมาะสมกับสภาพปัญหา ภูมิศาสตร์ แต่ละพื้นที่ซึ่งแตกต่างกัน โดยมีรูปธรรมการแก้ปัญหา คือ การลดรายจ่าย ซึ่งเป็นการเตือนสติตนเองใช้จ่ายให้เหมาะสม สอดคล้องกับรายรับ รายจ่ายของตนเอง ใช้จ่ายอย่างมีสติรู้ว่ารายจ่ายเรื่องอะไรควรลด รายจ่ายอะไรควรเลิก ปรับพฤติกรรม ลด ละ เลิก อบายมุข ช่วยกันประหยัดรายจ่ายในครอบครัว เช่น น้ยาล้างจาน ปลูกผักสวนครัวสร้างแหล่งอาหาร ตู๋เย็นข้างบ้าน การใช้ผงซักฟอกสูตรประหยัด ประหยัดน้ำด้วยการปลูกต้นไม้ 1 หลุม 5 ต้น ฯลฯ **เพิ่มรายได้** เกิดการรวมกลุ่มอาชีพในชุมชน เช่น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จำหน่ายยาหม่อง ทำโรงงานน้ำดื่ม ฯลฯ **การลดต้นทุน** จากข้อมูลการลงทุนหลายรายการ เช่น ค่าน้ำมันเครื่องสูบน้ำ ค่าจ้างแรงงาน ค่าไถ ค่าหว่าน ค่าเกี่ยว ค่าปุ๋ย ค่ายา ฯลฯ รายการที่มีรายจ่ายสูงที่สุดคือ ค่าปุ๋ย ค่ายา เคมี ซึ่งมีราคาเพิ่มขึ้นทุกปี และใช้ในปริมาณมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความตระหนักถึงต้นทุนที่สูงและยังมีการตรวจสอบเคมีในเลือด ยิ่งทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการลดต้นทุนการผลิต และผลิตอาหารปลอดภัยเพื่อตนเอง ผู้บริโภค เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมไม่ทำลายแหล่งน้ำ พื้นฟูสภาพดิน ด้วยการทำเกษตรอินทรีย์ **จัดการหนี้สิน** รู้ที่มาของหนี้สินสามารถให้หลุดจากวงจรหนี้สินได้ มีแผนในการจัดการหนี้สิน ด้วยการ **ไม่เพิ่มหนี้** หยุดการกู้เงินเพิ่ม หาทางปลดหนี้ที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตตนเองซึ่งมีวิธีการแตกต่างกันออกไป **การออม** ซึ่งเป็นรากฐานเศรษฐกิจสร้างแหล่งเงินทุนฉุกเฉินของ

ครอบครัวซึ่งการออมสามารถออมจากการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น หรือการออมจากรายรับ เมื่อมีรายรับแบ่งส่วนหนึ่งไว้ออมทันที การจัดสวัสดิการ สร้างความมั่นคงดูแลคนในชุมชนอย่างเอื้ออาทรตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย ทั้งความทุกข์ ความสุข ให้กำลังใจ กันและกัน **แผนตำบล** เป็นแผนที่มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลรายรับ รายจ่ายครัวเรือน กำหนดเป็นแผนชีวิตจัดการตัวเอง **จัดการครอบครัว** คนในครอบครัวรู้รายรับ รายจ่ายตนเอง สามารถวางแผนการใช้จ่ายในอนาคตให้สอดคล้อง สมดุลกับชีวิต จากแผนชีวิตยกระดับสู่**แผนตำบล** กำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นที่มาจากฐานข้อมูลของชุมชน เกิดการพัฒนา กระบวนการแก้ปัญหา ขยายผล พัฒนาต้นแบบ เกิด**ข้อค้นพบความรู้ของชุมชนในการแก้ปัญหาความยากจน** คือ **หนึ่ง ข้อมูลการตัดสินใจ** เป็นความรู้เกี่ยวกับการใช้ข้อมูลกำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองตั้งแต่การปรับพฤติกรรม การวางแผนชีวิต วางแผนตำบล กำหนดทิศทางการยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมจากฐานข้อมูลชุมชน คือ ความรู้เรื่อง การจัดทำ บัญชีครัวเรือนสู่การจัดการตนเอง **สอง การแก้ปัญหาความยากจน** เป็นความรู้เกี่ยวกับการลดรายจ่าย สร้างรายได้เสริม คือ ความรู้เรื่อง การลดปลดหนี้ เกษตรอินทรีย์ เศรษฐกิจพอเพียง **สาม การเมืองภาคประชาชน** เป็นความรู้เกี่ยวกับการสร้าง กระบวนการมีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมจัดสรรผลประโยชน์ ผ่านกลไกสภาองค์กรชุมชน คือ เรื่องการ พัฒนาสภาองค์กรชุมชนให้เป็นกลไกการจัดการตนเอง ,เรื่อง การสร้างตำบลเข้มแข็ง

ในความรู้ต่างๆเหล่านี้ถูกยกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน 3 ระดับ คือ

1. **แหล่งเรียนรู้ระดับบุคคล** ซึ่งมีหลายประเด็นที่เกิดจากการพัฒนาการแก้ปัญหาในครัวเรือนจนกระทั่งเป็นรูปธรรมการ แก้ปัญหาเป็นสถานการณ์การเรียนรู้ที่เป็นตัวอย่างให้คนอื่นทำตามมีคุณสมบัติ ดังนี้ **มีการทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง** จัดบันทึก ข้อมูลความเป็นจริง สรุปจำแนกแยกแยะให้เห็นจุดอ่อน จุดแข็งของรายรับ รายจ่าย วางแผนจัดการตัวเอง มีการลดรายจ่ายใน หลายรูปแบบ เช่น ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ตู้นเย็นข้างบ้านสร้างแหล่งอาหารในครอบครัว ใช้ผงซักฟอกสูตรประหยัด ทำน้ำยา เอนกประสงค์ใช้เอง ฯลฯ **การปรับอาชีพ**ให้สร้างรายได้ไม่สร้างภาระ เช่น การลดต้นทุนสารเคมีทางการเกษตรใช้สารอินทรีย์ ทดแทน ลดค่าจ้างแรงงานภายนอกใช้แรงงานในครอบครัวทดแทน ฯลฯ **เพิ่มเงินออม** ทั้งออมจากการลดรายจ่าย ออมจาก การแบ่งเงินจากรายได้มาออมก่อนที่จะนำไปใช้จ่ายอื่นๆ จัดการหนี้สินตั้งแต่รู้สภาพหนี้ จำนวนหนี้สินทั้งหมดเท่าไร แบ่งเป็นหนี้ในระบบ นอกระบบ มีวิธีการคืนหนี้ที่ชัดเจน เมื่อมีแผนการจัดการตัวเองที่ชัดเจนแล้วต้อง **ลงมือทำอย่างต่อเนื่องใน วิถีชีวิต** ไม่ทำเพียงแค่สร้างภาพให้คนอื่นดูเท่านั้นแต่เป็นการทำจริงในวิถีชีวิต เช่น ตู้นเย็นข้างบ้านถ้าทำอย่างต่อเนื่องจะสามารถ เป็นแหล่งอาหารให้ครอบครัวได้จริง สามารถลดรายจ่ายได้อย่างเห็นได้ชัด ฯลฯ เกิดการ**แก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม** สามารถ เป็นแหล่งเรียนรู้ให้คนที่สนใจได้อย่างชัดเจนหลายสถานี ดังนี้

1.1 **คนต้นแบบในการใช้บัญชีครัวเรือนจัดการครอบครัว** ซึ่งจะขอหยิบยกมาเฉพาะรายชื่อของบุคคลต้นแบบที่ถอด ความรู้แล้ว จำนวน 104 คน

1.2 **สถานี 1 หลุม 5 ต้น** เป็นเรื่องเกี่ยวกับการประหยัดน้ำและรักษาสิ่งแวดล้อมในครัวเรือน ด้วยการปลูกต้นไม้ใน 1 หลุม มีไม้ใหญ่ผักสวนครัวรวมกัน 5 ต้น ใช้น้ำเหลือจากซักผ้า ล้างจานมารดต้นไม้ ช่วยประหยัดน้ำ น้ำล้างจาน น้ำซักผ้า สามารถไล่หนอนแมลงได้ ซึ่งรายชื่อครอบครัวที่เป็นสถานการณ์เรียนรู้ 1 หลุม 5 ต้น มี 89 คน

1.3 **สถานีการเรียนรู้ส้มโอปลอดสาร** เป็นแหล่งเรียนรู้การปลูกส้มโอปลอดสาร ซึ่งนำแนวคิด 1 หลุม 5 ต้นมาใช้ใน สวนส้มด้วยการปลูกพริกได้ส้ม มีการบริหารจัดการต้นทุนด้วยการทำบัญชีครัวเรือน คือ สวนส้ม คุณบานเย็น แสกรัง ตำบล หาดทอง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเกษตรกรจังหวัดให้ความสนใจประกาศเป็นแหล่งท่องเที่ยวเกษตรปลอดสารของจังหวัด อุทัยธานี

1.4 สถานีการเรียนรู้ผ้าทอลายโบราณ เป็นแหล่งเรียนรู้การทอผ้าลายโบราณสร้างรายได้ให้ชุมชน ที่บ้าน คุณประทีป วิเศษศรี ตำบลโคกหม้อ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดอุดรธานี

1.5 สถานีการเรียนรู้เตาอบแสงอาทิตย์ และถ่านแท่ง เป็นแหล่งเรียนรู้การประหยัดพลังงาน ที่บ้าน คุณจรัส โยธา ตำบลเขากวางทอง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

1.6 สถานีการเรียนรู้แผนที่แผ่นดิน (บ้านปายน้ำเงิน) เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ครอบครัวที่มีการทำบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง ลดรายจ่ายในครัวเรือน สร้างแหล่งอาหารในครอบครัว มีจำนวน 27 ตำบล 260 ป้าย (ครอบครัว)

1.7 สถานีการเรียนรู้ลดรายจ่ายด้วยผงซักฟอกสุดประหยัด เป็นการลดรายจ่ายด้วยการใช้ผงซักฟอกให้ฟองน้อยซักสะอาดจากศูนย์บางกุง ตำบลสะแกกรัง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรฯ โดยสภาองค์กรชุมชนเป็นแกนหลักในการส่งเสริมการลดรายจ่ายด้วยผงซักฟอกสุดประหยัด จำนวน 22 ตำบล

1.8 สถานีการเรียนรู้น้ำส้มควันไม้ เป็นแหล่งเรียนรู้การทำน้ำส้มควันไม้สารไล่แมลง ที่ได้จากการเตาเผาถ่านประหยัดพลังงาน สามารถใช้กึ่งไม้เล็กจากการตัดแต่งกิ่งไม้ในสวนมาเผาในเตาประหยัดพลังงาน ไม่ต้องใช้ไม้ท่อนใหญ่เหมือนเตาเผาถ่านแบบเดิม เมื่อเผาถ่านแล้วควันไฟจะออกมาตามท่อกลั่นเป็นหยดน้ำ นั่นก็คือ น้ำส้มควันไม้ นั่นเอง แหล่งสาธิตน้ำส้มควันไม้ มี 12 ตำบล

1.9 สถานีการเรียนรู้สวัสดิการชุมชน เป็นการหนุนเสริมการจัดสวัสดิการชุมชนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน มีการประสานความร่วมมือหน่วยงานหนุนเสริมการจัดสวัสดิการชุมชน คือ พอช.(สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน) พมจ.(สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) อบต.(องค์กรบริหารส่วนตำบล) และรัฐบาล จำนวน 33 ตำบล

แหล่งเรียนรู้ระดับชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความรู้หลากหลายในแต่ละศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนมีองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ดังนี้ 1.มีความรู้ที่ผ่านการพัฒนาลงมือ ลองถูก จากปฏิบัติจริง ทำให้ความรู้ชุมชนไม่หยุดนิ่งแต่ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างเท่าทันสถานการณ์ เช่น ความรู้เรื่อง การจัดทำบัญชีครัวเรือนสู่การจัดการตนเอง ความรู้เรื่อง การวางแผนจัดการชีวิต สู่การจัดการท้องถิ่น ความรู้เรื่อง การลดปลดหนี้ความรู้เรื่อง เกษตรอินทรีย์ ความรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เรื่องเกษตร ความรู้เรื่องพลังงาน ความรู้เรื่องการมีส่วนร่วมผ่านสภาองค์กรชุมชน ความรู้เรื่องสวัสดิการ ฯลฯ 2.มีผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในความรู้แต่ละเรื่องอย่างชัดเจน 3.มีสถานีการเรียนรู้หลากหลาย เช่น ลดรายจ่าย น้ำส้มควันไม้ 1 หลุม 5 ต้น ฯลฯ 4.มีนักจัดการความรู้ ที่สามารถประสานความร่วมมือให้เกิดการนำความรู้ของชุมชนมาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมีส่วนร่วม 5.มีสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร เช่น บอร์ดนิทรรศการ แพลงสาธิต แผนพับ ฯลฯ และ 6.มีการบริหารจัดการร่วมกัน ในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแต่ละศูนย์มีสถานีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไปตามศักยภาพของตำบล มีจำนวน 35 ตำบล

ให้คนในชุมชนสามารถเข้าถึงทุนทางสังคมของชุมชนได้อย่างเท่าเทียม เกิดการจัดการตนเอง 3 ระดับ คือ

การจัดการตนเองระดับครัวเรือน ส่วนใหญ่การรับผิดชอบรายรับ รายจ่ายในครอบครัวตกเป็นความรับผิดชอบของคนใดคนหนึ่งหรือครอบครัว การทำบัญชีครัวเรือนทำให้คนในครอบครัวได้พูดคุยกันมากขึ้น แบ่งเบาภาระในครอบครัว ช่วยกันค้นหาหนทางบริหารจัดการรายรับ รายจ่ายในครอบครัวให้สมดุล การลดรายจ่าย เป็นจุดเริ่มต้นในการปรับพฤติกรรม ลด ละ เลิก อบายมุข รู้ว่ารายจ่ายเรื่องอะไรควรลด รายจ่ายอะไรควรเลิก ช่วยกันประหยัดรายจ่ายในครอบครัว เช่น น้ำยาล้างจาน ปลุกผักสวนครัวสร้างแหล่งอาหารตู้เย็นข้างบ้าน การใช้ผงซักฟอกสุดประหยัด ประหยัดน้ำด้วยปลูกลงต้นไม้ 1 หลุม 5 ต้น ฯลฯ การลดต้นทุน ซึ่งรายจ่ายการลงทุนค่าสารเคมีทางการเกษตร กระตุ้นให้เกษตรกรเกิดแรงบันดาลใจที่จะลดรายจ่ายด้วยการ ทำ

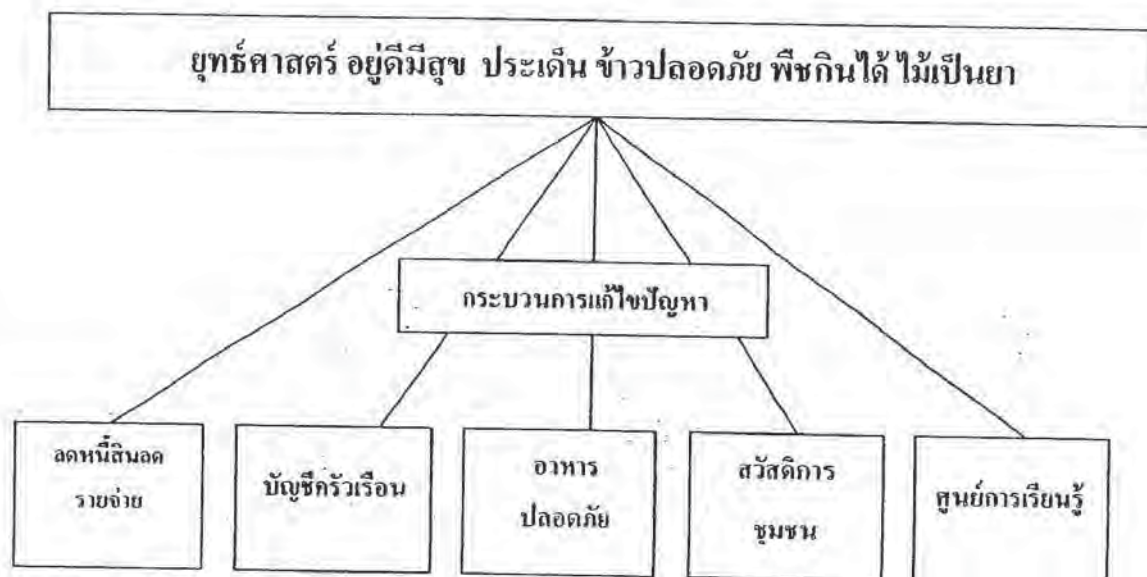
ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมัก สมุนไพรไล่แมลง พัฒนาการลดต้นทุนด้วยสารอินทรีย์เป็น **เกษตรอินทรีย์** ซึ่งเป็นการตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการผลิตทางการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นมิตรต่อสุขภาพ ทั้งที่จะได้จากการใช้สารเคมีทางการเกษตร การบริโภคผลผลิตที่มีสารเคมีตกค้าง เกษตรอินทรีย์จึงเป็นการเน้นการรักษาสิ่งแวดล้อม รักษาสุขภาพผลิตอาหารปลอดภัย เช่น ข้าวปลอดสาร ผักสวนครัวในบ้าน ฯลฯ การลดต้นทุนการผลิตทำให้มีเงินเหลือพอจัดการหนี้สิน สามารถตั้งตนเองให้หลุดจากวงจรหนี้สินได้ ถึงแม้จะยังใช้หนี้ไม่หมดแต่มีแผนในการจัดการหนี้สิน ด้วยการ **ปลดหนี้ ไม่เพิ่มหนี้** หนี้สินที่มีอยู่ปลดให้หมด ไม่สร้างหนี้ใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งการปลดหนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละครอบครัวมีวิธีการแตกต่างกันออกไป **สร้างการออม** ซึ่งการออมเป็นการสร้างแหล่งเงินทุนฉุกเฉินของครอบครัว ฝึกนิสัยการออมให้ลูกหลานรู้จักประหยัด คัดก่อนที่จะใช้จ่าย ซึ่งการออมสามารถออมจากการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น หรือจะออมจากรายรับก็ได้ การจัดสวัสดิการ สร้างความมั่นคงดูแลคนในชุมชนอย่างเอื้ออาทรตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย ทั้งความทุกข์ ความสุข ให้กำลังใจกันและกัน และการนำข้อมูลบัญชีครัวเรือนวิเคราะห์เป็น **แผนชีวิต** ตั้งแต่ **แผนการบริหารจัดการครอบครัว** คนในครอบครัวรู้รายรับ รายจ่ายตนเอง สามารถวางแผนการใช้จ่ายในอนาคตให้สอดคล้อง สมดุลกับชีวิต

การจัดการตนเองระดับชุมชน จากการวางแผนจัดการเศรษฐกิจในครอบครัวยกระดับสู่การวางแผนตำบล เกิดการนำข้อมูลรายรับ รายจ่ายมาวางแผนแก้ปัญหาตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ เกิดการประสานความร่วมมือกับท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ เทศบาล) ยกย่องรูปธรรมการจัดการครัวเรือนเป็นการจัดการชุมชน ตั้งแต่การพัฒนาสถานการเรียนรู้ของครอบครัว ที่มีรูปธรรมการแก้ปัญหา เช่น การลดรายจ่าย เกษตรอินทรีย์ การลดต้นทุน ฯลฯ สามารถเป็นตัวอย่างการแก้ปัญหาในระดับปัจเจก(ระดับบุคคล) สู่การพัฒนาเป็น **ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน** ที่ไม่ใช่อาคารสถานที่แต่เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนที่มีองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ดังนี้ **มีความรู้** ที่ผ่านการพัฒนาลงมือ ลองผิด ลองถูก จากปฏิบัติจริง ทำให้ความรู้ชุมชนไม่หยุดนิ่งแต่ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างเท่าทันสถานการณ์ เช่น ความรู้เรื่องเกษตร ความรู้เรื่องพลังงาน ความรู้เรื่องการมีส่วนร่วมผ่านสภาองค์กรชุมชน ความรู้เรื่องสวัสดิการ ฯลฯ **มีผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญ** ในความรู้แต่ละเรื่องอย่างชัดเจน **มีสถานการเรียนรู้** หลากหลาย เช่น ลดรายจ่าย น้ำส้มควันไม้ 1 หลุม 5 ต้น ฯลฯ **มีนักจัดการความรู้** ที่สามารถประสานความร่วมมือให้เกิดการนำความรู้ของชุมชนมาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมีส่วนร่วม **มีสื่อการเรียนรู้** ที่ใช้ในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร เช่น บอร์ดนิทรรศการ แพลตฟอร์ม ฯลฯ **มีการบริหารจัดการร่วมกัน** ในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแต่ละศูนย์มีสถานการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไปตามศักยภาพของตำบล

การจัดการตนเองระดับท้องถิ่น ผ่าน 3 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 **“ชุมชนเป็นสุข”** ในด้านเศรษฐกิจ ชุมชนสามารถจัดการเศรษฐกิจในครอบครัวตนเองได้จากข้อมูลรายรับ รายจ่าย วางแผนการใช้จ่ายในอนาคตอย่างสมดุล จัดการการผลิตด้วยการลดต้นทุน เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมัก สารไล่แมลง ฯลฯ คนในชุมชนร่วมกันศึกษาพัฒนาพันธุ์ข้าว สร้างทางอาชีพจากศักยภาพชุมชน สร้างแหล่งเงินทุนในชุมชน ส่งเสริมการออมทรัพย์ ทั้งออมด้วยตัวเอง และกลุ่มออมในชุมชน **ด้านสังคม** มีการจัดสวัสดิการชุมชน ดูแลการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยความเอื้ออาทร **ด้านการมีส่วนร่วม** ผ่านกลไกสภาองค์กรชุมชน สร้างการมีส่วนร่วม ตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมจัดสรรผลประโยชน์ของคนในชุมชนร่วมกันบนฐานข้อมูลบัญชีครัวเรือน **ด้านสิ่งแวดล้อม** เกิดความตระหนักในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญในการปรับการผลิตจากการใช้สารเคมีอย่างเข้มข้น เป็นเกษตรอินทรีย์ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสร้างอาหารปลอดภัย ยุทธศาสตร์ที่ 2 **“ชีวิตปลอดภัย”** ด้านอาหารมีการสร้างแหล่งอาหารปลอดภัยในครอบครัว เช่น ตู้เย็นข้างบ้าน ปลูกผักปลอดสาร ข้าวปลอดภัย ฯลฯ ด้านการอยู่ร่วมกันคนในชุมชนช่วยกันสอดส่องดูแลความปลอดภัยของบ้านข้างเคียงมากขึ้น ทำให้การลักขโมยลดลง ยุทธศาสตร์ที่ 3 **“การจัดการ**

ความรู้โดยชุมชน" ซึ่งไม่มีรูปแบบแน่นอนตายตัว เกิดการพัฒนาความรู้จากความรู้ในตัวบุคคล พัฒนาเป็นสถานการเรียนรู้ และยกระดับเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ทำให้ชุมชนเห็นแนวทางการจัดการความรู้สู่การจัดการตนเองของชุมชนชัดเจนมากขึ้น

จากการกระบวนการแก้ปัญหาทำให้ค้นพบประเด็นและยุทธศาสตร์ที่นำไปสู่การขับเคลื่อนจัดการตนเอง คือประเด็น "ข้าวปลอดภัย พืชกินได้ ไม่เป็นยา"

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดการกระบวนการสร้างข้าวปลอดภัยในระดับชุมชน
2. เพื่อศึกษาการสร้างเครือข่าย "ผู้บริโภคข้าวปลอดภัย อาหารปลอดภัย" (ผู้ผลิตพบผู้บริโภค เครือข่ายตลาด)
3. เพื่อศึกษาการสร้างระบบข้าวปลอดภัยระดับชุมชน

ภาคีความร่วมมือ

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี (อบจ.)
2. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี
3. พัฒนาสังคม จังหวัดอุทัยธานี
4. พัฒนาชุมชน จังหวัดอุทัยธานี
5. ปฎิรูปที่ดิน จังหวัดอุทัยธานี
6. เกษตรจังหวัดอุทัยธานี
7. สาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี
8. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
9. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอุทัยเก่า
10. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงขวาง
11. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพ
12. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อทราย
13. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน

14. มุลินธิห้วยขาแข้งอุทัยธานี
15. มุลินธิหนองขาหย่างเพื่อการพัฒนาชนบทอุทัยธานี
16. สหกรณ์เครดิตยูเนียนบางกุ้ง จำกัด
17. เกษตรอำเภอนองขาหย่าง
18. เกษตรอำเภอนองฉาง
19. เกษตรอำเภอทัพทัน
20. เกษตรอำเภอสว่างอารมณ์
21. สหกรณ์การเกษตรอำเภอเมืองอุทัยธานี
22. เครือข่ายเกษตรปลอดภัย
23. สภาองค์กรชุมชนตำบล

พื้นที่เป้าหมาย 20 ตำบล จาก 69 ตำบล คือ

1. ตำบลท่าโพ	อำเภอนองขาหย่าง
2. ตำบลหมกแกว	อำเภอนองขาหย่าง
3. ตำบลหลุมแช่	อำเภอนองขาหย่าง
4. ตำบลดงขวาง	อำเภอนองขาหย่าง
5. ตำบลห้วยรอบ	อำเภอนองขาหย่าง
6. ตำบลดอนกลอย	อำเภอนองขาหย่าง
7. ตำบลหนองไผ่	อำเภอนองขาหย่าง
8. ตำบลอุทัยเก่า	อำเภอนองฉาง
9. ตำบลทุ่งพง	อำเภอนองฉาง
10. ตำบลบ้านเก่า	อำเภอนองฉาง
11. ตำบลโคกหม้อ	อำเภอทัพทัน
12. ตำบลหนองยายดา	อำเภอทัพทัน
13. ตำบลหนองกลางดง	อำเภอทัพทัน
14. ตำบลหนองสระ	อำเภอทัพทัน
15. ตำบลหนองกระทุ่ม	อำเภอทัพทัน
16. ตำบลเขาขี้ฝอย	อำเภอทัพทัน
17. ตำบลลานสัก	อำเภอลานสัก
18. ตำบลประดู่ยืน	อำเภอลานสัก
19. ตำบลทุ่งนางาม	อำเภอลานสัก
20. ตำบลบ่อยาย	อำเภอสว่างอารมณ์
21. ตำบลสว่างอารมณ์	อำเภอสว่างอารมณ์
22. ตำบลไผ่เขียว	อำเภอสว่างอารมณ์

กิจกรรมและมาตรการ

ทิศทางการทำงาน

รวบรวมแกนนำ จำนวน 20 ตำบล ๆ ละ 5 คน ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจ และฝึกกำลังการทำงาน พัฒนาทีมงานให้เข้มแข็ง ด้วยกระบวนการพัฒนาที่หลากหลาย ประสานทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมกระบวนการแก้ปัญหา และพัฒนาชุมชนร่วมกันจัดทีมเคลื่อนที่พร้อมอุปกรณ์เพื่อแนะนำและสาธิตในเวทีประชุมของสภาองค์กรชุมชนตำบลทั้ง 54 สภา ประกอบด้วยบุคคลภายนอก และภายในชุมชน จำนวน 10 คน และเน้นหนักที่ตำบลนาร่อง จำนวน 199 หมู่บ้าน ๆ ละ 5 คน รวม 995 คน ได้บริโภคข้าวปลอดภัย

กรอบแผนยุทธศาสตร์ของศูนย์ต่อสู้ความยากจนภาคประชาชน จังหวัดอุทัยธานี (ศตช.ปชช.)

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ข้อมูลผ่านเวทีสภาองค์กรชุมชน
2. การพัฒนาอาหารปลอดภัย และการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้เป็นที่ให้ความรู้ และพัฒนากระบวนการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง
4. องค์การการเงิน หรือทุนของชุมชน จะต้องมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับชุมชน
5. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้วยกระบวนการปลูกจิตสำนึกให้ชุมชนไม่ทำลาย และส่งเสริมให้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ห้วยขาแข้ง มรดกโลก”

กรอบการดำเนินกิจกรรมตามประเด็นยุทธศาสตร์

1. ส่งเสริมความเข้มแข็งของสภาองค์กรชุมชน โดยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายสภาองค์กรชุมชน และความร่วมมือกับภาคี
2. การพัฒนาระบบข้อมูลร่วมระหว่างชุมชนและท้องถิ่น
3. การพัฒนากิจกรรมรูปธรรมของแต่ละตำบล
4. การสื่อสารและประชาสัมพันธ์
5. งานทางวิชาการ และการจัดการความรู้

ประเด็นยุทธศาสตร์ในการทำงาน

ยุทธศาสตร์ 1 ชุมชนเป็นสุข

แนวคิด

1. การวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน เพื่อจัดทำแผนชุมชน ต่อเนื่องจากโครงการอื่นๆ ให้ครบ 54 ตำบล
2. ศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. การศึกษาต่อเนื่องผ่านกระบวนการจัดการความรู้รูปแบบต่าง ๆ

กิจกรรม

1. ส่งเสริมให้มีการทำบัญชีครัวเรือนระบบต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้สำรวจ จำนวน 500

ครอบครัว

2. ฝึกหัดให้ภาคีต่างๆ ทั้งระดับตำบล และระดับจังหวัด พิจารณาสับสนุนแผนของตำบล อย่างน้อยให้แต่ละสภานำข้อมูลมาวิเคราะห์ และวางแผนปฏิบัติจริง

3. สนับสนุนให้ดำเนินการโครงการแปรรูปข้าวปลอดภัย โดยติดตั้งเครื่องแปรรูปข้าว จำนวน 1 เครื่อง

4. สนับสนุนสหกรณ์เครดิตยูเนียนบางกุ้ง จำกัด จัดบริการสวัสดิการต้นแบบ และสนับสนุนสวัสดิการข้าวปลอดภัย เพื่อใช้เป็นตลาดนำร่อง

5. ผลิตหนังสือพิมพ์ "ประชารัฐ" เพื่อใช้ในการให้การศึกษาแบบต่อเนื่อง 2 เดือนฉบับ ต่อเนื่องจากโครงการ สสส. อีก 6 เดือน

ตัวชี้วัด

1. มีการจัดทำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์ปัญหา เปรียบเทียบกับปี 2550 จำนวนอย่างน้อย 40 ตำบล

2. ครอบคลุมคนต้นแบบที่สามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องผลของบัญชีครัวเรือนได้ 100 คน

3. 50% ของสภาองค์กรชุมชนทั้งสิ้น หรือ 28 สภาได้รับงบประมาณในการดำเนินการตามที่ได้คิดเอง ดำเนินการเอง

รับผิดชอบเอง

4. เกิดโรงงานแปรรูปข้าวปลอดภัยเพื่อบริการด้านการตลาด จำนวน 1 แห่ง

5. สวัสดิการต้นแบบเพื่อสร้างเครือข่ายผู้บริโภคข้าวปลอดภัย จำนวน 1 แห่ง

6. ผลิตหนังสือพิมพ์ "ประชารัฐ" จำนวน 3 ฉบับ และแผ่นผลึก จำนวน 6 ฉบับ

ยุทธศาสตร์ 2 ชีวิตปลอดภัย

แนวคิด

1. ข้าวปลอดภัย ใช้จ่ายอย่างประหยัด ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้

2. ตู๋เย็นข้างบ้าน กินทุกอย่างที่ปลูก ปลูกทุกอย่างที่กิน

3. ปลูกป่าครอบครัวยุคโลกไร้ร้อน

4. วิสาหกิจชุมชน ต่อเนื่องจากโครงการ สสส.

กิจกรรม

1. ประสานสาธารณสุขตำบลให้ดำเนินการเจาะโลหิต เพื่อหาสารพิษในร่างกาย และทำการรักษา 20 ตำบลต้นแบบ ตำบลละ 25 คน รวม 500 คน

2. โครงการแผนที่แผ่นดิน 20 ตำบล มีกิจกรรม จัดป้ายประจำบ้าน และ หรือประจำแปลงตู๋เย็นข้างบ้าน อย่างน้อย 100 บ้าน เพื่อกระตุ้นให้เป็นต้นแบบ เพื่อปลูกผักปลอดภัยไว้กินเอง

3. สนับสนุนให้มีการปลูกป่าครอบครัวยุคโลกไร้ร้อน และปลูกพืชหลายระดับในครอบครัว (สิ่งแวดล้อมศึกษา) และปลูกจิตสำนึกให้เกิดการร่วมมือในการเฝ้าระวังห้วยเขาแห้ง

4. สนับสนุนให้เกิดการจัดการระบบการตลาดข้าวปลอดภัย ในระดับตำบล

ตัวชี้วัด

1. การเจาะโลหิต เพื่อหาสารพิษในร่างกายใน 20 ตำบลต้นแบบ ตำบลละ 25 คน รวม 500 คน และเกิดการทำเกษตรปลอดภัยอย่างน้อย 100 ครัวเรือน

2. มีการปลูกผักปลอดภัยไว้กินเอง ในระบบ "พืชกินได้ไม่เป็นยา ป้ายยืน" จำนวน 100 หลักระเบียง ใน 20 ตำบล ซึ่งสามารถใช้เป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ ต่อเนื่องจากโครงการก่อน ๆ
3. มีการปลูกพืชกินได้ ไม่เป็นยา ป้ายยืน จำนวน 2,000 ต้น และจัดเวทีสิ่งแวดล้อมศึกษาทุกปี ปีละ 1 ครั้ง
4. เกิดระบบตลาดข้าวปลอดภัยในตำบลต้นแบบ 20 ตำบล ที่ทำให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

ยุทธศาสตร์ 3 การจัดการความรู้

แนวคิด

1. พัฒนาความรู้คณะทำงาน การส่งเสริมวิชาการผ่านเวทีตำบล สนับสนุนข้อมูลให้ชุมชน
2. สร้างการมีส่วนร่วมในระดับต่างๆ ทั้งตำบล อำเภอ และจังหวัด
3. สัมมนาสัญจร สร้างความเข้าใจ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และสรุปทบทวนจากการทำงาน
4. ผูกอบรวมให้เกิดวิทยากรกระบวนการในการให้ความรู้เรื่องข้าวปลอดภัย
5. เก็บข้อมูลก่อนเริ่มโครงการ 1 ครั้ง และหลังเสร็จสิ้นโครงการ 1 ครั้ง เพื่อสรุปทบทวน
6. พิธีพวงมาลัยเกี่ยวกับการผลิตข้าวเพื่อบริโภคให้กับแกนนำ

กิจกรรม

1. จัดสัมมนาสัญจร ทำความเข้าใจ ให้ความรู้คณะทำงาน และแกนนำตำบลต่างๆ รวมทั้งบทบาท และหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง
2. จัดเวทีแลกเปลี่ยนระดับตำบลของ 54 สภา ประจำเดือน เดือนละ 1 ครั้ง เพื่อสรุปทบทวนจากการทำงาน และสาธิตการบริโภคข้าวปลอดภัยและอาหารเพื่อสุขภาพ
3. ประชุมประจำเดือนของคณะทำงานจังหวัด และภาคีความร่วมมือ เดือนละ 1 ครั้ง
4. สร้างการมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด โดยการจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ และติดตามงานของคณะกรรมการอำนวยการ ระดับจังหวัด และอำเภอ จำนวน 1 ครั้ง
5. สัมมนาสัญจรสรุปทบทวนโครงการครบ 1 ปี
6. อบรมคณะทำงานเพื่อประจำหน่วยเคลื่อนที่
7. อบรมแกนนำเรื่องข้าวปลอดภัย 1 ครั้ง

ตัวชี้วัด

1. คณะทำงานมีความเข้าใจในโครงการ และขั้นตอน เป้าหมายทุกคน และได้รับความรู้เพิ่มจากการดำเนินงาน
2. เกิดเวทีแลกเปลี่ยนประจำเดือนของ 54 สภา โดยนำข้อมูลในพื้นที่แต่ละตำบลมาวิเคราะห์ร่วมกันต่อเนื่องจากทุกโครงการ
3. คณะทำงานเกิดความเข้าใจ เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล ผลการทำงานที่เกิดขึ้นใน 20 ตำบล และปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งเกิดการช่วยเหลือกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
4. คณะทำงานระดับจังหวัดเกิดความเข้าใจการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมในการทำงาน
5. คณะทำงานระดับอำเภอ ประกอบด้วย ผู้ประสานงาน / ตัวแทนจังหวัด / ตัวแทนอำเภอ / แกนนำตำบล และข้าราชการ ทั้งอำเภอ 8 อำเภอ เกิดความเข้าใจการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมในการทำงาน
6. เอกสารชุดความรู้จากการสรุปทบทวน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตัวชี้วัดตำบลเข้มแข็ง คือ ตำบลที่มีการนำข้อมูลจากแผนแม่บทชุมชนมาใช้แก้ปัญหาในต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และหลุดพ้นจากวงจรของความยากจน ดังต่อไปนี้

- 1) มีการลดรายจ่ายจากการผลิต โดยการ ลด-ละ-เลิก สารเคมีราคาแพงมาใช้เศรษฐกิจพอเพียงอย่างน้อย 30% โดยหันมาใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ ฯลฯ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมรวมทั้งรู้วิธีการใช้สารเคมีที่ถูกต้องและเหมาะสม
- 2) มีการผลิตอาหารบริโภคเอง (ตุนข้าวในบ้าน) ทั้ง ข้าว - ผัก - ผลไม้ 100 ครอบครัว และเผื่อแผ่ให้กับชุมชน รวมทั้งมีการประหยัดน้ำ
- 3) ส่งเสริมให้เกิดการลด - ละ - เลิกอบายมุข และสิ่งเสพติดทั้งปวง
- 4) การจัดสวัสดิการ เกิด - แก่ - เจ็บ - ตาย ในตำบลนาร่องอยู่ดีมีสุข ในระบบ 1 : 1 : 1 (ฝ่ายประชาชนสมทบ 1 ส่วน รัฐบาลสมทบ 1 ส่วน และ อบต. สมทบ 1 ส่วน) อย่างน้อย 20 ตำบล
- 5) มีกิจกรรมการฟื้นฟูเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทั้งทางด้านกำจัดของเสีย ป่าครอบครัว เพื่อลดภาวะโลกร้อน และปลูกจิตสำนึกให้ไม่ทำลาย และส่งเสริมให้ดีขึ้น
- 6) มีศูนย์การเรียนรู้หลายกิจกรรมให้ประชาชนศึกษาได้
- 7) มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับผลสำเร็จ และอุปสรรคในการทำงาน ระหว่างเครือข่ายต่างๆ ทุกเดือน
- 8) การบูรณาการทีมงานทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น และประชาชนจะเกิดทุกประเด็น
- 9) มีการรวมกลุ่มจากภาคส่วนต่างๆ เป็นเครือข่ายเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ประชาชนมีการออมทรัพย์อย่างเข้มแข็ง

ระยะเวลาดำเนินการ / งบประมาณ

ระยะเวลาดำเนินการ 18 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึง วันที่ 30 มิถุนายน 2556

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศูนย์ต่อสู้ความยากจนภาคประชาชน จังหวัดอุทัยธานี โดย นายสมพงษ์ สุทธิวงศ์

งบประมาณจำแนกตามกิจกรรม

กิจกรรม	งวดที่ 1	งวดที่ 2	งวดที่ 3	รวม	%
1. ยุทธศาสตร์ 1 ชุมชนเป็นสุข	175,000	45,000	30,000	250,000	10.00 %
1.1 ส่งเสริมให้มีการทำบัญชีครัวเรือนระบบต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้สำรวจ จำนวน 500 ครัวเรือน เป็นเวลา 12 เดือน เฉลี่ย ครัวเรือนละ 15 บาท และสำรวจข้อมูลเบื้องต้น บุคคลที่เป็นแกนนำ จำนวน 100 ครัวเรือน เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นก่อนดำเนินการ (500X15X12)	45,000	45,000	-	90,000	
1.2 สนับสนุนแผนของตำบลต้นแบบ 20 ตำบล ให้แต่ละสภาองค์กรชุมชนจัดเก็บข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และวางแผนปฏิบัติงาน	งบ พอช.	งบ พอช.	งบ พอช.	งบ พอช.	

กิจกรรม	งวดที่ 1	งวดที่ 2	งวดที่ 3	รวม	%
1.3 สนับสนุนให้ดำเนินการโครงการแปรรูปข้าวปลอดภัย โดยติดตั้งเครื่องแปรรูปข้าว ให้กับเครือข่ายเกษตรปลอดภัย จำนวน 1 เครื่อง	80,000	-	-	80,000	
1.4 สนับสนุนสหกรณ์เครดิตยูเนียนบางกุ้ง จำกัด จัดบริการสวัสดิการต้นแบบ และสนับสนุนสวัสดิการข้าวปลอดภัย โดยจัดสินเชื่อให้สมาชิก เพื่อการตลาดข้าวปลอดภัยนาร่อง	50,000	-	-	50,000	
1.5 ผลิตหนังสือพิมพ์ "ประชารัฐ" เพื่อใช้เป็นการให้การศึกษาแบบต่อเนื่อง 2 เดือนฉบับ จำนวน 3 ฉบับ และแผ่นพับ จำนวน 6 ฉบับ $(8,000 \times 3) + (1,000 \times 6)$	-	-	30,000	30,000	
2. ยุทธศาสตร์ 2 ชีวิตปลอดภัย	475,000	-	75,000	550,000	22.00%
2.1 สนับสนุนให้มีการปลูกผักปลอดภัยไว้กินเอง ในระบบ "พืชกินได้ ไม่ใช่เงิน" จำนวน 100 หลังคาเรือน ใน 20 ตำบล ซึ่งสามารถใช้เป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ และมีการปลูกพืชกินได้ ไม่ใช่เงิน จำนวน 2,000 ต้น และจัดเวทีสิ่งแวดล้อมศึกษาทุกปี ปีละ 1 ครั้ง จำนวน 250 คน $(50,000 \times 1)$	-	-	50,000	50,000	
2.2 สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในกิจกรรม "พืชกินได้ ไม่ใช่เงิน" (ปุ๋ย สมุนไพร พันธุ์ผัก พันธุ์ข้าว) เพื่อการตลาด จำนวน 100 ครัวเรือน และใช้เงินทุนของเครือข่ายข้าวปลอดภัย	450,000	-	-	450,000	
2.3 โครงการแผนที่แผ่นดิน 20 ตำบล มีกิจกรรม จัดป้ายประจำบ้านและ/หรือแปลงศูนย์เรียนรู้บ้าน อย่างน้อย 100 บ้าน เพื่อกระตุ้นให้เป็นต้นแบบ เพื่อปลูกผักปลอดสารไว้กินเอง	งบ สสส.	งบ สสส.	งบ สสส.	งบ สสส.	
2.4 ประสานสาธารณสุขตำบลให้ดำเนินการเจาะโลหิต เพื่อหาสารพิษในร่างกาย และทำการรักษา 20 ตำบลต้นแบบ ตำบลละ 25 คน รวม 500 คน ๗ ละ 50 บาท จำนวน 2 ครั้ง $(500 \times 50 \times 2)$	25,000	-	25,000	50,000	
3. ยุทธศาสตร์ 3 การจัดการความรู้	315,000	265,500	257,500	838,000	33.52%
3.1 จัดสัมมนาสัญจร ทำความเข้าใจ ให้ความรู้คณะทำงาน รวมทั้งบทบาท และหน้าที่ก่อนดำเนินการ 1 ครั้ง จำนวน 50 คน	100,000	-	-	100,000	
3.2 ประชุมประจำเดือนของคณะทำงานจังหวัด และภาคีความร่วมมือ จำนวน 9 ครั้ง ๗ ละ 12,500 บาท $(12,500 \times 9)$	37,500	37,500	37,500	112,500	
3.3 เวทีสรุปงานระดับจังหวัด 150 - 200 คน (สื่อ / สรุป	-	108,000	-	108,000	

กิจกรรม	งวดที่ 1	งวดที่ 2	งวดที่ 3	รวม	%
รูปเล่ม / เอกสาร / นิตรรศการเพื่อกระตุ้นเชิงนโยบาย) จำนวน 2 วัน					
3.4 เจาะโลหิต และสำรวจข้อมูลเมื่อครบกำหนด 1 ปี เพื่อ มาประกอบสัมมนาสัญจรสรุปทเรียนโครงการหลัง ดำเนินการไปครบ 1 ปี 1 ครั้ง ครั้งละ 50 คน	-	-	100,000	100,000	
3.5 ค่าใช้จ่ายในการติดตามสนับสนุนดำเนินการบันทึกข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล และร่วมประชุม 55 ตำบล พร้อมทั้งสาธิตอาหารปลอดภัยให้มีผู้บริโภคเพิ่ม 995 ครอบครัว	60,000	60,000	60,000	180,000	
3.6 เวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลและสรุปทเรียนระดับตำบลของ 20 ตำบล โดยจัดให้มีการแลกเปลี่ยนประจำเดือน เดือนละ 1 ครั้ง รวม 18 ครั้ง ๆ ละ 10,000 บาท	60,000	60,000	60,000	180,000	
3.7 เวทีอบรมเนื้อหาวิชาการ เทคนิค ในเรื่อง เกษตร ปลอดภัย บรรจุภัณฑ์ ให้แก่แกนนำ จำนวน 40 คน จำนวน 1 ครั้ง และฝึกอบรมภาคปฏิบัติให้วิทยากรกระบวนการเพื่อ สาธิต 1 ครั้ง	57,500	-	-	57,500	
4. การบริหารจัดการโครงการ	284,000	234,000	344,000	862,000	34.48%
4.1 ค่าตอบแทนนักวิชาการ จำนวน 1 คน ระยะเวลา 18 เดือน เดือนละ 15,000 บาท	90,000	90,000	90,000	270,000	
4.2 ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ประสานงานเครือข่าย และภาคี จำนวน 1 คน ระยะเวลา 18 เดือน เดือนละ 10,000 บาท	60,000	60,000	60,000	180,000	
4.3 ค่าตอบแทนผู้ประสานงานสนาม และธุรการ จำนวน 2 คน ระยะเวลา 18 เดือน เดือนละ 8,000 บาท (4,000X2X18)	48,000	48,000	48,000	144,000	
4.4 ค่าพาหนะในการเดินทาง เดือนละ 10,000 บาท ระยะเวลา 6 เดือน (คิดต่อจาก สสส.)	-	-	60,000	60,000	
4.5 ค่าวัสดุ อุปกรณ์สำนักงาน เดือนละ 2,000 ระยะเวลา 18 เดือน	12,000	12,000	12,000	36,000	
4.6 ค่าใช้จ่ายสำนักงาน (ไฟฟ้า น้ำประปา ไปรษณีย์ โทรศัพท์ ฯลฯ) เดือนละ 4,000 ระยะเวลา 18 เดือน	24,000	24,000	24,000	72,000	
4.7 ค่าใช้จ่ายในการประสานงานกับส่วนกลาง (กทผ.)	50,000	-	50,000	100,000	
รวมงบประมาณทั้งสิ้น	1,249,000	544,500	706,500	2,500,000	100%

มกราคม 2555 - มิถุนายน 2556

[illegible]

[illegible]

มกราคม 2555 - มิถุนายน 2556																		
แผนการดำเนินงาน	มค.	กพ.	มีค.	เมย	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย	พค.*	มิย.
	55	55	55	.55	55	55	55	55	55	55	55	55	56	56	56	.56	56	56
4. การบริหารจัดการโครงการ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
4.1 ค่าตอบแทนนักวิชาการ จำนวน 1 คน ระยะเวลา 18 เดือน เดือนละ 15,000 บาท																		
4.2 ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ประสานงานเครือข่าย และภาคี จำนวน 1 คน ระยะเวลา 18 เดือน เดือนละ 10,000 บาท																		
4.3 ค่าตอบแทนผู้ประสานงานสนาม และธุรการ จำนวน 2 คน ระยะเวลา 18 เดือน เดือนละ 8,000 บาท (4,000X2X18)																		
4.4 ค่าพาหนะในการเดินทาง เดือนละ 10,000 บาท ระยะเวลา 6 เดือน (คิดต่อจาก สสส.)																		
4.5 ค่าวัสดุ อุปกรณ์สำนักงาน เดือนละ 2,000 ระยะเวลา 18 เดือน																		
4.6 ค่าใช้จ่ายสำนักงาน (ไฟฟ้า น้ำประปา ไปรษณีย์ โทรศัพท์ ฯลฯ) เดือนละ 4,000 ระยะเวลา 18 เดือน																		
4.7 ค่าใช้จ่ายในการประสานงานกับส่วนกลาง (กทม.)																		
หมายเหตุ : สามารถปรับแผนงานเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยจ่ายตามจริง																		

ผลผลิต

1. เกิดเครือข่ายข้าวปลอดภัย พี่ชกินได้ ไม่เป็นยา จำนวน 1 แห่ง ประกอบด้วย ศูนย์การเรียนรู้ 20 ตำบล ๆ ละ 5 จุด
2. เกิดแกนนำเพื่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการผลิต ตำบลละ 5 คน จำนวน 20 ตำบล รวม 100 คน
3. เกิดความร่วมมือ การจัดการข้อมูล และการใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างสภาองค์กรชุมชนตำบล และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 20 ตำบล
4. เกิดการขยายพื้นที่ต้นแบบเพิ่มขึ้น จำนวน 30 พื้นที่
5. เกิดสวัสดิการต้นแบบ ที่ดำเนินาด้านบริการสินค้าปลอดภัยสู่สมาชิก จำนวน 1 แห่ง
6. เกิดหนังสือพิมพ์ประชารัฐ จำนวน 9 ฉบับ และแผ่นพับอีก 3,000 ใบ
7. เกิดตลาดข้าวปลอดภัย เชื่อมโยงกับภาคีต่างๆ อาทิเช่น ร้านอาหาร ใต้เงิน OTOP สหกรณ์ต่างๆ
8. เกิดศูนย์การเรียนรู้ (ข้าวปลอดภัย พี่ชกินได้ ไม่เป็นยา ป้ายยืน) จำนวน 20 แห่ง พร้อมวิทยากร
9. เกิดครอบครัวผู้บริโภคข้าวปลอดภัย จำนวน 500 ครอบครัว

หน่วยเคลื่อนที่

1. นายสมพงษ์	สุทิวรงค์
2. นางอารี	บุญพันธ์
3. นางนิตยา	ภิรมย์วัฒนา
4. นายชัยวัชร	สายเพชร
5. นางมาลินี	สายเพชร

กิจกรรม

1. สาธิตเรื่องข้าวปลอดภัย
2. สาธิตการทำอาหารปลอดภัยแบบประหยัด
 - ผักผักกูด
 - ยา
 - แกงส้ม
 - ปลากระป๋องผัดกระเพรา
 - ปลากระป๋องผัดพริก
 - แดงกวา มะเขือ กะหล่ำปลี ดอกถั่ว

3. บริการ

- ผงซักฟอก
- สมุนไพรไล่แมลง
- ปูนน้ำ
- ข้าวอนามัย
- ซักผ้า - ล้างจาน

4. อุปกรณ์

- หม้อไฟฟ้า
- แก๊สปิกนิก
- กระตะ
- เชียง - มีด

เจ้าของโครงการ

มูลนิธิห้วยขาแข้งอุทัยธานี

9/6 หมู่ 5 ตำบลสะแกกรัง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี 61000

ที่ติดต่อและบุคคลที่ประสานงาน

นายสมพงษ์ สุทธิวงศ์

143/1 ถนนรักการดี ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี 61000

เบอร์โทรศัพท์ 084-4925553 , 056-513006 , 056-512155

โครงการวิจัยและพัฒนา

เกษตรอินทรีย์ อาหารปลอดภัย การสร้างตลาดที่ยั่งยืนกับฐานเศรษฐกิจฐาน จังหวัดนครปฐม

1. ชื่อโครงการ วิจัยและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ อาหารปลอดภัย การสร้างตลาดที่ยั่งยืนกับฐานเศรษฐกิจฐาน จังหวัดนครปฐม

ความเป็นมาของโครงการ

จากสถานการณ์และปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างภูมิทัศน์ที่ไม่ได้มาตรฐาน ตลอดจนการวางระบบการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งเป็นโครงสร้างที่ค่อนข้างซับซ้อนต่อแผนการพัฒนาประเทศ ประกอบกับภัยต่างๆ ที่เกิดจากธรรมชาติที่เหนือการควบคุม อันเป็นผลกระทบต่องสังคมโดยรวม จนเกิดเป็นมหาวิกฤตด้านอุทกภัย น้ำท่วม 26 จังหวัดซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดได้ แต่สามารถหาวิธีลดความรุนแรงและบรรเทาผลกระทบและความสูญเสียที่จะเกิดได้ โดยการวางมาตรการป้องกันความเสียหายและการวางแผนทางการบริหารจัดการน้ำท่วมให้เป็นระบบ โดยการศึกษาและวิจัยข้อมูลจากผลกระทบจากภัยน้ำท่วม ความเสียหายที่เกิดจากภาวะน้ำท่วม ทำให้เกิดผลเสียหายต่อชีวิตทรัพย์สิน ชุมชน สังคม ตลอดจนการประกอบสัมมาชีพ ส่งผลให้เศรษฐกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้คนที่ย้ายอยู่ในบริเวณลุ่มน้ำและพื้นที่น้ำท่วม โดยเฉพาะพื้นที่ด้านการเกษตร ในจังหวัดนครปฐม ซึ่งได้รับผลกระทบถึง 24 ตำบล 5 อำเภอ ได้แก่ พื้นที่อำเภอบางเลน อำเภอบางแพ อำเภอนครชัยศรี อำเภอสองพี่น้อง และอำเภอกำแพงแสน พื้นที่ทางเกษตรได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก อาทิ นาข้าว พืชผัก กล้วยไม้ และสวนผลไม้ เช่น ส้มโอ ชมพู่ ฝรั่ง จึงต้องหาแนวทางการพัฒนาและฟื้นฟูพื้นที่เกษตรที่ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งการเก็บข้อมูลเชิงลึก เช่น จำนวนพื้นที่การเกษตร แม่น้ำ คูคลอง ชลประทาน การวางผังเมือง การพยากรณ์เดือนภัยน้ำท่วม เป็นต้น ที่สำคัญการวางระบบการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ชุมชน กลไกการเฝ้าระวัง โดยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน ท้องถิ่น และนโยบายจังหวัด ซึ่งสามารถสร้างแนวทางการป้องกันความเสียหายจากน้ำท่วมได้ในระดับหนึ่ง เป็นการป้องกันความเสียหายและการบรรเทาทุกข์ โดยทั่วไปควรใช้มาตรการ และการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันเพื่อประสิทธิภาพในการบรรเทาภัยพิบัติที่ดียิ่งขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องวางแผนการพัฒนาฟื้นฟู ซึ่งเป็นอีกหนึ่งแผนงานในการวางยุทธศาสตร์ในระดับจังหวัด โดยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-7 สรุปได้ว่า เศรษฐกิจก้าวหน้า สังคมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืนทำให้ต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดและกระบวนการวางแผนในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 จากการมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจ มาเป็นการเน้นให้ผลการพัฒนาเป็นประโยชน์ต่อตัวคน หรือ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” พร้อมทั้งเปลี่ยนวิธีการวางแผนจากต่างคนต่างทำ เป็นการร่วมมือร่วมใจกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งยึดพระราชดำรัส “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางการพัฒนาต่อเนื่องมาถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.

2555 -2559) ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในกระแสโลกาภิวัตน์ ทั้งในด้านกฎ กติกาใหม่ของโลก การปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจแบบหลายศูนย์กลาง การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลก ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการก่อการร้ายสากล ซึ่งเป็นทั้งโอกาส และความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันในทุกภาคส่วนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสามารถปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทัน

และจากแผนการพัฒนาลำดับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) รายงานความก้าวหน้าการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 -2559) สรุปสาระสำคัญ ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 โดยการยึดหลักการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน และการศึกษาวิจัยเชิงลึกในมิติต่างๆ โดยเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาเพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 สามารถกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่กำหนดและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (การประชุมประจำปี 2553 ของ สศช. เรื่อง "ทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11" เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2553 ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี)

ผลการดำเนินแผนงานโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาลำดับ และสุขภาพ ในการพึ่งตนเอง จังหวัดนครปฐม ปี 2552 ที่ผ่านมา โดยยึดหลักแผนบัญชีชีวิต เป็นบทเรียนพื้นฐานในการปรับวิธีคิดและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม แผนชุมชนเป็นเครื่องมือในการสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนรู้ และการพัฒนา โดยมีกระบวนการเก็บข้อมูลบัญชีครัวเรือน เป็นระยะเวลาติดต่อกัน 6 เดือน (กรกฎาคม -ธันวาคม 52) มีการเก็บข้อมูลบัญชีครัวเรือน จำนวน 1,864 ครัวเรือน 20 ตำบล 6,443 ชุดมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลภาพรวม ในระดับจังหวัด พบว่า มีรายได้ 147 ล้านบาท รายจ่าย 133 ล้านบาท คงมียอดคงเหลือ 14 ล้าน แต่มีภาระหนี้สินรวม 72 ล้าน (จากการสุ่มตัวอย่าง 100 ครัวเรือน) อันดับ 1 ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ 44 ล้านบาท (12% ปุ๋ยยา เคมี ค่าแรง อุปกรณ์ฯลฯ) อันดับ 2 หมวดค่าอาหาร 34 ล้านบาท (9%) อันดับ 3 หมวดค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนและสังคม 28 ล้านบาท (8%) อันดับ 4 เป็นค่าใช้จ่ายเรื่องที่อยู่อาศัย 23 ล้านบาท (6%) อันดับ 5 หมวดสุขภาพ (ค่ายา-สุขภาพ-นม) 1.3 ล้านบาท อันดับ 6 เป็นค่าใช้จ่ายเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ 1.03 ล้านบาท และอันดับ 7 ค่าใช้จ่ายในการศึกษา 676 ล้านบาท ทั้งหมดโดยรวมจะเห็นได้ว่า แต่ละหมวดของค่าใช้จ่ายมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยง เช่น ปัจจัยการผลิตเพื่อการลงทุนในการประกอบอาชีพ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ด้านการเกษตร 70-80% และมีค่าใช้จ่ายในเรื่องปุ๋ยยา สารเคมี อุปกรณ์และค่าแรงเป็นจำนวนมาก ประกอบกับหมวดค่าอาหาร (ข้าวสาร อาหารแห้ง และเนื้อสัตว์ ตลอดจนของใช้ในครัวเรือน) ซึ่งทั้งสองหมวดเป็นส่วนที่มีการซื้อจากตลาดภายนอก มากกว่าที่จะลดต้นทุนการผลิตภายในครัวเรือน และการประกอบอาชีพเพื่อการลงทุน ด้วยการทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ และการปลูกพืชผักสวนครัว และการทำน้ายาสมุนไพรส่งใช้ในครัวเรือน อีกทั้งส่วนที่มีการบริโภคล้วนแต่ส่งผลต่อระบบสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นการใช้สารเคมี การรับประทานอาหารสำเร็จรูป เป็นต้น ทำให้เกิดภาวะในเรื่องระบบสุขภาพ จากการสำรวจข้อมูลเพิ่มเติม โดยมีการเชื่อมกับแผนงานหลักประกันสุขภาพ พบว่า มีผู้ป่วยด้วยโรคความดัน เบาหวาน มากกว่า 68 % จากการสำรวจข้อมูลด้วยการสุ่มตัวอย่าง 100 ครัวเรือน และโรคอื่นๆ เช่น ไขมันในเส้นเลือด โรคกระเพาะอาหาร การขาดสารอาหาร ภูมิแพ้ โรคปวดเมื่อยตามข้อ กระดูก ต่อมลูกหมากโต และอื่นๆ จากการรับประทานอาหารที่ไม่ถูกหลักโภชนาการ และการได้รับสารอาหารไม่ครบ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย ทุกหมวดล้วนมีความสัมพันธ์และการส่งผลกระทบต่อระบบโดยรวม ซึ่งจากผลกระทบดังกล่าว ทำให้เกิดการต่อยอดในการพัฒนาเพื่อ

ยกระดับคุณภาพชีวิต มีการทำข้อมูลสำรวจความต้องการในการทำเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัย เพื่อสร้างระบบฐานเศรษฐกิจชุมชน ให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยมีแผนงานการพัฒนาที่ต่อเนื่องและมีการเชื่อมโยงเครือข่าย พบว่า 100ครัวเรือน มีพื้นที่ในการทำเกษตรจำนวน 657 ไร่ 3 งาน พบว่ามีพื้นที่ทำเกษตรอินทรีย์-ชีวภาพ ประมาณ 273 ไร่ คิดเป็น 41.55% 384 ไร่ เป็นการใช้อยูเคมิ และอินทรีย์-ชีวภาพ คิดเป็น 58.46% โดยมีการทำใช้เองและซื้อจากภายนอก คิดเป็น 50 : 50 จากกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว มีแนวทางการพัฒนาและต่อยอดโดยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการเกิดเครือข่ายการทำงานเชิงบูรณาการกับภาคีแหล่งทุน เช่น พอช.สปสข. สคส. สสค. สสส. ฯลฯ ร่วมกันทั้งเชิงประเด็นและพื้นที่ อาทิ กลุ่มสวัสดิการรูปธรรมต้นแบบ จำนวน 17-20 ตำบล (จาก 99 ตำบล) กลุ่มเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ต้นแบบ 9 ตำบล (เกษตรปลอดภัย 20 ตำบล) เครือข่ายการจัดการน้ำและทรัพยากรสิ่งแวดล้อม 10 ตำบล (40 ตำบล : ชมรมเรารักแม่น้ำท่าจีน) เครือข่ายเกษตรสร้างสุขภาพ 5 ตำบล 25 ครัวเรือน วิสาหกิจชุมชน 15 ตำบล และการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน จำนวน 7 ตำบลต้นแบบ (40 ตำบล) และการเชื่อมช่องทางการตลาดร่วมกับตลาดสุขใจ (rose garden) โดยเปิดให้พื้นที่เข้าร่วมในตลาดโดยการนำสินค้า ผลิตภัณฑ์ พืชผัก ผลไม้ ไปขาย เป็นการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และการเปิดพื้นที่ในเรื่องของอาหารปลอดภัย

จากกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์ดังกล่าว ทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่อง และเกิดการเชื่อมโยงแผนงานร่วมกับหน่วยงานในหลายหน่วยงาน อาทิ พลังงานจังหวัด กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัด การเชื่อมแผนพัฒนาด้านการสร้างสัมมาชีพในเรื่องของวิสาหกิจชุมชนและเกษตรอินทรีย์ กับ สสค. และหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งมีการเชื่อมโยงแผนงาน สร้างเสริมกระบวนการเรียนรู้ในระดับตำบล และจังหวัดที่ต่อเนื่องกว่า 500,000-2,000,000 บาท แนวทางการพัฒนาในเรื่องเกษตรอินทรีย์ อาหารปลอดภัย ชีวิตปลอดภัย กับการสร้างตลาดที่เป็นธรรมกับฐานเศรษฐกิจชุมชน ให้เกิดองค์พหุ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับวิถีชีวิต และอาชีพหลักของในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการแลกเปลี่ยนรู้ เพื่อการยกระดับ และให้ความสำคัญต่อการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้แก่คนในชุมชนท้องถิ่น ที่เน้นรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดแรงผลักดันและนำองค์ความรู้สู่การพัฒนาและปฏิบัติให้เกิดรูปธรรม โดยการเสริมหนุนการบริหารจัดการเพื่อให้มีประสิทธิภาพที่สำคัญกระบวนการวิจัยและพัฒนาต้องการความต่อเนื่องในการปฏิบัติ โดยใช้ฐานทรัพยากรในท้องถิ่น ทุนเดิมทางสังคม ตลอดจนการมีส่วนร่วมของพหุภาคี ได้แก่ ภาครัฐ ภาคธุรกิจ องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ สื่อมวลชน ฯลฯ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างบูรณาการ ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบการผลิต เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ในการสร้างตลาดภายใน-ภายนอก เป็นการเพิ่มช่องทางการตลาด เชื่อมโยงฐานเศรษฐกิจชุมชน ด้วยมาตรฐานความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และสร้างระบบสุขภาพที่ดี
2. เพื่อให้เกิดแผนงานที่มีการเชื่อมตลอดห่วงโซ่การผลิตถึงการบริโภค ดังนั้นจำเป็นต้องมีการประสานงานสร้างเครือข่ายผู้ผลิต ผู้ประกอบการ กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มนักพัฒนา และผู้บริโภค
3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการประสานความร่วมมือกับพหุภาคีเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในเชิงยุทธศาสตร์ในเรื่องของ "อาหารปลอดภัย" โดยการประสานความร่วมมือกับภาคีหน่วยงาน ภาครัฐ สถาบัน นักธุรกิจ ฯลฯ และเพื่อให้มีการดำเนินงานอาหารปลอดภัยตลอดห่วงโซ่อาหาร

กรอบแนวคิด

ปัจจัยหลัก

- กระบวนการกลุ่มและการจัดการของกลไกเชิงพื้นที่ (กิจกรรมที่ต่อเนื่อง)
- ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมธุรกิจชุมชน (การพึ่งตนเอง และแนวทางการจัดการ)
- รูปแบบความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคี (ภาคประชาสังคม/เอกชน)
- การตลาด (ผู้ผลิต/ความต้องการของตลาด/การรับรองมาตรฐาน)

ปัจจัยสนับสนุน

- บทบาทหน้าที่คณะทำงาน/ภาคี/หน่วยงาน/ท้องถิ่น
- การเสริมสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนา กิจกรรมรูปธรรมที่ต่อเนื่อง
- นักวิชาการ (การให้ความรู้ ความเข้าใจด้านเนื้อหา และสร้างเสริมเทคนิค วิธีการ)
- นักธุรกิจเอกชน/ตลาดภายนอก
- การติดตาม และประเมินผล
- สื่อต่างๆ เช่น สลวท/เคเบิลทีวี ฯลฯ

อาหารปลอดภัยกับตลาดเศรษฐกิจก้าวหน้า คนนครปฐม

- ความรู้
- มีการกระจายรายได้ (เศรษฐกิจครัวเรือน/ชุมชน)
- ผลผลิต กับตลาดยั่งยืน
- สุขภาพที่ดี
- ยกระดับความสัมพันธ์ที่ดี (หน่วยงาน/เอกชน/ครอบครัว/ชุมชน)
- การบริหารจัดการที่ดี
- การผลักดันเชิงนโยบายและการเชื่อมแผนงาน ยุทธศาสตร์ในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

3. เป้าหมายของการพัฒนา

- มีกลไกการจัดการงานวิจัยเชิงบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งในด้านวิชาการงบประมาณ และการเชื่อมประสานความร่วมมือ ในการสนับสนุนจากหน่วยงาน ภาครัฐ และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยร่วมกัน เพื่อให้เกิดพลังในการผลักดันประเด็นสาธารณะระดับจังหวัดร่วมกัน
- เกิดองค์ความรู้ใหม่กับงานวิจัยที่มีคุณภาพและประโยชน์ต่อการพัฒนาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด ให้เป็นวาระร่วม
- มีการสร้างฐานระบบข้อมูล และการบริหารเครือข่าย แบบมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. พื้นที่กลุ่มเป้าหมาย

4.1) พื้นที่หลัก และพื้นที่เชื่อมกับภาคีหน่วยงาน รวม 20 ตำบล

เมือง	นครชัยศรี	ดอนตูม	กำแพงแสน	บางเลน	สามพราน	พุทธมณฑล
ทัพหลวง	วัดสำโรง	ห้วยด้วน	ดอนช้อย	คลองนกกระทุง	บางช้าง	มหาสวัสดิ์
สวนป่า	บางระกำ	สามง่าม	สระสีมุ่ม	หินมูล	คลองใหม่	ศาลายา
		ลำลูกบัว		บางปลา	บ้านใหม่	คลองโยง
				บางหลวง		
				ไผ่หูช้าง		

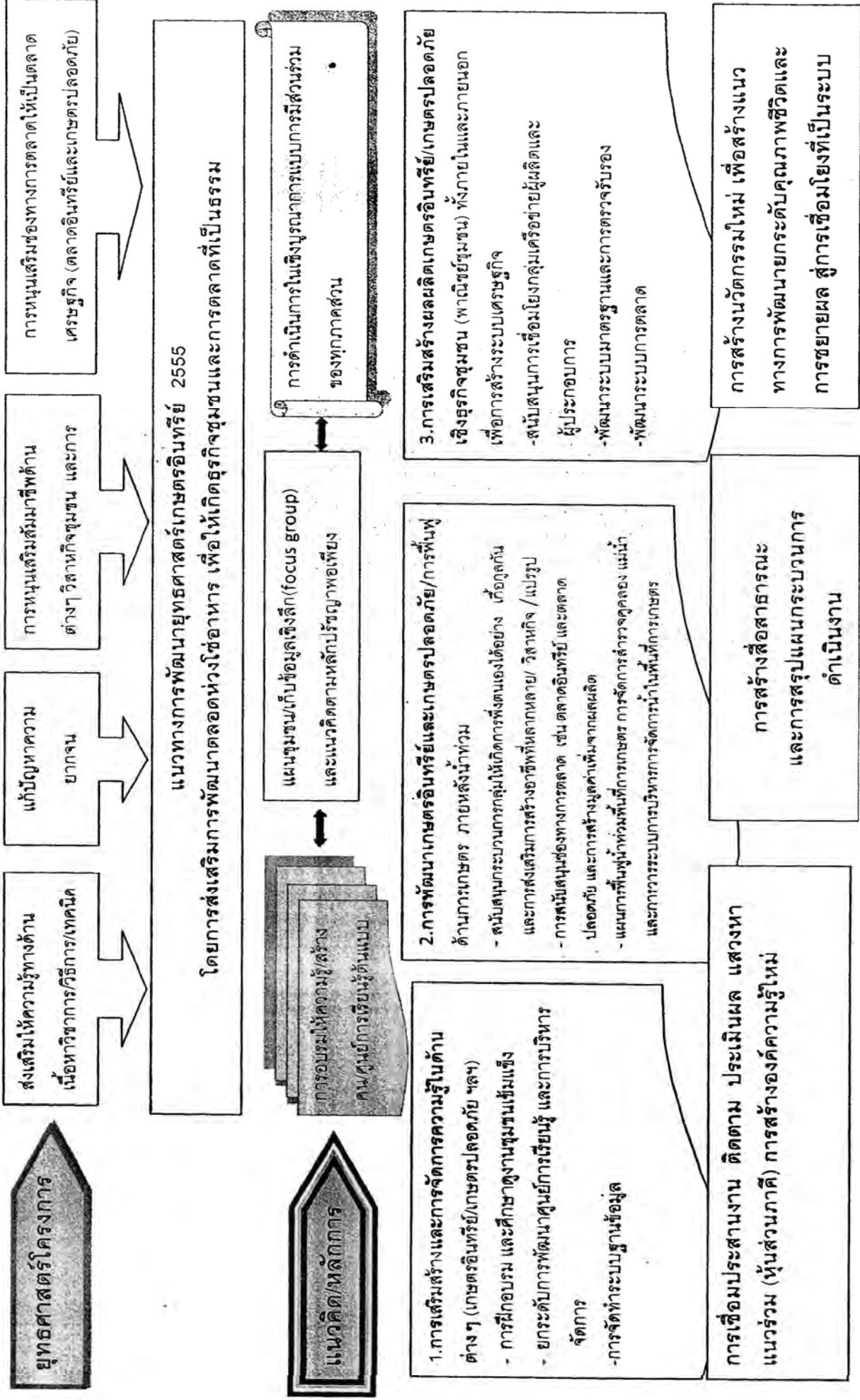
ฐานคิดในการดำเนินโครงการฯ

1. เน้นการพัฒนาอย่างบูรณาการ มีคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และยึดพื้นที่เป็นหลัก เพื่อให้การพัฒนาตอบสนองความต้องการของคนในชุมชน และสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น
2. สร้างภาคีและเครือข่ายความร่วมมือ ในลักษณะ "พหุภาคี" เพื่อเสริมพลังการมีส่วนร่วม" ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน โดยมีองค์กรชุมชนเป็นแกนกลาง ส่วนภาคีอื่นๆ ทำหน้าที่ช่วยกระตุ้น อำนวยความสะดวก ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนา
3. การสร้างกลไกการพัฒนาในระดับตำบล เกิดการกระจายบทบาทหน้าที่ เพื่อให้เกิดพลังการพัฒนา มีระบบการบริหารจัดการที่ดีและต่อเนื่อง
4. การส่งเสริมและการสนับสนุนกระบวนการกลุ่ม ในการสร้างเครือข่าย เพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งด้านการเกษตร การสร้างระบบสุขภาพ รูปแบบกระบวนการพัฒนา การผลิต การตลาด การระดมทุน และการจัดการทรัพยากรในชุมชน ฯลฯ
5. ใช้กิจกรรมเศรษฐกิจสร้างการเรียนรู้และสร้างอาชีพที่หลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่คนในชุมชน โดยยึดแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นฐานการเสริมสุขภาพ และการดำเนินชีวิต

5.วิธีการดำเนินงาน และแนวทางปฏิบัติ

1. สร้างเวทีการเรียนรู้ เช่น เวทีประชาคม กระบวนการเรียนรู้ด้านวิสาหกิจชุมชน อาทิ ร้านค้าชุมชนตลาดนัดอินทรีย์ และการแปรรูป
2. การสำรวจข้อมูลเชิงประจักษ์งาน และการจัดการเชิงพื้นที่ (เชิงรุก) เช่น ด้านการเกษตรอินทรีย์ และวิสาหกิจชุมชน การจัดการทรัพยากร การวิเคราะห์ สังเคราะห์ศักยภาพท้องถิ่น (ทุนเดิมในชุมชน/ ภูมิปัญญาท้องถิ่น) เพื่อการพัฒนาแบบข้อมูล ชำนาญ เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการทำธุรกิจชุมชน
3. ส่งเสริมการรวมกลุ่ม (การสร้างสัมมาชีพ) และการสร้างเครือข่าย
4. การพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการผลิต การแปรรูป การบรรจุหีบห่อ และการสร้างมาตรฐานสินค้า
5. การพัฒนาระบบการตลาด เช่น การสร้างตลาดใน-ภายนอก ท้องถิ่น โดยการสร้างเครือข่ายผู้ผลิต ผู้บริโภค และการเชื่อมโยงตลาดผู้ผลิตกับนักธุรกิจภายนอก อาทิ ร้านค้า โรงพยาบาล โรงแรม และอุตสาหกรรมบริการ เป็นต้น
6. การวิจัยและพัฒนาการสร้างฐานระบบเศรษฐกิจที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดระบบตลาดคุณธรรมที่ยั่งยืน
7. การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ ด้วยการสร้างกลไกการบริหารจัดการที่มีคุณภาพอย่างมีระบบและการกระจายบทบาทหน้าที่ เพื่อการขยายผล
8. สร้างและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เช่น การฝึกอบรมการแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่ม การสร้างแบรนด์ และ Packaging Design, การอบรมนักการตลาด ฯลฯ
- 9.การติดตาม ประเมินผล สรุปถอดบทเรียน อย่างเป็นระยะ และมีความต่อเนื่อง
- 10.การสร้างสื่อต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ โดยการทำแผ่นพับ วิทยุ สสวท. และการสร้างเวทีสาธารณะระดับจังหวัด

ผังโครงสร้างการพัฒนากระบวนการเชิงบูรณาการห่วงโซ่อุปทาน

แนวทางการติดตาม ประเมินผล

การติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ ซึ่งเป็นภารกิจหนึ่งของการดำเนินแผนตามโครงการ เนื่องจากข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ โดยจะทำให้ทราบผลของการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมาย และสามารถสกัดให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เพื่อเผยแพร่รูปแบบกระบวนการพัฒนา และการสร้างความรู้ความเข้าใจในการขยายผล เพื่อให้องค์กรสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ ที่กำหนด พร้อมทั้งเป็นช่องทางประชาสัมพันธ์สู่สาธารณะในวงกว้าง

แนวความคิดและทฤษฎี

การติดตามและประเมินผลโครงการเป็นขั้นตอนสุดท้ายเพื่อให้ทราบถึงความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการนำโครงการไปปฏิบัติ

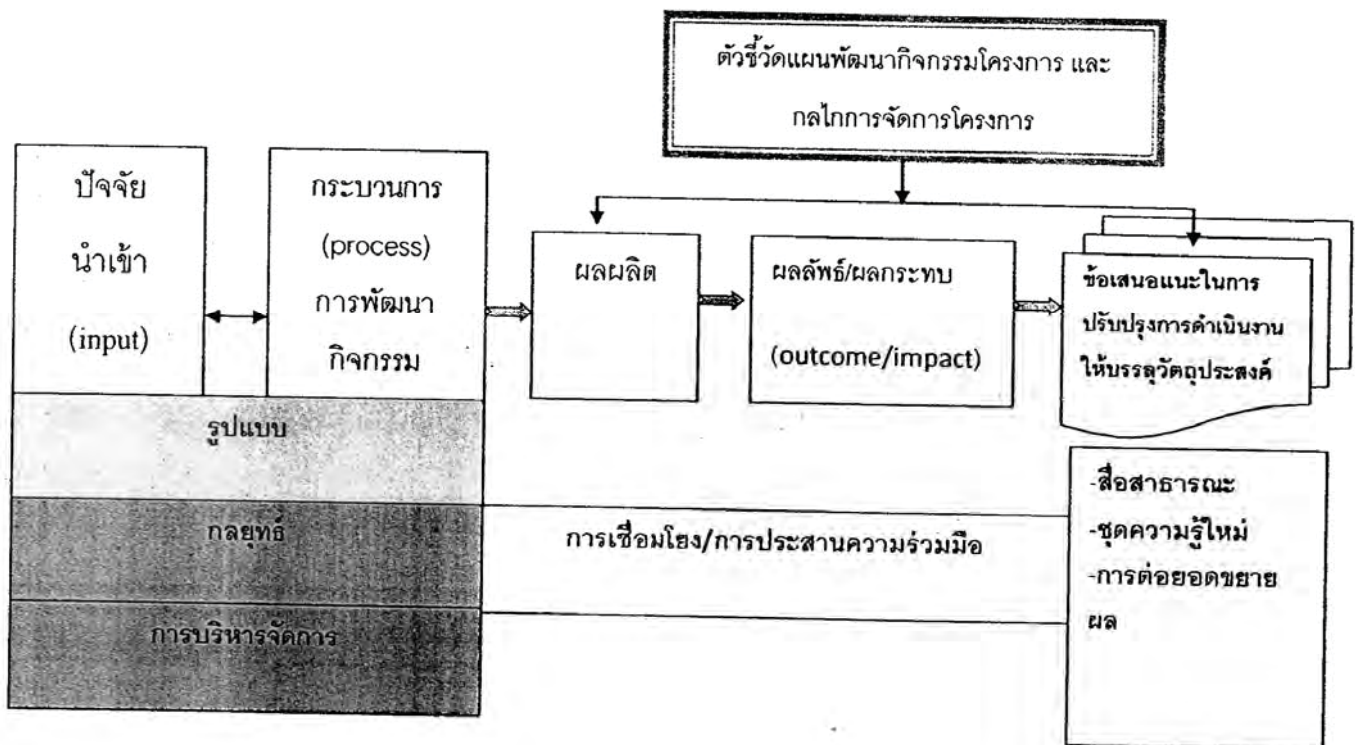
การติดตามผล และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

เป็นกระบวนการและวิธีการในการเร่งรัดการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา และต้นทุน โดยมีกระบวนการติดตามผลอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยจะแยกออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. การติดตามประเมินผลด้านการดำเนินงาน (ผลผลิต) การบริหารจัดการ และกลไกการจัดการทั้งระดับจังหวัดและตำบล ในการพัฒนาแผนการดำเนินงาน กิจกรรม ผลผลิต และผลกระทบ ในเชิงรูปธรรม ทั้งคุณภาพ และปริมาณ

2. การติดตามประเมินผลของโครงการ ฯ ด้านกระบวนการทำงาน

ผังการติดตาม ประเมินผล

แผนงานการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการฯ แบ่งระยะการติดตาม ดังนี้

- (1) ระยะเริ่มดำเนินโครงการ เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ดำเนินโครงการ และผู้ติดตามเกี่ยวกับ ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ
- (2) ระหว่างดำเนินโครงการ เพื่อติดตามความก้าวหน้า ประสิทธิภาพในการทำงาน และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน พร้อมทั้งให้ข้อสังเกต และคำแนะนำในการแก้ไขปัญหา
- (3) ระยะสุดท้ายเมื่อปิดโครงการ เพื่อสรุปบทวนผลการดำเนินโครงการ บทเรียนจากการดำเนินงาน และ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการพัฒนา และการวางจังหวะก้าวต่อไปในการขยายผล

6. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน

1. การอบรมและพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพผู้นำ ด้วยการสร้างเสริมองค์ความรู้ในด้านต่างๆ อาทิ เกษตรอินทรีย์ การสร้างระบบสุขภาพ การสร้างระบบตลาด ซึ่งจะนำไปสู่ฐานเศรษฐกิจชุมชน
2. เวทีประชาคม และการประสานความร่วมมือเพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมเชิงบูรณาการ ทั้งงานประเด็นและเชิงพื้นที่
3. การใช้แผนชุมชน โดยการทำข้อมูลเชิงลึกในเรื่องของการทำบัญชีฟาร์ม และการใช้แนวทางหลัก เศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำสู่การปฏิบัติให้เกิดรูปธรรม

4. การประเมินเสริมพลัง และการถอดองค์ความรู้
5. การสร้างตลาดนัดอินทรีย์เคลื่อนที่ หรือตลาดนัดสัญจร ในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเครือข่าย องค์กรต่างๆ เพื่อสร้างกระแสการตื่นรู้ในเรื่องของการสร้างระบบสุขภาพด้วยอาหารปลอดภัย และการเชื่อมฐานระบบเศรษฐกิจ
6. มีการตรวจเช็คสารเคมี โดยการเชื่อมโยงกับสาธารณสุขจังหวัด และการกับหน่วยงานแหล่งทุน เช่น หลักประกันสุขภาพประชาชน (สปสช.)
7. ประสานสื่อ วิทยุ สสวท./เคเบิล ทวี และการสร้างสื่อ เพื่อการประชาสัมพันธ์ (website/facebook) และแผ่นพับต่างๆ

7. แผนงานโครงการฯ ในการวางยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การสนับสนุนองค์ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัย

เป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของเกษตรอินทรีย์ และการจัดระบบการควบคุมปัจจัยการผลิต ทั้งด้านการลงทุน การผลิตอาหารปลอดภัย ทั้งด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ เช่น การให้ความรู้ในเรื่องโทษของปุ๋ยยา สารเคมี และสนับสนุนการทำปุ๋ยอินทรีย์ ชีวภาพที่เหมาะสมกับพืชในแต่ละประเภท การเลี้ยงสัตว์ในแต่ละชนิด ให้ความรู้ในด้านต่างๆ เช่น ภาวะความเสี่ยงต่อการเป็นโรคของพืชและสัตว์ ชนิดของการให้อาหารสัตว์ อาทิ ปลา กุ้ง กบ เป็ด ไก่ วัวนม โคขุน และอื่นๆ โดยทำข้อมูลสำรวจพื้นที่ เพื่อให้สามารถควบคุมการผลิตอาหารให้ปลอดภัยตั้งแต่ต้นน้ำได้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : เส้นทางการผลิต : การทำบัญชีฟาร์ม เพื่อเพิ่มผลผลิต

จัดทำระบบคุณภาพ ด้วยการทำบัญชีฟาร์ม เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนการผลิต เพื่อให้สอดคล้องกับตลาดภายในและภายนอก โดยมีจุดประสงค์ในการลดต้นทุนการผลิต กับระบบการจัดการห่วงโซ่อาหารโดยเชื่อมกลไกความร่วมมือกับงานวิจัย (ฝ่าย 2) อาทิ โตะจีน ส้มโอ ข้าว พริก ผัก ทรัพยากรและการจัดการน้ำ การเลี้ยงสุกร การท่องเที่ยวและลอจิสติกส์ ฯลฯ และการใช้มาตรการจูงใจด้วยการสร้าง brand สินค้า โดยมีการรับรองมาตรฐานทั้งพืช ประมง ปศุสัตว์ ทำให้สินค้าด้านการเกษตรมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและการสร้างฐานระบบเศรษฐกิจในชุมชน และตลาดภายนอก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การสร้างตลาดรูปธรรม เพื่อการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจ

จัดให้มีการอบรม และให้ความรู้ในด้านการตลาด บังคับเสริมหนุนด้านการตลาด การจัดตลาดนัดเกษตรอินทรีย์ และอาหารปลอดภัย การสร้าง supply chain ให้สอดคล้องกับ demand และ supply โดยการเชื่อมประสานกับหน่วยงาน นักธุรกิจ เอกชน ร้านค้า โรงพยาบาล และโรงแรมต่างๆ ฯ เพื่อประสานความร่วมมือในการเปิดช่องทางการสนับสนุนด้านการตลาดและมาตรฐานสินค้า โดยมีการฝึกอบรมกระบวนการเรียนรู้ในการทำ brand สินค้า และการสร้างตลาดวิสาหกิจชุมชน การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การสร้างนักการตลาด ตลอดจนการแก้ปัญหาสินค้าเกษตรและอาหาร โดยการกำหนดมาตรฐานการรับรอง และขึ้นทะเบียน การตรวจวิเคราะห์สินค้าเกษตรและอาหารให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งการติดตามประเมินผล ตั้งแต่การผลิต สู่ตลาดและถึงผู้บริโภคตลอดห่วงโซ่อาหาร

8.ระยะเวลาดำเนินงาน (มกราคม 2555 - มิถุนายน 2556) 18 เดือน โดยแบ่งแผนงานเป็น 3 ระยะ

8.1) การรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ กำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา และวางแผนการพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์ โดยใช้กลยุทธ์ เป็นเครื่องมือในการสร้างรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดรูปธรรมตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

8.2) การสร้างทฤษฎีและแนวทางการขยายผล ตลอดจนรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ ในขับเคลื่อนแผนการดำเนินงานโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และประชาธิปไตยการมีส่วนร่วม โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากบทเรียนแผนชุมชน และศูนย์การเรียนรู้ เพื่อวางแนวทางการพัฒนาในการต่อยอดขยายผลทั้งเชิงประเด็นและเชิงพื้นที่

8.3) การสรุปถอดบทเรียน และการสกัดองค์ความรู้เพื่อการเผยแพร่ และการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยมีการติดตาม และการประเมินผลอย่างเป็นระยะ และต่อเนื่อง

9.งบประมาณ 2,550,100 บาท (สองล้านห้าแสนห้าหมื่นหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

- งบบริหารจัดการ
- งบแผนงานขับเคลื่อน

9.1 งบบริหารจัดการ 860,000 บาท

แผน ก. การจัดการสำนักงาน

- ค่าผู้ประสานงาน
- ค่าเจ้าหน้าที่ธุรกรรม (จัดทำเอกสารข้อมูล/บัญชี/การเงินอื่นๆ)
- ค่าน้ำ/ค่าไฟฟ้า/ค่าโทรศัพท์
- ค่าวัสดุและเบ็ดเตล็ด (ค่าหมึก/ค่าซ่อมครุภัณฑ์ เช่นคอมพิวเตอร์ ฯลฯ)
- สรุปรายงานฉบับสมบูรณ์
- *** สรุปรายงานความก้าวหน้า 8 เดือน 1 ครั้ง
- *** สรุปรายงานฉบับสมบูรณ์ 1 ครั้ง (50 เล่ม)

9.2 งบการขับเคลื่อนแผนงาน 1,690,100 บาท

แผน ข. การจัดทำแผนข้อมูล การพัฒนาศักยภาพและการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจ

- การประชุมประจำเดือน 18 เดือน (คณะกรรมการจังหวัด)
- การฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพ 3 ครั้ง
- กำหนดแผนถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยี ที่เหมาะสม การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การทำนาข้าว พืชผัก ผลไม้ และการปศุสัตว์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม

- การบริหารจัดการเครือข่ายอินทรีย์ครบวงจร รวมทั้งการวางแผนด้านการผลิตถึงตลาด โดยมีการจัดเวทีร่วมคิดกับเกษตรกร และหน่วยงาน เพื่อวางแผนการพัฒนาศักยภาพ
- การอบรมให้ความรู้ด้านการแปรรูป และบรรจุภัณฑ์ กับเทคนิคแนวทางด้านการตลาด
- จัดทำฐานข้อมูล ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ องค์ความรู้ และการทำมาตรฐานการรับรอง
- เผยแพร่องค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์และอาหารปลอดภัยอย่างครบวงจรระบบห่วงโซ่อาหารถึงตลาดผู้บริโภค

แผน ค. ส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มเพื่อนำสู่การปฏิบัติเชิงรูปธรรม

ระดับ 1: กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์เพื่อการพึ่งพาตนเอง (ระดับปัจเจก และครัวเรือน) ต้นแบบ

เป็นกลุ่มเครือข่ายเกษตรกรมัยยืน

- เกษตรอินทรีย์ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านการเกษตร และการเลี้ยงสัตว์ เป็นเกษตรพึ่งพาตนเองเพื่อการผลิตอินทรีย์จากมูลสัตว์ การทำนาข้าว การปลูกพืชผักสวนครัว ปลูกสมุนไพร ผลไม้ และการเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภคและขายทั่วไป เช่น การเลี้ยงเป็ด ไก่ทุ่ง เลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงปลา การเลี้ยงหมูหลุม เป็นต้น

ระดับ 2: กระบวนการกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ครบวงจร

- เป็นกลุ่มเครือข่ายวางแผนการผลิตและการตลาดครบวงจร มีความมุ่งมั่นการพัฒนาสู่มาตรฐาน และต้องการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการระบบการผลิตสู่การตลาด โดยได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และอาหารปลอดภัย ต้องเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตถึงการตลาด และพัฒนาการผลิตจนได้รับการรับรองตามมาตรฐานด้านเกษตรอินทรีย์ และปศุสัตว์อินทรีย์ เช่น ไก่ไข่ สุนัข โคเนื้อ เป็นต้น
- เกษตรปลอดภัย โดยมีการใช้ปุ๋ยผสมผสาน (อินทรีย์และเคมี) โดยได้รับมาตรฐาน GAP

หมายเหตุ : จะมีการทำบัญชีฟาร์ม สู่กระบวนการเรียนรู้ของเส้นทางการผลิต เพื่อวางแผนในการเชื่อมโยงแผนการตลาดและการวางมาตรฐานด้านราคา

แผน ง. แผนการเชื่อมประสานด้านงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ ท้องถิ่น (อปท.)

- การประสานเชื่อมงบประมาณสนับสนุนแผนพัฒนาเพื่อเป็นการต่อยอดและยกระดับ โดยมีการประสานแผนงานร่วมกับหน่วยงาน ราชการ ท้องถิ่น ให้เป็นแผนพัฒนาศักยภาพชุมชนของ อบต. หรือ อบจ. และจังหวัด
- ประสานความร่วมมือเครือข่ายบูรณาการร่วมกับหน่วยงาน อาทิ เกษตร พัฒนาชุมชน สาธารณสุข ปศุสัตว์ สภาอุตสาหกรรม เกษตรและสหกรณ์ พลังงานจังหวัด สถาบัน องค์กรเอกชน และกลุ่มเครือข่ายต่างๆ ฯลฯ ในการพัฒนาด้านการผลิตและการตลาด

- เพิ่มช่องทางการพัฒนาตลาดอินทรีย์และอาหารปลอดภัย เกษตรอินทรีย์พืช ผัก ผลไม้ ประมง ฯลฯ
 - ตลาดขายตรงมีลูกค้ามาซื้อเอง หรือขายในชุมชน
 - ตลาดขายตรง เช่น ตลาดสุขใจ และตลาดนัดในชุมชน
 - ตลาดผู้ประกอบการ สถานศึกษา และหน่วยงาน อาทิ โรงเรียน มหาวิทยาลัย โรงพยาบาล หน่วยงานต่างๆ และโต๊ะจีน เป็นต้น
- ติดตามและสรุปถอดบทเรียน 3 ครั้ง
- เวทีสรุปงานระดับจังหวัด และสื่อสารถาวร

ที่	แผนการดำเนินงาน	คำสถานที่	คำอาหาร	คำอาหารว่าง	คำวิทยากร/ ผู้ช่วย	คำพาหนะ	คำที่พัก	คำวัสดุอุปกรณ์	หมายเหตุ
	แผน ข. การจัดทำแผนข้อมูล การอบรมพัฒนาศักยภาพ และการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจ								
1.	การประชุมคณะทำงานจังหวัดภาคี ประจำเดือน 25 คน	สำนักงาน	70x25=1,750x18 = 31,500	30x25x18 = 13,500	-	300x25x18 = 135,500	-	200x18 = 3,600 รวม 184,100	20-30 คน เพื่อ ติดตาม ความก้าวหน้าและ สถานการณ์
2.	2.1 การฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพ ขบวนจังหวัด 60 คน (แกนหลัก+ ภาคี) 2 วัน 1 คืน อาหาร 4 มื้อ (รวมเช้า) อาหารว่าง 4 มื้อ	-	180x4x60 = 43,200	50x4x60 = 12,000	2,000x2x2 = 8,000	60x500 = 30,000	450x60 = 27,000	3,000 รวม 123,200	พัฒนาศักยภาพ หลอมทีมขบวน จังหวัด (อบรม นอกสถานที่)
	2.2 การฝึกอบรมด้านเนื้อหาวิชาการ เทคนิค วิธีการ ในเรื่อง -ด้านการเกษตรครบวงจร -ด้านการประกันคุณภาพและการตลาด จำนวน 2 ครั้ง ครั้งๆ 60 คน =120 คน	2,000x2 = 4,000 (เครื่องเสียง LCD)	150x60x2 = 18,000	60x50x2x2 = 12,000	2,000x2x2 = 8,000	300x60x2 = 36,000	-	2,000x2 = 4,000 รวม 82,000	การเพิ่มทักษะ และการสร้าง ความรู้ความเข้าใจ ในการนำสู่การ ปฏิบัติ(อบรม ใน จังหวัด)

ที่	แผนการดำเนินงาน	ค่าสถานที่	ค่าอาหาร	ค่าอาหารว่าง	ค่าวิทยากร/ ผู้ช่วย	ค่าพาหนะ	ค่าที่พัก	ค่าวัสดุอุปกรณ์	หมายเหตุ
3.	การจัดทำฐานข้อมูล	-	-	-	-	-	-	4,000x20 = 80,000	เก็บข้อมูลชุมชน และทำ focus group
4.	สื่อเพื่อการเผยแพร่	-	-	-	-	-	-	25,000	-แผ่นพับ -สร้างเว็บไซต์
รวม									494,300
แผน ค. การส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการกลุ่ม และพัฒนากิจกรรมบูรณาการ									
-การพึ่งตนเอง (บุคคล/ครอบครัวต้นแบบ)									
-กระบวนการกลุ่มสู่เศรษฐกิจชุมชน									
1.	ประชุมระดับตำบล (คณะทำงาน) 15-20 คน ค่าอาหารคนละ 50 บาท เบรก 30 บาท น 20 ตำบล 2 เดือน/ ครั้ง = 9 ครั้ง (รวมการติดตาม ประเมินผลและทำ focus group ใน เวทีพื้นที่)		50x20x20x9 = 180,000	30x20x20x9 = 108,000	-	-	-	200xx9 = 1,800 รวม 289,800	ติดต่อ ความก้าวหน้า และ ทำ focus group เป็นระยะอย่าง ต่อเนื่อง
2.	การสนับสนุนพัฒนากิจกรรม บูรณาการ	-สนับสนุน และส่งเสริมให้ความรู้ในพื้นที่ในการลงมือปฏิบัติจริง เช่น การทำนาข้าวอินทรีย์-การตัดพันธุ์ข้าว / การเลี้ยงหมูหลุม เพื่อให้ได้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ และการทำปุ๋ยที่ตรงกับพื้นที่พืชผักสวนครัว สมุนไพร ผลไม้ การเลี้ยงปลา การเพาะเห็ด การปลูก หน่อไม้หวาน ฯลฯ/ค่าเมล็ดพันธุ์พืช-ข้าว-ปลา พร้อมสนับสนุนด้านวัสดุ-อุปกรณ์ (เทคโนโลยีที่เหมาะสม)							-การทำบัญชีฟาร์ม เส้นทางการผลิต/ หน่วย

ที่	แผนการดำเนินงาน	ค่าสถานที่	ค่าอาหาร	ค่าอาหารว่าง	ค่าวิทยากร/ ผู้ช่วย	ค่าพาหนะ	ค่าที่พัก	ค่าวัสดุอุปกรณ์	หมายเหตุ
2.1	-การทำงานชั่วคราว 100 ไร่ แก่ง -การเลี้ยง ปลา /เลี้ยงกบ -การทำนุบำรุงหมักอินทรีย์ชีวภาพ							100x4,000 = 400,000	-สมทบทุนชุมชน และท้องถิ่น
2.2	-การปลูกพืชผักสวนครัว สมุนไพร และผลไม้ 200 ไร่							-ค่าปุ๋ย -ค่าเมล็ดพันธุ์ = 150,000	-สมทบทุนชุมชน และท้องถิ่น
2.3	-การเลี้ยงหมูหลุม 30 ครัวเรือนๆ ละ 3 ตัว = 90 ตัว ใช้เวลาเลี้ยง ประมาณ 4-5 เดือน (ค่าหัวอาหารลูก หมู ตัวละ 40 บาท x90x5)							-ค่าพันธุ์ลูกหมู 90x1200 = 108,000 -ค่าหัวอาหาร = 18,000 รวม 126,000	-ครัวเรือนทำคอก -การทำอาหารหมู โดยใช้วัสดุในพื้นที่ ผสมหัวอาหาร
2.4	-การแปรรูป และบรรจุภัณฑ์ 180 ซม. และค่าวัสดุ-อุปกรณ์							25,000	กระบวนการกลุ่ม วิสาหกิจชุมชน (อบรมให้ความรู้ใน เรื่องการแปรรูป

ที่	แผนการดำเนินงาน	ค่าสถานที่	ค่าอาหาร	ค่าอาหารว่าง	ค่าวิทยากร/ ผู้ช่วย	ค่าพาหนะ	ค่าที่พัก	ค่าวัสดุอุปกรณ์	หมายเหตุ
									และการสร้าง มูลค่าเพิ่ม)
								990,800	
รวม									
แผน ง. การเชื่อมประสานแผนงานและงบประมาณจากหน่วยงาน และการทำงานบูรณาการทั้งเชิงประเด็นและพื้นที่									
1.	ประชุมแผนงานคณะทำงาน + นักวิชาการ และหน่วยงาน เพื่อวาง แนวทางการยุทธศาสตร์และการ เชื่อมโยง และการจัดการร่วมกันให้เป็นเชิง นโยบาย	-	100x30x2 = 6,000	40x30x2x2 = 4,800	-	500x30x2 = 30,000	-	1,000x2 = 2,000 รวม 42,800	บทบาทแผนงาน และวางกลยุทธ์ใน การเชื่อมประสาน แผนงานและ งบประมาณ
2.	การเพิ่มช่องทางการตลาด	การเปิดตลาดขายตรงในชุมชน และนอกสถานที่ โดยการประสานความร่วมมือกับภาคีหน่วยงานต่างๆ อาทิ ตลาดสุขใจ โรงเรียน สถานศึกษา โรงพยาบาล โรงเรียนต่างๆ และชมรมโต๊ะจีน ฯ และหน่วยงานราชการ ฯลฯ เป็นต้น						ติดตามผลด้าน การตลาด และการ สร้างรายได้	
3.	สรุปถอดบทเรียน 3 ครั้ง เพื่อสกัด องค์ความรู้ใหม่ จำนวน 30 คน (คณะทำงาน+หน่วยงาน+วิชาการ)	-	100x30x3 = 9,000	40x30x2x3 = 7,200	-	500x30x3 = 45,000	-	1,000x3 = 3,000 รวม 64,200	โดยการนำผลใน การติดตามมาสรุป ถอดบทเรียน เพื่อ สกัดองค์ความรู้ ใหม่ใน

ที่	แผนการดำเนินงาน	คำสถานที่	คำอาหาร	คำอาหารว่าง	คำวิทยากร/ ผู้ช่วย	คำพาหนะ	คำที่พัก	คำวัสดุอุปกรณ์	หมายเหตุ
4.	เวทีสรุปงานระดับจังหวัดและสื่อ สาธารณะ 150-200 คน (สื่อ/สรุป รูปเล่ม/เอกสารสื่อ/นิทรรศการ) เพื่อ ผลักดันเชิงนโยบาย	อบจ.	100x200 = 20,000	40x200 = 8,000	-	ถั่วเขียว	-	40,000 ร ว ม 98,000	กระบวนการพัฒนา ประกาศเจตจำนงค์ ในการขับเคลื่อน แผนแนวทาง
			รวม					205,000	
		รวมแผน ก - แผน. ง						1,690,100	66.28%
		รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น						2,550,100	

ที่		แผนการดำเนินงาน	มกราคม 2555 - มิถุนายน 2556																	
			มค. 55	กพ. 55	มีค. 55	เมย 55	พค. 55	มิย 55	กค. 55	สค. 55	กย. 55	ตค. 55	พย. 55	ธ ค 55	มค. 56	กพ. 56	มีค. 56	เมย 56	พค. 56	มิย. 56
		ทบทวนแผนงาน																		
2.		การฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพ รวม 3 ครั้ง				😊											😊			
3.		การจัดทำฐานข้อมูล (การออกแบบการเก็บข้อมูล และนำมาสังเคราะห์) จัดทำระบบ ฐาน 20 ตำบล		😊	😊				😊	😊						😊	😊		😊	😊
4.		สื่อเพื่อการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ (จดหมายข่าว ประจำเดือน/แผนพับ/ website)	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
		แผน ค.การส่งเสริมและสนับสนุน กระบวนการพึ่งตนเองและกระบวนการกลุ่ม โดยการหนุนเสริมกระบวนการพัฒนากิจกรรมชุมชน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1.		การประชุมคณะกรรมการทำงานตำบล เพื่อติดตามความก้าวหน้า 20 ตำบล 2 เดือน/ครั้ง รวม 9 ครั้ง	😊	😊		😊		😊				😊		😊		😊		😊		😊

[illegible]

มกราคม 2555 - มิถุนายน 2556																			
แผนการดำเนินงาน		มค.	กพ.	มีค.	เมย	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธ ค	มค.	กพ.	มีค.	เมย	พค.	มิย.
		55	55	55	.55	55	55	55	55	55	55	55	55.	56.	56	56	.56	56	56
3.	การสรุปถอดบทเรียน 3 ครั้ง (สกัดองค์ความรู้)					😊					😊					😊			
4.	เวทีสรุปงานระดับจังหวัดและสื่อสาธารณะ 150-200 คน ที่ เอกสารรูปแบบ/แผนพับ/สื่อต่างๆ /นิทรรศการ เพื่อผลักดันแผนเชิงนโยบาย																		😊
	หมายเหตุ : สามารถปรับแผนงานเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน และค่าใช้จ่ายจะจ่ายตามจริง																		

10. ตัวชี้วัดโครงการ

ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
1.การยกระดับกลไกการจัดการศูนย์การเรียนรู้ 9 ศูนย์	-มีระบบการบริหารจัดการที่ดี -การกระจายบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ -มีกฎ ระเบียบ กติกา อย่างเป็นรูปธรรม -มีวิทยากรประจำศูนย์การเรียนรู้ 3-5 คน รวม 27-40 คน	-สามารถเป็นต้นแบบการพัฒนาเพื่อให้เกิดการขยายผลได้ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สู่สาธารณชน -เป็นแหล่งการเรียนรู้และศึกษาดูงาน
2.การอบรมพัฒนาศักยภาพแกนนำ	-การเพิ่มความรู้ความเข้าใจ ทั้งด้านเนื้อหา และวิชาการ -เกิดแนวคิดเชิงสร้างสรรค์	-เกิดทักษะและความเข้าใจสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเห็นผล -การสร้างนวัตกรรมใหม่ -วิทยากร และอาสาเพิ่มขึ้น
3.การเก็บข้อมูลครัวเรือน/เชิงลึก	-ได้ฐานข้อมูลประเด็นต่างๆ -ได้รู้จักตนเอง และท้องถิ่น	-เกิดแผนที่ยุทธศาสตร์ -แนวทางการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
4. ครอบครัวดำเนินแบบในการสร้างระบบสุขภาพ 25-50 ครัวเรือน (ปัจเจก/ครอบครัว)	-การมีสุขภาพที่ดี -ปรับเปลี่ยนวิถีคิดและพฤติกรรม -เกิดการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน	-เกิดเครือข่ายคนรักสุขภาพในทุกระดับ -เกิดเป็นแผนเชิงนโยบายด้านสุขภาพ -สามารถถ่ายทอดประสบการณ์การจัดการตนเองและครอบครัวได้อย่างมีระบบ -เกิดการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี
5.สามารถปลดหนี้ได้ 50,000-100,000 บาท ภายใน 2 ปี จำนวน 50 ครัวเรือน	-มีเงินออมเพิ่มขึ้น -ลดต้นทุนการผลิตภายในครัวเรือนและลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น	-มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ครอบครัวยั่งยืน -ยกระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว/ชุมชน
5.การเพิ่มผลผลิตเกษตรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย และการแปรรูป (กระบวนการกลุ่ม)	-ใช้ในครัวเรือน -การจำหน่าย -เกิดรายได้ และการสร้างระบบเศรษฐกิจ -เกิดการเกื้อกูล แบ่งปัน ช่วยเหลือกัน เช่นสวัสดิการชุมชน -ได้ความสัมพันธ์กับท้องถิ่น หน่วยงาน เอกชน และภาคี	-การเชื่อมโยงตลาดเศรษฐกิจ เกิดตลาดภายใน-ภายนอกชุมชน -การบริโภคสินค้า และอาหารที่ปลอดภัย -เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดี -เกิดความมั่นคงทางอาหาร (ห่วงโซ่อุปทาน) -มีสมาชิก /รูปแบบของการจัดตั้งองค์กร สหกรณ์ /กลุ่มและเครือข่าย

ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
6.มีอาชีพที่หลากหลาย (การสร้างสัมมาชีพ) การสร้างวิสาหกิจชุมชน	-ความมั่นคงในการดำเนินชีวิต -เกิดทักษะความรู้ในด้านอาชีพ และ ความถนัด	-เป็นสังคมอยู่ดีมีสุข
7.เวทีประชาคม/การประชุมประจำเดือนใน ทุกระดับ -การถอดบทเรียน -การติดตามประเมินผล	-ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการติดตาม ความก้าวหน้าของสถานการณ์ -ทบทวนแผนงาน และการทำ swot เพื่อ สร้างกลยุทธ์การพัฒนา -สร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ท้องถิ่น หน่วยงาน และภาคี	-ได้องค์ความรู้ใหม่ และหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อการพัฒนา เพื่อนำไปต่อยอดขยายผล -เกิดการเชื่อมแผนงาน และงบประมาณ เชิง บูรณาการ -เกิดการผลักดันแผนงานเชิงนโยบายทั้งใน ระดับท้องถิ่น/จังหวัด -เกิดการจัดการตนเองทั้งในระดับตำบลและ จังหวัด

11. ชื่อผู้ประสานงาน

11.1) นางสาววิภาวรัตน์ พิพัฒน์เดชากุล

19/43 หมู่ 5 ตำบลลำพญา อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม 73000

โทรศัพท์ (034) 37-7046 มือถือ 081-019-6446 และ 089-919-7853

e-mail : ploy_s50@hotmail.com

12. ที่ติดต่อประสานงาน

12.1) สำนักงานสหาคีความร่วมมือ ภาคประชาชน จังหวัดนครปฐม

642/59 ถนนทหารบก ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม 73000

แฟกซ์/โทร. (034) 27-2703 มือถือ 089-919 -7853

e-mail : sahapakee_nk@hotmail.com และ sahapakee_nk@hotmail.co.th

ภาคผนวก

ภาคีเครือข่ายการพัฒนาเพื่อการทุนเสริม	ภาคีสันับสนุน (แหล่งทุน)
1. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) 2. พัฒนาการจังหวัดนครปฐม 3. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครปฐม 4. เกษตรจังหวัดนครปฐม 5. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครปฐม 6. สาธารณสุขจังหวัดนครปฐม (สสจ.) 7. ผอ.สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภาค 5 จ.นครปฐม 8. สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดนครปฐม 9. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร จ.นครปฐม (ธกส.) 10. พลังงานจังหวัดนครปฐม 11. ประธานหอการค้าจังหวัดนครปฐม 12. สภาอุตสาหกรรม 13. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา 14. มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ 15. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 16. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน 17. โรงพยาบาล 18. ตลาดสุขใจ 19. เครือข่ายพื้นที่เป้าหมายหลัก และพื้นที่ขยายผล 20. ชมรมโต๊ะจีน 21. สสว.ที่ 4 และ กพส.ที่ 18 22. สื่อวิทยุ สสวท. และเคเบิลทีวี/สื่อแผ่นพับ	1. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 2. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) 3. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) 4. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) 5. สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) 6. สำนักงานเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) 7. สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) 8. เพื่อนทีวีไทย

เอกสารเชิงหลักการ

- ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ ในพื้นที่แนวตะวันตกของ จังหวัดกำแพงเพชร

(ภาษาอังกฤษ) The action research Project on integrated water management in the western area of Kamphaengphet Province.

☞ ชื่อหัวหน้าโครงการและนักวิจัยร่วมโครงการ พร้อมหน่วยงานสังกัด และที่อยู่

ชื่อ-สกุล นายประพันธ์ จิตคำ

หน่วยงาน เครือข่ายประชาคมคนกำแพงเพชร

ที่อยู่ เลขที่ 219 ถ.เทศบาล 2 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 65000

โทรศัพท์/โทรสาร 081-973-6546

E-mail address

- ระยะเวลาดำเนินการ 18 เดือน

÷ ปัญหาที่ทํารว้จยและความสำคัญของปัญหา

พื้นที่ทำการเกษตรของจังหวัดกำแพงเพชร ประมาณ 3,348,847 ไร่ (62% ของพื้นที่ทั้งหมด) ที่เป็นพื้นที่ผลิตผลผลิตสำคัญ เช่น ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลังและอ้อย ประกอบด้วยสภาพทางนิเวศที่เป็น พื้นที่ต้นน้ำสำคัญๆ เช่น คลองวังเจ้า คลองสวนหมาก คลองน้ำไหล และคลองขลุง เป็นภูเขาสลับซับซ้อน แหล่งแร่ธาตุ พื้นที่กลางน้ำ เป็นเนินเขาเตี้ยๆ สลับกับที่ราบ และพื้นที่ท้ายน้ำ เป็นที่ราบลุ่มลาดเทลงสู่แม่น้ำปิง

การบริหาร จัดการน้ำในจังหวัดกำแพงเพชร ถูกแบ่งออกเป็นสองส่วนด้วยเส้นทางน้ำที่ไหลผ่านกลางพื้นที่ของจังหวัดและไหลลงสู่แม่น้ำปิง ซึ่งตามสภาพภูมิศาสตร์แล้วนิเวศของลุ่มน้ำในพื้นที่จึงถูกแบ่งออกเป็นสองโซน คือ โซนตะวันออก ส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ราบลุ่ม น้ำได้รับการจัดการให้สามารถหล่อเลี้ยงระบบการผลิตทั้งที่

เป็นนาข้าว ไร่ข้าวโพด แปลงอ้อยและแปลงถั่วเหลืองอย่างพอเพียง ส่วนโซนตะวันตก ซึ่งเป็นพื้นที่ดอน มีความลาดเทจากทิศตะวันตกลงสู่ทิศตะวันออก ไหล่ระดับสูงที่ราบลุ่มแม่น้ำปิง พื้นที่ของโซนนี้ประสบปัญหาไม่สามารถเก็บกักน้ำได้และไม่สามารถนำน้ำไปใช้ผลิตการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อจำกัดในการพัฒนาระบบโครงสร้างชลประทานและการบริหารจัดการน้ำของหน่วยงานรับผิดชอบหลักในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดน้ำหลากท่วมฉับพลันในช่วงฤดูฝน (ส.ค.-ต.ค.) และปิดกั้นทางระบายน้ำ เกิดการชะหน้าดิน ดินโคลนถล่ม สร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สิน ส่วนสภาวะการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร และขาดแคลนน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภค ในพื้นที่โซนนี้ประสบในช่วงฤดูแล้ง

ทางองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะทำงานของจังหวัดที่มีประสบการณ์ทำงานร่วมกันมาในโครงการความร่วมมือเพื่อจัดการปัญหาความยากจนฯ ที่ผ่านมา จึงเห็นร่วมกันว่า ปัญหาดังกล่าวควรได้รับการแก้ไขด้วยการใช้กระบวนการทำงานร่วมมือกันแบบบูรณาการทั้งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เครือข่ายในชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานรับผิดชอบหลักในพื้นที่ ให้มีการแก้ไขปัญหาการบริหาร จัดการน้ำอย่างเป็นกระบวนการระบบ ด้วยการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการแก้ไขปัญหาหน้าเพื่อการเกษตร เพื่อการอุปโภค-บริโภคในชุมชน-ท้องถิ่น บนพื้นฐานการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจและการวิเคราะห์-ค้นหาทางเลือกในการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสมกับสภาพนิเวศของท้องถิ่น โซนตะวันตกของแม่น้ำปิง จำนวน 30 ตำบล ของจังหวัดกำแพงเพชร

≠ วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ ของกลไกความร่วมมือของ กลุ่ม/องค์กรชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่เป้าหมาย
- 2) เพื่อส่งเสริมการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการบริหารจัดการน้ำของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) เพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการน้ำและการจัดการภัยพิบัติของท้องถิ่น บนพื้นฐานการบูรณาการความร่วมมือระหว่าง องค์กร หน่วยงาน และภาคีที่เกี่ยวข้อง
- 4) เพื่อจัดทำแผนบูรณาการจัดการน้ำที่เหมาะสม 35 ตำบลและของลุ่มน้ำอย่างน้อยหนึ่งลุ่มน้ำ

≡ ระเบียบวิธีวิจัย (โดยย่อ)

- 1) สสำรวจ รวบรวม จัดระบบฐานข้อมูล และตัวอย่างรูปธรรมการจัดการน้ำทั้งในระดับพื้นที่ ระดับตำบล
- 2) เสริมสร้างขีดความสามารถและความร่วมมือของเครือข่าย กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มเกษตรกรในระดับต่างๆ ในการจัดทำแผนการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล
- 3) จัดกระบวนการเรียนรู้และสรุปบทเรียนการแก้ไขปัญหาหน้า ในระดับพื้นที่นิเวศลุ่มน้ำขนาดเล็ก เช่น ชุมชน ตำบล เพื่อขยายผลการปฏิบัติสู่การจัดการในระดับลุ่มน้ำขนาดเล็ก

- 4) พัฒนากลไกเพื่อการประสานความร่วมมือของท้องถิ่น ระหว่าง หน่วยงาน ภาคที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำในจังหวัด
- 5) เสริมสร้างกระบวนการวิเคราะห์นิเวศลุ่มน้ำทั้งในระดับพื้นที่ ชุมชน ท้องถิ่นและลุ่มน้ำให้สามารถค้นหาทางเลือกการแก้ปัญหาในในระดับพื้นที่ที่เหมาะสม
- 6) พัฒนาแผนบูรณาการความร่วมมือในการจัดการปัญหาน้ำและภัยพิบัติจากน้ำในพื้นที่นิเวศลุ่มน้ำขนาดเล็ก โดยการใช้บทเรียนการจัดการน้ำในระดับพื้นที่-ชุมชน ตำบล เป็นแนวทางหลักในการปฏิบัติ
- 7) จัดเวทีสาธารณะ และกระบวนการสื่อสารที่นำเสนอรูปแบบ ทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาต่อหน่วยงาน ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหา

≈ ผลที่คาดว่าจะได้

- 1) เกิดอาสาสมัครและกลุ่ม-เครือข่ายความร่วมมือที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการ บริหารน้ำของท้องถิ่น ในระดับต่างๆ
- 2) เกิดระบบฐานข้อมูลที่สามารถใช้ในการแก้ไขปัญหา-ภัยพิบัติจากน้ำของท้องถิ่น-ตำบลและของลุ่มน้ำ ใน 2 สายน้ำ คลองสวนหมาก และคลองซุง
- 3) มีแผนบูรณาการจัดการน้ำ-ภัยพิบัติจากน้ำที่จำแนกขอบเขตความรับผิดชอบของกลุ่ม-เครือข่ายและความรับผิดชอบต่อองค์กร หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ของแต่ละตำบลและของลุ่มน้ำอย่างน้อยหนึ่งลุ่มน้ำ
- 4) เกิดรูปแบบนาร่องการใช้ฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจแก้ไขปัญหาและภัยพิบัติจากน้ำในระบบนิเวศลุ่มน้ำ โดยความร่วมมือของท้องถิ่นเป็นแกนกลาง
- 5) กลไกระดับชุมชนและตำบลมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเตรียมรับมือกับภัยพิบัติเกี่ยวกับน้ำ และมีแผนเพื่อรับมือเมื่อเกิดภัยพิบัติ โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยงภัยในเขตลุ่มน้ำ

... ความสอดคล้องกับเป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ของฝ่ายที่เสนอขอรับทุน

การวางแผนและการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำและแนวทางป้องกันภัยพิบัติ

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่ ...1 มีนาคม 2555.....

(หน้าปกข้อเสนอโครงการ)

เสนอต่อ สกว. ฝ่าย

๐ ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) โครงการ วิจัยเชิงปฏิบัติการ การบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ ในพื้นที่แนวตะวันตกของจังหวัดกำแพงเพชร

(ภาษาอังกฤษ) The Action Research Project on Integrated Water Management in the Western Area of Kamphaengphet Province.

คำสำคัญ

การบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ หมายความว่า การบริหารจัดการน้ำแบบองค์รวม มุ่งเน้นการบริหารจัดการน้ำทางการเกษตร และคำนึงถึงการบริหารน้ำอุปโภคและบริโภค โดยประสานพลังของท้องถิ่นในลุ่มน้ำเดียวกันและประสานสานความร่วมมือกับองค์กร หน่วยงานและสถาบันวิชาการในพื้นที่

แนวตะวันตกของจังหวัดกำแพงเพชร หมายความว่า พื้นที่ทางด้านตะวันตกของแม่น้ำปิง ซึ่งน้ำท่วม/หลากในฤดูฝน ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง อันมีข้อจำกัดเป็นพื้นที่ดอนและลาดเท จำนวน 35 อบต. (30 ตำบล ใน 5 อำเภอ)

ท้องถิ่น หมายความว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีทั้ง อบ.ต. และเทศบาลตำบล รวมทั้งหน่วยตำบลซึ่งเป็นหน่วยทางด้านปกครองหรือท้องถิ่น

- ชื่อหัวหน้าโครงการ หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ e-mail
- ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายประพันธ์ จิตคำ
- ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr.PRAPAN JITKHAM
- คุณวุฒิ ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร สาขาการเมืองการปกครองท้องถิ่น
- ตำแหน่งทางวิชาการ/ราชการ เลขานุการกรมการส่งเสริมราคาพืชผลเกษตรกรรม
- หน่วยงาน/องค์กร เครือข่ายประชาคมคนกำแพงเพชร จ.กำแพงเพชร
- ที่อยู่ เลขที่ 219 ถ.เทศบาล 2 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 65000
- โทรศัพท์/โทรสาร 081-973-6546

ลงนาม (ลายเซ็น)

.....

÷ ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ e-mail

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายอภิสิทธิ์ พรหมฤทธิ์

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr.Apisit Promrit

คุณวุฒิ ปรินญาตรี มนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาประวัติศาสตร์

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ) นักพัฒนาอิสระ

หน่วยงาน/องค์กร ชมรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาคเหนือตอนล่าง

ที่อยู่ เลขที่ 1 ม.3 ต.ไทรงาม อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร 62150

โทรศัพท์/โทรสาร 081-596-8776

E-mail apromrit@yahoo.com

ลงนาม (ลายเซ็น)

≠ ชื่อและสถานที่ติดต่อของผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานของหัวหน้าโครงการ

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายประพันธ์ จิตคำ

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr.PRAPAN JITKHAM

คุณวุฒิ ปรินญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์...สาขาการเมืองการปกครองท้องถิ่น

ตำแหน่งทางวิชาการ/ราชการ เลขทอนกรรมาธิการส่งเสริมราคาพืชผลเกษตรกรรม

หน่วยงาน/องค์กร ประชาน เครือข่ายประชาคมคนกำแพงเพชร จ.กำแพงเพชร

ที่อยู่ เลขที่ 219 ถ.เทศบาล 2 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 65000

โทรศัพท์/โทรสาร 081-923-6546

≡ ได้เสนอโครงการนี้ หรือโครงการที่มีส่วนเหมือนกับเรื่องนี้บางส่วนเพื่อขอทุนต่อแหล่งอื่นที่ใดบ้าง

✓ ไม่ได้เสนอต่อแหล่งทุนอื่น

○ เสนอต่อ

○ ชื่อโครงการที่เสนอ

○ กำหนดทราบผล (หรือสถานภาพเท่าที่ทราบ)

≈ **งบประมาณทั้งโครงการ 2,500,000 บาท**
จาก สกว. 2,500,000 บาท
จากหน่วยงานร่วมโครงการ - บาท

... **ระยะเวลาดำเนินงาน 18 เดือน**

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2555.....

ลงนาม ผู้เสนอโครงการ

รายละเอียดของข้อเสนอโครงการ

1. บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

วิกฤตการณ์แก้ปัญหา-การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของจังหวัดกำแพงเพชรด้านโซนตะวันตกของแม่น้ำปิงที่เกิดขึ้น อาทิเช่น การเกิดอุทกภัยในช่วงฤดูฝนอย่างฉับพลันเดือนสิงหาคม - ตุลาคม รวมทั้งโครงการก่อสร้างพื้นฐานของภาครัฐ (ถนน สะพาน ฯลฯ) เป็นส่วนหนึ่งที่ปิดกั้นเส้นทางระบายน้ำ ทำให้เกิดการชะล้างหน้าดิน น้ำกัดเซาะตลิ่ง ส่งผลกระทบต่อบ้านเรือน ชีวิตและทรัพย์สิน ส่วนภัยแล้งในช่วงฤดูแล้งที่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่กายภาพขาดประสิทธิภาพในการกักเก็บน้ำได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการทำการเกษตร อุปโภค-บริโภค

เมื่อพิจารณาความเชื่อมโยงของการทำงานเดิมจากโครงการความร่วมมือเพื่อจัดการปัญหาความยากจน พัฒนาสังคมและสุขภาวะ จากการสนับสนุนของสกว. เพื่อขับเคลื่อนงานและต่อยอดใน “ประเด็นการจัดการน้ำและภัยพิบัติ” ทางทีมวิจัยจึงเลือกที่จะวิจัยและศึกษา “โครงการ วิจัยเชิงปฏิบัติการ การบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ ในพื้นที่แนวตะวันตกของจังหวัดกำแพงเพชร” เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ กลไก กลุ่ม / องค์กร จัดทำฐานข้อมูลเพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการน้ำและการจัดการภัยพิบัติของท้องถิ่น บนพื้นฐานการบูรณาการความร่วมมือระหว่าง องค์กร หน่วยงาน และภาคที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถนำไปปรับ-ประยุกต์ใช้สู่แผน-ข้อเสนอการแก้ไขปัญหारेื่องการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โซนตะวันตกของแม่น้ำปิง และมีแผนรับมือกับภัยพิบัติเกี่ยวกับน้ำที่อาจจะเกิดในพื้นที่ที่มีลักษณะทางกายภาพเป็นพื้นที่เปราะบาง

2. ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

จังหวัดกำแพงเพชร มีขนาด 5,379,687 ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 3,348,847 ไร่ หรือประมาณ 62 % ของพื้นที่ทั้งหมด ป่าไม้ 1,365,437.5 ไร่ พื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่อื่นๆ 665,403 ไร่

ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงตอนล่าง 2) เป็นเนินเขาเตี้ยๆ สลับที่ราบ พบเห็นบริเวณด้านเหนือ และตอนกลางของจังหวัด 3) เป็นภูเขาสลับซับซ้อน เป็นแหล่งแร่ธาตุ และต้นน้ำลำธารต่างๆ ที่สำคัญ เช่น คลองวังเจ้า คลองสวนหมาก คลองน้ำไหล และคลองขลุง ไหลลงสู่แม่น้ำปิง ด้วยสภาพพื้นที่ดังกล่าว ทำให้กำแพงเพชร เสมือนถูกแบ่งเป็นสองซีก คือโซนตะวันออก ที่เป็นพื้นที่ราบลุ่มโดยส่วนใหญ่ และโซนตะวันตก อันเป็นที่ดอน ลาดเทจากทิศตะวันตกลงสู่ทิศตะวันออกไล่ระดับลงสู่แม่น้ำปิงทำให้โซนตะวันตกด้อยโอกาส มีข้อจำกัดในการพัฒนาระบบชลประทาน พบปัญหาการขาดแคลนน้ำ โดยเฉพาะในฤดูแล้ง อีกทั้งมีความทับซ้อนของ น้ำท่วม น้ำหลาก ในช่วงฤดูฝนอย่างต่อเนื่อง

ลุ่มน้ำคลองสวนหมาก มีพื้นที่ 1,078 ตร.กม. (673,650 ไร่) เป็นพื้นที่ป่า ร้อยละ 70 พื้นที่เกษตรกรรม ร้อยละ 25 (ประมาณ 194,512 ไร่) มีปัญหาด้านศักยภาพการพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำขนาดใหญ่ เพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำต้นทุน

ลุ่มน้ำคลองขลุงมีพื้นที่ 3,222 ตร.กม. (2,013,750 ไร่) เป็นพื้นที่ป่า ร้อยละ 15 พื้นที่เกษตรกรรมร้อยละ 78 (ประมาณ 1,586,030 ไร่) มีปัญหาด้านความต้องการน้ำเพื่อทำการเกษตรในอนาคตเพิ่มมากขึ้น ทำให้ความต้องการน้ำทำการเกษตรช่วงฤดูแล้งเพิ่มมากขึ้นด้วย

จากสภาวการณ์ผู้คนชาวกำแพงเพชรจำนวนหนึ่ง ได้รวมตัวกันเป็นเครือข่าย ตาข่ายประชาชนภาคประชาชน ในนาม “เครือข่ายประชาคมคนกำแพงเพชร” ซึ่งเครือข่ายคนกำแพงเพชรนี้ได้ประสานงานและเข้าร่วมปฏิบัติการในกระบวนการที่สำคัญที่ใช้ข้อมูลครัวเรือนเป็นฐานการเรียนรู้และนำสู่สร้างแผนการพึ่งตนเองของชุมชนระดับต่างๆ เพื่อการแก้ปัญหาคความยากจนร่วมกันในช่วง พ.ศ. 2543 ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนเพื่อสังคม (SIF) ดำเนินการจัดทำ “แผนแม่บทชุมชน” จำนวน 22 ตำบล ในปี พ.ศ. 2547 ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ดำเนินการจัดทำ “แผนแม่บทชุมชน” จำนวน 16 ตำบล ในปี พ.ศ. 2548 ได้รับการสนับสนุนจากวิทยาลัยการจัดการทางสังคม (วจส.) จวบจนกระทั่งเข้าร่วมดำเนินการโครงการความร่วมมือเพื่อจัดการปัญหาความยากจน พัฒนาสังคมและสุขภาวะ จากการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)ในระยะที่หนึ่งและสอง โดยมุ่งเน้นการใช้บัญชีครัวเรือนเพื่อจัดการปัญหาความยากจน อีกทั้งการจัดการปัญหาร่วมของชุมชนตำบล โดยเฉพาะการนำร่องการแก้ไขปัญหาน้ำซึ่งเกิดข้อค้นพบหลายประการ

- เกิดการขยายและถักทอเครือข่ายการเรียนรู้การจัดการน้ำระหว่างพื้นที่ตำบลใกล้เคียงเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนประเด็นการแก้ไขปัญหาน้ำและจัดการน้ำ โดยเฉพาะในเชิงพื้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำปิง จำนวนทั้งสิ้น 21 ตำบล ซึ่งในจำนวนนี้เป็นตำบลที่โครงการขยายความร่วมมือ/เรียนรู้ออกไป จำนวน 14 ตำบล และมีการจัดระบบการทำงาน โดยแบ่งออกเป็นโซนย่อย 4 โซน คือ โซนตะวันตก 1 คือ โซนคลองน้ำไหล มี 8 ตำบล ได้แก่ คลองน้ำไหล โป่งน้ำร้อน สักงาม โพธิ์ทอง วังสามแคว หัวถนน ปางตาไว เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา โซนตะวันตก 2 คือ โซนดอนแดง มี 5 ตำบล ได้แก่ แสนตอ เกาะตาล ดอนแดง โค้งไผ่ สลกบาตร โซนตะวันตก 3 คือ โซนคลองสวนหมาก มี 8 ตำบล ได้แก่ อ่างทอง วังทอง และตำบลขยายอีก 6 ตำบล คือ นาบ่อคำ ไตรตรึงษ์ ชำรงคร์ นครชุม คลองแม่ลาย ท่าขุนราม และในโซนตะวันออก ก็มีการประสานความร่วมมือระหว่างตำบลต่างๆเช่นเดียวกัน จำนวน 4 ตำบล คือ ไทรงาม โนนพลวง วังชะโอน บึงสามัคคี
- ได้มีการพัฒนากลไกการทำงานเชิงยุทธศาสตร์ขึ้นเรียกว่า “ คณะทำงานยุทธศาสตร์น้ำ ” ของโครงการความร่วมมือฯ ในระดับจังหวัด ระดับโซน มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดทิศทางและแผนงานในภาพรวมสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานในระดับพื้นที่ตำบล

- จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ก่อให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลง อาทิเช่น เกิดการยกระดับการเรียนรู้และความเข้าใจที่ดีขึ้นในหมู่พี่น้องประชาชนในพื้นที่ตำบล และระหว่างพื้นที่ตำบลที่อยู่ใกล้เคียงในระบบนิเวศลุ่มน้ำสาขา/ลุ่มน้ำย่อย หรือในโซนเดียวกัน โดยเฉพาะระหว่างชุมชนที่อยู่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ในการมองปัญหา สาเหตุ และแนวทางการแก้ไข อย่างเชื่อมโยงและรอบด้านมากขึ้น
- เกิดการดำเนินการแก้ไขปัญาและพัฒนากระบวนการจัดการน้ำในแต่ละพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมภายใต้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดทำโครงการ/กิจกรรมตามแผนและข้อเสนอที่ชุมชนจัดทำขึ้นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากจัดทำแผนและข้อเสนอด้านการจัดการปัญหาน้ำและได้นำเสนอต่อหน่วยงานต่างๆ ซึ่งในรอบปีที่ผ่านมา มีพื้นที่ในโครงการจำนวน 9 ตำบล ได้รับการสนองตอบดำเนินโครงการต่างจำนวนทั้งสิ้น 10 โครงการ คิดเป็นจำนวนเงิน 19 ล้านบาทบาท ซึ่งสามารถแยกแยะตามแหล่งที่มาของการสนับสนุน ดังนี้

ตารางแสดง ผลการได้รับสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ ตามแผนและข้อเสนอของชุมชน

ตำบล	อบต.	ชลประทาน	จังหวัด	ไทยเข้มแข็ง
1. แสนตอ	อุโมงค์น้ำ 92,000 บาท	-	-	-
2. เกาะตาล	-	-	-	-
3. ดอนแดง	-	-	-	ลอกคลองวังวัด 2 ล้าน
4. ห้วยถนน	-	-	ลอกคลองนา 2 ล้านบาท	
5. วังทอง	แก้มลิง ม.13 320,000	-	-	-
6. ลักงาม	-	ลอกคลองแขวงล่าง. 3 ล้าน	-	-
7. โป่งน้ำร้อน	-	-	-	ลอกคลองไพร 1 ล้าน, คลองสมุย 2 ล้าน
8. ไทรงาม	-	-	-	ลอกคลองมาบสโตน 2.2 ล้าน
9. โนนพลวง	-	-	-	แก้มลิง ทนองวัง 3.5 ล้าน
10. วังชะโอน	-	-	-	ลอกคลองชลาวังกะทา 2.2 ล้าน
รวม	412,000	3 ล้าน	2 ล้าน	14,650,000
รวม 10 ตำบล เป็นงบประมาณทั้งหมด				
19,970,000 บาท				

- มีความร่วมมือที่ดีกับหน่วยงานภาคีทั้งที่เป็นหน่วยงานที่เคยรู้จักและมีการประสานงานกันมาก่อน และหน่วยงานใหม่ๆที่เพิ่งได้มีการประสานกันในช่วงที่ผ่านมา
- การยกระดับกลไกการทำงานเชิงประเด็นขึ้นมาเป็นการเฉพาะในระดับโครงการฯ ทำให้การดำเนินงานเพื่อประสานงานและสนับสนุนติดตามงานทั้งในระดับตำบลและหน่วยงาน /ภาคีภายนอก ในแต่ละประเด็นนี้ ไม่รวมศูนย์/กระจุกตัวอยู่กับกลไกชุดใหญ่ ส่งผลให้การขับเคลื่อนเป็นไปอย่างคล่องตัว สม่่าเสมอ ต่อเนื่อง
- นอกจากนี้ ในระดับตำบล หากมีการจัดปรับกลไกของคณะทำงานตำบลให้มีทีมงานที่ชัดเจนที่ชัดเจนมากขึ้น ในการรับผิดชอบการขับเคลื่อนจัดการปัญหาน้ำของพื้นที่ จะช่วยให้เกิดการประสานงานกับตำบลข้างเคียง และคณะทำงานยุทธศาสตร์น้ำระดับจังหวัด/โครงการฯ ได้อย่างต่อเนื่องและรวดเร็วมากขึ้น
- หากในการจัดทำแผนและข้อเสนอด้านต่างๆ สามารถมีข้อมูลสนับสนุนถึงความจำเป็นหรือความคุ้มค่าของข้อเสนอโครงการที่ชุมชนต้องการการสนับสนุนแล้ว จะช่วยทำให้แผนนั้นมีน้ำหนักและน่าเชื่อถือมากขึ้น อาทิ เช่น ในการจัดทำแผนและข้อเสนอเรื่องการจัดการน้ำ หากมีข้อมูลสนับสนุนชี้ให้เห็นถึงต้นทุนและความคุ้มค่าจากการที่รัฐบาลต้องจ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินทุกปีเพื่อชดเชยความสูญเสียที่เกิดจากภัยพิบัติในกรณีน้ำท่วมน้ำแล้งซ้ำซากในพื้นที่อย่างชัดเจน จะช่วยให้ทางชุมชนมีเหตุผลที่ถกเถียงแลกเปลี่ยนกับทางหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ตัดสินใจสนับสนุนโครงการที่ชุมชนเสนอไปได้อีกทางหนึ่ง เป็นต้น
- การบริหารจัดการน้ำ มีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือจากกรมชลประทาน ดังนั้น การหนุนเสริมให้ชาวบ้านสามารถมีข้อมูล สามารถคิดวิเคราะห์หาทางเลือกในการจัดการปัญหาที่หลากหลายและรอบด้านมากขึ้น โดยการสนับสนุนให้ชาวบ้านรู้จักหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นประโยชน์และจากกระบวนการทำงานของโครงการความร่วมมือฯ กล่าวมา ค้นพบว่าพื้นที่ดังกล่าวมีตัวเลขรายได้ไม่แน่นอน อันเนื่องมาจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ผันแปรของแหล่งน้ำ อีกทั้งการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เป็นไปได้อย่างช้าๆ และมีจำกัด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหที่ต้องประสานความร่วมมือจาก องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวนมาก พื้นที่ดังกล่าวในโซนตะวันตกของแม่น้ำปิงของ จังหวัดกำแพงเพชร อยู่ในเขตพื้นที่ของ 5 อำเภอ ใน 30 ตำบล หรือประมาณกึ่งหนึ่งของจังหวัดที่มี 11 อำเภอ 68 ตำบล ประชากรทั้งหมด 726,213 คน 226,332ครัวเรือน (สถิติกรมการปกครอง พ.ศ. 2551)

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ ของกลไกความร่วมมือของ กลุ่ม/องค์กรชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่เป้าหมาย
- 3.2 เพื่อส่งเสริมการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการบริหารจัดการน้ำของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3.3 เพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการน้ำและการจัดการภัยพิบัติของท้องถิ่น บนพื้นฐานการบูรณาการความร่วมมือระหว่าง องค์กร หน่วยงาน และภาคีที่เกี่ยวข้อง
- 3.4 เพื่อจัดทำแผนบูรณาการจัดการน้ำที่เหมาะสม 35 ตำบลและของลุ่มน้ำอย่างน้อยหนึ่งลุ่มน้ำ

4. กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละข้อ

4.1 แผนกิจกรรมหลักที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รวมทั้งผลลัพธ์ (Output) ที่คาดว่าจะได้รับ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
1. เพื่อเสริมสร้าง ศักยภาพ กลไก กลุ่ม/ องค์กรของร่วมมือกัน บริหารจัดการน้ำ	1.1 เพิ่มศักยภาพ กลไกการบริหาร จัดการน้ำในพื้นที่ 1.2 การรวบรวมและ จัดระบบฐานข้อมูล ของตำบลเป้าหมาย 1.3 การจัดระบบการ ติดตาม และสรุ บทเรียนต่อเนื่อง	1.1.1 เวทีประชุมเพื่อหนุนเสริมกลไก น้ำระดับตำบล (อปท.)	มี.ค.-ส.ค.55	35	ทีมวิจัย
		1.1.2 การฝึกอบรมความรู้พื้นฐานที่ จำเป็นในการบริหารจัดการน้ำ	เม.ย.55	2	ทีมวิจัย
		1.1.3 เวทีหนุนเสริมให้เกิดเครือข่าย จัดการน้ำระดับตำบล-ลุ่มน้ำ-จังหวัด	มี.ค.55-ก.พ.56	14	ทีมวิจัย
		1.1.4 การฝึกอบรมเพื่อจัดทำ ฐานข้อมูลระดับตำบล (อปท.)	พ.ค.55	3	ทีมวิจัย
		1.1.5 การศึกษาดูงานบทเรียนนอก พื้นที่	พ.ย. 55	3	ทีมวิจัย
		1.1.6 ประสาน-ติดตาม-กลุ่มองค์กร ในพื้นที่โดยกลไก อปท.- ตำบล	มี.ค.55-ก.พ.56	630	ทีมวิจัย
2. เพื่อส่งเสริมการ จัดทำฐานข้อมูลเพื่อ การตัดสินใจบริหาร จัดการน้ำของท้องถิ่น	2.1 การสำรวจ-จัดทำ ข้อมูลพื้นที่ลุ่มน้ำ ด้วยระบบสารสนเทศ ภูมิศาสตร์	2.1.1 หนุนเสริมการจัดทำแผนที่ ศักยภาพของสายน้ำ	เม.ย.-ก.ค.55	35	ทีมวิจัย
		2.1.2 เวทีประชุมเพื่อติดตาม สังเคราะห์ผลการจัดเก็บข้อมูล (ลุ่ม น้ำ)	มี.ค.55-ก.พ.56	12	ทีมวิจัย
	2.2 การบูรณาการ ฐานข้อมูลทั้งของ ท้องถิ่น และ หน่วยงานจังหวัดเพื่อ การตัดสินใจบริหาร- จัดการน้ำ	2.1.3 การฝึกอบรมเพื่อจัดทำ ฐานข้อมูลระดับลุ่มน้ำ-จังหวัด	ส.ค.55	4	ทีมวิจัย
		2.1.4 ประสาน-ติดตามการจัดเก็บและ บันทึกข้อมูลระดับตำบล	มี.ค.55-ก.พ.56	35	ทีมวิจัย
		2.1.5 เวทีวิเคราะห์และประมวลผล ข้อมูลระดับลุ่มน้ำ	ก.ค.55, ต.ค.55	2	ทีมวิจัย
		2.1.6 เวทีวิเคราะห์และประมวลผล ข้อมูลระดับจังหวัด	มี.ย.56	1	ทีมวิจัย

3. เพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการน้ำและการจัดการภัยพิบัติของท้องถิ่น บนพื้นฐานการบูรณาการความร่วมมือระหว่าง องค์กรหน่วยงาน และภาคที่เกี่ยวข้อง	3.1 การสรุปบทเรียนการจัดการน้ำในระดับพื้นที่	3.1.1 ถอดบทเรียนจัดการน้ำกรณีศึกษาในพื้นที่/ลุ่มน้ำ	มี.ค.-พ.ค. 55	4	ทีมวิจัย
		3.1.2 เวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กรณีศึกษาในพื้นที่/ลุ่มน้ำ	พ.ค.-มิ.ย. 55	4	ทีมวิจัย
	3.2 การวิเคราะห์ทางเลือกการบริหารจัดการน้ำ/ภัยพิบัติระดับพื้นที่-ท้องถิ่น	3.1.3 การพัฒนาอาชีพหลักและทางเลือกกับการบริหารน้ำ	ส.ค.55-มี.ค.56	35	ทีมวิจัย
		3.1.4 เวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการการบริหารน้ำกับโอกาสการจัดการตนเอง	พ.ค.56	1	ทีมวิจัย
		3.1.5 ประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนจัดการภัยพิบัติระดับตำบล/ลุ่มน้ำ	มิ.ย.56	1	ทีมวิจัย
4. เพื่อจัดทำแผนบูรณาการจัดการน้ำที่เหมาะสม 35 ตำบล และของลุ่มน้ำอย่างน้อยหนึ่งลุ่มน้ำ	4.1 การสรุป-ถอดบทเรียนการจัดการน้ำของพื้นที่-ท้องถิ่น	4.1.1 ถอดบทเรียนและจัดทำสื่อเรียนรู้/เผยแพร่	มี.ค.56-ก.ค.56	5	ทีมวิจัย
		4.1.2 เวทีนำเสนอแผน/ข้อเสนอ การจัดการน้ำและภัยพิบัติ	ก.ค.56	2	ทีมวิจัย
	4.2 การบูรณาการแผนจัดการน้ำท้องถิ่นและจังหวัด	4.1.3 ประชุมสรุปผลและบทเรียนประจำวงการดำเนินงานโครงการฯ	ส.ค.55, ก.พ.56, ส.ค.56	3	ทีมวิจัย
		4.1.4 เวทีประชุมคณะทำงานบริหารจัดการโครงการวิจัยฯ	มี.ค.55-ส.ค.56	9	ทีมวิจัย

หมายเหตุ จำนวนวันที่ใช้เป็นการคาดการณ์จำนวนเวลาที่จะต้องดำเนินการจริง โดยเทียบ 1 วันเท่ากับ 8 ชั่วโมง

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงระยะเวลา (แบ่งเป็นราย 6 เดือน)

เดือนที่	กิจกรรม (activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (outputs)
6 เดือนที่ 1	1. เวทีประชุมเพื่อหนุนเสริมกลไกน้ำระดับตำบล (อปท.) 2. การฝึกอบรมเพื่อจัดทำฐานข้อมูลระดับตำบล (อปท.) 3. หนุนเสริมการจัดทำแผนที่ศักยภาพของสายน้ำ 4. ถอดบทเรียนจัดการน้ำกรณีศึกษาในพื้นที่/ลุ่มน้ำ 5. เวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กรณีศึกษาในพื้นที่/ลุ่มน้ำ 6. ประสาน-ติดตามการจัดเก็บและบันทึกข้อมูลระดับตำบล 7. เวทีประชุมคณะทำงานบริหารจัดการโครงการวิจัย 8. ประชุมสรุปผลและบทเรียนประจำงวดการดำเนินงานโครงการ	1. มีอาสาสมัคร กลไก แกนนำ ที่เรียนรู้การแก้ปัญหา น้ำ ในพื้นที่ของตนเอง 2. กลไกตำบล อปท. เกิดความเข้าใจ หลักการ/แนวทางการดำเนินงานวิจัยในพื้นที่เป้าหมาย 3. มีบุคลากรของ อปท.-ตำบล ที่สามารถจัดเก็บ-บันทึกข้อมูล ในการบริหารจัดการน้ำของท้องถิ่น 4. มีข้อมูลต่างๆ ที่แสดงศักยภาพของแหล่งน้ำ ลุ่มน้ำ ในพื้นที่-ท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์-สังเคราะห์ แก้ไขปัญหาน้ำ 5. มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กรณีศึกษาในพื้นที่ร่วมกัน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่หรือลุ่มน้ำของตนเอง . 6. กลไก แกนนำ มีการเรียนรู้ร่วมกันถึงสภาพปัญหาน้ำ และศักยภาพของพื้นที่ 7. มีเอกสารรายงานประจำงวด
6 เดือนที่ 2	1. ประสาน-ติดตาม-กลุ่มองค์กรในพื้นที่โดยกลไก อปท.- ตำบล 2. เวทีประชุมเพื่อติดตามสังเคราะห์ผลการจัดเก็บข้อมูล (ลุ่มน้ำ) 3. การฝึกอบรมเพื่อจัดทำฐานข้อมูลระดับลุ่มน้ำ-จังหวัด 4. เวทีวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลระดับลุ่มน้ำระดับจังหวัด 5. การพัฒนาอาชีพหลักและทางเลือกกับการ	1. มีกลไก แกนนำ ที่ปฏิบัติการ ประสานงาน และติดตามงานใน อปท.- ตำบล และมีการสานสัมพันธ์ร่วมมือกันบริหารจัดการน้ำในท้องถิ่น - ลุ่มน้ำ 2. มีฐานข้อมูล เพื่อการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาน้ำระดับตำบล ระดับลุ่มน้ำ 3. กลไก แกนนำ รู้จักศักยภาพของพื้นที่ของตนเอง ตลอดจนค้นหาทางออก ทางเลือก ที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาน้ำอย่างบูรณาการระหว่างท้องถิ่นและสามารถประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

	บริหารน้ำ 6. การศึกษาดูงานบทเรียนนอกพื้นที่ 7. เวทีหนุนเสริมให้เกิดเครือข่ายจัดการน้ำระดับตำบล-ลุ่มน้ำ-จังหวัด 8. เวทีประชุมคณะทำงานบริหารจัดการโครงการวิจัยฯ 9. ประชุมสรุปผลและบทเรียนประจำงวดการดำเนินงานโครงการฯ	สำคัญ 4. สรุปบทเรียนที่นำมาเรียนรู้ร่วมกัน 5. กลไก แคนนำ สามารถประสานงานกับหน่วยงานองค์กร ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำ อาทิ กรมทรัพยากรน้ำ กรมชลประทาน สถาบันวิชาการ จังหวัด 6. เกิดรูปธรรมการจัดการน้ำร่อง ที่สามารถบริหารจัดการน้ำที่ดี ในพื้นที่เป้าหมาย 7. มีเอกสารรายงานประจำงวด
6 เดือนที่ 3	1. เวทีหนุนเสริมให้เกิดเครือข่ายจัดการน้ำระดับตำบล-ลุ่มน้ำ-จังหวัด 2. เวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการการบริหารน้ำกับโอกาสการจัดการตนเองในระดับพื้นที่ 3. ประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนจัดการภัยพิบัติระดับตำบล/ลุ่มน้ำ 4. ถอดบทเรียนและจัดทำสื่อเรียนรู้/เผยแพร่ 5. เวทีนำเสนอแผน/ข้อเสนอ การจัดการน้ำและภัยพิบัติ 6. เวทีประชุมคณะทำงานบริหารจัดการโครงการวิจัยฯ 7. ประชุมสรุปผลและบทเรียนประจำงวดการดำเนินงานโครงการฯ	1. เกิดเครือข่าย การบริหารจัดการน้ำระดับลุ่มน้ำ และระดับจังหวัด 2. เกิดเวที แลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน ในแผน/ข้อเสนอในการบริหารจัดการน้ำในท้องถิ่นของตนเอง และระดับลุ่มน้ำ แบบบูรณาการ ความร่วมมือระหว่างท้องถิ่น กับหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง 3. มีการบรรจุแผนและข้อเสนอในการจัดการน้ำ ที่ได้รับการยอมรับของหน่วยงานเข้าสู่วาระปกติ 4. มีชุดสรุปบทเรียนและสื่อจากกระบวนการเรียนรู้บริหารจัดการน้ำเชิงบูรณาการ 4 ชุด 5. มีเอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

6. แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน

6.1 พื้นที่ศึกษา

พื้นที่เป้าหมาย 2 ลุ่มน้ำหลัก(สายน้ำ) คือ ลุ่มน้ำคลองสวนหมากและลุ่มน้ำคลองขลุง ครอบคลุมพื้นที่ 35 องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งเป็น อบต. 29 แห่ง เทศบาลตำบล (ทต.) 6 แห่ง อยู่ในท้องที่ 30 ตำบล ใน 5 อำเภอของจังหวัดกำแพงเพชร

ที่	ตำบล	สายน้ำ(หลัก)	อำเภอ	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน หลังคาเรือน	จำนวน ประชากร
1	สั๊กงาม	คลองสวนหมาก	คลองลาน	9	2,847	10,606
2	โป่งน้ำร้อน	คลองสวนหมาก	คลองลาน	8	2,750	8,872
3	นาบ่อคำ	คลองสวนหมาก	เมือง	22	5,486	20,515
4	ทรงธรรม	คลองสวนหมาก	เมือง	12	2,234	7,563
5	ท่าขุนราม	คลองสวนหมาก	เมือง	13	2,476	9,081
6	คลองแม่ลาย (อบต.)	คลองสวนหมาก	เมือง	10	1,300	4,444
7	คลองแม่ลาย (ทต.)	คลองสวนหมาก	เมือง			
8	วังทอง	คลองสวนหมาก	เมือง	21	3,508	10,845
9	อ่างทอง	คลองสวนหมาก	เมือง	21	4,994	15,160
10	ไตรตรังษ์	คลองสวนหมาก	เมือง	15	1,966	9,183
11	ปากดง (ทต.ไตรตรังษ์)	คลองสวนหมาก	เมือง			
12	ร่ำรงค์	คลองสวนหมาก	เมือง	8	1,283	4,994
13	นครชุม	คลองสวนหมาก	เมือง	13	3,889	10,075
14	นครชุม (ทต.)	คลองสวนหมาก	เมือง			
15	หินดาด	คลองขลุง	ปางศิลาทอง	14	2,782	10,674
16	ปางมะค่า	คลองขลุง	ชาณุวรลักษบุรี	23	5,266	17,539
17	โพธิ์ทอง	คลองขลุง	ปางศิลาทอง	15	3,825	11,572
18	วังหามแห	คลองขลุง	ชาณุวรลักษบุรี	12	2,495	7,870
19	วังชะพลู	คลองขลุง	ชาณุวรลักษบุรี	17	2,662	14,059
20	โค้งไม้	คลองขลุง	ชาณุวรลักษบุรี	13	2,232	6,429
21	ดอนแดง	คลองขลุง	ชาณุวรลักษบุรี	9	1,564	4,981
22	บ่อถ้ำ	คลองขลุง	ชาณุวรลักษบุรี	18	2838	12,874

23	เกาะตาล	คลองขลุง	ชาณุวรลักษบุรี	8	1,200	4,280
24	แม่ลาด	คลองขลุง	คลองขลุง	6	1,129	4,902
25	แสนดอ	คลองขลุง	ชาณุวรลักษบุรี	7	1,109	5,781
26	สลกบาตร	คลองขลุง	ชาณุวรลักษบุรี	14	788	3,377
27	สลกบาตร (ทต.)	คลองขลุง	ชาณุวรลักษบุรี		3,411	8,835
28	คลองสมบูรณ์	คลองขลุง	คลองขลุง	9	981	4,236
29	วังไทร	คลองขลุง	คลองขลุง	15	3,359	10,574
30	หัวถนน	คลองขลุง	คลองขลุง	9	1,624	4,940
31	ท่าพุทรา	คลองขลุง	คลองขลุง	15	1,000	3,288
32	ท่าพุทรา (ทต.)	คลองขลุง	คลองขลุง		450	1,536
33	ปางตาไว	คลองน้ำไหล	ปางศิลาทอง	11	2,173	8,164
34	คลองน้ำไหล	คลองน้ำไหล	คลองลาน	28	6,282	19,992
35	คลองลานพัฒนา (ทต.)	คลองน้ำไหล	คลองลาน	21	7,310	23,361
รวม	35 อบท. (29 อบต. 6 ทต.)	สายน้ำหลัก	30 ตำบลใน 5 อำเภอ	416	87,213	300,602

6.2 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ ของกลไกความร่วมมือที่ประสาน กลุ่ม/องค์กรในการร่วมมือกันบริหารจัดการน้ำ 2. เพื่อส่งเสริมการจัดระบบฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจบริหารจัดการน้ำของท้องถิ่น 3. เพื่อค้นหาแนวทางที่เหมาะสมการบริหารจัดการน้ำและการจัดการภัยพิบัติของท้องถิ่น บนพื้นฐานการบูรณาการความร่วมมือระหว่าง องค์กร หน่วยงาน และภาคีที่เกี่ยวข้อง 4. เพื่อจัดทำแผนบูรณาการจัดการน้ำที่เหมาะสม 35 ตำบลและของลุ่มน้ำอย่างน้อยหนึ่งลุ่มน้ำ			
ผลผลิตหลักที่ 1	ผลผลิตหลักที่ 2	ผลผลิตหลักที่ 3	ผลผลิตหลักที่ 4
กระบวนการเพิ่มศักยภาพ แกนนํ้า กลไก ระดับตำบล และลุ่มน้ำ	การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อรองรับการตัดสินใจการจัดการน้ำ ในระยะสั้นและยาว	กระบวนการเรียนรู้ เพื่อค้นหาทางเลือก/ทางออกในการแก้ไขปัญหาหน้า	บูรณาการความร่วมมือของ กลไกประสานในพื้นที่- หน่วยงานในจังหวัด กรมทรัพยากรน้ำ กรมชลประทาน สถาบันวิชาการ

6.3 แนวทางการดำเนินงาน

- 1) สำรวจ รวบรวม จัดระบบฐานข้อมูล เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาน้ำท่วม น้ำหลาก และน้ำแล้ง อย่างมีข้อมูลและตัวอย่างรูปธรรมการปฏิบัติทั้งในระดับพื้นที่ ระดับตำบล และระดับจังหวัด
- 2) ประสานความร่วมมือกับองค์กร หน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน ในพื้นที่และนอกพื้นที่ ในการแก้ไขปัญหา
- 3) เสริมสร้างขีดความสามารถและความร่วมมือของเครือข่าย กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มเกษตรกรในระดับต่างๆ ในการจัดทำแผนการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในระดับต่างๆ อาทิเช่น หมู่บ้าน ตำบล
- 4) การจัดการกระบวนการเรียนรู้การแก้ปัญหาน้ำ ในระดับพื้นที่ในเวคลุ่มน้ำขนาดเล็ก เช่น ชุมชน ตำบล และระดับสายน้ำ
- 5) เสริมสร้างศักยภาพและพัฒนากลไกความร่วมมือในการประสานความร่วมมือของท้องถิ่น ระหว่าง หน่วยงาน ภาคีที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหาน้ำของจังหวัด
- 6) การพัฒนาศักยภาพ กลไก แกนนำ และ บุคคลกร ในท้องถิ่น ระดับตำบลและจังหวัด
- 7) การจัดทำและพิจารณาแผนความร่วมมือการจัดการปัญหาน้ำในพื้นที่ในเวคลุ่มน้ำขนาดเล็ก-ชุมชน ตำบล และระดับสายน้ำ และการสร้างทางเลือกการแก้ปัญหาน้ำในระดับพื้นที่ที่เหมาะสม
- 8) การจัดเวทีสาธารณะ และจัดทำสื่อ นำเสนอรูปแบบ ทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาคือหน่วยงาน ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาน้ำ

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นที่เป็นรูปธรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

7.1 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เกิดอาสาสมัครและกลุ่ม-เครือข่ายความร่วมมือที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการ บริหาร น้ำของท้องถิ่น ในระดับต่างๆ
- 2) เกิดระบบฐานข้อมูลที่สามารถใช้ในการแก้ปัญหาน้ำ-ภัยพิบัติจากน้ำของท้องถิ่น-ตำบลและของลุ่มน้ำ ใน 2 สายน้ำ คลองสวนหมาก และคลองซุง
- 3) มีแผนบูรณาการจัดการน้ำ-ภัยพิบัติจากน้ำที่จำแนกขอบเขตความรับผิดชอบของกลุ่ม-เครือข่ายและความรับผิดชอบต่อองค์กร หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ของแต่ละตำบลและของลุ่มน้ำ อย่างน้อยหนึ่งลุ่มน้ำ
- 4) เกิดรูปแบบนาร่องการใช้ฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจแก้ปัญหาน้ำและภัยพิบัติจากน้ำในระบบนิเวศลุ่มน้ำโดยความร่วมมือของท้องถิ่นเป็นแกนกลาง
- 5) กลไกระดับชุมชนและตำบลมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเตรียมรับมือกับภัยพิบัติเกี่ยวกับน้ำ และมีแผนเพื่อรับมือเมื่อเกิดภัยพิบัติ โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยงภัยในเขตลุ่มน้ำ

7.2 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

- 1) มีกลไก กลุ่ม องค์กร ในการดูแล-บริหารจัดการน้ำระดับตำบล ระดับเครือข่ายลุ่มน้ำ ในทุกตำบล และ 2 เครือข่ายลุ่มน้ำ
- 2) มีกลไกระดับจังหวัด ในการเฝ้าระวัง และเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการบริหารจัดการน้ำระดับจังหวัด
- 3) มีฐานข้อมูลที่เป็นในการดูแล-บริหารจัดการน้ำในระดับตำบล เพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ในลุ่มน้ำคลองขลุงและคลองสวนหมาก เช่นแผนที่ศักยภาพของแหล่งน้ำ การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำแผนและข้อเสนอของตำบล-ลุ่มน้ำ
- 4) มีชุดบทเรียนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ อย่างน้อย 4 ชุดบทเรียน กรณีศึกษาหนองบึงไก่ กรณีศึกษาการจัดการแหล่งน้ำขนาดเล็ก กรณีศึกษาประจวบคีรีขันธ์ และบทเรียนว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ
- 5) มีตัวอย่างรูปธรรมสำเร็จ ในการบริหารจัดการน้ำโดยความร่วมมือแบบบูรณาการ
- 6) กลไก แกนนำ ระดับตำบล มีความเข้าใจและมีแผนเตรียมความพร้อม ในการจัดการภัยพิบัติเกี่ยวกับน้ำ โดยความร่วมมือกับ สนง.ป้องกันภัยพิบัติระดับ อำเภอและจังหวัด

8. กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์

- 8.1 กลไกความร่วมมือที่ได้รับการพัฒนาจากการดำเนินการโครงการฯ จะทำหน้าที่ประสานความร่วมมือระหว่างชุมชน และหน่วยงานรับผิดชอบหลักในพื้นที่
- 8.2 มีการนำระบบข้อมูลที่ได้รับการบูรณาการจากข้อมูลของท้องถิ่นและหน่วยงานรับผิดชอบหลัก นำมาใช้ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นระดับตำบลและระดับลุ่มน้ำ (คลองสวนหมาก และคลองขลุง)
- 8.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานรับผิดชอบหลัก สามารถใช้แผนการบูรณาการการจัดการน้ำมาเป็นแนวทางในการ "บริหารจัดการน้ำร่วมกัน" ในเขตพื้นที่โซนตะวันตกและลุ่มน้ำสาขา
- 8.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานรับผิดชอบหลักสามารถนำเอาบทเรียนของพื้นที่รูปธรรมนำร่อง (พื้นที่ต้นแบบ) นำไปขยายผลการแก้ปัญหาน้ำเพื่อการเกษตร น้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค ในพื้นที่ระดับตำบล-ลุ่มน้ำขนาดเล็ก-จังหวัด

9. งบประมาณของโครงการ สกว.

การเขียนแผนวิเคราะห์งบประมาณ ซึ่งมีความสอดคล้องกับกับแผนกิจกรรมในข้อ 4 และ 5

กิจกรรม	งบประมาณ*จำนวนเดือน/วัน	จำนวนเงิน
1. เวทีประชุมเพื่อหนุนเสริมกลไกน้ำระดับตำบล (อปท.)	3,000*35 วัน	105,000
2. การฝึกอบรมความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการบริหารจัดการน้ำ	35,000	35,000
3. เวทีหนุนเสริมให้เกิดเครือข่ายจัดการน้ำระดับตำบล-ลุ่มน้ำ-จังหวัด	5,000*5 วัน	40,000
4. การฝึกอบรมเพื่อจัดทำฐานข้อมูลระดับตำบล (อปท.)	35,000	35,000
5. การศึกษาดูงานบทเรียนนอกพื้นที่	80,000	80,000
6. ประสาน-ติดตาม-กลุ่มองค์กรในพื้นที่โดยกลไก อปท.- ตำบล	1,000*630 วัน	630,000
7. หนุนเสริมการจัดทำแผนที่ศักยภาพของสายน้ำ	1,000*35 วัน	35,000
8. เวทีประชุมเพื่อติดตามสังเคราะห์ผลการจัดเก็บข้อมูล (ลุ่มน้ำ)	14,000*12 วัน	84,000
9. การฝึกอบรมเพื่อจัดทำฐานข้อมูลระดับลุ่มน้ำ-จังหวัด	25,000*2 วัน	50,000
10. ประสาน-ติดตามการจัดเก็บและบันทึกข้อมูลระดับตำบล	2,000*35 วัน	70,000
11. เวทีวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลระดับลุ่มน้ำ	15,000*2 วัน	60,000
12. เวทีวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลระดับจังหวัด	35,000	35,000
13. ถอดบทเรียนจัดการน้ำกรณีศึกษาในพื้นที่/ลุ่มน้ำ	12,500*4 วัน	50,000
14. เวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กรณีศึกษาในพื้นที่/ลุ่มน้ำ	15,000*4 วัน	60,000
15. การพัฒนาอาชีพหลักและทางเลือกกับการบริหารน้ำ	3,000*35 วัน	105,000
16. เวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการการบริหารน้ำกับโอกาสการจัดการตน	35,000	35,000
17. ประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนจัดการภัยพิบัติระดับตำบล/ลุ่มน้ำ	35,000	35,000
18. ถอดบทเรียนและจัดทำสื่อเรียนรู้/เผยแพร่	20,000*5 วัน	100,000
19. เวทีนำเสนอแผน/ข้อเสนอ การจัดการน้ำและภัยพิบัติ	35,000*2 วัน	70,000
20. ประชุมสรุปผลและบทเรียนประจำงวดการดำเนินงานโครงการฯ	30,000*3 วัน	90,000
21. เวทีประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการโครงการวิจัยฯ	20,000*9 วัน	180,000

10. แผนการใช้งบประมาณ ให้กำหนดเป็นราย 6 เดือน

		6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
1. หมวดค่าตอบแทน	เดือนละ				
1.1 ค่าตอบแทนผู้จัดการโครงการ	10,000	60,000	60,000	60,000	180,000
1.2 ผู้ช่วยนักวิจัย 1	4,000	24,000	24,000	24,000	72,000
1.3 ผู้ช่วยนักวิจัย 2	4,000	24,000	24,000	24,000	72,000
2. หมวดค่าจ้าง	เดือนละ				
2.1 ค่าจ้างทำบัญชี-การเงิน-ธุรการ	4,000	24,000	24,000	24,000	72,000
3. หมวดค่าใช้จ่าย					
3.1 เพิ่มศักยภาพกลไกการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่					
- เวทีประชุมเพื่อหนุนเสริมกลไกน้ำระดับตำบล (อปท.)		105,000	0	0	105,000
- การฝึกอบรมความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการบริหารจัดการน้ำ		35,000	0	0	35,000
- เวทีหนุนเสริมให้เกิดเครือข่ายจัดการน้ำระดับตำบล- ลุ่มน้ำ-จังหวัด		20,000	20,000	0	40,000
- การฝึกอบรมเพื่อจัดทำฐานข้อมูลระดับตำบล (อปท.)		35,000	0	0	35,000
- การศึกษาดูงานบทเรียนนอกพื้นที่		0	80,000	0	80,000
- ประสาน-ติดตาม-กลุ่มองค์กรในพื้นที่โดยกลไก อปท.- ตำบล		210,000	210,000	210,000	630,000
3.2 การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจบริหารน้ำ					
- หนุนเสริมการจัดทำแผนที่ศักยภาพของสายน้ำ		35,000	0	0	35,000
- เวทีประชุมเพื่อติดตามสังเคราะห์ผลการจัดเก็บข้อมูล (ลุ่มน้ำ)		28,000	28,000	28,000	84,000
- การฝึกอบรมเพื่อจัดทำฐานข้อมูลระดับลุ่มน้ำ-จังหวัด		25,000	25,000	0	50,000
- ประสาน-ติดตามการจัดเก็บและบันทึกข้อมูลระดับ ตำบล		30,000	30,000	10,000	70,000
- เวทีวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลระดับลุ่มน้ำ		30,000	30,000	0	60,000
- เวทีวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลระดับจังหวัด		0	0	35,000	35,000
3.3 การเสริมสร้างทางเลือกการบริหารจัดการน้ำ/ภัย					

พิบัติ					
- ถอดบทเรียนจัดการน้ำกรณีศึกษาในพื้นที่/ลุ่มน้ำ		50,000	0	0	50,000
- เวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กรณีศึกษาในพื้นที่/ลุ่มน้ำ		30,000	30,000	0	60,000
- การพัฒนาอาชีพหลักและทางเลือกกับการบริหารน้ำ		0	105,000	0	105,000
- เวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการการบริหารน้ำกับโอกาสการจัดการตน		0	0	35,000	35,000
- ประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนจัดการภัยพิบัติระดับตำบล/ลุ่มน้ำ		0	0	35,000	35,000
- ถอดบทเรียนและจัดทำสื่อเรียนรู้/เผยแพร่		0	50,000	50,000	100,000
- เวทีนำเสนอแผน/ข้อเสนอ การจัดการน้ำและภัยพิบัติ		0	30,000	40,000	70,000
- ประชุมสรุปผลและบทเรียนประจำงวดการดำเนินงานโครงการฯ		30,000	30,000	30,000	90,000
- เวทีประชุมคณะทำงานบริหารจัดการโครงการวิจัยฯ		60,000	60,000	60,000	180,000
3.4 แผนงานบริหารจัดการโครงการ					
- ประชุมประจำเดือน		6,000	5,000	5,000	16,000
- ค่าใช้จ่ายประสานภายใน-ภายนอก		6,000	6,000	6,000	18,000
- จัดทำรายงานผลดำเนินงาน-บัญชีการเงิน		1,000	2,000	2,000	5,000
- บำรุงสถานที่ สมนง.โครงการฯ		2,000	5,000	5,000	12,000
- โทรศัพท์ ไปรษณีย์ อินเทอร์เน็ต		2,000	5,000	5,000	12,000
- ค่าเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์		15,000	15,000	15,000	45,000
4. ค่าวัสดุ					
4.1 วัสดุสิ้นเปลือง		2,000	5,000	5,000	12,000
รวมทั้งสิ้น		889,000	903,000	708,000	2,500,000

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นายประพันธ์ จิตคำ
(ภาษาอังกฤษ) MR.PRAPAN JITKHAM

เพศ ชาย วันเดือนปีเกิด 13 เมษายน 2499

ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ) เลขานุการกรมการส่งเสริมราคาพืชผลเกษตรกรรม
สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) เลขที่ 219 ถ.เทศบาล 2 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000

โทรศัพท์/โทรสาร 081-973-6546

E-mail - address

ที่อยู่ (ที่บ้าน) เลขที่ 52 ม.19 ต.คลองน้ำไหล อ.คลองลาน จ.กำแพงเพชร 62180

โทรศัพท์/โทรสาร 081-973-6546, 055-786628

เงินเดือนปัจจุบัน

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์ (สาขาการเมืองการปกครองท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

.....

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

1.โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาคาความยากจน พัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัดกำแพงเพชร

2.โครงการความร่วมมือเพื่อจัดการปัญหาคาความยากจน พัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัดกำแพงเพชร (ระยะที่ 2)

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

.....

รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

.....

จ. สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

.....

ฉ. ภาระงานในปัจจุบัน

1. งานประจำ

2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นายอภิสิทธิ์ พรหมฤทธิ์
(ภาษาอังกฤษ) MR.APISIT PROMRIT

เพศ ชาย วันเดือนปีเกิด 19 กันยายน 2519

ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ) นักพัฒนาอิสระ
สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) เลขที่ 219 ถ.เทศบาล 2 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000
โทรศัพท์/โทรสาร 081-596-8776

E-mail - address apromrit@yahoo.com

ที่อยู่ (ที่บ้าน) เลขที่ 1 ม.3 ต.ไทรงาม อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร 62150

โทรศัพท์/โทรสาร 081-596-8776, 055-722067

เงินเดือนปัจจุบัน

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

ปริญญาตรี มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สาขาประวัติศาสตร์) มหาวิทยาลัยนเรศวร จ.พิษณุโลก

ผลงานวิจัย

ง. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

.....
ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

- 1.โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัดกำแพงเพชร
 - 2.โครงการความร่วมมือเพื่อจัดการปัญหาความยากจน พัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัดกำแพงเพชร (ระยะที่ 2)
- จ. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

.....
รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

.....
จ. สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

.....
ฉ. การงานในปัจจุบัน

3. งานประจำ
4. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

เอกสารเชิงหลักการ

๒ ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) โครงการประสานภาคีความร่วมมือในการสร้างความรู้ที่เหมาะสมระดับท้องถิ่น ในการจัดการ
ภัยพิบัติจังหวัดสงขลา

(ภาษาอังกฤษ)

๔ ชื่อหัวหน้าโครงการและนักวิจัยร่วมโครงการ พร้อมหน่วยงานสังกัด และที่อยู่

ชื่อ-สกุล นายบรรเจต นะแส

หน่วยงาน ตัวแทนภาคประชาชน

ที่อยู่ 168/2 ม. 2 ต.ทุ่งหวัง อ.เมือง จ.สงขลา 90000

โทรศัพท์/โทรสาร 083-1856270

E-mail address

- ระยะเวลาดำเนินการ 18 เดือน

÷ ปัญหาที่ทําวิจัยและความสำคัญของปัญหา

ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในจังหวัดสงขลา ทั้งบริเวณพื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่กลางน้ำ และพื้นที่ท้ายน้ำ โดยเฉพาะบริเวณคาบสมุทรสทิงพระ อุบัติขึ้นในหลายรูปแบบ อาทิเช่น วิกฤติภัยจากพายุดีเปรดชัน อุทกภัยแบบฉับพลันในบริเวณรอบทะเลสาบสงขลาและการพังทลายของหน้าดิน ดินถล่ม ภัยแล้งบริเวณคาบสมุทรสทิงพระ รวมทั้งการกัดเซาะชายฝั่งอ่าวไทย ปรากฏการณ์ของพิบัติภัยในลักษณะนี้สร้างความเสียหายและทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทุกปี

ปัญหาเหล่านี้เป็นที่ยอมรับและตระหนักร่วมกันทั้งองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานรับผิดชอบหลัก เล็งเห็นปัญหาร่วมกัน แต่แนวทางการรับมือและแก้ไขปัญหายังขาดประสิทธิภาพ

ในการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เนื่องจาก การขาดความรู้ที่เป็นองค์รวม การประสานงานที่เป็นระบบ รวมทั้งการใช้เครื่องมือในการคาดการณ์และเตือนภัยยังไม่ทันเวลาและสถานการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้น ฯลฯ

ทางคณะทำงานจังหวัดฯ ที่มีประสบการณ์จากการดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนด้วยการร่วมมือของภาคีแบบบูรณาการ ภายใต้การสนับสนุนของสกว. ที่ผ่านมา เห็นสมควรว่า การดำเนินการแก้ไข-บรรเทาปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ ควรใช้แนวทางการสร้างความร่วมมือของภาคีที่เกี่ยวข้อง ทั้งเครือข่ายองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานรับผิดชอบหลัก และสถาบันวิชาการ ด้วยการดำเนินการขยายผลความร่วมมือ-การเรียนรู้ในภาคีองค์กรต่างๆ และการสรุปบทเรียนการทำงานร่วมมือกัน รวมทั้งยกระดับงานเชื่อมโยงเครือข่ายให้สามารถผลักดันประเด็นปัญหาการจัดการภัยพิบัติด้วยความร่วมมือของภาคีส่วนต่างๆ ให้เป็นงานสาธารณะ ผ่านกระบวนการพัฒนาความรู้ และสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ให้สามารถขยายผลการจัดการปัญหาภัยพิบัติธรรมชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในระดับพื้นที่ ระดับจังหวัด และภูมิภาคลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

≠ วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างเครือข่ายองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องข้อมูลชุมชน ผังชุมชน ระบบการจัดการน้ำ และการจัดการชุมชน เพื่อให้เกิดความรู้และทักษะที่จะสามารถจัดการภัยพิบัติและนำไปสู่การตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่นาร่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) พัฒนาและยกระดับความรู้ในการจัดการภัยพิบัติ ผ่านเวทีกระบวนการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันตั้งแต่การพัฒนาข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูล การถอดบทเรียนการทำงานเป็นระยะ ๆ และเป็นแหล่งเรียนรู้ในการจัดการภัยพิบัติ เพื่อนำไปสู่การจัดการภัยพิบัติในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- 3) พัฒนากลไกความร่วมมือแบบภาคีเครือข่าย ให้สามารถจัดการปัญหาภัยพิบัติในพื้นที่นาร่องแบบบูรณาการ ด้วยการใช้อนุข้อมูล การสรุป-ถอดบทเรียน และความรู้จากการทำงานร่วมกันมาประยุกต์ใช้ในระดับชุมชน ระดับเครือข่ายและระดับจังหวัดเพื่อใช้ในการกระบวนการตัดสินใจ
- 4) พัฒนาตัวแบบการจัดการภัยพิบัติระดับชุมชน ที่สามารถขับเคลื่อนและขยายผลเพื่อให้เป็นประเด็นสาธารณะในการจัดการภัยพิบัติในระดับจังหวัดและเครือข่ายระหว่างพื้นที่

≡ ระเบียบวิธีวิจัย (โดยย่อ)

- 1) ดำเนินการเวทีเตรียมความพร้อม-สร้างความเข้าใจระดับพื้นที่ ระดับท้องถิ่น จังหวัดและภาคีทุกภาคส่วน
- 2) จัดเวทีสร้างกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนและการดำเนินการตามแผน

- 3) การกำหนดระบบติดตาม สนับสนุนกระบวนการทำงาน -พัฒนาทีม การจัดการความรู้ฯ
- 4) การจัดกระบวนการเรียนรู้เชื่อมการทำงานในระดับท้องถิ่นตำบล / ระดับจังหวัด / ภาคี
- 5) การจัดกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ การทำงานแบบสร้างความร่วมมือในรูป "กลไกการทำงานจังหวัด" จากรูปธรรมกิจกรรมในพื้นที่และระดับจังหวัดอย่างต่อเนื่อง (ขยายผลในพื้นที่ 19 ตำบลเดิม)
- 6) ดำเนินการขยายผลความร่วมมือ-การเรียนรู้ในภาคีองค์กรต่างๆ ด้วยการสรุปบทเรียนผ่านการทำงาน ร่วมมือกัน (ผ่านเวทีจังหวัด-ประจำเดือน เวทีประเด็น และงานสงขลาพอเพียงจำนวน 14 องค์กร เครือข่ายในจังหวัด)
- 7) ยกระดับงานเชื่อมโยงเครือข่ายให้เป็นงานสาธารณะ โดยรวบรวม-ยกระดับการจัดการเชิงประเด็นร่วม เช่น ด้านภัยพิบัติ สวัสดิการ ความปลอดภัย เด็กเยาวชน สุขภาวะ ตำบลพอเพียง ฯลฯ ให้เป็นงาน สังเคราะห์ประเด็นร่วมในสาธารณะ (เดิม 5 ส. ในปี 2554 งานด้านเครือข่ายสงขลาพอเพียง สากลุ่มน้ำ ทะเลสาบสงขลา เครือข่าย 84 สมาองค์กรชุมชนจังหวัดสงขลา เครือข่ายสวัสดิการจังหวัดสงขลา แผน สุขภาพจังหวัด เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด)
- 8) ดำเนินการประสานด้านวิชาการ ผ่านกระบวนการวิจัย-ปฏิบัติการร่วมกับนักวิจัยในสถาบันวิชาการทั้งใน ระดับพื้นที่และระดับประเทศ เพื่อสนับสนุนการทำงานด้านจัดการความรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

≈ ผลที่คาดว่าจะได้

- 1) เกิดการจัดการด้านภัยพิบัติที่เป็นพื้นที่ในการดำเนินการจัดการที่เหมาะสมได้อย่างเหมาะสมในจำนวน 5 พื้นที่และขยายผลไปสู่การเรียนรู้ในพื้นที่อื่นๆจำนวน 19 ตำบลในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและ พื้นที่ ภาควิชาความร่วมมือ 14 ภาคีในจังหวัดสงขลา
- 2) เกิดความรู้ที่มาจากการปฏิบัติการการแก้ปัญหาในพื้นที่นาร่องที่สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม พื้นที่นาร่อง 5 พื้นที่ และขยายผลไปสู่พื้นที่อื่นๆจำนวน 19 ตำบลในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- 3) เกิดเครือข่ายและภาคีความร่วมมือที่ประกอบด้วย องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นาร่อง 5 พื้นที่และพื้นที่ขยายผล 19 พื้นที่ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่ ร่วมกันดำเนินการจัดการภัยพิบัติในจังหวัด
- 4) เกิดการยกระดับการทำงานในรูปกลไกความร่วมมือประเด็นด้านภัยพิบัติโดยการมีส่วนร่วมในการทำงานใน ระดับต่างๆ ให้ปรากฏผลเชิงรูปธรรมใน 5 พื้นที่นาร่องและพื้นที่ขยายผล และยกระดับสู่การจัดทำ แผนการจัดการภัยพิบัติระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

... ความสอดคล้องกับเป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ของฝ่ายที่เสนอขอรับทุน

เกิดการเรียนรู้ในกระบวนการทำงานจากพื้นที่จากกรณีศึกษาจำนวน 5 พื้นที่ดังกล่าว ที่มีการสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานที่มีการปฏิบัติการในพื้นที่จากฐานกิจกรรมที่สำคัญคือ การถอดความรู้จากต้นทุนพื้นที่ที่มีการขับเคลื่อนในการทำงานด้านภัยพิบัติและมีการเสริมสร้างความรู้ในด้าน การจัดการข้อมูล การพัฒนาความรู้มาแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างเป็นระบบ ตลอดจนการเชื่อมความรู้ที่ได้มาหนุนเสริมการทำงานในภาคีความร่วมมือและการพัฒนาเชิงพื้นที่ และการพัฒนาระดับเป็นประเด็นสาธารณะด้านการจัดการภัยพิบัติ

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่ ...1 มีนาคม 2555.....

(หน้าปกข้อเสนอโครงการ)

เสนอต่อ สกว. ฝ่าย.....

- ๐ ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) โครงการประสานภาคีความร่วมมือในการสร้างความรู้ที่เหมาะสมระดับท้องถิ่น ในการจัดการภัยพิบัติจังหวัดสงขลา

(ภาษาอังกฤษ)

คำสำคัญ

keywords

- ชื่อหัวหน้าโครงการ หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ e-mail

ชื่อ-สกุล นายบรรเจต นะแส

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาอังกฤษ).....BANJASS NASAA.....

คุณวุฒิ.....ปริญญาตรี.....

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ).....

หน่วยงานภาควิชา.....

ที่อยู่ 168/2 ม.2 ต.ทุ่งหวัง อ.เมือง จ.สงขลา 90000

โทรศัพท์/โทรสาร 083-185-6270 E-mail.....

ลงนาม (ลายเซ็น)

- ÷ ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ email

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาไทย) นางยุรี แก้วชูช่วง.....

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาอังกฤษ).....yuree keawchoichang.....

คุณวุฒิ.....ปริญญาตรี.....

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ)

หน่วยงานภาควิชา.....

ที่อยู่89/1 ,ม 2 ตำบลควนไส อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา 90220.....

โทรศัพท์/โทรสาร E-mail

ลงนาม (ลายเซ็น)

≠ ชื่อและสถานที่ติดต่อของผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานของหัวหน้าโครงการ

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาไทย).....

ตำแหน่ง

หน่วยงาน ภาควิชา

ที่อยู่

โทรศัพท์/โทรสาร

≡ ได้เสนอโครงการนี้ หรือโครงการที่มีส่วนเหมือนกับเรื่องนี้บางส่วนเพื่อขอทุนต่อแหล่งอื่นที่ใดบ้าง

✓ ไม่ได้เสนอต่อแหล่งทุนอื่น

○ เสนอต่อ

○ ชื่อโครงการที่เสนอ

○ กำหนดทราบผล (หรือสถานภาพเท่าที่ทราบ)

≈ งบประมาณทั้งโครงการ 2,500,000 บาท

จาก สกว 2,500,000 บาท

จากหน่วยงานร่วมโครงการ - บาท

... ระยะเวลาดำเนินงาน 18 เดือน

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่...1 มีนาคม 2555.....

ลงนาม นางยุรี แก้วชูช่วง..... ผู้เสนอโครงการ

รายละเอียดของข้อเสนอโครงการ

1. บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา สถานการณ์ภัยพิบัติในจังหวัดสงขลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณคาบสมุทรมหะสารซึ่งประกอบด้วย 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอระโนด อำเภอกะสั่น อำเภอสิงหนคร และอำเภอสทิงพระ เกิดปรากฏการณ์ภัยธรรมชาติที่มีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง หลายกรณี เช่น การเกิดอุทกภัยในพื้นที่รอบทะเลสาบสงขลา การกัดเซาะชายฝั่งบริเวณอ่าวไทย การเกิดวาตภัยจากพายุดีเปรสชัน การเกิดภัยแล้งในคาบสมุทรมหะสาร และการพังทลาย ดินถล่ม (landslide) ในบางพื้นที่ของอำเภอกะสั่นและอำเภอสทิงพระ ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ครอบครัวและชุมชนในคาบสมุทรมหะสารอย่างต่อเนื่อง

คณะทำงานฯ ของจังหวัดเล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการความรุนแรงอันเกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติดังกล่าว จึงมีการร่วมกันวิเคราะห์และมีข้อเสนอว่า ควรผลักดันให้เกิดกระบวนการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาบรรเทาภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในอนาคตทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับภูมิภาคกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยการจัดการกระบวนการเสริมสร้างความเข้าใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ การพัฒนาศักยภาพขององค์กรชุมชน-องค์กรปกครองท้องถิ่นให้สามารถจัดการทั้งในเชิงองค์กรและเครือข่ายความร่วมมือในการรับมือกับประเด็นภัยพิบัติได้ทันเวลา ทันสถานการณ์ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัด เพื่อเป็นการลดทอนหรือบรรเทาความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นให้ลดลง ด้วยการให้การสรุปทบทวนและสร้างองค์ความรู้ให้กับชุมชนท้องถิ่น-จังหวัดเป็นฐานคิดหลักในการดำเนินการ ทั้งนี้แนวทางการดำเนินโครงการฯ ดังกล่าวจะเน้นการทำงานร่วมกันของภาคีภาคส่วนต่างๆ ผ่านกระบวนการทำงานที่เน้นกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกันเพื่อให้เกิดความวางใจและความไว้วางใจ เชื่อใจกัน ด้วยการออกแบบกระบวนการขับเคลื่อนงานให้มีแนวทางการเชิงพัฒนาความรู้ และสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งในระดับตำบล เพื่อให้สามารถนำไปสู่การขยายผลทั้งในระดับพื้นที่ ระดับจังหวัดและภูมิภาคกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่ชุมชน-ท้องถิ่นได้รับผลกระทบ เพื่อสร้างประโยชน์ให้เกิดการจัดการภัยพิบัติธรรมชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

จังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ที่มีการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนเพื่อพัฒนาสังคมและสุขภาวะภายใต้การสนับสนุนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว) มาตั้งแต่ปี 2550-2553 รวมระยะเวลา 3 ปี โดยในระยะแรกเป็นเวลา 15 เดือน ระยะที่ 2 รวมระยะเวลา 18 เดือน ซึ่งการดำเนินกิจกรรมโครงการความร่วมมือในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 มีการออกแบบและเป้าหมายในการทำงานในระดับจังหวัดที่ต้องการผลลัพธ์ที่สำคัญคือ การพัฒนาภาคีความร่วมมือระดับจังหวัด ระดับอำเภอและระดับตำบล ชุมชน ซึ่งมีการใช้เครื่องมือที่สำคัญคือ การใช้ข้อมูลเพื่อยกระดับการเปลี่ยนแปลงที่มีการใช้แผนชุมชน ตำบล ที่มีการดำเนินการในจังหวัด และในช่วงปี 2551 ได้รับการทำงานร่วมมือภายใต้โครงการยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข ให้มีการจัดทำกิจกรรมแก้ไขปัญหาความยากจน การใช้เครื่องมือจัดทำแผนชุมชนเป็นเครื่องมือสำคัญ ทำให้จังหวัดสงขลาเข้าร่วมกับโครงการความ

ร่วมมือได้จัดทำคู่มือการจัดทำแผนชุมชนในจังหวัดร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชน ยุทธศาสตร์จังหวัด สำนักงาน จังหวัด และองค์กรภาคประชาชน เกิดการผลักดันร่วมกันให้เกิดแผนก่อนที่จะสนับสนุนงบประมาณดำเนินการในแต่ละพื้นที่และจัดกลไกความร่วมมือร่วมกันในระดับต่างๆ จนเกิดผลลัพธ์ที่ดีและเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ใช้แผนที่และข้อมูลในการทำงานจนถึงปัจจุบัน

ในระยะที่สอง โครงการความร่วมมือได้มีการทำงานในพื้นที่ 19 ตำบล 10 อำเภอ มีการสนับสนุนด้านกลไกการทำงานในพื้นที่ตำบล สร้างความเข้มแข็งร่วมมือการทำงานตามประเด็นในตำบล การเชื่อมร้อยประเด็นจังหวัด ซึ่งมีการสนับสนุนการทำงานเครื่องมือบัญชีครัวเรือนทุกตำบลใน 19 ตำบล สนับสนุนเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับองค์กรที่ทำงานด้านข้อมูล อาทิ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมสหกรณ์ ศูนย์การเรียนรู้นอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา (ทมจ.) ซึ่งในกระบวนการทำงานเน้นกระบวนการถอดความรู้ สังเคราะห์ ยุทธศาสตร์การทำงานไปสู่แผนการทำงานเชิงคุณภาพในระดับพื้นที่ ขยายการเรียนรู้เชื่อมโยงการทำงานร่วมกันเป็นระดับชั้น เช่น เวทีกลไกจังหวัดที่มีองค์ประกอบภาคส่วนและพื้นที่ กลไกเครือข่ายงานประเด็นร่วมกัน เช่น งานด้านเกษตรอินทรีย์ จำนวน 3 ตำบล ประเด็นสวัสดิการจำนวน 4 พื้นที่ ประเด็นด้านสุขภาพชุมชน 5 ตำบล ประเด็นด้านการศึกษา 2 ตำบล ประเด็นด้านภัยพิบัติ 5 ตำบล และมีการขับเคลื่อนการทำงานที่เป็นกระบวนการและยกระดับการทำงานระดับจังหวัดภายใต้โครงการ “สงขลาพอเพียง” มาตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา ร่วมกับภาคี 14 องค์กรที่ร่วมกันทำงานตามประเด็นที่มีทั้งหมด 15 ประเด็นในการทำงาน และมีการสร้างเวทีการทำงานร่วมมือกันในช่วงที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง ขยับไปสู่สมาชิกจังหวัด งานปฏิรูป และงานเครือข่ายจังหวัดในปัจจุบัน

สถานการณ์ภัยพิบัติในจังหวัดสงขลา โดยเฉพาะอย่างบริเวณคาบสมุทรสทิงพระ ซึ่งประกอบด้วย 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอระโนด อำเภอกะเสสินธุ์ อำเภอสทิงพระ และอำเภอสิงหนคร ในระยะ 10 ปี ที่ผ่านมาเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงอย่างต่อเนื่องจากภัยพิบัติจากหลายกรณี เช่น การกัดเซาะชายฝั่งบริเวณอ่าวไทย การเกิดอุทกภัยในพื้นที่รอบทะเลสาบสงขลา การเกิดวาตภัยจากพายุดีเปรสชั่น การเกิดภัยแล้งในคาบสมุทรสทิงพระ และการพังทลาย ดินถล่ม (landslide) ในบางพื้นที่ของอำเภอกะเสสินธุ์และสิงหนคร ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ชุมชนในคาบสมุทรสทิงพระอย่างต่อเนื่อง

ภายใต้งานที่มีการขับเคลื่อนเชิงประเด็นที่สำคัญที่ผ่านเวทีสังเคราะห์ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมาได้มีการสรุปบทเรียนถึงแนวโน้มการทำงานเชิงประเด็นที่น่าจะมีการทำงานอย่างต่อเนื่องนั้นคือ งานประเด็นด้านภัยพิบัติ ที่เป็นสถานการณ์ที่ได้จากบทเรียนการทำงานในพื้นที่ เนื่องจากจังหวัดสงขลาได้ประสบภัยพิบัติในปี 2553 ในเดือนพฤศจิกายน ที่ส่งผลกระทบจากดีเปรสชั่น ทำให้เกิดความเสียหายแก่บ้านเรือนที่อยู่อาศัย และทรัพย์สิน จากการประสบภัย ซึ่งเป็นประเด็นในด้านความมั่นคงในทุกด้าน

จากเวทีการถอดบทเรียนในระดับตำบลและระดับจังหวัด ซึ่งโครงการความร่วมมือได้มีการทำงานโดยมีการจัดกลไกการทำงานดังกล่าว ได้ติดตามและนำผลข้อสรุปที่สำคัญต่อทางด้านภัยพิบัตินั้นคือ ชุมชนตำบลไม่ได้มี

การบริหารจัดการตนเองและเกิดการวางแผนเตรียมการ มีจุดอ่อนในด้านความรู้ความเข้าใจและการเข้าใจด้านข้อมูล การเตรียมตัวต่อครัวเรือน มีทุกระดับตั้งแต่ ชุมชน ตำบล เมื่อเกิดเหตุการณ์ทำให้เกิดความขัดแย้ง การบริหารจัดการไร้ระเบียบ ส่งผลต่อพื้นที่ได้รับกระทบและมีความขัดแย้งที่เห็นได้ชัด

จากการสรุปทเรียนในหลายเวทีจึงมีแนวคิดว่าการจัดการเรื่องภัยพิบัติเป็นเรื่องที่ละเอียดและต้องมีการเตรียมความพร้อมเนื่องจากแนวโน้มด้านภัยพิบัติจะเกิดขึ้นที่มีความถี่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่และเมื่อเกิดขึ้นจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในพื้นที่และการสร้างเครื่องมือในการทำงานเพิ่มเติมให้พื้นที่เกิดการจัดการที่ดีลดปัญหาที่เกิดขึ้นและต้องมีการทำงานแบบเชื่อมโยง และพัฒนาความรู้เพิ่มเติม ด้านข้อมูล คน เครื่องมือ พัฒนาองค์ความรู้ได้อย่างและเกิดการเรียนรู้ในพื้นที่ร่วมกัน

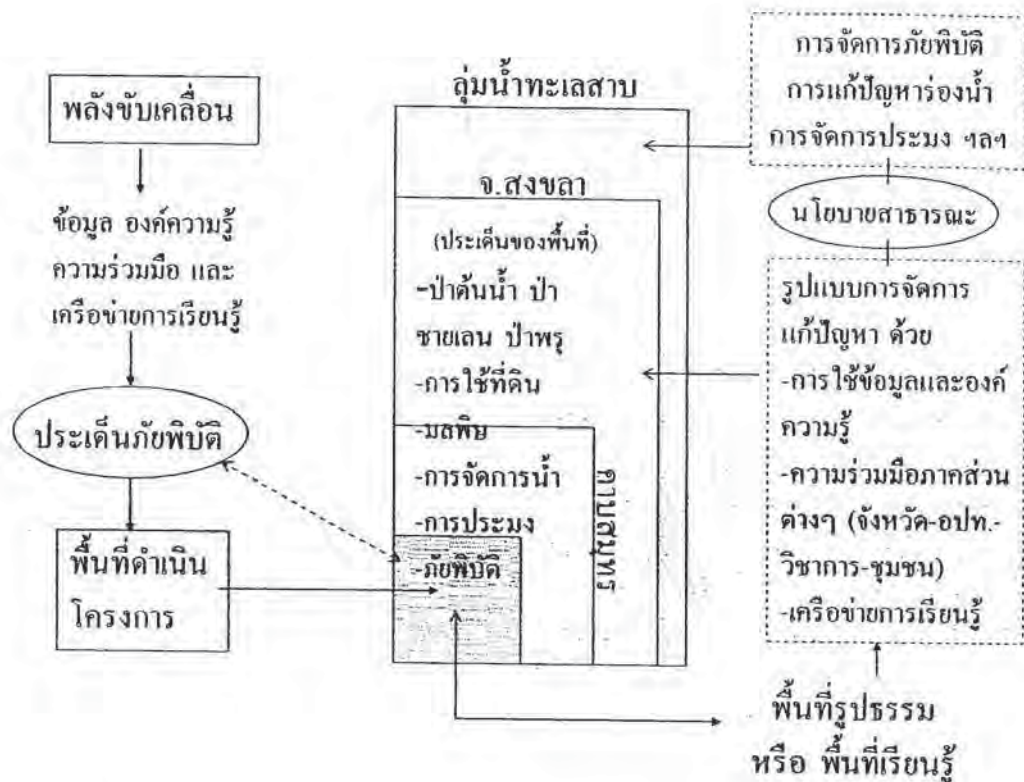
ดังนั้นทางคณะทำงานโครงการความร่วมมือได้ มีการวิเคราะห์ว่าจะต้องมีการทำงานด้านสร้างกระบวนการด้านภัยพิบัติและส่งเสริมความเข้าใจ พัฒนาตนเองเชิงองค์กรและเครือข่ายความร่วมมือในการจัดทำประเด็นภัยพิบัติในจังหวัดและสร้างองค์ความรู้ให้กับชุมชนท้องถิ่นจังหวัด ผ่านกระบวนการทำงานที่เน้นวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกัน นั่นคือ การออกแบบเชิงพัฒนาความรู้ และมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งในระดับตำบล เพื่อนำไปสู่การขยายผลในระดับพื้นที่ระดับจังหวัดและภูมิภาคกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่ชุมชนได้รับผลกระทบ เพื่อสร้างประโยชน์ให้เกิดการจัดการปัญหาได้ ตามรายละเอียดดังนี้

สถานการณ์ของกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและผลกระทบ

กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาอยู่ในพื้นที่จังหวัดพัทลุงทั้งจังหวัด จังหวัดสงขลา 12 อำเภอและ จังหวัด นครศรีธรรมราช 2 อำเภอ โดยมีประชากรทั้งสิ้นโดยรวมประมาณ 1.7 ล้านคน พื้นที่ลุ่มน้ำ รวมทั้งหมดประมาณ 8,729 ตารางกิโลเมตร ส่วนที่เป็นตัวทะเลสาบสงขลา มีเนื้อที่ 1,042 ตารางกิโลเมตร มีระบบนิเวศ และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อนและหลากหลาย ในปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรลุ่มน้ำจนทำให้เกิดปัญหาและผลกระทบ ที่สำคัญดังต่อไปนี้

สถานการณ์ปัญหาลุ่มน้ำที่สำคัญ/และพื้นที่	ผลกระทบ	พื้นที่และกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ (หลัก)
พื้นที่ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลนและป่าพรุถูกทำลาย เสื่อมโทรมและลดลง (พื้นที่ป่าต้นน้ำ จ.พัทลุงและป่าต้นน้ำ อุตะมา ป่าพรุควนเคร็ง และรอบ ๆ ทะเลสาบตอนล่าง)	-ดินชะล้างพังทลาย ลำน้ำตื้นเขิน -ทะเลสาบตื้นเขิน -สัตว์น้ำธรรมชาติและสัตว์น้ำใกล้สูญพันธุ์ มีจำนวนลดลงและสูญหาย	ทะเลสาบสงขลา (ชาวประมง/ชุมชนชาวประมง)
การใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับศักยภาพ ขาดการวางแผน	-ทะเลสาบตื้นเขิน -สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ	พื้นที่ในเขตเมือง และรอบ ๆ ทะเลสาบสงขลา

(พื้นที่เมืองทั้งสงขลาและพัทลุง ,ลุ่มน้ำ อู่ตะเภา)	-ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม	(ชุมชนในลุ่มน้ำ)
ขาดการจัดการน้ำอย่างบูรณาการ (เขตเมืองในลุ่มน้ำ และคาบสมุทรสทิง พระ)	-การสูบน้ำจากทะเลสาบจนเกิด การรุกล้ำของน้ำเค็ม -การนำน้ำบาดาลมาใช้จนเกิน ศักยภาพ -ความขัดแย้งกลุ่มอาชีพ	บริเวณเขตเมือง พื้นที่ลุ่มน้ำ ทะเลสาบ (พัทลุง) และพื้นที่ คาบสมุทรสทิงพระ (ชุมชนเมือง กลุ่มเกษตรกร ทำ นา กลุ่มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ)
ภัยพิบัติจากอุทกภัยและวาตภัยรุนแรง เพิ่มขึ้น (หาดใหญ่ คาบสมุทรสทิง พระ)	-ทรัพยากรธรรมชาติ ชีวิตและ ทรัพย์สินเสียหาย	หาดใหญ่ ลุ่มน้ำอู่ตะเภา คาบ- สมุทรสทิงพระ (ชุมชนเมือง/ คาบสมุทร)
การทำประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มากเกินไปเกินศักยภาพ -ทะเลสาบตอนล่างและคาบสมุทร	-ทรัพยากรสัตว์น้ำเสื่อมโทรม -ปัญหาเศรษฐกิจสังคมชุมชน ประมงทะเลสาบ	ทะเลสาบสงขลาตอนล่าง และ คาบสมุทรสทิงพระ (ชาวประมง กลุ่มเพาะเลี้ยง)
ปัญหาน้ำเสียจากชุมชน อุตสาหกรรม ฟาร์มสุกร และนาุ้ง ขยะมูลฝอยไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูก สุขลักษณะ (ลุ่มน้ำอู่ตะเภา ลุ่มน้ำรัตภูมิ คาบ สมุทรสทิงพระ)	-คุณภาพน้ำในคลองและทะเลสาบ เสื่อมโทรม -สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ -ปัญหาคุณภาพชีวิตชุมชน -ทรัพยากรประมงลดลง	ทรัพยากรประมงทะเลสาบสงขลา ชุมชนเมือง กลุ่มชุมชนประมง

แผนผังกรอบแนวคิดการจัดการภัยพิบัติ จ.สงขลา

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างเครือข่ายองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องข้อมูลชุมชน ผังชุมชน ระบบการจัดการน้ำ และการจัดการชุมชน เพื่อให้ เกิดความรู้และทักษะที่จะสามารถจัดการภัยพิบัติและนำไปสู่การตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่นาร่องได้อย่าง มีประสิทธิภาพ
- 3.2 พัฒนาและยกระดับความรู้ในการจัดการภัยพิบัติ ผ่านเวทีกระบวนการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันตั้งแต่ การพัฒนาข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูล การถอดบทเรียนการทำงานเป็นระยะ ๆ และเป็นแหล่งเรียนรู้ใน การจัดการภัยพิบัติ เพื่อนำไปสู่การจัดการภัยพิบัติในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- 3.3 พัฒนากลไกความร่วมมือแบบภาคีเครือข่าย ให้สามารถจัดการปัญหาภัยพิบัติในพื้นที่นาร่องแบบบูรณาการ ด้วยการใช้องค์ความรู้ การสรุป-ถอดบทเรียน และความรู้จากการทำงานร่วมกันมาประยุกต์ใช้ใน ระดับชุมชน ระดับเครือข่ายและระดับจังหวัดเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการตัดสินใจ

3.4 พัฒนาตัวแบบการจัดการภัยพิบัติระดับชุมชน ที่สามารถขับเคลื่อนและขยายผลเพื่อให้เป็นประเด็น
 สาธารณะในการจัดการภัยพิบัติในระดับจังหวัดและเครือข่ายระหว่างพื้นที่

4. กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละข้อ

4.1 แผนกิจกรรมหลักที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รวมทั้งผลลัพธ์ (Output) ที่คาดว่าจะได้รับ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
1. เพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่าง เครือข่ายองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใน เรื่องข้อมูลชุมชน ผังชุมชน ระบบการจัดการน้ำ และการ จัดการชุมชน เพื่อให้เกิด ความรู้และทักษะที่จะ สามารถจัดการภัยพิบัติและ นำไปสู่การตัดสินใจ แก้ปัญหาในพื้นที่นาร่องได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	1.1 เตรียมความ พร้อม ให้พื้นที่ เป้าหมาย	1.1.1 จัดประชุม กลุ่มย่อย 1.1.2 ลงพื้นที่เสริม การดำเนินงาน	มี.ค.-เม.ย. 55	10 45	คณะทำงาน
	1.2 เพิ่ม ประสิทธิภาพการ บริหารจัดการ โครงการ	1.2.1 สนับสนุน ผู้รับ ผิด ช อบ โครงการ 1.2.2 จัดระบบ การเงินและเอกสาร บันทึกการประชุม รายงานการประชุม รายงานโครงการ	มี.ค.-เม.ย. 55	15	คณะทำงาน

2. พัฒนาและยกระดับความรู้ในการจัดการภัยพิบัติผ่านเวทีกระบวนการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันตั้งแต่การพัฒนาข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูล การถอดบทเรียนการทำงานเป็นระยะ ๆ และเป็นแหล่งเรียนรู้ในการจัดการภัยพิบัติ เพื่อนำไปสู่การจัดการภัยพิบัติในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	2.1 การจัดทำแผนงานบริหารโครงการรายพื้นที่ -แผนดำเนินการ -แผนส่งเสริมการเรียนรู้	2.1.1 จัดเวทีเรียนรู้ การจัดทำโครงการพื้นที่ 2.1.2 พัฒนาศักยภาพสร้างความรู้ ความเข้าใจ ปรับทัศนคติการทำงาน	มี.ค.-เม.ย. 55 มี.ค.-เม.ย. 55	10 50	คณะทำงาน
	2.2 สนับสนุนพื้นที่ตามแผนงานกิจกรรม - งานด้านข้อมูล - พัฒนาศักยภาพ(ศึกษาเครื่องมือ พัฒนาดูงาน) - ออกแบบการพัฒนารายพื้นที่ตำบล - เชื่อมโยงการเรียนรู้ระดับจังหวัด/ตำบล/เครือข่ายลุ่มน้ำ	2.2.1 สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพเป็นรายตำบล-ขั้นตอนการทำงาน/การใช้เครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ทำงาน 2.2.2 เวทีวางแผนการทำงาน 2.2.3 การจัดทำขั้นตอนการทำงานด้านแผนพัฒนาตำบลด้านภัยพิบัติ 2.2.4 จัดเวทีเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง/ระดับชุมชน/ตำบล/เครือข่ายร่วมมือ 2.2.5 การเชื่อมโยงกิจกรรมในพื้นที่-ระดับจังหวัด	พ.ค55-พ.ค56	250	คณะทำงาน

3. พัฒนากลไกความร่วมมือให้สามารถจัดการปัญหาภัยพิบัติในพื้นที่น้ำร่องแบบบูรณาการ ด้วยการใช้อุปกรณ์ข้อมูล บทเรียน และความรู้จากการทำงานร่วมกันมาประยุกต์ใช้ในระดับชุมชนระดับเครือข่ายและระดับจังหวัดเพื่อใช้ในการกระบวนการตัดสินใจ	3.1 สร้างภาคีความร่วมมือที่เชื่อมโยงบูรณาการงานจากพื้นที่ด้านการจัดการภัยพิบัติ 3.2 สรุปบทเรียน - เวทีจัดการความรู้ผ่านเครือข่าย	3.1.1 จัดประชุมร่วมกัน 3.1.2 จัดเวทีกลางเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน 3.1.3 นำเสนอพื้นที่ตัวอย่าง/เติมความสมบูรณ์	มี.ย. 55-มี.ย. 56	60	คณะกรรมการ
4. พัฒนา "ตัวแบบ" การจัดการภัยพิบัติระดับชุมชนที่สามารถขับเคลื่อนและขยายผลเป็นประเด็นสาธารณะในการจัดการภัยพิบัติในระดับจังหวัดและเครือข่ายระหว่างพื้นที่	4.1 สังเคราะห์ชุดประสบการณ์ให้เป็น "ตัวแบบ" (model) 4.2 ข้อเสนอแนะชุดความรู้-ตัวแบบการพัฒนา Model ด้านภัยพิบัติ	4.1.1 ประชุมกลุ่มย่อยร่วมสังเคราะห์ชุดความรู้ไปสู่การพัฒนาเป็นตัวแบบ 4.1.2 พัฒนาคู่่มือ/ขยายผลเครือข่าย/งานสาธารณะ	มี.ย.-ส.ค.56	60	คณะกรรมการ

หมายเหตุ จำนวนวันที่ใช้เป็นการคาดการณ์จำนวนเวลาที่จะต้องดำเนินการจริง โดยเทียบ 1 วันเท่ากับ 8 ชั่วโมง

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงเวลา (แบ่งเป็นราย 6 เดือน)

เดือนที่	กิจกรรม (activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (outputs)
6 เดือนที่ 1	1. จัดเวทีประชุมชี้แจงระดับพื้นที่ 2. การจัดกลไกการทำงานระดับตำบล/จังหวัด/โครงการบริหารจัดการ 3. รวบรวมข้อมูลสำคัญต้นทุนการดำเนินการ	1. ความเข้าใจ-ความพร้อมการทำงานในพื้นที่ปรับระดับการทำงานร่วมกัน 2. กลไกการทำงานในพื้นที่/เป้าหมายโครงการ/ภาคีความร่วมมือท้องถิ่น

	4. ประชุมกับภาคีจังหวัด/เชื่อมการทำงาน	3. การจัดระบบฐานข้อมูลในพื้นที่/ต้นทุน
6 เดือนที่ 2	1. จัดทำแผนงานกิจกรรมรายพื้นที่ พัฒนาพื้นที่ตามความพร้อม-การปรับระดับการทำงาน การพัฒนาทีมเพิ่มเติม ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพ 2. พัฒนาแผนงานในพื้นที่/การเรียนรู้ในเครือข่ายความร่วมมือ 3. ออกแบบ/วิเคราะห์การเรียนรู้/รูปแบบการทำงานแบบประสานสัมพันธ์กัน 4. จัดสรุปผลการทำงานเป็นระยะ-การสร้างองค์ความรู้ที่มาจากฐานปฏิบัติการ	1. เกิดความรู้ที่มาจากการปฏิบัติการการแก้ปัญหาในพื้นที่นำร่องที่สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม พื้นที่นำร่อง 5 พื้นที่ เป็นตัวอย่างและมีการขยายความรู้ที่ได้ 2. เกิดการพัฒนาศักยภาพแกนนำในการทำงานที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ 3. การออกแบบ"กระบวนการเรียนรู้ร่วม" พื้นที่การจัดการภัยพิบัติที่มีส่วนร่วมระหว่างท้องถิ่นและเครือข่ายองค์กรชุมชน 4. ชุดเครื่องมือการทำงานแก้ไขภัยพิบัติในท้องถิ่นที่เหมาะสม
6 เดือนที่ 3	1. เวทีเรียนรู้รูปแบบการจัดการภัยพิบัติระดับชุมชน และการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างพื้นที่-ท้องถิ่น 2. กระบวนการสร้างความรู้การจัดการภัยพิบัติของท้องถิ่นให้เป็นรูปธรรมที่พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้และขยายผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 3. เวทีสาธารณะในระดับชุมชน/จังหวัดที่มีการทำงานแบบบูรณาการ	1. เกิดพื้นที่ตัวอย่างรูปธรรมที่ชัดเจนที่ผ่านกระบวนการทำงานและสรุปผลที่เกิดขึ้นและพัฒนาความรู้ที่เป็นพื้นที่ตัวอย่างได้อย่างรอบด้าน 2. เกิดองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นในการจัดการภัยพิบัติที่มีการทำงานผ่านการสรุปทบทวน/ปฏิบัติการจริงในพื้นที่นำร่องและพื้นที่ขยายผลไม่ต่ำกว่า 44 ตำบล 3. ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ชัดเจนในการจัดการภัยในระดับพื้นที่ภูมิภาควิเทศและจังหวัด

6. แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน

6.1 เป้าหมาย

เพื่อยกระดับการพัฒนาความรู้ด้านจัดการภัยพิบัติในพื้นที่เป้าหมายให้เป็นฐานการเรียนรู้เชื่อมโยงร่วมกันในระดับจังหวัดและผลักดันให้เป็นประเด็นสาธารณะ โดยมีกระบวนการสำคัญคือ พัฒนาระบบข้อมูล การจัด

กระบวนการเรียนรู้และการถอดบทเรียนและความรู้ รวมทั้งการพัฒนาเครื่องมือที่ทำให้สามารถรับมือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 พื้นที่ศึกษา

1) พื้นที่เป้าหมาย-สภาพปัญหาและศักยภาพต่อการจัดการภัยพิบัติ พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำนวน 5 พื้นที่

พื้นที่เป้าหมาย	สภาพปัญหา	ศักยภาพ	ความต้องการของพื้นที่
ด.ชะแล้ อ.สิงหนคร จ.สงขลา	- น้ำท่วม - ภัยแล้ง - ดินถล่ม - วาตภัย	- ยุทธศาสตร์การจัดการน้ำของเทศบาล - ฐานข้อมูล แผนที่ ผังชุมชน - อาสาสมัคร (อป.พร., อส.) - เครื่องมือ/อุปกรณ์ (เรือ/ชูชีพ)	- ยกระดับการจัดการน้ำ ทำแผนและข้อมูลชุมชน - พัฒนากลไกขับเคลื่อนพื้นที่ - พัฒนาอาสาสมัคร - การสื่อสาร การเรียนรู้เข้าถึงชุมชน
ด.ร่าแดง อ.สิงหนคร จ.สงขลา	- น้ำท่วม - ภัยแล้ง - วาตภัย	- ศูนย์การจัดการภัยพิบัติ (อบต.) - การจัดการภัยพิบัติ/ความเสียหาย/แผนบรรเทาทุกข์ - ฐานข้อมูลชุมชน - อาสาสมัคร (อป.พร., อส.) - เครื่องมือ/อุปกรณ์ (รถยนต์)	- พัฒนาระบบข้อมูล ผังชุมชน - รูปแบบที่อยู่อาศัย/ที่ตั้งบ้านเรือน - ระบบการสื่อสาร เรียนรู้ - ข้อบัญญัติท้องถิ่น - ทางระบายน้ำขนาดจิ๋ว "หัวนา"
ด.บ่อแดง อ.สทิงพระ จ.สงขลา	- น้ำท่วม - ภัยแล้ง - วาตภัย - การกัดเซาะชายฝั่ง	- กลไกการจัดการชุมชน+อบต. - เวทีพูดคุย สรุบทบทเรียน - แผนการจัดการชุมชน - อาสาสมัคร (อป.พร., อส.) - กองทุนภัยพิบัติชุมชน	- ฐานข้อมูลชุมชน - แผนที่และผังชุมชน - พัฒนา/อบรม อาสาสมัครชุมชน - จัดการระบบสื่อสาร
ด.เชิงแส อ.กระแสสินธุ์ จ.สงขลา	- น้ำท่วม - ภัยแล้ง - วาตภัย - ไม่มีแหล่งเก็บน้ำ	- กลไกและเครือข่ายการจัดการภัยพิบัติระดับอำเภอ/ชุมชน - แผนภัยพิบัติชุมชน/อำเภอ - ฐานข้อมูลชุมชน	- ฐานข้อมูล แผนที่ ผังชุมชน พื้นที่เสี่ยงภัย - การจัดการแหล่งน้ำ - ยกระดับการขับเคลื่อนให้ประชาชนมีส่วนร่วม

		- เครือข่ายจัดการภัยพิบัติภาคประชาชน	
ด.บ้านขาว อ.ระโนด จ.สงขลา	- น้ำท่วม - วาตภัย - กัดเซาะชายฝั่ง	- กลไกการจัดการภัยพิบัติระดับตำบล - ฐานข้อมูลชุมชน - อาสาสมัคร (อป.พร., อส.) - เครื่องมือ/อุปกรณ์ (รถยนต์)	- ฐานข้อมูลชุมชน - แผนที่และผังชุมชน - พัฒนา/อบรม อาสาสมัครชุมชน - จัดการระบบสื่อสาร

2) พื้นที่เป้าหมายขยายผล จำนวน 14 ตำบล ได้แก่

อำเภอ	ตำบลเป้าหมาย
1. ระโนด	1. วัดสน
2. สทิงพระ	2. ท่าหิน 3. วัดจันทร์
3. สิงหนคร	4. ชิงโค
4. จະนะ	5. นาทับ
5.บางกล่ำ	6. ท่าช้าง
6.รัตภูมิ	7. ควนรู 8. คูหาใต้ 9. เขาพระ
7.ควนเนียง	10. ควนโส
8. ทาดใหญ่	11. ท่าข้าม
9.เทพา	12. เกาะสบัว 13. สะกอม
10. นาทวี	14. ทับช้าง

6.3 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

- 1) เตรียมความพร้อมพื้นที่สร้างความเข้าใจ ระดับท้องถิ่น จังหวัด ภาคี
- 2) จัดเตรียมความพร้อมใน 5 ตำบล ด้านการบริหาร จัดการแผนงานร่วมกัน เวทีสร้างการวางแผน ออกแบบ การจัดทำแผนผังผลลัพธ์กับทีมงานของตำบล

- 3) การเสริมศักยภาพและสนับสนุนกระบวนการทำงาน / พัฒนาทีม / ติดตามความรู้
- 4) การจัดวางกระบวนการเรียนรู้เชื่อมการทำงานในระดับท้องถิ่นตำบล / ระดับจังหวัด / ภาค
- 5) จัดทำแผนผังผลลัพธ์ พัฒนาตัวแบบที่ได้จากการทำงานในพื้นที่ 5 พื้นที่ในกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เรียนรู้ขยายผลในพื้นที่ 19 ตำบลเดิม ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมมือกับกลไกการทำงานจังหวัดจากบูรณาการกิจกรรมในพื้นที่และระดับจังหวัดอย่างต่อเนื่อง
- 6) ขยายผลกิจกรรมร่วมมือการเรียนรู้ในภาคีองค์กรต่างๆที่มีการทำงานร่วมมือกันในระยะที่ 1 และ 2 ได้แก่ เวทีจังหวัดประชุมประจำเดือน เวทีเชิงประเด็น และงานสงขลาพอเพียง จำนวน 14 องค์กรเครือข่ายในจังหวัด
- 7) ยกระดับการทำงานให้เป็นประเด็นสาธารณะ โดยอาศัยฐานงานสร้างนโยบายสาธารณะจังหวัด จากเดิม 5 ส. ในปี 2554 (เครือข่ายสงขลาพอเพียง สภาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เครือข่าย 84 สภาองค์กรชุมชนจังหวัดสงขลา เครือข่ายสวัสดิการจังหวัดสงขลา แผนสุขภาพจังหวัด เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด)
- 8) ประสานภาคีนักวิชาการพื้นที่เพื่อสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ และเครื่องมือในการจัดทำผังพื้นที่ความเสี่ยงของชุมชนและแผนการจัดการภัยพิบัติของชุมชน

6.4 ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะทำงานโครงการความร่วมมือจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย

- **ที่ปรึกษา**
 - ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา
 - นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
 - มูลนิธิชุมชนสงขลา
 - สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนภาคใต้ (พอช.)
 - ท้องถิ่นจังหวัด
 - สมาคมรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ภาคใต้
 - ฝ่ายวิจัยท้องถิ่นภาคใต้ (สกว.)
 - มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 - มหาวิทยาลัยทักษิณ
 - สมาคมสวัสดิการภาคประชาชนจังหวัดสงขลา

- คณะทำงาน

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ตำแหน่ง/สังกัด	สถานที่/ที่อยู่	โทรศัพท์
1	นายบรรเจต นะแสง	ประธาน กรรมการ	ตัวแทนภาคประชาชน	168/2 ม. 2 ต.ทุ่งหวัง อ.เมือง จ.สงขลา 90000	083-1856270
2	นางพิชยา แก้วขาว	รอง ประธาน กรรมการ	ภาคประชาสังคม	16 ซอย 13 ถ.สาคร มงคล 2 อ.หาดใหญ่ จ. สงขลา	086-9637744
3	นายชาคริต โกชะเรือง	กรรมการ	ผู้จัดการมูลนิธิชุมชนสงขลา	71 ม. 1 ซอยหมู่บ้าน ปริญญา ต.ควนลัง อ. หาดใหญ่ จ.สงขลา	081-5994381
4	นายสามารถ สุขบรรจง	กรรมการ	เจ้าหน้าที่ พอช. ประจำ จ.สงขลา	สถาบันพัฒนาองค์กร ชุมชน 29 (ซอยผดุง คอนยอ 13) ม.10 ต. ตำนาค อ.เมือง จ. พัทลุง	0840575826
5	นายวิญญู สิทธิเชนค์	กรรมการ	ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา	ศาลากลางจังหวัดสงขลา	074-311747 089-9796015
6	นายสินธพ อินทร์น	กรรมการ	ชมรมนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล	อบต.ท่าข้าม ม.5 ต. ท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ. สงขลา	081-9593291
7	นายอุดม ทักษะ	กรรมการ ตัวแทนพื้นที่	นายกองค์การบริหารส่วน ตำบลร่ำแดง	อบต.ร่ำแดง ต.ร่ำแดง อ.สิงหนคร จ.สงขลา	081-8980853
8	นายกัน จุลนวล	กรรมการ ตัวแทนพื้นที่	นายกองค์การบริหารส่วน ตำบลควนรู	อบต.ควนรู อ.รัตภูมิ จ. สงขลา	074-432308 089-8684526
9	นายเมธา บุญประวีตร	กรรมการ ตัวแทนพื้นที่	ผอ.ธรรมนุญสุขภาพตำบลชะ แล้	ต.ชะแล้ อ.สิงหนคร จ. สงขลา	082-4127805

10	นายอัษฎา บุขบงค์	กรรมการ ตัวแทนพื้นที่	สภาองค์กรชุมชน ต.เชิงแส	ต.เชิงแส อ.กระแสดินธุ์ จ.สงขลา	081-5437417
11	นายสาธิต ไชยสุวรรณ	กรรมการ ตัวแทนพื้นที่	นายกองค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านขาว	อบต.บ้านขาว อ.ระโนด จ.สงขลา	
12	นางลลิตา บุญช่วย	กรรมการ ตัวแทนพื้นที่	สภาองค์กรชุมชน ต.บ่อแดง	ต.บ่อแดง อ.สทิงพระ จ. สงขลา	089-8784310
13	นายนิมิต แสงเกตุ	กรรมการ	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สงขลา	สนง.สาธารณสุขจังหวัด สงขลา	089-4660733
14	นายศิริพล สัจจพันธ์	กรรมการ ฝ่ายสื่อ	สื่อวิทยุชุมชน		081-7483723
15	ผศ. ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ	กรรมการ ฝ่ายวิชาการ	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานคริ นทร์ หาดใหญ่	089-6563930
16	อ.มณีนรัตน์ มิตราปราสาท	กรรมการ ฝ่ายวิชาการ	มหาวิทยาลัยทักษิณ	มหาวิทยาลัยทักษิณ อ. เมือง จ.สงขลา	089-6242488
17	นายณฤทธิ์ ดวงสุวรรณ	กรรมการ ฝ่ายวิชาการ	ภาคประชาสังคม	92/1 ม.3 ต.คลองแห อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	081-7661356
18	นายอุสมาน หวังสนิ	กรรมการ ฝ่ายวิชาการ	สมาคมวิทยาศาสตร์และรัฐ ประศาสนศาสตร์ภาคใต้	41/186 ซ.วิลล่าเฮาส์ ถ.ปิ่นเกล้าเกษร อ. หาดใหญ่ จ.สงขลา	086-9667167
19	นางจันทนา เจริญวิริยะภาพ	กรรมการ และ เลขานุการ	ภาคประชาสังคม	124/2 ม. 1 ต.ทุ่งหวัง อ. เมือง จ.สงขลา	086-7493303

- ผู้ประสานโครงการ นางยุรี แก้วชูช่วง

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นที่เป็นรูปธรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

7.1 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เกิดการจัดการด้านภัยพิบัติที่เป็นพื้นที่ในการดำเนินการจัดการที่เหมาะสมได้อย่างเหมาะสมในจำนวน 5 พื้นที่และขยายผลไปสู่การเรียนรู้ในพื้นที่อื่นๆจำนวน 19 ตำบลในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและพื้นที่ภาคีความร่วมมือ 14 ภาคีในจังหวัดสงขลา
- 2) เกิดความรู้ที่มาจาก การปฏิบัติการการแก้ปัญหาในพื้นที่นาร่องที่สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม พื้นที่นาร่อง 5 พื้นที่ และขยายผลไปสู่พื้นที่อื่นๆจำนวน 14 ตำบลในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- 3) เกิดเครือข่ายและภาคีความร่วมมือที่ประกอบด้วย องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นาร่อง 5 พื้นที่และพื้นที่ขยายผล 14 พื้นที่ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาที่ร่วมกันดำเนินการจัดการภัยพิบัติในจังหวัด
- 4) เกิดการยกระดับการทำงานในรูปกลไกความร่วมมือประเด็นด้านภัยพิบัติโดยการมีส่วนร่วมในการทำงานในระดับต่างๆ ให้ปรากฏผลเชิงรูปธรรมใน 5 พื้นที่นาร่องและพื้นที่ขยายผล และยกระดับสู่การจัดทำแผนการจัดการภัยพิบัติระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

7.2 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

1) ด้านพื้นที่เป้าหมาย

- เกิดกระบวนการทำงานด้านภัยพิบัติในพื้นที่นาร่อง 5 พื้นที่ในคาบสมุทรสทิงพระที่มีกระบวนการทำงานตามแผนงานและกิจกรรมที่สามารถสร้างให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่นาร่อง

2) ด้านเนื้อหา / ประเด็น

- เกิดการเชื่อมโยงประเด็นภัยพิบัติในภาคีองค์กรต่าง ๆ ที่มีการขับเคลื่อนงานภัยพิบัติและยกระดับเป็นประเด็นสาธารณะของตำบล/จังหวัด
- สร้างการเรียนรู้ในประเด็นภัยพิบัติเกิดความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ จากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำกิจกรรมในระดับต่างๆ

3) ด้านกระบวนการเรียนรู้ระบบข้อมูล

- การพัฒนาการใช้ข้อมูลในกระบวนการทำงานใน 5 พื้นที่ ที่เน้นการให้เกิดการพัฒนากลไกตำบลจังหวัดในการทำงานอย่างเป็นระบบและสร้างเครื่องมือการทำงานได้เป็นรูปธรรม

- การยกระดับในการจัดการด้านภัยพิบัติในระดับครัวเรือน ชุมชน ตำบลมีกลไกร่วมขับเคลื่อนอย่างมีส่วนร่วม

8. กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์

การเกิดความรู้จากกระบวนการทำงานในท้องถิ่นด้านการจัดการภัยพิบัติที่สามารถก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในระดับภูมิเวศน์ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและการนำความรู้ที่ได้ไปบูรณาการแผนงานกิจกรรมด้านแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นรูปธรรมตลอดจนการยกระดับการจัดการเป็นประเด็นสาธารณะได้โดยผ่านกระบวนการทำงานภาคีความร่วมมือในระดับจังหวัด.

9. งบประมาณของโครงการ สกว.

การเขียนแผนวิเคราะห์งบประมาณ ซึ่งมีความสอดคล้องกับกับแผนกิจกรรมในข้อ 4 และ 5

กิจกรรม	งบประมาณ*จำนวนเดือน/วัน	จำนวนเงิน
1. เตรียมความพร้อมให้พื้นที่เป้าหมาย	57,500	57,500
2. จัดทำแผนงานกิจกรรมพื้นที่/โซน	57,500	57,500
3. สนับสนุนพื้นที่ตามแผนงานกิจกรรม	250,000* 5 พื้นที่	1,200,000
4. เวทีสาธารณะ/ตำบล/จังหวัด	100,000*2 ครั้ง	200,000
5. การสนับสนุนทางวิชาการยกระดับความรู้ตัวแบบการพัฒนา (Model) ด้านภัยพิบัติเชิงประเด็น	10,000*19 พื้นที่	190,000

10. แผนการใช้งบประมาณ ให้กำหนดเป็นราย 6 เดือน

		6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
1. หมวดค่าตอบแทน	เดือนละ				
1.1 ค่าตอบแทนผู้ประสานงาน	18,000	108,000	108,000	108,000	324,000
2. หมวดค่าจ้าง	เดือนละ				
2.1 ผู้ช่วยภาคสนาม/เอกสารข้อมูล	8,000	48,000	48,000	48,000	144,000
2.2 อูรการ/บัญชี	6,500	39,000	39,000	39,000	117,000
3. หมวดค่าใช้สอย					
3.1 เตรียมความพร้อมให้พื้นที่เป้าหมาย		57,500	-	-	57,500

3.2 จัดทำแผนงานกิจกรรมพื้นที่/โซน		46,000	11,500	-	57,500
3.3 สนับสนุนพื้นที่ตามแผนงานกิจกรรม		400,000	400,000	400,000	1,200,000
3.4 พัฒนาคุณภาพแกนนำ ระดับเครือข่ายและตำบล(จ่ายเป็นค่าอาหาร,วิทยากร, สถานที่,เอกสาร,อุปกรณ์,เดินทาง)		-	-	-	ใช้ร่วมมือ งานจังหวัด
3.5 เวทีสาธารณะ/ตำบล/จังหวัด		100,000	100,000	-	200,000
3.6 ค่าจัดทำสื่อ และข้อมูล เอกสารเผยแพร่		-	-	-	-
3.7 การสนับสนุนทางวิชาการยกระดับความรู้ตัวแบบ การพัฒนา (Model) ด้านภัยพิบัติเชิงประเด็น		70,000	100,000	20,000	190,000
3.8 ค่าสาธารณูปโภคสำนักงาน ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเช่า		9,000	9,000	9,000	27,000
3.9 ค่าประสานงาน เดินทาง โทรศัพท์ ไปรษณีย์		43,000	43,000	43,000	129,000
4. ค่าวัสดุ					
4.1 ค่าวัสดุสิ้นเปลือง เอกสาร อุปกรณ์		18,000	18,000	18,000	54,000
รวมทั้งสิ้น		938,500	876,500	685,000	2,500,000

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย).....นางยูรี แก้วชูช่วง...

(ภาษาอังกฤษ)...yuree keawchochong.....

เพศ.....หญิง.....วันเดือนปีเกิด.....9 ตุลาคม 2509.....

ตำแหน่งปัจจุบัน.....-

สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน).....89/1 หมู่ที่ 2 ตำบลควนโส อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา.....

โทรศัพท์/โทรสาร.....-

E-mail - address...yuree-2005@yahoo.com.....

ที่อยู่ (ที่บ้าน).....-

โทรศัพท์/โทรสาร.....081-7387279.....

เงินเดือนปัจจุบัน.....-

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

ปริญญาตรีทางด้านมนุษยศาสตร์ สาขาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

.....

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

.....

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

1. วิทยุชุมชนภาคใต้กับการขับเคลื่อนในชุมชนการจัดการตนเอง ในโครงการตำบลบ้านดับเมือง...(2551)ชุดที่ 9...

2. กระบวนการทำงานด้านการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวีในภาคใต้ 6 จังหวัด(เอกสารดำเนินงานวิชาการมูลนิธิเอชไอวี...)

3. งานปฏิรูปภาคใต้เอกสารถอดบทเรียน ๕ ประเด็นเด่นภาคใต้...

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

.....

จ. สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

.....

ฉ. การะงานในปัจจุบัน

1. งานประจำ.....

2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน ...สมาคมรัฐศาสตร์ภาคใต้(การวิจัยในเรื่อง การทำงานของกลุ่มภาคประชาคมใน
จังหวัดสงขลา/สตูล).....

เอกสารเชิงหลักการ

- ๒ ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนา การบริหารจัดการน้ำ ตามวิถีวัฒนธรรมชุมชนแบบมีส่วนร่วมสู่การแก้ปัญหาภัยพิบัติ สังคมเศรษฐกิจและการจัดการทรัพยากร จังหวัดพัทลุง

(ภาษาอังกฤษ)

- ๔ ชื่อหัวหน้าโครงการและนักวิจัยร่วมโครงการ พร้อมหน่วยงานสังกัด และที่อยู่

ชื่อ-สกุล นายแก้ว สังข์ชู

หน่วยงาน ...ศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชนจังหวัดพัทลุง.....

ที่อยู่ ...ถ.สุรินทร์ ต.คูหาสวรรค์ อ.เมือง จ.พัทลุง 93000.....

โทรศัพท์/โทรสาร087-967-0625 / 074-617-065.....

E-mail address

- ระยะเวลาดำเนินการ 18 เดือน

- ÷ ปัญหาที่ทำวิจัยและความสำคัญของปัญหา

ลุ่มน้ำคลองนาท่อม มีต้นน้ำจากเทือกเขาบรรทัด (นครศรีธรรมราช) มีพื้นที่ 528 ตร.กม. ยาว 35 กม. เมื่อครั้งอดีตคลองนาท่อมเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้คน ทั้งเป็นเส้นทางคมนาคมสายหลักในการส่งออกสินค้าขาย ลำเลียงสินค้าเกษตรมาขายในตลาดนัดตำบลนาท่อม แต่ในสภาพปัจจุบันการใช้ประโยชน์ที่ดินเปลี่ยนแปลงเป็นชุมชนเมือง ประชากรเพิ่มขึ้น มีการก่อสร้างระบบเครือข่ายถนนขนานไปกับแนวคลอง และมีท่อระบายน้ำหรือสะพานขนาดเล็ก ส่งผลให้ลำน้ำ คู คลองมีสภาพตื้นเขินขาดประสิทธิภาพ การระบายน้ำทำให้เกิดน้ำล้นตลิ่งและน้ำท่วมซ้ำ

ปัญหาที่เกิดขึ้นในลุ่มน้ำคลองนาท่อม ต้องได้รับการแก้ไขปัญหทั้งระดับพื้นที่และหน่วยงานรับผิดชอบหลัก เพื่อให้เกิดกลไกและเครือข่ายจากต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำในการทำงานแบบบูรณาการตลอดลุ่มน้ำ คลองนาท่อม จนสามารถพัฒนาแผนที่สามารถแก้ไขปัญหในพื้นที่และภูมิเนเวศลุ่มน้ำได้อย่างเป็นรูปธรรม การแก้ไขปัญหในเรื่องการจัดการน้ำจะช่วยอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต้องใช้กันอย่างเหมาะสมนั้น ต้องมีข้อตกลงในการใช้และจัดการน้ำร่วมกัน

≠ วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มผู้ใช้-เครือข่ายองค์กรชุมชน และองค์กรท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำคลองนาท่อมแบบบูรณาการ
- 2) เพื่อการแก้ปัญหาและลดความขัดแย้งในการใช้และจัดการน้ำและการประกอบอาชีพร่วมกันของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองนาท่อม
- 3) เพื่อบูรณาการแผนการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำและการจัดการภัยพิบัติในทุกระดับ ทั้งระดับชุมชน ตำบล จังหวัดและระดับภูมิภาค
- 4) เพื่อพัฒนาและขยายผล "รูปแบบ" การจัดการลุ่มน้ำและพื้นที่เสี่ยงภัยสู่แบบภาคีความร่วมมือระหว่างเครือข่ายองค์กรชุมชน องค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

≡ ระเบียบวิธีวิจัย (โดยย่อ)

- 1) การกำหนดพื้นที่ยุทธศาสตร์
- 2) ประชุมชี้แจงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมเสนอแนะพัฒนาเสนองานวิจัย ซึ่งมีหน่วยงานภาคีเข้าร่วมทุกระดับตามแผนงานที่เสนอ
- 3) จัดทำระบบฐานข้อมูลน้ำ / ภัยพิบัติและพื้นที่เสี่ยง เพื่อช่วยการตัดสินใจในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาและภัยพิบัติ
- 4) พัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้ระบบข้อมูลแก้ไขปัญหาของหน่วยงานรับผิดชอบหลักและชุมชน-ท้องถิ่น
- 5) ประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติการของพื้นที่ และ ระดับนโยบาย
- 6) สร้างเวทีคืนข้อมูลของพื้นที่ปฏิบัติการโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
- 7) รวบรวมข้อมูลของชุมชน-ท้องถิ่นและหน่วยงานรับผิดชอบหลัก เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาแก้ปัญหาของในพื้นที่ปฏิบัติการของโครงการ
- 8) ส่งเสริมสนับสนุนความรู้ สรุบทบทเรียนและพัฒนากระบวนการ-เครื่องมือในการทำงานขยายผลสู่พื้นที่อื่นๆ
- 9) การเชื่อมต่อแผนงานที่เกิดจากโครงการนำไปบูรณาการกับหน่วยงานรับผิดชอบหลักต่างๆ ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัด

≈ ผลที่คาดว่าจะได้

- 1) ได้แผนในการแก้ไขปัญหาทั้งระดับพื้นที่และหน่วยงานที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง
- 2) เกิดอาชีพทางการเกษตรในชุมชนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นและมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต
- 3) เกิดกลไกและเครือข่ายจากต้นน้ำถึงปลายน้ำในการทำงานร่วมกันทั้งระดับตำบล และ ระดับจังหวัด
- 4) สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งในการใช้น้ำทางด้านการเกษตรและการอุปโภคบริโภคของคนในชุมชนท้องถิ่นได้ในระดับหนึ่ง
- 5) เกิดรูปแบบการจัดการทรัพยากรน้ำ และภัยพิบัติของลุ่มน้ำ และ พื้นที่เสี่ยงภัยในการจัดการที่ชุมชนท้องถิ่นเป็นแกนหลัก

... ความสอดคล้องกับเป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ของฝ่ายที่เสนอขอรับทุน

การวางแผนและการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำและแนวทางป้องกันภัยพิบัติ

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่1 มีนาคม 2555.....

(หน้าปกข้อเสนอโครงการ)

เสนอต่อ สกว. ฝ่าย.....

๐ ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนา การบริหารจัดการน้ำ ตามวิถีวัฒนธรรมชุมชนแบบมีส่วนร่วมสู่การแก้ปัญหาภัยพิบัติ สังคมเศรษฐกิจและการจัดการทรัพยากร จังหวัดพัทลุง (ภาษาอังกฤษ)

คำสำคัญ

keywords

• ชื่อหัวหน้าโครงการ หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ e-mail

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาไทย)...นายแก้ว สังข์ชู.....

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาอังกฤษ)... Mr.Kaew Sungchoo

คุณวุฒิ.....มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ).....

หน่วยงาน ...ศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชนจังหวัดพัทลุง.....ภาควิชา.....

ที่อยู่ถ.สุรินทร์ ต.คูหาสวรรค์ อ.เมือง จ.พัทลุง 93000.....

โทรศัพท์/โทรสาร087-967-0625 / 074-617-065.....E-mail.....-

ลงนาม (ลายเซ็น)

÷ ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ email

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาไทย)...นายแก้ว สังข์ชู.....

ชื่อ-สกุล.....(ภาษาอังกฤษ)...Mr.Kaew Sungchoo.....

คุณวุฒิ.....มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ).....

หน่วยงาน ...ศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชนจังหวัดพัทลุง.....ภาควิชา.....

ที่อยู่ถ.สุรินทร์ ต.คูหาสวรรค์ อ.เมือง จ.พัทลุง 93000.....

โทรศัพท์/โทรสาร087-967-0625 / 074-617-065.....E-mail.....-

ลงนาม (ลายเซ็น)

≠ ชื่อและสถานที่ติดต่อของผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานของหัวหน้าโครงการ

ชื่อ-สกุล.....

ชื่อ-สกุล.....

คุณวุฒิ.....

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ).....

หน่วยงานภาควิชา.....

ที่อยู่

≡ ได้เสนอโครงการนี้ หรือโครงการที่มีส่วนเหมือนกับเรื่องนี้บางส่วนเพื่อขอทุนต่อแหล่งอื่นที่ใดบ้าง

✓ ไม่ได้เสนอต่อแหล่งทุนอื่น

○ เสนอต่อ

○ ชื่อโครงการที่เสนอ

○ กำหนดทราบผล (หรือสถานภาพเท่าที่ทราบ)

≈ งบประมาณทั้งโครงการ 2,500,000 บาท

จาก สกว. 2,500,000 บาท

จากหน่วยงานร่วมโครงการบาท

... ระยะเวลาดำเนินงาน 18 เดือน

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่...1 มีนาคม 2555

ลงนาม ผู้เสนอโครงการ

รายละเอียดของข้อเสนอโครงการ

1. บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออกมีความกว้างประมาณ 55 กิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก รวมถึงอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากภาคการเกษตรทำให้ทุกกิจกรรมต้องอาศัยน้ำเป็นฐานการผลิตสำคัญ ภายใต้โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคมและสภาวะจังหวัดพัทลุง เกิดผลเป็นรูปธรรมของพื้นที่ปฏิบัติการเดิมซึ่งนำมาต่อยอด และยกระดับในการจัดทำโครงการฯ ประเด็นการจัดการน้ำ เกิดเป็นชุดประสบการณ์ขึ้นมาโดยคณะทำงานเข้าไปมีบทบาทในการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน คำนึงกับหน่วยงานภายนอก ส่งผลให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลจากชาวบ้านที่มีประสบการณ์ และจากหน่วยงานที่มีความรู้เชิงวิชาการเข้าไปแก้ปัญหาในพื้นที่ได้อย่างลงตัว

ลุ่มน้ำคลองนาท่อม มีต้นน้ำจากเทือกเขาบรรทัด (นครศรีธรรมราช) ไหลผ่านบ้านปากแพรก ถึงอ.ศรีนครินทร์ ผ่านเมืองพัทลุง และไหลลงทะเลที่บ้านลำปำ อ.เมือง มีพื้นที่ 528 ตร.กม. (330,000 ไร่) ยาว 35 กม. เมื่อครั้งอดีตคลองนาท่อมเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้คน ทั้งเป็นเส้นทางคมนาคมสายหลักในการลำเลียงสินค้าขาย ลำเลียงสินค้าเกษตร (ทุเรียน ขนุน ส้ม น้ำผึ้งและผักต่างๆ) จากชุมชนที่อยู่ตอนในมาขายในตลาดนัดตำบลนาท่อม ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการส่งผ่านสินค้าต่างๆ ไปยังจังหวัดข้างเคียง (ตรัง สงขลา และนครศรีธรรมราช) แต่ในสภาพปัจจุบันการใช้ประโยชน์ที่ดินเปลี่ยนแปลงเป็นชุมชนเมือง ประชากรเพิ่มขึ้น มีการก่อสร้างระบบเครือข่ายถนนขนานไปกับแนวคลอง และมีท่อระบายน้ำหรือสะพานขนาดเล็ก ส่งผลให้ลำน้ำ คูคลองมีสภาพตื้นเขินขาดประสิทธิภาพ การระบายน้ำทำให้เกิดน้ำล้นตลิ่งและน้ำท่วมซ้ำ

คณะทำงานเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในลุ่มน้ำคลองนาท่อมจำเป็นต้องมีการยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มผู้ใช้-เครือข่ายองค์กรชุมชน และองค์กรท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำคลองนาท่อมแบบบูรณาการ เพื่อแก้ปัญหาและลดความขัดแย้งในการใช้และจัดการน้ำและการประกอบอาชีพร่วมกันตลอดจนการบูรณาการแผนการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำและการจัดการภัยพิบัติในทุกระดับ ทั้งระดับชุมชน ตำบล จังหวัด และระดับภูมิภาค จนนำไปสู่การพัฒนาและขยายผล "รูปแบบ" การจัดการลุ่มน้ำและพื้นที่เสี่ยงภัยสู่แบบภาคีความร่วมมือระหว่างเครือข่ายองค์กรชุมชน องค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

"น้ำ" ความจำเป็นที่ต้องได้รับความร่วมมือเพื่อการบริหารจัดการที่ดี เพราะถึงแม้ว่าน้ำจะเป็นทรัพยากรหมุนเวียนที่เกิดขึ้นจากน้ำฝนตามธรรมชาติมีปริมาณมากบ้างน้อยบ้างในแต่ละปีขึ้นอยู่กับความผันแปรของสภาพภูมิอากาศโลก หากมองปริมาณน้ำผิวดินรายปีในรอบ 30 ปีที่ผ่านมาการเปลี่ยนแปลงมีไม่มากนัก และเมื่อเทียบกับความต้องการน้ำในทุกกิจกรรมดูผิวเผินก็ไม่น่าจะเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำ แต่ปัญหาก็แล้ง น้ำท่วม น้ำเสีย ยังคงเกิดขึ้นมาโดยตลอดดังปรากฏเป็นข่าวให้เห็นสลับกันตลอดทั้งปี และนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น สร้างความเสียหายนับพันนับหมื่นล้านบาท จนในที่สุดสังคมได้สรุปสาเหตุของปัญหาดังกล่าวว่าเกิดจากการบริหารจัดการน้ำเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญเกี่ยวข้องโดยตรงกับประชากรทุกหมู่เหล่า แต่ยังคงมีปัญหาโดยตลอดเมื่อเกิดภัยอันเนื่องมาจากน้ำก็จะต้องมีจำเลยรองรับภัยน้ำที่เกิดขึ้นเสมอและคงหนีไม่พ้นการเมือง หน่วยงานราชการ องค์กรอิสระ ประชาชนหรือแม้กระทั่งธรรมชาติ (ดร.สมเกียรติ ประจำวงศ์ 2550)

จากสถานการณ์ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เกษตรกรรม อุตสาหกรรมและกิจกรรมอื่นๆ ภัยพิบัติที่มีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อพิจารณาถึงมาตรการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว รัฐบาลที่ผ่านมาจะพบว่าหลายโครงการ เช่น เขื่อนปากมูล ได้แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งการใช้น้ำและไม่เป็นธรรมในการจัดสรรน้ำของภาครัฐ โดยมากจะมี 3 ลักษณะ กล่าวคือ 1) การแบ่งการใช้น้ำระหว่างพื้นที่ต้นน้ำและปลาย

น้ำ 2) การแบ่งการใช้ระหว่างกิจกรรม และขาดกฎระเบียบการใช้ 3) การไม่มีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น
อย่างเป็นกระบวนการ เหตุดังกล่าวก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำต่างๆ

ถึงอย่างไรเสีย หน่วยงานของรัฐอย่างเดียว ไม่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดไปได้ ซึ่ง
มีการวางแผนจัดการทรัพยากรน้ำจากองค์กรหลักดำเนินงาน เช่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรม
พัฒนาที่ดิน ฯลฯ โดยกำหนดนโยบายพัฒนาจากบนสู่ระดับล่าง (Top-down policy development) ซึ่งไม่
สามารถตอบสนองต่อการแก้ปัญหาและความต้องการของพื้นที่ได้จริง ปัจจุบันรัฐต้องจัดให้มีแผนบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีบทบาท ในกระบวนการตัดสินใจรวมถึง
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวการพัฒนาจากระดับล่างสู่ระดับบน (Bottom-up policy development) เข้า
มามีส่วนร่วม และมีบทบาทสำคัญในการวางแผนพัฒนา และแก้ไขปัญหาที่เป็นทางการเพิ่มมากขึ้น การ
ป้องกันและลดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น โดยเห็นได้จากทิศทางการพัฒนาประเทศ การจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 8 (2540-2544)
เป็นต้นมา ได้เปลี่ยนทิศทางจากเดิม ที่รัฐเป็นผู้มีอำนาจจัดการและมีบทบาทเสียส่วนใหญ่ โดยละเลยการมีส่วน
ร่วมของชุมชนร่วมบริหารจัดการ ที่ผ่านมามีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2550-2554) ได้
กำหนดแนวทางเพื่อการจัดการทรัพยากรอย่างบูรณาการ ว่าต้องเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหาร
จัดการน้ำ โดยพัฒนาระบบช่วยการตัดสินใจบริหารจัดการน้ำ ระบบพยากรณ์และเตือนภัยน้ำแล้ง น้ำท่วม
ระบบฐานข้อมูล โครงการแหล่งน้ำต่างๆเพื่อการติดตามประเมินผล พัฒนาศักยภาพขององค์กร บริหารจัดการ
น้ำระดับชาติ และองค์กรภาครัฐที่สามารถผลักดันนโยบาย ในลุ่มน้ำอย่างยั่งยืนสู่การปฏิบัติ และสามารถสร้างให้
เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับพื้นที่ได้ รวมถึงการพัฒนาองค์กรลุ่มน้ำ และองค์กรชุมชนให้
มีองค์ความรู้ และศักยภาพในการปฏิบัติการจัดการน้ำ และบรรเทาปัญหาในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สังคมเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชน ในจังหวัดพัทลุงมีการพึ่งพิงการเกษตรเป็นหลัก รวมถึง
อุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากภาคการเกษตรทำให้ทุกกิจกรรมต้องอาศัยน้ำทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นอุปโภคบริโภค
การเกษตร ซึ่งจังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออกมีความกว้างประมาณ 55
กิโลเมตร ความยาวจากทิศเหนือจรดทิศใต้ประมาณ 77 กิโลเมตร พื้นที่แบ่งตามลักษณะภูมิณีเคมี 3 โซน
คือ

นิเวศต้นน้ำ อยู่ทางทิศตะวันตกของตัวจังหวัดติดกับเทือกเขาบรรทัด เป็นแหล่งที่ให้กำเนิดน้ำที่มี
ความสำคัญอย่างยิ่งที่นำมาหล่อเลี้ยงชีวิตของคนเมืองลุง ทั้ง 8 ลุ่มน้ำ ชุมชนต้นน้ำตั้งอยู่ตามที่ราบระหว่างหุบ
เขา ประชาชนมีอาชีพทำสวน เพราะสภาพทางภูมิศาสตร์เอื้ออำนวย อาชีพรองลงมาคือ การปลูกพืชไร่และ
เลี้ยงสัตว์ เป็นรายได้หลักทางเศรษฐกิจ การนับถือศาสนาอิสลามพุทธ กับศาสนาอิสลาม วัฒนธรรมทางสังคม
จึงแสดงออกมาในลักษณะผสมผสาน ป่าต้นน้ำมีพื้นที่น้อยมากประมาณ 75 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่สูงกว่า
ระดับน้ำทะเลประมาณ 1,300 เมตร มีต้นไม้ขึ้นหนาแน่น ส่วนใหญ่เป็นไม้ไม่ผลิบานและมีน้ำตกมาก มีพืชคลุม
หน้าดินตระกูลเฟิร์น มอส เห็ด สัตว์และแมลงต่างๆอยู่รวมกันเป็นระบบนิเวศของป่าที่อุดมสมบูรณ์ ที่ราบตาม
หุบเขามีต้นไม้ขนาดใหญ่ และพืชปกคลุมหน้าดินเป็นแหล่งน้ำซึม น้ำซับ จากนั้นป่าต้นน้ำถูกทำลาย ลักลอบตัด
ไม้ การใช้สารเคมี การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ขาดกระบวนการมีส่วนร่วม และ
ขาดข้อมูลการวางแผนของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียของพื้นที่ ซึ่งมีการมุ่งเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่ไม่คำนึงถึง
ระบบนิเวศ

นิเวศกลางน้ำ ตั้งอยู่ที่ราบทางทิศตะวันตกของทะเลสาบ เป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ตรงกลางของลุ่มน้ำทั้ง 8
และมีสาขาของลุ่มน้ำย่อยไหลไปหล่อเลี้ยงชีวิตของคนกลางน้ำ เปรียบเสมือน "สายน้ำสายชีวิต" พื้นที่เป็นทุ่งนา

สลับกับลูกเขาเป็นระยะ ๆ ซึ่งเป็นแหล่งปลูกข้าวของคนเมืองลุ่มและเป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากภาคเกษตร

หากย้อนกลับไปเมื่อ 30 ปีที่แล้ว ข้าวเป็นสินค้าหลักทางเศรษฐกิจของคนกลางน้ำในลุ่มน้ำทั้ง 8 ลุ่มน้ำ วัฒนธรรมทางสังคมจึงมีความผูกพันอยู่กับนากับข้าว การทำนาแบบธรรมชาติตั้งแต่การใช้เครื่องมือ ในการผลิต การคิดสายพันธุ์ การใช้มายา(ปุ๋ย) ไม่มีการใช้สารเคมี การไถนาใช้วัว เป้าหมายในการผลิตคือ ทำไว้กิน เหลือก็ขาย ข้าวที่ปลูกเป็นข้าวคุณภาพเก็บไว้ได้นาน(บนลอมข้าว) นานถึง 3-4 ปี โดยมอดแมลงไม่กิน มีถึง 114 สายพันธุ์ เช่น ข้าวนางพญา ข้าวนางหงส์ ข้าวเล็บนก ข้าวหอมจันทร์ ข้าวไข่มดรีน ข้าวเข้มทอง ข้าวดอกพะยอม ข้าวดอกพุด ข้าวช่อพริ้ว ฯลฯ

เมื่อกระแสทุนนิยมเข้ามาครอบงำสังคมไทย สังคมคนกลางน้ำเปลี่ยนไป คือ การผลิตข้าว คนกลางน้ำเพื่อตอบสนอง "การเพิ่มผลผลิต" การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพึ่งปัจจัยนำเข้าในการผลิต ตลอดจนสายพันธุ์ที่ผ่านการปรับปรุงทำให้สูญเสียสายพันธุ์ดั้งเดิม และที่สำคัญระบบนิเวศถูกทำลาย การขยายตัวของชุมชนและอุตสาหกรรม การใช้สารเคมีในการเกษตร ภาวะน้ำหลากในฤดูฝน ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง การจัดสรรน้ำใช้ในการเกษตรและบริโภคขาดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้เกิดปัญหาการแย่งชิงทรัพยากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ "น้ำ"

นิเวศปลายน้ำ คือพื้นที่ที่อยู่ติดกับทะเลสาบมาทางทิศตะวันตก คนส่วนใหญ่ติดต่อกับข้าวกับคนภายนอกพื้นที่มากกว่าการทำเกษตร และมีการทำอาชีพประมง ระบบนิเวศขาดความสมดุล สัตว์น้ำที่หายากใกล้สูญพันธุ์ เช่น โลมาหัวบาตร และเกิดการทับถมของตะกอนทำให้ทะเลสาบตื้นเขิน เกิดน้ำท่วมขังเป็นเวลานาน ที่สำคัญอีกอย่างชุมชนที่อาศัยอยู่รอบทะเลสาบสงขลา เปลี่ยนการประกอบอาชีพเป็นการเลี้ยงกุ้งในบ่อ และอุตสาหกรรมครัวเรือนปล่อยน้ำเสียลงทะเลสาบ

จากสถานการณ์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าน้ำเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญกับชีวิตของคนตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ - นิเวศปลายน้ำ แต่ทรัพยากรน้ำถูกใช้โดยขาดหลักการบริหารจัดการมาเป็นเวลานานทำให้เกิดปัญหาตามมามากมาย เช่น ภัยแล้ง อุทกภัย ภัยพิบัติ ฯลฯ

ดังนั้นการขับเคลื่อนโครงการฯ มีความจำเป็นที่จะต้องใช้หลักการในการทำโครงการฯ 3 หลักการที่สำคัญดังนี้-

1. การใช้องค์ความรู้

1.1 ชุดความรู้จากภายในและประสบการณ์ ของชุมชนท้องถิ่นที่ผ่านการพัฒนาและดำเนินการมาแล้วจนเกิดผลเป็นรูปธรรม มีทั้งกลุ่มองค์กรและตัวบุคคล

1.2 ชุดความรู้จากภายนอก ที่มีอยู่ในหน่วยงาน และสถาบันการศึกษา ซึ่งอยู่ในตำรา หรือระบบ IT ที่นำมาเสริมการทำงาน

2. ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

2.1 ชุดข้อมูลจากภายในของชุมชนท้องถิ่นที่ผ่านการจัดเก็บและผ่านการวิเคราะห์แบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชนท้องถิ่นที่มีอยู่ในระดับหมู่บ้าน ตำบล และองค์กรชุมชนท้องถิ่น หรือองค์กรต่าง ๆ ที่มีฐานปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่

2.2 ชุดข้อมูลจากภายนอก ที่เกี่ยวข้องทั้งการเปลี่ยนแปลงของโลก/ ประเทศ/จังหวัด หรือภูมิโนเวศที่รวบรวมอยู่กับหน่วยงานต่างๆ

3. การมีส่วนร่วมของทุกระดับ

3.1 ระดับของกลุ่มองค์กร และตัวบุคคลในชุมชนท้องถิ่นเป็นหัวใจสำคัญในการรับรู้ ในการคิด และตัดสินใจ และลงมือทำ

3.2 ระดับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในภูมิภาค/สถาบันการศึกษา และนักวิชาการที่ร่วมกันหนุนเสริม ร่วมกันคิดและตัดสินใจ ในบางเรื่อง

ประสบการณ์ในการทำงานที่ผ่านมาเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาในระดับของพื้นที่ ให้ปัญหาใหญ่กลายเป็น ปัญหาที่เล็กลง และที่มีปัญหาเล็กอยู่แล้วให้หมดไป โดยกระบวนการความร่วมมือของทุกภาคส่วน และการใช้ ข้อมูลที่เป็นจริงเพื่อการขับเคลื่อนไปสู่ผลที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ภายใต้โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคมและสุขภาวะจังหวัดพัทลุง เกิดผลที่เป็นรูปธรรมของพื้นที่ปฏิบัติการเดิมซึ่งนำมาต่อยอด และ ยกระดับในการจัดทำโครงการฯ เช่น

1. เกิดกลไกความร่วมมือในการทำงาน ที่มีความหลากหลายและเป็นที่ ยอมรับทุกระดับ /ระดับจังหวัด และระดับตำบล

2. เกิดการตื่นตัวของครัวเรือนในการทำบัญชีรับ-จ่ายครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นทั้ง ปริมาณและคุณภาพที่นำ บัญชีรับ-จ่ายครัวเรือนไปวางแผนในการ แก้ปัญหาของครัวเรือน ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น และได้นำข้อมูลบัญชีรับ-จ่ายครัวเรือนไปวางแผนในการแก้ปัญหาของหมู่บ้าน

3. เกิดแผนชีวิตชุมชนที่มีข้อมูลจากบัญชีรับ-จ่ายครัวเรือนและการมีส่วนร่วม ของคนในหมู่บ้าน นำแผนสู่การปฏิบัติไปรองรับงบประมาณตามนโยบายระดับชาติ เช่น SML/อยู่ดีมีสุข/ชุมชนพอเพียง/ยกระดับแผนชีวิต ชุมชน สู่อุตสาหกรรมจังหวัด

ในการดำเนินโครงการความร่วมมือฯ ได้เกิดประเด็นต่างๆภายใต้ข้อมูลและการมีส่วนร่วมของคนในทุก ระดับ คือ ประเด็นการจัดการน้ำ ในการทำงานแบบมีส่วนร่วมที่มีความหลากหลายตั้งแต่พื้นที่ตำบล องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น กรมชลประทาน สถาบันการศึกษา สำนักงานจังหวัด พลังงาน สำนักงานเกษตร การ รถไฟแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม เกิดผลเป็นที่พอใจของพื้นที่ลุ่มน้ำและ คนในชุมชนซึ่งเป็นผู้ได้เสียในการแก้ปัญหาดังตามความต้องการของคนในชุมชน เช่น เรื่องการบริหารจัดการ น้ำ ที่ตำบลดอนประดู่และเทศบาลตำบลบ้านสวน ได้เกิดประสบการณ์ชุดหนึ่งขึ้นมาโดยคณะทำงานเข้าไปมี บทบาทในการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนตำบลกับหน่วยงานภายนอก เช่น ชลประทาน การรถไฟ แห่งประเทศไทย กรมทรัพยากรน้ำ ส่งผลให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลจากชาวบ้านที่มีประสบการณ์ และจาก หน่วยงานที่มีความรู้เชิงวิชาการเข้าไปแก้ปัญหาในพื้นที่ได้อย่างลงตัว แต่ยังมีพื้นที่ลุ่มน้ำที่มีความสำคัญ คือ ลุ่ม น้ำคลองนาท่อม ซึ่งมีอาณาเขตครอบคลุม 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอศรีนครินทร์ อำเภอกงหรา มีพื้นที่ ทั้งหมด 528 ตารางกิโลเมตร หรือ 330,000 ไร่ ซึ่งมีลำน้ำย่อย 14 สาย ไหลผ่าน 16 ตำบล 143 หมู่บ้าน เช่น ตำบลบ้านนา ตำบลอ่างทอง ตำบลนาท่อม ตำบลเขาเจ็ยก ตำบลพญาขัน ตำบลคูหาสวรรค์ ตำบลลำปำ ไหลออกสู่ทะเลสาบสงขลาที่บ้านลำปำ มีความยาวประมาณ 35 กิโลเมตร ต้นกำเนิดลุ่มน้ำคลอง นาท่อมมาจากบริเวณเทือกเขาบรรทัดไหลมารวมกันที่ตำบลอ่างทอง สายน้ำคลองนาท่อมไหลมาหล่อเลี้ยงผู้คน และชุมชนภาคเกษตร และเป็นแหล่งน้ำดิบของประปาส่วนภูมิภาค โดยเป็นที่ตั้งของฝายชลประทานแห่งแรก ของจังหวัดพัทลุง ลุ่มน้ำธรรมชาติในลุ่มน้ำคลองนาท่อมที่สำคัญประกอบด้วย คลองนาท่อม คลองท่าแค คลอง ทุ่งยาว คลองเขาแดง คลองบ้านแร่ คลองท่าโพธิ์และคลองลำเบ็ด

เมื่อครั้งอดีต คลองนาท่อมเกี่ยวข้องโดยตรงกับวิถีชีวิตของผู้คนทั้งการอุปโภค บริโภค อีกทั้งยังเป็น เส้นทางคมนาคมสายหลักที่ใช้การล่องซุง เส้นทางค้าขาย ลำเลียงสินค้าด้านเกษตร (ทุเรียน ขนุน ส้ม น้ำผึ้ง และผักต่างๆ) จากบ้านขามตำบลลำสินธุ์ ตำบลบ้านนา มาขายตลาดนัดในตำบลนาท่อม ซึ่งเป็นศูนย์กลาง ขนาดใหญ่ในการส่งผ่านสินค้าต่างๆไปขายยังจังหวัดตรัง สงขลา และนครศรีธรรมราช สภาพปัญหาในปัจจุบันมี

ความเจริญรุ่งเรืองของเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามา การใช้ประโยชน์ที่ดินกลายเป็นชุมชนเมือง ประชากรเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับมีการก่อสร้างระบบเครือข่ายถนนขนานไปกับแนวคลอง และมีท่อระบายน้ำหรือสะพานขนาดเล็ก ส่งผลให้ลำน้ำ คู คลองมีสภาพตื้นเขินขาดประสิทธิภาพ การระบายน้ำทำให้เกิดน้ำล้นตลิ่งและน้ำท่วมขัง

จากสภาพปัญหาดังกล่าวนำไปสู่ผลกระทบที่มีความรุนแรงขึ้น อาทิ การแย่งชิงน้ำในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากปริมาณน้ำส่วนหนึ่งจะต้องดึงน้ำดิบมาผลิตเป็นประปาเพื่อเลี้ยงประชากรในตัวจังหวัดประมาณ 55,000 กว่าคน และอีกส่วนหนึ่งถูกนำไปใช้ในภาคการเกษตร จึงทำให้เกิดข้อพิพาทในระดับของปัญหาที่รุนแรงตามมา ในอนาคต จากสาเหตุนี้ได้มีการระดมการแก้ไขไปบางส่วน โดยเริ่มสำรวจแหล่งน้ำต่อเชื่อมมาจากกลุ่มน้ำสายอื่น เพื่อทดแทนน้ำที่ขาดหายไปบางส่วน รวมทั้งได้ตั้งกลไกการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบซึ่งนำมาสู่การแก้ปัญหาได้บางส่วน

นอกจากนี้ระบบการจัดการยังเป็นแบบของใครของมัน ไม่สามารถที่จะรวมกันบริหารจัดการได้ ทั้งๆที่มีกลไกในพื้นที่หลายระดับไม่ว่าจะเป็นชลประทาน ท้องถิ่น หรืองานวิชาการที่เป็นผลวิจัยออกมา ทั้งยังไม่เห็นแนวทางของการจัดทำระบบฐานข้อมูลที่ทุกภาคส่วนสามารถนำมาประกอบการตัดสินใจในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ในอนาคต ดังนั้นภารกิจหลักของโครงการนี้จำเป็นจะต้องเข้าไปพัฒนาระดับความร่วมมือของกระบวนการและกลไกให้สามารถทำงานไปด้วยกันได้ รวมทั้งสามารถที่จะใช้ข้อมูลในการแก้ปัญหาได้ถูกต้องตรงกัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาวิจัยและสร้างปฏิบัติการไปด้วยพร้อมกัน

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกลุ่มผู้ใช้-เครือข่ายองค์กรชุมชน และองค์กรท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำคลองนาท่อมแบบบูรณาการ
- 3.2 เพื่อการแก้ปัญหาและลดความขัดแย้งในการใช้และจัดการน้ำและการประกอบอาชีพร่วมกันของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองนาท่อม
- 3.3 เพื่อบูรณาการแผนการจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำและการจัดการภัยพิบัติในทุกระดับ ทั้งระดับชุมชน ตำบล จังหวัดและระดับภูมิภาค
- 3.4 เพื่อพัฒนาและขยายผล "รูปแบบ" การจัดการลุ่มน้ำและพื้นที่เสี่ยงภัยสู่แบบภาคีความร่วมมือระหว่างเครือข่ายองค์กรชุมชน องค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละข้อ

4.1 แผนกิจกรรมหลักที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รวมทั้งผลลัพธ์ (Output) ที่คาดว่าจะได้รับ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ	จำนวนวันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
1.เพื่อยกคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนที่มีหลากหลายอาชีพเพียงพอกับการดำรงชีวิต	1. การเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาภาคีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องโดยตรง	1. กำหนดพื้นที่ยุทธศาสตร์	มี.ค. 55	5	ทีมวิจัย
		2. ประชุมผู้มีส่วนร่วม ภาคีที่เกี่ยวข้องร่วมพัฒนาข้อเสนองานวิจัย	เม.ย. 55	8	

	และโดยอ้อม ร่วมกับองค์กร ชุมชนในการ ทำงานร่วมกัน	3. การประชุม คณะทำงาน	มี.ค.55-ส.ค.56	18	
2.เพื่อการ แก้ปัญหาและลด ความขัดแย้งใน การจัดการน้ำ และการอยู่ ร่วมกันของ ชุมชนท้องถิ่น	2. การจัดทำระบบ ฐานข้อมูลนำสู่การ ตัดสินใจในการ พัฒนาและ แก้ปัญหา	1. การจัดเก็บข้อมูล น้ำจากหน่วยงาน ที่ เกี่ยวข้องทั้งทางตรง และทางอ้อม	มี.ย.-ก.ย.55	20	ทีมวิจัย
		2. เวทีวิเคราะห์ ข้อมูลน้ำ/ภัยพิบัติ และพื้นที่เสี่ยงภัยใน การวางแผนพัฒนา	ก.ย.-ต.ค. 55	14	
		3. เวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้/คืนข้อมูลสู่ พื้นที่โดยการมีส่วน ร่วมของชุมชน ท้องถิ่น	พ.ย. -ธ.ค.55	14	
	3. พัฒนาการ เรียนรู้ร่วมกันใน การใช้ข้อมูลที่ นำไปแก้ปัญหาของ หน่วยงานและ ชุมชนท้องถิ่น/ ท้องถิ่น	1. จัดเวทีเรียนรู้จาก ข้อมูลสู่แผนการ จัดการน้ำครบวงจร	ม.ค.-ก.พ.56	14	ทีมวิจัย
		2. การพัฒนา ยกระดับคณะทำงาน ทั้ง ระดับพื้นที่/ระดับ จังหวัด	พ.ย.55	3	
		3. เวทีการบูรณาการ แผนขององค์กร ชุมชน/หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทั้งทางตรง และทางอ้อม	ก.พ.-ส.ค. 56	14	
3.เพื่อบูรณาการ แผนการจัดการ ทรัพยากรน้ำและ ภัยพิบัติใน 3 ระดับ หมู่บ้าน ตำบล จังหวัด และภูมิภาค	4. สร้างแผนพัฒนา ในพื้นที่ปฏิบัติการ ของโครงการที่มี แผนการจัดการน้ำ ครบวงจร	1. ยกร่าง แผนพัฒนา/การ บริหารจัดการน้ำครบ วงจร 1 พื้นที่ 1 แผนงาน	เม.ย.-พ.ค. 56	6	ทีมวิจัย
		2. สรุปบทเรียน ระหว่างปฏิบัติการ ตามแผนงาน	ทุกๆ 3 เดือน	6	

4. เพื่อพัฒนา รูปแบบการ จัดการลุ่มน้ำและ พื้นที่เสี่ยงภัยสู่ การขยายผล	5. สรุปบทเรียน และพัฒนา กระบวนการและ เครื่องมือในการ ทำงานขยายผลสู่ พื้นที่อื่น	1. การติดตาม ประเมินผลการ ทำงานแบบเสริมพลัง	ทุก ๆ 6 เดือน	3	ทีมวิจัย
		2. สรุปบทเรียนและ พัฒนากระบวนการ/ เครื่องมือในการ ทำงานขยายผลสู่ พื้นที่อื่น	ทุก ๆ 5 เดือน	4	
		3. เวทีนำเสนอ บทเรียนและผลการ ปฏิบัติการวิจัย	ธ.ค.55 /ส.ค. 56	4	
	6. ประชาสัมพันธ์ กระบวนการทำงาน โดยผ่านสื่อต่างๆที่ มีอยู่ทั้งในระดับ ชุมชน จังหวัดและ ระดับชาติ	1. การวางแผน ประชาสัมพันธ์/ สารสนเทศการ บริหารจัดการน้ำครบ วงจร/ภัยพิบัติ/พื้นที่ เสี่ยงภัย	มี.ค.56	15	ทีมวิจัย
		2. เวทีสาธารณะการ จัดมหกรรม การ บริหารจัดการน้ำครบ วงจรตามวิถี วัฒนธรรมชุมชน แบบมีส่วนร่วมสู่การ แก้ปัญหาภัยพิบัติ สังคม เศรษฐกิจ และ ทรัพยากร จังหวัด พัทลุง	ส.ค.56	1	

หมายเหตุ จำนวนวันที่ใช้เป็นการคาดการณ์จำนวนเวลาที่จะต้องดำเนินการจริง โดยเทียบ 1 วันเท่ากับ 8 ชั่วโมง

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงระยะเวลา (แบ่งเป็นราย 6 เดือน)

เดือนที่	กิจกรรม (activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (outputs)
6 เดือนที่ 1	1. การเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนากลไก ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาคีที่ เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อมร่วมกับองค์กร ชุมชนในการทำงานร่วมกัน	1.1 มีกลไกการทำงานที่ครอบคลุมทุกภาค ส่วนทั้งส่วนหน่วยงานราชการ ส่วนท้องถิ่น ท้องที่ภาควิชาการและองค์กรชุมชน 1.2 ได้แผนการทำงานร่วมกันของทุกภาค ส่วนที่เกี่ยวข้องที่ผ่านกระบวนการร่วมคิดอย่าง

		มีระบบ
	2. การจัดทำระบบฐานข้อมูลนำสู่การตัดสินใจในการพัฒนาและแก้ปัญหา	2.1 ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและทุกภาคส่วนยอมรับ 2.2 ได้ฐานข้อมูลใหม่ที่จัดเก็บเป็นระบบและสามารถนำไปใช้งานได้ทุกภาคส่วน
6 เดือนที่ 2	1. พัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันในการใช้ข้อมูลให้นำไปแก้ปัญหของหน่วยงานและชุมชนท้องถิ่น/ท้องที่	1.1 ทำให้ผู้เกี่ยวข้อง ผู้ได้เสียให้ความสำคัญต่อข้อมูลที่ผ่านกระบวนการยอมรับของทุกฝ่าย 1.2 ได้รูปแบบและวิธีการในการใช้ข้อมูลโดยใช้หลัก IT และภูมิปัญญาที่สามารถใช้ให้เกิดผลในการปฏิบัติ
	2. สร้างแผนพัฒนาในพื้นที่ปฏิบัติการของโครงการที่มีแผนการจัดการน้ำครบวงจร	2.1 เกิดแผนพัฒนาที่ผ่านเวทีทั้ง 2 ระดับของแต่ละพื้นที่ 2.2 เกิดการเชื่อมโยงแผนในทุกประเด็นทั้งในระดับภูมิวิเศ สังคมเศรษฐกิจ 2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนที่ผ่านกระบวนการเข้าบรรจุไว้ตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานนั้นๆ
6 เดือนที่ 3	1. สรุปบทเรียนและพัฒนากระบวนการและเครื่องมือในการทำงานขยายผลสู่พื้นที่อื่น	1.1 กลไกการทำงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทบทวนการทำงานวางแผนการทำงานได้ทันต่อเหตุการณ์ 1.2 กลไกการทำงานเกิดความรู้ใหม่ที่ผ่านการปฏิบัติตามโครงการฯ 1.3 พัฒนาเครื่องมือที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ของการขับเคลื่อนโครงการฯ 1.4 การสื่อสารต่อสังคมโดยผ่านเวทีมหกรรมของคณะทำงานและภาคี
	2. ประชาสัมพันธ์กระบวนการทำงานโดยผ่านสื่อต่างๆที่มีอยู่ทั้งในระดับชุมชน จังหวัดและระดับชาติ	2.1 ทำให้คนในจังหวัดพัทลุงได้รับรู้ข้อมูลและข่าวสารอย่างกว้างขวาง 2.2 เกิดความร่วมมือทั้งพื้นที่ปฏิบัติการและพื้นที่ขยายผลที่พร้อมจะปฏิบัติการ

6. แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน

6.1 พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษาทางภูมิวิเศและปฏิบัติการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำคลองนาท่อม เพราะคลองนาท่อมไหลผ่านตำบลในอำเภอเมืองจังหวัดพัทลุง 16 ตำบล 143 หมู่บ้าน ลงสู่ทะเลสาบที่ตำบลลำปำ มีความยาวประมาณ 35 กิโลเมตร และเป็นแหล่งน้ำดิบของประปาส่วนภูมิภาคใช้ผลิตน้ำประปาหล่อเลี้ยงคนทั้งเมืองในตัวจังหวัด และอีกส่วนใช้ในภาคการเกษตร อุตสาหกรรม โดยแบ่งตามภูมิวิเศ ดังนี้

- 1) พื้นที่นิเวศต้นน้ำ ใช้ ตำบลอ่างทอง เป็นตำบลปฏิบัติการ ซึ่งมี ตำบลบ้านนา ตำบลลำสินธุ์ ตำบล กงหรา ตำบลร่มเมือง
- 2) พื้นที่นิเวศกลางน้ำ ใช้ ตำบลนาท่อม ตำบลเขาเจ็ยก เป็นตำบลปฏิบัติการ ซึ่งมี ตำบลท่ามิหรำ ตำบลท่าแค ตำบลตำนาน เทศบาลเมืองพัทลุง
- 3) พื้นที่นิเวศปลายน้ำ ใช้ ตำบลพญาขัน เป็นตำบลปฏิบัติการ ซึ่งมี ตำบลปรางหมู ตำบลควนมะพร้าว ตำบลชัยบุรี ตำบลลำปำ
- 4) พื้นที่เรียนรู้สู่การขยายผลมี 10 พื้นที่ประกอบด้วย เทศบาลตำบลบ้านสวน เทศบาลตำบลโคกลัก เทศบาลตำบลท่าแค เทศบาลตำบลพนาสูง ตำบลคอนทราย(อำเภอปากพะยูน) ตำบลหารเทา เทศบาลตำบลอ่าวพะยูน ตำบลเขาชัยสน ตำบลคอนประดู่ เทศบาลตำบลปรางหมู

6.2 วิธีการวางแผนการดำเนินงานรวมทั้งวิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

- 1) การกำหนดพื้นที่ปฏิบัติการ มีการใช้หลักเกณฑ์และวิธีการดังนี้
 - 1.1) พื้นที่ปฏิบัติการ คัดเลือกโดยใช้ภูมินิเวศตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งเป็นพื้นที่การใช้น้ำไม่เพียงพอ และพื้นที่ได้รับประสพภัยพิบัติ
 - 1.2) เป็นพื้นที่ปฏิบัติของโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคมและสุขภาวะ
 - 1.3) เป็นพื้นที่ซึ่งมีแกนนำของชาวบ้านทำงานขับเคลื่อนร่วมกับขบวนการองค์กรชุมชนจังหวัดพัทลุง และให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาใน การบริหารจัดการน้ำ และ ภัยพิบัติ
 - 1.4) เป็นพื้นที่ซึ่งมีแผนพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ และทรัพยากรที่มีศักยภาพ โดยร่วมกับภาคีทุกภาคส่วน และ ทุกระดับ
- 2) ประชุมชี้แจงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมเสนอแนะพัฒนาเสนองานวิจัย ซึ่งมีหน่วยงานภาคีเข้าร่วมทุกระดับ ตามแผนงานที่เสนอ
- 3) จัดทำระบบฐานข้อมูลน้ำ / ภัยพิบัติและพื้นที่เสี่ยง เพื่อช่วยการตัดสินใจในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาและภัยพิบัติ
- 4) พัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้ระบบข้อมูลแก้ไขปัญหาของหน่วยงานรับผิดชอบหลักและชุมชน-ท้องถิ่น
- 5) ประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติการของพื้นที่ และระดับนโยบาย
- 6) สร้างเวทีดินข้อมูลของพื้นที่ปฏิบัติการโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
- 7) รวบรวมข้อมูลของชุมชน-ท้องถิ่นและหน่วยงานรับผิดชอบหลัก เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาแก้ปัญหาของในพื้นที่ปฏิบัติการของโครงการ
- 8) ส่งเสริมสนับสนุนความรู้ สรุบทเรียนและพัฒนากระบวนการ-เครื่องมือในการทำงานขยายผลสู่พื้นที่อื่นๆ
- 9) การเชื่อมต่อแผนงานที่เกิดจากโครงการนำไปบูรณาการกับหน่วยงานรับผิดชอบหลักต่างๆ ทั้งระดับท้องถิ่น และระดับจังหวัด

6.3 กลไกการทำงาน

- 1) ศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชนจังหวัดพัทลุง เป็นศูนย์ประสานงาน
- 2) พื้นที่ปฏิบัติการ "ลุ่มน้ำคลองนาท่อม" และพื้นที่ขยายผลนำมาสู่แผนรับมือภัยพิบัติ

- 3) ทีมยุทธศาสตร์/คณะทำงาน/นักวิชาการ/ภาคีที่เกี่ยวข้อง
- 4) ใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับต่างๆ (ในการทำงานตั้งแต่ระดับพื้นที่ ตำบล/ท้องถิ่น/ท้องที่/ภาคีที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย)

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นที่เป็นรูปธรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ
 - 7.1 ได้แผนในการแก้ไขปัญหาทั้งระดับพื้นที่และหน่วยงานที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง
 - 7.2 เกิดอาชีพทางการเกษตรในชุมชนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นและมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต
 - 7.3 เกิดกลไกและเครือข่ายจากต้นน้ำถึงปลายน้ำในการทำงานร่วมกันทั้งระดับตำบล และ ระดับจังหวัด
 - 7.4 สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งในการใช้น้ำทางด้านการเกษตรและการอุปโภคบริโภคของคนในชุมชนท้องถิ่น ได้ในระดับหนึ่ง
 - 7.5 เกิดรูปแบบการจัดการทรัพยากรน้ำ และภัยพิบัติของลุ่มน้ำ และพื้นที่เสี่ยงภัยในการจัดการที่ชุมชนท้องถิ่นเป็นแกนหลัก

8. กระบวนการหลักดันผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์

การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในลุ่มน้ำคลองนาท่อมทั้งระดับพื้นที่ ระดับจังหวัด และภูมินิเวศลุ่มน้ำ เป็นการแก้ไขปัญหาในเชิงรูปธรรมที่เน้นการทำงานในพื้นที่เป็นหลัก แนวทางการแก้ไขมาจากกระบวนการปรึกษาหารือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับประเด็นปัญหาทุกภาคส่วน ซึ่งกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเหล่านี้ทำงานร่วมกันในรูปกลไกภาคีความร่วมมือ การนำประสบการณ์ความรู้ การแก้ไขปัญหาจัดการน้ำและจัดการภัยพิบัติ มาปรับใช้ในระดับพื้นที่ ตลอดจนการถอดบทเรียนให้สามารถนำไปขยายผลในพื้นที่อื่นๆ ได้ด้วย การแก้ปัญหาดังกล่าวใช้ข้อมูลและแผนงานบูรณาการเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำงานประกอบกับการทำงานในรูปเครือข่ายทำให้การแก้ปัญหามีความต่อเนื่องมากขึ้น

9. งบประมาณของโครงการ

กิจกรรม	งบประมาณ*จำนวนเดือน/วัน	จำนวนเงิน
1. กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการ/พื้นที่เรียนรู้(ลงพื้นที่)	20,500 บาท * 2 ครั้ง	41,000
2. จัดเก็บข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรง/ทางอ้อม	พื้นที่หลัก 40,000* 4 พื้นที่ พื้นที่รอง 10,000* 10 พื้นที่	160,000 100,000
3. จัดเวทีวิเคราะห์ข้อมูลน้ำ/ภัยพิบัติ และพื้นที่เสี่ยงภัย	พื้นที่หลัก 10,000* 4 พื้นที่ พื้นที่รอง 5,000* 10 พื้นที่	40,000 50,000
4. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และคืนข้อมูล แบบมีส่วนร่วมของพื้นที่/ท้องถิ่น/องค์กรฯ	พื้นที่หลัก 10,000* 4 พื้นที่ พื้นที่รอง 5,000* 10 พื้นที่	40,000 50,000
5. จัดเวทีเรียนรู้จากข้อมูลสู่แผนการบริหารจัดการน้ำครบวงจรภัยพิบัติ/พื้นที่เสี่ยงภัย	พื้นที่หลัก 5,000* 4 พื้นที่ พื้นที่รอง 5,000* 10 พื้นที่	20,000 50,000
6. พัฒนาระดับคณะทำงานในระดับพื้นที่/ระดับจังหวัด	90,000	90,000
7. จัดเวทีกว้างแผนพัฒนาและการบริหารจัดการน้ำครบวงจร 1 พื้นที่ 1 แผนพัฒนา	พื้นที่หลัก 5,000* 4 พื้นที่ พื้นที่รอง 5,000* 10 พื้นที่	20,000 50,000

8. จัดเวทีเรียนรู้และบูรณาการแผนขององค์กรชุมชน/หน่วยงานทั้งทางตรงและทางอ้อม	80,000	80,000
9. เวทีสรุปบทเรียนระหว่างปฏิบัติการตามแผนงานทั้ง 14 พื้นที่	20,000* 6 ครั้ง	120,000
10. จัดเวทีการวางแผนประชาสัมพันธ์/สารสนเทศเรื่องการบริหารจัดการน้ำครบวงจร/ภัยพิบัติ/พื้นที่เสี่ยงภัย	30,000	30,000
11. การติดตามประเมินผลแบบเสริมพลัง	10,000* 3 ครั้ง	30,000
12. จัดเวทีสรุปบทเรียน และพัฒนาระบบงาน/เครื่องมือการทำงาน ขยายผลสู่พื้นที่อื่น	20,000* 4 ครั้ง	80,000
13. เวทีนำเสนอบทเรียนและ สรุปผลการศึกษาวิจัย	20,000* 2 ครั้ง	40,000
14. เวทีสาธารณะการจตุรกรรมการบริหารจัดการน้ำครบวงจร ความวิถีดนวัฒนธรรมชุมชนแบบมีส่วนร่วมสู่การแก้ปัญหาภัยพิบัติ สังคม เศรษฐกิจและการจัดการทรัพยากร จังหวัด พัทลุง	117,000	117,000

10. แผนการใช้งบประมาณ ให้กำหนดเป็นราย 6 เดือน

		6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
1. หมวดค่าตอบแทน	เดือนละ				
1.1 ค่าจ้างหัวหน้าโครงการ	15,000	90,000	90,000	90,000	270,000
1.2 ค่าจ้างผู้ช่วยนักวิจัย	12,000	72,000	72,000	72,000	216,000
2. หมวดค่าจ้าง	เดือนละ				
2.1 ค่าจ้างเจ้าหน้าที่บัญชี/การเงิน	8,000	48,000	48,000	48,000	144,000
2.2 ค่าจ้างเจ้าหน้าที่จัดทำเก็บข้อมูล	8,000	48,000	48,000	48,000	144,000
3. หมวดค่าใช้สอย					
3.1 กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการ/พื้นที่เรียนรู้(ลงพื้นที่)		41,000	0	0	41,000
3.2 จัดเก็บข้อมูลนำจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรง/ทางอ้อม		260,000	0	0	260,000
3.3 จัดเวทีวิเคราะห์ข้อมูลน้ำ/ภัยพิบัติ และพื้นที่เสี่ยงภัย		0	90,000	0	90,000
3.4 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และคืนข้อมูล แบบมีส่วนร่วมของพื้นที่/ท้องถิ่น/องค์กรฯ		0	90,000	0	90,000
3.5 จัดเวทีเรียนรู้จากข้อมูลสู่แผนการบริหารจัดการน้ำครบวงจรภัยพิบัติ/พื้นที่เสี่ยงภัย		0	70,000	0	70,000
3.6 พัฒนาระดับคณะทำงานในระดับพื้นที่/ระดับจังหวัด		0	90,000	0	90,000
3.7 จัดเวทียกร่างแผนพัฒนาและการบริหารจัดการ		0	0	70,000	70,000

น้ำครบวงจร 1 พื้นที่ 1 แผนพัฒนา					
3.8 จัดเวทีเรียนรู้และบูรณาการแผนขององค์กร ชุมชน/หน่วยงานทั้งทางตรงและทางอ้อม		0	40,000	40,000	80,000
3.9 เวทีสรุปทบทวนระหว่างปฏิบัติการตามแผนงาน ทั้ง 14 พื้นที่		40,000	40,000	40,000	120,000
3.10 จัดเวทีการวางแผนประชาสัมพันธ์/สารสนเทศ เรื่องการบริหารจัดการน้ำครบวงจร/ภัยพิบัติ/พื้นที่ เสี่ยงภัย		0	0	30,000	30,000
3.11 การติดตามประเมินผลแบบเสริมพลัง		10,000	10,000	10,000	30,000
3.12 จัดเวทีสรุปทบทวน และพัฒนากระบวนการ/ เครื่องมือการทำงาน ขยายผลสู่พื้นที่อื่น		20,000	20,000	40,000	80,000
3.13 เวทีนำเสนอทบทวนและ สรุปผลการศึกษา วิจัย		0	20,000	20,000	40,000
3.14 ค่าจัดทำสื่อ		0	0	50,000	50,000
3.15 เวทีสาธารณะการจตุรกรรมกรบริหาร จัดการน้ำครบวงจร ตามวิถีวัฒนธรรมชุมชนแบบมี ส่วนร่วมสู่การแก้ปัญหาภัยพิบัติ สังคม เศรษฐกิจ และการจัดการทรัพยากร จังหวัดพัทลุง		0	0	117,000	117,000
3.16 ประชุมคณะทำงาน		102,000	102,000	102,000	306,000
3.17 ค่าจัดทำเอกสารรายงานความก้าวหน้า ฉบับ สมบูรณ์		12,000	12,000	12,000	36,000
3.18 ค่าประสานงาน		6,000	6,000	6,000	18,000
3.19 ค่าสาธารณูปโภค ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต		27,000	27,000	27,000	81,000
4. ค่าวัสดุ					
4.1 อุปกรณ์สำนักงานและวัสดุสิ้นเปลือง		9,000	9,000	9,000	27,000
รวมทั้งสิ้น		785,000	884,000	831,000	2,500,000

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย).....นายแก้ว สังข์ชู.....

(ภาษาอังกฤษ).....Mr.Kaew Sungchoo.....

เพศ.....ชาย..... วันเดือนปีเกิด.....11 ม.ค. 2493.....

ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ).....

สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) ศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชน จังหวัดพัทลุง ถ.สุรินทร์ ต.คูหาสวรรค์ อ.เมือง จ.พัทลุง 93000

โทรศัพท์/โทรสาร...074-617-065.....

E-mail – address.....

ที่อยู่ (ที่บ้าน)..... 48 หมู่ที่ 11 ตำบลพนางดัง อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง.....

โทรศัพท์/โทรสาร... 087-967-0625.....

เงินเดือนปัจจุบัน

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี – เอก ; สาขา และสถาบัน)

มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุประศาสน์วิทย์ ตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

.....

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

- โครงการขับเคลื่อนลด ละ เลิกอบายมุขและการพนัน จังหวัดพัทลุง
- โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัดพัทลุง

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

.....

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

.....

จ. สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

.....

.....

ฉ. การงานในปัจจุบัน

1. งานประจำประธานศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชน จังหวัดพัทลุง.....
2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย).....นายสิทธิพงศ์ มาเอียด.....
(ภาษาอังกฤษ).....Mr.Sittipong Ma-eid.....

เพศ.....ชาย..... วันเดือนปีเกิด.....

ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ).....-

สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน).....ศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชน จังหวัดพัทลุง ถ.สุรินทร์ ต.คูหาสวรรค์ อ.เมือง จ.พัทลุง 93000.....

โทรศัพท์/โทรสาร...074-617-065.....

E-mail – address.....

ที่อยู่ (ที่บ้าน) 92 หมู่ที่ 5 ตำบลโดนดด้วน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง.....

โทรศัพท์/โทรสาร... 082-2606539.....

เงินเดือนปัจจุบัน

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี – เอก ; สาขา และสถาบัน)

ระดับประถมศึกษา	โรงเรียนบ้านท่ามิหรำ
ระดับมัธยมศึกษา	โรงเรียนพัทลุงสหการศึกษา
ระดับอนุปริญญา	โรงเรียนพัฒนศึกษการสยาม กรุงเทพฯ (แผนกพัฒนศึกษการ) ประโยควิชาชีพ
ระดับปริญญาตรี	สถาบันราชภัฏยะลา

ผลงานวิจัย

จ. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

.....
ฉ. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

- โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคมและสุขภาวะ ระยะที่ 2 จังหวัดพัทลุง

ซ. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

.....
ซ. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

.....
จ. สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

.....
ฉ. การงานในปัจจุบัน

3. งานประจำศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชน จังหวัดพัทลุง.....

4. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย).....นายวิเชียร มณีรัตน์โชติ.....

(ภาษาอังกฤษ)...Mr.Vichian Maneerattanachote.....

เพศ.....ชาย..... วันเดือนปีเกิด...16 ก.ค. 2505.....

ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ).....

สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน)...ศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชน จังหวัดพัทลุง ถ.สุรินทร์ ต.คูหาสวรรค์ อ.เมือง จ.พัทลุง 93000.....

โทรศัพท์/โทรสาร...074-617-065.....

E-mail – address.....

ที่อยู่ (ที่บ้าน) 107 หมู่ที่ 4 ตำบลปากพะยูน อำเภอกาบเขา จังหวัดพัทลุง รหัสไปรษณีย์ 93120.....

โทรศัพท์/โทรสาร... 086-2962900.....

เงินเดือนปัจจุบัน

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี – เอก ; สาขา และสถาบัน)

จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนบ้านโพธิ์ (ชุมชนนาสุรินทร์) ปี 2519

จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.3) โรงเรียนปากพะยูนพิทยาคาร ปี 2522

จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.5) โรงเรียนทหารวังสีประชาสรรค์ ปี 2526

ผลงานวิจัย

ผ. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

ญ. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

- โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัดพัทลุง

ฎ. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

ฏ. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

จ. สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

ฉ. การงานในปัจจุบัน

5. งานประจำศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชน จังหวัดพัทลุง.....

6. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

เอกสารเชิงหลักการ

- ๓ ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบบูรณาการความร่วมมือในระดับพื้นที่ กรณีประเด็นเพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำ และภัยพิบัติจากน้ำอย่างมีส่วนร่วม ลุ่มน้ำย่อยคลองท่าดี จังหวัดนครศรีธรรมราช
- (ภาษาอังกฤษ) Research project to develop an integrated system of cooperation in the area. The issue for the management of water resources. And the plague of water involved. At Thadee Canal Basin, Nakhon Si Thammarat Province.

๔ ชื่อหัวหน้าโครงการและนักวิจัยร่วมโครงการ พร้อมหน่วยงานสังกัด และที่อยู่

ชื่อ-สกุล นายคณพัฒน์ ทองคำ

หน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก

ที่อยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80330

โทรศัพท์/โทรสาร 081-968-1385 / 0-7539-9273

E-mail address kanapat1@hotmail.com

- ระยะเวลาดำเนินการ 18 เดือน

๕ ปัญหาที่ทำวิจัยและความสำคัญของปัญหา

การจัดการน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภค-บริโภคและการใช้น้ำเพื่อการเกษตร และการจัดการภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำนั้นยังขาดเจ้าภาพที่ทำหน้าที่สนับสนุนและประสานกับภาคีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขาดการใช้องค์ความรู้ที่ชัดเจนที่นำมาจากการสรุปและปรับใช้ในการปฏิบัติการเพื่อเป็นการต่อยอดจากประสบการณ์และฐานงานเดิมของชุมชน-ท้องถิ่นที่พิสูจน์แล้วว่าสามารถทำให้เกิดการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนั้นยังขาด “กลไก” การประสาน-การบูรณาการระหว่างท้องถิ่นและหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ด้านระบบข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ ตลอดจนการพัฒนาระบบแผนทั้ง “แผนหลัก” หรือ “แผนรวม” ในการจัดการระดับลุ่มน้ำย่อยอีกด้วย

≠ วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาการสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีที่เกี่ยวข้อง ต่อการจัดการน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค การเกษตร และการจัดการภัยพิบัติ ผ่านการจัดทำระบบสารสนเทศ เรื่องน้ำ และกิจกรรมการฟื้นฟู รักษา และใช้ประโยชน์จากน้ำ
- 2) เพื่อพัฒนาการบูรณาการระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นกับหน่วยงานรับผิดชอบหลักเรื่องทรัพยากรน้ำ และการจัดการภัยพิบัติ
- 3) เพื่อศึกษาการสร้างแนวทางการประสานหรือบูรณาการแผนการจัดการทรัพยากรน้ำและภัยพิบัติในระดับ จังหวัดและแผนปฏิบัติการระดับพื้นที่(ตำบล)
- 4) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการน้ำระดับลุ่มน้ำย่อย

≡ ระเบียบวิธีวิจัย (โดยย่อ)

- 1) กำหนดพื้นที่ยุทธศาสตร์ ตามประเด็นปัญหาและความครอบคลุมของระบบนิเวศ
- 2) ประชุมชี้แจงภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 3) ศึกษา-ดูงานพื้นที่ต้นแบบการจัดการน้ำ
- 4) จัดเวทีปรับปรุงแผนแม่บทชุมชนให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาน้ำและภัยพิบัติ
- 5) สนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชน
- 6) การจัดการข้อมูลน้ำและระบบสารสนเทศเรื่องน้ำ
- 7) สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้การใช้ข้อมูลและระบบสารสนเทศในการจัดการน้ำ เพื่อปรับปรุงแผนแม่บท และแผนการจัดการน้ำระดับตำบล
- 8) สนับสนุนการบูรณาการแผนแม่บทการจัดการน้ำระดับลุ่มน้ำย่อย

≈ ผลที่คาดว่าจะได้

- 1) เกิดกลไกและความรู้กระบวนการสนับสนุนการสร้างเสริมและยกระดับความเข้มแข็งของ(ความสามารถ) ชุมชนตำบลในการจัดการปัญหาการจัดการน้ำ การอุปโภค บริโภค เพื่อการเกษตร การจัดการภัยพิบัติ ด้วยภาคีความร่วมมือ และกระบวนการมีส่วนร่วมความรู้/พลังข้อมูลจากระบบสารสนเทศเรื่องน้ำระดับ ตำบลในพื้นที่ยุทธศาสตร์
- 2) เกิดการบูรณาการระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นกับหน่วยงานรับผิดชอบหลักเรื่องทรัพยากรน้ำและการจัดการ ภัยพิบัติ
- 3) เกิดแผนการจัดการน้ำระดับตำบลและแผนการจัดการลุ่มน้ำย่อย
- 4) ทำให้เกิดรูปแบบการจัดการน้ำระดับลุ่มน้ำย่อย และขยายผลไปยังพื้นที่ใกล้เคียง

... ความสอดคล้องกับเป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ของฝ่ายที่เสนอขอรับทุน

การวางแผนและการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำและแนวทางป้องกันภัยพิบัติ

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2555

(หน้าปกข้อเสนอโครงการ)

เสนอต่อ สกว. ฝ่าย 4

- ๐ ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบบูรณาการความร่วมมือในระดับพื้นที่ ประเด็นเพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำ และภัยพิบัติจากน้ำอย่างมีส่วนร่วม สุ่มน้ำย่อยคลองท่าดี จังหวัดนครศรีธรรมราช
- (ภาษาอังกฤษ) Research project to develop an integrated system of cooperation in the area. The issue for the management of water resources. And the plague of water involved. At Thadee Canal Basin. Nakhon Si Thammarat Province.
- คำสำคัญ การบูรณาการความร่วมมือ เพื่อจัดการทรัพยากรน้ำและภัยพิบัติ
- keywords Cooperation and integration. To manage water resources and disaster

- ชื่อหัวหน้าโครงการ หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ e-mail

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายคณพัฒน์ ทองคำ

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. Kannpat Thongkum

คุณวุฒิ ปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ) รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก

หน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก ภาควิชา.....

ที่อยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80330

โทรศัพท์/โทรสาร 081-968-1385 / 0-7539-9273 E-mail kanapat1@hotmail.com

ลงนาม (ลายเซ็น)

- ÷ ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ email

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายคณพัฒน์ ทองคำ

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. Kannpat Thongkum

คุณวุฒิ ปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ) รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก

หน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก ภาควิชา.....

ที่อยู่ 2/4 หมู่ 1 ถนนกระโรม ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทรศัพท์/โทรสาร 081-968-1385 / 0-7539-9273 E-mail kanapat1@hotmail.com

ลงนาม (ลายเซ็น)

≠ ชื่อและสถานที่ติดต่อของผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานของหัวหน้าโครงการ

ชื่อ-สกุล นายจรัส รักขนาม

ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก

หน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก ภาควิชา.....

ที่อยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80330

โทรศัพท์/โทรสาร 0-7539-9273

≡ ได้เสนอโครงการนี้ หรือโครงการที่มีส่วนเหมือนกับเรื่องนี้บางส่วนเพื่อขอทุนต่อแหล่งอื่นที่ใดบ้าง

☒ ไม่ได้เสนอต่อแหล่งทุนอื่น

☐ เสนอต่อ

☐ ชื่อโครงการที่เสนอ

☐ กำหนดทราบผล (หรือสถานภาพเท่าที่ทราบ)

≈ งบประมาณทั้งโครงการ 2,500,000 บาท

จาก สกว. 2,500,000 บาท

จากหน่วยงานร่วมโครงการบาท

... ระยะเวลาดำเนินงาน 18 เดือน

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2555

ลงนามผู้เสนอโครงการ

รายละเอียดของข้อเสนอโครงการ

1. บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

ลุ่มน้ำคลองท่าดี มีความสำคัญในการดำรงชีวิตของชุมชนริมสองฝั่งคลองมากมาย อีกทั้งยังเป็นเส้นเลือดใหญ่หล่อเลี้ยงคนในเขตเทศบาลนครศรีธรรมราชมาช้านาน โดยมีการตั้งสถานีสูบน้ำบริเวณสะพานท่าใหญ่ คลองท่าดีนำมาเป็นน้ำดิบในการผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค และเมื่อต้นปี 2554 เกิดภัยพิบัติจากคลองท่าดี ซึ่งส่งผลกระทบและความเสียหายแก่คนในเมืองนครศรีธรรมราชเป็นอย่างมาก

เมื่อพิจารณางานเชิงประเด็นที่มีการขับเคลื่อนและต่อยอดจากงานเดิมของโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัดนครศรีธรรมราช ทางทีมวิจัยเล็งเห็นความสำคัญของ “ประเด็นการจัดการน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค การใช้ภาคการเกษตร และการจัดการภัยพิบัติ” ที่ยังขาดผู้สนับสนุน และองค์ความรู้ที่ชัดเจน ซึ่งหากมีการต่อยอดปฏิบัติการจากฐานงานเดิมก็จะทำให้เกิดการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงเลือกที่จะวิจัย-ศึกษา “โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบบูรณาการความร่วมมือในระดับพื้นที่ ประเด็นเพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำ และภัยพิบัติจากน้ำอย่างมีส่วนร่วม ลุ่มน้ำย่อยคลองท่าดี จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อให้เกิดกลไกและการยกระดับความเข้มแข็งของชุมชนระดับตำบลในการจัดการปัญหาการจัดการน้ำ การอุปโภค บริโภค เพื่อการเกษตร การจัดการภัยพิบัติ ด้วยภาคีความร่วมมือ และกระบวนการมีส่วนร่วม เกิดการบูรณาการระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นกับหน่วยงานรับผิดชอบหลักเรื่องทรัพยากรน้ำและการจัดการภัยพิบัติ ตลอดจนสามารถนำไปสู่แผนการจัดการน้ำระดับตำบลและแผนการจัดการลุ่มน้ำย่อย

2. ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องใช้น้ำในกิจวัตรประจำวัน ทั้งอุปโภค บริโภค ตลอดจนเพื่อการประกอบอาชีพทั้งด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ

ความต้องการใช้น้ำของมนุษย์มีปริมาณที่มากขึ้น ในขณะที่ปริมาณน้ำโดยเฉพาะจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติมีทิศทางตรงข้าม คือปริมาณน้ำและคุณภาพน้ำลดลง จากผลกระทบของภาวะปัญหาลิ่วแล้งล้นโลก อาทิ พื้นที่ป่าซึ่งถือเป็นแหล่งต้นน้ำและแหล่งกักเก็บน้ำตามธรรมชาติถูกทำลาย เกิดมลพิษทางอากาศจนเกิดเป็นภาวะเรือนกระจก ส่งผลให้ฤดูกาลต่าง ๆ ของโลกในหลายพื้นที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมทั้งในประเทศไทย ตลอดจนการเกิดมลพิษทางน้ำ จากกิจกรรมประจำวันของมนุษย์ จากภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวและบริการ เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเนื่องให้เกิดปัญหาการใช้น้ำตามมา เช่น ช่วงฤดูฝนจะมีน้ำหลาก น้ำท่วมฉับพลัน การพังทลายของหน้าดิน ช่วงฤดูแล้งจะเกิดภาวะน้ำขาดแคลน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าปัญหาดังกล่าวเป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติ (ปรีชา บริสุทธิ์, 2553.)

ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นแต่ละปี เกิดความสูญเสียอย่างมากทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ทั้ง ๆ ที่วิทยาการสมัยใหม่ได้เจริญก้าวหน้าไปไกล แต่ก็พิสูจน์แล้วว่ามนุษย์ไม่สามารถเอาชนะธรรมชาติได้ ในขณะที่มนุษย์ไม่สามารถยับยั้งภัยพิบัติทางธรรมชาติได้ แต่สิ่งที่สามารถทำได้คือการบรรเทาความสูญเสียให้น้อยที่สุด

การเข้าไปช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีรวมทั้งการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างชาญฉลาด ซึ่งต้องอาศัยการพยากรณ์อย่างแม่นยำ การเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ มาตรการป้องกันและเตรียมความพร้อมของชุมชนที่เหมาะสม และการได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย (สิทธิศักดิ์ เท่าสุริ, 2544.)

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาผลจากการเกิดอุทกภัยในช่วงวันที่ 23 มีนาคม - 1 เมษายน 2554 ว่ามีพื้นที่ประสบภัย รวม 8 จังหวัด 87 อำเภอ มีผู้เสียชีวิต 21 ราย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) รายงานสถานการณ์อุทกภัยภาคใต้ ซึ่งได้รับผลรวม 8 จังหวัด 87 อำเภอ 568 ตำบล 4,615 หมู่บ้าน ได้แก่ นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี ตรัง ชุมพร สงขลา กระบี่และพังงา ราษฎรได้รับความเดือดร้อน 294,097ครัวเรือน 998,867 คนบ้านเรือนได้รับความเสียหายทั้งหมด 17 หลัง เสียหายบางส่วน 848 หลัง ถนน 2,343 สาย มีผู้เสียชีวิต 21 ราย ในขณะที่นครศรีธรรมราชน้ำท่วมพื้นที่ 23 อำเภอ จำนวน 161 ตำบล 1,410 หมู่บ้าน (จาก 165 ตำบล 1,551 หมู่บ้าน) ราษฎรได้รับความเดือดร้อน 114,761 ครัวเรือน 372,392 คนพื้นที่การเกษตรเสียหาย 196,378 ไร่ (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, <http://disaster.go.th/dpm/disaster54/index.html> , เข้าดูเมื่อ 29 ตุลาคม 2554.) นอกจากนั้นอุทกภัยที่เกิดขึ้นในหลายจังหวัด ช่วงเดือนตุลาคม 2554 พบว่า มีพื้นที่ประสบอุทกภัย 26 จังหวัด ได้แก่ จ. พิจิตร พิษณุโลก นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรสาคร อุบลราชธานี ขอนแก่น ศรีสะเกษ สุรินทร์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี และกรุงเทพมหานคร 144 อำเภอ 1,082 ตำบล 7,811 หมู่บ้าน ราษฎรได้รับความเดือดร้อน 691,919 ครัวเรือน 2,035,119 คน และมีผู้เสียชีวิต 381 ราย สูญหาย 2 ราย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, <http://disaster.go.th/dpm/flood/flood.html> , เข้าดูเมื่อ 31 ตุลาคม 2554.)

อุทกภัยที่เกิดขึ้นด้านหนึ่งเกิดจากการเสียสมดุลของระบบนิเวศวิทยา และอีกด้านหนึ่งเกิดจากข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพทั้งที่ในปัจจุบันแนวทางการบริหารจัดการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคได้อิงหลักกระจายอำนาจมากขึ้น กล่าวคือเปิดพื้นที่ให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมเข้ามามีบริหารจัดการน้ำภายในท้องถิ่นตน โดยเห็นได้จากกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นับตั้งแต่ฉบับที่ 8 (2540-2544) เป็นต้นมา ได้ปรับเปลี่ยนทิศทางจากเดิมที่รัฐเคยเป็นผู้มีอำนาจจัดการและมีบทบาทเป็นส่วนใหญ่โดยละเลยมิติของชุมชนไปสู่การบริหารแนวใหม่ที่มุ่งเน้นการให้โอกาสเครือข่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะชุมชนท้องถิ่นของทรัพยากรนั้น เช่น ชุมชนท้องถิ่นแหล่งต้นน้ำ ชุมชนท้องถิ่นป่าชายเลน เป็นต้น มีส่วนร่วมบริหารจัดการด้วย กระทั่งปัจจุบันยังคงยึดถือแนวทางดังกล่าวไว้ ดังที่ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550-2554) โดยกำหนดแนวทางประการหนึ่งเพื่อการจัดการทรัพยากรอย่างบูรณาการว่า ต้องเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการน้ำ โดยพัฒนาระบบช่วยการตัดสินใจบริหารจัดการน้ำ ระบบพยากรณ์และเตือนภัยน้ำแล้งและน้ำท่วม ระบบฐานข้อมูลสถานการณ์น้ำและโครงการแหล่งน้ำต่าง ๆ เพื่อการติดตามประเมินผล พัฒนาศักยภาพขององค์กรบริหารจัดการน้ำระดับชาติและองค์กรภาคีรัฐให้สามารถผลักดันนโยบายการบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำอย่างยั่งยืนสู่การปฏิบัติ

และสามารถสร้างให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและระหว่างส่วนกลางกับพื้นที่ได้ รวมทั้งพัฒนาองค์กรลุ่มน้ำและองค์กรชุมชนให้ม้องค์ความรู้และศักยภาพในการปฏิบัติการจัดการน้ำและบรรเทาปัญหาข้อขัดแย้งเกี่ยวกับน้ำในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาฐานทุนเดิมของโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจนการพัฒนาสังคมและสขภาวะ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญคือ 1)การสร้างรูปธรรมจากแผนแม่บทชุมชนโดยให้พื้นที่ได้กำหนดประเด็นร่วมของตำบลที่ต้องการจะขับเคลื่อนอย่างเข้มข้น จากนั้นจึง ออกแบบแนวทางการขับเคลื่อนประเด็นร่วม ในขั้นตอนนี้หากจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเพิ่มเติมก็ต้องเก็บข้อมูลเพิ่มแล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการออกแบบสร้างปฏิบัติการให้เกิดกิจกรรมระดับตำบล โดยระดมสรรพกำลัง ทั้ง ทุน องค์ความรู้ และอื่น ๆ จากภาคีการพัฒนาในระดับตำบล และภาคีภายนอกจัดให้พื้นที่ซึ่งขับเคลื่อนประเด็นร่วมใกล้เคียงกันได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ หนุนเสริมซึ่งกันและกัน เชื่อมร้อยให้กลุ่มภารกิจระดับจังหวัดที่รับผิดชอบกลุ่มภารกิจซึ่งสอดคล้องกับประเด็นการขับเคลื่อนของชุมชนได้ร่วมแลกเปลี่ยนและสร้างเงื่อนไขหรือเครื่องมือ ให้เกิดการทำงานเพื่อหนุนเสริมซึ่งกันและกันและเมื่อเกิดรูปธรรมความสำเร็จจากการขับเคลื่อนประเด็นร่วมของชุมชนแล้ว กระตุ้นให้ชุมชนใช้วิธีการ จากบทเรียนการดำเนินงานดังกล่าวขับเคลื่อนประเด็นอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทชุมชน 2)การยกระดับแผนแม่บทระดับตำบลขึ้นสู่แผนจังหวัดการจัดเวทีระดับตำบลนำข้อมูลจากเวทีตำบลมาจัดเวทีระดับอำเภอเพื่อยกระดับจากแผนแม่บทชุมชนระดับตำบลเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาระดับอำเภอนำข้อมูลจากเวทีระดับอำเภอมาจัดเวทีระดับจังหวัดเพื่อยกระดับจากแผนพัฒนาอำเภอมาเป็นยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาจังหวัด ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 3) การพัฒนาระบบสารสนเทศตำบลและยกระดับสู่ระบบสารสนเทศจังหวัดโดยการสนับสนุนให้พื้นที่จัดระบบสารสนเทศระดับตำบล พัฒนาให้เกิดการเชื่อมต่อระบบฐานข้อมูลตำบลขึ้นสู่ฐานข้อมูลระดับอำเภอ (Service Link) ณ ที่ว่าการอำเภอ เพื่อรองรับการวางแผนและ/หรือการตัดสินใจพัฒนาอำเภอของภาคีภาคส่วนต่าง ๆ พัฒนาให้เกิดการเชื่อมต่อระบบฐานข้อมูลอำเภอขึ้นสู่ฐานข้อมูลระดับจังหวัด(Service Link) ณ สำนักงานจังหวัด เพื่อรองรับการวางแผนและ/หรือการตัดสินใจพัฒนาจังหวัดของภาคีภาคส่วนต่าง ๆ และพัฒนาบุคลากรประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความสามารถในการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลและ 4) การจัดการความรู้ เน้นติดตามการดำเนินงานของโครงการทุกขั้นตอนพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะกระบวนการทำงาน พัฒนาหลักสูตรและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่คณะทำงาน ภาคีการพัฒนาให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ถอดบทเรียน สกัดองค์ความรู้จากขบวนการ และผลิตเป็นเอกสารบทเรียนการพัฒนา ยกระดับการสื่อสารสาธารณะให้มีมิติมุมมองทางวิชาการและพัฒนาให้เกิดการใช้ชีวิตวิทยาทางการวิจัยควบคู่กับขบวนการพัฒนา (คณะทำงานโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคมและสขภาวะ จังหวัดนครศรีธรรมราช ระยะที่ 2 ,2554.)

ภายใต้โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคม และสขภาวะ จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังกล่าวเกิดผลการดำเนินงานที่น่าสนใจได้แก่ 1) ด้านกลไกความร่วมมือมีคณะกรรมการบริหารโครงการซึ่งประกอบด้วยภาคส่วนต่าง ๆ จำนวน 59 คนมีคณะยุทธศาสตร์จำนวน 28 คน และคณะทำงานระดับ

ตำบล 300 คน คณะทำงานโครงการความร่วมมือ ฯ ได้เข้าร่วมเป็นคณะทำงานกับภาคีต่าง ๆ ทั้งในระดับอำเภอ จังหวัด และระดับชาติได้แก่ คณะทำงานสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการสนับสนุนงบประมาณหลัก จากสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ คณะทำงานโครงการจังหวัดสุขภาวะ โดยการสนับสนุนงบประมาณหลักจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ คณะกรรมการประเมินแผนอำเภอและการจับภาพความสำเร็จของปฏิบัติการระดับพื้นที่ อนุกรรมการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน ในคณะกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี คณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราชคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล โครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อยกระดับชุมชน (กพช.) หรือโครงการชุมชนพอเพียง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ด้านการนำแผนแม่บทชุมชนไปสู่การปฏิบัติ การนำแผนแม่บทไปสู่การปฏิบัติโดยชุมชนใช้ศักยภาพภายในชุมชน หรือใช้ทุนภายในชุมชนเองเฉลี่ยตำบลละ 3 โครงการ การนำแผนแม่บทไปสู่การปฏิบัติโดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เฉลี่ยตำบลละ 3.9 โครงการ งบประมาณเฉลี่ยตำบลละ 897,183.33 บาท การนำแผนแม่บทไปสู่การปฏิบัติโดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน เฉลี่ยตำบลละ 1.58 โครงการ งบประมาณเฉลี่ยตำบลละ 2,671,250 บาท 3) การจัดการประเด็นร่วม 3.1 ประเด็นวิสาหกิจนาข้าวมีการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมาย และจัดระบบสารสนเทศรองรับการวางแผน 3.2 ประเด็นวิสาหกิจส้มโอได้มีการจัดเก็บข้อมูลการปลูกส้มโอในพื้นที่ตำบลเกาะหวดและตำบลคลองน้อย และจัดทำฐานข้อมูลระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศ 3.3 ประเด็นการวิสาหกิจมังคุด มีจัดฝึกอบรมด้านบัญชีวิสาหกิจชุมชนให้วิสาหกิจชุมชนด้านไม้ผล จำนวน 15 กลุ่มเกิดเวทีทำความเข้าใจเกษตรกร และเก็บข้อมูลการปลูกมังคุดพัฒนาระบบสารสนเทศประเด็นมังคุด 3.4 ประเด็นการจัดการน้ำ ได้มีการเก็บข้อมูลและจัดระบบสารสนเทศด้านน้ำในพื้นที่ เป้าหมาย และอยู่ระหว่างการจัดทำ แผนแม่บทด้านน้ำระดับตำบล เกิดข้อตกลงการใช้น้ำ และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากชลประทานในการแก้ปัญหาเพื่อการเกษตรในบางพื้นที่ 3.5 ประเด็นการแก้ปัญหาที่ดิน การแก้ไขปัญหา สามารถทำได้เฉพาะบางพื้นที่ ที่มีความพร้อม ตามขีดความสามารถของแต่ละพื้นที่ และบางพื้นที่สามารถแก้ไขได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เดือดร้อน หรือกำหนดแนวทางการป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐได้อย่างเป็นรูปธรรม กลุ่มแก้ปัญหาที่ดินที่ติดจึงได้รวมตัวกัน เพื่อเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการแก้ปัญหาที่ดิน ภายใต้ชื่อ คณะทำงานแก้ปัญหาที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ขับเคลื่อนใน ศูนย์ประสานงานเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำไปสู่การสร้างความร่วมมือ ให้เกิดการทำงานร่วมกัน จากหลากหลายภาคส่วน ประสานให้เกิดแนวทางที่สามารถแก้ปัญหาให้ตรงจุด ครอบคลุมทุกมิติ และทุกพื้นที่ใน จังหวัดนครศรีธรรมราช 4) เกิดความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ผ่านกระบวนการบัญชีครัวเรือนมีการกำหนด เป้าหมายให้ครัวเรือนในพื้นที่เป้าหมายมีการบันทึกบัญชีครัวเรือนอย่างน้อยหมู่บ้านละ 10 ครัวเรือน มีจำนวน 6,150 ครัวเรือน แต่ผลที่เกิดขึ้นที่ผ่านมามีการบันทึกจริง 984 ครัวเรือนไม่ถึงร้อยละ 10 5) การยกระดับแผนแม่บทชุมชนเข้าสู่แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดมีโครงการที่ได้รับการ

บรรจุในแผนพัฒนาจังหวัดประจำปีงบประมาณ 2553 รวม 19 โครงการ งบประมาณ 31,667,800 บาท6) มี
บทเรียนการพัฒนา ที่ผ่านการถอดบทเรียนจากพื้นที่ต้นแบบโดยนักวิชาการจำนวน 5 พื้นที่ 7) มี
กระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศตำบลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ เพิ่มขึ้นจากระยะที่ 1 จำนวน 17 พื้นที่
(คณะทำงานโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัด
นครศรีธรรมราช ระยะที่ 2 ,2554.)

หนึ่งในหลาย ๆ ประเด็นร่วมที่มีการขับเคลื่อนงานภายใต้โครงการความร่วมมือ ฯ คือประเด็นการ
จัดการน้ำ ซึ่งทำงานร่วมกันภาคีที่หลากหลายรวมทั้งโครงการวิจัยการวางแผนและการจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัด
นครศรีธรรมราชโดยการมีส่วนร่วมและดำเนินการในลุ่มน้ำคลองเสาธง จนเกิดผลเป็นที่น่าพอใจดังที่ได้กล่าวแล้ว
นอกจากนั้นยังมีสายคลองที่สำคัญอีกเส้นหนึ่งคือคลองท่าดีเพราะเป็นลำคลองที่ไหลผ่านตำบลต่าง ๆ ในจังหวัด
นครศรีธรรมราช เช่น ตำบลกำโลน ตำบลท่าดี ตำบลท่าจั่ว ตำบลไชยมนตรี ตำบลมะม่วงสองต้น และอีกหลาย
ตำบลในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จนไปออกอ่าวไทย ที่ตำบลปากนคร ต้นกำเนิดคลองท่าดีมาจากลำธาร
สายใหญ่ 2 สาย คือ สายคลองปง และคลองท่าหา ซึ่งไหลมาบรรจบกันเป็นคลองท่าดี ส่วนต้นน้ำอยู่บนยอดเขา
หลวง บริเวณที่เรียกว่า “ขุนน้ำท่าดี” สายน้ำจากคลองท่าดีไหลมาหล่อเลี้ยงผู้คนและชุมชน และไหลรวมกับแม่น้ำ
สายปาลาล้างมาหล่อเลี้ยงผู้คนที่อยู่ในเมืองนครศรีธรรมราช

สายน้ำคลองท่าดี ได้ก่อประโยชน์ให้กับชุมชนทั้งสองฝั่งคลองมากมายมหาศาล จนทำให้คลองท่าดีเป็น
เสมือนกับ เส้นเลือดหลักของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะคนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลนคร
นครศรีธรรมราช ที่ได้ร่นำน้ำจากสถานีสูบน้ำบริเวณสะพานท่าใหญ่คลองท่าดีมาเป็นน้ำดิบในการทำน้ำประปา เพื่อ
หล่อเลี้ยงคนในเขตเทศบาลนครศรีธรรมราชมาช้านาน และเมื่อปีต้นปี 2554 ที่ผ่านมากองท่าดีก็เป็นสายน้ำหนึ่ง
ที่ได้สร้างภัยพิบัติให้แก่คนเมืองนครศรีธรรมราช ประกอบกับเมื่อพิจารณางานเชิงประเด็นที่มีการขับเคลื่อนและต่อ
ยอดจากฐานงานเดิมของโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัด
นครศรีธรรมราช พบว่าหลายประเด็นที่มีเจ้าภาพหลักในการสนับสนุนงบประมาณในการสร้างรูปธรรมของการ
แก้ปัญหาโดยใช้รูปแบบและกระบวนการจากโครงการความร่วมมือ ฯ โดยเฉพาะการแก้ปัญหาที่ดิน ประเด็น
วิสาหกิจนาข้าวอินทรีย์

แต่ทว่าประเด็นสำคัญคือประเด็นการจัดการน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค การใช้ภาคการเกษตร และการ
จัดการภัยพิบัติยังขาดผู้สนับสนุนและองค์ความรู้ที่ชัดเจน ซึ่งหากมีการต่อยอดปฏิบัติการจากฐานงานเดิมจะทำ
ให้เกิดการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยที่ผ่านมามีในหลายพื้นที่ได้ช่วยกันผลักดันให้ประเด็นการจัดการน้ำให้
เป็นประเด็นสาธารณะ แต่ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งคือการทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความสนใจ ตื่นตัวต่อการ
จัดการและการใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการ ประเด็นต่อมาคือให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักว่าน้ำเป็นทรัพย์สิน
สาธารณะ (Common Property) โดยอาศัยแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีความร่วมมือในการ
ศึกษาวิจัยและการปฏิบัติการ เพื่อให้แนวทาง-การสร้างความร่วมมือปรากฏเป็นรูปธรรมขึ้นอย่างชัดเจนด้วย

กระบวนการสำคัญคือ 1) การ-เสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรองค์กรปกครองท้องถิ่นให้อยู่ในฐานะ " กลไก" ในการประสานงานระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น โดยต้องมีข้อมูลเชิงพื้นที่ที่ครอบคลุมทุกมิติ มีการศึกษา วิเคราะห์ปัญหาของลุ่มน้ำ ตลอดจนข้อมูลการเปลี่ยนแปลงการใช้น้ำและที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำ รวมทั้งให้ความสำคัญ กับนโยบายการจัดการน้ำ เน้นการพัฒนาแหล่งน้ำที่ไม่เกินศักยภาพ เป็นไปตามความต้องการของชุมชน โดย สามารถตอบสนองความต้องการใช้น้ำอย่างสมดุลและยั่งยืน(ปรีชา บริสุทธิ์.2553:บทคัดย่อ) (เฉลิมพล บุญฉายา ,2554:256-267) 2) การสร้างความร่วมมือของภาคีที่เกี่ยวข้องผ่านการสร้างกระบวนการเรียนรู้ท่ามกลางปฏิบัติการ ร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งด้านข้อมูลสารสนเทศ กิจกรรมฟื้นฟู บำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ และ 3) การพัฒนารูปแบบการจัดการลุ่มน้ำย่อยโดยด้วยการใช้ระบบฐานข้อมูลและการประสานแผนทั้งระดับ "แผนหลัก" หรือ"แผนรวม"ในจังหวัดที่เน้นแผนความร่วมมือ จนถึง"แผนระดับปฏิบัติการ" ของพื้นที่ จึงมีความ จำเป็นที่จะต้องมีการศึกษา-วิจัยและการสร้างปฏิบัติการไปพร้อม ๆ กัน

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 เพื่อศึกษาการสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีที่เกี่ยวข้อง ต่อการ จัดการน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค การเกษตร และการจัดการภัยพิบัติ ผ่านการจัดทำระบบสารสนเทศ เรื่องน้ำ และกิจกรรมการฟื้นฟู รักษา และใช้ประโยชน์จากน้ำ
- 3.2 เพื่อพัฒนาการบูรณาการระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นกับหน่วยงานรับผิดชอบหลักเรื่องทรัพยากรน้ำ และการ จัดการภัยพิบัติ
- 3.3 เพื่อศึกษาการสร้างแนวทางการประสานหรือบูรณาการแผนการจัดการทรัพยากรน้ำและภัยพิบัติในระดับ จังหวัดและแผนปฏิบัติการระดับพื้นที่(ตำบล)
- 3.4 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการน้ำระดับลุ่มน้ำย่อย

4. กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละข้อ

- 4.1 แผนกิจกรรมหลักที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รวมทั้งผลลัพธ์ (Output) ที่คาดว่าจะได้รับ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
1.เพื่อศึกษาการสร้างควม ร่วมมือระหว่างชุมชน องค์กรปกครองส่วน	1.1 กำหนดพื้นที่ ยุทธศาสตร์	1.1.1 การสำรวจพื้นที่ 1.1.2 รวบรวมแผนที่และ แผนผังของพื้นที่	มี.ค. 55	3	ทีมวิจัย

ท้องถิ่น และภาคีที่เกี่ยวข้อง ต่อการจัดการน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค การเกษตร และการจัดการภัยพิบัติ ผ่านการจัดทำระบบสารสนเทศเรื่องน้ำ และกิจกรรมการฟื้นฟูรักษา และใช้ประโยชน์จากน้ำ	1.2 ประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมพัฒนาข้อเสนองานวิจัย	1.2.1 จัดประชุมภาคีที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการฯ 1.2.2 ร่างเอกสารข้อเสนอโครงการฯ เพื่อชี้แจง	เม.ย. 55	2	ทีมวิจัย
	1.3 ประชุม คณะทำงาน	1.3.1 ประชุมตั้งคณะทำงาน 1.3.2 เสนอแนวทางการทำงานและการจัดทำแผนแม่บทของชุมชน	ทุกๆ 2 เดือน	10	ทีมวิจัย
	1.4 ศึกษาดูงานพื้นที่ต้นแบบการจัดการน้ำ	1.4.1 คัดเลือกพื้นที่ดูงาน 1.4.2 จัดเตรียมข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่ดูงาน	มิ.ย. 55	3	ทีมวิจัย
	1.5 จัดเวทีปรับปรุงแผนแม่บทชุมชน ครั้งที่ 1	1.5.1 กำหนดวาระสำคัญ 1.5.2 จัดเตรียมเอกสารร่างแผนแม่บทของชุมชน	ก.ค. 55	2	ทีมวิจัย
	1.6 ขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชนที่ผ่านการปรับปรุง	1.6.1 จัดเตรียมความพร้อมของคณะทำงาน 1.6.2 จัดลำดับความสำคัญของแผนที่จะนำไปปฏิบัติ	ส.ค. 55 - ก.ค. 56	120	ทีมวิจัย
2.เพื่อพัฒนาการบูรณาการระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นกับหน่วยงานรับผิดชอบหลักเรื่องทรัพยากรน้ำและการจัดการภัยพิบัติ	2.1 การเก็บข้อมูลเรื่องน้ำและการจัดทำระบบสารสนเทศเรื่องน้ำ	2.1.1 รวบรวมข้อมูล-จัดทำฐานข้อมูลที่จะใช้ 2.1.2 ประชุมชี้แจง-วางระบบข้อมูลที่เป็น	ส.ค. 55 - ก.ค. 56	120	ทีมวิจัย

	2.2 จัดเวทีเรียนรู้จาก การจัดเก็บข้อมูลน้ำ	2.2.1 คัดเลือกตัวแทนตำบล ที่รับผิดชอบงานข้อมูล 2.2.2 ประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดการ-วิเคราะห์ข้อมูล	พ.ย. 55	2	ทีมวิจัย
3.เพื่อศึกษาการสร้างแนว ทางการประสานหรือบูรณา การแผนการจัดการ ทรัพยากรน้ำและภัยพิบัติ ในระดับจังหวัดและ แผนปฏิบัติการระดับพื้นที่ (ตำบล)	3.1 จัดเวทีเรียนรู้จาก ข้อมูลและระบบ สารสนเทศเรื่องน้ำ เพื่อ ปรับปรุงแผนแม่บท และการจัดการน้ำ	3.1.1 วางระบบข้อมูลจำเป็น ในการจัดทำแผนจัดการน้ำ- ภัยพิบัติ 3.1.2 ฝึกการใช้ข้อมูลในการ กำหนดแผนแม่บท	ก.พ. 56	2	ทีมวิจัย
	3.2 จัดเวทีเพื่อจัดทำ แผนแม่บทการจัดการน้ำ ระดับลุ่มน้ำย่อย	3.2.1 สรุปสาระสำคัญของ ข้อมูลที่ใช้ประกอบแผน 3.2.2 รวบรวมข้อมูลสำรวจ พื้นที่-ความต้องการ-ปัญหา ของพื้นที่	ก.พ. 56	2	ทีมวิจัย
	3.3 เวทีนำเสนอทเรียน การทำงานและ ผลการวิจัย	3.3.1 จัดเตรียมคณะทำงาน ของพื้นที่ 3.3.2 เตรียมเอกสารสรุป บทเรียนในแต่ละพื้นที่	ก.พ. 56 - ส.ค. 56		ทีมวิจัย
4.เพื่อพัฒนารูปแบบการ จัดการน้ำระดับลุ่มน้ำย่อย	4.1 สรุปทเรียนการ ขับเคลื่อนกิจกรรมตาม แผนแม่บทชุมชน	4.1.1 จัดเวทีสรุปบทเรียน ของแต่ละพื้นที่ 4.1.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของคณะทำงานของพื้นที่	ก.พ. 56	2	ทีมวิจัย
	4.2 เวทีติดตามผลการ ทำงาน	4.2.1 ประชุมวงกรอบการ ติดตามผลงาน 4.2.2 กำหนดแผนการ ติดตาม-การนัดหมายกับ หน่วยงานอื่นๆ	ทุกๆ 6 เดือน	3	ทีมวิจัย

หมายเหตุ

จำนวนวันที่ใช้เป็นการคาดการณ์จำนวนเวลาที่จะต้องดำเนินการจริง โดยเทียบ 1 วันเท่ากับ 8 ชั่วโมง

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงระยะเวลา (แบ่งเป็นราย 6 เดือน)

เดือนที่	กิจกรรม (activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (outputs)
6 เดือนที่ 1	1. กำหนดพื้นที่ยุทธศาสตร์	1.1 ได้พื้นที่ยุทธศาสตร์
	2. ประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมพัฒนาข้อเสนองานวิจัย	2.1 ข้อเสนองานวิจัยฉบับสมบูรณ์ 2.2 กลไกคณะทำงาน
	3. ประชุมคณะทำงาน	3.1 ข้อเสนอสภาพปัญหา นำเสนอบทเรียน/งานศึกษาวิจัย เรื่องการจัดการน้ำ ภัยพิบัติและร่วมกัน 3.2 กรอบ การกักการทำงาน 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย 3.4 แผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนโครงการ
	4. ศึกษาดูงานพื้นที่ต้นแบบการจัดการน้ำ	4.1 บทเรียนการจัดการน้ำ 4.2 แนวทางการใช้บทเรียนที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ 4.3 การเชื่อมโยงพื้นที่เรียนรู้
	5. จัดเวทีปรับปรุงแผนแม่บทชุมชน ครั้งที่ 1	5.1 แผนแม่บทชุมชนระดับตำบล ฉบับปรับปรุง
	6. ขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชนที่ผ่านการปรับปรุง	6.1 กิจกรรมที่ขับเคลื่อนตามแผนแม่บทชุมชน 6.2 กระบวนการเรียนรู้
	7. การเก็บข้อมูลเรื่องน้ำและการจัดทำระบบสารสนเทศเรื่องน้ำ	7.1 เครื่องมือการเก็บข้อมูลที่ครอบคลุมทุกมิติ
	8. เฝ้าติดตามผลการทำงาน	8.1 ข้อเสนอเพื่อพัฒนาและยกระดับ
6 เดือนที่ 2	1. ประชุมคณะทำงาน	1.1 ข้อเสนอสรุปการติดตามผลการดำเนิน 1.2 แนวทางการยกระดับการขับเคลื่อนกิจกรรมการจัดการระบบฐานข้อมูล การประสานแผน
	2. ศึกษาดูงานพื้นที่ต้นแบบการจัดการน้ำ	2.1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลและเกิดการปฏิบัติการ การจัดการน้ำโดยชุมชนและภาคีความร่วมมือ
	3. จัดเวทีปรับปรุงแผนแม่บทชุมชน ครั้งที่ 1	3.1 การบูรณาการแผนแม่บทชุมชนสู่แผนพัฒนาตำบล
	4. ขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชนที่ผ่านการปรับปรุง	4.1 กิจกรรมที่ขับเคลื่อนตามแผนแม่บทชุมชน 4.2 กระบวนการเรียนรู้และขยายความร่วมมือ

	5. การเก็บข้อมูลเรื่องน้ำและการจัดทำระบบสารสนเทศเรื่องน้ำ	5.1 ข้อมูลและระบบสารสนเทศทรัพยากรน้ำ
	6. จัดเวทีเรียนรู้จากการจัดเก็บข้อมูลน้ำ	6.1 ข้อเสนอเพื่อการปรับปรุงข้อมูลให้เกิดความสมบูรณ์
	7. เวทีนำเสนอบทเรียนการทำงานและผลการวิจัย	7.1 ผลสรุปบทเรียนการทำงานของคณะทำงาน
	8. สรุปบทเรียนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชน	8.1 บทเรียนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชน
	9. เวทีติดตามผลการทำงาน	9.1 ข้อเสนอเพื่อพัฒนาและยกระดับการทำงาน
6 เดือนที่ 3	1. ประชุมคณะทำงาน	1.1 ข้อเสนอสรุปการติดตามผลการดำเนิน 1.2 แนวทาง/แผนงานการพัฒนากลไกให้เกิดความยั่งยืน
	2. ขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชนที่ผ่านการปรับปรุง	2.1 กิจกรรมที่ยกระดับการเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่
	3. การเก็บข้อมูลเรื่องน้ำและการจัดทำระบบสารสนเทศเรื่องน้ำ	3.1 ระบบสารสนเทศทรัพยากรน้ำ
	4. จัดเวทีเรียนรู้จากข้อมูลและระบบสารสนเทศเรื่องน้ำ เพื่อปรับปรุงแผนแม่บทและการจัดการน้ำ	4.1 เกิดแผนแม่บทชุมชนระดับตำบลฉบับปรับปรุง 2 และแผนการจัดการน้ำระดับตำบล
	5. จัดเวทีเพื่อจัดทำแผนแม่บทการจัดการน้ำระดับลุ่มน้ำย่อย	5.1 แผนแม่บทการจัดการน้ำระดับลุ่มน้ำย่อย
	6. เวทีนำเสนอบทเรียนการทำงานและผลการวิจัย	6.1 ข้อเสนอโครงการวิจัย 6.2 ข้อเสนอเพื่อยกระดับ/พัฒนาต่อยอดงานวิจัย /การขยายผลรูปแบบการจัดการน้ำไปยังพื้นที่ใกล้เคียง
	7. สรุปบทเรียนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชน	7.1 บทสังเคราะห์ รูปแบบการจัดการลุ่มน้ำย่อย
	8. เวทีติดตามผลการทำงาน	8.1 ข้อเสนอเพื่อพัฒนาและยกระดับ

6. แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน

6.1 พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษาใช้พื้นที่ตำบลคลองท่าดี เพราะคลองท่าดีเป็นสายคลองที่การประปาส่วนภูมิภาคใช้ผลิตน้ำประปาหล่อเลี้ยงคนเมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งมีระยะทางประมาณ 63 กิโลเมตร อีกทั้งยังเป็นสายคลองที่ไหลผ่านเทศบาลนครศรีธรรมราชอีกด้วย โดยจำแนกเป็น 3 ระบบภูมิโนทัศน์ได้แก่

- 1) **พื้นที่ต้นน้ำ** ได้แก่ กำโลน ท่าดี กำแพงเซา มีพื้นที่ท่าดี เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ กำโลนและ กำแพงเซา เป็นพื้นที่ปฏิบัติการ
- 2) **พื้นที่กลางน้ำ** ได้แก่ นาสาร ไชยมนตรี โพธิ์เสด็จ มะม่วงสองต้น ช้างซ้าย ท่าเรือ ทนนครศรีธรรมราช นาทราย มีพื้นที่ไชยมนตรี เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ โพธิ์เสด็จ และมะม่วงสองต้น เป็นพื้นที่ปฏิบัติการ
- 3) **พื้นที่ปลายน้ำ** ได้แก่ ท่าไร่ ปากนคร ท่าซัก มีพื้นที่ปากนครเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ ท่าไร่และ ท่าซัก เป็นพื้นที่ปฏิบัติการ
- 4) **พื้นที่แหล่งเรียนรู้** ปากพูน บางจาก
- 5) **พื้นที่ลุ่มน้ำอื่น** สำหรับเตรียมยกระดับการทำแผนการจัดการน้ำระดับจังหวัด นบพิตำ(ลุ่มน้ำกลาย) ปากพูน (ลุ่มน้ำคลองท่าแพ) บางจาก (ลุ่มน้ำคลองเสาชง) วังอ่าง(ลุ่มน้ำคลองชะอวด) ถ้าพรณรา (ลุ่มน้ำตาปี)

6.2 วิธีการวางแผนการดำเนินงานรวมทั้งวิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการดังนั้นจึงออกแบบวิธีการศึกษาดังนี้

8) กำหนดพื้นที่ยุทธศาสตร์ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

- 8.1 มีภูมิประเทศที่เหมาะสมโดยเลือกภูมิโนทัศน์ละ 1 แห่ง คือ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ และเป็นพื้นที่ซึ่งเคยประสบภัยพิบัติ
- 8.2 เป็นพื้นที่ปฏิบัติการเดิมของโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคม และสุขภาวะ
- 8.3 เป็นพื้นที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อม และสมัครใจเข้าร่วมเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ และให้ความสำคัญต่อการจัดการน้ำหรือภัยพิบัติ
- 8.4 เป็นพื้นที่ซึ่งมีแกนนำภาคประชาชนทำงานขับเคลื่อนร่วมกับขบวนองค์กรชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช และให้ความสำคัญต่อการจัดการน้ำหรือภัยพิบัติ
- 8.5 เป็นพื้นที่ซึ่งมีแผนแม่บทชุมชน และมีศักยภาพในการสร้างปฏิบัติการจากแผนแม่บทชุมชน ร่วมกันภาคีภาคส่วนต่าง ๆ

- 9) ประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมพัฒนาข้อเสนองานวิจัย โดยภาคีที่เข้าร่วมได้แก่
 - 9.1 แกนนำภาคส่วนต่าง ๆ ของพื้นที่ยุทธศาสตร์
 - 9.2 แกนนำภาคส่วนต่าง ๆ ของพื้นที่เรียนรู้
 - 9.3 นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
 - 9.4 นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 - 9.5 นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 - 9.6 นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยชีวิต
 - 9.7 ผู้บริหารโครงการชลประทานนครศรีธรรมราช
 - 9.8 ผู้บริหารสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8
 - 9.9 ผู้บริหารโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 9.10 ผู้บริหารสำนักงานผังเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 9.11 ผู้บริหารสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 9.12 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 9.13 ผู้บริหารสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 9.14 ผู้บริหารสำนักงานปฏิบัติการภาคใต้ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
 - 9.15 ผู้แทนเครือข่ายภัยพิบัติจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 9.16 ผู้บริหารที่ทำการปกครองจังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 9.17 นายอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
 - 9.18 นายอำเภอลานสกา
 - 9.19 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนครศรีธรรมราช

10) ประชุมคณะทำงาน

การประชุมคณะทำงานโครงการ ฯ ครั้งแรก วิเคราะห์สภาพปัญหา นำเสนอบทเรียน/งานศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการน้ำ ภัยพิบัติและร่วมกันกำหนดกรอบ ภารกิจการทำงาน การเลือกใช้เครื่องมือ และวางแผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนโครงการ ฯ

11) ศึกษาดูงานพื้นที่ต้นแบบการจัดการน้ำ

การศึกษาดูงานจะเลือกพื้นที่ที่มีความโดดเด่นในเรื่องการจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมทั้งในมิติของการใช้ประโยชน์จากน้ำอย่างคุ้มค่า การฟื้นฟูและรักษาแหล่งน้ำ ระบบชลประทานของชุมชน รวมทั้งพื้นที่ที่มีระบบการจัดการภัยพิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่ไปศึกษาดูงานได้เรียนรู้และนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตน

12) จัดเวทีปรับปรุงแผนแม่บทชุมชน ครั้งที่ 1

หลังจากมีการศึกษาฐานพื้นที่ต้นแบบการจัดการน้ำแล้ว จะมีการจัดเวทีระดับตำบลเพื่อปรับปรุงแผนแม่บทชุมชนให้มีความเหมาะสม โดยเฉพาะแผนด้านการจัดการน้ำของชุมชนโดยอาจจะนำบทเรียนจากพื้นที่ต้นแบบที่ได้ไปศึกษาดูงานมาปรับใช้

13) ขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชนที่ผ่านการปรับปรุง

การขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชน ทั้งนี้อาจจะมีกิจกรรม เช่น ปลูกป่าต้นน้ำ ลอกคูคลอง ทำฝาย นักสืบสายน้ำ กิจกรรมด้านประเพณีวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำ การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือภัยพิบัติ ควบคู่ไปกับการเก็บข้อมูลเรื่องน้ำและการจัดทำระบบสารสนเทศเรื่องน้ำ

14) การจัดข้อมูลน้ำและจัดทำระบบสารสนเทศเรื่องน้ำ

ขั้นตอนนี้จะให้พื้นที่ยุทธศาสตร์ได้ร่วมกันจัดเก็บข้อมูลเรื่องน้ำทุกมิติซึ่งครอบคลุมข้อมูลด้านประวัติศาสตร์และพัฒนาให้เป็นระบบสารสนเทศเรื่องน้ำของตำบล มีทีมปฏิบัติการสองทีมหลักได้แก่ทีมเก็บข้อมูลที่จะต้องโดยเริ่มต้นจากการร่วมกันกำหนดประเด็นการเก็บข้อมูล ทำความเข้าใจการใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล การลงเก็บข้อมูล จัดเวที่ย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือทวนสอบข้อมูลที่ได้จัดเก็บในขณะเดียวกันก็จะมีการอบรมทีมเทคนิคที่จะช่วยพัฒนาระบบสารสนเทศ โดยทั้งสองทีมจะต้องทำงานไปควบคู่กัน

15) สรุปบทเรียนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชน

การสรุปบทเรียนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชนจะจัดขึ้น 2 ครั้งคือหลังจากมีการขับเคลื่อนงานตามแผนแม่บทชุมชนที่มีการปรับปรุงใหม่หลังจากการศึกษาฐานพื้นที่ต้นแบบไปได้สักระยะเพื่อค้นหาบทเรียนการทำงาน และใช้ในการขับเคลื่อนงานต่อไป รวมทั้งใช้ประกอบการปรับปรุงแผนแม่บทชุมชนครั้งที่ 2 ที่มีการนำฐานข้อมูลเรื่องน้ำมาประกอบการตัดสินใจ เมื่อได้แผนแม่บทและแผนการจัดการน้ำระดับตำบลและมีการขับเคลื่อนงานตามแผนแล้วจะมีการสรุปบทเรียนอีกครั้งหนึ่ง

16) จัดเวทีเรียนรู้จากข้อมูลและระบบสารสนเทศเรื่องน้ำ เพื่อปรับปรุงแผนแม่บท และแผนการจัดการน้ำระดับตำบล

เมื่อมีการจัดทำระบบสารสนเทศเรื่องน้ำเรียบร้อยแล้ว จะมีการจัดเวทีเรียนรู้ข้อมูลจากระบบสารสนเทศเรื่องน้ำ และร่วมกันทบทวนแผนแม่บทชุมชนอีกครั้งพร้อมกันนั้นก็จะได้มีการวางแผนการจัดการน้ำระดับตำบล โดยใช้ฐานข้อมูลจากระบบสารสนเทศเรื่องน้ำและบทเรียนการขับเคลื่อนงานตามแผนแม่บทชุมชนมาใช้ในการประกอบการจัดทำแผนการจัดการน้ำ

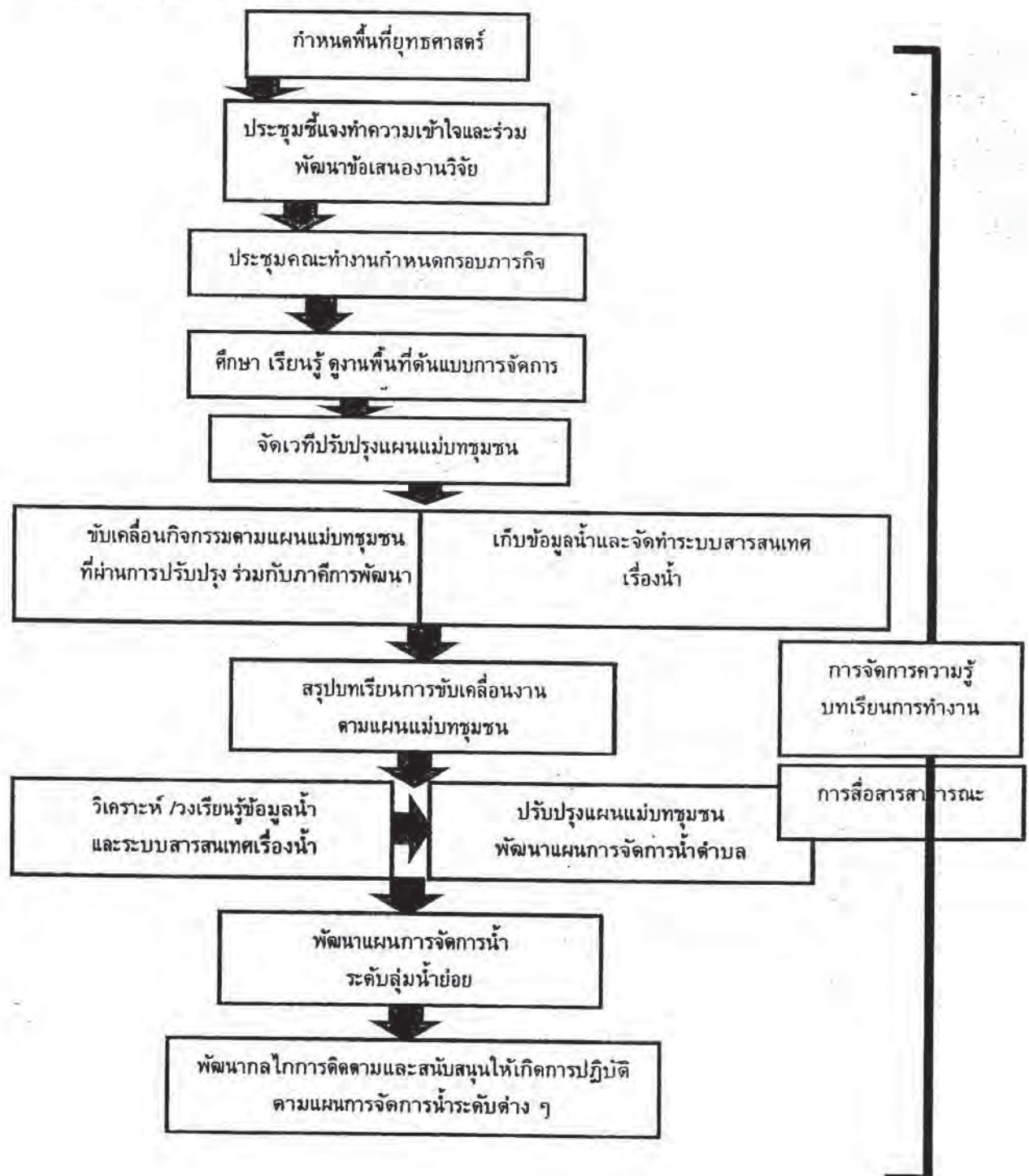
17) จัดเวทีเพื่อจัดทำแผนแม่บทการจัดการน้ำระดับลุ่มน้ำย่อย

หลังจากได้แผนการจัดการน้ำระดับตำบล จะมีคณะทำงานชุดหนึ่งทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลจากแผนตำบลเพื่อพัฒนาเป็นร่างแผนการจัดการน้ำระดับลุ่มน้ำย่อย จากนั้นจะเปิดเวทีระดับลุ่มน้ำย่อยเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความเห็น จากนั้นจะปรับปรุงให้สอดคล้องกับความเห็นดังกล่าว แล้วส่งมอบให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ทั้งหมดได้รับทราบและยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ ตลอดจนจะมีการสร้างกลไกคณะทำงานระดับต่าง ๆ เช่น จังหวัด
ลุ่มน้ำ ลุ่มน้ำย่อย และตำบล เพื่อติดตามและผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตามแผนการจัดการน้ำ

ทุกขั้นตอนจะเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างพื้นที่ยุทธศาสตร์และพื้นที่อื่น ๆ รวมทั้งเก็บข้อมูลเพื่อสังเคราะห์
เป็นบทเรียนการทำงาน โดยทีมวิชาการ และเผยแพร่บทเรียนการทำงานเป็นระยะด้วยกระบวนการสื่อสาร
สาธารณะรูปแบบต่างๆ

6.3 แผนภาพแสดงแนวทางการทำงาน

6.4 กลไกการทำงาน

- 1) สำนักงานเครือข่ายองค์กรชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นศูนย์ประสานงาน
- 2) ใช้พื้นที่สายน้ำคลองท่าดีปฏิบัติการ
- 3) ทีมยุทธศาสตร์ คณะทำงาน นักวิชาการ และภาคีที่เกี่ยวข้อง
- 4) ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับต่างๆ (ในการทำงานตั้งแต่ระดับพื้นที่ตำบล ท้องถิ่น ท้องที่ และภาคีที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย)

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นที่เป็นรูปธรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

- 7.1 เกิดกลไกและความรู้กระบวนการสนับสนุนการสร้างเสริมและยกระดับความเข้มแข็งของ (ความสามารถ) ชุมชนตำบลในการจัดการปัญหาการจัดการน้ำ การอุปโภค บริโภค เพื่อการเกษตร การจัดการภัยพิบัติ ด้วยภาคีความร่วมมือ และกระบวนการมีส่วนร่วมความรู้/พลังข้อมูลจากระบบสารสนเทศเรื่องน้ำระดับตำบลในพื้นที่ยุทธศาสตร์
- 7.2 เกิดการบูรณาการระบบฐานข้อมูลท้องถิ่นกับหน่วยงานรับผิดชอบหลักเรื่องทรัพยากรน้ำและการจัดการภัยพิบัติ
- 7.3 เกิดแผนการจัดการน้ำระดับตำบลและแผนการจัดการลุ่มน้ำย่อย
- 7.4 ทำให้เกิดรูปแบบการจัดการน้ำระดับลุ่มน้ำย่อย และขยายผลไปยังพื้นที่ใกล้เคียง

8. กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์

- 8.1 การนำแผนการจัดการน้ำและภัยพิบัติระดับชุมชน-ท้องถิ่นไปปรับใช้รับมือกับภาวะภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้จริง
- 8.2 การนำกลไกประสานงานที่ผ่านการทำงานร่วมกันตามโครงการฯ มาใช้ปฏิบัติให้เกิดการขับเคลื่อนการแก้ไข-บรรเทาและรับมือภัยที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริงโดยมุ่งหวังว่าการดำเนินการประสานระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้องจะทำให้การแก้-บรรเทาปัญหามีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 8.3 การนำแผนแม่บทของท้องถิ่นมายกระดับให้มีการบูรณาการแผนการจัดการ-พร้อมรับมือภัยพิบัติในระดับที่กว้างมากขึ้นเช่นแผนบูรณาการระดับอำเภอ-จังหวัดและแผนบูรณาการระดับลุ่มน้ำย่อย
- 8.4 การนำเอาข้อสรุปบทเรียน-การเรียนรู้ในการจัดการภัยพิบัติทั้งในระดับชุมชน-ท้องถิ่นและจังหวัดมาขยายผลให้สามารถมีข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการภัยพิบัติระดับประเทศได้

9. งบประมาณของโครงการ สกว.

การเขียนแผนวิเคราะห์งบประมาณ ซึ่งมีความสอดคล้องกับกับแผนกิจกรรมในข้อ 4 และ 5

กิจกรรม	งบประมาณ*จำนวนเดือน/วัน	จำนวนเงิน
1.1 กำหนดพื้นที่ยุทธศาสตร์ (ประชุมและลงพื้นที่ทำความเข้าใจ)	20,000	20,000
2. ประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมพัฒนาข้อเสนอ งานวิจัย	20,000	20,000
3. ประชุม คณะทำงาน	30,000*9	270,000
4. ศึกษาดูงานพื้นที่ต้นแบบการจัดการน้ำ	150,000	150,000
5. จัดเวทีปรับปรุงแผนแม่บทชุมชน ครั้งที่ 1	พื้นที่ละ 5,000*9	45,000
6. ขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชนที่ผ่านการปรับปรุง	พื้นที่ยุทธศาสตร์ 20,000*3 พื้นที่ พื้นที่รอง 10,000* 6 พื้นที่	120,000
7. การเก็บข้อมูลเรื่องน้ำและการจัดทำระบบสารสนเทศเรื่องน้ำ	พื้นที่ยุทธศาสตร์ 40,000*3 พื้นที่ พื้นที่รอง 10,000* 6 พื้นที่	180,000
8. จัดเวทีเรียนรู้จากการจัดเก็บข้อมูลน้ำ	พื้นที่ละ 5,000* 9 พื้นที่	45,000
9. จัดเวทีเรียนรู้จากข้อมูลและระบบสารสนเทศเรื่องน้ำ เพื่อ ปรับปรุงแผนแม่บท และการจัดการน้ำ	พื้นที่ละ 5,000* 9 พื้นที่	45,000
10. จัดเวทีเพื่อจัดทำแผนแม่บทการจัดการน้ำระดับลุ่มน้ำย่อย	พื้นที่ละ 5,000* 9 พื้นที่	45,000
11. เวทีนำเสนอบทเรียนการทำงานและผลการวิจัย	100,000	100,000
12. สรุปบทเรียนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชน	40,000*3	120,000
13. เวทีติดตามผลการทำงาน	50,000*2	100,000

10. แผนการใช้งบประมาณ ให้กำหนดเป็นราย 6 เดือน

		6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
1. หมวดค่าตอบแทน	เดือนละ				
1.1 ค่าตอบแทนหัวหน้าโครงการ	15,000	90,000	90,000	90,000	270,000
1.2 ค่าตอบแทนผู้ช่วยนักวิจัย	12,000	72,000	72,000	72,000	216,000
1.3 ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่บริหารโครงการ	12,000	72,000	72,000	72,000	216,000
2. หมวดค่าใช้สอย					
2.1 กำหนดพื้นที่ยุทธศาสตร์		20,000	0	0	20,000
2.2 ประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมพัฒนา ข้อเสนองานวิจัย		20,000	0	0	20,000

2.3 การประชุมคณะทำงาน		90,000	90,000	90,000	270,000
2.11 คีฬาคุณานพื้นที่ต้นแบบการจัดการน้ำ		150,000	0	0	150,000
2.4 จัดเวทีปรับปรุงแผนแม่บทชุมชน ครั้งที่ 1		45,000	0	0	45,000
2.5 ขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนแม่บทชุมชนที่ผ่าน การปรับปรุง		60,000	60,000	0	120,000
2.6 การเก็บข้อมูลเรื่องน้ำและการจัดทำระบบ สารสนเทศเรื่องน้ำ		90,000	90,000	0	180,000
2.7 จัดเวทีเรียนรู้จากการจัดเก็บข้อมูลน้ำ		0	45,000	0	45,000
2.8- สรุปบทเรียนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผน แม่บทชุมชน		0	45,000	0	45,000
2.9 จัดเวทีเรียนรู้จากข้อมูลและระบบสารสนเทศ เรื่องน้ำ เพื่อปรับปรุงแผนแม่บท และการจัดการน้ำ		0	0	45,000	45,000
2.10 จัดเวทีเพื่อจัดทำแผนแม่บทการจัดการน้ำ ระดับลุ่มน้ำย่อย		0	0	100,000	100,000
2.11 เวทีติดตามผลการทำงาน		40,000	40,000	40,000	120,000
2.12 เวทีนำเสนอบทเรียนการทำงานและ ผลการวิจัย		0	50,000	50,000	100,000
2.13 การจัดการความรู้/การถอดบทเรียน		86,000	100,000	100,000	286,000
2.14 ค่าจัดทำสื่อ		10,000	10,000	10,000	30,000
2.15 ค่าประสานงานเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน		6,000	6,000	6,000	18,000
2.16 ค่าเช่าสำนักงาน		12,000	12,000	12,000	36,000
2.17 สาธารณูปโภค ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าอินเทอร์เน็ต		12,000	12,000	12,000	36,000
2.18 จัดทำเอกสารรายงานความก้าวหน้า/ฉบับ สมบูรณ์		10,000	10,000	10,000	30,000
2.19 ค่าตรวจสอบบัญชี		10,000	10,000	10,000	30,000
2.20 เดินทางกรณีที่ต้องเบิกกับต้นสังกัด		12,000	12,000	12,000	36,000
3. ค่าวัสดุ					
3.1 อุปกรณ์สำนักงานและวัสดุสิ้นเปลือง		12,000	12,000	12,000	36,000
รวมทั้งสิ้น		919,000	838,000	743,000	2,500,000

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นายคนพพัฒน์ ทองคำ

(ภาษาอังกฤษ) Mr. Kannpat Thongkum

เพศ ชาย วันเดือนปีเกิด 20 ธันวาคม 2509

ตำแหน่งปัจจุบัน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก

สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80330

โทรศัพท์/โทรสาร 081-968-1385 / 0-7539-9273

E-mail - address kanapat1@hotmail.com

ที่อยู่ (ที่บ้าน) 2/4 หมู่ 1 ถนนกระโรม ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทรศัพท์/โทรสาร 081-968-1385 / 0-7534-1572.

เงินเดือนปัจจุบัน 13,500 บาท

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

ปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

- โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจนการพัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- งานวิจัยการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ตำบลบางจาก จังหวัดนครศรีธรรมราช จาก สกว.

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

- สารนิพนธ์เรื่อง "การสร้างการเมืองภาคพลเมืองโดยกระบวนการแผนแม่บทชุมชน"
- บทความ "การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น" ของสมาคมตำบลบ้านดงเมือง ภายใต้โครงการ "คิดดีทำดีเพื่อเมืองนคร" ของ สสส.

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

จ. สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

- รัฐศาสตร์การปกครอง
- การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น
- กระบวนการเมืองภาคประชาชน

การบูรณาการงานวิจัยนำไปสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

จ. การงานในปัจจุบัน

1. งานประจำ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก

2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาววรลดา สุขบัวเพ็ญ
(ภาษาอังกฤษ) Miss. Wantha Sukbumpen

เพศ หญิง วันเดือนปีเกิด 4 มกราคม 2511

ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิจัยอิสระ

สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) 46 หมู่ 1 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช 80320

โทรศัพท์/โทรสาร 087 810 6001

E-mail - address Thatha_suk@hotmail.com

ที่อยู่ (ที่บ้าน) 46 หมู่ 1 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช 80320

โทรศัพท์/โทรสาร 087 810 6001

เงินเดือนปัจจุบัน 10,000 บาท

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

- ปริญญาตรี (วิทยาศาสตร์บัณฑิต) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์
สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร บางเขน กทม.
- ปริญญาโท (ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต) สาขาวิชาสังคมศึกษา
สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศโคราช

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

- รายงานวิจัยเรื่อง "โครงการพัฒนาระบบข้อมูลครัวเรือนและชุมชนใน 5 จังหวัดภาคใต้เพื่อชี้วัดทิศทางการพัฒนาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเพื่อการตัดสินใจตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช" สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย
- รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการ "การเพิ่มขีดความสามารถนักวิจัยเพื่อพัฒนาการใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์รองรับระบบสนับสนุนการตัดสินใจระดับตำบลในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดพัทลุง" ปี พ.ศ. 2551
- รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ "โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลตำบลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจพัฒนาเชิงพื้นที่ใน 5 จังหวัดภาคใต้ : กรณีอำเภอเมือง และอำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช" ปี พ.ศ. 2554
- สารนิพนธ์เรื่อง "การนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการดำเนินชีวิตของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช" ปี พ.ศ. 2554

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ผลงานวิจัยจาก “โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลตำบลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจพัฒนาเชิงพื้นที่ใน 5 จังหวัดภาคใต้ : กรณี อำเภอเมือง และอำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” พื้นที่เข้าร่วมวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์คือ

- องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถดำเนินการต่อยอดโดยประยุกต์ใช้โปรแกรมখনหาด และโปรแกรม Map Windows GIS จัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน และใช้ประโยชน์ในโครงการเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ ของ อบต.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้ผลการวิจัยประยุกต์ใช้โปรแกรมখনหาด และโปรแกรม Map Windows GIS เพื่อประสานในการจัดการน้ำร่วมกับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และสามารถต่อยอดในการทำโครงการชุดลอกคลองบางจาก โดยของงบประมาณสนับสนุนจากกรมเจ้าท่า ได้สำเร็จ

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

- บทความเรื่อง “พระพรหมจัดการแปลงมะนาว” ในจดหมายข่าวการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ 4 จังหวัดภาคใต้ ตอนกลาง (สตูล สงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช) ฉบับปีที่ 4 ฉบับที่ 4 เดือน กรกฎาคม - สิงหาคม 2552
- ให้สัมภาษณ์ออกอากาศรายการวิทยุท้องถิ่นจังหวัดสตูล 1 ครั้ง

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

จ. สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

- วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์
- โปรแกรม Map Windows GIS
- สามารถทำรายงานวิจัยได้

ฉ. การงานในปัจจุบัน

1. งานประจำ สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขานครศรีธรรมราช โครงการปรับโครงสร้างหนี้
2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลตำบลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจพัฒนาเชิงพื้นที่ใน 5 จังหวัดภาคใต้ : กรณีอำเภอเมือง และอำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นายชื่น ทิพย์เพ็ง
(ภาษาอังกฤษ) Mr. Chuen Thippeng

เพศ ชาย วันเดือนปีเกิด 10 เมษายน 2503

ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิจัยอิสระ

สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) 21 หมู่ที่ 5 ต.ขอนแก่น อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช 80180

โทรศัพท์/โทรสาร 086-4450152

E-mail - address pankhonhat@gmail.com

ที่อยู่ (ที่บ้าน) 21 หมู่ที่ 5 ต.ขอนแก่น อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช 80180

โทรศัพท์/โทรสาร 086-4450152

เงินเดือนปัจจุบัน - บาท

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

- รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเอกการปกครองท้องถิ่น

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

- โครงการพัฒนาความรู้เพื่อเสริมขีดความสามารถนักวิจัยท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาเครือข่ายจัดการระบบข้อมูลตำบลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจพัฒนาเชิงพื้นที่ 5 จังหวัดภาคใต้
- โครงการส่งเสริมการจัดการระบบฐานข้อมูลกองทุนสวัสดิการชุมชน
กรณีศึกษา : กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลนาทราย
- โครงการ โรงเรียนขอนแก่นศึกษาภาคพลเมือง
กรณีศึกษา : การวิจัยแบบมีส่วนร่วมในการจัดระบบฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์ในที่ดิน หมู่ที่ 7 ตำบลขอนแก่น อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร

- โปรแกรมฐานข้อมูลชุมชนท้องถิ่น (โปรแกรมขอนแก่น Pan Data)
- โปรแกรมฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์ในที่ดินรายแปลง
- คู่มือโปรแกรมขอนแก่น(Pan Data) เล่ม 1-2
- บทความ "การจัดทำฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์ในที่ดินรายแปลง"

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

จ. สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ

- การบริหารจัดการ อปท.
- การสร้างกระบวนการเรียนรู้ของระบบของชุมชนท้องถิ่น
- การจัดการวิสาหกิจชุมชน

ฉ. การงานในปัจจุบัน

- การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กศึกษาภาคพลเมือง
- งานวิจัย โครงการ โรงเรียนขนาดเล็กศึกษาภาคพลเมือง
- กรณีศึกษา : การวิจัยแบบมีส่วนร่วมในการจัดระบบฐานข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นายวิเชียร ไทยเจริญ
(ภาษาอังกฤษ Mr. Wichian Thaicharoen)

เพศ ชาย วันเดือนปีเกิด 11 กันยายน 2504

ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช

โทรศัพท์/โทรสาร 075 340250 ต่อ 4385 / 075 343066

E-mail - address Vi.chian@hotmail.com

ที่อยู่ (ที่บ้าน) 216/9 หมู่ที่ 1 ตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

โทรศัพท์/โทรสาร 084 8433696

เงินเดือนปัจจุบัน 30,000 บาท

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

- ประสิทธิภาพของการรักษาผู้ป่วยอัมพาต - อัมพฤกษ์ ด้วยภูมิปัญญาหมอยาพื้นบ้าน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

จ. สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

ฉ. การงานในปัจจุบัน

1. งานประจำ

- งานสนับสนุนศักยภาพภาคประชาชนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

- งานสอนนักศึกษาแพทย์ประจำศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช
สถาบันสมทบมหาวิทยาลัยมหิดล

2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

.....

เอกสารเชิงหลักการ

๓ ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) พัฒนากลไกความร่วมมือในการบริหารจัดการสายน้ำชุมชนแบบบูรณาการ โดยใช้ความรู้
นิเวศวิทยาท้องถิ่น จังหวัดสตูล

(ภาษาอังกฤษ) The Project on the Development of Collaborative mechanism by Local Ecological
Knowledge for Integrated Management of Duson Small Watershed, Satun Province

๔ ชื่อหัวหน้าโครงการและนักวิจัยร่วมโครงการ พร้อมหน่วยงานสังกัด และที่อยู่

ชื่อ-สกุล...นางมยุรี จั๊ยพริก.....

หน่วยงานมูลนิธิกองทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.....

ที่อยู่306/1 หมู่ที่4 ตำบลคลองซุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล.....

โทรศัพท์/โทรสาร074-730427

E-mail address Sarinaa301@Gmail.com

● ระยะเวลาดำเนินการ18..... เดือน

÷ ปัญหาที่ทําวิจัยและความสำคัญของปัญหา

คลองตุนมีต้นน้ำอยู่บริเวณเทือกเขา อำเภอควนกาหลงและอำเภอควนโดน ประกอบขึ้นเป็นลำห้วย
เล็กๆ หลายสายไหลมารวมกัน จากนั้นไหลผ่านเขตเทศบาลเมืองสตูล บริเวณสถานีตำรวจน้ำเกาะนก และไหล
ออกสู่ทะเลบริเวณอ่าวตำมะลัง มีความยาวของลำน้ำประมาณ 73 กิโลเมตร ลุ่มน้ำคลองตุนมีความสำคัญต่อ
ระบบการดำรงชีวิตของชุมชนริมสองฝั่งคลองพื้นที่ 3 อำเภอของจังหวัดสตูล (พื้นที่10 ตำบลและ 3 เทศบาล) ทั้ง
ด้านการทำการเกษตรใช้ในการทำนา และทำสวนผลไม้ มีการจ่ายน้ำด้วยระบบชลประทานไปยังเขตพื้นที่อำเภอใน
บริเวณตำบลควนสะตอ ตำบลเกตรี ตำบลคลองซุดในพื้นที่ในอำเภอควนโดน และอำเภอเมือง สตูล-คลองตุนยัง
เป็นแหล่งผลิตน้ำประปาส่วนภูมิภาคการส่งน้ำให้กับพื้นที่ใกล้เคียงด้วย มีการนำน้ำไปใช้ในการบริโภค อุปโภค

(ผลิตน้ำดื่ม)และยังเป็นแหล่งผลิตน้ำประปาส่วนภูมิภาคการส่งน้ำให้กับพื้นที่ใกล้เคียงด้วย สภาพปัญหาสำคัญในการบริหาร จัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองตุสน ประกอบด้วย

1) น้ำท่วมฉับพลัน (Flash Flood) เป็นอุทกภัยที่มักเกิดขึ้นบริเวณต้นน้ำ เป็นลักษณะน้ำท่วมฉับพลัน ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาสั้นๆ เกิดจากฝนตกหนักและน้ำป่าไหลหลากมาจากต้นน้ำลงมา ประกอบกับต้นน้ำมีความลาดชันสูงและหน้าตัดของลำน้ำมีความกว้างไม่สม่ำเสมอ จึงเกิดการสะสมปริมาณน้ำมากจนเกิดน้ำล้นตลิ่งในลำน้ำสาขา เข้าท่วมพื้นที่เกษตรกรรมเป็นเวลาช่วงสั้นๆ นอกจากนั้นในปัจจุบันพบว่า มีเส้นทางคมนาคมที่ตัดผ่านพื้นที่ลุ่มน้ำจึงทำให้ขัดขวางทิศทางการไหลของน้ำทำให้น้ำไหลระบายช้า

2) น้ำท่วมขังล้นตลิ่ง (Inundation) เกิดขึ้นบริเวณพื้นที่ตอนท้ายของลุ่มน้ำ ช่วงที่น้ำจาก ลำน้ำสายหลักจะไหลลงสู่ทะเล เป็นลักษณะน้ำท่วมขังล้นตลิ่ง ซึ่งมีสาเหตุจากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นที่ราบแอ่งกระทะ และระดับความสูงโดยเฉลี่ยนั้นสูงกว่าระดับน้ำทะเลไม่มากนัก ทำให้เมื่อเกิดฝนตกหนักในบริเวณต้นน้ำจนเกิดน้ำไหลหลากมารวมตัวกันในบริเวณ ลำน้ำด้านล่างที่มี เนื่องจากพื้นที่มีความลาดชันน้อยและหากเป็นช่วงที่น้ำทะเลหนุนขึ้นสูงด้วยแล้ว ทำให้ประสิทธิภาพการระบายน้ำลงสู่ทะเลต่ำจึงเกิดสภาพน้ำท่วมขังในพื้นที่อยู่อาศัย เขตเศรษฐกิจการค้าของจังหวัด

การจัดการน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภค-บริโภคและการใช้น้ำเพื่อการเกษตร และการจัดการภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำนั้น ปัจจุบันยังขาดหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนและประสานกับภาคีที่เกี่ยวข้องรวมทั้งขาดการใช้องค์ความรู้ที่ชัดเจนของท้องถิ่นที่นำมาจากการสรุปและปรับใช้ในการปฏิบัติการอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อเป็นการต่อยอดจากประสบการณ์และฐานงานเดิมของชุมชน-ท้องถิ่นที่พิสูจน์แล้วว่าสามารถทำให้เกิดการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนั้นการทำงานเพื่อสร้างเสริม “กลไก” เพื่อทำหน้าที่การประสาน-การบูรณาการระหว่างท้องถิ่นและหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ด้านการประยุกต์ใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ ในการพัฒนาระบบแผนทั้ง “แผนหลัก” หรือ “แผนรวม” ให้การบริหาร จัดการในระดับพื้นที่ลุ่มน้ำย่อยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วย

เมื่อพิจารณาประสบการณ์การผลักดันงานเชิงประเด็นที่มีการขับเคลื่อนและต่อยอดจากงานเดิมของโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาคความยากจน การพัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัดสตูล ทางทีมวิจัยจังหวัดสตูลเล็งเห็นความสำคัญของ “ประเด็นการจัดการน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค การใช้ภาคการเกษตร และการจัดการภัยพิบัติ” ที่ยังขาดผู้สนับสนุนและองค์ความรู้ที่ชัดเจน ซึ่งหากมีการต่อยอดปฏิบัติการจากฐานงานเดิมก็จะทำให้เกิดการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

≠ วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการลุ่มน้ำคลองตุสนแบบบูรณาการ ด้วย การมีส่วนร่วมของชุมชน-ท้องถิ่น และหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

- 2) เพื่อพัฒนาระบบความรู้ในเวทีท้องถิ่นเพื่อประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองตุสน
- 3) เสริมสร้างศักยภาพกลุ่มองค์กร ชุมชนท้องถิ่นในการใช้ความรู้ในเวทีท้องถิ่นในการจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ
- 4) ขยายผลบทเรียนความรู้การจัดการลุ่มน้ำผ่านเครือข่ายการเรียนรู้และการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น
- 5) พัฒนาแผนการบริหารจัดการลุ่มน้ำคลองตุสน ด้วยรูปกลไกความร่วมมือการทำงานร่วมกันของชุมชน-ท้องถิ่น และหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

≡ ระเบียบวิธีวิจัย (โดยย่อ)

- 1) กำหนดพื้นที่ยุทธศาสตร์ ตามประเด็นปัญหาและความครอบคลุมของระบบนิเวศลุ่มน้ำคลองตุสน
- 2) ประชุมชี้แจงภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำความเข้าใจกระบวนการทำงานร่วมกัน
- 3) สำรวจเส้นทางเดินน้ำ-สภาพภูมิประเทศ-การใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อจัดทำแผนผังความเสี่ยงชุมชน-ท้องถิ่น พร้อมจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้วยข้อมูลในเวทีท้องถิ่นแบบผสมผสาน
- 4) การประชุมวิเคราะห์ปัญหาลุ่มน้ำร่วมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้-ส่วนเสียทุกกลุ่มร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องและค้นหาแกนนำในการจัดการน้ำ เฝ้าระวังน้ำท่วมชุมชน
- 5) ศึกษา-ดูงานพื้นที่ต้นแบบการจัดการน้ำ
- 6) จัดเวทีวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้-ส่วนเสีย ร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการลุ่มน้ำคลองตุสน
- 7) การศึกษา สำรวจข้อมูล ความรู้ที่จะนำมากำหนดมาตรการการจัดการลุ่มน้ำเพื่อการใช้ภาคเกษตร การใช้เพื่อการอุปโภค บริโภคและการกำหนดข้อเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม
- 8) จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสตูล
- 9) จัดเวทีทำข้อตกลงร่วมในการจัดทำแผนงานเชิงบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 10) ดำเนินการบูรณาการแผน เพื่อแก้ไข-บรรเทาปัญหาน้ำท่วมร่วมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทุกกลุ่ม ภายใต้การสนับสนุนของหน่วยงานหลักต่างๆ
- 11) จัดตั้งศูนย์การบริหารจัดการน้ำและภัยพิบัติทั้งระบบ ของลุ่มน้ำคลองตุสน

≈ ผลที่คาดว่าจะได้

- 1) เกิดกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการลุ่มน้ำคลองตุสนแบบบูรณาการ จากการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2) ได้ระบบข้อมูล คลังความรู้จากระบบนิเวศท้องถิ่น มาใช้ในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองตุสน
- 3) มีหลักสูตรท้องถิ่น "การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองตุสน" และบรรจุในสถานศึกษาระดับโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสตูล

- 4) ได้พัฒนาศักยภาพของกลุ่มองค์กร ชุมชนท้องถิ่นในการใช้ความรู้จากระบบนิเวศท้องถิ่นนำมาจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ
- 5) ได้แผนพัฒนาการบริหารจัดการลุ่มน้ำคลองตุสน ด้วยรูปแบบกลไกความร่วมมือจากการทำงานร่วมกันของชุมชน - ท้องถิ่น และหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

... ความสอดคล้องกับเป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ของฝ่ายที่เสนอขอรับทุน

การวางแผนและการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำและแนวทางป้องกันภัยพิบัติของชุมชนท้องถิ่น มาจากการใช้ข้อมูล ความรู้ในเชิงบูรณาการของท้องถิ่นและหน่วยงานรับผิดชอบการบริหาร จัดการน้ำ เช่น สำนักชลประทาน สำนักงานทรัพยากรน้ำ สำนักงานอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดและหน่วยงานอื่นๆ การสร้างความร่วมมือในรูปกลไกที่ประกอบด้วยภาคีส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะทำให้แนวทางข้อเสนอหรือแผนในการรับมือภัยพิบัติและแผนการบริหารจัดการน้ำสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในระดับพื้นที่ ท้องถิ่นและระดับจังหวัด นอกจากนั้นการขยายผลการดำเนินงานด้วยการใช้กระบวนการถ่ายทอด สรุปรบทเรียนจะทำให้มีการยกระดับความรู้ ความสามารถของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียนและเยาวชนเพิ่มขึ้นอีกด้วย จึงเห็นโอกาสการสร้างให้ผลดำเนินการโครงการมีความยั่งยืน

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่1 มีนาคม 2555.....

(หน้าปกข้อเสนอโครงการ)

เสนอต่อ สกว. ฝ่าย.....

- ๐ ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) โครงการพัฒนากลไกความร่วมมือในการบริหารจัดการสายน้ำชุมชนแบบบูรณาการ โดยใช้ความรู้ในเวศวิทยาท้องถิ่น จังหวัดสตูล

(ภาษาอังกฤษ) The Project on the Development of Collaborative mechanism by Local Ecological Knowledge for Integrated Management of Dusion Small Watershed, Satun Province

คำสำคัญ: กลไกความร่วมมือ, การจัดการแบบบูรณาการ, นิเวศวิทยาท้องถิ่น

Keywords: Collaborative mechanism, Integrated Management, Local Ecological Knowledge

- ชื่อหัวหน้าโครงการ หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ e-mail

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นางมยุรี จัยพริก

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Mrs.Mayuree Juiprik

คุณวุฒิ ปริญญาตรี ศิลปะศาสตร์บัณฑิต สาขาการพัฒนาชุมชน

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ).....

หน่วยงาน มูลนิธิกองทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จังหวัดสตูล ภาควิชา.....

ที่อยู่ 306/1 หมู่ที่4 ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

โทรศัพท์/โทรสาร 074-730427

E-mail address Sarinaa301@Gmail.com

ลงนาม (ลายเซ็น)

- ÷ ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ email

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นางมยุรี จัยพริก

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Mrs.Mayuree Juiprik

คุณวุฒิ ปริญญาตรี ศิลปะศาสตร์บัณฑิต สาขาการพัฒนาชุมชน

ตำแหน่ง (ทางวิชาการ/ราชการ).....

หน่วยงาน มูลนิธิกองทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จังหวัดสตูล ภาควิชา.....

ที่อยู่ 306/1 หมู่ที่4 ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

โทรศัพท์/โทรสาร 074-730427

E-mail address Sarinaa301@Gmail.com

ลงนาม (ลายเซ็น)

≠ ชื่อและสถานที่ติดต่อของผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานของหัวหน้าโครงการ

ชื่อ-สกุล.....

ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน..... ภาควิชา.....

ที่อยู่.....

โทรศัพท์/โทรสาร

≡ ได้เสนอโครงการนี้ หรือโครงการที่มีส่วนเหมือนกับเรื่องนี้บางส่วนเพื่อขอทุนต่อแหล่งอื่นที่ใดบ้าง

✓ ไม่ได้เสนอต่อแหล่งทุนอื่น

O เสนอต่อ

O ชื่อโครงการที่เสนอ

O กำหนดทราบผล (หรือสถานภาพเท่าที่ทราบ)

≈ งบประมาณทั้งโครงการ2,500,000.....บาท

จาก สกว.2,500,000.....บาท

จากหน่วยงานร่วมโครงการบาท

... ระยะเวลาดำเนินงาน18.....เดือน

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่.....1 มีนาคม 2555.....

ลงนาม ผู้เสนอโครงการ

รายละเอียดของข้อเสนอโครงการ

1. บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

ลุ่มน้ำคลองตุสน มีความสำคัญในการดำรงชีวิตของชุมชนริมสองฝั่งคลองในพื้นที่ 10 ตำบลและ 3 เทศบาลในพื้นที่ 3 อำเภอของจังหวัดสตูล ที่ให้คูปองประโยชน์กับชุมชนในด้านการบริโภค อุปโภค และการทำการเกษตรด้วยการตั้งสถานีจ่ายน้ำบริเวณคลองตุสนทำหน้าที่ในการจ่ายน้ำชลประทานไปยังเขตพื้นที่อำเภอในบริเวณตำบลควนสะตอ ตำบลเกตุรี ตำบลคลองซุดในพื้นที่อำเภอควนโดน และอำเภอเมือง สตูล ซึ่งน้ำที่จัดกระจายไปนี้ใช้ในการทำนา และทำสวนผลไม้ นอกจากนั้นน้ำในลำน้ำคลองตุสนยังนำไปผลิตน้ำดื่มของเอกชนบางราย ตลอดจนยังเป็นแหล่งผลิตน้ำประปาส่วนภูมิภาคการส่งน้ำให้กับพื้นที่ใกล้เคียงด้วย เมื่อปลายปี 2552 เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลากทำให้ในพื้นที่อำเภอควนโดนซึ่งที่ผ่านมาทุกปีพื้นที่นี้ก็ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมมาโดยตลอด ซึ่งนำมาซึ่งความเดือดร้อนให้กับชาวบ้านและความเสียหายแก่ทรัพย์สินเรือกสวน ไร่นาเป็นอย่างมาก

เมื่อพิจารณางานเชิงประเด็นที่มีการขับเคลื่อนและต่อยอดจากงานเดิมของโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคมและสุขภาวะ จังหวัดสตูล ทางทีมวิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการจัดการน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค การใช้ภาคการเกษตร และการจัดการภัยพิบัติ" ที่ยังขาดผู้สนับสนุนและองค์ความรู้ที่ชัดเจน ซึ่งหากมีการต่อยอดปฏิบัติการจากฐานงานเดิมก็จะทำให้เกิดการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงเลือกที่จะวิจัย-ศึกษา "โครงการวิจัยพัฒนากลไกความร่วมมือในการบริหารจัดการสายน้ำตุสนแบบบูรณาการโดยใช้ความรู้ในเวทียุทธศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดสตูล" เพื่อให้เกิดกลไกและการยกระดับขีดความสามารถของเครือข่ายองค์กร-ชุมชนระดับตำบล ในการจัดการปัญหาการจัดการน้ำ ทั้งในด้านการจัดสรรน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และเพื่อการใช้ในภาคเกษตร รวมทั้งการป้องกัน-บรรเทาและจัดการภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำ ด้วยภาคีความร่วมมือ และกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทุกภาคส่วน โดยมุ่งให้เกิดการบูรณาการระบบฐานข้อมูลในเวทีท้องถิ่นกับข้อมูลของหน่วยงานที่ทำหน้าที่และรับผิดชอบหลักในจังหวัด นำเอาความรู้ในการจัดการทรัพยากรน้ำ และการจัดการภัยพิบัติในระดับพื้นที่มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันผ่านเครือข่ายการเรียนรู้ ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ชัดเจนเป็นระบบนี้ไปพัฒนาสู่แผนการจัดการน้ำระดับตำบลและแผนการจัดการลุ่มน้ำระดับจังหวัด

2. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ลุ่มน้ำสาขาคลองมาบัง : คลองตุสน ต้นน้ำอยู่บริเวณเทือกเขา ระหว่างอำเภอควนกาหลงและอำเภอควนโดนประกอบด้วย ห้วยเล็กๆ หลายสายไหลมารวมกัน ผ่านเขตเทศบาลเมืองสตูล สถานีตำรวจน้ำเกาะนก และไหลออกสู่ทะเลบริเวณอ่าวท่ามะลิ มีพื้นที่รับน้ำฝน 391.30 ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2,100 มิลลิเมตรต่อปี มีปริมาณน้ำท่วมเฉลี่ย 679.38 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีความยาวลำน้ำประมาณ 73 กิโลเมตร ตามลำน้ำ

สาเหตุของน้ำท่วมหลัก เกิดจากปริมาณฝนที่ตกหนัก ลำน้ำมีความลาดชันสูง หน้าตัดของลำน้ำมีความกว้างไม่สม่ำเสมอ และอิทธิพลของน้ำขึ้น-น้ำลงของทะเลอันดามัน ทำให้สามารถแยกลักษณะการเกิดอุทกภัยเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) น้ำท่วมฉับพลัน (Flash Flood) เป็นอุทกภัยที่มักเกิดขึ้นบริเวณต้นน้ำ เป็นลักษณะน้ำท่วมล้นตลิ่ง ซึ่งจะเกิดไม่นาน มีสาเหตุเกิดจากการที่มีฝนตกหนักและน้ำป่าไหลหลาก จากต้นน้ำลงมาจนเกิดน้ำล้นตลิ่งในลำน้ำสาขา มีความลาดชันสูงและหน้าตัดของลำน้ำมีความกว้างไม่สม่ำเสมอ เข้าท่วมพื้นที่เกษตรกรรมเป็นเวลาช่วงสั้นๆ ประกอบกับมีเส้นทางคมนาคมที่ตัดผ่านพื้นที่ขวางกั้นทางการไหลของน้ำ ในเขตจังหวัดสตูลมีหมู่บ้านที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยจากน้ำท่วมฉับพลัน 3 หมู่บ้าน 2) น้ำท่วมขังล้นตลิ่ง (Inundation) เป็นอุทกภัยที่มักเกิดขึ้นบริเวณพื้นที่ด้านล่างของลุ่มน้ำ ช่วงที่น้ำจาก ลำน้ำสายหลักจะไหลลงสู่ทะเล เป็นลักษณะน้ำท่วมขังล้นตลิ่ง ซึ่งมีสาเหตุจากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นที่ราบแอ่งกระทะ และมีระดับสูงกว่าระดับน้ำทะเลไม่มากนัก ทำให้เมื่อเกิดฝนตกหนักในบริเวณต้นน้ำจนเกิดน้ำไหลหลากมารวมตัวกันในบริเวณ ลำน้ำด้านล่างที่มีความลาดชันน้อยและน้ำทะเลหนุนขึ้นสูงด้วยแล้ว จะทำให้ประสิทธิภาพการระบายน้ำลงสู่ทะเลต่ำ สร้างความเสียหายเป็นพื้นที่กว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่เกษตรกรรมและชุมชนที่อยู่บริเวณที่ราบน้ำท่วมถึงในบริเวณทั้งสองฝั่งของลำน้ำสายหลัก ในเขตจังหวัดสตูลมีหมู่บ้านที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยจากน้ำท่วมขัง 27 หมู่บ้าน และหมู่บ้านที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยจากน้ำล้นตลิ่งทั้งสองฝั่งของลำน้ำจำนวน 23 หมู่บ้าน

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการลุ่มน้ำคลองคูสนแบบบูรณาการ ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และหน่วยงานรับผิดชอบหลัก
- 3.2 เพื่อพัฒนาระบบความรู้ในเวทีท้องถิ่นเพื่อประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองคูสน
- 3.3 เสริมสร้างศักยภาพกลุ่มองค์กร ชุมชนท้องถิ่นในการใช้ความรู้ในเวทีท้องถิ่นในการจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ
- 3.4 ขยายผลบทเรียนความรู้การจัดการลุ่มน้ำผ่านเครือข่ายการเรียนรู้และการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น
- 3.5 พัฒนาแผนการบริหารจัดการลุ่มน้ำคลองคูสน ด้วยรูปแบบกลไกความร่วมมือการทำงาน ร่วมกันของชุมชนท้องถิ่น และหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

4. กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละข้อ

- 4.1 แผนกิจกรรมหลักที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รวมทั้งผลลัพธ์ (Output) ที่คาดว่าจะได้รับ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	กิจกรรมรอง	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
1. เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการลุ่มน้ำคลองดุสนแบบบูรณาการ ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน-ท้องถิ่น และหน่วยงานรับผิดชอบหลัก	1.1 จัดเตรียมระบบข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์	1.1.1 ทำความเข้าใจโปรแกรมสารสนเทศภูมิศาสตร์ร่วมกัน 1.1.2 ลงโปรแกรม 1.1.3 บันทึกข้อมูล	มี.ค. 55-ก.พ.56	30 วัน	เจ้าหน้าที่หน่วยงานสถานที่จัดตั้งคลังข้อมูลความรู้ท้องถิ่น
	1.2 สำรวจจัดทำแผนผัง/เส้นทางเดินน้ำ-สภาพภูมิประเทศ	1.2.1 ประสานแกนนำโซน 1.2.1 ลงพื้นที่สำรวจเส้นทางน้ำ-พื้นที่ลุ่มน้ำ 1.2.3 จัดทำแผนผังเส้นทางน้ำ 1.2.4 จัดระบบด้วยGIS	เม.ย. 55	10 วัน	คณะทำงานโซนต้นน้ำ-กลางน้ำ-ท้ายน้ำและคณะทำงานจังหวัด
	1.3 สำรวจการใช้ที่ดินในพื้นที่รับน้ำ จัดทำแผนผังความเสี่ยงชุมชนท้องถิ่น	1.3.1 ประสานแกนนำโซน 1.3.2 ลงพื้นที่สำรวจเส้นทางน้ำ-การใช้ที่ดิน 1.3.3 จัดทำแผนผังเส้นทางน้ำ-พื้นที่เสี่ยงภัยของชุมชน-ท้องถิ่น 1.3.4 จัดทำแผนผังด้วยเครื่องมือGIS	พ.ค.-มิ.ย.55	21 วัน	คณะทำงานโซนต้นน้ำ-กลางน้ำ-ท้ายน้ำและคณะทำงานจังหวัด

1.4	ถอดบทเรียน - ความรู้การจัดการน้ำท้องถิ่นโดยปราชญ์ชุมชนและกลุ่มผู้ใช้ในท้องถิ่น	1.4.1. สสำรวจปราชญ์ชุมชนที่มีความรู้เรื่องการจัดการน้ำในท้องถิ่น 1.4.2. สัมภาษณ์ถอดความรู้ โชนละ 5 คน 1.4.3 การเรียนรู้ในเวทีท้องถิ่นภาคปฏิบัติ 1.4.4 บันทึกความรู้การจัดการน้ำโดยภูมิปัญญาท้องถิ่น	มี.ย. 55 - ก.ค. 55	20 วัน	คณะกรรมการจังหวัด
1.5	จัดตั้งคลังข้อมูลความรู้ในเวทีท้องถิ่น ในระดับโชน ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ 3 ศูนย์ ต้นน้ำ โครงการชลประทานสตูล กลางน้ำ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด สตูล ปลายน้ำ มูลนิธิกองทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จังหวัดสตูล	1.5.1 ประสานสถานที่พร้อมทรัพยากร บุคลากร คอมพิวเตอร์ ฯ และบันทึกข้อมูล 1.5.2 บันทึกข้อมูลความรู้ในการจัดการน้ำ 1.5.3 เชื่อมโยงข้อมูลทั้งระบบในทุกพื้นที่ 1.5.4 การสนับสนุนข้อมูลให้กับหน่วยปฏิบัติการในชุมชน		15 วัน	ทีมวิจัย ทีมคณะกรรมการจังหวัด

2. เพื่อพัฒนาระบบความรู้ นิเวศท้องถิ่นเพื่อใช้ในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ ลุ่มน้ำคลองตุสน	2.1 เวทีนำเสนอข้อมูลนิเวศท้องถิ่น แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระดับโซนต้นน้ำ / กลางน้ำ / ห้วยน้ำระดับจังหวัด	2.1 นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีต้นน้ำ-กลางน้ำ-ท้ายน้ำ 2.1.2 สรุป-วิเคราะห์ปัญหาสำคัญของลุ่มน้ำตุสน 2.1.3 ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีภาพรวมลุ่มน้ำตุสน	ส.ค. - ต.ค.55	4 วัน	ทีมวิจัย ทีม คณะทำงาน จังหวัด
	2.2 ค้นหาแกนนำในการจัดการน้ำ/เฝ้าระวังน้ำท่วมของชุมชน	2.2.1 คัดเลือกตัวแทนตำบลละ 1 คน 2.2.2 ตั้งคณะทำงานโซนต้นน้ำ-กลางน้ำ-ท้ายน้ำและเครือข่ายลุ่มน้ำตุสน	มี.ค. 55-ก.พ.56	20 วัน	ทีมวิจัย ทีม คณะทำงาน จังหวัด
	2.3 สำรวจประเมินสภาพน้ำและร่วมวิเคราะห์ปัญหาลุ่มน้ำร่วมกับหน่วยงาน	2.3.1 ประสานผู้ชำนาญการสำรวจประเมินสภาพลำน้ำเดือนละ 1 ครั้ง 2.3.2 ร่วมสำรวจประเมินลำน้ำแบบมีส่วนร่วมของตัวแทนชุมชน	มี.ค. 55-ก.พ.56	17 วัน	ทีมวิจัย ทีม คณะทำงาน จังหวัด

	2.4 ผังอบรม -การจัดระบบ ฐานข้อมูล โดยใช้ระบบ GIS - การสร้างและการ เรียนรู้ระบบเตือน ภัย (น้ำท่วม) ท้องถิ่น	2.4.1 ผังอบรม ระบบ GIS โดยนักวิชาการ ท้องถิ่นและผู้รู้ท้องถิ่น ให้กับแกนนำประจำโซน โซนละ 5 คน และ เครือข่าย 20 คน 2.4.2 การสร้างและการ เรียนรู้ระบบเตือนภัย โดยนักวิชาการท้องถิ่น และผู้รู้ท้องถิ่น ให้แกน นำตำบลและเครือข่าย 50 คน	ส.ค.-ก.ย.55		ทีมวิจัย ทีม คณะทำงาน จังหวัด
3. เสริมสร้าง ศักยภาพกลุ่ม องค์กร ชุมชน ท้องถิ่นในการใช้ ความรู้นี้เพื่อ ท้องถิ่นในการ จัดการน้ำในพื้นที่ ลุ่มน้ำ	3.1 แลกเปลี่ยน เรียนรู้ (เวที วิชาการ) สถานการณ์น้ำและ ภัยพิบัติ "เรื่องใกล้ หรือไกลตัว"	3.1.1 นักวิชาการและ ปราชญ์ชุมชนให้ความรู้ พื้นที่เป้าหมาย และ ผู้สนใจเข้าร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้	ก.ค. 55	1 วัน	ทีมวิจัย ทีม คณะทำงาน จังหวัด
	3.2 สรุปบทเรียน ความรู้เพื่อขยาย ผลในเครือข่ายลุ่ม น้ำข้างเคียง	3.2.1 จัดทำเป็นชุด ความรู้การจัดการน้ำ คลองตุสน 3.2.2 ขยายผล เครือข่ายลุ่มน้ำสาขา คลองท่าแพ คลองตุ สน และเครือข่ายการ จัดการทรัพยากร สถาบันพัฒนาองค์กร ชุมชน	มี.ค.- พ.ค. 56	30 วัน	ทีมวิจัย คณะทำงานจังหวัด

	3.3 การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ ระหว่าง พื้นที่และ นอกพื้นที่	3.3.1 ประสานสถานที่ ศึกษาดูงาน "การ จัดการน้ำโดยชุมชนหรือ ท้องถิ่น" 3.3.2 ถอดความรู้อ- ปทเรียน 3.3.3 นำความรู้ที่ได้มา ปรับใช้	ก.พ.-มี.ค. 56	10 วัน	ทีมวิจัย ทีมคณะทำงาน จังหวัด ภาคี
4. ขยายผล บทเรียนความรู้ การจัดการลุ่มน้ำ ผ่านเครือข่ายการ เรียนรู้และการทำ หลักสูตรท้องถิ่น	4.1 จัดทำหลักสูตร ท้องถิ่น ใน สถานศึกษาใน สังกัดเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัด สตูลตลอดสายน้ำ	4.1.1 ประสานโรงเรียน ในสังกัดเขตพื้นที่ การศึกษาสตูล 4.1.2 ทาเรือและวาง กรอบการ ทำหลักสูตร 4.1.3 จัดทำหลักสูตร 4.1.4 พัฒนาหลักสูตร 4.1.5 นำเสนอในเวที มหกรรม 4.1.6 บรรจุเข้าแผนการ สอน	มี.ค. 55-ก.พ.56	30 วัน	ทีมวิจัย คณะทำงานจังหวัด
	4.2 จัดตั้งกลุ่ม อนุรักษ์สายน้ำ ระดับโซน ระดับ เครือข่าย (ทั้ง สายน้ำ) พื้นที่ อนุรักษ์ลุ่มน้ำคูสน	4.2.1 ประสานกลุ่ม เยาวชนในระดับโซน 3 โซน โซนละ 7 คน 4.2.2 เวทีสร้างความ เข้าใจ การจัดการน้ำ 4.2.3 จัดตั้งกลุ่ม 3 โซน 1 เครือข่ายกลุ่มเยาวชน	มี.ค. 55-ก.พ.56	15 วัน	ทีมวิจัย คณะทำงานจังหวัด

	4.3 จัดทำสื่อ คู่มือรับสถานการณ์ น้ำท่วม วิทย์ สวท. อสมท. ทวีไทย	4.3.1 ประมวลสรุป ข้อมูล สิ่งเคราะห์เป็น คู่มือรับสถานการณ์น้ำ ท่วม 4.3.2 เผยแพร่ผ่านสื่อ ต่างๆ	มี.ค. 55-มี.ย.56	30 วัน	ทีมวิจัย คณะทำงานจังหวัด
	4.4 เวทีวิเคราะห์ผู้ มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.4.1 ประสานผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย 4.4.2 วิเคราะห์ ศักยภาพในการร่วม วางแผน ร่วมขับเคลื่อน การจัดการน้ำ	มี.ค.-พ.ค. 55	3 วัน	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทีมวิจัย คณะทำงานจังหวัด
5. พัฒนา แผนการบริหาร จัดการลุ่มน้ำ คลองตุสน ด้วย รูปกลไกความ ร่วมมือการ ทำงานร่วมกัน ของชุมชน- ท้องถิ่น และ หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก	5.1 เวทีหารือกลุ่ม เกี่ยวข้องและผู้ ไต่ ด้ ร้ บ ผลกระทบ		มี.ค.-พ.ค. 55	3 วัน	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทีมวิจัย คณะทำงานจังหวัด
	5.2 จัดทำแผน ข้อเสนอมาตรการ แก้ไขบรรเทา น้ำท่วมของพื้นที่	5.2.1 ประสานหน่วยงาน หลักที่เกี่ยวข้อง 5.2.2 จัดทำแผน แก้ปัญหา และบรรเทา น้ำท่วม	พ.ค.-ก.ค.55	30 วัน	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทีมวิจัย คณะทำงานจังหวัด
	5.3 จัดทำข้อตกลง และข้อปฏิบัติ ร่วมกัน (MOU)กับ หน่วยงานที่ เกี่ยว ข้อง	5.3.1 ประสานหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	พ.ย.2555	1 วัน	ทีมวิจัย
	5.4 ประชุมประ ทิมงาน	ทีมวิจัย ตัวแทนโซน	ทุกๆ 3 เดือน	6 วัน	ทีมวิจัย ตัวแทนโซน

	5.5 สนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนในการจัดการสายน้ำในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ/ท้ายน้ำ	5.5.1 ประสานแกนนำโซน 5.5.2 จัดทำแผนการจัดการ-โซนต้นน้ำ-กลางน้ำ-ท้ายน้ำแบบมีส่วนร่วม 5.5.3 บูรณาการแผนจัดการลุ่มน้ำ	ต.ค-ธ.ค.55	30 วัน	คณะกรรมการโซนต้นน้ำ-กลางน้ำ-ท้ายน้ำ และคณะกรรมการจังหวัด
	5.6 นำเสนอแผนวิเคราะห์และบูรณาการแผนงานการจัดการน้ำของกลุ่มผู้มีส่วนได้-ส่วนเสีย และหน่วยงาน ภาครัฐ ความร่วมมือ และระบบสนับสนุนการปฏิบัติงาน และติดตามประเมินผล	5.6.1 กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเสนอแผนงานการจัดการน้ำของตนเอง 5.6.2 ร่วมกันวิเคราะห์ความเป็นไปได้ โอกาส และศักยภาพ 5.6.3 บูรณาการแผน 5.6.4 จัดตั้งคณะสนับสนุนการปฏิบัติงาน ติดตามและประเมินผลแผน	ธ.ค 55-ม.ค.56	3 วัน	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทีมวิจัย คณะกรรมการจังหวัด

	5.7 จัดตั้งศูนย์การบริหารจัดการน้ำและ ภัยพิบัติ ทั้งระบบ	5.7.1 รวบรวมข้อมูลนิเวศลุ่มน้ำและข้อมูลอื่นๆ 5.7.2 รวบรวม-ทำเนียบปราชญ์ผู้รู้ด้านน้ำของท้องถิ่น 5.7.3 รวบรวมชุดความรู้การบริหารจัดการน้ำแบบต่างๆ 5.7.4 รวบรวมแผนการบริหารจัดการน้ำ 5.7.5 ตั้งคณะกรรมการศูนย์	ม.ค.-ก.พ.56	7 วัน	ทีมวิจัย คณะกรรมการจังหวัด
	5.8 เวทีนำเสนอสรุปโครงการวิจัยในระดับจังหวัด จัดเป็น “มหกรรมคนรักน้ำ” สร้างจิตสำนึกรักน้ำ	5.8.1 นำเสนอผลงานวิจัยต่อภาคส่วนต่างๆ 5.8.2 นำเสนอแผนการบริหารจัดการน้ำ 5.8.3 เวทีรณรงค์และระดมการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆ 5.8.4 จัดมหกรรมรณรงค์สำนึก “รักน้ำ” 5.8.5 จัดตั้งคณะสนับสนุนและติดตามแผน	มิ.ย.-ส.ค.56	2 วัน 1 คืน	ทีมวิจัย คณะกรรมการจังหวัด

หมายเหตุ จำนวนวันที่ใช้เป็นการคาดการณ์จำนวนเวลาที่จะต้องดำเนินการจริง โดยเทียบ 1 วันเท่ากับ 8 ชั่วโมง

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงระยะเวลา (แบ่งเป็นราย 6 เดือน)

เดือนที่	กิจกรรม (activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (outputs)
6 เดือนที่ 1	1.สำรวจข้อมูลเชิงนิเวศทั้งระบบตลอดลุ่มน้ำ - ประวัติความเป็นมาของสายน้ำ - ด้านนิเวศท้องถิ่น - วิถีชีวิต - การประกอบอาชีพ - สิ่งแวดล้อม/การเกษตร /ที่ดิน - การจัดการน้ำ - อื่นๆ	1. ได้ข้อมูลคลังความรู้เชิงนิเวศท้องถิ่นทั้งระบบของลุ่มน้ำที่เป็นปัจจุบัน
	2. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) - สำรวจจัดทำแผนผังเส้นทางน้ำ	2. ได้ข้อมูลแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศของแผนผังเส้นทางน้ำ และข้อมูลแผนที่คร่าวๆ เรือน ชุมชน ตำบลเทศบาล ที่สายน้ำไหลผ่าน
	3. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์	3. ได้ข้อสรุป ในการจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่เป็นระบบ
6 เดือนที่ 2	1.ถอดบทเรียน- ความรู้การจัดการน้ำท้องถิ่น	1. ได้ข้อมูลองค์ความรู้เชิงนิเวศและความรู้การจัดการน้ำของท้องถิ่น
	2. เวทีนำเสนอข้อมูลนิเวศท้องถิ่น	2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคีร่วมได้รับทราบข้อมูลที่เป็นจริง
	3. ค้นหาแกนนำในการจัดการน้ำ/ เฝ้าระวังน้ำท่วมของชุมชน	3. ได้แกนนำในการจัดการน้ำในพื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ
	4. นำบทเรียนความรู้จัดการน้ำขยายผลในพื้นที่เครือข่ายการเรียนรู้	4. ภาคเครือข่าย ชุมชน ท้องถิ่น ได้นำความรู้มาจัดการน้ำในพื้นที่
	5. ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์	5. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเกิดแนวคิดในการพัฒนางานนำการใช้ประโยชน์จาก การศึกษาดูงานมาปรับ
	6. การนำบทเรียนความรู้การจัดการลุ่มน้ำคลองดุสนมาจัดทำหลักสูตร เพื่อบรรจุในสถานศึกษาระดับโรงเรียน	6. มีหลักสูตรท้องถิ่น “การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองดุสน” และนำเข้าบรรจุในสถานศึกษา ระดับโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสตูล

6 เดือนที่ 3	1. สนับสนุนการปฏิบัติการของพื้นที่	1. ได้ แนวทางและแผนการสนับสนุนการปฏิบัติการจัดการน้ำของพื้นที่ ชุมชน-ท้องถิ่น
	2. เวทียวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย	2. แผนผังการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย
	3. เวทีหารือกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ได้รับผลกระทบ	3. ข้อเสนอ ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการลุ่มน้ำแบบมีส่วนร่วม
	4. จัดทำข้อเสนอมาตรการแก้ไขบรรเทาน้ำท่วมของพื้นที่	4. ได้ข้อเสนอแนะในการจัดการลุ่มน้ำแนวทางในการแก้ไขปัญหาทั่วม
	5. เวทีจัดทำข้อตกลงร่วม	5. ได้ข้อตกลงร่วมระหว่างท้องถิ่นและภาคส่วนต่างๆ
	6. จัดทำแผนแก้ไขปัญหาน้ำท่วม/บรรเทาน้ำท่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง	6. ได้แผนงานความร่วมมือกับภาคีท้องถิ่นและจังหวัด
	7. การบูรณาการแผน ระบบสนับสนุนการปฏิบัติงานและติดตามประเมินผล	7. ผลผลิตที่เป็นแผนงานการปฏิบัติและแผนสนับสนุนในระดับตำบล ระดับจังหวัด

6. แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน

6.1 สมมติฐานการวิจัย

ลุ่มน้ำคลองตุสนประสบกับปัญหาน้ำท่วมเป็นประจำทุกปี ส่งผลให้ประชาชนหลายพื้นที่ในได้รับความเสียหาย ทางทรัพย์สินจำนวนมากในภัยที่เกิดขึ้นแต่ละครั้ง รวมถึงการสูญเสียชีวิตจากภัยน้ำท่วมที่เกิดขึ้น เนื่องจากขาดการวางแผนในการดูแลและจัดการน้ำและมีแนวโน้มความรุนแรงจะเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกิดกลไกความร่วมมือแบบบูรณาการในการจัดการน้ำคลองตุสนร่วมกันทุกภาคส่วน ทั้งการสร้างกระบวนการเรียนรู้ สร้างฐานข้อมูลด้วยการใช้ข้อมูลความรู้แบบนิเวศท้องถิ่นผสมผสานกับเครื่องมือสมัยใหม่ ในการประเมินสภาวะการเกิดน้ำท่วมจนสามารถยกระดับสู่แผนการบริหารจัดการลุ่มน้ำคลองตุสนแบบบูรณาการได้

6.2 การกำหนดพื้นที่ยุทธศาสตร์ ใช้เกณฑ์ดังนี้

- 1) มีภูมิประเทศที่เหมาะสมโดยเลือกภูมิโนเณละ 1 แห่ง คือ ต้นน้ำ กลางน้ำ และท้ายน้ำ และเป็นพื้นที่ซึ่งเคยประสบภัยพิบัติ
- 2) เป็นพื้นที่ปฏิบัติการเดิมของโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคมและสุขภาวะ
- 3) เป็นพื้นที่ซึ่งองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อม และสมัครใจเข้าร่วมเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ และให้ความสำคัญต่อการจัดการน้ำหรือภัยพิบัติ

- 4) เป็นพื้นที่ซึ่งมีแกนนำภาคประชาชนทำงานขับเคลื่อนร่วมกับขบวนการองค์กรชุมชนจังหวัดสตูล และให้ความสำคัญต่อการจัดการน้ำหรือภัยพิบัติ
- 5) เป็นพื้นที่ ที่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในการพัฒนาปัญหาบรรเทาภัยพิบัติ โดยตั้งชุมชนในพื้นที่ และภาคีที่เกี่ยวข้องเข้ามาพัฒนาร่วมกัน

6.3 พื้นที่ศึกษา

สายน้ำคลองดุสนไหลผ่าน 3 อำเภอคือ อำเภอกวนกาหลง อำเภอกวนโดน อำเภอเมือง ซึ่งอำเภอกวนโดนเป็นพื้นที่หลัก ที่ตั้งฝ่ายตุสน โดยเป็นที่ตั้งของประปาส่วนภูมิภาค และสถานที่กระจายน้ำชลประทานไปยังพื้นที่ 4 ตำบล ในพื้นที่ 2 อำเภอคือ ตำบลกวนโดน ตำบลกวนสะตอ ตำบลเกตุรี และตำบลคลองซุดในการใช้น้ำเพื่อทำการเกษตรในการทำนา ทำสวนผลไม้ ทำสวนผัก ซึ่งแต่ละพื้นที่เป็นดังนี้คือ

พื้นที่นิเวศต้นน้ำ	พื้นที่นิเวศกลางน้ำ	พื้นที่นิเวศท้ายน้ำ
-ตำบลทุ่งนุ้ย	-ตำบลย่านซื่อ	-ตำบลควนขัน
-ตำบลวังประจัน	-ตำบลฉลุง	-เทศบาลคลองซุด
-ตำบลกวนโดน	-เทศบาลฉลุง	-เทศบาลเมืองสตูล
-เทศบาลกวนโดน	-ตำบลบ้านควน	-ตำบลตำมะลัง
-ตำบลกวนสะตอ		

โดยจำแนกเป็น 3 ระบบภูมิเวศได้แก่

- 1) **พื้นที่นิเวศต้นน้ำ** ได้แก่ ตำบลทุ่งนุ้ย ตำบลวังประจัน ตำบลกวนโดน เทศบาลกวนโดน และตำบลกวนสะตอ มีพื้นที่ตำบลกวนโดน เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ ตำบลทุ่งนุ้ย ตำบลวังประจัน เทศบาลกวนโดน และตำบลกวนสะตอ เป็นพื้นที่ปฏิบัติการ
- 2) **พื้นที่นิเวศกลางน้ำ** ได้แก่ ตำบลย่านซื่อ ตำบลฉลุง เทศบาลฉลุง และตำบลบ้านควน มีพื้นที่ตำบลย่านซื่อเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ ตำบลฉลุง เทศบาลฉลุง และตำบลบ้านควน เป็นพื้นที่ปฏิบัติการ
- 3) **พื้นที่นิเวศท้ายน้ำ** ได้แก่ ตำบลควนขัน เทศบาลคลองซุด เทศบาลเมืองสตูล และตำบลตำมะลัง เทศบาลเมืองสตูลเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ ตำบลควนขัน เทศบาลคลองซุด ตำบลตำมะลังเป็นพื้นที่ปฏิบัติการ
- 4) **พื้นที่ ที่จะขยายผลเป็นเครือข่ายการเรียนรู้** ลุ่มน้ำคลองดุสน มี 3 จุดคือพื้นที่ต้นน้ำ ตำบลกวนโดน(ชลประทานดุสน) พื้นที่กลางน้ำ เทศบาลฉลุง(สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล) พื้นที่ท้ายน้ำเทศบาลคลองซุด(สำนักงานมูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจังหวัดสตูล)

6.4 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

- 1) กำหนดพื้นที่ยุทธศาสตร์ ตามประเด็นปัญหาและความครอบคลุมของระบบนิเวศลุ่มน้ำคลองตุสน
- 2) ประชุมชี้แจงภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำความเข้าใจกระบวนการทำงานร่วมกัน
- 3) สำรวจเส้นทางเดินน้ำ-สภาพภูมิประเทศ-การใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อจัดทำแผนผังความเสี่ยงชุมชน-ท้องถิ่น พร้อมจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้วยข้อมูลนิเวศท้องถิ่นแบบผสมผสาน
- 4) การประชุมวิเคราะห์ปัญหาลุ่มน้ำร่วมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้-ส่วนเสียทุกกลุ่มร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องและค้นหาแกนนำในการจัดการน้ำ เฝ้าระวังน้ำท่วมชุมชน
- 5) ศึกษา-ดูงานพื้นที่ต้นแบบการจัดการน้ำ
- 6) จัดเวทีวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้-ส่วนเสีย ร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการลุ่มน้ำคลองตุสน
- 7) การศึกษา สำรวจข้อมูล ความรู้ที่จะนำมากำหนดมาตรการการจัดการลุ่มน้ำเพื่อการใช้ภาคเกษตร การใช้เพื่อการอุปโภค บริโภคและการกำหนดข้อเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม
- 8) จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสตูล
- 9) จัดเวทีทำข้อตกลงร่วมในการจัดทำแผนงานเชิงบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 10) ดำเนินการบูรณาการแผน เพื่อแก้ไข-บรรเทาปัญหาน้ำท่วมร่วมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทุกกลุ่มภายใต้การสนับสนุนของหน่วยงานหลักต่างๆ
- 11) จัดตั้งศูนย์การบริหารจัดการน้ำและภัยพิบัติทั้งระบบ ของลุ่มน้ำคลองตุสน

6.5 การประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อร่วมพัฒนาข้อเสนอการวิจัยโดยภาคีที่เข้าร่วมได้แก่

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ลุ่มน้ำ	ภาคีที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ลุ่มน้ำ	ภาคีความร่วมมือ
1. ประมงจังหวัด	1.เทศบาลตำบลควนโดน	คณะทำงานภาคประชาสังคม จังหวัดสตูล
2.สำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จังหวัด ปาไม ทรัพยากรน้ำ	2.เทศบาลตำบลลุง	
3.ท้องถิ่นจังหวัด	3.เทศบาลเมืองสตูล	
4.สำนักงานจังหวัด	4.เทศบาลตำบลคลองชุต	
5.กรมเจ้าท่า	5.องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนัย	
6.สำนักงานที่ดินจังหวัด	6.องค์การบริหารส่วนตำบลควนสตอ	
7.วัฒนธรรมจังหวัด	7.องค์การบริหารส่วนตำบลย่านซื่อ	
	8.องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน	

8.บรรพชาธารณะภัย	9.องค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะลิ่ง	
9.เกษตรจังหวัด	10.องค์การบริหารส่วนตำบลสนลูง	
10.เขตพื้นที่การศึกษาสตูล	11.องค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน	
11.พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	12. องค์การบริหารส่วนตำบลควนโดน	
12.โครงการชลประทานสตูล	13.องค์การบริหารส่วนตำบลวังประจัน	
13.สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล		
14. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล		

6.6 กลไกและกระบวนการทำงาน

- 1) สำนักงานมูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจังหวัดสตูล เป็นศูนย์ประสานงาน
- 2) ใช้พื้นที่สายน้ำคลองตุสนเป็นพื้นที่ปฏิบัติการ
- 3) ทีมนักวิจัย แกนนำในชุมชน คณะทำงาน นักวิชาการ และภาคีที่เกี่ยวข้อง
- 4) ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับต่างๆ (ในการทำงานตั้งแต่ระดับพื้นที่ตำบล ท้องถิ่น ท้องที่ และภาคีที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย)
- 5) การบริหารจัดการลุ่มน้ำคลองตุสนแบบบูรณาการด้วยแผนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบ หลัก (โครงการชลประทานสตูล, สำนักงานทรัพยากรน้ำ ฯลฯ) และชุมชน-ท้องถิ่น

6.7 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลผลิตหลัก

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	บทบาทหน้าที่/ลักษณะความเกี่ยวข้อง	กิจกรรมการดำเนินงาน/แผนงานโครงการ	เป้าหมาย
ชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน	สะท้อนข้อมูลสภาพปัญหา/แนวทางแก้ไข	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สำรวจจัดทำผัง เส้นทางสายน้ำ	ฟื้นฟูและดูแลสายน้ำ
ประชาสังคม/องค์กรพัฒนาเอกชน	จัดกระบวนการ	ประสาน/ถอดความรู้ /รวบรวมและจัดระบบข้อมูล จัดทำแผนพัฒนาลุ่มน้ำร่วม	มีคลังข้อมูลในเวทีท้องถิ่น
ภาคเอกชน หอการค้า/ สภาอุตสาหกรรม	สนับสนุน/ ตอบสนองนโยบายภาครัฐและท้องถิ่น	ประชุมประจำเดือนขับเคลื่อนร่วม	แผนงานและข้อบัญญัติ

13. คุณสะอาด สาดล 14. คุณราเสด พรหมาด 15. คุณกริธา เพ็งแก้ว ทีมวิชาการ 16. คุณสำสุมเดิน มนุญดาหวิ กองเลขา 17. นายมะหะหมาด ยูเหล 18. นางสาวรัชดา 19. นางสาวฝาศิมะ เกนุ้ย	ประเด็นงานสัมมนาชีพ ประเด็นการจัดการน้ำและภัยพิบัติ ประเด็นสสค.
ทีมวิจัยประเด็นการจัดการน้ำและภัยพิบัติ	
1. นายราเสด พรหมาด 2. นางสาวฝาศิมะ เกนุ้ย 3. นายสำสุมเดิน มนุญดาหวิ 4. นายยุทธ หมดทั้ง 5. นายอรน เถาว์ลย์ 6. ดต.มานะ สันสาบุ 7. นางสาวรัชดา	ประธานผู้ประสานงาน ฝ่ายข้อมูล วิทยากรหลัก ผู้ประสานงานโซนต้นน้ำ ผู้ประสานงานโซนกลางน้ำ ผู้ประสานงานโซนปลายน้ำ ธุรการ และบัญชี

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นที่เป็นรูปธรรม

- 7.1 เกิดกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการลุ่มน้ำคลองตุสนแบบบูรณาการ จากการมีส่วนร่วมของชุมชน-ท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 7.2 ได้รับข้อมูล คลังความรู้จากระบบนิเวศท้องถิ่น มาใช้ในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองตุสน
- 7.3 ได้พัฒนาศักยภาพของกลุ่มองค์กร ชุมชน-ท้องถิ่นในการใช้ความรู้จากระบบนิเวศท้องถิ่นนำมาจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ
- 7.4 มีหลักสูตรท้องถิ่น "การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองตุสน" และบรรจุในสถานศึกษาระดับโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสตูล

7.5 ได้แผนพัฒนาการบริหารจัดการลุ่มน้ำคลองตุน ด้วยรูปแบบกลไกความร่วมมือจากการทำงานร่วมกันของชุมชน-ท้องถิ่น และหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

8. กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์

8.1 การนำแผนการจัดการน้ำและภัยพิบัติระดับชุมชน-ท้องถิ่นไปปรับใช้รับมือกับภาวะภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้จริง

8.2 การนำกลไกประสานงานที่ผ่านการทำงานร่วมกันตามโครงการฯ มาใช้ปฏิบัติให้เกิดการขับเคลื่อนการแก้ไข-บรรเทาและรับมือภัยที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริงโดยมุ่งหวังว่าการดำเนินการประสานระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้องจะทำให้การแก้ไข-บรรเทาปัญหามีประสิทธิภาพมากขึ้น

8.3 การนำแผนแม่บทของท้องถิ่นมายกระดับให้มีการบูรณาการแผนการจัดการ-พร้อมรับมือภัยพิบัติในระดับที่กว้างมากขึ้นเช่นแผนบูรณาการระดับอำเภอ-จังหวัดและแผนบูรณาการระดับลุ่มน้ำย่อย

8.4 การนำเอาข้อสรุปบทเรียน-การเรียนรู้ในการจัดการภัยพิบัติทั้งในระดับชุมชน-ท้องถิ่นและจังหวัดมาขยายผลให้สามารถมีข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการภัยพิบัติระดับประเทศได้

9. งบประมาณของโครงการ สกว. แบ่งงบประมาณออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ

กิจกรรม	งบประมาณ*จำนวนเดือน/วัน	จำนวนเงิน
1. จัดทำแบบข้อมูล สารสนเทศภูมิศาสตร์	20,000*4	80,000
2. สำรวจจัดทำ แผนที่ /เส้นทางเดินน้ำ	20,000*3	60,000
3. สำรวจการใช้ที่ดินในพื้นที่รับน้ำ จัดทำแผนผังความเสี่ยงชุมชนท้องถิ่น	30,000*3	90,000
4. ถอดบทเรียน - ความรู้การจัดการน้ำท้องถิ่น โดยปราชญ์ชุมชน	50,000	50,000
5. จัดตั้งคลังข้อมูลความรู้ ท้องถิ่น ในระดับโซนต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ 3 ศูนย์	30,000*3	90,000
6. เวทีนำเสนอข้อมูลนิเวศท้องถิ่น แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระดับโซนต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ระดับจังหวัด	20000*4	80,000
7. ค้นหาแกนนำในการจัดการน้ำ/เฝ้าระวังน้ำท่วมของชุมชน	30,000*3	90,000
8. วิเคราะห์สภาพน้ำหาสาเหตุ	3000*12	36,000
9. ฝึกอบรม	85,000	85,000

การจัดระบบฐานข้อมูลโดยใช้ระบบ GIS		
3การสร้างและการเรียนรู้ระบบเตือน (น้ำท่วม) ท้องถิ่น		
10. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (เวทีวิชาการ) สถานการณ์ น้ำและภัยพิบัติ "เรื่องใกล้หรือไกลตัว"	60,000	60,000
11. นำบทเรียนความรู้การจัดการน้ำขยายผลในพื้นที่เครือข่าย	60,000	60,000
12. การศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างพื้นที่ และนอกพื้นที่	150,000	150,000
13. จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสตูลตลอดสายน้ำ	30,000*3	90000
14. จัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สายน้ำ 3 โซนและ 1 เครือข่ายพื้นที่อนุรักษ์ลุ่มน้ำดุน	ระดับโซนๆ ละ 10,000* 3 ระดับเครือข่าย 20,000	50,000
15. จัดทำสื่อคู่มือรับสถานการณ์น้ำท่วมวิทยุ สวท. อสมท. ทวีไทย แผ่นพับ	10,000*5	50,000
16. เวทีวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	40,000	40,000
17. เวทีหารือกลุ่มเกี่ยวข้องและผู้ได้รับผลกระทบ	30,000	30,000
18. จัดทำข้อเสนอมาตรการแก้ไข บรรเทา น้ำท่วม ของพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง	40,000	40,000
19. จัดทำข้อตกลงและข้อปฏิบัติร่วมกัน (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	40,000	40,000
20. ประชุมประจำเดือน	20000*6	120,000
21. จัดทำแผนชุมชนในการจัดการสายน้ำ ในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ / ปลายน้ำ	40,000	40,000
22. นำเสนอแผนวิเคราะห์และบูรณาการแผนงานการจัดการน้ำ และระบบสนับสนุนการปฏิบัติงาน และติดตามประเมินผล	35,000	35,000
23. จัดตั้งศูนย์การบริหารจัดการน้ำและ ภัยพิบัติ ทั้งระบบ	50,000	50,000
24. เวทีนำเสนอสรุปโครงการวิจัยในระดับจังหวัด จัดเป็น "มหกรรมคนรักน้ำ"	121,000	121,000

10. แผนการใช้งบประมาณ ให้กำหนดเป็นราย 6 เดือน

		6 เดือนที่ 1	6 เดือนที่ 2	6 เดือนที่ 3	รวม
1. หมวดค่าตอบแทน	เดือนละ				
1.1 ค่าตอบแทนหัวหน้าโครงการ	15,000	90,000	90,000	90,000	270,000
1.2 ค่าตอบแทนผู้ช่วยนักวิจัย	12,000	72,000	72,000	72,000	216,000
1.3 ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่บริหารโครงการ	12,000	72,000	72,000	72,000	216,000
2. หมวดค่าใช้จ่าย					
2.1 ค่าประสานงานเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน		6,000	6,000	6,000	18,000
2.2 ค่าเช่าสำนักงาน		12,000	12,000	12,000	36,000
2.3 สารานุกรมโปก ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าอินเทอร์เน็ต		12,000	12,000	12,000	36,000
2.4 อุปกรณ์สำนักงานและวัสดุสิ้นเปลือง		12,000	12,000	12,000	36,000
2.5 จัดทำเอกสารรายงานความก้าวหน้า/ฉบับสมบูรณ์		5,000	5,000	10,000	20,000
2.6 ค่าตรวจสอบบัญชี		5,000	5,000	5,000	15,000
2.7 จัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศภูมิศาสตร์		40,000	20,000	20,000	80,000
2.8 สำรวจจัดทำ แผนที่ /เส้นทางเดินน้ำ		60,000	0	0	60,000
2.9 สำรวจการใช้ที่ดินในพื้นที่รับน้ำ		90,000	0	0	90,000
2.10 ถอดบทเรียน - ความรู้การ จัดการน้ำท้องถิ่น		50,000	0	0	50,000
2.11 จัดตั้งคลังข้อมูลความรู้ ท้องถิ่น ในระดับ		30,000	30,000	30,000	90,000
2.12 เวทีนำเสนอข้อมูลนิเวศท้องถิ่น		0	80,000	0	80,000
2.13 ค้นหาแกนนำในการจัดการ		45,000	45,000	0	90,000
2.14 วิเคราะห์สภาพน้ำหาสารปนเปื้อน		12,000	12,000	12,000	36,000
2.15 ฝึกอบรม การจักระบบฐานข้อมูล / การสร้างและการเรียนรู้ระบบเดือน		45,000	40,000	0	85,000
2.16 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และภัยพิบัติ "เรื่องใกล้หรือไกลตัว"		0	60,000	0	60,000

2.17 นำบทเรียนความรู้การจัดการน้ำขยายผลในพื้นที่ เครือข่าย		0	60,000	0	60,000
2.18 การศึกษาดูงาน		0	150,000	0	150,000
2.19 จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น		30,000	30,000	30,000	90,000
2.20 จัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สายน้ำ 3 โซนและ 1 เครือข่าย		0	25,000	25,000	50,000
2.21 จัดทำสื่อ		10,000	20,000	20,000	50,000
2.22 เวทีวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		40,000	0	0	40,000
2.23 เวทีหารือกลุ่มเกี่ยวข้องและผู้ได้รับผลกระทบ		30,000	0	0	30,000
2.24 จัดทำข้อเสนอมาตรการแก้ไขบรรเทาหน้ท่วมของ พื้นที่		0	40,000	0	40,000
2.25 จัดทำข้อตกลงและข้อปฏิบัติร่วมกัน (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		0	0	40,000	40,000
2.26 ประชุมประจำเดือน		40,000	40,000	40,000	120,000
2.27 จัดทำแผนชุมชนการจัดการสายน้ำ		0	40,000	0	40,000
2.28 นำเสนอแผน วิเคราะห์และบูรณาการแผนการจัดการน้ำ ร่วมกับกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและระบบสนับสนุนการปฏิบัติงาน และติดตามประเมินผล		0	0	35,000	35,000
2.29 จัดตั้งศูนย์การบริหารจัดการน้ำและ ภัยพิบัติทั้งระบบ		0	50,000	0	50,000
2.30 เวทีนำเสนอสรุปโครงการวิจัยในระดับจังหวัด จัดเป็น "มหกรรมคนรักน้ำ"		0	0	121,000	121,000
รวมทั้งสิ้น		808,000	1,028,000	664,000	2,500,000

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นางมยุรี จัยพริก
(ภาษาอังกฤษ) Mrs.Mayuree Juiprik
เพศ หญิง วันเดือนปีเกิด 6 กุมภาพันธ์ 2508
ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ).....
สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) มูลนิธิกองทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จังหวัดสตูล
ที่อยู่ 306/1 หมู่ที่ 4 ตำบลคลองซุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
โทรศัพท์/โทรสาร 074-730427 089-4686309
E-mail - address Sarinaa301@Gmail.com
ที่อยู่ (ที่บ้าน) 167 หมู่ที่ 7 ตำบลคลองซุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
เงินเดือนปัจจุบัน 27,000 บาท

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

ปริญญาตรี สาขาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

.....
ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

.....
ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

.....
รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

.....
จ. สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

.....
ฉ. การงานในปัจจุบัน

1. งานประจำ
2. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

ประวัติบุคคล

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวฟาติมะ เกนัย

(ภาษาอังกฤษ) Miss fateemah kanuy

เพศ หญิง วันเดือนปีเกิด... 5 กรกฎาคม 2514

ตำแหน่งปัจจุบัน (อาจารย์, ผศ., รศ., ศ., ตำแหน่งทางราชการ).....

สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน) 137 หมู่ที่ 9 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

โทรศัพท์/โทรสาร...081- 6787175

E-mail - address sky5555555@hotmail.com

ที่อยู่ (ที่บ้าน)...137 หมู่ที่ 9 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

โทรศัพท์/โทรสาร.....

เงินเดือนปัจจุบัน 10,000 บาท

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี - เอก ; สาขา และสถาบัน)

ศิลปศาสตรบัณฑิต การจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

นิเทศศาสตรบัณฑิต การประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ศิลปศาสตรบัณฑิต การจัดการการประเมินโครงการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ศึกษาศาสตรบัณฑิต หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

- รายงานวิจัยเรื่อง "โครงการพัฒนาระบบข้อมูลครัวเรือนและชุมชนใน 5 จังหวัดภาคใต้เพื่อชีวิตที่ดีทางการพัฒนาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเพื่อการตัดสินใจตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล" สนับสนุนงบประมาณโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลละงู

- รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการ "การเพิ่มขีดความสามารถนักวิจัยเพื่อพัฒนาการใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์รองรับระบบสนับสนุนการตัดสินใจระดับตำบลในพื้นที่จังหวัดสตูล" ปี พ.ศ. 2551 สนับสนุนงบประมาณโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

- รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ "โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลตำบลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจพัฒนาเชิงพื้นที่ใน 5 จังหวัดภาคใต้ : กรณีจังหวัดสตูล" ปี พ.ศ. 2554 สนับสนุนงบประมาณโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสาหร่าย องค์การบริหารส่วนตำบลเจ๊ะบิลัง องค์การบริหารส่วนตำบลย่านซื่อ องค์การบริหารส่วนตำบลขอนคลาน และองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนุหลั่ง

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

1. ผลงานวิจัยจาก "โครงการพัฒนาระบบข้อมูลครัวเรือนและชุมชนใน 5 จังหวัดภาคใต้เพื่อชีวิตที่ดีทางการพัฒนาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเพื่อการตัดสินใจตำบลละ อำเภอละ จังหวัดสตูล" สนับสนุนงบประมาณโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลละ ในด้าน การใช้ประโยชน์จากข้อมูลแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียมจากโปรแกรม (MapwindowGIS) ของตำบลละใช้ประโยชน์ในโครงการแก้ปัญหาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่หมู่ 18 บ้านโคกพะยอม อำเภอละ จังหวัดสตูล 2. ผลงานวิจัยจาก โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลตำบลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจพัฒนาเชิงพื้นที่ใน 5 จังหวัดภาคใต้ : กรณีจังหวัดสตูล ปี พ.ศ. 2554 พื้นที่นำไปใช้ประโยชน์ในด้าน

- สภา อบต. ขอนคลานนำข้อมูลจากโปรแกรม MapWindowGIS เข้าแผนงบประมาณ 3 ปี ร่วมกันในการหามาตรการในการจัดการ 5 กิโลเมตรจากชายฝั่ง กำหนดจุดทางทะเลให้เป็นเขต ป้องกัน อวนลาก อวนรุน เรือประมงพาณิชย์ในการลักลอบเข้ามาจับปลาในบริเวณเขตประมงชายฝั่ง และทำลายเครื่องมือประมงของชาวบ้านเช่น อวนปลาทุ อวนปลาทราย หยองปู ไชหมึก ทำให้ชาวบ้านในตำบลขอนแก่นเดือดร้อนไม่สามารถจับปลาในทะเลได้

- ตำบลทุ่งบุหลังมีการนำข้อมูลจากแผนที่ MapWindow GIS นำไปทบทวนเรื่องป่าชายเลนในพื้นที่ตำบล โดยรองนายก อบต. ร่วมกับแกนนำชาวบ้านในชุมชน จะเอาพื้นที่แก้มคลองบังโก๊ะที่ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 2 ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 121.3 ไร่ มาจัดการเป็นป่าชุมชนโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ป่าเพื่อการใช้สอย เพื่อการฟื้นฟู และเพื่อการอนุรักษ์ โดยคลองขุนชนะในพื้นที่หมู่ที่ 2 กันเป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม

- ฝ่ายโยธาของ อบต. ยานซื่อ ใช้ประโยชน์จากโปรแกรม MapWindowGIS ในการวัดถนน เพิ่มความรวดเร็วในการตัดสินใจพัฒนาพื้นที่ ลดระยะเวลาในการลงพื้นที่ ในการนำข้อมูลมาคำนวณงบประมาณเพื่อการก่อสร้าง และนำแผนที่เส้นทางน้ำไปตัดสินใจวางแผนแก้ปัญหาที่ท่วมในพื้นที่หมู่ที่ 2

- ตำบลเจ๊ะบิลัง มีขอบเขตและแผนที่จริงและใช้แผนที่เป็นตัวกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตำบลตามสภาพพื้นที่ แกนนำชาวบ้านหมู่ที่ 4 บ้านปาเต๊ะนำข้อมูลจากโปรแกรม MapWindow GIS ไปใช้ประโยชน์ในการจัดการที่ดินสาธารณะที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์เพื่อขอใช้ที่ดินในการทำมาหากินจากรัฐ

- อบต. ทุกพื้นที่ เข้าร่วมโครงการใช้ประโยชน์จากโปรแกรมขอนหาด ในด้านสืบค้นหาบุคคลตามกลุ่มอายุ และหมายเลขบัตรประชาชนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ตามความจำเป็น และบริการข้อมูลให้กับหน่วยงานราชการ เอกชน ที่ร้องขอ และ อบต. สามารถคำนวณประชากรอายุ 59 ปี ที่จะครบอายุ 60 ปี เพื่อจัดสรรงบประมาณรองรับในปีถัดไป

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

จ. สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

นิเทศศาสตร์ (ถ่ายภาพนิ่ง /วิดีโอ / เขียนข่าว เขียนบทความ สารคดี งานวิจัย)

ศึกษาศาสตร์ (ครูผู้สอน วิทยากร บรรยาย อบรม)

ณ. ภาระงานในปัจจุบัน

3. งานประจำ

- ครูผู้สอน (ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด(ตาดีกา) บ้านป่าฝาง หมู่ที่9 ต.กำแพง อ.ละมั่ง จ.สตูล)

4. งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

- โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลตำบลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจพัฒนาเชิงพื้นที่
ใน 5 จังหวัดภาคใต้ : กรณีจังหวัดสตูล